

Treaty Series

---

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 1354

Recueil des Traités

---

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

United Nations • Nations Unies
New York, 1994

*Treaties and international agreements
registered or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 1354

1984

I. Nos. 22856-22869

TABLE OF CONTENTS

I

*Treaties and international agreements
registered from 2 April 1984 to 18 April 1984*

	<i>Page</i>
No. 22856. Brazil and Federal Republic of Germany:	
Exchange of notes constituting an arrangement concerning phase 3 of the Project "Regional Planning and Urban Development Policy". Brasilia, 24 February 1984	3
No. 22857. Federal Republic of Germany and Cameroon:	
Air Transport Agreement. Signed at Bonn on 22 October 1964	
Exchange of notes constituting an agreement establishing the route schedule to the above-mentioned Agreement. Yaoundé, 2 and 22 August 1983	13
No. 22858. Federal Republic of Germany and Ivory Coast:	
Air Transport Agreement (with exchange of notes concerning the route schedule). Signed at Bonn on 3 October 1978	37
No. 22859. Federal Republic of Germany and Kenya:	
Agreement for air services between and beyond their respective territories (with exchange of notes concerning the route schedule). Signed at Bonn on 24 July 1979	63
No. 22860. Singapore and Luxembourg:	
Agreement for air services between and beyond their respective territories (with annex). Signed at Luxembourg on 9 April 1975	91
No. 22861. Netherlands and German Democratic Republic:	
Agreement concerning air transport (with appendix). Signed at The Hague on 21 July 1976	109
No. 22862. Burma and Netherlands:	
Air Transport Agreement (with annex). Signed at Rangoon on 25 May 1977	141
No. 22863. Burma and Bangladesh:	
Air Services Agreement (with annex). Signed at Dacca on 3 August 1977	161

*Traités et accords internationaux
enregistrés ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

VOLUME 1354

1984

I. Nos 22856-22869

TABLE DES MATIÈRES

I

*Traités et accords internationaux
enregistrés du 2 avril 1984 au 18 avril 1984*

	<i>Pages</i>
N° 22856. Brésil et République fédérale d'Allemagne :	
Échange de notes constituant un accord relatif à la troisième phase du projet «Création de régions métropolitaines». Brasilia, 24 février 1984	3
N° 22857. République fédérale d'Allemagne et Cameroun :	
Accord relatif aux transports aériens. Signé à Bonn le 22 octobre 1964	
Échange de notes constituant un accord fixant le tableau de routes de l'Accord susmentionné. Yaoundé, 2 et 22 août 1983	13
N° 22858. République fédérale d'Allemagne et Côte d'Ivoire :	
Accord relatif au transport aérien (avec échange de notes relatif au tableau de routes). Signé à Bonn le 3 octobre 1978	37
N° 22859. République fédérale d'Allemagne et Kenya :	
Accord relatif aux services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà (avec échange de notes relatif au tableau de routes). Signé à Bonn le 24 juillet 1979	63
N° 22860. Singapour et Luxembourg :	
Accord relatif aux services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà (avec annexe). Signé à Luxembourg le 9 avril 1975	91
N° 22861. Pays-Bas et République démocratique allemande :	
Accord relatif aux services aériens (avec appendice). Signé à La Haye le 21 juillet 1976	109
N° 22862. Birmanie et Pays-Bas :	
Accord relatif aux transports aériens (avec annexe). Signé à Rangoon le 25 mai 1977	141
N° 22863. Birmanie et Bangladesh :	
Accord relatif aux transports aériens (avec annexe). Signé à Dacca le 3 août 1977	161

	<i>Page</i>
No. 22864. Mauritius and Switzerland:	
Agreement relating to regular air transport (with annex). Signed at Port Louis on 14 November 1979	177
No. 22865. Switzerland and Togo:	
Air Transport Agreement (with annex). Signed at Lomé on 3 December 1980 ...	195
No. 22866. Multilateral:	
Non-aggression and Defence Assistance Agreement. Concluded at Abidjan on 9 June 1977	211
No. 22867. United Nations and Nicaragua:	
Host Agreement regarding the establishment of a United Nations Information Centre in Managua. Signed at New York on 11 April 1984	219
No. 22868. Czechoslovakia and Libyan Arab Jamabiriya:	
Agreement on co-operation in the field of health care. Signed at Tripoli on 9 September 1981	233
No. 22869. Finland, Denmark, Iceland, Norway and Sweden:	
Convention for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital (with protocol). Signed at Helsinki on 22 March 1983	245
 ANNEX A. <i>Ratifications, accessions, prorogations, etc., concerning treaties and international agreements registered with the Secretariat of the United Nations</i>	
No. 3. Declaration of the United States of America recognizing as compulsory the jurisdiction of the Court, in conformity with Article 36, paragraph 2, of the Statute of the International Court of Justice. Washington, 14 August 1946:	
Declaration of the United States of America relating to the above-mentioned Declaration	452
No. 1021. Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. Adopted by the General Assembly of the United Nations on 9 December 1948:	
Accession by the United Republic of Tanzania	453
No. 1473. Air Transport Agreement between the Government of the Union of Burma and the Government of the Kingdom of the Netherlands. Signed at Rangoon on 6 September 1951:	
Termination (<i>Note by the Secretariat</i>)	454

	<i>Pages</i>
N° 22864. Maurice et Suisse :	
Accord relatif au trafic aérien de lignes (avec annexe). Signé à Port-Louis le 14 novembre 1979	177
N° 22865. Suisse et Togo :	
Accord relatif aux transports aériens (avec annexe). Signé à Lomé le 3 décembre 1980	195
N° 22866. Multilatéral :	
Accord de non-agression et d'assistance en matière de défense. Conclu à Abidjan le 9 juin 1977	211
N° 22867. Organisation des Nations Unies et Nicaragua :	
Accord relatif à la création d'un centre d'information des Nations Unies à Managua. Signé à New York le 11 avril 1984	219
N° 22868. Tchécoslovaquie et Jamahiriya arabe libyenne :	
Accord de coopération dans le domaine des soins de santé. Signé à Tripoli le 9 septembre 1981	233
N° 22869. Finlande, Danemark, Islande, Norvège et Suède :	
Convention tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune (avec protocole). Signée à Helsinki le 22 mars 1983	245
ANNEXE A. Ratifications, adhésions, prorogations, etc., concernant des traités et accords internationaux enregistrés au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies	
N° 3. Déclaration des États-Unis d'Amérique reconnaissant comme obligatoire la juridiction de la Cour, conformément à l'article 36, paragraphe 2, du Statut de la Cour internationale de Justice. Washington, 14 août 1946 :	
Déclaration des États-Unis d'Amérique relative à la Déclaration susmentionnée .	452
N° 1021. Convention pour la prévention et la répression du crime de génocide. Adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies le 9 décembre 1948 :	
Adhésion de la République-Unie de Tanzanie	453
N° 1473. Accord entre le Gouvernement de l'Union birmane et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas relatif aux transports aériens. Signé à Raougou le 6 septembre 1951 :	
Abrogation (<i>Note du Secrétariat</i>)	454

	<i>Page</i>
No. 4164. Agreement between the Kingdom of Denmark and the Kingdom of Norway for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and property. Signed at Oslo on 22 February 1957:	
No. 7586. Agreement between the Republic of Finland and the Kingdom of Denmark for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and capital. Signed at Helsinki on 7 April 1964:	
No. 8240. Agreement between the Kingdom of Norway and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune. Signed at Reykjavik on 30 March 1966:	
Terminations (<i>Note by the Secretariat</i>)	455
No. 8359. Convention on the settlement of investment disputes between States and nationals of other States. Opened for signature at Washington on 18 March 1965:	
Ratification by El Salvador	456
No. 10947. Agreement between the Kingdom of Denmark and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune. Signed at Reykjavik on 21 May 1970:	
No. 13003. Agreement between the Republic of Finland and the Kingdom of Norway for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune. Signed at Oslo on 12 January 1972:	
No. 13004. Agreement between the Republic of Finland and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune. Signed at Helsinki on 2 March 1972:	
N° 13220. Convention entre le Gouvernement du Royaume du Danemark et le Gouvernement du Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Stockholm le 16 novembre 1973 :	
Abrogations (<i>Note du Secrétariat</i>)	457
No. 13561. International Convention on the simplification and harmonization of Customs procedures. Concluded at Kyoto on 18 May 1973:	
Acceptances by Australia of annexes D.1 and E.1 to the above-mentioned Convention	459

	<i>Pages</i>
N° 4164. Convention entre le Royaume du Danemark et le Royaume de Norvège tendant à éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Oslo le 22 février 1957 :	
N° 7586. Convention entre la République de Finlande et le Royaume du Danemark tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune. Signée à Helsinki le 7 avril 1964 :	
N° 8240. Convention entre le Royaume de Norvège et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Reykjavik le 30 mars 1966 :	
Abrogations (<i>Note du Secrétariat</i>)	455
N° 8359. Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre États et ressortissants d'autres États. Ouverte à la signature à Washington le 18 mars 1965 :	
Ratification d'El Salvador	456
N° 10947. Convention entre le Royaume du Danemark et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Reykjavik le 21 mai 1970 :	
N° 13003. Convention entre la République de Finlande et le Royaume de Norvège tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune. Signée à Oslo le 12 janvier 1972 :	
N° 13004. Convention entre la République de Finlande et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune. Signée à Helsinki le 2 mars 1972 :	
N° 13220. Convention entre le Gouvernement du Royaume du Danemark et le Gouvernement du Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Stockholm le 16 novembre 1973 :	
Abrogations (<i>Note du Secrétariat</i>)	457
N° 13561. Convention internationale pour la simplification et l'harmonisation des régimes douaniers. Conclue à Kyoto le 18 mai 1973 :	
Acceptations par l'Australie des annexes D.1 et E.1 à la Convention susmentionnée	459

	<i>Page</i>
No. 14018. Agreement between the Kingdom of Sweden and the Kingdom of Norway for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and fortune. Signed at Stockholm on 1 November 1971:	
No. 14022. Agreement between the Kingdom of Sweden and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and capital. Signed at Reykjavik on 23 January 1964:	
Terminations (<i>Note by the Secretariat</i>)	460
No. 14531. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. Adopted by the General Assembly of the United Nations on 16 December 1966:	
Accession by Zambia	461
No. 14668. International Covenant on Civil and Political Rights. Adopted by the General Assembly of the United Nations on 16 December 1966:	
Declaration by Peru under article 41	462
Accessions by Zambia to the above-mentioned Covenant and to the Optional Protocol of 16 December 1966	463
No. 14956. Convention on psychotropic substances. Concluded at Vienna on 21 February 1971:	
Accession by the Ivory Coast	464
No. 14999. Agreement establishing the International Bauxite Association. Concluded at Conakry on 8 March 1974:	
Accession by India	465
No. 16540. Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Kingdom of Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and fortune. Signed at Helsinki on 27 June 1973:	
Termination (<i>Note by the Secretariat</i>)	466
No. 22672. International Agreement on Jute and Jute Products, 1982. Concluded at Geneva on 1 October 1982:	
Accessions by Australia and Pakistan	467

	<i>Pages</i>
N° 14018. Convention entre le Royaume de Suède et le Royaume de Norvège tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Stockholm le 1er novembre 1971 :	
N° 14022. Convention entre le Royaume de Suède et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Reykjavik le 23 janvier 1964 :	
Abrogations (<i>Note du Secrétariat</i>)	460
N° 14531. Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels. Adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies le 16 décembre 1966 :	
Adhésion de la Zambie	461
N° 14668. Pacte international relatif aux droits civils et politiques. Adopté par l'Assemblée générale des Nations Unies le 16 décembre 1966 :	
Déclaration du Pérou en vertu de l'article 41	462
Adhésions de la Zambie au Pacte susmentionné et au Protocole facultatif du 16 décembre 1966	463
N° 14956. Convention sur les substances psychotropes. Conclue à Vienne le 21 février 1971 :	
Adhésion de la Côte d'Ivoire	464
N° 14999. Accord portant création de l'Association internationale de la bauxite. Conclu à Conakry le 8 mars 1974 :	
Adhésion de l'Inde	465
N° 16540. Convention entre le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement du Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune. Signée à Helsinki le 27 juin 1973 :	
Abrogation (<i>Note du Secrétariat</i>)	466
N° 22672. Accord international de 1982 sur le jute et les articles en jute. Conclu à Genève le 1er octobre 1982 :	
Adhésions de l'Australie et du Pakistan	467

	<i>Page</i>
ANNEX C. Ratifications, accessions, prorogations, etc., concerning treaties and international agreements registered with the Secretariat of the League of Nations	
No. 1140. Exchange of notes between the Danish and Finnish Governments concerning the Exemption of certain Persons from Communal Taxes. Helsinki, September 25 and October 19, 1925:	
Termination (<i>Note by the Secretariat</i>)	470
No. 4319. International Convention concerning the Use of Broadcasting in the Cause of Peace. Signed at Geneva, September 23rd, 1936:	
Denunciation by France	471

Pages

ANNEXE C. Ratifications, adhésions, prorogations, etc., concernant des traités et accords internationaux enregistrés au Secrétariat de la Société des Nations

N° 1140. Échange de notes entre les Gouvernements danois et finlandais concernant l'exemption de certaines personnes des contributions communales. Helsingfors, les 25 septembre et 19 octobre 1925 :

Abrogation (*Note du Secrétariat*) 470

N° 4319. Convention internationale concernant l'emploi de la radiodiffusion dans l'intérêt de la paix. Signée à Genève, le 23 septembre 1936 :

Dénonciation de la France 471

NOTE BY THE SECRETARIAT

Under Article 102 of the Charter of the United Nations every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the coming into force of the Charter shall, as soon as possible, be registered with the Secretariat and published by it. Furthermore, no party to a treaty or international agreement subject to registration which has not been registered may invoke that treaty or agreement before any organ of the United Nations. The General Assembly, by resolution 97 (I), established regulations to give effect to Article 102 of the Charter (see text of the regulations, vol. 859, p. VIII).

The terms "treaty" and "international agreement" have not been defined either in the Charter or in the regulations, and the Secretariat follows the principle that it acts in accordance with the position of the Member State submitting an instrument for registration that so far as that party is concerned the instrument is a treaty or an international agreement within the meaning of Article 102. Registration of an instrument submitted by a Member State, therefore, does not imply a judgement by the Secretariat on the nature of the instrument, the status of a party or any similar question. It is the understanding of the Secretariat that its action does not confer on the instrument the status of a treaty or an international agreement if it does not already have that status and does not confer on a party a status which it would not otherwise have.

*
* *

Unless otherwise indicated, the translations of the original texts of treaties, etc., published in this *Series* have been made by the Secretariat of the United Nations.

NOTE DU SECRÉTARIAT

Aux termes de l'Article 102 de la Charte des Nations Unies, tout traité ou accord international conclu par un Membre des Nations Unies après l'entrée en vigueur de la Charte sera, le plus tôt possible, enregistré au Secrétariat et publié par lui. De plus, aucune partie à un traité ou accord international qui aurait dû être enregistré mais ne l'a pas été ne pourra invoquer ledit traité ou accord devant un organe des Nations Unies. Par sa résolution 97 (I), l'Assemblée générale a adopté un règlement destiné à mettre en application l'Article 102 de la Charte (voir texte du règlement, vol. 859, p. IX).

Le terme «traité» et l'expression «accord international» n'ont été définis ni dans la Charte ni dans le règlement, et le Secrétariat a pris comme principe de s'en tenir à la position adoptée à cet égard par l'Etat Membre qui a présenté l'instrument à l'enregistrement, à savoir que pour autant qu'il s'agit de cet Etat comme partie contractante l'instrument constitue un traité ou un accord international au sens de l'Article 102. Il s'ensuit que l'enregistrement d'un instrument présenté par un Etat Membre n'implique, de la part du Secrétariat, aucun jugement sur la nature de l'instrument, le statut d'une partie ou toute autre question similaire. Le Secrétariat considère donc que les actes qu'il pourrait être amené à accomplir ne confèrent pas à un instrument la qualité de «traité» ou d'«accord international» si cet instrument n'a pas déjà cette qualité, et qu'ils ne confèrent pas à une partie un statut que, par ailleurs, elle ne posséderait pas.

*
* *

Sauf indication contraire, les traductions des textes originaux des traités, etc., publiés dans ce *Recueil* ont été établies par le Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies.

I

Treaties and international agreements

registered

from 2 April 1984 to 18 April 1984

Nos. 22856 to 22869

Traités et accords internationaux

enregistrés

du 2 avril 1984 au 18 avril 1984

N°s 22856 à 22869

No. 22856

BRAZIL
and
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

**Exchange of notes constituting an arrangement concerning
phase 3 of the Project "Regional Planning and Urban
Development Policy". Brasília, 24 February 1984**

*Authentic texts: German and Portuguese.
Registered by Brazil on 2 April 1984.*

BRÉSIL
et
RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE

**Échange de notes constituant un accord relatif à la troisième
phase du projet «Création de régions métropolitaines».
Brasília, 24 février 1984**

*Textes authentiques : allemand et portugais.
Enregistré par le Brésil le 2 avril 1984.*

EXCHANGE OF NOTES CONSTITUTING AN ARRANGEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE FEDERATIVE REPUBLIC OF BRAZIL AND THE GOVERNMENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY CONCERNING PHASE 3 OF THE PROJECT "REGIONAL PLANNING AND URBAN DEVELOPMENT POLICY"

ÉCHANGE DE NOTES CONSTITUANT UN ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRATIVE DU BRÉSIL ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE RELATIF À LA TROISIÈME PHASE DU PROJET «CRÉATION DE RÉGIONS MÉTROPOLITAINES»

I

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

DER GESCHÄFTSTRÄGER
DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

Brasília, den 24. Februar 1984

EZ 445/114/148/84

Herr Minister,

ich beehre mich, Ihnen unter Bezugnahme auf die Verbalnote DCOPT/DE-I/DAI/C/65 644 (B46)(F36) vom 01.03.1983 und auf die Vereinbarung vom 23.06.1981 sowie in Ausführung des Abkommens zwischen unseren beiden Regierungen vom 30.11.1963 über Technische Zusammenarbeit folgende ergänzende Vereinbarung über das Vorhaben „Raumordnungs- und Stadtentwicklungspolitik CNDU“ 3. Phase (PN 75.2131.3) im Namen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland vorzuschlagen:

I. Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland und die Regierung der Föderativen Republik Brasilien setzen die gemeinsame Förderung des Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU) in der Zeit vom 1. Juli 1983 bis 30. Juni 1986 fort.

Der Regierung der Bundesrepublik Deutschland obliegt es,

- a) eine Fachkraft mit Erfahrungen in Planung und Implementierung von Massnahmen der Stadtentwicklung für die Dauer von bis zu 24 Monaten und eine Fachkraft mit Erfahrungen in der Organisation und Durchführung von Massnahmen der interkommunalen Zusammenarbeit für die Dauer von bis zu 12 Monaten zu entsenden;
- b) ebenso Fachkräfte verschiedener Fachrichtungen zur Übernahme kurzzeitiger Beratungsaufgaben bis zu insgesamt 33 Mann/Monaten zu entsenden;

¹ Came into force by the exchange of the said notes, with retroactive effect from 1 July 1983, in accordance with their provisions.

¹ Entré en vigueur par l'échange desdites notes, avec effet rétroactif au 1er juillet 1983, conformément à leurs dispositions.

- c) bis zu 10 brasilianische Fachkräfte auf dem Gebiet der Stadt- und Regionalplanung auszubilden;
- d) zwei Informationsseminare für etwa zwölf brasilianische Fachkräfte in der Bundesrepublik Deutschland durchzuführen.

II. Aufgaben der Regierung der Föderativen Republik Brasilien:

- a) sie stellt den oben genannten Fachkräften entsprechend der Dauer ihres Einsatzes geeignete brasilianische Fachkräfte sowie einen Dolmetscher und Hilfskräfte für Schreivarbeiten und für die Herstellung kartographischer Unterlagen zur Verfügung;
- b) ermöglicht den deutschen Fachkräften die Benutzung von Arbeitsräumen sowie der für die Durchführung der Arbeiten erforderlichen technischen Geräte einschliesslich eines Dienstfahrzeugs;
- c) erleichtert den Abschluss von vertraglichen Vereinbarungen zwischen CNDU und anderen Institutionen soweit das für die Erbringung der Beratungsleistungen durch deutsche Fachkräfte erforderlich ist.

III. Aufgaben der entsandten Fachkräfte:

- a) Beratung des CNDU bei der Abfassung eines Stadtentwicklungsberichtes;
- b) Mitwirkung beim CNDU bei der Koordinierung von Sektormassnahmen zum Zweck der Stadt- und Regionalentwicklung;
- c) Unterstützung des CNDU und von Landes- und Gemeindebehörden bei der Organisation und Durchführung von Massnahmen interkommunaler Zusammenarbeit sowie bei allgemeinen Flächennutzungs- und ausgewählten Fachplanungen;
- d) Beratung bei der Koordinierung von Aus- und Fortbildungsmassnahmen.

IV. Die ausführenden Stellen des Vorhabens:

1. Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland beauftragt die Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit GmbH (GTZ), 6236 Eschborn, mit der Durchführung ihrer Aufgaben.

2. Die Regierung der Föderativen Republik Brasilien beauftragt den Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU) mit der Ausführung des Vorhabens.

3. Die gemäss Nummer 1 und 2 beauftragten Stellen legen am Anfang jeden Jahres ein Arbeitsprogramm mit genauen Angaben über die in diesem Zeitraum durchzuführenden Tätigkeiten und gegebenenfalls mit Angaben über andere an der Durchführung beteiligten Institutionen vor.

4. Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland und die Regierung der Föderativen Republik Brasilien nehmen nach Beginn der in dieser Vereinbarung vorgesehenen Tätigkeiten jedes Jahr gemeinsam eine Überprüfung des Vorhabens vor.

V. Im übrigen gelten die Bestimmungen des eingangs erwähnten Abkommens vom 30.11.1963 einschliesslich der Berlin-Klausel (Artikel 10) und der Vereinbarung vom 23.06.1981 auch für diese Vereinbarung.

Falls sich die Regierung der Föderativen Republik Brasilien mit den in den Nummern I bis V gemachten Vorschlägen einverstanden erklärt, werden diese Note und die das Einverständnis Ihrer Regierung zum Ausdruck bringende Antwortnote Eurer

Exzellenz eine Vereinbarung zwischen unseren beiden Regierungen bilden, die mit dem für den Beginn der dritten Phase des Projekts vorgesehenen Datum in Kraft tritt.

Genehmigen Sie, Herr Minister, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

[Signed — Signé]

GOETZ ALEXANDER MARTIUS

Seiner Exzellenz dem Minister für Auswärtige Beziehungen
der Föderativen Republik Brasilien
Herrn Botschafter Ramiro Elysio Saraiva Guerreiro
Brasília, DF

[TRANSLATION]

CHARGÉ D'AFFAIRES
OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

Brasília, 24 February 1984

EZ 445/114/148/84

Sir,

With reference to note verbale DCOPT/DE-I/DAI/C/65 644(B46)(F/36) of 1 March 1983 and the Arrangement of 23 June 1981¹ and pursuant to the Basic Agreement on technical co-operation between our two Governments of 30 November 1963,² I have the honour to propose to you the following Supplementary Arrangement concerning the project "Regional planning and urban development policy (CNDU)", phase 3, (PN 75.2131.3), on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany:

I. The Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the Federative Republic of Brazil shall continue jointly to promote the Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU) from 1 July 1983 to 30 June 1986.

[TRADUCTION]

LE CHARGÉ D'AFFAIRES
DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE

Brasília, le 24 février 1984

EZ 445/114/148/84

Monsieur le Ministre,

J'ai l'honneur, au nom du Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne, de vous proposer, en me référant à la note verbale DCOPT/DE-I/DAI/C/65 644 (B46)(F36) du 1er mars 1983 et l'Accord du 23 juin 1981¹ et en application de l'Accord de base relatif à la coopération technique conclu entre nos deux Gouvernements le 30 novembre 1963², l'Accord complémentaire suivant sur le projet «Création de régions métropolitaines CNDU», 3e phase (PN 75.2131.3) :

I. Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne et le Gouvernement de la République fédérative du Brésil poursuivront de concert leur soutien au Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU) au cours de la période allant du 1er juillet 1983 au 30 juin 1986.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1248, p. 273.

² *Ibid.*, vol. 657, p. 301.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1248, p. 273.

² *Ibid.*, vol. 657, p. 301.

The Government of the Federal Republic of Germany shall:

- (a) Assign one specialist experienced in urban development planning and implementation, for a period of up to 24 months, and one specialist experienced in the organization and implementation of inter-city co-operation, for a period of up to 12 months;
- (b) Also assign, for a period of up to 33 man/months, specialists in various fields on short-term consultancies;
- (c) Hold training courses in urban and regional planning for 10 Brazilian technicians;
- (d) Organize 2 information seminars in the Federal Republic of Germany for approximately 12 Brazilian technicians.

II. The Government of the Federative Republic of Brazil shall:

- (a) Make available to the above-mentioned specialists, for the duration of their assignment, qualified Brazilian technical personnel and one interpreter and auxiliary personnel for typing and preparing cartographic documentation;
- (b) Provide offices, the necessary technical equipment and one official vehicle for use by the German specialists in their work;
- (c) Facilitate the conclusion of such contractual arrangements between CNDU and other institutions as may be necessary for the advisory services to be rendered by the German specialists.

Il incombera au Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne :

- a) D'envoyer un spécialiste ayant l'expérience de la planification et de l'exécution de mesures d'urbanisme pour une durée de 24 mois au plus et un spécialiste ayant l'expérience de l'organisation et de l'exécution de mesures de coopération intercommunautaire pour une durée de 12 mois au plus;
- b) D'envoyer aussi, pour une durée maximum de 33 mois/homme, des spécialistes en diverses matières pour fournir des services de consultation à court terme;
- c) D'assurer des stages de formation à 10 techniciens brésiliens dans le domaine de la planification urbaine régionale;
- d) D'organiser 2 séminaires d'information, à l'intention de 12 techniciens environ, en République fédérale d'Allemagne.

II. Il appartiendra au Gouvernement de la République fédérative du Brésil :

- a) De mettre à la disposition des spécialistes susvisés, pour la durée de leur activité, des techniciens brésiliens qualifiés ainsi qu'un interprète et du personnel auxiliaire pour des travaux de dactylographie et pour la production d'une documentation cartographique;
- b) De mettre à la disposition des spécialistes allemands des salles de travail ainsi que les instruments techniques nécessaires à l'exécution des travaux, y compris un véhicule de service;
- c) De faciliter la conclusion d'arrangements contractuels entre le CNDU et d'autres institutions dans la mesure nécessaire à l'exécution des prestations des consultants allemands.

III. Functions of the assigned specialists:

- (a) To advise CNDU on the preparation of an urban development report;
- (b) To collaborate with CNDU in co-ordinating sectoral urban and regional development measures;
- (c) Assist CNDU and State and municipal authorities in the organization and implementation of inter-city cooperation and in the overall planning of land use and specific technical planning;
- (d) To give advice on co-ordinating the training and advanced training of human resources.

IV. Executing agencies:

1. The Government of the Federal Republic of Germany shall commission the Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit GmbH (GTZ), at 6236 Eschborn, to execute the project in respect of its contributions.

2. The Government of the Federative Republic of Brazil shall commission the Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU) to execute the project.

3. The agencies commissioned under paragraphs 1 and 2 of this section shall, at the beginning of each year, submit a schedule specifying the work to be done during the period concerned and, if necessary, indicating any other institutions participating in such work.

4. The Government of the Federal Republic of Germany and the Government of the Federative Republic of Brazil shall, on an annual basis and at the start of the work referred to in this Arrangement, together review the progress of the project.

III. Attributions des techniciens allemands :

- a) Conseiller le CNDU pour la rédaction d'un rapport relatif à l'urbanisation;
- b) Collaborer avec le CNDU à la coordination de mesures sectorielles destinées à promouvoir le développement urbain et régional;
- c) Aider le CNDU et les autorités gouvernementales et municipales à élaborer et à exécuter des mesures de coopération intercommunales ainsi que pour l'élaboration de plans généraux d'utilisation des sols et d'utilisation de terrains sélectionnés;
- d) Aider de leurs conseils à la coordination de mesures de formation et de perfectionnement des ressources humaines.

IV. Organismes d'exécution du projet :

1. Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne délègue l'exécution des prestations qui lui incombent à la Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit GmbH (GTZ), 6236 Eschborn.

2. Le Gouvernement de la République fédérative du Brésil délègue l'exécution du projet au Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU).

3. Les organismes mandatés aux termes des paragraphes 1 et 2 établiront au début de chaque année un programme de travail spécifiant les activités à exécuter au cours de la période suivante et indiquant, le cas échéant, les autres institutions appelées à participer à son exécution.

4. Le Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne et le Gouvernement de la République fédérative du Brésil procéderont, de concert, tous les ans, après le début des activités prévues dans le présent Accord, à une évaluation des progrès réalisés.

V. In all other respects, the provisions of the above-mentioned Basic Agreement of 30 November 1963, including the Berlin clause (article 10), and the Arrangement of 23 June 1981 shall apply also to this Arrangement.

Should the Government of the Federative Republic of Brazil agree to the proposals in sections I to V, this Note together with your Note in reply expressing your Government's agreement shall constitute an arrangement between our two Governments, to enter into force on the date set for the start of phase 3 of the project.

Accept, Sir, etc.

[*Signé*]

GOETZ ALEXANDER MARTIUS

His Excellency the Minister for Foreign Affairs of the Federative Republic of Brazil
Ambassador Ramiro Elysio Saraiva Guerreiro
Brasília DF

V. Pour le reste, ce sont les dispositions de l'Accord susmentionné du 30 novembre 1963, y compris la clause de Berlin (article 10), et de l'Accord du 23 juin 1981 qui s'appliquent.

Si le Gouvernement de la République fédérative du Brésil se déclare d'accord avec les propositions I à V, la présente note et votre réponse me notifiant cet accord constitueront entre nos deux Gouvernements un accord qui entrera en vigueur à la date prévue pour le début de la 3e phase du projet.

Veillez agréer, etc.

[*Signé*]

GOETZ ALEXANDER MARTIUS

Son Excellence le Ministre des Affaires étrangères de la République fédérative du Brésil
l'Ambassadeur Ramiro Elysio Saraiva Guerreiro
Brasília (DF)

II

[PORTUGUESE TEXT — TEXTE PORTUGAIS]

Em 24 de fevereiro de 1984

DCOPT/DE-1/DAI/DPI/41/644(B46)(F36)

Senhor Embaixador,

Tenho a honra de acusar recebimento da nota verbal nº EZ 445/114/148/84, datada de hoje, cujo teor em português é o seguinte:

“Senhor Ministro. Com referência à Nota Verbal DCOPT/DE-1/DAI/C/65/644, de 1º de março de 1983, e ao Ajuste Complementar de 23 de junho de 1981, bem como em execução do Acordo Básico de Cooperação Técnica, de 30 de novembro de 1963, concluído entre os nossos dois Governos, tenho a honra de propor a Vossa Excelência, em nome do Governo da República Federal da Alemanha, o seguinte Ajuste Complementar sobre o projeto “Implantação das Regiões Metropolitanas/CNDU”, 3ª fase (PN75.2131.3).

I. O Governo da República Federal da Alemanha e o Governo da República Federativa do Brasil darão prosseguimento à promoção conjunta do Con-

selho Nacional de Desenvolvimento Urbano — CNDU, no período compreendido entre os dias 1º de julho de 1983 e 30 de junho de 1986.

Assim sendo, ao Governo da República Federal da Alemanha caberá:

- a) enviar um técnico com experiência em planejamento e na implementação de medidas de desenvolvimento urbano, pelo prazo máximo de 24 meses, e um técnico com experiência na organização e execução de medidas de cooperação intermunicipal, pelo prazo máximo de 12 meses;
- b) enviar igualmente, pelo prazo máximo de 33 homens/mês, técnicos de diferentes especialidades para desempenharem tarefas de assessoramento a curto prazo;
- c) proporcionar estágios de formação a 10 técnicos brasileiros no setor de planejamento urbano regional;
- d) organizar dois seminários de informação na República Federal da Alemanha, para aproximadamente 12 técnicos brasileiros.

II. Ao Governo da República Federativa do Brasil caberá:

- a) colocar à disposição dos técnicos acima referidos, de acordo com a duração de suas atividades, técnicos brasileiros habilitados, bem como intérprete e auxiliares para trabalhos de datilografia e para a produção de documentação cartográfica;
- b) facultar aos técnicos alemães a utilização de salas de trabalho, bem como de instrumentos técnicos necessários para a realização dos trabalhos, inclusive veículo de serviço;
- c) facilitar a conclusão de convênios contratuais entre o CNDU e outras instituições, desde que isso seja necessário para os serviços de assessoramento a serem prestados pelos técnicos alemães.

III. Atribuições dos técnicos enviados:

- a) assessorar o CNDU na redação de um relatório de desenvolvimento urbano;
- b) colaborar com o CNDU na coordenação de medidas setoriais destinadas ao desenvolvimento urbano e regional;
- c) auxiliar o CNDU e autoridades estaduais e municipais na organização e execução de medidas de cooperação intermunicipal, bem como no planejamento geral do uso do solo e planos técnicos específicos;
- d) prestar assessoria na coordenação de medidas de formação e aperfeiçoamento de recursos humanos.

IV. Dos executores do projeto:

1. O Governo da República Federal da Alemanha encarregará da execução de sua contribuição a “Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ), GmbH” (Sociedade Alemã de Cooperação Técnica), em 6236, Eschborn.

2. O Governo da República Federativa do Brasil encarregará da execução do projeto o Conselho Nacional de Desenvolvimento Urbano (CNDU).

3. Os órgãos encarregados nos termos do parágrafo 1 e 2 deste item apresentarão no início de cada ano o Programa de Trabalho, o qual deverá especificar as atividades a serem implementadas naquele período, indicando, se for o caso, outras instituições envolvidas na sua execução.

4. O Governo da República Federal da Alemanha e o Governo da República Federativa do Brasil procederão em conjunto, anualmente, após o início das atividades previstas neste Ajuste, a um exame do andamento do projeto.

V. De resto, aplicar-se-ão também ao presente Ajuste as disposições do acima referido Acordo Básico de 30 de novembro de 1963, inclusive a cláusula de Berlim (artigo X).

VI. Caso o Governo da República Federativa do Brasil concorde com as propostas apresentadas nos itens I a V, esta Nota e a de resposta de Vossa Excelência, em que se expresse a concordância de seu Governo, constituirão um Ajuste entre os nossos dois Governos, a entrar em vigor na data prevista para o início da terceira fase do projeto.

Permita-me, Senhor Ministro, apresentar a Vossa Excelência os protestos da minha mais alta consideração”.

2. Em resposta, informo Vossa Excelência de que o Governo brasileiro concorda com os termos da Nota acima transcrita, a qual, juntamente com a presente, passa a constituir um ajuste entre os nossos dois Governos, a entrar em vigor na data prevista para o início da terceira fase do projeto.

Aproveito a oportunidade para renovar a Vossa Excelência os protestos da minha mais alta consideração.

RAMIRO SARAIVA GUERREIRO

A Sua Excelência o Senhor Goetz Alexander Martius
Encarregado de Negócios a.i. da República Federal da Alemanha

[TRANSLATION]

24 February 1984

DCOPT/DE-I/DAI/DPI/41/644 (B46) (F36)

Sir,

I have the honour to acknowledge receipt of Note Verbale No. EZ/445/114/148/84, of today's date, the text of which, in Portuguese, reads as follows:

[See note I]

2. In reply, I inform you that the Brazilian Government agrees with the terms of the foregoing Note which, together with this Note, shall constitute an Arrangement between our two Governments, to enter into force on the date set for the start of phase 3 of the project.

[TRADUCTION]

Le 24 février 1984

DCOPT/DE-I/DAI/DPI/41/644 (B46)(F36)

Monsieur l'Ambassadeur,

J'ai l'honneur d'accuser réception de la note verbale n° EZ 445/114/148/84, en date de ce jour, dont la teneur en portugais est la suivante :

[Voir note I]

2. En réponse, j'ai le plaisir de vous informer que le Gouvernement brésilien est d'accord avec les dispositions de la note ci-dessus qui constituera, avec la présente note, un accord entre nos deux Gouvernements entrant en vigueur à la date prévue pour le début de la troisième phase du projet.

I take this opportunity, etc.

Je saisis cette occasion, etc.

RAMIRO SARAIVA GUERREIRO

RAMIRO SARAIVA GUERREIRO

His Excellency

Mr. Goetz Alexander Martius
Chargé d'affaires a.i. of the Federal
Republic of Germany

Son Excellence

Monsieur Goetz Alexander Martius
Chargé d'affaires par intérim de la
République fédérale d'Allemagne

No. 22857

**FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
and
CAMEROON**

**Air Transport Agreement. Signed at Bonn on 22 October
1964**

**Exchange of notes constituting an agreement establishing
the route schedule to the above-mentioned Agreement.
Yaoundé, 2 and 22 August 1983**

Authentic texts of the Agreement: German, French and English.

Authentic texts of the Exchange of notes: German and French.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE
et
CAMEROUN**

**Accord relatif aux transports aériens. Signé à Bonn
le 22 octobre 1964**

**Échange de notes constituant un accord fixant le tableau de
routes de l'Accord susmentionné. Yaoundé, 2 et 22 août
1983**

Textes authentiques de l'Accord : allemand, français et anglais.

Textes authentiques de l'Échange de notes : allemand et français.

*Enregistrés par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril
1984.*

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

ABKOMMEN ZWISCHEN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND UND DER BUNDESREPUBLIK KAMERUN ÜBER DEN LUFT- VERKEHR

Die Bundesrepublik Deutschland und die Bundesrepublik Kamerun,
In dem Wunsche, den Luftverkehr zwischen ihren Hoheitsgebieten und darüber
hinaus zu regeln,

Haben folgendes vereinbart:

Artikel 1. (1) Im Sinne dieses Abkommens bedeuten, soweit sich aus dessen
Wortlaut nichts anderes ergibt,

a) „Luftfahrtbehörde“: in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland den
Bundesminister für Verkehr; in bezug auf die Bundesrepublik Kamerun den mit der
Zivilluftfahrt beauftragten Minister; oder in beiden Fällen jede andere Person oder
Stelle, die zur Ausübung der diesen Behörden obliegenden Aufgaben ermächtigt ist;

b) „bezeichnetes Unternehmen“: ein Luftverkehrsunternehmen, das eine Ver-
tragspartei der anderen Vertragspartei nach Artikel 3 schriftlich als ein Unternehmen
bezeichnet hat, das auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien internatio-
nalen Fluglinienverkehr betreiben soll.

(2) Die Begriffe „Hoheitsgebiet“, „Fluglinienverkehr“, „internationaler Flug-
linienverkehr“ und „Landing zu nicht gewerblichen Zwecken“ haben für die An-
wendung dieses Abkommens die in den Artikeln 2 und 96 des Abkommens vom
7. Dezember 1944 über die Internationale Zivilluftfahrt in der jeweils letztgültigen
Fassung festgelegte Bedeutung.

Artikel 2. (1) Jede Vertragspartei gewährt der anderen Vertragspartei zur
Durchführung des internationalen Fluglinienverkehrs durch die bezeichneten Unter-
nehmen auf den nach Absatz 2 festgelegten Linien

- das Recht, ihr Hoheitsgebiet ohne Landung zu überfliegen,
- das Recht, in ihrem Hoheitsgebiet zu nichtgewerblichen Zwecken zu landen und
- das Recht, in ihrem Hoheitsgebiet an den Punkten, die in den nach Absatz 2 fest-
gelegten Linien aufgeführt sind, zu landen, um Fluggäste, Post und/oder Fracht
gewerblich aufzunehmen und abzusetzen.

(2) Die Linien, auf welchen die bezeichneten Unternehmen der beiden Ver-
tragsparteien berechtigt sind, internationalen Fluglinienverkehr zu betreiben,
werden in einem Fluglinienplan festgelegt, der durch Notenwechsel zu vereinbaren
ist.

Artikel 3. (1) Der Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs auf den
nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien kann jederzeit aufgenommen werden,
wenn

- a) die Vertragspartei, der die in Artikel 2 Absatz 1 genannten Rechte gewährt sind,
ein oder mehrere Unternehmen schriftlich bezeichnet hat, und

b) die Vertragspartei, die diese Rechte gewährt, dem oder den bezeichneten Unternehmen die Genehmigung erteilt hat, den Fluglinienverkehr zu eröffnen.

(2) Die Vertragspartei, die diese Rechte gewährt, wird vorbehaltlich der Absätze 3 und 4 und vorbehaltlich der Artikel 8 und 9 die Genehmigung zum Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs unverzüglich erteilen.

(3) Jede Vertragspartei kann von einem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei den Nachweis verlangen, daß es in der Lage ist, den Erfordernissen zu entsprechen, die durch die Gesetze und sonstige Vorschriften der erstgenannten Vertragspartei für die Durchführung des internationalen Luftverkehrs vorgeschrieben sind.

(4) Jede Vertragspartei kann einem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei die Ausübung der in Artikel 2 gewährten Rechte verweigern, wenn das Unternehmen nicht in der Lage ist, auf Verlangen den Nachweis zu erbringen, daß ein wesentlicher Teil des Eigentums an dem Unternehmen und seine tatsächliche Kontrolle Staatsangehörigen oder Körperschaften der anderen Vertragspartei oder dieser selbst zustehen.

Artikel 4. (1) Jede Vertragspartei kann die nach Artikel 3 Absatz 2 erteilte Genehmigung widerrufen oder durch Auflagen einschränken, wenn ein bezeichnetes Unternehmen die Gesetze und sonstigen Vorschriften der die Rechte gewährenden Vertragspartei oder die Bestimmungen dieses Abkommens nicht befolgt oder die daraus sich ergebenden Verpflichtungen nicht erfüllt. Das gleiche gilt, wenn der Nachweis nach Artikel 3 Absatz 4 nicht erbracht wird. Von diesem Recht wird jede Vertragspartei nur nach einer Konsultation nach Artikel 13 Gebrauch machen, es sei denn, daß zur Vermeidung weiterer Verstöße gegen Gesetze oder sonstige Vorschriften eine sofortige Einstellung des Betriebes oder sofortige Auflagen erforderlich sind.

(2) Jede Vertragspartei hat das Recht, durch schriftliche Mitteilung an die andere Vertragspartei ein von ihr bezeichnetes Unternehmen durch ein anderes unter den Voraussetzungen des Artikels 3 zu ersetzen. Das neu bezeichnete Unternehmen genießt die gleichen Rechte und unterliegt den gleichen Verpflichtungen wie das Unternehmen, an dessen Stelle es getreten ist.

Artikel 5. Die Gebühren, die im Hoheitsgebiet einer Vertragspartei für die Benutzung der Flughäfen und anderer Luftfahrteinrichtungen durch die Luftfahrzeuge eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei erhoben werden, dürfen nicht höher sein als die Gebühren, die für Luftfahrzeuge eines inländischen Unternehmens in ähnlichem internationalen Fluglinienverkehr erhoben werden.

Artikel 6. (1) Die von einem bezeichneten Unternehmen der einen Vertragspartei verwendeten Luftfahrzeuge, die in das Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei einfliegen und aus ihm wieder ausfliegen oder es durchfliegen, einschließlich der an Bord befindlichen Treibstoffe, Schmieröle, Ersatzteile, üblichen Ausrüstungsgegenstände und Bordvorräte, bleiben frei von Zöllen und sonstigen bei der Einfuhr, Ausfuhr oder Durchfuhr von Waren erhobenen Abgaben. Das gilt auch, soweit die an Bord der genannten Luftfahrzeuge befindlichen Waren auf dem Flug über dem Hoheitsgebiet der letztgenannten Vertragspartei verbraucht werden.

(2) Treibstoffe, Schmieröle, Bordvorräte, Ersatzteile und übliche Ausrüstungsgegenstände, die in das Hoheitsgebiet der einen Vertragspartei vorübergehend eingeführt werden, um dort unmittelbar oder nach Lagerung in die Luftfahrzeuge

eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei eingebaut oder sonst an Bord genommen zu werden oder aus dem Hoheitsgebiet der erstgenannten Vertragspartei auf andere Weise wieder ausgeführt zu werden, bleiben frei von den in Absatz 1 genannten Zöllen und sonstigen Abgaben.

(3) Treibstoffe und Schmieröle, die im Hoheitsgebiet der einen Vertragspartei an Bord der Luftfahrzeuge eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei genommen und im internationalen Fluglinienverkehr verwendet werden, bleiben frei von den in Absatz 1 bezeichneten Zöllen und sonstigen Abgaben und von etwaigen besonderen Verbrauchsabgaben.

(4) Jede Vertragspartei kann die in den Absätzen 1 bis 3 genannten Waren unter Zollüberwachung halten.

(5) Soweit für die in den Absätzen 1 bis 3 genannten Waren Zölle und sonstige Abgaben nicht erhoben werden, unterliegen diese Waren nicht den sonst für sie geltenden wirtschaftlichen Ein-, Aus- und Durchführverboten und -beschränkungen.

Artikel 7. (1) Den bezeichneten Unternehmen jeder Vertragspartei ist in billiger und gleicher Weise Gelegenheit zu geben, den Fluglinienverkehr auf jeder nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linie zu betreiben.

(2) Bei dem Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien hat ein bezeichnetes Unternehmen einer Vertragspartei auf die Interessen eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei Rücksicht zu nehmen, damit der ganz oder teilweise auf den gleichen Linien von diesem Unternehmen betriebene Fluglinienverkehr nicht ungebührlich beeinträchtigt wird.

Artikel 8. (1) Die bezeichneten Unternehmen teilen den Luftfahrtbehörden beider Vertragsparteien spätestens dreißig Tage vor Aufnahme des Fluglinienverkehrs auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien die Art der Dienste, die vorgesehenen Flugzeugmuster und die Flugpläne mit. Entsprechendes gilt für spätere Änderungen.

(2) Die Luftfahrtbehörde der einen Vertragspartei wird der Luftfahrtbehörde der anderen Vertragspartei auf deren Ersuchen alle regelmäßigen oder sonstigen statistischen Unterlagen der bezeichneten Unternehmen übermitteln, die billigerweise angefordert werden können, um das auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien von einem bezeichneten Unternehmen der erstgenannten Vertragspartei bereitgestellte Beförderungsangebot zu überprüfen. Diese Unterlagen haben alle Angaben zu enthalten, die zur Feststellung des Umfangs sowie der Herkunft und Bestimmung des Verkehrs erforderlich sind.

Artikel 9. (1) Die Tarife, die auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien für Fluggäste und Fracht anzuwenden sind, werden unter Berücksichtigung aller Umstände, wie der Kosten des Betriebes, eines angemessenen Gewinns, der besonderen Gegebenheiten der verschiedenen Linien und der von anderen Unternehmen, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben, angewendeten Tarife festgesetzt. Bei der Festsetzung soll nach den Bestimmungen der folgenden Absätze verfahren werden.

(2) Die Tarife werden, wenn möglich, für jede Linie zwischen den beteiligten bezeichneten Unternehmen vereinbart. Hierbei sollen sich die bezeichneten Unternehmen nach den Beschlüssen richten, die auf Grund des Tariffestsetzungsverfahrens des Internationalen Luftverkehrsverbandes (IATA) angewendet werden können,

oder die bezeichneten Unternehmen sollen nach einer Beratung mit den Luftverkehrsunternehmen dritter Staaten, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben, die Tarife wenn möglich unmittelbar miteinander vereinbaren.

(3) Die auf diese Weise vereinbarten Tarife werden den Luftfahrtbehörden beider Vertragsparteien spätestens dreißig Tage vor dem in Aussicht genommenen Inkrafttreten zur Genehmigung vorgelegt. Dieser Zeitraum kann in besonderen Fällen verkürzt werden, wenn die Luftfahrtbehörden beider Vertragsparteien damit einverstanden sind.

(4) Kommt zwischen den bezeichneten Unternehmen eine Vereinbarung nach Absatz 2 nicht zustande oder erklärt sich eine Vertragspartei mit den ihr nach Absatz 3 zur Genehmigung vorgelegten Tarifen nicht einverstanden, so sollen die Luftfahrtbehörden der beiden Vertragsparteien die Tarife derjenigen Linien und Linienteile, für die eine Übereinstimmung nicht zustande gekommen ist, in gegenseitigem Einvernehmen festsetzen.

(5) Wird zwischen den Luftfahrtbehörden der beiden Vertragsparteien ein Einvernehmen nach Absatz 4 nicht erzielt, so findet Artikel 14 Anwendung. Solange der Schiedsspruch nicht ergangen ist, hat die Vertragspartei, die sich mit einem Tarif nicht einverstanden erklärt hat, das Recht, von der anderen Vertragspartei die Aufrechterhaltung des vorher in Kraft befindlichen Tarifs zu verlangen.

Artikel 10. Tritt ein von beiden Vertragsparteien angenommenes allgemeines mehrseitiges Luftverkehrsübereinkommen in Kraft, so gehen dessen Bestimmungen vor. Erörterungen über die Feststellung, inwieweit ein mehrseitiges Übereinkommen dieses Abkommen aufhebt, ersetzt, ändert oder ergänzt, finden nach Artikel 13 statt.

Artikel 11. Jedes bezeichnete Unternehmen einer Vertragspartei darf in den Flughäfen und Städten im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei, in denen es eine eigene Vertretung zu unterhalten beabsichtigt, sein eigenes Personal für seine Geschäfte unterhalten und beschäftigen. Sieht ein bezeichnetes Unternehmen von der Einrichtung einer eigenen Organisation in den Flughäfen im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei ab, so soll es nach Möglichkeit die in Betracht kommenden Arbeiten durch das Personal der Flughäfen oder eines bezeichneten Unternehmens im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei ausführen lassen.

Artikel 12. Zwischen den Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien findet nach Bedarf ein Meinungsaustausch statt, um eine enge Zusammenarbeit und eine Verständigung in allen die Anwendung und Auslegung dieses Abkommens berührenden Angelegenheiten herbeizuführen.

Artikel 13. Zur Erörterung von Änderungen dieses Abkommens oder des Fluglinienplans kann eine Vertragspartei jederzeit eine Konsultation beantragen. Das gleiche gilt für die Erörterung der Auslegung und Anwendung des Abkommens, wenn nach Ansicht einer Vertragspartei ein Meinungsaustausch nach Artikel 12 ohne Erfolg geblieben ist. Die Konsultation beginnt binnen sechzig Tagen nach Eingang des Antrags.

Artikel 14. (1) Soweit eine Meinungsverschiedenheit über die Auslegung oder die Anwendung dieses Abkommens nicht nach Artikel 13 beigelegt werden kann, ist sie auf Verlangen einer der beiden Vertragsparteien einem Schiedsgericht zu unterbreiten.

(2) Das Schiedsgericht wird von Fall zu Fall gebildet, indem jede Vertragspartei ein Mitglied bestellt und beide Mitglieder sich auf den Angehörigen eines dritten Staates als Obmann einigen, der von den Regierungen der beiden Vertragsparteien zu bestellen ist. Die Mitglieder sind innerhalb von sechzig Tagen, der Obmann innerhalb von neunzig Tagen zu bestellen, nachdem die eine Vertragspartei der anderen mitgeteilt hat, daß sie die Meinungsverschiedenheit einem Schiedsgericht unterbreiten will.

(3) Werden die in Absatz 2 genannten Fristen nicht eingehalten, so kann in Ermangelung einer anderen Vereinbarung jede Vertragspartei den Präsidenten des Rates der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation (ICAO) bitten, die erforderlichen Ernennungen vorzunehmen. Besitzt der Präsident die Staatsangehörigkeit einer der beiden Vertragsparteien oder ist er aus einem anderen Grunde verhindert, so soll der Vizepräsident, der ihn vertritt, die Ernennung vornehmen.

(4) Das Schiedsgericht entscheidet mit Stimmenmehrheit. Seine Entscheidungen sind für beide Vertragsparteien bindend. Jede Vertragspartei trägt die Kosten ihres Mitglieds sowie ihrer Vertretung in dem Verfahren vor dem Schiedsgericht; die Kosten des Obmanns sowie die sonstigen Kosten werden von den beiden Vertragsparteien zu gleichen Teilen getragen. Im übrigen regelt das Schiedsgericht sein Verfahren selbst.

Artikel 15. Dieses Abkommen, alle seine Änderungen und jeder Notenwechsel nach Artikel 2 Absatz 2 werden der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation (ICAO) zur Registrierung mitgeteilt.

Artikel 16. (1) Dieses Abkommen bedarf der Ratifikation. Die Ratifikationsurkunden sollen sobald wie möglich in Jaoundé ausgetauscht werden.

(2) Das Abkommen tritt dreißig Tage nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft.

(3) Jede Vertragspartei kann dieses Abkommen jederzeit schriftlich kündigen. Das Abkommen tritt ein Jahr nach Eingang der Kündigung bei der anderen Vertragspartei außer Kraft.

GESCHEHEN ZU Bonn am 22. Oktober 1964 in sechs Urschriften, je zwei in deutscher, französischer und englischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

Für die Bundesrepublik Deutschland:

LAHR

Für die Bundesrepublik Kamerun:

N'THEPE

ACCORD¹ ENTRE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE ET LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE DU CAMEROUN RELATIF AUX TRANSPORTS AÉRIENS

La République fédérale d'Allemagne et la République fédérale du Cameroun,
Désireuses de régler les transports aériens entre leurs territoires et au delà,
Sont convenues des dispositions suivantes :

Article 1er. (1) Au sens du présent Accord et à moins qu'il n'en résulte autrement du texte, on entendra par :

a) « Autorité aéronautique » : dans la République fédérale d'Allemagne, le Ministre fédéral des Transports; dans la République fédérale du Cameroun, le Ministre chargé de l'aviation civile; ou dans l'un et l'autre cas toute personne ou tout service autorisé à assumer les fonctions dévolues à ces autorités;

b) « Entreprise désignée » : une entreprise de transports aériens qu'une Partie Contractante désignera par écrit à l'autre Partie Contractante, conformément à l'article 3 du présent Accord, comme étant une entreprise qui exploitera les services aériens internationaux sur les routes fixées à l'article 2, par. 2.

(2) Les termes de « territoire », « service aérien », « service aérien international » et « escale non commerciale » ont, pour l'application du présent Accord, la signification fixée aux articles 2 et 96 de la Convention du 7 décembre 1944 relative à l'aviation civile internationale² dans le dernier texte en vigueur.

Article 2. (1) Chaque Partie Contractante accordera à l'autre Partie Contractante, en vue de l'exploitation des services aériens internationaux par les entreprises désignées sur les routes fixées conformément au paragraphe 2 :

- Le droit de survoler son territoire sans y faire escale,
- Le droit de faire dans son territoire des escales non commerciales et
- Le droit de faire escale aux points de son territoire qui sont touchés par les routes fixées conformément au paragraphe 2, afin de prendre ou de déposer, à des fins commerciales, des passagers, du courrier et/ou des marchandises.

(2) Les routes sur lesquelles les entreprises désignées par les deux Parties Contractantes sont autorisées à exploiter des services aériens internationaux seront fixées dans un tableau des routes qui fera l'objet d'un échange de notes.

Article 3. (1) L'exploitation des services aériens internationaux sur les routes fixées à l'article 2, par. 2, du présent Accord, pourra commencer en tout temps :

- a) Lorsque la Partie Contractante à laquelle les droits mentionnés au paragraphe 1 de l'article 2 sont accordés aura désigné par écrit une ou plusieurs entreprises et
- b) Lorsque la Partie Contractante qui accorde ces droits aura autorisé l'entreprise ou les entreprises désignées à ouvrir les services aériens.

¹ Entré en vigueur le 8 juillet 1967, soit 30 jours après l'échange des instruments de ratification, qui a eu lieu à Yaoundé le 8 juin 1967, conformément au paragraphe 2 de l'article 16.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

(2) Sous réserve des dispositions des paragraphes 3 et 4 et de l'arrangement prévu aux articles 8 et 9 du présent Accord, la Partie Contractante qui accorde les droits donnera, sans délai, l'autorisation d'exploiter les services aériens internationaux.

(3) Chaque Partie Contractante a le droit de demander à une entreprise désignée par l'autre Partie Contractante la preuve qu'elle est à même de satisfaire aux conditions prescrites par les lois et règlements de la première Partie Contractante pour l'exploitation des services aériens internationaux.

(4) Chaque Partie Contractante peut refuser à une entreprise désignée par l'autre Partie Contractante l'exercice des droits prévus à l'article 2 du présent Accord si ladite entreprise n'est pas en mesure d'apporter sur demande la preuve qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de cette entreprise sont entre les mains de nationaux — personnes physiques ou morales — de l'autre Partie Contractante, ou entre les mains de cette Partie Contractante elle-même.

Article 4. (1) Chaque Partie Contractante peut révoquer l'autorisation accordée en application de l'article 3, par. 2, du présent Accord, ou la soumettre à des conditions restrictives, si une entreprise désignée ne se conforme pas aux lois et règlements de la Partie Contractante qui accorde les droits, n'observe pas les dispositions du présent Accord ou ne remplit pas les obligations qui en découlent. Il en est de même si la preuve mentionnée à l'article 3, par. 4, n'est pas apportée. Chaque Partie Contractante ne fera usage de ce droit qu'après une consultation, conformément à l'article 13 du présent Accord, à moins qu'un arrêt immédiat de l'exploitation ou l'application immédiate de conditions restrictives ne soit nécessaire pour prévenir de nouvelles contraventions aux lois ou règlements.

(2) Chaque Partie Contractante a le droit, moyennant notification écrite à l'autre Partie Contractante, de remplacer par une autre entreprise, dans les conditions prévues à l'article 3, une entreprise désignée par elle. La nouvelle entreprise désignée jouit des mêmes droits et est soumise aux mêmes obligations que l'entreprise qu'elle remplace.

Article 5. Les taxes prélevées sur le territoire d'une Partie Contractante pour l'usage des aéroports et autres installations de navigation aérienne par les aéronefs d'une entreprise désignée par l'autre Partie Contractante n'excéderont pas celles qui sont perçues pour les aéronefs d'une entreprise nationale dans les services aériens internationaux similaires.

Article 6. (1) Les aéronefs qu'utilise une entreprise désignée par l'une des Parties Contractantes et qui pénètrent sur le territoire de l'autre Partie Contractante pour en ressortir ou pour le survoler sont, y compris les carburants, lubrifiants, pièces de rechange, objets d'équipement usuels et approvisionnements de bord, exempts des droits de douane et autre taxes prélevées sur les marchandises à l'entrée, à la sortie ou en transit. Cette exemption s'applique aussi dans la mesure où les marchandises se trouvant à bord des aéronefs en question sont utilisées pendant le survol du territoire de la Partie Contractante mentionnée en dernier lieu.

(2) Les carburants, lubrifiants, approvisionnements de bord, pièces de rechange et objets d'équipement usuels, introduits temporairement dans le territoire de l'une des Parties Contractantes pour y être, immédiatement ou après entreposage, montés sur les aéronefs d'une entreprise désignée par l'autre Partie Contractante ou pris à bord de toute autre manière, ou pour être réexportés d'une autre façon du terri-

toire de la Partie Contractante mentionnée en premier lieu, sont exempts des droits de douane et autres taxes mentionnées au paragraphe 1.

(3) Les carburants et lubrifiants pris, dans le territoire de l'une des Parties Contractantes, à bord des aéronefs d'une entreprise désignée par l'autre Partie Contractante, et qui sont utilisés dans le service aérien international, sont exempts des droits de douane et autres taxes mentionnés au paragraphe 1 et de toutes taxes spéciales éventuelles sur la consommation.

(4) Chaque Partie Contractante peut placer sous contrôle douanier les marchandises mentionnées aux paragraphes 1 à 3.

(5) Dans la mesure où il n'est pas perçu de droits de douane et autres taxes pour les marchandises mentionnées aux paragraphes 1 à 3, ces marchandises ne sont pas soumises aux prohibitions et restrictions économiques à l'entrée, à la sortie et au transit qui leur seraient applicables par ailleurs.

Article 7. (1) Les entreprises désignées par chaque Partie Contractante jouiront de possibilités égales et équitables pour l'exploitation des services aériens sur chacune des routes fixées conformément à l'article 2, par. 2, du présent Accord.

(2) En exploitant les services aériens internationaux sur les routes fixées conformément à l'article 2, par. 2, du présent Accord, toute entreprise désignée par une Partie Contractante tiendra compte des intérêts de l'entreprise désignée par l'autre Partie Contractante afin de ne pas affecter indûment les services que cette dernière entreprise exploite sur tout ou partie des mêmes routes.

Article 8. (1) Les entreprises désignées indiqueront aux autorités aéronautiques des deux Parties Contractantes, trente jours au plus tard avant l'ouverture des services aériens sur les lignes fixées conformément à l'article 2, par. 2, du présent Accord, le type de service, les types d'avions envisagés, ainsi que les horaires. La même règle est valable par analogie, pour les changements ultérieurs.

(2) Les autorités aéronautiques de l'une des Parties Contractantes fourniront sur demande aux autorités aéronautiques de l'autre Partie Contractante toutes données statistiques régulières ou autres des entreprises désignées pouvant être équitablement sollicitées pour contrôler la capacité de transport offerte par une entreprise désignée par la première Partie Contractante sur les lignes fixées conformément à l'article 2, par. 2, du présent Accord. Ces données contiendront toutes les indications nécessaires pour déterminer le volume ainsi que l'origine et la destination du trafic.

Article 9. (1) Les tarifs qui doivent être appliqués, sur les routes fixées conformément à l'article 2, par. 2 du présent Accord, aux passagers et aux marchandises seront établis compte tenu de tous les facteurs, tels que le coût de l'exploitation, un bénéfice raisonnable, les conditions particulières des diverses routes et les tarifs appliqués par d'autres entreprises desservant tout ou partie de la même route. Pour l'établissement des tarifs, on procédera selon les dispositions des paragraphes suivants.

(2) Les tarifs seront convenus, si possible, pour chaque route entre les entreprises désignées intéressées. Les entreprises désignées tiendront compte de la procédure recommandée pour l'établissement des tarifs par l'Association internationale des transports aériens (A.I.T.A.), ou bien elles conviendront de ces tarifs si possible directement entre elles, après consultation des entreprises de transports aériens d'Etats tiers qui desservent tout ou partie de sa même route.

(3) Les tarifs ainsi convenus seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques de chaque Partie Contractante au moins trente jours avant la date prévue pour leur entrée en vigueur. Ce délai peut être abrégé dans certains cas, si les autorités aéronautiques des deux Parties Contractantes y consentent.

(4) Si les entreprises désignées ne parviennent pas à convenir des tarifs, conformément au paragraphe 2, ou si une Partie Contractante déclare ne pas pouvoir consentir aux tarifs qui lui ont été soumis conformément au paragraphe 3 de cet article, les autorités aéronautiques des deux Parties Contractantes établiront ces tarifs par accord mutuel pour les routes et sections de routes sur lesquelles une entente n'a pas été réalisée.

(5) Si un accord conformément au paragraphe 4 de cet article n'est pas réalisé entre les autorités aéronautiques des deux Parties Contractantes, l'article 14 du présent Accord sera applicable. Tant qu'une sentence arbitrale n'aura pas été rendue, la Partie Contractante qui n'aura pas consenti à un tarif aura le droit d'exiger de l'autre Partie Contractante le maintien du tarif précédemment en vigueur.

Article 10. Si les deux Parties Contractantes adhèrent à une même convention multilatérale générale sur les transports aériens, les dispositions de cette dernière primeront celles du présent Accord. Les pourparlers tendant à établir dans quelle mesure une convention multilatérale abroge, remplace, modifie ou complète le présent Accord auront lieu conformément à l'article 13 du présent Accord.

Article 11. Toute entreprise désignée par un Etat contractant pourra entretenir et occuper pour ses affaires son propre personnel dans les aéroports et les villes du territoire de l'autre Partie Contractante dans lesquels elle a l'intention d'avoir sa représentation. Si une entreprise désignée renonce à établir une organisation propre sur les aéroports de l'autre Partie Contractante, elle chargera, autant que possible, des travaux éventuels le personnel des aéroports ou d'une entreprise désignée du territoire de l'autre Partie Contractante.

Article 12. Si besoin est, un échange de vues aura lieu entre les autorités aéronautiques des Parties Contractantes afin d'assurer une coopération étroite et une entente dans toutes les affaires concernant l'application et l'interprétation du présent Accord.

Article 13. En vue d'examiner les modifications à apporter au présent Accord ou au tableau des services, chaque Partie Contractante pourra, à tout moment, demander qu'une consultation ait lieu. Il en est de même en ce qui concerne l'examen de l'interprétation et de l'application de l'Accord si, de l'avis de l'une des Parties Contractantes, l'échange de vues prévu à l'article 12 n'a pas abouti. La consultation commencera dans un délai de soixante jours après réception de la demande.

Article 14. (1) Dans la mesure où une divergence de vues sur l'interprétation ou l'application du présent Accord ne pourrait être réglée conformément à l'article 13, elle sera soumise à un tribunal arbitral, à la demande de l'une des Parties Contractantes.

(2) Le tribunal arbitral sera constitué *ad hoc* de telle manière que chaque Partie Contractante désignera un arbitre et que ces deux arbitres choisiront comme président, d'un commun accord, le ressortissant d'un Etat tiers qui sera désigné par les Gouvernements des deux Parties Contractantes. Les arbitres devront être désignés

dans les soixante jours, et le président dans les quatre-vingt-dix jours après que l'une des Parties Contractantes aura fait connaître à l'autre son intention de soumettre la divergence de vues à un tribunal d'arbitrage.

(3) Si les délais prévus au paragraphe 2 ne sont pas observés, chaque Partie Contractante pourra, à défaut d'un autre accord, prier le président du Conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale (O.A.C.I.) de procéder aux nominations nécessaires. Si le président possède la nationalité de l'une des deux Parties Contractantes ou s'il est empêché pour une autre raison, c'est à son suppléant qu'il appartiendra de procéder aux nominations nécessaires.

(4) Le tribunal arbitral décide à la majorité des voix. Ses décisions sont obligatoires pour les deux Parties Contractantes. Chaque Partie Contractante prendra à sa charge les frais occasionnés par l'activité de son arbitre ainsi que de sa représentation dans la procédure devant le tribunal arbitral; les frais du président ainsi que les autres frais seront assumés à parts égales par les deux Parties Contractantes. Pour le reste, le tribunal arbitral règle lui-même sa procédure.

Article 15. Le présent Accord, toutes ses modifications et tout échange de notes effectué conformément à l'article 2, par. 2, seront communiqués pour enregistrement à l'Organisation de l'aviation civile internationale (O.A.C.I.).

Article 16. (1) Le présent Accord sera ratifié. Les instruments de ratification seront échangés aussitôt que possible à Yaoundé.

(2) Le présent Accord entrera en vigueur trente jours après l'échange des instruments de ratification.

(3) Chaque Partie Contractante peut dénoncer en tout temps le présent Accord par écrit. L'Accord expirera un an après réception de la dénonciation par l'autre Partie Contractante.

FAIT à Bonn, le 22 octobre 1964 en six exemplaires, dont deux en langue allemande, deux en langue française et deux en langue anglaise, chacun des textes faisant également foi.

Pour la République fédérale d'Allemagne :
LAHR

Pour la République fédérale du Cameroun :
N'THEPE

AIR TRANSPORT AGREEMENT¹ BETWEEN THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE FEDERAL REPUBLIC OF CAMEROUN

The Federal Republic of Germany and the Federal Republic of Cameroun,
Desiring to make arrangements for the regulation of air transport between their
respective territories and beyond,

Have agreed as follows:

Article 1. (1) For the purposes of the present Agreement, unless otherwise stated in the text:

(a) The term “aeronautical authorities” shall mean in the case of the Federal Republic of Germany, the Federal Minister of Transport; in the case of the Federal Republic of Cameroun, the Minister in charge of Civil Aviation; or in both cases any other person or agency authorized to perform the functions exercised by the said authorities;

(b) The term “designated airline” shall mean an airline that one Contracting Party has designated in writing to the other Contracting Party in accordance with Article 3 of the present Agreement as being an airline which is to operate international air services on the routes specified in accordance with paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement.

(2) The terms “territory”, “air service”, “international air service” and “stop for non-traffic purposes” shall, for the purposes of the present Agreement, have the meaning laid down in Articles 2 and 96 of the Convention of December 7, 1944,² on International Civil Aviation as amended at present or in future.

Article 2. (1) Each Contracting Party shall grant to the other Contracting Party for the purpose of operating international air services by designated airlines over the routes specified in accordance with paragraph (2) of this Article:

- The right to fly across its territory without landing;
- The right to land in its territory for non-traffic purposes, and
- The right to land in its territory at the points named on the routes specified in accordance with paragraph (2) of this Article, in order to take on or discharge passengers, mail and/or cargo on a commercial basis.

(2) The routes over which the designated airlines of the two Contracting Parties will be authorized to operate international air services shall be specified in a Route Schedule to be agreed upon in an exchange of notes.

Article 3. (1) The international air services on the routes specified in accordance with paragraph (1) of Article 2 of the present Agreement may be started at any time, provided

¹ Came into force on 8 July 1967, i.e., 30 days after the exchange of the instruments of ratification, which took place at Yaoundé on 8 June 1967, in accordance with article 16 (2).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

- (a) The Contracting Party to whom the rights specified in paragraph (1) of Article 2 are granted has designated one or several airlines in writing, and
- (b) The Contracting Party granting these rights has authorized the designated airline or airlines to inaugurate the air services.

(2) The Contracting Party granting these rights shall, subject to the provisions of paragraphs (3) and (4) of this Article and subject to the provisions of Articles 8 and 9 of the present Agreement, give without delay the said authorization to operate the international air service.

(3) Each Contracting Party may require an airline designated by the other Contracting Party to satisfy it that it is qualified to meet the requirements prescribed under the laws and regulations of the first Contracting Party governing the operation of international air traffic.

(4) Each Contracting Party may withhold the exercise of the rights provided for in Article 2 of the present Agreement from any airline designated by the other Contracting Party if such airline is not able to prove upon request that substantial ownership and effective control of such airline are vested in nationals or corporations of the other Contracting Party or in that State itself.

Article 4. (1) Each Contracting Party may revoke, or limit by the imposition of conditions, the authorization granted in accordance with paragraph (2) of Article 3 of the present Agreement in the event of failure by a designated airline to comply with the laws and regulations of the Contracting Party granting the rights or to comply with the provisions of the present Agreement or to fulfil the obligations arising therefrom. This shall also apply if the proof referred to in paragraph (4) of Article 3 is not furnished. Each Contracting Party shall exercise this right only after consultation as provided for in Article 13 of the present Agreement, unless an immediate suspension of operations or imposition of conditions is necessary to avoid further infringements of laws or regulations.

(2) Each Contracting Party shall have the right by written communication to the other Contracting Party to replace subject to the provisions of Article 3 an airline it has designated by another airline. The newly designated airline shall have the same rights and be subject to the same obligations as the airline which it replaces.

Article 5. The charges imposed in the territory of either Contracting Party for the use of airports and other aviation facilities by the aircraft of a designated airline of the other Contracting Party shall not be higher than those paid by aircraft of a national airline engaged in similar international air services.

Article 6. (1) Aircraft operated by a designated airline of either Contracting Party and entering, departing again from, or flying across the territory of the other Contracting Party, as well as fuel, lubricants, spare parts, regular equipment and aircraft stores on board such aircraft, shall be exempt from customs duties and other charges levied on the occasion of importation, exportation or transit of goods. This shall also apply to goods on board the aircraft consumed during the flight across the territory of the latter Contracting Party.

(2) Fuel, lubricants, aircraft stores, spare parts and regular equipment, temporarily imported into the territory of either Contracting Party, there to be immediately or after storage installed in or otherwise taken on board the aircraft of a designated airline of the other Contracting Party, or to be otherwise exported again from the

territory of the former Contracting Party, shall be exempt from the customs duties and other charges mentioned in paragraph 1 of this Article.

(3) Fuel and lubricants taken on board the aircraft of a designated airline of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party and used in international air services shall be exempt from the customs duties and other charges mentioned in paragraph 1, of this Article, as well as from any other special consumption charges.

(4) Each Contracting Party may keep the goods mentioned in paragraphs 1 to 3 of this Article under customs supervision.

(5) In so far as no duties or other charges are imposed on goods mentioned in paragraphs 1 to 3 of this Article, such goods shall not be subject to any economic prohibitions or restrictions on importation, exportation and transit that may otherwise be applicable.

Article 7. (1) There shall be fair and equal opportunity for the designated airlines of each Contracting Party to operate air services on any route specified in accordance with paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement.

(2) In the operation of international air services on the routes specified in accordance with paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement, any designated airline of either Contracting Party shall take account of the interests of a designated airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the air services which the latter airline operates over the same routes or parts thereof.

Article 8. (1) The designated airlines shall communicate to the aeronautical authorities of both Contracting Parties not later than thirty days prior to the inauguration of air services on the routes specified in accordance with paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement the type of service, the types of aircraft to be used and the flight schedules. This shall likewise apply to later changes.

(2) The aeronautical authorities of either Contracting Party shall furnish to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at their request such periodic or other statistical data of the designated airlines as may be reasonably required for the purpose of reviewing the capacity provided by any designated airline of the first Contracting Party on the routes specified in accordance with paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement. Such data shall include all information required to determine the amount of traffic carried and the origins and destinations of such traffic.

Article 9. (1) In fixing rates to be charged for passengers and freight on the routes specified in accordance with paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement, account shall be taken of all factors, such as cost of operation, reasonable profit, the characteristics of the various routes and the rates charged by any other airlines which operate over the same routes or parts thereof. In fixing such rates, the provisions of the following paragraphs should be observed.

(2) The rates shall, if possible, be agreed for each route between the designated airlines concerned. For this purpose the designated airlines should be guided by such decisions as are applicable under the traffic conference procedures of the International Air Transport Association (IATA), or should, if possible, agree on such rates directly between themselves after consulting with airlines of third countries which operate over the same routes or parts thereof.

(3) Any rates so agreed shall be submitted for approval to the aeronautical authorities of both Contracting Parties at least thirty days prior to the proposed date of their introduction. This period may be reduced in special cases if the aeronautical authorities of both Contracting Parties so agree.

(4) If no agreement has been reached between the designated airlines in accordance with paragraph (2) above, or if one of the Contracting Parties does not consent to the rates submitted for its approval in accordance with paragraph (3) above, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties should by common accord fix these rates for routes or parts thereof on which there is disagreement or lack of consent.

(5) If no accord as envisaged in paragraph (4) of this Article is reached between the aeronautical authorities of the two Contracting Parties the provisions of Article 14 of the present Agreement shall apply. Until such time as an arbitral award is rendered, the Contracting Party which has withheld its consent to a given rate shall be entitled to require the other Contracting Party to maintain the rate previously in effect.

Article 10. In the event of a general multilateral air transport convention accepted by both Contracting Parties entering into force, the provisions of the multilateral convention shall prevail. Any discussions with a view to determining the extent to which the present Agreement is terminated, superseded, amended or supplemented by the provisions of the multilateral convention shall take place in accordance with Article 13 of the present Agreement.

Article 11. Each airline designated by either Contracting Party may maintain and employ its own personnel for its business transactions in the airports and cities in the territory of the other Contracting Party where it intends to maintain an agency. If a designated airline refrains from establishing its own organization at airports in the territory of the other Contracting Party, it is understood that it should have its work performed, as far as possible, by the personnel of an airport or of a designated airline in the territory of the other Contracting Party.

Article 12. Exchanges of views shall take place as needed between the aeronautical authorities of the two Contracting Parties in order to achieve close cooperation and agreement in all matters pertaining to the application and interpretation of the present Agreement.

Article 13. Consultation may be requested at any time by either Contracting Party for the purpose of discussing amendments to the present Agreement or to the Route Schedule. The same applies to discussions concerning the interpretation and application of the present Agreement if either Contracting Party considers that an exchange of views within the meaning of Article 12 has been without success. Such consultation shall begin within sixty days from the date of receipt of any such request.

Article 14. (1) To the extent that any disagreement arising out of the interpretation or application of the present Agreement cannot be settled in accordance with Article 13 of this Agreement, it shall be submitted to an arbitral tribunal at the request of either Contracting Party.

(2) Such arbitral tribunal shall be established in each individual case in such a way as to comprise one member to be appointed by each Contracting Party and these two members shall then agree upon the choice of a national of a third State as their chairman who shall be appointed by the Governments of the two Contracting Parties. The members shall be appointed within sixty days and the chairman within ninety days after either Contracting Party has informed the other Contracting Party of its intention of referring the disagreement to arbitration.

(3) If the time-limits provided for in paragraph (2) are not observed, either of the Contracting Parties may, in the absence of any other relevant agreement, invite the President of the Council of the International Civil Aviation Organization (ICAO) to make the necessary appointments. Where the President possesses the nationality of one of the two Contracting Parties or is otherwise prevented from carrying out this function, his deputy in office should make the necessary appointments.

(4) The arbitral tribunal shall reach its decisions by a majority of votes. Such decisions shall be binding for both Contracting Parties. Each of the Contracting Parties shall bear the expenses of its own member as well as of its representation in the proceedings at the arbitral tribunal; the expenses of the chairman and any other expenses shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. In all other respects, the arbitral tribunal shall determine its own procedure.

Article 15. The present Agreement, any amendments to it and any exchange of notes under paragraph (2) of Article 2 of the present Agreement shall be communicated to the ICAO for registration.

Article 16. (1) The present Agreement shall be ratified. The instruments of ratification shall be exchanged as soon as possible at Yaoundé.

(2) The present Agreement shall enter into force thirty days after the exchange of the instruments of ratification.

(3) Each Contracting Party may at any time give written notice of termination of the present Agreement, which shall then expire one year after the date of the receipt of such notice by the other Contracting Party.

DONE at Bonn, on October 22nd, 1964, in six originals, two each in the German, French and English languages, all six texts being equally authentic.

For the Federal Republic of Germany:

LAHR

For the Federal Republic of Cameroun:

N'THEPE

ÉCHANGE DE NOTES CONSTITUANT UN ACCORD¹ ENTRE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE ET LA RÉPUBLIQUE UNIE DU CAMEROUN FIXANT LE TABLEAU DE ROUTES DE L'ACCORD DU 22 OCTOBRE 1964 RELATIF AU TRANSPORTS AÉRIENS²

1

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

DER BOTSCHAFTER DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND

Jaunde, den 02. August 1983

Wi 455.00 KAM.He/M

Exzellenz,

Ich beehre mich, auf das Abkommen zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Bundesrepublik Kamerun über den Luftverkehr vom 22. Oktober 1964 und auf die Verhandlungen zwischen Regierungsdelegationen beider Staaten vom 3. bis 5. Mai 1983 in Jaunde Bezug zu nehmen. In den genannten Verhandlungen ist Einvernehmen darüber erzielt worden, daß der gemäß Artikel 2 Absatz 2 des Abkommens über den Luftverkehr durch diplomatischen Notenwechsel zu vereinbarende Fluglinienplan folgende Fassung erhalten soll:

FLUGLINIENPLAN

1. *Fluglinien, die von dem seitens der Bundesrepublik Deutschland bezeichneten Unternehmen betrieben werden:*

Punkte in Deutschland	Abgangs- punkte der Bundesrepublik	Zwischenlande- punkte	Punkte im Hoheitsgebiet der Vereinig- ten Republik Kamerun	Punkte darüber hinaus
		Lagos	Douala	Libreville
		Kano		Luanda
		Tunis		Ein noch festzu- legender Punkt
		Abidjan		
		Accra		
		Drei noch festzule- gende Punkte		

¹ Entré en vigueur le 22 août 1983, date de la note de réponse, conformément aux dispositions desdites notes.

² Voir p. 19 du présent volume.

2. *Fluglinien, die von dem seitens der Vereinigten Republik Kamerun bezeichneten Unternehmen betrieben werden:*

<i>Abgangs- punkte</i>	<i>Zwischenlande- punkte</i>	<i>Punkte im Hoheitsgebiet der Bundes- republik Deutschland</i>	<i>Punkte darüber hinaus</i>
Punkte in der Vereinigten Republik Kamerun	Rom Genf Paris Brüssel Vier noch festzulegende Punkte	Frankfurt und/ oder Köln	London New York Montreal

3. Jedes bezeichnete Unternehmen kann die im Fluglinienplan festgelegten Punkte in beliebiger Reihenfolge bedienen.

4. Jedes bezeichnete Unternehmen kann nach seiner Wahl einen oder mehrere Punkte auf seiner Linie auslassen, wenn der Abgangspunkt dieser Linie im Hoheitsgebiet der Vertragspartei liegt, die das Unternehmen bezeichnet hat.

5. Die Zwischenlandepunkte und die Punkte darüber hinaus werden ohne Verkehrsrechte bedient.

Die beiden Delegationen sind übereingekommen, die Punkte der 5. Freiheit später auf Antrag der bezeichneten Unternehmen festzulegen.

6. Die noch nicht bezeichneten Punkte werden später einvernehmlich festgelegt.

Falls sich die Regierung der Vereinigten Republik Kamerun mit dem vorstehenden Fluglinienplan einverstanden erklärt, werden diese Note und die das Einverständnis Ihrer Regierung zum Ausdruck bringende Antwortnote Eurer Exzellenz eine Vereinbarung zwischen unseren Regierungen bilden, die mit dem Datum Ihrer Antwortnote in Kraft tritt.

Genehmigen Sie, Exzellenz, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

HARALD GANNS

Seiner Exzellenz dem Minister des Auswärtigen
der Vereinigten Republik Kamerun
Herrn Félix Tonyé Mbog
Jaunde

L'AMBASSADEUR DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE

Yaoundé le 2 août 1983

Wi 455.00 KAM.He/M

Excellence,

J'ai l'honneur de me référer à l'Accord du 22 octobre 1964 entre la République fédérale d'Allemagne et la République fédérale du Cameroun relatif au transport aérien¹ ainsi qu'aux négociations qui ont eu lieu à Yaoundé du 3 au 5 mai 1983 entre les délégations gouvernementales de nos deux pays. Lors de ces négociations, les délégations se sont mises d'accord pour rédiger comme suit le tableau de routes devant être fixé par échange de notes diplomatiques, conformément au paragraphe 2 de l'article 2 de l'Accord relatif au transport aérien :

TABLEAU DE ROUTES

1. Routes exploitées par l'entreprise désignée par la République fédérale d'Allemagne :

<i>Points d'origine</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points sur le territoire de la République Unie du Cameroun</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Points en République fédérale d'Allemagne	Lagos Kano Tunis Abidjan Accra Trois points à déterminer	Douala	Libreville Luanda Un point à déterminer

2. Routes exploitées par l'entreprise désignée par la République Unie de Cameroun :

<i>Points d'origine</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points sur le territoire de la République fédérale d'Allemagne</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Points en République Unie du Cameroun	Rome Genève Paris Bruxelles Quatre points à déterminer	Francfort et/ou Cologne	Londres New York Montréal

3. Chaque entreprise désignée pourra desservir les points fixés dans le tableau de routes dans l'ordre voulu.

4. Chaque entreprise désignée pourra, à son choix, omettre un ou plusieurs points figurant sur sa route, à condition que le point de départ de cette route soit situé sur le territoire de la Partie Contractante qui a désigné l'entreprise.

5. Les points intermédiaires et au-delà seront desservis sans droit de trafic.

S'agissant de la définition des points de 5e liberté, les deux délégations ont convenu de les déterminer ultérieurement sur demande des entreprises désignées.

6. Les points non encore déterminés le seront ultérieurement d'un commun accord.

¹ Voir p. 19 du présent volume.

Si le Gouvernement de la République Unie du Cameroun déclare approuver le tableau de routes susvisé, la présente note et la note de réponse de Votre Excellence exprimant l'accord de votre Gouvernement constitueront un Arrangement entre nos deux Gouvernements qui entrera en vigueur à la date de votre note de réponse.

Veillez agréer, Excellence, l'assurance de ma très haute considération.

HARALD GANNS

Son Excellence Monsieur Félix Tonyé Mbog
Ministre des Affaires Etrangères de la République Unie
du Cameroun
Yaoundé

II

RÉPUBLIQUE UNIE DU CAMEROUN
PAIX — TRAVAIL — PATRIE
MINISTÈRE DES AFFAIRES ETRANGÈRES

UNITED REPUBLIC OF CAMEROON
PEACE — WORK — FATHERLAND
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Le Ministre

Yaoundé, le 22 août 1983

INN/NDAD
007461

Excellence,

Vous m'avez adressé le 2 août 1983 référence Wi 455.00 KAM.He/M la lettre dont la teneur suit :

[Voir lettre I]

J'ai l'honneur de vous confirmer que cette interprétation et le tableau des routes ci-dessus rencontrent l'agrément du Gouvernement camerounais.

Veillez agréer, Excellence, les assurances de ma très haute considération.

[Signé]

FÉLIX TONYÉ MBOG

Son Excellence Monsieur l'Ambassadeur
de la République fédérale d'Allemagne
Yaoundé

[TRANSLATION — TRADUCTION]

EXCHANGE OF NOTES CONSTITUTING AN AGREEMENT¹ BETWEEN THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE UNITED REPUBLIC OF CAMEROON ESTABLISHING THE ROUTE SCHEDULE TO THE AIR TRANSPORT AGREEMENT OF 22 OCTOBER 1964²

I

AMBASSADOR OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY

Yaoundé, 2 August 1983

Wi 455.00 KAM.He/M

Sir,

I have the honour to refer to the Air Transport Agreement of 22 October 1964² between the Federal Republic of Germany and the Federal Republic of Cameroon and to the negotiations held at Yaoundé from 3 to 5 May 1983 between the government delegations of our two countries. At the negotiations, the delegations agreed that the route schedule to be established by an exchange of diplomatic notes in accordance with article 2, paragraph 2, of the Air Transport Agreement should read:

ROUTE SCHEDULE

1. *Routes operated by the airline designated by the Federal Republic of Germany:*

<i>Departure points</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in the territory of the United Republic of Cameroon</i>	<i>Points beyond</i>
Points in the Federal Republic of Germany	Lagos	Douala	Libreville
	Kano		Luanda
	Tunis		A point to be determined
	Abidjan		
	Accra		
	Three points to be determined		

¹ Came into force on 22 August 1983, the date of the note in reply, in accordance with the provisions of the said notes.

² See p. 24 of this volume.

2. *Routes operated by the airline designated by the United Republic of Cameroon:*

<i>Departure points</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in the territory of the Federal Republic of Germany</i>	<i>Points beyond</i>
Points in the United Republic of Cameroon	Rome Geneva Paris Brussels Four points to be de- termined	Frankfurt and/or Cologne	London New York Montreal

3. Each designated airline may serve the points set forth in the route schedule in any order.

4. Each designated airline may, at its discretion, omit one or more points on its route, provided that the point of departure of the route is in the territory of the Contracting Party that has designated the airline.

5. Intermediate points and points beyond shall be served without traffic rights.

With respect to the definition of fifth-freedom points, the two delegations have agreed to determine such points subsequently at the request of the designated airlines.

6. The points not yet determined shall be established subsequently by agreement.

If the Government of the United Republic of Cameroon agrees to the above route schedule, this note and your note in reply expressing your Government's agreement shall constitute an arrangement between our two Governments, which shall enter into effect on the date of your note in reply.

Accept, Sir, etc.

HARALD GANNS

His Excellency the Minister for Foreign Affairs
of the United Republic of Cameroon
Mr. Félix Tonyé Mbog
Yaoundé

II

UNITED REPUBLIC OF CAMEROON
PEACE — WORK — FATHERLAND
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
The Minister

Yaoundé, 22 August 1983

INN/NDAD
007461

Sir,

On 2 August 1983 you sent me letter reference Wi 455.00 KAM.He/M, the content of which reads as follows:

[See note I]

I have the honour to confirm that the Cameroonian Government agrees with this interpretation and the above route schedule.

Accept, Sir, etc.

[Signed]

FÉLIX TONYÉ MBOG

His Excellency the Ambassador
of the Federal Republic of Germany
Yaoundé

No. 22858

**FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
and
IVORY COAST**

Air Transport Agreement (with exchange of notes concerning the route schedule). Signed at Bonu on 3 October 1978

Authentic texts: German and French.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE
et
CÔTE D'IVOIRE**

Accord relatif au transport aérien (avec échange de notes relatif au tableau de routes). Signé à Bonn le 3 octobre 1978

Textes authentiques : allemand et français.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

ABKOMMEN ZWISCHEN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND UND DER REPUBLIK ELFENBEINKÜSTE ÜBER DEN LUFT- VERKEHR

Die Bundesrepublik Deutschland und die Republik Elfenbeinküste,
in dem Wunsche, die Entwicklung des Luftverkehrs zwischen ihren Hoheitsge-
bieten und darüber hinaus zu fördern und die internationale Zusammenarbeit in die-
sem Bereich weitestgehend zu verwirklichen,

in dem Wunsche, auf diesen Luftverkehr die Grundsätze und die Bestimmungen
des Abkommens von Chicago vom 7. Dezember 1944 über die Internationale Zivil-
luftfahrt anzuwenden,

sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1. (1) Im Sinne dieses Abkommens bedeuten, soweit sich aus dessen
Wortlaut nichts anderes ergibt,

a) „Luftfahrtbehörde“: in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland der
Bundesminister für Verkehr, in bezug auf die Republik Elfenbeinküste der für die Zi-
villuftfahrt zuständige Minister oder in beiden Fällen jede andere Person oder Stelle,
die zur Ausübung der diesen Behörden obliegenden Aufgaben ermächtigt ist;

b) „bezeichnetes Unternehmen“: ein Luftfahrtunternehmen, das eine Ver-
tragspartei der anderen Vertragspartei nach Artikel 3 schriftlich als ein Unternehmen
bezeichnet hat, das auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien internationa-
len Fluglinienverkehr betreiben soll.

(2) Die Begriffe „Hoheitsgebiet“, „Fluglinienverkehr“, „internationaler Flug-
linienverkehr“ und „Landung zu nicht gewerblichen Zwecken“ haben für die An-
wendung dieses Abkommens die in den Artikeln 2 und 96 des Abkommens vom
7. Dezember 1944 über die Internationale Zivilluftfahrt in der jeweils letztgültigen
Fassung festgelegte Bedeutung.

Artikel 2. (1) Eine Vertragspartei gewährt der anderen Vertragspartei zur
Durchführung des internationalen Fluglinienverkehrs durch die bezeichneten Unter-
nehmen auf den nach Absatz 2 festgelegten Linien

a) das Recht, ihr Hoheitsgebiet ohne Landung zu überfliegen,

b) das Recht, in ihrem Hoheitsgebiet zu nicht gewerblichen Zwecken zu landen,

c) das Recht, in ihrem Hoheitsgebiet an den Punkten, die in den nach Absatz 2
festgelegten Linien aufgeführt sind, zu landen, um Fluggäste, Post und Fracht
gewerblich aufzunehmen und abzusetzen.

(2) Die Linien, auf welchen die bezeichneten Unternehmen der Vertragspar-
teien internationalen Fluglinienverkehr betreiben können, werden in einem Flug-
linienplan festgelegt, der durch Notenwechsel zwischen den Regierungen der Ver-
tragsparteien vereinbart wird.

Artikel 3. (1) Der Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs auf den
nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien kann jederzeit aufgenommen werden,
wenn

- a) die Vertragspartei, der die in Artikel 2 Absatz 1 genannten Rechte gewährt sind, ein Unternehmen schriftlich bezeichnet hat, und
- b) die Vertragspartei, die diese Rechte gewährt, dem bezeichneten Unternehmen die Genehmigung erteilt hat, den Fluglinienverkehr zu eröffnen.

(2) Die Vertragspartei, die diese Rechte gewährt, erteilt vorbehaltlich der Absätze 3 und 4 und vorbehaltlich des Artikels 9 die Genehmigung zum Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs unverzüglich.

(3) Eine Vertragspartei kann von einem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei den Nachweis verlangen, daß es in der Lage ist, den Erfordernissen zu entsprechen, die durch die Gesetze und sonstige Vorschriften der erstgenannten Vertragspartei für die Durchführung des internationalen Luftverkehrs vorgeschrieben sind.

(4) Eine Vertragspartei kann einem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei die Ausübung der in Artikel 2 gewährten Rechte verweigern, wenn das Unternehmen nicht in der Lage ist, auf Verlangen den Nachweis zu erbringen, daß ein wesentlicher Teil des Eigentums an dem Unternehmen und seine tatsächliche Kontrolle Staatsangehörigen oder Körperschaften der anderen Vertragspartei oder dieser selbst zustehen.

Artikel 4. (1) Eine Vertragspartei kann die nach Artikel 3 Absatz 2 erteilte Genehmigung widerrufen oder durch Auflagen einschränken, wenn ein bezeichnetes Unternehmen die Gesetze und sonstigen Vorschriften der die Rechte gewährenden Vertragspartei oder die Bestimmungen dieses Abkommens nicht befolgt oder die daraus sich ergebenden Verpflichtungen nicht erfüllt. Das gleiche gilt, wenn der Nachweis nach Artikel 3 Absatz 4 nicht erbracht wird. Von diesem Recht macht eine Vertragspartei nur nach einer Konsultation nach Artikel 12 Gebrauch, es sei denn, daß zur Vermeidung weiterer Verstöße gegen Gesetze oder sonstige Vorschriften eine sofortige Einstellung des Betriebes oder sofortige Auflagen erforderlich sind.

(2) Eine Vertragspartei kann durch schriftliche Mitteilung an die andere Vertragspartei ein von ihr bezeichnetes Unternehmen durch ein anderes unter den Voraussetzungen des Artikels 3 ersetzen. Das neu bezeichnete Unternehmen genießt die gleichen Rechte und unterliegt den gleichen Verpflichtungen wie das Unternehmen, an dessen Stelle es getreten ist.

Artikel 5. Die Gebühren, die im Hoheitsgebiet einer Vertragspartei für die Benutzung der Flughäfen und anderer Luftfahrteinrichtungen durch die Luftfahrzeuge eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei erhoben werden, sind nicht höher als die Gebühren, die für Luftfahrzeuge eines inländischen Unternehmens in ähnlichem internationalen Fluglinienverkehr erhoben werden.

Artikel 6. (1) Die von einem bezeichneten Unternehmen der einen Vertragspartei verwendeten Luftfahrzeuge, die in das Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei einfliegen und aus ihm wieder ausfliegen oder es durchfliegen einschließlich der an Bord befindlichen Treibstoffe, Schmieröle, Ersatzteile, üblichen Ausrüstungsgegenstände und Bordvorräte, bleiben frei von Zöllen und sonstigen bei der Einfuhr, Ausfuhr oder Durchfuhr von Waren erhobenen Abgaben. Das gilt auch, soweit die an Bord der genannten Luftfahrzeuge befindlichen Waren auf dem Flug über dem Hoheitsgebiet der letztgenannten Vertragspartei verbraucht werden.

(2) Treibstoffe, Schmieröle, Bordvorräte, Ersatzteile und übliche Ausrüstungsgegenstände, die in das Hoheitsgebiet der einen Vertragspartei vorübergehend eingeführt werden, um dort unmittelbar oder nach Lagerung in die Luftfahrzeuge eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei eingebaut oder sonst an Bord genommen zu werden oder aus dem Hoheitsgebiet der erstgenannten Vertragspartei auf andere Weise wieder ausgeführt zu werden, bleiben frei von den in Absatz 1 genannten Zöllen und sonstigen Abgaben.

(3) Treibstoffe und Schmieröle, die im Hoheitsgebiet der einen Vertragspartei an Bord der Luftfahrzeuge eines bezeichneten Unternehmens der anderen Vertragspartei genommen und im internationalen Fluglinienverkehr verwendet werden, bleiben frei von den in Absatz 1 bezeichneten Zöllen und sonstigen Abgaben und von etwaigen besonderen Verbrauchsabgaben.

(4) Eine Vertragspartei kann die in den Absätzen 1 bis 3 genannten Waren unter Zollüberwachung halten.

(5) Soweit für die in den Absätzen 1 bis 3 genannten Waren Zölle und sonstige Abgaben nicht erhoben werden, unterliegen diese Waren nicht den sonst für sie geltenden wirtschaftlichen Ein-, Aus- und Durchführverboten und -beschränkungen.

Artikel 7. (1) Der Betrieb des vereinbarten Linienverkehrs zwischen dem Hoheitsgebiet der Bundesrepublik Deutschland und dem Hoheitsgebiet der Republik Elfenbeinküste und umgekehrt, der auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien erfolgt, ist für die beiden Länder ein grundlegendes und wichtiges Recht.

(2) Die beiden Vertragsparteien kommen überein, auf allen Gebieten, die mit der Ausübung der in diesen Abkommen gewährten Rechte in Zusammenhang stehen, den Grundsatz der Gleichheit und Gegenseitigkeit anzuwenden. Die von jeder der beiden Vertragsparteien bezeichneten Unternehmen müssen einer gerechten und gleichen Behandlung gewiß sein und gleiche Möglichkeiten und Rechte haben.

(3) Sie haben auf den von beiden beflogenen Flugstrecken auf ihre gegenseitigen Interessen Rücksicht zu nehmen, um ihren jeweiligen Linienverkehr nicht ungebührlich zu beeinträchtigen.

(4) Der vereinbarte Linienverkehr auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien dient vor allem dazu, ein Beförderungsangebot mit einem als vernünftig anzusehenden Nutzungsgrad bereitzustellen, das der normalen und vernünftigerweise voraussehbaren Verkehrsnachfrage nach und von dem Hoheitsgebiet der Vertragspartei entspricht, die das Unternehmen bezeichnet hat.

(5) Das von einer der Vertragsparteien bezeichnete Unternehmen kann die Nachfrage, die in bezug auf die Beförderung zwischen dem Hoheitsgebiet der von den vereinbarten Linien berührten dritten Staaten und dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei besteht unter Berücksichtigung des örtlichen und regionalen Fluglinienverkehrs im Rahmen des in Absatz 4 genannten Beförderungsangebots befriedigen.

(6) Um den Erfordernissen eines unvorhergesehenen oder zeitweiligen Verkehrsaufkommens auf den gleichen Linien gerecht zu werden, haben die bezeichneten Unternehmen unter sich geeignete Maßnahmen zur Bewältigung dieser vorübergehenden Steigerung des Verkehrsaufkommens zu beschließen. Sie haben darüber alsbald den Luftfahrtbehörden ihrer jeweiligen Länder zu berichten, die miteinander einen Meinungsaustausch darüber führen können, falls sie dies für zweckdienlich halten.

(7) Falls das bezeichnete Unternehmen der einen Vertragspartei auf einer oder mehreren Linien das ihr zustehende Beförderungsangebot ganz oder teilweise nicht ausnützt, kann es dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei für einen bestimmten Zeitraum dieses Angebot ganz oder teilweise übertragen. Das bezeichnete Unternehmen, das seine Rechte ganz oder teilweise übertragen hat, kann diese am Ende des genannten Zeitraums wieder übernehmen.

Artikel 8. (1) Die bezeichneten Unternehmen teilen den Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien spätestens dreißig Tage vor Aufnahme des Fluglinienverkehrs auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien die Art der Dienste, die vorgesehenen Flugzeugmuster und die Flugpläne mit. Entsprechendes gilt für spätere Änderungen.

(2) Die Luftfahrtbehörde einer Vertragspartei übermittelt der Luftfahrtbehörde der anderen Vertragspartei auf deren Ersuchen alle regelmäßigen oder sonstigen statistischen Unterlagen der bezeichneten Unternehmen, die billigerweise angefordert werden können, um das auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien von einem bezeichneten Unternehmen der erstgenannten Vertragspartei bereitgestellte Beförderungsangebot zu überprüfen. Diese Unterlagen enthalten alle Angaben, die zur Feststellung des Umfangs sowie der Herkunft und Bestimmung des Verkehrs erforderlich sind.

Artikel 9. (1) Die Tarife, die auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien für Fluggäste und Fracht angewendet werden, werden unter Berücksichtigung aller Umstände, wie der Kosten des Betriebes, eines angemessenen Gewinns, der besonderen Gegebenheiten der verschiedenen Linien und der von an deren Unternehmen, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben, angewendeten Tarife festgesetzt.

(2) Die Tarife werden, wenn möglich, für jede Linie zwischen den beteiligten bezeichneten Unternehmen vereinbart. Die bezeichneten Unternehmen vereinbaren nach einer Beratung mit den Luftfahrtunternehmen dritter Staaten, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben, die Tarife wenn möglich unmittelbar. Hierbei richten sich die bezeichneten Unternehmen nach den Beschlüssen, die aufgrund des Tariffestsetzungsverfahrens des Internationalen Luftverkehrsverbandes (IATA) angewendet werden können.

(3) Die auf diese Weise vereinbarten Tarife werden den Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien spätestens dreißig Tage vor dem in Aussicht genommenen Inkrafttreten zur Genehmigung vorgelegt. Dieser Zeitraum kann in besonderen Fällen verkürzt werden, wenn die Luftfahrtbehörden damit einverstanden sind.

(4) Kommt zwischen den bezeichneten Unternehmen eine Vereinbarung nach Absatz 2 nicht zustande oder erklärt sich eine Vertragspartei mit den ihr nach Absatz 3 zur Genehmigung vorgelegten Tarifen nicht einverstanden, so setzen die Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien die Tarife derjenigen Linien und Linienteile, für die eine Übereinstimmung nicht zustande gekommen ist, im Einvernehmen fest.

(5) Wird zwischen den Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien ein Einvernehmen nach Absatz 4 nicht erzielt, so wird Artikel 13 angewendet. Solange der Schiedsspruch nicht ergangen ist, kann die Vertragspartei, die sich mit einem Tarif nicht einverstanden erklärt hat, von der anderen Vertragspartei die Aufrechterhaltung des vorher in Kraft befindlichen Tarifs verlangen.

Artikel 10. Jede Vertragspartei gewährleistet gegenüber der anderen Vertragspartei, daß die Überschüsse der Erträge, die in ihrem Hoheitsgebiet aus der Beförderung von Fluggästen, Post und Fracht von dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei erwirtschaftet worden sind, ohne Steuern und Abgaben zum amtlichen Wechselkurs frei transferiert werden können.

Artikel 11. Zwischen den Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien findet nach Bedarf ein Meinungsaustausch statt, um eine enge Zusammenarbeit und eine Verständigung bei der Anwendung und Auslegung dieses Abkommens herbeizuführen.

Artikel 12. Zur Erörterung von Änderungen dieses Abkommens oder des Fluglinienplans oder von Auslegungsfragen kann eine Vertragspartei jederzeit eine Konsultation beantragen. Das gleiche gilt für die Erörterung der Anwendung des Abkommens, wenn nach Ansicht einer Vertragspartei ein Meinungsaustausch nach Artikel 11 ohne Erfolg geblieben ist. Die Konsultation beginnt binnen sechzig Tagen nach Eingang des Antrags bei der anderen Vertragspartei.

Artikel 13. (1) Falls eine Streitigkeit über die Auslegung oder Anwendung dieses Abkommens nicht nach Artikel 12 beigelegt werden kann, ist sie auf Antrag einer Vertragspartei einem Schiedsgericht zu unterbreiten.

(2) Das Schiedsgericht besteht aus drei Mitgliedern. Jede Vertragspartei bestellt ein Mitglied; diese beiden Mitglieder einigen sich auf den Angehörigen eines dritten Staates als Obmann.

(3) Werden die beiden Mitglieder nicht innerhalb von zwei Monaten bestellt, nachdem eine Vertragspartei vorgeschlagen hat, den Streitfall auf dem Schiedsweg zu regeln, oder sind sich im Lauf des folgenden Monats die Mitglieder nicht über die Bestellung eines Obmanns einig geworden, so kann jede Vertragspartei den Präsidenten des Rates der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation bitten, die erforderlichen Ernennungen vorzunehmen. Besitzt der Präsident die Staatsangehörigkeit einer Vertragspartei oder ist er aus einem anderen Grund verhindert, so soll der Vizepräsident, der ihn vertritt, die Ernennung vornehmen.

(4) Das Schiedsgericht entscheidet mit Stimmenmehrheit, wenn es ihm nicht gelingt, die Streitigkeit auf gutlichem Weg beizulegen. Soweit die Vertragsparteien nichts Gegenteiliges beschließen, regelt das Schiedsgericht die Grundsätze seines Verfahrens selbst und bestimmt seinen Sitz.

(5) Die Vertragsparteien verpflichten sich, den vorläufigen Maßnahmen, die im Lauf des Verfahrens angeordnet werden, sowie dem Schiedsspruch nachzukommen; dieser wird in allen Fällen als endgültig betrachtet.

(6) Wenn eine der Vertragsparteien den Entscheidungen des Schiedsgerichts nicht nachkommt, kann die andere Vertragspartei während der Dauer dieses Versäumnisses die Rechte oder Vorrechte, die sie der in Verzug befindlichen Vertragspartei auf Grund dieses Abkommens eingeräumt hat, beschränken, ruhen lassen oder widerrufen.

(7) Jede Vertragspartei übernimmt die Kosten ihres Mitglieds sowie die Hälfte der Kosten für den benannten Obmann.

Artikel 14. Dieses Abkommen wird mit jeder mehrseitigen Übereinkunft in Übereinstimmung gebracht, die für beide Vertragsparteien wirksam wird.

Artikel 15. Dieses Abkommen, alle seine Änderungen und jeder Notenwechsel nach Artikel 2 Absatz 2 werden der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation (ICAO) zur Registrierung mitgeteilt.

Artikel 16. Dieses Abkommen tritt an die Stelle aller bisherigen Abkommen zwischen den Vertragsparteien auf dem Gebiet des internationalen Fluglinienverkehrs.

Artikel 17. (1) Dieses Abkommen bedarf der Ratifikation. Die Ratifikationsurkunden werden so bald wie möglich in Abidjan ausgetauscht.

(2) Dieses Abkommen tritt dreißig Tage nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft.

(3) Eine Vertragspartei kann dieses Abkommen jederzeit schriftlich kündigen. Das Abkommen tritt ein Jahr nach Eingang der Kündigung bei der anderen Vertragspartei außer Kraft.

ACCORD¹ ENTRE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE ET LA RÉPUBLIQUE DE CÔTE D'IVOIRE RELATIF AU TRANSPORT AÉRIEN

La République fédérale d'Allemagne et la République de Côte d'Ivoire,

Désireuses de favoriser le développement des transports aériens entre leurs territoires et au-delà et de poursuivre, dans la plus large mesure possible, la coopération internationale dans ce domaine,

Désireuses d'appliquer à ces transports les principes et les dispositions de la Convention relative à l'aviation civile internationale signée à Chicago le 7 Décembre 1944²,

Sont convenues de ce qui suit :

Article 1. (1) Au sens du présent Accord et à moins qu'il n'en résulte autrement du texte, on entendra par :

a) «Autorité aéronautique»: en ce qui concerne la République fédérale d'Allemagne, le Ministre fédéral des Transports; en ce qui concerne la République de Côte d'Ivoire, le Ministre chargé de l'aviation civile; ou dans l'un et l'autre cas, toute personne ou tout service autorisé à assumer les fonctions dévolues à ces autorités;

b) «Entreprise désignée»: une entreprise de transports aériens qu'une Partie contractante désignera par écrit à l'autre Partie contractante, conformément à l'Article 3 du présent Accord, comme étant une entreprise qui exploitera les services aériens internationaux sur les routes fixées au Paragraphe 2 de l'Article 2.

(2) Les termes de «territoire», «service aérien», «service aérien international» et «escale non commerciale» ont, pour l'application du présent Accord, la signification fixée aux Articles 2 et 96 de la Convention du 7 Décembre 1944 relative à l'Aviation Civile Internationale dans le dernier texte en vigueur.

Article 2. (1) Chaque Partie contractante accordera à l'autre Partie contractante, en vue de l'exploitation des services aériens internationaux par les entreprises désignées sur les routes fixées conformément au Paragraphe 2 du présent Article :

a) Le droit de survoler son territoire sans y faire escale,

b) Le droit de faire dans son territoire des escales non commerciales, et

c) Le droit de faire escale aux points de son territoire qui sont touchés par les routes fixées conformément au Paragraphe 2 du présent Article, afin de prendre ou de déposer, à des fins commerciales, des passagers, du courrier et/ou des marchandises.

(2) Les routes sur lesquelles les entreprises désignées par les Parties contractantes sont autorisées à exploiter des services aériens internationaux seront fixées dans un tableau de routes qui fera l'objet d'un échange de notes entre les Gouvernements des Parties contractantes.

¹ Entré en vigueur le 7 août 1983, soit 30 jours après l'échange des instruments de ratification, qui a eu lieu à Abidjan le 8 juillet 1983, conformément au paragraphe 2 de l'article 17.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

Article 3. (1) L'exploitation des services aériens internationaux sur les routes fixées au Paragraphe 2 de l'Article 2 du présent Accord pourra commencer à tout moment :

- a) Lorsque la Partie contractante, à laquelle les droits mentionnés au Paragraphe 1 de l'Article 2 sont accordés, aura désigné par écrit une entreprise, et
- b) Lorsque la Partie contractante qui accorde ces droits aura autorisé l'entreprise désignée à ouvrir les services aériens.

(2) Sous réserve des dispositions des Paragraphes 3 et 4 du présent Article et sous réserve des dispositions de l'Article 9 du présent Accord, la Partie contractante qui accorde ces droits donnera, sans délai, l'autorisation d'exploiter les services aériens internationaux.

(3) Chaque Partie contractante pourra demander à une entreprise désignée par l'autre Partie contractante la preuve qu'elle est à même de satisfaire aux conditions prescrites par les lois et règlements de la première Partie contractante pour l'exploitation des services aériens internationaux,

(4) Chaque Partie contractante pourra refuser à une entreprise désignée par l'autre Partie contractante l'exercice des droits prévus à l'Article 2 du présent Accord si ladite entreprise n'est pas en mesure d'apporter, sur demande, la preuve qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de cette entreprise sont entre les mains de nationaux — personnes physiques ou morales — de l'autre Partie contractante, ou entre les mains de cette Partie contractante elle-même.

Article 4. (1) Chaque Partie contractante pourra révoquer l'autorisation accordée en application du Paragraphe 2 de l'Article 3 du présent Accord, ou la soumettre à des conditions restrictives, si une entreprise désignée ne se conforme pas aux lois et règlements de la Partie contractante qui accorde les droits, n'observe pas les dispositions du présent Accord ou ne remplit pas les obligations qui en découlent, Il en sera de même si la preuve mentionnée au Paragraphe 4 de l'Article 3 du présent Accord n'est pas apportée. Chaque Partie contractante ne fera usage de ce droit qu'après une consultation, conformément à l'Article 12 du présent Accord, à moins qu'un arrêt immédiat de l'exploitation ou l'application immédiate de conditions restrictives ne soient nécessaires pour prévenir de nouvelles contraventions aux lois ou règlements.

(2) Chaque Partie contractante pourra, moyennant notification écrite à l'autre Partie contractante, remplacer par une autre entreprise, dans les conditions prévues à l'Article 3 du présent Accord, une entreprise désignée par elle. La nouvelle entreprise désignée jouira des mêmes droits et sera soumise aux mêmes obligations que l'entreprise qu'elle remplace.

Article 5. Les taxes prélevées sur le territoire d'une Partie contractante pour l'usage des aéroports et autres installations de navigation aérienne par les aéronefs d'une entreprise, désignée par l'autre Partie contractante ne devront pas excéder celles qui sont perçues pour les aéronefs d'une entreprise nationale dans les services aériens internationaux similaires.

Article 6. (1) Les aéronefs qu'utilise une entreprise désignée par l'une des Parties contractantes et qui pénètrent sur le territoire de l'autre Partie contractante pour en ressortir ou pour le survoler, seront, y compris les carburants, lubrifiants, pièces de rechange, objets d'équipement usuels et approvisionnements de bord,

exempts des droits de douane et autres taxes prélevées sur les marchandises à l'entrée, à la sortie ou en transit. Cette exemption s'appliquera aussi dans la mesure où les marchandises se trouvant à bord des aéronefs en question sont utilisées pendant le survol du territoire de la Partie contractante mentionnée en dernier lieu.

(2) Les carburants, lubrifiants, approvisionnements de bord, pièces de rechange et objets d'équipement usuels, introduits temporairement dans le territoire de l'une des Parties contractantes pour y être, immédiatement ou après entreposage, montés sur les aéronefs d'une entreprise désignée par l'autre Partie contractante ou pris à bord de toute autre manière, ou pour être réexportés d'une autre façon du territoire de la Partie contractante mentionnée en premier lieu, seront exempts des droits de douane et autres taxes mentionnés au Paragraphe 1 du présent Article.

(3) Les carburants et lubrifiants pris, dans le territoire de l'une des Parties contractantes, à bord des aéronefs d'une entreprise désignée par l'autre Partie contractante, et qui sont utilisés dans le service aérien international, seront exempts des droits de douane et autres taxes mentionnés au Paragraphe 1 du présent Article, et de toutes taxes spéciales éventuelles sur la consommation.

(4) Chaque Partie contractante pourra placer sous contrôle douanier les marchandises mentionnées aux Paragraphes 1 à 3 du présent Article.

(5) Dans la mesure où il ne sera pas perçu de droits de douane et autres taxes pour les marchandises mentionnées aux Paragraphes 1 à 3 du présent Article, ces marchandises ne seront pas soumises aux prohibitions et restrictions économiques à l'entrée, à la sortie et au transit qui leur seraient applicables par ailleurs.

Article 7. (1) L'exploitation des services agréés entre le territoire de la République fédérale d'Allemagne et le territoire de la République de Côte d'Ivoire ou *vice versa*, services exploités sur les routes fixées conformément au Paragraphe 2 de l'Article 2 du présent Accord, constitue pour les deux pays un droit fondamental et primordial.

(2) Les deux Parties contractantes sont d'accord pour faire appliquer le principe de l'égalité et de la réciprocité dans tous les domaines relatifs à l'exercice des droits résultant du présent Accord. Les entreprises désignées par chacune des deux Parties contractantes seront assurées d'un traitement juste et équitable, et devront bénéficier de possibilités et de droit égaux.

(3) Elles devront, sur les parcours communs, prendre en considération leurs intérêts mutuels afin de ne pas affecter indûment leurs services.

(4) Sur chacune des routes fixées conformément au Paragraphe 2 de l'Article 2 du présent Accord les services agréés auront pour objectif primordial la mise en œuvre, à un coefficient d'utilisation tenu pour raisonnable, d'une capacité adaptée aux besoins normaux et raisonnablement prévisibles du trafic aérien international en provenance ou à destination du territoire de la Partie contractante qui aura désigné l'entreprise exploitant lesdits services.

(5) L'entreprise désignée par l'une des Parties contractantes pourra satisfaire, dans la limite de la capacité globale prévue au Paragraphe 4 du présent Article, aux besoins du trafic entre les territoires des Etats tiers situés sur les routes convenues et le territoire de l'autre Partie contractante, compte tenu des services locaux et régionaux.

(6) Pour répondre aux exigences d'un trafic imprévu ou momentané sur ces mêmes routes, les entreprises désignées devront décider entre elles des mesures appropriées pour satisfaire cette augmentation temporaire de trafic. Elles en rendront

compte immédiatement aux Autorités aéronautiques de leurs pays respectifs qui pourront se consulter si elles le jugent utile.

(7) Au cas où l'entreprise désignée par l'une des Parties contractantes n'utiliserait pas sur une ou plusieurs routes soit une fraction, soit la totalité de la capacité de transport qu'elle peut offrir compte tenu de ses droits, elle pourra transférer à l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante pour un temps déterminé, la totalité ou une fraction de la capacité de transport en cause. L'entreprise désignée qui aura transféré tout ou partie de ses droits pourra les reprendre au terme de ladite période.

Article 8. (1) Les entreprises désignées indiqueront aux Autorités aéronautiques des deux Parties contractantes, trente jours au plus tard avant l'ouverture des services aériens sur les routes fixées conformément au Paragraphe 2 de l'Article 2 du présent Accord, le type de service, les types d'avions envisagés, ainsi que les horaires. La même règle sera valable, par analogie, pour les changements ultérieurs.

(2) L'Autorité aéronautique de l'une des Parties contractantes fournira sur demande à l'Autorité aéronautique de l'autre Partie contractante toutes données statistiques régulières ou autres des entreprises désignées pouvant être équitablement sollicitées pour contrôler la capacité de transport offerte par une entreprise désignée par la première Partie contractante sur les routes fixées conformément au Paragraphe 2 de l'Article 2 du présent Accord. Ces données contiendront toutes les indications nécessaires pour déterminer le volume ainsi que l'origine et la destination du trafic.

Article 9. (1) Les tarifs qui sont appliqués, sur les routes fixées conformément au Paragraphe 2 de l'Article 2 du présent Accord, aux passagers et aux marchandises, seront établis compte tenu de tous les facteurs, tels que le coût de l'exploitation, un bénéfice raisonnable, les conditions particulières des diverses routes, et les tarifs appliqués par d'autres entreprises desservant tout ou partie de la même route.

(2) Les tarifs seront convenus, si possible, pour chaque route entre les entreprises désignées intéressées. Elles conviendront de ces tarifs si possible directement entre elles, après consultation des entreprises de transports aériens d'Etats tiers qui desservent tout ou partie de la même route. A cet égard, les entreprises désignées tiendront compte des décisions applicables en vertu de la procédure pour l'établissement des tarifs fixée par l'Association du Transport Aérien International (I.A.T.A.).

(3) Les tarifs ainsi convenus seront soumis à l'approbation des Autorités aéronautiques des Parties contractantes au moins trente jours avant la date prévue pour leur entrée en vigueur. Ce délai pourra être abrégé dans certains cas, si les Autorités aéronautiques y consentent.

(4) Si les entreprises désignées ne parviennent pas à convenir des tarifs, conformément au Paragraphe 2 du présent Article, ou si une Partie contractante déclare ne pas pouvoir consentir aux tarifs qui lui ont été soumis conformément au Paragraphe 3 du présent Article, les Autorités aéronautiques des Parties contractantes établiront ces tarifs par accord mutuel pour les routes et sections de routes sur lesquelles une entente n'a pas été réalisée.

(5) Si un accord conformément au Paragraphe 4 du présent Article n'est pas réalisé entre les Autorités aéronautiques des Parties contractantes, l'Article 13 du présent Accord sera applicable. Tant qu'une sentence arbitrale n'aura pas été rendue, la Partie contractante qui n'aura pas consenti à un tarif aura le droit d'exiger de l'autre Partie contractante le maintien du tarif précédemment en vigueur.

Article 10. Chaque Partie contractante s'engage à assurer à l'autre Partie contractante le libre transfert, aux taux officiels, sans taxes et impôts, des excédents de recettes sur les dépenses réalisés sur son territoire à raison du transport de passagers, courrier et marchandises effectués par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante.

Article 11. En cas de besoin, un échange de vues aura lieu entre les Autorités aéronautiques des Parties contractantes, afin d'assurer une coopération étroite et une entente dans l'application et l'interprétation du présent Accord.

Article 12. En vue d'examiner les modifications à apporter au présent Accord ou au tableau de routes ou d'examiner des questions d'interprétation, chaque Partie contractante pourra, à tout moment, demander qu'une consultation ait lieu. Il en sera de même en ce qui concerne l'examen de l'application de l'Accord si, de l'avis de l'une des Parties contractantes, l'échange de vues prévu à l'Article 11 n'a pas abouti. La consultation commencera dans un délai de soixante jours après réception de la demande par l'autre Partie contractante.

Article 13. (1) Au cas où un différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Accord n'aurait pu être réglé conformément aux dispositions de l'Article 12, il sera soumis, sur demande de l'une des Parties contractantes, à un tribunal arbitral.

(2) Ce tribunal sera composé de trois membres. Chacune des deux Parties contractantes désignera un arbitre; ces deux arbitres se mettront d'accord sur la désignation d'un ressortissant d'un Etat tiers comme Président.

(3) Si dans un délai de deux mois à dater du jour où l'une des deux Parties contractantes a proposé le règlement arbitral du litige, les deux arbitres n'ont pas été désignés, ou si, dans le cours du mois suivant les arbitres ne se sont pas mis d'accord sur la désignation d'un Président, chaque Partie contractante pourra demander au Président du Conseil de l'Organisation de l'Aviation Civile Internationale de procéder aux désignations nécessaires. Si le Président possède la nationalité de l'une des Parties contractantes ou s'il est empêché pour une autre raison, c'est au Vice-Président qui le remplace qu'il appartiendra de procéder aux nominations nécessaires.

(4) Le tribunal arbitral décide à la majorité des voix, s'il ne parvient pas à régler le différend à l'amiable. Pour autant que les Parties contractantes ne conviennent rien de contraire, il établit lui-même ses principes de procédures et détermine son siège.

(5) Les Parties contractantes s'engagent à se conformer aux mesures provisoires qui pourront être édictées au cours de l'instance ainsi qu'à la décision arbitrale, cette dernière étant dans tous les cas considérée comme définitive.

(6) Si l'une des Parties contractantes ne se conforme pas aux décisions des arbitres, l'autre Partie contractante pourra, aussi longtemps que durera ce manquement, limiter, suspendre ou révoquer les droits ou privilèges qu'elle avait accordés en vertu du présent Accord à la Partie contractante en défaut.

(7) Chaque Partie contractante supportera la rémunération de l'activité de son arbitre et la moitié de la rémunération du Président désigné.

Article 14. Le présent Accord sera mis en harmonie avec toute Convention de caractère multilatéral qui viendrait à lier à la fois les deux Parties contractantes.

Article 15. Le présent Accord, toutes ses modifications et tout échange de notes effectué conformément au Paragraphe 2 de l'Article 2 seront communiqués pour enregistrement à l'Organisation de l'Aviation Civile Internationale (O.A.C.I.).

Article 16. Le présent Accord remplacera tous les accords antérieurs conclus entre les Parties contractantes dans le domaine des services aériens internationaux réguliers.

Article 17. (1) Le présent Accord sera ratifié. Les instruments de ratification seront échangés aussitôt que possible à Abidjan.

(2) Le présent Accord entrera en vigueur trente jours après l'échange des instruments de ratification.

(3) Chaque Partie contractante pourra dénoncer à tout moment le présent Accord par écrit. L'Accord expirera un an après réception de la dénonciation par l'autre Partie contractante.

GESCHEHEN zu Bonn am 3. Oktober 1978 in zwei Urschriften, jede in deutscher und französischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

FAIT à Bonn le 3 octobre 1978 en double exemplaire en langues française et allemande, les deux textes faisant également foi.

Für die Bundesrepublik Deutschland:
Pour la République fédérale d'Allemagne :

PETER HERMES

Für die Republik Elfenbeinküste:
Pour la République de Côte d'Ivoire :

THÉODORE DE MEL

EXCHANGE OF NOTES — ÉCHANGE DE NOTES

I

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

AUSWÄRTIGES AMT

Bonn, den 3. Oktober 1978

Exzellenz!

Ich beehre mich, Ihnen in Ausführung des Artikels 2 Absatz 2 des am heutigen Tage unterzeichneten Abkommens zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Elfenbeinküste über den Luftverkehr namens der Regierung der Bundesrepublik Deutschland folgende Vereinbarung vorzuschlagen:

Der Fluglinienverkehr zwischen unseren jeweiligen Hoheitsgebieten kann auf den in nachstehendem Fluglinienplan festgelegten Linien durchgeführt werden:

FLUGLINIENPLAN

I. *Fluglinien, die von dem seitens der Republik Elfenbeinküste bezeichneten Unternehmen betrieben werden:*

<i>Abgangspunkte</i>	<i>Zwischenlandepunkte</i>	<i>Punkte im Hoheitsgebiet der Bundesrepublik Deutschland</i>	<i>Punkte darüber hinaus</i>
Punkte in der Republik Elfenbeinküste	Rom Zürich Paris	Frankfurt	Ein später festzulegender Punkt in Europa

II. *Fluglinien, die von dem seitens der Bundesrepublik Deutschland bezeichneten Unternehmen betrieben werden:*

<i>Abgangspunkte</i>	<i>Zwischenlandepunkte</i>	<i>Punkte im Hoheitsgebiet der Republik Elfenbeinküste</i>	<i>Punkte darüber hinaus</i>
Punkte in der Bundesrepublik Deutschland	Accra Robertsfield	Abidjan	Accra Robertsfield

III. Jedes bezeichnete Unternehmen kann nach seiner Wahl einen oder mehrere Punkte auf seiner Linie auslassen, wenn der Abgangspunkt dieser Linie im Hoheitsgebiet der Vertragspartei liegt, die das Unternehmen bezeichnet hat.

IV. Jedes bezeichnete Unternehmen kann außer den im Fluglinienplan bezeichneten Punkten einen oder mehrere Punkte ohne Ausübung von Verkehrsrechten zwischen diesem beziehungsweise diesen Punkten und dem Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei anfliegen.

Falls sich die Regierung der Republik Elfenbeinküste mit dem vorstehenden Fluglinienplan einverstanden erklärt, werden diese Note und die das Einverständnis Ihrer Regierung zum Ausdruck bringende Antwortnote Eurer Exzellenz eine Vereinbarung zwischen unseren Regierungen bilden, die am gleichen Tage in Kraft tritt wie das eingangs erwähnte Abkommen.

Genehmigen Sie, Exzellenz, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

[*Signé* — *Signé*]

HERMES

Seiner Exzellenz dem Botschafter der Republik
Elfenbeinküste Herrn Théodore De Mel
Bonn

II

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

AMBASSADE DE CÔTE D'IVOIRE
BONN

Bonn, den 3. Oktober 1978

Herr Staatssekretär!

Ich beehre mich, den Empfang Ihrer Note vom heutigen Tage zu bestätigen, die wie folgt lautet:

[*See note I — Voir note I*]

Ich beehre mich, Ihnen mitzuteilen, daß die Regierung der Republik Elfenbeinküste mit dem in Ihrer Note enthaltenen Fluglinienplan und damit einverstanden ist, daß Ihre Note und diese Antwort eine Vereinbarung zwischen unseren Regierungen bilden, die am gleichen Tage wie das heute unterzeichnete Abkommen zwischen der Republik Elfenbeinküste und der Bundesrepublik Deutschland über den Luftverkehr in Kraft tritt.

Genehmigen Sie, Herr Staatssekretär, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

[*Signed — Signé*]¹

Seiner Exzellenz dem Staatssekretär im Auswärtigen Amt
Herrn Dr. Peter Hermes
Bonn

¹ Signed by Théodore De Mel — Signé par Théodore De Mel.

ÉCHANGE DE NOTES

I

AUSWÄRTIGES AMT¹

Bonn, le 3 octobre 1978

Excellence,

J'ai l'honneur, en exécution du paragraphe 2 de l'article 2 de l'Accord entre la République fédérale d'Allemagne et la République de Côte d'Ivoire relatif au transport aérien, signé aujourd'hui, de vous proposer l'Arrangement suivant au nom du Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne:

Les services aériens entre nos territoires respectifs pourront être assurés sur les routes fixées au tableau de routes figurant ci-après:

TABLEAU DE ROUTES

I. Routes exploitées par l'entreprise désignée par la République de Côte d'Ivoire :

<i>Points d'origine</i>	<i>Points inter-médiaires</i>	<i>Points sur le territoire de la République fédérale d'Allemagne</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Points en République de Côte d'Ivoire	Rome Zurieh Paris	Frankfurt	1 point en Europe à déterminer ultérieurement

II. Routes exploitées par l'entreprise désignée par la République fédérale d'Allemagne :

<i>Points d'origine</i>	<i>Points inter-médiaires</i>	<i>Points sur le territoire de la République de Côte d'Ivoire</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Points en République fédérale d'Allemagne	Accra Robertsfield	Abidjan	Accra Robertsfield

III. Chaque entreprise désignée pourra, à son choix, omettre un ou plusieurs points figurant sur sa route, à condition que le point de départ de cette route soit situé sur le territoire de la Partie contractante dont elle est l'entreprise désignée.

IV. Chacune des entreprises désignées pourra desservir un ou plusieurs points autres que ceux inscrits au tableau de routes, mais sans droits de trafic entre ce ou ces points et le territoire de l'autre Partie contractante.

¹ Ministère des affaires étrangères — Ministry of Foreign Affairs.

Si le Gouvernement de la République de Côte d'Ivoire déclare approuver le tableau de routes susvisé, j'ai l'honneur de proposer que la présente note et la note de réponse de Votre Excellence exprimant l'accord de votre Gouvernement constituent un Arrangement entre nos Gouvernements qui entrera en vigueur le même jour que l'Accord mentionné ci-dessus.

Veillez agréer, Excellence, les assurances de ma très haute considération.

[Signé]

HERMES

Son Excellence Monsieur Théodore De Mel
Ambassadeur de la République
de Côte d'Ivoire
Bonn

II

AMBASSADE DE CÔTE D'IVOIRE
BONN

Bonn, le 3 octobre 1978

Monsieur le Secrétaire d'Etat,

J'ai l'honneur d'accuser réception de votre note de ce jour, rédigée comme suit :

[Voir note I]

J'ai l'honneur de vous faire savoir que le Gouvernement de la République de Côte d'Ivoire approuve le tableau de routes contenu dans votre note et accepte que votre note et la présente note de réponse constituent un Arrangement entre nos Gouvernements qui entrera en vigueur le même jour que l'Accord entre la République de Côte d'Ivoire et la République fédérale d'Allemagne relatif au transport aérien, signé aujourd'hui.

Veillez agréer, Monsieur le Secrétaire d'Etat, les assurances de ma très haute considération.

[Signé — Signed]¹

Son Excellence Monsieur Dr. Peter Hermes
Secrétaire d'Etat au Ministère fédéral
des Affaires étrangères
Bonn

---

¹ Signé par Théodore De Mel — Signed by Théodore De Mel.

[TRANSLATION — TRADUCTION]

AIR TRANSPORT AGREEMENT¹ BETWEEN THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE REPUBLIC OF THE IVORY COAST

The Federal Republic of Germany and the Republic of the Ivory Coast,
Desiring to promote the development of air transport between their territories and beyond and to further international co-operation in this field to the greatest possible extent;

Desiring to apply to such transport the principles and provisions of the Convention on International Civil Aviation signed at Chicago on 7 December 1944;²

Have agreed as follows:

Article 1. (1) For the purposes of this Agreement and unless the text otherwise requires, the following terms mean:

(a) "Aeronautical authority": in the case of the Federal Republic of Germany, the Federal Minister of Transport; in the case of the Republic of the Ivory Coast, the Minister for Civil Aviation or, in both cases, any person or agency authorized to perform the functions exercised by the said authorities;

(b) "Designated airline": an airline which one Contracting Party shall have designated by written notification to the other Contracting Party, in accordance with article 3 of this Agreement, as being an airline which shall operate international air services over the routes specified in accordance with article 2, paragraph 2.

(2) The terms "territory", "air service", "international air service" and "stop for non-traffic purposes" shall have, for the purpose of this Agreement, the meanings laid down in articles 2 and 96 of the most recent text in force of the Convention on International Civil Aviation of 7 December 1944.

Article 2. (1) Each Contracting Party shall grant to the other Contracting Party for the purpose of the operation by the designated airlines of international air services on the routes specified in accordance with paragraph 2 of this article:

(a) The right to fly across the territory of the other Contracting Party without landing;

(b) The right to make stops in the said territory for non-traffic purposes; and

(c) The right to make stops in the said territory at the points listed for the routes specified in accordance with paragraph 2 of this article for the purpose of taking up or setting down passengers, mail and/or cargo.

(2) The routes on which the airlines designated by the Contracting Parties are authorized to operate international air services shall be specified in a route schedule which shall be the subject of an exchange of notes between the Governments of the Contracting Parties.

¹ Came into force on 7 August 1983, i.e., 30 days after the exchange of the instruments of ratification, which took place at Abidjan on 8 July 1983, in accordance with article 17 (2).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

Article 3. (1) Operation of the international air services on the routes in accordance with article 2, paragraph 2 of this Agreement may be started at any time:

- (a) When the Contracting Party to whom the rights specified in article 2, paragraph 1, are granted has designated an airline in writing; and
- (b) When the Contracting Party granting these rights has authorized the designated airline to initiate the air services.

(2) The Contracting Party granting these rights shall, subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of this article and subject to the provisions of article 9 of this Agreement, give without delay the said authorization to operate the international air services.

(3) Each Contracting Party may request an airline designated by the other Contracting Party to prove that it is qualified to meet the conditions prescribed under the laws and regulations of the first-mentioned Contracting Party for the operation of international air services.

(4) Each Contracting Party may withhold the exercise of the rights provided for in article 2 of this Agreement from any airline designated by the other Contracting Party if such airline is not able to prove upon request that substantial ownership and effective control of such airline are vested in nationals or corporations of the other Contracting Party or in that Contracting Party itself.

Article 4. (1) Each Contracting Party may revoke, or limit by the imposition of conditions, the authorization granted in accordance with article 3, paragraph 2, of this Agreement, in the event of failure by a designated airline to comply with the laws and regulations of the Contracting Party granting the rights, or to comply with the provisions of this Agreement or to fulfil the obligations arising therefrom. This shall also apply if the proof referred to in article 3, paragraph 4, is not furnished. However, each Contracting Party shall exercise this right only after consultations, as provided for in article 12 of this Agreement, unless an immediate suspension of operations or imposition of restrictive conditions is necessary to avoid further infringements of laws or regulations.

(2) Each Contracting Party may, by means of written notification to the other Contracting Party, replace, subject to the provisions of article 3 of this Agreement, an airline which it has designated by another airline. The new designated airline shall enjoy the same rights and shall be subject to the same obligations as the airline it replaces.

Article 5. The charges imposed in the territory of one of the Contracting Parties for the use of airports and other aerial navigation facilities by the aircraft of an airline designated by the other Contracting Party shall not be higher than the charges imposed on the aircraft of a national airline engaged in similar international air services.

Article 6. (1) Aircraft operated by a designated airline of either Contracting Party and entering, departing again from, or flying across the territory of the other Contracting Party, as well as fuel, lubricants, spare parts, regular equipment and aircraft stores on board such aircraft, shall be exempt from customs duties and other charges levied on the occasion of importation, exportation or transit of goods. This shall also apply to goods on board the aircraft consumed during the flight across the territory of the latter Contracting Party.

(2) Fuel, lubricants, aircraft stores, spare parts and regular equipment, temporarily imported into the territory of either Contracting Party, there to be immediately or after storage installed in or otherwise taken on board the aircraft of a designated airline of the other Contracting Party, or to be otherwise exported again from the territory of the former Contracting Party, shall be exempt from the customs duties and other charges mentioned in paragraph 1 of this article.

(3) Fuel and lubricants taken on board the aircraft of a designated airline of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party and used in international air services shall be exempt from the customs duties and other charges mentioned in paragraph 1 of this article, as well as from any other special consumption charges.

(4) Each Contracting Party may keep the goods mentioned in paragraphs 1 to 3 of this article under customs supervision.

(5) Inasmuch as customs duties and other charges shall not be levied on the goods referred to in paragraphs 1 to 3 of this article, such goods shall not be subject to the economic prohibitions and restrictions which would otherwise apply to their importation, exportation and transit.

Article 7. (1) The operation of the agreed services between the territory of the Federal Republic of Germany and the territory of the Republic of the Ivory Coast in both directions on the routes specified in accordance with article 2, paragraph 2, of this Agreement constitutes a basic and primary right of the two countries.

(2) The two Contracting Parties agree to apply the principles of equality and reciprocity in all matters relating to the exercise of the rights deriving from this Agreement. The airlines designated by each of the two Contracting Parties shall be assured fair and equitable treatment and shall enjoy equal opportunities and rights.

(3) Where they operate on the same routes they shall take their mutual interests into account so as not to affect each other's services unduly.

(4) On each of the routes specified in accordance with article 2, paragraph 2, of this Agreement, the agreed services shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to carry the current and reasonably anticipated requirements for international air service originating from or bound for the territory of the Contracting Party which has designated the airline operating the said services.

(5) The airline designated by one of the Contracting Parties may, within the limits of the total capacity provided for in paragraph 4 of this article, meet traffic demands between the territories of third States situated on the agreed routes and the territory of the other Contracting Party, with due regard to local and regional services.

(6) In order to meet unforeseen or temporary traffic demands on the agreed routes, the designated airlines shall decide among themselves on appropriate measures to deal with such temporary increase in traffic. They shall report such measures immediately to the aeronautical authorities of their respective countries, which may consult one another if they see fit.

(7) In the event that the airline designated by one of the Contracting Parties does not operate, on one or more of the routes, part or all of the transport capacity it can offer with due regard to its rights, it may transfer to the airline designated by the other Contracting Party, for a specified period, all or part of the capacity at its dis-

posal. The designated airline that has transferred all or part of its rights may recover them at the end of the specified period.

Article 8. (1) The designated airlines shall inform the aeronautical authorities of the two Contracting Parties not later than 30 days before the inauguration of the air services on the routes specified in accordance with article 2, paragraph 2, of this Agreement of the type of services, the types of aircraft to be used and the timetables. The same rule shall apply *mutatis mutandis*, in respect of any subsequent changes.

(2) The aeronautical authorities of each Contracting Party shall provide, to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, at their request, such periodic or other statistical data on the designated airlines as may reasonably be required for the purpose of reviewing the capacity provided by a designated airline of the first Contracting Party on the routes specified in accordance with article 2, paragraph 2, of this Agreement. Such data shall include all the information necessary for determining the volume, origin and destination of such traffic.

Article 9. (1) The tariffs applied on the routes specified in accordance with article 2, paragraph 2, of this Agreement, for passengers and cargo, shall be fixed with due regard to all factors, such as the cost of operation, reasonable profit, the special characteristics of each route and the tariffs applied by other airlines operating on all or part of the same route.

(2) The tariffs shall, if possible, be fixed for each route by agreement between the designated airlines concerned. They shall, if possible, fix the tariffs by direct agreement, after consultation with any airlines of third States serving all or part of the same route. In this respect, the designated airlines shall take into account the applicable decisions under the tariff-fixing procedure specified by the International Air Transport Association (IATA).

(3) The tariffs so agreed shall be submitted for approval to the aeronautical authorities of each Contracting Party not less than 30 days before the date proposed for their entry into force. In special cases this time-limit may be reduced subject to the agreement of the aeronautical authorities.

(4) If the designated airlines fail to agree upon the tariffs in accordance with paragraph 2 of this article, or if one of the Contracting Parties expresses its disapproval of the tariffs submitted to it in accordance with paragraph 3 of this article, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall fix by agreement the tariffs for those routes and parts of routes in respect of which agreement has not been reached.

(5) If no agreement is reached between the aeronautical authorities of the Contracting Parties in accordance with paragraph 4 of this article, article 13 of this Agreement shall apply. Pending announcement of the arbitral award, the Contracting Party which has not agreed to a tariff shall have the right to require the other Contracting Party to maintain the tariff previously in force.

Article 10. Each Contracting Party undertakes to grant to the other Contracting Party the free transfer, at the official rates, without charges of taxes, of the excess of its receipts over expenditure earned in its territory from the carriage of passengers, mail and cargo by the designated airline of the other Contracting Party.

Article 11. Whenever necessary, an exchange of views shall take place between the aeronautical authorities of the Contracting Parties, with a view to ensuring

close cooperation and understanding in the application and interpretation of this Agreement.

Article 12. Either Contracting Party may, at any time, request a consultation with the other Contracting Party in order to discuss amendments to this Agreement or to the route schedule, or to discuss points of interpretation. This shall also apply to discussions on the implementation of the Agreement if, in the view of one of the Contracting Parties, the exchange of views referred to in article 11 has failed. The consultation shall begin within 60 days of the date on which the other Contracting Party receives the request.

Article 13. (1) If a dispute relating to the interpretation or application of this Agreement cannot be settled in accordance with the provisions of article 12, it shall be submitted to an arbitral tribunal if one of the Contracting Parties so requests.

(2) This tribunal shall be composed of three members. Each of the two Contracting Parties shall designate one arbitrator; the two arbitrators shall agree on a national of a third country who shall be designated as chairman.

(3) If, within a period of two months from the date on which one of the Contracting Parties proposes an arbitral settlement of the dispute, the two arbitrators have not been designated, or if, during the following month, the arbitrators have not agreed on the designation of a chairman, either Contracting Party may request the President of the Council of the International Civil Aviation Organization to make the necessary designations. If the President is a national of either Contracting Party, or if he is otherwise prevented, the Vice-President shall make the necessary designation.

(4) The decision of the arbitral tribunal shall be by majority vote, if it is unable to settle the dispute amicably. Except as otherwise agreed by the Contracting Parties, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure and establish its seat.

(5) The Contracting Parties undertake to comply with such temporary measures as may be ordered during the proceedings and with the arbitral decision, which shall in all cases be regarded as final.

(6) If either Contracting Party fails to comply with the decisions of the arbitrators, the other Contracting Party may, so long as such failure persists, limit, suspend or revoke the rights or privileges which it has granted by virtue of this Agreement to the Contracting Party in default.

(7) Each Contracting Party shall bear the cost of the remuneration of its own arbitrator and half the cost of the remuneration of the chairman.

Article 14. This Agreement shall be brought into harmony with any multilateral convention which may be binding on the two Contracting Parties.

Article 15. This Agreement, any amendments thereto and any exchange of notes under article 2, paragraph 2, shall be communicated to the International Civil Aviation Organization (ICAO) for registration.

Article 16. This Agreement shall replace any previous agreements concluded between the Contracting Parties in the field of regular international air services.

Article 17. (1) This Agreement shall be ratified. The instruments of ratification shall be exchanged as soon as possible at Abidjan.

(2) This Agreement shall enter into force 30 days after the exchange of the instruments of ratification.

(3) Either Contracting Party may at any time terminate this Agreement in writing. The Agreement shall expire one year after receipt of the denunciation by the other Contracting Party.

DONE at Bonn on 3 October 1978 in duplicate in the German and French languages, the two texts being equally authentic.

For the Federal Republic of Germany:

PETER HERMES

For the Republic of the Ivory Coast:

THÉODORE DE MEL

EXCHANGE OF NOTES

I

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Bonn, 3 October 1978

Sir,

I have the honour to propose to you, pursuant to article 2, paragraph 2, of the Air Transport Agreement signed today between the Federal Republic of Germany and the Republic of the Ivory Coast, the following arrangement on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany:

The air services between our respective territories may be operated on the routes specified in the following route schedule:

ROUTE SCHEDULE

I. *Routes to be operated by the airline designated by the Republic of the Ivory Coast:*

<i>Points of origin</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in the territory of the Federal Republic of Germany</i>	<i>Points beyond</i>
Points in the Republic of the Ivory Coast	Rome Zurich Paris	Frankfurt	One point in Europe to be determined subsequently

II. *Routes to be operated by the airline designated by the Federal Republic of Germany:*

<i>Points of origin</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in the territory of the Republic of the Ivory Coast</i>	<i>Points beyond</i>
Points in the Federal Republic of Germany	Accra Robertsfield	Abidjan	Accra Robertsfield

III. Each designated airline may, at its discretion, omit one or more points on its route, on condition that the point of origin of that route is situated in the territory of the Contracting Party which has designated that airline.

IV. Either of the designated airlines may serve one or more points other than those listed in the route schedule, but without traffic rights between the said point(s) and the territory of the other Contracting Party.

If the Government of the Republic of the Ivory Coast agrees with the above route schedule, this note together with your note of reply expressing the agreement of your Government shall constitute an arrangement between our Governments to enter into force on the same day as the aforesaid Agreement.

Accept, Sir, etc.

[Signed]

HERMES

His Excellency the Ambassador of the Republic
of the Ivory Coast
Mr. Théodore De Mel
Bonn

II

EMBASSY OF THE IVORY COAST
BONN

Bonn, 3 October 1978

Sir,

I have the honour to acknowledge receipt of your note of today's date, which reads as follows:

[See note I]

I have the honour to inform you that the Government of the Republic of the Ivory Coast endorses the route schedule specified in your note and agrees that your note, together with the present note of reply, shall constitute an arrangement between our Governments, to enter into force the same day as the Air Transport Agreement signed today between the Republic of the Ivory Coast and the Federal Republic of Germany.

Accept, Sir, etc.

[THÉODORE DE MEL]

His Excellency the Secretary of State
in the Ministry of Foreign Affairs
Dr. Peter Hermes
Bonn

No. 22859

FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY
and
KENYA

Agreement for air services between and beyond their respective territories (with exchange of notes concerning the route schedule). Signed at Bonn on 24 July 1979

Authentic texts: German and English.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE
et
KENYA

Accord relatif aux services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà (avec échange de notes relatif au tableau de routes). Signé à Bonn le 24 juillet 1979

Textes authentiques : allemand et anglais.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

**ABKOMMEN ZWISCHEN DER BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND
UND DER REPUBLIK KENIA ÜBER DEN FLUGLINIENVER-
KEHR ZWISCHEN IHREN HOHEITSGEBIETEN UND DARÜBER
HINAUS**

Die Bundesrepublik Deutschland und die Republik Kenia,
als Vertragsparteien des Abkommens über die Internationale Zivilluftfahrt, das
am 7. Dezember 1944 in Chikago zur Unterzeichnung aufgelegt wurde, und
in dem Wunsch, in Ergänzung des genannten Abkommens ein Abkommen zur
Einrichtung eines Fluglinienverkehrs zwischen ihren Hoheitsgebieten und darüber
hinaus zu schließen,
sind wie folgt übereingekommen:

Artikel 1. BEGRIFFSBESTIMMUNGEN

Im Sinne dieses Abkommens bedeuten, soweit sich aus dem Zusammenhang
nichts anderes ergibt,

a) „Luftfahrtbehörde“ in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland der Bundesminister für Verkehr oder jede andere Person oder Stelle, die zur Ausübung der diesem Minister obliegenden Aufgaben ermächtigt ist, und in bezug auf die Republik Kenia der für die Zivilluftfahrt zuständige Minister oder jede andere Person oder Stelle, die zur Ausübung einer besonderen Aufgabe im Zusammenhang mit diesem Abkommen ermächtigt ist;

b) „Fluglinienverkehr“, „internationaler Fluglinienverkehr“, „Luftverkehrsunternehmen“ und „Landung zu nicht gewerblichen Zwecken“ dasselbe wie in Artikel 96 des Zivilluftfahrt-Abkommens;

c) „Zivilluftfahrt-Abkommen“ das am 7. Dezember 1944 in Chikago zur Unterzeichnung aufgelegte Abkommen über die Internationale Zivilluftfahrt einschließlich aller nach dessen Artikel 90 angenommenen Anhänge sowie aller Änderungen der Anhänge oder des Zivilluftfahrt-Abkommens selbst nach dessen Artikeln 90 und 94, sofern diese Anhänge und Änderungen von beiden Vertragsparteien angenommen worden sind;

d) „bezeichnetes Unternehmen“ ein Luftverkehrsunternehmen, das nach Artikel 4 bezeichnet und ermächtigt worden ist;

e) „Tarif“ die für die Beförderung von Fluggästen und Fracht zu entrichtenden Preise und die Bedingungen, zu denen diese Preise Anwendung finden, einschließlich der Preise und Bedingungen der Agenturen und sonstiger Nebenbetriebe, ausgenommen jedoch das Entgelt und die Bedingungen für die Beförderung von Post, und

f) „Hoheitsgebiet“ in bezug auf einen Staat die der Staatshoheit dieses Staates unterstehenden Landgebiete und angrenzenden Hoheitsgewässer.

Artikel 2. ANWENDBARKEIT DES CHIKAGOER ZIVILLUFTFAHRT-ABKOMMENS

Dieses Abkommen unterliegt den Bestimmungen des Zivilluftfahrt-Abkommens, soweit diese auf den internationalen Fluglinienverkehr anwendbar sind.

Artikel 3. GEWÄHRUNG VON RECHTEN

(1) Jede Vertragspartei gewährt der anderen Vertragspartei für ihren planmäßigen internationalen Fluglinienverkehr folgende Rechte:

- a) das Recht, ihr Hoheitsgebiet ohne Landung zu überfliegen,
- b) das Recht, in ihrem Hoheitsgebiet zu nicht gewerblichen Zwecken zu landen.

(2) Jede Vertragspartei gewährt der anderen Vertragspartei die in diesem Abkommen festgelegten Rechte zum Zweck der Einrichtung eines planmäßigen internationalen Fluglinienverkehrs auf den Linien, die in dem entsprechenden Abschnitt des durch Notenwechsel zwischen den Regierungen der Vertragsparteien vereinbarten Fluglinienplans festgelegt sind. Dieser Verkehr und diese Linien werden im folgenden als „vereinbarter Linienverkehr“ bzw. „festgelegte Linien“ bezeichnet. Neben den in Absatz 1 festgelegten Rechten genießt das von einer Vertragspartei bezeichnete Unternehmen beim Betrieb eines vereinbarten Linienverkehrs auf einer festgelegten Linie das Recht, im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei an den Punkten, die für diese Linie im Fluglinienplan festgelegt sind, zu landen, um Fluggäste, Post und Fracht aufzunehmen und abzusetzen.

(3) Absatz 2 ist nicht so auszulegen, als berechtige er das Unternehmen einer Vertragspartei, im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei zur entgeltlichen Beförderung Fluggäste, Post und Fracht aufzunehmen, deren Bestimmungsort ein anderer Punkt im Hoheitsgebiet dieser anderen Vertragspartei ist.

Artikel 4. BEZEICHNUNG DER LUFTVERKEHRSUNTERNEHMEN

(1) Jede Vertragspartei ist berechtigt, der anderen Vertragspartei ein Luftverkehrsunternehmen für den Betrieb des vereinbarten Linienverkehrs auf den festgelegten Linien schriftlich zu bezeichnen.

(2) Nach Eingang der schriftlichen Bezeichnung erteilt die Luftfahrtbehörde der anderen Vertragspartei vorbehaltlich der Absätze 3 und 4 dem nach Absatz 1 bezeichneten Luftverkehrsunternehmen unverzüglich die entsprechende Betriebsgenehmigung.

(3) Die Luftfahrtbehörde einer Vertragspartei kann von dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei den Nachweis verlangen, daß es in der Lage ist, die Bedingungen der Gesetze und sonstigen Rechtsvorschriften zu erfüllen, welche diese Behörde in Übereinstimmung mit dem Zivilluftfahrt-Abkommen auf den Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs üblicherweise anwendet.

(4) Jede Vertragspartei ist berechtigt, die in Absatz 2 genannte Betriebsgenehmigung zu verweigern oder dem bezeichneten Unternehmen für die Ausübung der in Artikel 3 genannten Rechte die von ihr für notwendig gehaltenen Auflagen zu machen, wenn ihr nicht der Nachweis erbracht wird, daß ein wesentlicher Teil des Eigentums an diesem Unternehmen und seine tatsächliche Kontrolle der das Unternehmen bezeichnenden Vertragspartei oder deren Staatsangehörigen zustehen.

(5) Ein so bezeichnetes und ermächtigt Luftverkehrsunternehmen kann den vereinbarten Linienverkehr, für den es bezeichnet wurde, betreiben, sofern für diesen ein nach Artikel 9 festgesetzter Tarif in Kraft ist.

*Artikel 5. WIDERRUF ODER UNTERBRECHUNG
DER BETRIEBSGENEHMIGUNG*

(1) Jede Vertragspartei ist berechtigt, eine Betriebsgenehmigung zu widerrufen oder die Ausübung der nach diesem Abkommen gewährten Rechte durch ein bezeichnetes Unternehmen der anderen Vertragspartei zeitweilig zu unterbrechen oder für die Ausübung dieser Rechte die von ihr für notwendig gehaltenen Auflagen zu machen,

- a) wenn ihr nicht der Nachweis erbracht wird, daß ein wesentlicher Teil des Eigentums an dem Unternehmen und seine tatsächliche Kontrolle der das Unternehmen bezeichnenden Vertragspartei oder deren Staatsangehörigen zustehen;
- b) wenn dieses Unternehmen die im Hoheitsgebiet der die Rechte gewährenden Vertragspartei geltenden Gesetze und sonstigen Rechtsvorschriften nicht befolgt oder
- c) wenn das Unternehmen auf andere Weise seinen Betrieb nicht nach Maßgabe dieses Abkommens durchführt.

(2) Falls ein Widerruf, eine Unterbrechung oder Auflagen nach Absatz 1 nicht sofort erforderlich sind, um weitere Verstöße gegen Gesetze oder sonstige Rechtsvorschriften bzw. gegen dieses Abkommen zu verhindern, wird dieses Recht nur nach Konsultation mit der Luftfahrtbehörde der anderen Vertragspartei ausgeübt.

*Artikel 6. BEFREIUNG VON STEUERN, ZÖLLEN, GEBÜHREN
UND SONSTIGEN ABGABEN*

(1) Die von dem bezeichneten Unternehmen einer Vertragspartei im internationalen Fluglinienverkehr verwendeten Luftfahrzeuge sowie die an Bord befindlichen üblichen Ausrüstungsgegenstände, Vorräte an Treibstoffen und Schmieröl und Bordvorräte (einschließlich Lebensmittel, Getränke und Tabak) bleiben frei von allen Steuern, Zöllen, Untersuchungsgebühren und sonstigen Abgaben, die bei der Ankunft im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei auf die Einfuhr, Ausfuhr oder Durchfuhr dieser Waren erhoben werden, sofern diese Ausrüstungsgegenstände und Vorräte an Bord des Luftfahrzeugs verbleiben, bis sie wieder ausgeführt werden, oder während des Fluges über diesem Hoheitsgebiet verbraucht werden.

(2) Von den gleichen Steuern, Zöllen, Abgaben und Gebühren mit Ausnahme der Gebühren für Dienstleistungen bleiben ebenfalls frei

- a) Bordvorräte, die im Hoheitsgebiet einer Vertragspartei innerhalb der von den Zollbehörden des genannten Hoheitsgebiets festgelegten Grenzen an Bord genommen werden und zur Verwendung an Bord ausfliegender Luftfahrzeuge bestimmt sind, die im internationalen Fluglinienverkehr der anderen Vertragspartei eingesetzt werden;
- b) Ersatzteile, die in das Hoheitsgebiet einer Vertragspartei zur Instandhaltung oder Instandsetzung der Luftfahrzeuge eingeführt werden, die von dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei im internationalen Fluglinienverkehr verwendet werden;
- c) Treibstoffe und Schmieröle, die einem Luftfahrzeug des bezeichneten Unternehmens einer Vertragspartei im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei geliefert und im internationalen Fluglinienverkehr verwendet werden.

(3) Es kann verlangt werden, daß die in Absatz 2 Buchstaben *a*, *b* und *c* bezeichneten Materialien unter Zollüberwachung oder -kontrolle gehalten werden.

Artikel 7. ENTLADUNG DER AUSRÜSTUNGSGEGENSTÄNDE USW.

Die übliche Bordausrüstung sowie Materialien und Vorräte, die an Bord eines Luftfahrzeugs einer Vertragspartei verbleiben, können im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei nur mit Genehmigung der Zollbehörden dieses Hoheitsgebiets entladen werden. In solchen Fällen können die Waren der Überwachung der genannten Behörden unterstellt werden, bis sie wieder ausgeführt werden oder bis gemäß den Zollbestimmungen anderweitig über sie verfügt wird.

Artikel 8. GRUNDSÄTZE FÜR DEN BETRIEB DES VEREINBARTEN LINIENVERKEHRS

(1) Den bezeichneten Unternehmen der beiden Vertragsparteien wird eine billige und gerechte Behandlung gewährt, damit sie gleiche Möglichkeiten beim Betrieb des vereinbarten Linienverkehrs haben. Sie haben auf ihre gegenseitigen Interessen Rücksicht zu nehmen, damit ihr Linienverkehr nicht ungebührlich beeinträchtigt wird.

(2) Der Betrieb des vereinbarten Linienverkehrs zwischen der Bundesrepublik Deutschland und Kenia in beiden Richtungen auf den festgelegten Linien stellt ein grundlegendes und ursprüngliches Recht der beiden Vertragsparteien dar.

(3) Für den Betrieb des vereinbarten Linienverkehrs

- a) haben die bezeichneten Unternehmen beider Vertragsparteien Anspruch auf einen gleichmäßigen Anteil an dem auf den festgelegten Linien bereitgestellten Gesamtbeförderungsangebot;
- b) wird das auf jeder der Linien bereitgestellte Gesamtbeförderungsangebot dem normalerweise voraussehbaren Beförderungsbedarf angepaßt;
- c) vereinbaren die bezeichneten Unternehmen der beiden Vertragsparteien untereinander geeignete Maßnahmen, um bei saisonellen Schwankungen oder einer unerwarteten Verkehrsnachfrage vorübergehender Art dem zeitweiligen Anstieg des Verkehrs zu entsprechen. Eine zwischen den Unternehmen getroffene Vereinbarung und ihre etwaigen Änderungen sind den Luftfahrtbehörden der beiden Vertragsparteien zur Genehmigung vorzulegen;
- d) kann das bezeichnete Unternehmen einer Vertragspartei, falls es das ihm zugewiesene Beförderungsangebot ganz oder teilweise auf einer oder mehreren Linien nicht nutzt, dieses Beförderungsangebot ganz oder teilweise dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei für einen bestimmten Zeitraum übertragen. Das bezeichnete Unternehmen, das seine Rechte ganz oder teilweise übertragen hat, kann sie nach Ablauf des genannten Zeitraums wieder übernehmen.

Artikel 9. TARIFE

(1) Die von dem Unternehmen der einen Vertragspartei für die Beförderung zum oder vom Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei erhobenen Tarife sind in angemessener Höhe festzusetzen, und zwar unter gebührender Berücksichtigung aller einschlägigen Faktoren, einschließlich der Kosten des Betriebs, der besonderen Gegebenheiten jedes einzelnen Linienverkehrs, eines angemessenen Gewinns und der Tarife anderer Luftverkehrsunternehmen.

(2) Die in Absatz 1 genannten Tarife werden, wenn möglich, von den bezeichneten Unternehmen der beiden Vertragsparteien nach Beratung mit den anderen Luftverkehrsunternehmen vereinbart, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben; die Vereinbarung ist nach Möglichkeit auf Grund des Tariffestsetzungsverfahrens des Internationalen Luftverkehrsverbands (IATA) zu treffen.

(3) Die auf diese Weise vereinbarten Tarife werden den Luftfahrtbehörden beider Vertragsparteien spätestens sechzig (60) Tage vor dem in Aussicht genommenen Inkrafttreten zur Genehmigung vorgelegt. Dieser Zeitraum kann verkürzt werden, wenn die genannten Behörden damit einverstanden sind.

(4) Die in Absatz 3 bezeichnete Genehmigung kann ausdrücklich erteilt werden. Hat keine der Luftfahrtbehörden innerhalb von dreißig (30) Tagen nach der Vorlage nach Absatz 3 ihre Ablehnung zum Ausdruck gebracht, so gelten diese Tarife als genehmigt. Wird der Zeitraum für die Vorlage nach Absatz 3 verkürzt, so können die Luftfahrtbehörden für die Notifizierung einer Ablehnung einen kürzeren Zeitraum als dreißig (30) Tage vereinbaren.

(5) Kann ein Tarif nicht nach Absatz 2 vereinbart werden oder teilt eine Luftfahrtbehörde innerhalb des nach Absatz 4 geltenden Zeitraums der anderen Luftfahrtbehörde ihre Ablehnung eines nach Absatz 2 vereinbarten Tarifs mit, so bemühen sich die Luftfahrtbehörden der beiden Vertragsparteien, den Tarif im beiderseitigen Einvernehmen festzusetzen.

(6) Ein nach diesem Artikel festgesetzter Tarif bleibt in Kraft, bis ein neuer Tarif festgesetzt wird. Ein Tarif darf jedoch nicht nach Maßgabe dieses Absatzes um mehr als zwölf (12) Monate nach dem Zeitpunkt verlängert werden, in dem er sonst abgelaufen wäre.

Artikel 10. ÜBERMITTLUNG STATISTISCHER UNTERLAGEN

Die Luftfahrtbehörde einer Vertragspartei übermittelt der Luftfahrtbehörde der anderen Vertragspartei auf deren Ersuchen alle regelmäßigen oder sonstigen statistischen Unterlagen, die etwa notwendig sind, um das von dem bezeichneten Unternehmen der erstgenannten Vertragspartei im vereinbarten Linienverkehr bereitgestellte Beförderungsangebot zu überprüfen. Diese Unterlagen haben alle Angaben zu enthalten, die zur Feststellung des Umfangs sowie der Herkunft und Bestimmung des von diesem Unternehmen im vereinbarten Linienverkehr beförderten Verkehrs erforderlich sind.

Artikel 11. TRANSFER DER EINNAHMEN

Jede Vertragspartei gewährt dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei das Recht, alle Einnahmenüberschüsse, die jedes bezeichnete Unternehmen im Hoheitsgebiet der anderen Vertragspartei erzielt hat, frei zu transferieren. Die Transferierungen werden auf der Grundlage des amtlichen Wechselkurses für laufende Zahlungen vorgenommen oder, sofern es einen amtlichen Wechselkurs nicht gibt, zum geltenden Devisenmarktkurs für laufende Zahlungen.

Artikel 12. FLUGHAFEN- UND ÄHNLICHE GEBÜHREN

Bei der Benutzung der von einer Vertragspartei zur Verfügung gestellten Flughäfen und sonstigen Luftfahrteinrichtungen einschließlich der Funk- und Wetterdienste zahlt das bezeichnete Unternehmen einer Vertragspartei für seine für den Betrieb des vereinbarten Linienverkehrs eingesetzten Luftfahrzeuge keine höheren Gebühren als inländische Luftfahrzeuge gleicher Größenordnung der anderen Vertragspartei, die im planmäßigen internationalen Fluglinienverkehr eingesetzt sind.

Artikel 13. UNTERNEHMENSVERTRETUNG

(1) Jede Vertragspartei gewährt dem bezeichneten Unternehmen der anderen Vertragspartei auf der Grundlage der Gegenseitigkeit das Recht, in ihrem Hoheitsge-

biet Büros sowie Verwaltungs-, kaufmännisches und technisches Personal zu unterhalten, soweit dies für die Erfordernisse des betreffenden bezeichneten Unternehmens notwendig ist.

(2) Bei der Einrichtung der Büros und der Beschäftigung des Personals nach Absatz 1 sind die Gesetze und sonstigen Vorschriften der betreffenden Vertragspartei zu beachten, beispielsweise die Gesetze und sonstigen Vorschriften über die Einreise von Ausländern und ihren Aufenthalt im Hoheitsgebiet der betreffenden Vertragspartei.

Artikel 14. KONSULTATIONEN

(1) Im Geist enger Zusammenarbeit führen die Luftfahrtbehörden der Vertragsparteien von Zeit zu Zeit einen Meinungsaustausch, um die Durchführung und befriedigende Einhaltung dieses Abkommens und des Fluglinienplans zu gewährleisten, und konsultieren einander erforderlichenfalls über eine Änderung derselben.

(2) Jede Vertragspartei kann mündliche oder schriftliche Konsultationen beantragen, die innerhalb von sechzig (60) Tagen nach Antragstellung beginnen, sofern nicht beide Vertragsparteien einer Verlängerung dieses Zeitraums zustimmen.

Artikel 15. BEILEGUNG VON STREITIGKEITEN

(1) Bei Streitigkeiten zwischen den Vertragsparteien über die Auslegung oder Anwendung dieses Abkommens bemühen sich die Regierungen der Vertragsparteien zunächst, diese durch Verhandlung beizulegen.

(2) Gelingt es den Regierungen nicht, eine Beilegung durch Verhandlungen zu erreichen, so können sie die Streitigkeiten auf Antrag einer Vertragspartei einem aus drei Schiedsrichtern bestehenden Schiedsgericht zur Entscheidung vorlegen, wobei jede Vertragspartei einen Schiedsrichter benennt und der dritte von den so benannten Schiedsrichtern bestellt wird. Jede Vertragspartei benennt einen Schiedsrichter innerhalb von sechzig (60) Tagen, nachdem eine Vertragspartei von der anderen auf diplomatischem Weg eine Mitteilung erhalten hat, mit der sie eine Entscheidung der Streitigkeit durch ein solches Schiedsgericht beantragt, und der dritte Schiedsrichter wird innerhalb einer weiteren Frist von sechzig (60) Tagen bestellt. Benennt eine Vertragspartei nicht innerhalb der festgelegten Frist einen Schiedsrichter oder wird der dritte Schiedsrichter nicht innerhalb der festgelegten Frist bestellt, so kann jede Vertragspartei den Präsidenten des Rates der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation bitten, den oder die Schiedsrichter zu bestellen. In einem solchen Fall muß der dritte Schiedsrichter Angehöriger eines dritten Staates sein; er wird als Obmann des Schiedsgerichts tätig.

(3) Das Schiedsgericht regelt sein Verfahren selbst.

(4) Jede Vertragspartei trägt die Kosten ihres Mitglieds sowie ihrer Vertretung in dem Schiedsverfahren. Die Kosten des Obmanns sowie die sonstigen Kosten werden von den Vertragsparteien zu gleichen Teilen getragen.

(5) Die Vertragsparteien befolgen alle nach Absatz 2 getroffenen Entscheidungen.

Artikel 16. ÄNDERUNG DES ABKOMMENS ZUR ANPASSUNG AN MEHRSEITIGE VERTRÄGE

Dieses Abkommen wird geändert, damit es mehrseitigen Übereinkommen, die etwa für beide Vertragsparteien verbindlich werden, entspricht.

Artikel 17. REGISTRIERUNG DES ABKOMMENS UND DES FLUGLINIENPLANS

Dieses Abkommen, der Fluglinienplan und alle späteren Änderungen des Abkommens oder des Fluglinienplans werden bei der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation registriert.

Artikel 18. BEENDIGUNG

Eine Vertragspartei kann der anderen Vertragspartei jederzeit schriftlich ihren Beschluß notifizieren, das Abkommen zu beenden. Diese Kündigung ist gleichzeitig der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation mitzuteilen. In diesem Fall tritt dieses Abkommen zwölf (12) Monate nach Eingang der Kündigung bei der anderen Vertragspartei außer Kraft, sofern die Kündigung nicht vor Ablauf dieser Frist durch Vereinbarung zurückgenommen wird. Wird der Eingang der Kündigung von der anderen Vertragspartei nicht bestätigt, so gilt sie vierzehn (14) Tage nach Empfang durch die Internationale Zivilluftfahrt-Organisation als eingegangen.

Artikel 19. INKRAFTTRETEN

(1) Dieses Abkommen und alle seine Änderungen treten zu dem Zeitpunkt in Kraft, in dem die Vertragsparteien einander notifiziert haben, daß ihre verfassungsrechtlichen Erfordernisse erfüllt sind.

(2) Der in Artikel 3 bezeichnete Fluglinienplan und alle seine Änderungen, denen die Luftfahrtbehörden zugestimmt haben, treten durch diplomatischen Notenwechsel in Kraft.

AGREEMENT¹ BETWEEN THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE REPUBLIC OF KENYA FOR AIR SERVICES BETWEEN AND BEYOND THEIR RESPECTIVE TERRITORIES

The Federal Republic of Germany and the Republic of Kenya,
Being parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December 1944², and

Desiring to conclude an Agreement supplementary to the said Convention for the purpose of establishing air services between and beyond their respective territories,

Have agreed as follows:

Article 1. DEFINITIONS

For the purposes of this Agreement unless the context otherwise requires:

a) The term "aeronautical authorities" means, in the case of the Federal Republic of Germany the Federal Minister of Transport or any person or agency authorised to perform the functions exercised by the said Minister; and in the case of the Republic of Kenya, the Minister in charge of Civil Aviation or any person or body authorised to perform a particular function to which this Agreement relates;

b) The terms "air service", "international air service", "airline" and "stop for non-traffic purposes" have the meanings respectively assigned to them in Article 96 of the Convention;

c) The term "Convention" means the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December 1944 and includes any Annex adopted under Article 90 of that Convention and any amendment of the Annexes or the Convention under Articles 90 and 94 thereof so far as those Annexes and amendments have been adopted by both Contracting Parties;

d) The term "designated airline" means an airline which has been designated and authorised in accordance with Article 4 of this Agreement;

e) The term "tariff" means the prices to be paid for the carriage of passengers and cargo and the conditions under which those prices apply; including prices and conditions of agency, and other auxiliary services but excluding remuneration and conditions for the carriage of mail; and

f) The term "territory" in relation to a state means the land areas and territorial waters adjacent thereto under the sovereignty of that state.

Article 2. APPLICABILITY OF CHICAGO CONVENTION

The provisions of this Agreement shall be subject to the provisions of the Convention insofar as those provisions are applicable to international air services.

¹ Came into force on 19 November 1982, after the Contracting Parties had notified each other (on 15 April and 19 November 1982) of the completion of their constitutional requirements, in accordance with article 19 (1).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

Article 3. GRANT OF RIGHTS

(1) Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the following rights in respect of its scheduled international air services:

- a) The right to fly across its territory without landing;
- b) The right to make stops in its territory for non-traffic purposes.

(2) Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in this Agreement for the purpose of establishing scheduled international air services on the routes specified in the appropriate section of the Route Schedule agreed upon in an Exchange of Notes between the Governments of the Contracting Parties. Such services and routes are hereafter called “the agreed services” and “the specified routes” respectively. While operating an agreed service on a specified route the airline designated by each Contracting Party shall enjoy, in addition to the rights specified in paragraph (1) of this Article, the right to make stops in the territory of the other Contracting Party at the points specified for that route in the Route Schedule for the purpose of taking on board and discharging passengers, mail and cargo.

(3) Nothing in paragraph (2) of this Article shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the privilege of taking on board, in the territory of the other Contracting Party passengers, mail and cargo carried for hire or reward and destined for another point in the territory of the other Contracting Party.

Article 4. DESIGNATION OF AIRLINES

(1) Each Contracting Party shall have the right to designate in writing to the other Contracting Party one airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes.

(2) On receipt of such designation, the aeronautical authorities of the other Contracting Party shall without delay, subject to the provisions of paragraphs (3) and (4) of this Article, grant to the airline designated in accordance with paragraph (1) of this Article the appropriate operating authorisations.

(3) The aeronautical authorities of one Contracting Party may require the airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and the regulations normally applied to the operation of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Convention.

(4) Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorisation referred to in paragraph (2) of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by a designated airline of the rights specified in Article 3 of this Agreement, in any case where the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals.

(5) When an airline has been so designated and authorised, it may operate the agreed services for which it is designated provided that a tariff established in accordance with the provisions of Article 9 of this Agreement is in force in respect of that service.

*Article 5. REVOCATION OR SUSPENSION
OF OPERATING AUTHORISATION*

(1) Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorisation or to suspend the exercise of the rights granted under this Agreement by an airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of these rights,

- a) In any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals; or
- b) In the case of failure by that airline to comply with the laws or the regulations in force in the territory of the Contracting Party granting these rights; or
- c) In case the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under this Agreement.

(2) Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph (1) of this Article is essential to prevent further infringements of the laws or the regulations or the provisions of this Agreement, such right shall be exercised only after consultation with the aeronautical authorities of the other Contracting Party.

*Article 6. EXEMPTION FROM TAXES, CUSTOMS DUTIES,
CHARGES AND FEES*

(1) Aircraft operated on international air services by the designated airline of either Contracting Party, as well as their regular equipment, supplies of fuel and lubricants, and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) on board such aircraft shall be exempt from all taxes, duties, inspection fees and other charges, levied on the occasion of importation, exportation or transit of such goods on arriving in the territory of the other Contracting Party, provided such equipment and supplies remain on board the aircraft up to such time as they are re-exported or are used on the part of the journey performed over that territory.

(2) There shall also be exempt from the same taxes, duties, fees and charges, with the exception of charges corresponding to the service performed:

- a) Aircraft stores taken on board in the territory of a Contracting Party, within limits fixed by the Customs authorities of the said territory, and for use on board out-bound aircraft engaged on an international air service of the other Contracting Party;
- b) Spare parts introduced into the territory of either Contracting Party for the maintenance or repair of aircraft used on international air services by the designated airline of the other Contracting Party;
- c) Fuels and lubricants supplied to an aircraft of the designated airline of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party and used in an international air service.

(3) Materials referred to in sub-paragraphs *a)*, *b)* and *c)* of paragraph (2) above may be required to be kept under Customs supervision or control.

Article 7. UNLOADING OF EQUIPMENT, ETC.

The regular airborne equipment, as well as the materials and supplies retained on board the aircraft of either Contracting Party, may be unloaded in the territory of the other Contracting Party only with the approval of Customs authorities of that

territory. In such cases they may be placed under the supervision of the said authorities up to such time as they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with Customs regulations.

Article 8. PRINCIPLES GOVERNING OPERATION
OF AGREED SERVICES

(1) The designated airlines of the two Contracting Parties shall be afforded fair and equitable treatment in order that they may enjoy equal opportunity in the operation of agreed services. They shall take into account their mutual interests so as not to affect unduly their respective services.

(2) The operation of the agreed services between Kenya and the Federal Republic of Germany in both directions along the specified routes constitutes a basic and primary right of the two Contracting Parties.

(3) For the operation of the agreed services:

- a) The designated airlines of both Contracting Parties shall be entitled to an equal share of the total capacity provided on the specified routes;
- b) The total capacity provided on each of the routes shall be adapted to reasonably anticipated traffic requirements;
- c) In order to meet seasonal fluctuations or unexpected traffic demands of a temporary character, the designated airlines of the two Contracting Parties shall agree between themselves on suitable measures to meet the temporary increase in traffic. Any agreement concluded between the airlines and any amendments thereto shall be submitted for approval to the aeronautical authorities of the two Contracting Parties;
- d) If the designated airline of one Contracting Party does not use on one or several routes, part or all of the transport capacity allocated to it, it may transfer part or all of this transport capacity to the designated airline of the other Contracting Party for a fixed period of time. The designated airline, which has transferred part or all of its rights may recover them at the end of the above period.

Article 9. TARIFFS

(1) The tariffs to be charged by the airline of one Contracting Party for carriage to or from the territory of the other Contracting Party shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including cost of operation, characteristics of each service, reasonable profit, and the tariffs of other airlines.

(2) The tariffs referred to in paragraph (1) of this Article, shall, if possible, be agreed by the designated airlines of both Contracting Parties, after consultation with the other airlines operating over the whole or part of the route, and such agreement shall, wherever possible be reached by the use of the procedures of the International Air Transport Association for the working out of tariffs.

(3) The tariffs so agreed shall be submitted for approval to the aeronautical authorities of both Contracting Parties at least sixty (60) days before the proposed date of their introduction. This period may be reduced, subject to the agreement of the said authorities.

(4) The approval referred to in paragraph (3) of this Article may be given expressly. If neither of the aeronautical authorities has expressed disapproval within thirty (30) days from the date of submission in accordance with paragraph (3) of this Article, these tariffs shall be considered as approved. In the event of the period for

submission being reduced as provided for in paragraph (3) the aeronautical authorities may agree that the period within which any disapproval must be notified shall be less than thirty (30) days.

(5) If a tariff cannot be agreed in accordance with paragraph (2) of this Article, or if, during the period applicable in accordance with paragraph (4) of this Article, one aeronautical authority gives the other aeronautical authority notice of its disapproval of a tariff agreed in accordance with the provisions of paragraph (2) of this Article, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties shall endeavour to determine the tariff by mutual agreement.

(6) A tariff established in accordance with the provisions of this Article shall remain in force until a new tariff has been established. Nevertheless, a tariff shall not be prolonged by virtue of this paragraph for more than twelve (12) months after the date on which it would otherwise have expired.

Article 10. PROVISION OF STATISTICS

The aeronautical authorities of a Contracting Party shall supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at their request such periodic or other statements of statistics as may be necessary for the purpose of reviewing the capacity provided on the agreed services by the designated airline of the Contracting Party referred to first in this Article. Such statements shall include all information required to determine the amount of traffic carried by that airline on the agreed service and the origins and destinations of such traffic.

Article 11. TRANSFER OF EARNINGS

Each Contracting Party grants to the designated airline of the other Contracting Party the right of free transfer of the excess of receipt over expenditure earned by each designated airline in the territory of the other Contracting Party. Such transfers shall be effected on the basis of the official exchange rates for current payments, or where there are no official exchange rates, at the prevailing foreign exchange market rates for current payments.

Article 12. AIRPORT AND SIMILAR CHARGES

When using the airports and other air navigation facilities, including radio and meteorological services, offered by one Contracting Party, the designated airline of either Contracting Party shall not pay, in respect of its aircraft used for the operation of the agreed services, charges higher than those payable by the national aircraft of the same class of the other Contracting Party engaged in scheduled international air services.

Article 13. AIRLINE REPRESENTATION

(1) Each Contracting Party grants to the designated airline of the other Contracting Party, on the basis of reciprocity, the right to maintain in its territory offices and administrative, commercial and technical personnel as may be necessary for the requirements of the designated airline concerned.

(2) The establishment of the offices and the employment of the personnel referred to in paragraph (1) of this Article shall be subject to the laws and regulations of the Contracting Party concerned, such as the laws and regulations relating to the admission of foreigners and their stay in the territory of the Contracting Party concerned.

Article 14. CONSULTATIONS

(1) In a spirit of close cooperation the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall exchange views from time to time with a view to ensuring the implementation of, and satisfactory compliance with, the provisions of this Agreement and the Route Schedule and shall consult when necessary to provide for modification thereof.

(2) Either Contracting Party may request consultations which may be oral or in writing and shall begin within a period of sixty (60) days from the date of the request unless both Contracting Parties agree to an extension of this period.

Article 15. SETTLEMENT OF DISPUTES

(1) If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement, the Governments of the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle it by negotiation.

(2) If the Governments fail to reach a settlement by negotiation, they may, at the request of either Contracting Party, submit the dispute for decision to a tribunal of three arbitrators, one to be nominated by each Contracting Party and the third to be appointed by the two so nominated. Each of the Contracting Parties shall nominate an arbitrator within a period of sixty (60) days from the date of receipt by either Contracting Party from the other of a notice through diplomatic channels requesting arbitration of the dispute by such a tribunal and the third arbitrator shall be appointed within a further period of sixty (60) days. If either of the Contracting Parties fails to nominate an arbitrator within the period specified or if the third arbitrator is not appointed within the specified period, the President of the Council of the International Civil Aviation Organisation may be requested by either Contracting Party to appoint an arbitrator or arbitrators as the case requires. In such case, the third arbitrator shall be a national of a third State and shall act as President of the arbitral tribunal.

(3) The arbitral tribunal shall determine its own procedure.

(4) Each Contracting Party shall bear the cost of its own member as well as the cost of its representation in the arbitral proceedings. The cost of the Chairman and any other related costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties.

(5) The Contracting Parties shall comply with any decision given under paragraph (2) of this Article.

*Article 16. AMENDMENT OF AGREEMENT
TO CONFORM TO MULTILATERAL TREATIES*

The present Agreement shall be amended so as to conform to any multilateral agreement which may become binding on both Contracting Parties.

*Article 17. REGISTRATION OF AGREEMENT
AND ROUTE SCHEDULE*

The present Agreement, the Route Schedule and any subsequent amendments to the Agreement or the Route Schedule shall be registered with the International Civil Aviation Organisation.

Article 18. TERMINATION

Either Contracting Party may at any time give written notice to the other Contracting Party of its decision to terminate the Agreement. Such notice shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organisation. In such case this Agreement shall terminate twelve (12) months after the date when the notice has been received by the other Contracting Party unless the notice to terminate is withdrawn by agreement before the expiry of this period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received fourteen (14) days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organisation.

Article 19. ENTRY INTO FORCE

(1) The present Agreement and any amendments thereto shall enter into force on the date when the Contracting Parties have notified one another that their constitutional requirements have been fulfilled.

(2) The Route Schedule referred to in Article 3 of this Agreement and any amendments to it agreed to by the aeronautical authorities shall come into effect through an exchange of diplomatic notes.

ZU URKUND DESSEN haben die hierzu von ihren Regierungen gehörig befugten Unterzeichneten dieses Abkommen unterschrieben.

GESCHEHEN ZU Bonn am 24. Juli 1979 in zwei Urschriften, jede in deutscher und englischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Bonn this day of July 24, 1979, in two originals, in the English and German languages, both texts being equally authentic.

Für die Bundesrepublik Deutschland:
For the Federal Republic of Germany:

G. VAN WELL

Für die Republik Kenia:
For the Republic of Kenya:

J. B. K. MWAURA

EXCHANGE OF NOTES — ÉCHANGE DE NOTES

I

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

AUSWÄRTIGES AMT

Bonn, den 24. Juli 1979

Exzellenz,

Ich beehre mich, Ihnen in Ausführung des Artikels 3 Absatz 2 des am heutigen Tage unterzeichneten Abkommens zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Kenia über de Fluglinienverkehr zwischen ihren Hoheitsgebieten und darüber hinaus namens der Regierung der Bundesrepublik Deutschland folgende Vereinbarung vorzuschlagen:

Der Fluglinienverkehr zwischen unseren Hoheitsgebieten kann auf den in nachstehendem Fluglinienplan festgelegten Linien durchgeführt werden:

FLUGLINIENPLAN

Fluglinie für das von der Bundesrepublik Deutschland bezeichnete Luftfahrtunternehmen

Punkte in der Bundesrepublik Deutschland—Kairo—Khartoum—Addis Abeba—Entebbe—Nairobi—Lusaka—Johannesburg—ein weiterer noch zu vereinbarenden Punkt.

Fluglinie für das von der Republik Kenia bezeichnete Luftfahrtunternehmen

Punkte in der Republik Kenia—Entebbe—Kairo—Rom—Wien—Frankfurt—London—Kopenhagen—ein weiterer noch zu vereinbarenden Punkt.

Beim Betrieb der vereinbarten Dienste auf den genannten Linien kann jedes der bezeichneten Luftfahrtunternehmen den Anflug eines oder aller Punkte, die in dem

AUSWÄRTIGES AMT¹

Bonn, July 24, 1979

Excellency,

I have the honour in implementation of paragraph (2) of Article 3 of the Agreement between the Federal Republic of Germany and the Republic of Kenya for Air Services between and beyond their respective Territories signed today, to propose to you on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany that the following Arrangement be concluded:

Air services between our respective territories may be operated over the routes specified in the following Route Schedule:

ROUTE SCHEDULE

Route for the designated airline of the Federal Republic of Germany

Points in the Federal Republic of Germany—Cairo—Khartoum—Addis Abeba—Entebbe—Nairobi—Lusaka—Johannesburg—one other point to be agreed.

Route for the designated airline of the Republic of Kenya

Points in the Republic of Kenya—Entebbe—Cairo—Rome—Vienna—Frankfurt—London—Copenhagen—one other point to be agreed.

In operating the agreed services on the specified routes either designated airline may omit calling at any or all of the points mentioned in the routes enumer-

¹ Ministry of Foreign Affairs — Ministère des affaires étrangères.

obengenannten Fluglinienplan aufgeführt sind, auslassen unter der Voraussetzung, daß die Dienste von dem Hoheitsgebiet der vertragsschließenden Partei, deren Luftfahrtgesellschaft betroffen ist, ausgehen.

Falls sich die Regierung der Republik Kenia mit dem vorstehenden Fluglinienplan einverstanden erklärt, werden diese Note und die das Einverständnis Ihrer Regierung zum Ausdruck bringende Antwortnote Eurer Exzellenz eine Vereinbarung zwischen unseren Regierungen bilden, die am gleichen Tage in Kraft tritt, wie das eingangs erwähnte Abkommen.

Genehmigen Sie, Exzellenz, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

[Signed — Signé]

VAN WELL

Seiner Exzellenz dem Botschafter der Republik Kenia
Herrn J. B. K. Mwaura

ated in the Route Schedule above provided that the services originate in the territory of the Contracting Party of the airline concerned.

If the Government of the Republic of Kenya agrees to the above Route Schedule, the present note and the note in reply expressing your Government's agreement shall constitute an Arrangement between our Governments, to enter into force on the same date as the Air Transport Agreement mentioned above.

Accept, Excellency, the assurance of my highest consideration.

[Signed]

VAN WELL

His Excellency the Ambassador of the Republic of Kenya
Mr. J. B. K. Mwaura

II

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF KENYA

Bonn, den 24. Juli 1979

Herr Staatssekretär,

Ich beehre mich, den Empfang Ihrer Note vom heutigen Tage zu bestätigen, die wie folgt lautet:

[See note I — Voir note I]

Ich beehre mich, Ihnen mitzuteilen, daß die Regierung der Republik Kenia mit dem in Ihrer Note enthaltenen Fluglinienplan und damit einverstanden ist, daß Ihre Note und diese Antwort eine Vereinbarung zwischen unseren Regierungen bilden, die am gleichen Tage wie das heute unterzeichnete Abkommen zwi-

EMBASSY OF THE REPUBLIC OF KENYA

Bonn, July 24, 1979

Excellency,

I have the honour to confirm the receipt of your note of today which reads as follows:

[See note I]

I have the honour to inform you that the Government of the Republic of Kenya agrees to the Route Schedule contained in your note and to your proposal that your note and the present Note in reply shall constitute an Arrangement between our Governments, to enter into force on the same date as the Agreement between the

schen der Republik Kenia und der Bundesrepublik Deutschland über den Fluglinienverkehr zwischen ihren Hoheitsgebieten und darüber hinaus in Kraft tritt.

Genehmigen Sie, Herr Staatssekretär, die Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

[Signed — Signé]¹

Seiner Exzellenz dem Staatssekretär des Auswärtigen Amtes Herrn Günther van Well

Republic of Kenya and the Federal Republic of Germany for Air Services between and beyond their respective Territories signed today.

Accept, Excellency, the assurance of my highest consideration.

[Signed — Signé]¹

His Excellency
Mr. Günther van Well
Staatssekretär des Auswärtigen Amtes²

---

¹ Signed by J. B. K. Mwaura — Signé par J. B. K. Mwaura.

---

¹ Signed by J. B. K. Mwaura — Signé par J. B. K. Mwaura.

² Federal Minister for Foreign Affairs — Secrétaire d'Etat aux affaires étrangères.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE
ET LA RÉPUBLIQUE DU KENYA RELATIF AUX SERVICES
AÉRIENS ENTRE LEURS TERRITOIRES RESPECTIFS ET AU-
DELÀ

La République fédérale d'Allemagne et la République du Kenya,

Etant parties à la Convention relative à l'aviation civile internationale ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944²,

Désireuses de conclure un accord supplémentaire à ladite Convention en vue d'établir des services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier. DÉFINITIONS

Aux fins du présent Accord et à moins que le contexte ne s'y oppose :

a) L'expression «autorités aéronautiques» s'entend, en ce qui concerne la République fédérale d'Allemagne, du Ministre fédéral des transports ou de toute personne ou organisme habilité à remplir les fonctions exercées par le Ministre; en ce qui concerne la République du Kenya, du Ministre de l'aviation civile ou de toute personne ou organisme habilité à remplir une fonction particulière se rapportant au présent Accord;

b) Les expressions «service aérien», «service aérien international», «entreprise de transports aériens» et «escale non commerciale» ont le sens que leur donne l'article 96 de la Convention.

c) Le terme «Convention» désigne la Convention relative à l'aviation civile internationale ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944, ainsi que toute annexe adoptée conformément à l'article 90 de ladite Convention et tout amendement apportés aux annexes ou à la Convention conformément aux articles 90 et 94 de celle-ci, dans la mesure où ces annexes et amendements ont été adoptés ou ratifiés par les deux Parties contractantes;

d) L'expression «entreprise désignée» s'entend d'une entreprise de transports aériens qui a été désignée et autorisée conformément à l'article 4 du présent Accord;

e) Le terme «tarif» s'entend des prix à payer pour le transport des passagers et des marchandises et des conditions d'application desdits prix, y compris des prix et conditions relatifs aux services d'agence et autres services connexes, mais à l'exclusion de la rémunération et des conditions de transport du courrier;

f) Le terme «territoire» désigne le territoire terrestre et les eaux territoriales adjacentes placés sous la souveraineté d'un Etat.

¹ Entré en vigueur le 19 novembre 1982, après que les Parties contractantes se furent notifié (les 15 avril et 19 novembre 1982) l'accomplissement des formalités constitutionnelles requises, conformément au paragraphe 1 de l'article 19.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

Article 2. APPLICABILITÉ DE LA CONVENTION DE CHICAGO

Les dispositions du présent Accord seront soumises aux dispositions de la Convention dans la mesure où ces dernières sont applicables aux services aériens internationaux.

Article 3. OCTROI DES DROITS

1) Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie les droits suivants relatifs à ses services aériens internationaux réguliers :

- a) Le droit de survoler son territoire sans y faire escale; et
- b) Le droit d'y faire des escales non commerciales.

2) Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie les droits énoncés dans le présent Accord en vue d'établir des services aériens internationaux réguliers sur les routes convenues par échange de notes entre les deux Gouvernements. Ces services et ces routes sont ci-après respectivement dénommés «les services convenus» et «les routes indiquées». Au cours de l'exploitation d'un service convenu sur une route indiquée, les aéronefs de l'entreprise désignée auront, outre les droits indiqués au paragraphe 1 du présent article, celui de faire escale sur le territoire de l'autre Partie contractante, aux points de ladite route indiqués dans le tableau annexé au présent Accord, en vue d'embarquer ou de débarquer des passagers et des marchandises, y compris du courrier.

3) Aucune disposition du paragraphe 2 du présent article ne pourra être interprétée comme conférant à l'entreprise d'une Partie contractante le droit d'embarquer, sur le territoire de l'autre Partie, des passagers et des marchandises, y compris du courrier, pour les transporter, en exécution d'un contrat de location ou moyennant rémunération, à un autre point situé sur le territoire de cette autre Partie.

Article 4. DÉSIGNATION DES ENTREPRISES

1) Chaque Partie contractante aura le droit de désigner par écrit à l'autre Partie une entreprise qui sera chargée d'assurer les services convenus sur les routes indiquées.

2) Au reçu de cette désignation, les autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante devront, sous réserve des dispositions des paragraphes 3 et 4 du présent article, accorder sans délai la permission d'exploitation voulue à l'entreprise désignée, conformément au paragraphe 1 du présent article.

3) Les autorités aéronautiques d'une Partie contractante pourront exiger de l'entreprise désignée par l'autre Partie la preuve qu'elle est en mesure de remplir les conditions prescrites par les lois et règlements que ces autorités appliquent normalement et raisonnablement à l'exploitation des services aériens internationaux, en conformité des dispositions de la Convention.

4) Chaque Partie contractante pourra refuser d'accorder la permission d'exploitation visée au paragraphe 2 du présent article ou soumettre aux conditions qu'elle jugera nécessaires l'exercice, par une entreprise désignée, des droits énumérés à l'article 3 du présent Accord, dans tous les cas où elle n'aura par la certitude qu'une part importante de la propriété et que le contrôle effectif de l'entreprise sont entre les mains de la Partie contractante qui l'a désignée ou de ressortissants de cette Partie.

5) Lorsqu'une entreprise aura été désignée et autorisée, elle pourra à tout moment mettre en exploitation les services convenus, à condition qu'un tarif applica-

ble au service considéré ait été fixé conformément aux dispositions de l'article 9 du présent Accord.

*Article 5. ANNULATION OU SUSPENSION
DES PERMISSIONS D'EXPLOITATION*

1) Chaque Partie contractante pourra retirer une permission d'exploitation, suspendre l'exercice des droits énumérés dans le présent Accord par l'entreprise désignée par l'autre Partie ou soumettre l'exercice de ces droits aux conditions qu'elle jugera nécessaires,

- a) Dans tous les cas où elle n'aura pas la certitude qu'une part importante de la propriété et que le contrôle effectif de l'entreprise sont entre les mains de la Partie contractante qui l'a désignée ou de ressortissants de cette Partie; ou
- b) Si cette entreprise n'observe pas les lois et règlements de la Partie contractante qui accorde ces droits; ou
- c) Si l'entreprise manque, de toute autre manière, à conformer son exploitation aux conditions prescrites dans le présent Accord.

2) Sauf nécessité urgente de prendre des mesures de retrait ou de suspension ou d'imposer les conditions mentionnées au paragraphe 1 du présent article afin d'empêcher que les lois et règlements ou les dispositions du présent Accord ne continuent d'être enfreints, il ne sera fait usage de cette faculté qu'après consultation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante.

*Article 6. EXEMPTION DE REDEVANCES,
DROITS DE DOUANE ET TAXES*

1) Les aéronefs utilisés en service international par l'entreprise désignée par l'une ou l'autre des Parties contractantes, ainsi que leur équipement normal, les carburants et lubrifiants et les provisions de bord (notamment les denrées alimentaires, les boissons et le tabac) se trouvant à bord desdits aéronefs seront exemptés de tous droits de douane, frais d'inspection et autres redevances similaires à l'arrivée sur le territoire de l'autre Partie, à condition que cet équipement et ces approvisionnements demeurent à bord jusqu'à ce qu'ils soient réexportés ou utilisés en vol au-dessus de ce territoire.

2) Seront également exemptés des mêmes droits, frais et redevances, à l'exception des redevances correspondant à une prestation de service :

- a) Les provisions prises à bord d'aéronefs sur le territoire de l'une des Parties contractantes, dans les limites fixées par les autorités douanières de ladite Partie, et destinées à être utilisées à bord d'aéronefs de l'autre Partie assurant un service international;
- b) Les pièces de rechange introduites sur le territoire de l'une des Parties contractantes et destinées à l'entretien ou à la réparation des aéronefs exploités en service international par l'entreprise désignée par l'autre Partie; et
- c) Les carburants et lubrifiants fournis à un aéronef de l'entreprise désignée par une Partie contractante exploitée en service aérien international sur le territoire de l'autre Partie et utilisés sur un vol arrivant sur ledit territoire jusqu'à la fin de ce vol, sur un vol en partance à partir du moment du début du vol ou sur un vol de transit, étant entendu que sur tous ces vols l'aéronef pourra faire des escales intermédiaires sur ce territoire.

3) Il pourra être exigé que les articles visés aux alinéas *a*, *b* et *c* du paragraphe 2 du présent article soient gardés sous la surveillance ou le contrôle de la douane.

Article 7. DÉBARQUEMENT DE L'ÉQUIPEMENT, ETC.

L'équipement normal des aéronefs, ainsi que les articles et les approvisionnements conservés à bord des aéronefs de l'une des Parties contractantes, ne pourront être débarqués sur le territoire de l'autre Partie qu'avec l'approbation des autorités douanières de cette autre Partie. Dans ce cas, ils pourront être placés sous la surveillance desdites autorités jusqu'à ce qu'ils soient réexportés ou écoulés de toute autre manière conformément aux règlements douaniers.

*Article 8. PRINCIPES RÉGISSANT L'EXPLOITATION
DES SERVICES CONVENUS*

1. Les entreprises désignées par les deux Parties contractantes devront bénéficier d'un traitement juste et équitable afin d'avoir la faculté d'exploiter, dans des conditions d'égalité, les services convenus. Elles prendront en considération leurs intérêts mutuels afin de ne pas compromettre indûment les services qu'elles assurent.

2. L'exploitation des services convenus entre le Kenya et la République fédérale d'Allemagne, dans les deux sens, sur les routes indiquées, constitue un droit fondamental et primordial des deux Parties contractantes.

3. Aux fins de l'exploitation des services convenus :

- a) Les entreprises désignées des deux Parties contractantes auront droit à une part égale du trafic total prévu sur les routes indiquées;
- b) Le trafic total prévu pour chacune des routes indiquées sera calculé par anticipation raisonnée des besoins;
- c) Les entreprises désignées des deux Parties contractantes s'entendront sur les mesures à prendre face aux fluctuations saisonnières ou aux besoins inattendus du trafic, pour répondre à l'accroissement temporaire de la demande. Tout accord conclu à ce titre entre les entreprises désignées, ou toute modification de cet accord, sera soumis à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties contractantes;
- d) Si l'entreprise désignée d'une des Parties contractantes n'exploite pas, sur une route désignée ou sur plusieurs routes désignées, une partie ou la totalité du trafic qui lui est assigné, elle peut confier une partie ou la totalité de ce trafic à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, pour un temps donné. L'entreprise désignée qui a procédé au transfert peut à nouveau exercer ses droits à la fin de la période considérée.

Article 9. TARIFS

1) Les tarifs qu'appliqueront les entreprises désignées par l'une des Parties contractantes pour le transport à destination ou en provenance du territoire de l'autre Partie seront fixés à des taux raisonnables, compte dûment tenu de tous les éléments d'appréciation pertinents, notamment des frais d'exploitation, de la réalisation d'un bénéfice normal et des tarifs appliqués par les autres entreprises.

2) Les tarifs visés au paragraphe 1 du présent article seront, si possible, fixés d'un commun accord par les entreprises désignées par les deux Parties contractantes, après consultation des autres entreprises exploitant en totalité ou en partie les routes indiquées; les entreprises devront, autant que possible, réaliser cet accord en recou-

rant à la procédure de fixation des tarifs établie par l'Association du transport aérien international.

3) Les tarifs convenus seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties contractantes soixante (60) jours au moins avant la date proposée pour leur mise en vigueur.

4) Cette approbation pourra être donnée formellement. Si aucune des autorités aéronautiques n'a fait connaître qu'elle n'approuve pas les tarifs convenus dans les trente (30) jours qui suivent leur date de soumission conformément au paragraphe 3 du présent article, ces tarifs seront réputés approuvés. Au cas où la période prévue pour la soumission des tarifs serait réduite conformément aux dispositions du paragraphe 3, les autorités aéronautiques pourront convenir de réduire le délai de trente (30) jours pendant lequel elles doivent notifier qu'elles n'approuvent pas les tarifs convenus.

5) S'il se révèle impossible de convenir d'un tarif conformément aux dispositions du paragraphe 2 du présent article ou encore si, au cours de la période visée au paragraphe 4 du présent article, l'une des autorités aéronautiques informe l'autre qu'elle n'approuve pas un tarif fixé conformément aux dispositions du paragraphe 2 du présent article, les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes s'efforceront de fixer le tarif par voie d'accord entre elles.

6) Un tarif fixé conformément aux dispositions du présent article restera en vigueur jusqu'à ce qu'un nouveau tarif ait été fixé. Néanmoins, un tarif ne pourra être prorogé en vertu du présent paragraphe plus de douze (12) mois après la date d'expiration normale.

Article 10. FOURNITURE DE STATISTIQUES

Les autorités aéronautiques de l'une des Parties contractantes fourniront à celles de l'autre Partie, sur leur demande, les relevés statistiques, périodiques ou autres, dont celles-ci auront besoin pour examiner la capacité offerte, sur les services convenus, par les entreprises désignées par la Partie mentionnée la première dans le présent article. Ces relevés contiendront tous les renseignements voulus pour déterminer le volume du trafic acheminé par lesdites entreprises sur les services convenus, ainsi que la provenance et la destination de ce trafic.

Article 11. TRANSFERT DES BÉNÉFICES

Chaque Partie contractante accorde à l'entreprise désignée de l'autre Partie le droit de transférer librement l'excédent de recettes sur les dépenses acquis par chaque entreprise désignée sur le territoire de l'autre Partie contractante. Ces transferts seront effectués sur la base des taux de change officiels pour les paiements au comptant, ou lorsque des taux de change officiels ne sont pas en vigueur, sur la base du taux de change du marché applicable aux paiements au comptant.

Article 12. FRAIS D'UTILISATION DES AÉROPORTS ET D'INSTALLATIONS TECHNIQUES

L'entreprise désignée de l'une ou l'autre Partie contractante qui utilise, pour l'un de ses aéronefs exploitant les services convenus, les aéroports et les installations de navigation aérienne, y compris les services de radio et de météorologie, mis à sa disposition par l'autre Partie, ne doit pas acquitter de redevances plus élevées que celles qu'aurait à régler un aéronef de cette autre Partie, du même type et exploitant un service aérien international régulier.

Article 13. REPRÉSENTATION DES ENTREPRISES

1) Chaque Partie contractante accorde à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante le droit d'avoir sur son territoire des bureaux ainsi que le personnel administratif, technique, d'exploitation et spécialisé nécessaires aux besoins de l'entreprise désignée concernée.

2) La création des bureaux et l'emploi du personnel visés au paragraphe 1 du présent article seront soumis aux lois et règlements de la Partie contractante concernée, tels qu'aux lois et règlements régissant l'entrée de ressortissants d'autres Etats et leurs conditions de résidence et d'emploi sur le territoire de la Partie contractante concernée.

Article 14. CONSULTATIONS

1) Dans un esprit d'étroite collaboration, les autorités aéronautiques des Parties contractantes se consulteront de temps à autre pour s'assurer de l'application et du respect des dispositions du présent Accord et du tableau des routes; elles se consulteront également, au besoin, sur toute modification à apporter au présent Accord.

2) Chaque Partie contractante peut demander l'ouverture de consultations; celles-ci peuvent se faire verbalement ou par correspondance et elles doivent commencer dans les soixante (60) jours de la date de réception d'une demande écrite à cet effet, à moins que les deux Parties ne conviennent de prolonger ce délai.

Article 15. RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS

1) Si un différend s'élève entre les Parties contractantes quant à l'interprétation ou à l'application du présent Accord, les Gouvernements des deux Parties s'efforceront en premier lieu de le régler par voie de négociation.

2) Si les Gouvernements ne parviennent pas à régler le différend par voie de négociation, ils peuvent, à la demande de l'une ou l'autre Partie contractante, soumettre le différend à la décision d'un tribunal de trois arbitres, chacune des Parties en nommant un et le troisième étant désigné par les deux premiers. Chaque Partie contractante nommera son arbitre dans les soixante (60) jours de la date où l'une d'elles aura reçu de l'autre une note diplomatique demandant l'arbitrage du différend; le troisième arbitre devra être désigné dans un nouveau délai de soixante (60) jours. Si l'une ou l'autre des Parties contractantes ne nomme pas son arbitre dans le délai prescrit, ou si le troisième arbitre n'est pas désigné dans le délai prescrit, chacune des Parties pourra prier le Président du Conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale de désigner un ou plusieurs arbitres, selon les besoins. En tel cas, le troisième arbitre sera ressortissant d'un Etat tiers et présidera le tribunal arbitral.

3) Le tribunal arbitral fixera ses propres procédures.

4) Chaque Partie contractante prendra à sa charge les frais de son propre arbitre et le coût de sa représentation aux audiences. Les frais du Président et autres dépenses seront partagés entre les Parties contractantes.

5) Les Parties contractantes se conformeront à toute décision prise en vertu des dispositions du paragraphe 2 du présent article.

Article 16. MODIFICATION DE L'ACCORD EN VERTU DE TRAITÉS MULTILATÉRAUX

Le présent Accord sera modifié pour le rendre conforme à tout traité multilatéral qui aurait force obligatoire pour les deux Parties contractantes.

Article 17. ENREGISTREMENT DE L'ACCORD
ET DU TABLEAU DES ROUTES

Le présent Accord, le Tableau des routes et toute modification ultérieure apportée à l'Accord ou au Tableau des routes seront enregistrés auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 18. DÉNONCIATION

Chacune des Parties contractantes peut à tout moment notifier à l'autre son intention de mettre fin au présent Accord. La notification devra être communiquée simultanément à l'Organisation de l'aviation civile internationale. Si pareille notification est donnée, le présent Accord prendra fin douze (12) mois après la date à laquelle l'autre Partie l'aura reçue, à moins qu'elle ne soit retirée d'un commun accord avant l'expiration de ce délai. En l'absence d'accusé de réception de la part de l'autre Partie, la notification sera réputée lui être parvenue quatorze (14) jours après la date de sa réception par l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 19. ENTRÉE EN VIGUEUR

1) Le présent Accord et toute modification y apportée entreront en vigueur à la date à laquelle les Parties contractantes s'informeront réciproquement de l'accomplissement des formalités constitutionnelles nécessaires.

2) Le Tableau des routes visé à l'article 3 du présent Accord, et toute modification y relative convenue entre les autorités aéronautiques, seront mis en vigueur par échange de notes diplomatiques.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment habilités par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Bonn, ce 24 juillet 1979, en deux exemplaires originaux, en allemand et anglais, les deux textes faisant également foi.

Pour la République fédérale d'Allemagne :

G. VAN WELL

Pour la République du Kenya :

J. B. K. MWAURA

ÉCHANGE DE NOTES

I

MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

Bonn, le 24 juillet 1979

Excellence,

Conformément aux dispositions du paragraphe 2 de l'article 3 de l'Accord entre la République fédérale d'Allemagne et la République du Kenya relatif aux services

aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà, j'ai l'honneur, au nom du Gouvernement de la République fédérale d'Allemagne, de vous proposer l'arrangement suivant :

Les services aériens entre nos territoires respectifs peuvent être exploités sur les routes indiquées dans le Tableau des routes suivant :

TABLEAU DES ROUTES

Route desservie par l'entreprise désignée de la République fédérale d'Allemagne

Points en République fédérale d'Allemagne - Le Caire - Khartoum - Addis-Abeba - Entebbe - Nairobi - Lusaka - Johannesburg - un autre point à convenir.

Route desservie par l'entreprise désignée de la République du Kenya

Points en République du Kenya - Entebbe - Le Caire - Rome - Vienne - Francfort - Londres - Copenhague - un autre point à convenir.

Une entreprise désignée exploitant les services convenus sur les routes indiquées peut supprimer un point ou tous les points mentionnés dans le Tableau des routes, à condition que les services considérés aient pour origine le territoire de la Partie contractante de cette entreprise.

Si le Tableau des routes ci-dessus rencontre l'agrément du Gouvernement de la République du Kenya, la présente note et la réponse en ce sens de votre gouvernement constitueront entre nos deux gouvernements un accord qui entrera en vigueur en même temps que l'Accord relatif aux services aériens susmentionné.

Veillez agréer, etc.

[Signé]

VAN WELL

Son Excellence l'Ambassadeur de la République du Kenya
Monsieur J. B. K. Mwaura

II

AMBASSADE DE LA RÉPUBLIQUE DU KENYA

Bonn, le 24 juillet 1979

Excellence,

J'ai l'honneur d'accuser réception de votre note en date de ce jour, qui se lit comme suit :

[Voir note I]

J'ai l'honneur de vous informer que le Gouvernement de la République du Kenya approuve le Tableau des routes contenu dans votre note et consent à ce que votre proposition et la présente réponse constituent un accord entre nos deux gouvernements, qui entrera en vigueur en même temps que l'Accord entre la République du

Kenya et la République fédérale d'Allemagne relatif aux services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà, signé ce jour.

Veillez agréer, etc.

[J. B. K. MWAURA]

Son Excellence Monsieur Gunther van Well
Secrétaire d'Etat aux affaires étrangères

No. 22860

**SINGAPORE
and
LUXEMBOURG**

Agreement for air services between and beyond their respective territories (with annex). Signed at Luxembourg on 9 April 1975

Authentic text: English.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**SINGAPOUR
et
LUXEMBOURG**

Accord relatif aux services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà (avec annexe). Signé à Luxembourg le 9 avril 1975

Texte authentique : anglais.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

**AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC
OF SINGAPORE AND THE GOVERNMENT OF THE GRAND
DUCHY OF LUXEMBOURG FOR AIR SERVICES BETWEEN AND
BEYOND THEIR RESPECTIVE TERRITORIES**

The Government of the Republic of Singapore and the Government of the Grand Duchy of Luxembourg being parties to the Convention on International Civil Aviation,² and

Desiring to conclude an Agreement for the purpose of establishing air services between and beyond their respective territories,

Have agreed as follows:

Article 1. (1) For the purpose of this Agreement, unless the context otherwise requires:

(a) The term “the Convention” means the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December, 1944, and includes any Annex adopted under Article 90 of that Convention and any amendment of the Annexes or Convention under Articles 90 and 94 thereof;

(b) The term “aeronautical authorities” means, in the case of the Republic of Singapore, the Minister for Communications and any person or body authorised to perform any function at present exercised by the said Minister or similar functions; and in the case of the Grand Duchy of Luxembourg, the Minister of Transport and any person or body authorized to perform any functions at present exercised by the said Minister or similar functions;

(c) The term “designated airline” means an airline which one Contracting Party shall have designated, by written notification to the other Contracting Party, in accordance with Article 3, for the operation of air services on the routes specified in such notification;

(d) The term “territory” in relation to a State means the land areas and territorial waters adjacent thereto under the sovereignty, suzerainty, protection or trusteeship of that State;

(e) The terms “air service”, “international air service”, “airline” and “stop for non-traffic purposes” have the meanings respectively assigned to them in Article 96 of the Convention;

(f) The term “agreed service” means any air service established by virtue of the rights specified in this Agreement granted by one Contracting Party to the other Contracting Party;

(g) The term “specified route” means any of the routes specified in the Schedules under the Annex to this Agreement; and

(h) The term “Annex” means the Annex to this Agreement or as amended in accordance with the provisions of Article 14 (2).

---

¹ Came into force provisionally on 9 April 1975, the date of signature, and definitively on 6 October 1976 by the exchange of diplomatic notes confirming its ratification, in accordance with article 16 (2).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

(2) The Annex forms an integral part of this Agreement and any reference to this Agreement shall include a reference to the Annex except where otherwise provided.

Article 2. (1) Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in this Agreement for the purpose of establishing air services on the routes specified in appropriate Schedule of the Annex.

(2) Subject to the provisions of this Agreement, the airline designated by each Contracting Party shall enjoy, while operating an agreed service on a specified route, the following privileges:

- (a) To fly without landing across the territory of the other Contracting Party;
- (b) To make stops in the said territory for non-traffic purposes; and
- (c) To make stops in the said territory at the points specified for that route in the appropriate Schedule of the Annex for the purpose of putting down and taking on international traffic in passengers, cargo and mail.

(3) Nothing in paragraph (2) of this Article shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the privilege of taking up, in the territory of the other Contracting Party, passengers, cargo or mail carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

(4) All rights granted in this Agreement by one Contracting Party shall be exercised only by and exclusively for the benefit of the designated airline of the other Contracting Party.

Article 3. (1) Each Contracting Party shall have the right to designate in writing to the other Contracting Party one airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes.

(2) On receipt of the designation, the other Contracting Party shall, subject to the provisions of paragraphs (3) and (4) of this Article, without delay grant to the airline designated the appropriate operating authorization.

(3) The aeronautical authorities of one Contracting Party may require an airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied by them in conformity with the provisions of the Convention to the operation of international commercial air services.

(4) Each Contracting Party shall have the right to refuse to accept the designation of an airline and to withhold or revoke the grant to an airline of the privileges specified in paragraph (2) of Article 2 or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by an airline of those privileges in any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in nationals of the Contracting Party designating the airline.

(5) At any time after the provisions of paragraphs (1) and (2) of this Article have been complied with, an airline so designated and authorized may begin to operate the agreed services provided that a service shall not be operated unless a tariff established in accordance with the provisions of Article 9 is in force in respect of that service.

(6) Each Contracting Party shall have the right to suspend the exercise by an airline of the privileges specified in paragraph (2) of Article 2 or to impose such

conditions as it may deem necessary on the exercise by an airline of those privileges in any case where the airline fails to comply with the laws or regulations of the Contracting Party granting those privileges or otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed in this Agreement; provided that, unless immediate suspension or imposition of conditions is essential to prevent further infringements of law or regulations, this right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party.

Article 4. (1) Aircraft operating on international services by the designated airline of either Contracting Party, as well as their regular equipment, spare parts, supplies of fuels and lubricants and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) on board such aircraft shall be exempt from all customs duties, inspection fees and other duties or taxes on arriving in the territory of the other Contracting Party, provided such equipment and supplies remain on board the aircraft up to such time as they are re-exported,

(2) Supplies of fuels, lubricants, spare parts, regular equipment and aircraft stores introduced into the territory of one Contracting Party by or on behalf of a designated airline of the other Contracting Party or taken on board the aircraft operated by such designated airline and intended solely for use in the operation of international services shall be exempt from all national duties and charges, including customs duties and inspection fees imposed in the territory of the first Contracting Party, even when these supplies are to be used on the parts of the journey performed over the territory of the Contracting Party in which they are taken on board. The materials referred to above may be required to be kept under customs supervision or control.

(3) The regular airborne equipment, spare parts, aircraft stores and supplies of fuels and lubricants retained on board the aircraft of either Contracting Party may be unloaded in the territory of the other Contracting Party only with the approval of the customs authorities of that Party, who may require that these materials be placed under their supervision up to such time as they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations.

(4) Fuel, lubricants, spare parts, regular aircraft equipment and aircraft stores taken on board aircraft of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party and used solely on flights between two points in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded with respect to customs duties, inspection fees and other similar national or local duties and charges treatment not less favourable than that granted to national airlines or to the most favoured airline operating such flights.

Article 5. Passengers, baggage and cargo in direct transit across the territory of one Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall only be subject to a very simplified control. Baggage and cargo in direct transit shall be exempt from customs duties and other similar taxes.

Article 6. (1) The laws and regulations of one Contracting Party governing entry into and departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation or flights of such aircraft over that territory shall apply to the designated airline of the other Contracting Party.

(2) The laws and regulations of one Contracting Party governing entry into, sojourn in, and departure from its territory of passengers, crew, cargo or mail, such

as formalities regarding entry, exit, emigration and immigration, as well as customs and sanitary measures shall apply to passengers, crew, cargo or mail carried by the aircraft of the designated airline of the other Contracting Party while they are within the said territory.

(3) Each Contracting Party undertakes not to grant any preference to its own airlines with regard to the designated airline of the other Contracting Party in the application of the laws and regulations provided for by this Article.

(4) When utilising the airports and other facilities offered by one Contracting Party, the designated airline of the other Contracting Party shall not have to pay fees higher than those which have to be paid by national aircraft operating on scheduled international services.

Article 7. (1) Certificates of airworthiness, certificates of competency and licences issued or rendered valid by one of the Contracting Parties shall, during the period of their validity be recognised as valid by the other Contracting Party.

(2) Each Contracting Party reserves its rights, however, not to recognise as valid, for the purpose of flights in its own territory, certificates of competency and licences granted to its own nationals or rendered valid for them by the other Contracting Party or by any other State.

Article 8. (1) There shall be fair and equal opportunity for the designated airlines of both Contracting Parties to operate the agreed services on the specified routes between their respective territories.

(2) In operating the agreed services, the designated airline of each Contracting Party shall take into account the interests of the designated airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the services which the latter provides on the whole or part of the same routes.

(3) The agreed services provided by the designated airlines of the Contracting Parties shall bear close relationship to the requirements of the public for transportation on the specified routes and shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to carry the current and reasonably anticipated requirements for the carriage of passengers, cargo and mail originating from or destined for the territory of the Contracting Party which has designated the airline. Provision for the carriage of passengers, cargo and mail both taken up and put down at points on the specified routes in the territories of States other than that designating the airline shall be made in accordance with the general principles that capacity shall be related to:

- (a) Traffic requirements to and from the territory of the Contracting Party which has designated the airline;
- (b) Traffic requirements of the area through which the airline passes, after taking account of other transport services established by airlines of the States comprising the area; and
- (c) The requirements of through airline operation.

Article 9. (1) The tariffs on any agreed service shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors including cost of operation, reasonable profit, characteristics of service (such as standards of speed and accommodation) and the tariffs of other airlines for any part of the specified route. These tariffs shall be fixed in accordance with the following provisions of this Article.

(2) The tariffs referred to in paragraph (1) of this Article, together with the rates of agency commission used in conjunction with them shall, if possible, be agreed in respect of each of the specified routes between the designated airlines concerned in consultation with other airlines operating over the whole or part of that route, and such arrangement shall where possible, be reached through the rate-fixing machinery of the International Air Transport Association. The tariffs so agreed shall be subject to the approval of the aeronautical authorities of both Contracting Parties.

(3) If the designated airlines cannot agree on any of these tariffs, or if for some other reason a tariff cannot be agreed upon in accordance with the provisions of paragraph (2) of this Article, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall try to determine the tariff by agreement between themselves.

(4) If the aeronautical authorities cannot agree on the approval of any tariff submitted to them under paragraph (2) of this Article or on the determination of any tariff under paragraph (3), the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article 13.

(5) No tariff shall come into force if the aeronautical authorities of either Contracting Party are dissatisfied with it except under the provisions of paragraph (3) of Article 13.

(6) When tariffs have been established in accordance with the provisions of this Article, these tariffs shall remain in force until new tariffs have been established in accordance with the provisions of this Article.

Article 10. Each Contracting Party grants to the designated airline of the other Contracting Party the right to remit to its head office the excess over-expenditure of receipts earned in the territory of the first Contracting Party. The procedure for such remittances, however, shall be in accordance with the foreign exchange regulations of the Contracting Party in the territory of which the revenue accrued.

Article 11. The aeronautical authorities of either Contracting Party shall supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at their request such periodic or other statements of statistics as may be reasonably required for the purpose of reviewing the capacity provided on the agreed services by the designated airline of the first Contracting Party. Such statements shall include all information required to determine the amount of traffic carried by the said designated airline on the agreed services and the origins and destinations of such traffic.

Article 12. There shall be regular and frequent consultation between the aeronautical authorities of the Contracting Parties to ensure close collaboration in all matters affecting the fulfilment of this Agreement.

Article 13. (1) If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement, the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle it by negotiations between themselves.

(2) If the Contracting Parties fail to reach a settlement by negotiation:

- (a) They may agree to refer the dispute for decision to an arbitral tribunal appointed by agreement between them or to some other person or body; or
- (b) If they do not so agree or if, having agreed to refer the dispute to an arbitral tribunal, they cannot reach agreement as to its composition, either Contracting Party may submit the dispute for decision to any tribunal competent to decide it

which may hereafter be established within the International Civil Aviation Organization or, if there is no such tribunal, to the Council of the said Organization.

(3) The Contracting Parties undertake to comply with any decision given under paragraph (2) of this Article.

(4) If and so long as either Contracting Party or the designated airline of either Contracting Party fails to comply with a decision given under paragraph (2) of this Article, the other Contracting Party may limit, withhold or revoke any rights or privileges which it has granted by virtue of this Agreement to the Contracting Party in default.

Article 14. (1) If either of the Contracting Parties considers it desirable to modify the terms of this Agreement excluding the Annex, it may request consultation between the aeronautical authorities of both Contracting Parties in relation to the proposed modifications. Consultation shall begin within a period of sixty days from the date of the request. When these authorities agree on any modifications to this Agreement excluding the Annex, the modifications shall come into effect when they have been confirmed by an exchange of notes through the diplomatic channel.

(2) Modifications to the Annex may be agreed between the aeronautical authorities of the Contracting Parties.

(3) If a general multilateral agreement concerning air transport comes into force in respect of both Contracting Parties, this Agreement shall be amended so as to conform with the provisions of that Agreement.

Article 15. Either Contracting Party may at any time give notice to the other if it desires to terminate this Agreement. Such notice shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organization. If such notice is given, this Agreement shall terminate twelve months after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice to terminate is withdrawn by agreement before the expiry of this period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received fourteen days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organization.

Article 16. (1) This Agreement and any Exchange of Notes in accordance with Article 14 (I) shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

(2) The present Agreement shall be ratified. It shall be provisionally applicable from the date of signature and shall enter into force on the day on which its ratification is mutually notified by an exchange of diplomatic notes.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE this 9th day of April, 1975, at Luxembourg in duplicate in the English language.

For the Government
of the Republic of Singapore:

IM KIAN FREDERICK TAN
Chargé d'Affaires a.i.

For the Government
of the Grand Duchy of Luxembourg:

GASTON THORN
Minister for Foreign Affairs
and for Foreign Trade

ANNEX

SCHEDULE I

Route to be operated by the designated airline of the Grand Duchy of Luxembourg:

<i>Points of Departure</i>	<i>Intermediate Points</i>	<i>Points in Singapore</i>	<i>Points Beyond</i>
Luxembourg	Damascus Bahrain Dubai Karachi Colombo	Singapore	Jakarta

SCHEDULE II

Route to be operated by the designated airline of the Republic of Singapore:

<i>Points of Departure</i>	<i>Intermediate Points</i>	<i>Points in Luxembourg</i>	<i>Points Beyond</i>
Singapore	1 point in Asia 1 point in Near and Middle East 2 points in Europe	Luxembourg	2 points in Europe

NOTES. (i) Any of the points on the specified routes in Schedules I and II of the Annex may at the option of the designated airline of either Contracting Party be omitted on any or all flights, provided that these flights originate in the territory of the Contracting Party designating the airline.

(ii) The designated airline of either Contracting Party shall have the right to terminate its services in the territory of the other Contracting Party.

CHARTERING

In order to ensure that rights granted in the Agreement are exercised only by the designated airline of each Contracting Party, it is the intention of the aeronautical authorities of Singapore and Luxembourg that, if the designated airline of either Contracting Party proposes to use an aircraft on the agreed services other than aircraft owned by the said airline, this shall only be done:

- (i) Under arrangements which are not equivalent to giving a lessor airline operator of another country access to traffic rights not otherwise available to that airline operator;
- (ii) The financial benefit to be obtained by the lessor airline operator shall not be related to the financial success of the operations of the designated airline concerned; and
- (iii) The agreed services by the designated airline using the chartered aircraft shall not be linked so as to provide through services by the same aircraft to or from the services of the lessor airline operator on its own route or routes.

It is not the intention of either aeronautical authority generally to prevent the designated airline from providing services using chartered aircraft or from otherwise chartering aircraft from time to time for this purpose, provided that any charter arrangement entered into satisfies the conditions listed above.

It is the intention that such arrangements to be made by any designated airline should be satisfactory to both aeronautical authorities. In order to facilitate this, it is the intention of the aeronautical authorities of Singapore and Luxembourg to inform each other about such proposed arrangements. It is accordingly understood that the designated airline of either Singapore or Luxembourg will give the other Party's aeronautical authorities the earliest possible notification of the terms of such arrangements.

However, the aeronautical authorities of Singapore and Luxembourg do not intend to withhold agreement to arrangements under which the designated airline of either Contracting Party dry-lease or wet-lease aircraft for emergency reasons, and would in such cases waive the requirement for information upon reasonable prior notification being given provided the period of such arrangement did not exceed ninety (90) days.

Nothing in the foregoing paragraphs will be taken to prevent the chartering or leasing of aircraft by the designated airline of either Contracting Party from a source which does not control with another airline operator. In such cases, a simple notification to the aeronautical authorities of the other Contracting Party will suffice.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE SINGAPOUR ET LE GOUVERNEMENT DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG RELATIF AUX SERVICES AÉRIENS ENTRE LEURS TERRITOIRES RESPECTIFS ET AU-DELÀ

Le Gouvernement de la République de Singapour et le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg étant parties à la Convention relative à l'aviation civile internationale², et

Désireux de conclure un accord en vue de créer des services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. (1) Aux fins du présent Accord et sauf indication contraire du contexte :

(a) Le terme «Convention» désigne la Convention relative à l'aviation civile internationale ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944 ainsi que toute annexe adoptée conformément à l'article 90 de ladite Convention et tout amendement apporté aux annexes ou à la Convention conformément aux articles 90 et 94 de celle-ci;

(b) L'expression «autorités aéronautiques» s'entend, en ce qui concerne la République de Singapour, du Ministre des communications et de toute personne ou de tout organisme habilité à remplir des fonctions actuellement exercées par ledit Ministre ou des fonctions similaires; et, en ce qui concerne le Grand-Duché de Luxembourg, du Ministre des transports et de toute personne ou de tout organisme habilité à remplir des fonctions actuellement exercées par ledit Ministre ou des fonctions similaires;

(c) L'expression «entreprise désignée» s'entend d'une entreprise de transport aérien qui a été désignée par notification écrite par l'une des Parties contractantes à l'autre Partie, conformément à l'article 3 du présent Accord, en vue d'exploiter des services aériens sur les routes indiquées dans ladite notification;

(d) Le terme «territoire» désigne, pour chaque Etat, les régions terrestres et les eaux territoriales y adjacentes placées sous la souveraineté, la suzeraineté, la protection ou la tutelle de cet Etat;

(e) Les expressions «services aériens», «service aérien international», «entreprise de transport aérien» et «escale non commerciale» ont le sens que leur donne l'article 96 de la Convention;

(f) L'expression «service convenu» s'entend de tout service aérien international établi en vertu des droits indiqués dans le présent Accord et accordés par l'une des Parties contractantes à l'autre Partie contractante;

¹ Entré en vigueur à titre provisoire le 9 avril 1975, date de la signature, et à titre définitif le 6 octobre 1976 par un échange de notes diplomatiques confirmant sa ratification, conformément au paragraphe 2 de l'article 16.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

(g) L'expression «route spécifiée» s'entend de l'une ou l'autre des routes indiquées dans les tableaux figurant à l'annexe au présent Accord; et

(h) Le terme «annexe» désigne l'annexe au présent Accord ou l'annexe modifiée conformément aux dispositions du paragraphe 2 de l'article 14.

(2) L'annexe fait partie intégrante du présent Accord et, sauf indication contraire, toute référence audit Accord vise également l'annexe.

Article 2. 1. Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie les droits énoncés dans le présent Accord en vue d'établir des services aériens sur les routes spécifiées dans le tableau pertinent de l'annexe du présent Accord.

2. Sous réserve des dispositions du présent Accord, les aéronefs des entreprises désignées par chacune des Parties contractantes auront le droit au cours de l'exploitation d'un service convenu sur une route spécifiée :

- a) De survoler le territoire de l'autre Partie contractante sans y faire escale;
- b) D'y faire des escales non commerciales;
- c) D'y faire escale aux points de ladite route indiqués dans le tableau pertinent de l'annexe, en vue de débarquer ou d'embarquer, en trafic international, des passagers, des marchandises et du courrier.

3. Aucune disposition du paragraphe 2 du présent article ne pourra être interprétée comme conférant aux entreprises d'une Partie contractante le droit d'embarquer, sur le territoire de l'autre Partie, des passagers, des marchandises et du courrier pour les transporter, moyennant rémunération ou en exécution d'un contrat de location, à un autre point situé sur le territoire de cette autre Partie.

4. Tous les droits accordés dans le présent Accord par l'une des Parties contractantes ne seront exercés que par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante et exclusivement à son profit.

Article 3. 1. Chaque Partie contractante aura le droit de désigner par écrit à l'autre Partie une entreprise qui sera chargée d'assurer les services convenus sur les routes spécifiées.

2. Au reçu de cette désignation, l'autre Partie contractante devra, sous réserve des dispositions des paragraphes 3 et 4 du présent article, accorder sans délai l'autorisation d'exploitation voulue à l'entreprise désignée.

3. Les autorités aéronautiques d'une Partie contractante pourront exiger d'une entreprise désignée par l'autre Partie la preuve qu'elle est en mesure de remplir les conditions prescrites par les lois et règlements que ces autorités appliquent normalement et raisonnablement en conformité des dispositions de la Convention.

4. Chaque Partie contractante aura le droit de refuser la désignation d'une entreprise, de refuser ou de retirer à une entreprise les droits prévus au paragraphe 2 de l'article 2 du présent Accord, ou de soumettre aux conditions qu'elle jugera nécessaires, l'exercice de ces droits par une entreprise dans tous les cas où ladite Partie contractante n'aura pas la certitude qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de l'entreprise sont entre les mains de la Partie contractante qui l'a désignée ou de ressortissants de cette Partie.

5. Une fois les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article exécutées, l'entreprise désignée et autorisée pourra à tout moment mettre en exploitation les services convenus, étant entendu qu'un service ne pourra être exploité que lorsqu'un

tarif établi comme il est stipulé à l'article 9 du présent Accord sera en vigueur en ce qui le concerne.

6. Chaque Partie contractante aura le droit de suspendre l'exercice par une entreprise des droits énumérés au paragraphe 2 de l'article 2 du présent Accord ou de soumettre l'exercice de ces droits par une entreprise aux conditions que ladite Partie jugera nécessaires dans tous les cas où l'entreprise ne se conforme pas aux lois ou règlements de la Partie contractante qui accorde les droits ou manque, de toute autre manière, à conformer son exploitation aux conditions prescrites, étant entendu que, à moins qu'il ne soit nécessaire de procéder immédiatement à la suspension de l'autorisation ou d'imposer des conditions afin d'empêcher que les lois ou règlements continuent d'être enfreints, il ne sera fait usage de cette faculté qu'après consultation de l'autre Partie contractante.

Article 4. 1. Les aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée de l'une des Parties contractantes, ainsi que leurs équipements normaux, leurs pièces de rechange, leurs réserves de carburants et lubrifiants et leurs provisions de bord, y compris les denrées alimentaires, les boissons et les tabacs, seront, à l'entrée dans le territoire de l'autre Partie contractante, exonérés de tous droits de douane, frais d'inspection et autres droits ou taxes, à condition que ces équipements, réserves et provisions demeurent à bord des aéronefs jusqu'à leur réexportation.

2. Les réserves de carburants et lubrifiants, les pièces de rechange, les équipements normaux et les provisions de bord introduits dans le territoire de l'une des Parties contractantes par ou pour le compte de l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante ou embarqués à bord d'aéronefs de cette entreprise et destinés uniquement à être employés en service international seront exonérés de toutes redevances et taxes nationales, y compris des droits de douane et des frais d'inspection imposés sur le territoire de la première Partie contractante, même lorsque ces approvisionnements doivent être utilisés sur la partie du trajet effectué au-dessus du territoire de la Partie contractante sur lequel ils ont été embarqués. Il pourra être exigé que les produits mentionnés ci-dessus soient placés sous la surveillance ou le contrôle des autorités douanières.

3. Les équipements normaux, les pièces de rechange, les provisions de bord et les réserves de carburants et lubrifiants se trouvant à bord des aéronefs de l'une des Parties contractantes ne pourront être déchargés sur le territoire de l'autre Partie contractante qu'avec le consentement des autorités douanières de celle-ci; lesdites autorités pourront exiger que ce matériel soit placé sous leur surveillance jusqu'à ce qu'il soit réexporté ou ait reçu une autre destination conformément aux règlements douaniers.

4. Les carburants, les lubrifiants, les pièces de rechange, les équipements normaux et les provisions de bord embarqués à bord des aéronefs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie contractante et employés uniquement pour des vols entre deux points du territoire de la dernière Partie contractante doivent faire l'objet, quant aux droits de douane, frais d'inspection et autres redevances et taxes nationales similaires, d'un traitement non moins favorable que celui qui est accordé aux entreprises nationales ou à l'entreprise la plus favorisée exploitant de tels vols.

Article 5. Les passagers, bagages et marchandises en transit direct par le territoire de l'une des Parties contractantes et ne quittant pas la zone de l'aéroport qui leur

est réservée ne seront soumis qu'à un contrôle très simplifié. Les bagages et marchandises en transit direct seront exonérés des droits de douane et autres taxes similaires.

Article 6. 1. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée et la sortie des aéronefs affectés à la navigation aérienne internationale ou les vols de ces aéronefs au-dessus dudit territoire s'appliqueront à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante.

2. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée, le séjour et la sortie des passagers, équipages, marchandises ou envois postaux, tels que ceux qui concernent les formalités d'entrée, de sortie, d'émigration et d'immigration, la douane et les mesures sanitaires, s'appliqueront aux passagers, équipages, marchandises ou courrier transportés par les aéronefs de l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante pendant que ceux-ci se trouvent sur ledit territoire.

3. Chaque Partie contractante s'engage à ne pas accorder de préférences à ses propres entreprises par rapport à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante dans l'application des lois et règlements mentionnés au présent article.

4. Pour l'utilisation des aéroports et autres installations et services offerts par une Partie contractante, l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante n'a pas à payer de redevances supérieures à celles qui doivent être payées pour les aéronefs nationaux affectés à des services internationaux réguliers.

Article 7. 1. Les certificats de navigabilité, les brevets d'aptitude et les licences délivrés ou validés par l'une des Parties contractantes sont, durant la période où ils sont en vigueur, reconnus valables par l'autre Partie contractante.

2. Chaque Partie contractante se réserve, cependant, le droit de ne pas reconnaître valables, pour la circulation au-dessus de son propre territoire, les brevets d'aptitude et les licences délivrés à ses propres ressortissants ou validés par l'autre Partie contractante ou par tout autre Etat.

Article 8. 1. Les entreprises désignées par les deux Parties contractantes auront la faculté d'exploiter, dans des conditions équitables et égales, les services convenus sur les routes indiquées entre leurs territoires respectifs.

2. Les entreprises désignées par chacune des Parties contractantes devront, en exploitant les services convenus, prendre en considération les intérêts des entreprises désignées par l'autre Partie afin de ne pas affecter indûment les services que ces dernières assurent sur tout ou partie des mêmes routes.

3. Les services convenus qu'assureront les entreprises désignées par les Parties contractantes devront être adaptés de près aux besoins du public en matière de transport sur les routes spécifiées et auront pour but primordial de fournir, à un coefficient de remplissage raisonnable, une capacité suffisante pour répondre aux besoins actuels et raisonnablement prévus de trafic passagers, marchandises et courrier en provenance ou à destination du territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise. Pour le transport des passagers, des marchandises et du courrier à la fois embarqués et débarqués, le long des routes spécifiées, en des points situés sur le territoire d'Etats autres que celui qui a désigné l'entreprise, il conviendra de respecter les principes généraux suivant lesquels la capacité doit être proportionnée :

a) Aux besoins de trafic à destination ou en provenance du territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise;

- b) Aux besoins de trafic dans la région desservie par le service convenu, compte dûment tenu des autres services de transport aérien assurés par les entreprises des Etats de la région; et
- c) Aux besoins de l'exploitation des services long-courriers.

Article 9. 1. Les tarifs de tout service convenu seront fixés à des taux raisonnables, en prenant dûment en considération tous les éléments pertinents, y compris le coût de l'exploitation, un bénéfice raisonnable, les caractéristiques du service considéré (telles que la vitesse et le confort) ainsi que les tarifs perçus par d'autres entreprises de transport aérien sur toute partie de la route spécifiée. Ces tarifs seront fixés conformément aux dispositions suivantes du présent article.

2. Les tarifs mentionnés au paragraphe 1 du présent article ainsi que les commissions d'agence seront, si possible, fixés pour chaque route spécifiée par entente entre les entreprises désignées, après consultation des autres entreprises de transport aérien desservant tout ou partie de cette route; ces accords seront fondés autant que possible sur le mécanisme de fixation des tarifs de l'Association du Transport Aérien International. Les tarifs ainsi convenus seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties contractantes.

3. Si les entreprises désignées ne peuvent s'entendre sur l'un de ces tarifs, ou si pour une autre raison un tarif ne peut être convenu en conformité des dispositions du paragraphe 2 du présent article, les autorités aéronautiques des Parties contractantes s'efforceront de fixer le tarif en question par voie d'accord entre elles.

4. Si les autorités aéronautiques ne peuvent s'entendre pour l'approbation de tout tarif qui leur est soumis selon le paragraphe 2 du présent article ou pour la détermination de tout tarif selon le paragraphe 3, le différend sera réglé conformément aux dispositions de l'article 13 du présent Accord.

5. Aucun tarif n'entrera en vigueur si les autorités aéronautiques de l'une ou l'autre des Parties contractantes s'y opposent, sauf en application des dispositions du paragraphe 3 de l'article 13 du présent Accord.

6. Quand des tarifs auront été établis conformément aux dispositions du présent article, ils resteront en vigueur jusqu'à ce que de nouveaux tarifs aient été établis de la même manière.

Article 10. Chacune des Parties contractantes autorisera l'entreprise désignée de l'autre Partie à transférer à son siège ses excédents de recettes sur les dépenses réalisées sur le territoire de la première Partie. Toutefois, ces transferts se feront conformément à la réglementation des changes de la Partie contractante sur le territoire de laquelle lesdits excédents de recettes auront été réalisés.

Article 11. Les autorités aéronautiques de chacune des Parties contractantes fourniront à celles de l'autre Partie, sur leur demande, les relevés statistiques, périodiques ou autres, dont celles-ci auront besoin pour examiner la capacité offerte, sur les services convenus, par l'entreprise désignée par la première Partie. Ces relevés contiendront tous les renseignements voulus pour déterminer le volume du trafic acheminé par lesdites entreprises sur les services convenus, ainsi que l'origine et la destination de ce trafic.

Article 12. Des consultations régulières et fréquentes auront lieu entre les autorités aéronautiques des Parties contractantes en vue d'assurer une étroite collaboration dans tous les domaines relatifs à l'exécution du présent Accord.

Article 13. 1. Si un différend s'élève entre elles quant à l'interprétation ou à l'application du présent Accord, les Parties contractantes s'efforceront en premier lieu de le régler par voie de négociation.

2. Si elles ne parviennent pas à un règlement par voie de négociation, les Parties contractantes :

- a) Pourront convenir de soumettre le différend à la décision soit d'un tribunal arbitral désigné par elles, soit d'une autre personne ou d'un autre organisme;
- b) Si elles ne conviennent pas d'un tel recours ou si, étant convenues de porter le différend devant un tribunal arbitral, elles ne parviennent pas à s'entendre sur la composition de celui-ci, elles pourront l'une ou l'autre soumettre le différend à la décision de tout tribunal ayant compétence pour se prononcer sur la question, qui pourra ultérieurement être constitué dans le cadre de l'Organisation de l'aviation civile internationale ou, en l'absence d'un tel tribunal, du Conseil de ladite Organisation.

3. Les Parties contractantes s'engagent à se conformer à toute décision prise en application du paragraphe 2 du présent article.

4. Si l'une des Parties contractantes ou une entreprise qu'elle a désignée ne se conforme pas à une décision prise en application du paragraphe 2, l'autre Partie pourra restreindre, suspendre ou révoquer tous les droits qu'elle aura accordés, en vertu du présent Accord, à la Partie contractante en faute.

Article 14. 1. Si l'une ou l'autre des Parties contractantes juge souhaitable de modifier les dispositions du présent Accord, elle peut demander que des consultations aient lieu à ce sujet entre les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes. Ces consultations doivent commencer dans un délai de 60 jours à compter de la date de la réception de cette demande. Si les autorités précitées conviennent d'apporter des modifications au présent Accord, à l'exclusion de son annexe, ces modifications entreront en vigueur lorsqu'elles auront été confirmées par un échange de notes diplomatiques.

2. Il pourra être apporté des modifications à l'annexe par voie d'accord à ce sujet entre les autorités aéronautiques des Parties contractantes.

3. Au cas où la conclusion d'une convention multilatérale générale relative au transport aérien viendrait à lier les deux Parties contractantes, le présent Accord sera modifié pour être rendu conforme aux dispositions de cette Convention.

Article 15. Chaque Partie contractante pourra, entout temps, notifier à l'autre Partie contractante son désir de mettre fin au présent Accord. Le même avis sera donné simultanément à l'Organisation de l'aviation civile internationale. Lorsque cette notification aura été faite, le présent Accord prendra fin douze mois après la réception de l'avis de dénonciation par l'autre Partie Contractante, à moins que cette dénonciation ne soit retirée d'un commun accord avant l'expiration de cette période. A défaut d'accusé de réception de la part de l'autre Partie contractante, l'avis de dénonciation sera réputé reçu quatorze jours après la date à laquelle il aura été reçu par l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 16. 1. Le présent Accord et tout échange de notes effectué conformément aux dispositions du paragraphe 1 de l'article 14 seront enregistrés par l'Organisation de l'aviation civile internationale.

2. Le présent accord sera ratifié. Il sera applicable à titre provisoire à compter de la date de la signature et entrera en vigueur le jour où sa ratification sera notifiée aux deux Parties par un échange de notes diplomatiques.

EN FOI DE QUOI les plénipotentiaires soussignés, à ce dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT le 9 avril 1975 à Luxembourg en double exemplaire en langue anglaise.

Pour le Gouvernement
de la République de Singapour :
Le Chargé d'affaires par intérim,

IM KIAN FREDERICK TAN

Pour le Gouvernement
du Grand-Duché de Luxembourg :
Le Ministre des affaires étrangères
et du commerce extérieur,

GASTON THORN

ANNEXE

TABLEAU I

Route à exploiter par l'entreprise désignée par le Grand-Duché de Luxembourg :

<i>Points de départ</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points à Singapour</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Luxembourg	Damas Bahrein Dubai Karachi Colombo	Singapour	Jakarta

TABLEAU II

Route à exploiter par l'entreprise désignée par la République de Singapour :

<i>Points de départ</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points situés au Luxembourg</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Singapour	1 point en Asie 1 point au Proche et Moyen Orient 2 points en Europe	Luxembourg	2 points en Europe

NOTES. i) L'entreprise désignée de l'une ou l'autre des Parties contractantes peut, à son choix, omettre l'un quelconque des points des routes spécifiées aux tableaux I et II de l'annexe lors de l'un quelconque ou de la totalité des vols, sous réserve que ces vols aient leur point de départ sur le territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise.

ii) L'entreprise désignée par l'une ou l'autre des Parties contractantes aura le droit de situer le point d'arrivée de ses services sur le territoire de l'autre Partie contractante.

AFFRÈTEMENT

Afin de garantir que les droits concédés dans l'Accord ne sont exercés que par l'entreprise désignée de chaque Partie contractante, les autorités aéronautiques de Singapour et de Luxembourg conviennent que, si l'entreprise désignée de l'une des Parties contractantes se propose d'exploiter des services convenus en utilisant un aéronef autre que ceux que possède ladite entreprise,

- i) Les arrangements qu'elle devra conclure à cet effet n'équivaldront pas à concéder à un transporteur aérien d'un autre pays (le bailleur) les droits d'exploitation auxquels cet exploitant ne pourrait prétendre autrement;
- ii) Les bénéfices financiers que pourrait retirer le transporteur aérien ne dépendront pas du succès financier des opérations de l'entreprise désignée intéressée; et
- iii) Les services convenus assurés par l'entreprise désignée utilisant l'aéronef affrété ne pourront être reliés de manière que le même aéronef assure la correspondance entre les services de l'entreprise de transports aériens qui est le bailleur sur la route ou les routes de l'entreprise désignée.

A condition que tout contrat d'affrètement conclu réponde aux conditions énoncées ci-dessus, les autorités aéronautiques des deux pays n'empêcheront pas l'entreprise désignée d'assurer des services en utilisant des aéronefs affrétés ni d'affréter des aéronefs de temps à autre à cette fin.

Les arrangements qui seront conclus par toute entreprise désignée devront être approuvés par les autorités aéronautiques des deux pays. A cet effet, les autorités aéronautiques de Singapour et de Luxembourg conviennent de s'informer mutuellement des arrangements envisagés. Il est entendu en conséquence que l'entreprise désignée de Singapour ou de Luxembourg avisera les autorités aéronautiques de l'autre Partie dans les plus brefs délais des modalités de ces arrangements.

Toutefois les autorités aéronautiques de Singapour et de Luxembourg n'entendent pas refuser leur accord à des arrangements en vertu desquels l'entreprise désignée de l'une ou l'autre Partie contractante louerait des aéronefs avec ou sans équipage dans des cas d'urgence et elles renonceraient dans ce cas à exiger d'être tenues au courant, à condition de recevoir un préavis raisonnable et sous réserve que la période sur laquelle porte cet arrangement ne dépasse pas quatre-vingt-dix (90) jours.

Aucune des dispositions des paragraphes précédents ne doit être interprétée comme empêchant l'entreprise désignée de l'une des Parties contractantes d'affréter un aéronef appartenant à une entité qui ne contrôle pas une entreprise aérienne. Dans ces cas, une simple notification aux autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante suffira.

No. 22861

**NETHERLANDS
and
GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC**

**Agreement concerning air transport (with appendix). Signed
at The Hague on 21 July 1976**

Authentic texts: Dutch and German.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**PAYS-BAS
et
RÉPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE ALLEMANDE**

**Accord relatif aux services aériens (avec appendice). Signé à
La Haye le 21 juillet 1976**

Textes authentiques : néerlandais et allemand.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

[DUTCH TEXT — TEXTE NÉERLANDAIS]

OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN EN DE REGERING VAN DE DUITSE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK INZAKE HET LUCHTVERVOER

De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Duitse Democratische Republiek,

Geleid door de wens de onderlinge betrekkingen tussen beide Staten op het gebied van de burgerluchtvaart te ontwikkelen en te versterken,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1. Voor deze Overeenkomst en de daarbij behorende Bijlage hebben de onderstaande begrippen de volgende betekenis:

a) „luchtvaartautoriteit” wat betreft het Koninkrijk der Nederlanden de „Rijksluchtvaartdienst”; wat betreft de Duitse Democratische Republiek het Ministerie voor Verkeersaangelegenheden, hoofdafdeling burgerluchtvaart, of voor beide instanties iedere persoon of instelling die gemachtigd is deze instanties in functie en rechte te vertegenwoordigen.

b) „aangewezen luchtvaartmaatschappij” een luchtvaartmaatschappij die door iedere Overeenkomstsluitende Partij voor de exploitatie van het internationale luchtvervoer in het kader van deze Overeenkomst overeenkomstig artikel 3 is aangewezen.

c) „grondgebied” het land en water van een Staat en de daaraan grenzende territoriale wateren alsmede het zich daarboven bevindende luchtruim.

d) „overeengekomen luchtdiensten” de luchtdiensten op de routes die zijn vastgesteld in de op grond van deze Overeenkomst opgestelde Bijlage.

Artikel 2. (1.) Overeenkomstig de bepalingen van deze Overeenkomst geniet de door iedere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij bij de exploitatie van de overeengekomen luchtdiensten op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij de volgende rechten:

a) om naar en van de in de Bijlage genoemde punten te vliegen;

b) om niet-commerciële landingen uit te voeren;

c) om landingen uit te voeren met het doel passagiers, post en/of vracht bestemd voor en afkomstig uit het grondgebied van zijn Staat op te nemen of af te zetten;

d) om landingen uit te voeren met het doel passagiers, post en/of vracht bestemd voor de in de Bijlage genoemde punten in andere Staten op te nemen of afkomstig van deze punten af te zetten.

(2.) De in het eerste lid vastgestelde rechten mogen slechts worden uitgeoefend op de door de onderscheiden Overeenkomstsluitende Partijen voor de internationale luchtvaart vastgestelde luchtwegen en grensovergangen.

(3.) De aangewezen luchtvaartmaatschappij van de ene Overeenkomstsluitende Partij is niet gerechtigd om op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij passagiers, post en vracht tegen vergoeding of beloning

te vervoeren waarvan de plaats van bestemming een andere plaats op het grondgebied van de Staat van deze Overeenkomstsluitende Partij is.

Artikel 3. (1.) Iedere Overeenkomstsluitende Partij wijst schriftelijk een luchtvaartmaatschappij aan voor de exploitatie van het luchtvervoer in het kader van deze Overeenkomst.

(2.) De Overeenkomstsluitende Partijen verlenen, behoudens het bepaalde in het derde lid van dit Artikel, onverwijld aan de aangewezen luchtvaartmaatschappijen een exploitatievergunning voor het luchtvervoer op de overeengekomen luchtdiensten zodra daartoe een verzoek is ingediend.

(3.) De aangewezen luchtvaartmaatschappijen alsmede hun luchtvaartuigen en bemanningen zijn op het grondgebied van de andere Staat onderworpen aan de aldaar geldende wettelijke voorschriften inzake de luchtvaart alsmede aan de algemene wettelijke voorschriften, voor zover in deze Overeenkomst niet anders is bepaald. Iedere Overeenkomstsluitende Partij kan van de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij het bewijs verlangen dat zij in staat is te voldoen aan de in de wettelijke voorschriften vervatte voorwaarden voor de internationale luchtvaart.

(4.) Iedere Overeenkomstsluitende Partij heeft het recht de in Artikel 2 verleende rechten voor de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij te weigeren of te beperken of de in het tweede lid van dit Artikel bedoelde exploitatievergunning te weigeren of in te trekken wanneer op haar verlangen niet wordt bewezen dat een aanmerkelijk deel van de eigendom van en het daadwerkelijk toezicht op die luchtvaartmaatschappij berusten bij onderdanen of rechtspersoonlijkheid bezittende lichamen van de andere Overeenkomstsluitende Partij of bij deze Overeenkomstsluitende Partij zelf. Dit geldt ook indien de luchtvaartmaatschappij de bepalingen van deze Overeenkomst, de daaruit voortvloeiende verplichtingen en de wettelijke voorschriften van de andere Overeenkomstsluitende Partij inzake het binnenkomen, het vertrekken en het overvliegen alsmede inzake het exploiteren van luchtvaartuigen in de internationale luchtvaart op het grondgebied van zijn Staat niet nakomt.

(5.) Van de in het vierde lid van dit Artikel genoemde rechten zullen de Overeenkomstsluitende Partijen slechts na het in Artikel 16 bedoelde overleg gebruik maken, tenzij onmiddellijke beperking van de in Artikel 2 vermelde rechten of onmiddellijke intrekking van de in het tweede lid van dit Artikel bedoelde exploitatievergunning noodzakelijk is om hernieuwde inbreuken op wetten of deze Overeenkomst te voorkomen.

Artikel 4. (1.) De aangewezen luchtvaartmaatschappijen zullen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk dertig dagen voor de aanvang van het luchtvervoer op de overeengekomen luchtdiensten, de dienstregelingen met de te gebruiken typen luchtvaartuigen ter bevestiging aan deluchtvaartautoriteit van de andere Overeenkomstsluitende Partij mededelen. Dit geldt ook voor latere veranderingen.

(2.) Het verzoek om toestemming voor vluchten die buiten de overeengekomen dienstregeling worden uitgevoerd, wordt gedaan overeenkomstig de hiervoor geldende binnenlandse wettelijke voorschriften van de Overeenkomstsluitende Partijen.

Artikel 5. (1.) De luchtvaartuigen van de aangewezen luchtvaartmaatschappijen dienen bij vluchten binnen het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij hun nationaliteits- en inschrijvingskenmerken te voeren.

(2.) Bij de uitvoering van het luchtvervoer op grond van deze Overeenkomst hebben de luchtvaartuigen van de aangewezen luchtvaartmaatschappij van iedere Overeenkomstsluitende Partij de volgende documenten aan boord:

- a) hun bewijs van inschrijving;
- b) hun bewijs van luchtwaardigheid;
- c) de desbetreffende bewijzen van bevoegdheid voor ieder lid der bemanning;
- d) de vergunning voor de radioinstallatie van het luchtvaartuig;
- e) hun logboek of een ander gelijkwaardig document;
- f) hun vracht- en postmanifest;
- g) de voor bijzondere ladingen voorgeschreven vergunningen.

De onder letter *a*) en letter *b*) bedoelde bewijzen mogen in overeenstemming met de binnenlandse wettelijke voorschriften van iedere Overeenkomstsluitende Partij tot één document worden samengevoegd.

(3.) De bewijzen van luchtwaardigheid en de bewijzen van bevoegdheid voor het luchtvaartpersoneel die door de Overeenkomstsluitende Partij waarbij het luchtvaartuig is ingeschreven, zijn uitgegeven of geldig verklaard en nog geldig zijn, worden door de andere Overeenkomstsluitende Partij als geldig erkend.

(4.) Iedere Overeenkomstsluitende Partij behoudt zich evenwel het recht voor om voor vluchten binnen het grondgebied van zijn Staat de erkenning van de bewijzen van bevoegdheid voor het luchtvaartpersoneel die aan haar onderdanen door de andere Overeenkomstsluitende Partij zijn afgegeven, te weigeren.

Artikel 6. (1.) De Overeenkomstsluitende Partijen stellen de door hen aangewezen luchtvaartmaatschappijen dezelfde eisen en voorwaarden voor de uitvoering van het luchtvervoer op de overeengekomen luchtdiensten.

(2.) De vervoerscapaciteit en alle overige voorwaarden voor de exploitatie van de overeengekomen luchtdiensten worden, met machtneming van de wederzijdse belangen, tussen de aangewezen luchtvaartmaatschappijen overeengekomen.

(3.) De door iedere Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij heeft in ieder geval het recht een lijnvlucht per week op de in de Bijlage vastgestelde routes uit te voeren.

Artikel 7. (1.) Voor de luchtvaartuigen die door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van een Overeenkomstsluitende Partij bij de internationale luchtvaart worden gebruikt, en voor de normale uitrustingsstukken, reservedelen, voorraden motorbrandstof en smeermiddelen, voor de voedings- en genotmiddelen, die zijn bestemd voor de verzorging van de passagiers en bemanningsleden (verzorging aan boord) zowel als voor artikelen die voor verkoop gedurende de vlucht zijn bestemd, worden bij het binnenkomen op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij geen douanerechten of andere rechten geheven, mits deze goederen aan boord van het luchtvaartuig blijven totdat zij weer worden uitgevoerd.

(2.) Voorraden motorbrandstof en smeermiddelen, reservedelen, normale uitrustingsstukken en artikelen voor verzorging aan boord, die op het grondgebied van de Staat van de ene Overeenkomstsluitende Partij door of voor de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij uitsluitend voor het gebruik of verbruik bij de uitvoering van het internationaal luchtvervoer aan boord van haar luchtvaartuigen worden genomen of in dit grondgebied worden ingevoerd, zijn van alle nationale douanerechten en andere rechten vrijgesteld. Dat geldt ook in-

dien deze voorraden worden gebruikt op de routegedeelten over het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij waarin zij aan boord worden genomen. Er kan worden verlangd dat de hierboven vermelde goederen onder douanetoezicht worden bewaard.

(3.) De normale uitrustingsstukken, reservedelen, artikelen voor verzorging aan boord, de artikelen die zijn bestemd voor verkoop tijdens de vlucht alsmede de voorraden motorbrandstof en smeermiddelen, die zich aan boord van de luchtvaartuigen van de ene Overeenkomstsluitende Partij bevinden, mogen op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij slechts met toestemming van de douaneautoriteiten van die Partij worden uitgeladen; de douaneautoriteiten kunnen verlangen dat deze goederen onder hun toezicht worden geplaatst totdat zij weer worden uitgevoerd of hierover anderszins overeenkomstig de douanebepalingen wordt beschikt.

Artikel 8. (1.) De wettelijke voorschriften betreffende paspoorten, aanmelding, douane, deviezen of aangelegenheden van medische, veeartsenijkundige en planteziektekundige aard van de Staat op wiens grondgebied de binnenkomst, het verblijf of de invoer, of uit wiens grondgebied het vertrek i.c. de uitvoer plaatsvindt, zijn van toepassing op de passagiers, de vliegtuigbemanningen en op het vervoer van post, vracht en bagage.

(2.) De Overeenkomstsluitende Partijen nemen met betrekking tot de aankomst en het vertrek van een luchtvaartuig al die voorzorgsmaatregelen die volgens de internationale voorschriften ter voorkoming van de verspreiding van besmettelijke ziekten noodzakelijk zijn.

Artikel 9. (1.) Iedere Overeenkomstsluitende Partij garandeert de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij het gebruik van alle beschikbare voorzieningen ter beveiliging en uitvoering van de burgerluchtvaart met inbegrip van die op het gebied van radio en navigatie, verlichting, gronduitrusting en meteorologie.

(2.) De kosten en andere vergoedingen bij gebruik van luchthavens en andere technische voorzieningen voor de luchtvaartuigen van de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij zijn afgestemd op de algemeen daarvoor geldende tarieven.

Artikel 10. (1.) De tarieven die voor het vervoer van passagiers en vracht tussen de grondgebieden van de Staten van de Overeenkomstsluitende Partijen zowel als voor het transitovervoer moeten worden toegepast, worden vastgesteld met inachtneming van alle omstandigheden, zoals de exploitatiekosten, een redelijke winst, de bijzondere omstandigheden van de verschillende routes en de desbetreffende tarieven die internationaal zijn vastgelegd. Bij de vaststelling wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde in de volgende leden.

(2.) De tarieven worden door de aangewezen luchtvaartmaatschappijen in onderling overleg vastgesteld.

(3.) De op deze wijze vastgestelde tarieven worden uiterlijk een maand voor de voorgenomen inwerkingtreding ter goedkeuring aan de luchtvaartautoriteiten voorgelegd. Deze periode kan in bijzondere gevallen worden bekort, indien de luchtvaartautoriteiten zich daarmede kunnen verenigen.

(4.) Komt tussen de aangewezen luchtvaartmaatschappijen een regeling als bedoeld in het tweede lid van dit Artikel niet tot stand of verklaart een Overeenkomst-

sluitende Partij zich met de haar ingevolge lid 3 ter goedkeuring voorgelegde tarieven niet akkoord, dan zullen de luchtvaartautoriteiten de tarieven waaromtrent geen overeenstemming is bereikt in onderling overleg vaststellen.

(5.) Indien de luchtvaartautoriteiten van beide Overeenkomstsluitende Partijen geen overeenstemming kunnen bereiken ingevolge het bepaalde in het vierde lid van dit Artikel, dan is Artikel 17 van toepassing.

(6.) De aangewezen luchtvaartmaatschappijen mogen geen tarieven toepassen waarover geen overeenstemming is bereikt en waarvoor geen goedkeuring is verleend.

Artikel 11. Op de inkomsten die de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de ene Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de Staat der andere Overeenkomstsluitende Partij uit het luchtvervoer verkrijgt, worden door laatstbedoelde Overeenkomstsluitende Partij geen belasting of andere rechten geheven.

Artikel 12. Iedere Overeenkomstsluitende Partij staat, tegen de officiële wisselkoers en overeenkomstig de van kracht zijnde deviezenbepalingen, de vrije overmaking toe van netto-inkomsten die door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de andere Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van zijn Staat uit het vervoer van passagiers, bagage, post en vracht worden verworven. Indien het betalingsverkeer tussen de Overeenkomstsluitende Partijen door een bijzonder verdrag wordt geregeld, dan is dit bijzondere verdrag van toepassing.

Artikel 13. (1.) De aangewezen luchtvaartmaatschappijen zijn gerechtigd om op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij hun eigen vertegenwoordiging te vestigen alsmede het voor de exploitatie van de overeengekomen luchtdiensten vereiste personeel aan te stellen.

(2.) Het in het eerste lid van dit Artikel bedoelde personeel moet bestaan uit onderdanen van een of van beide Overeenkomstsluitende Partijen; voor uitzonderingen hierop is de toestemming van de luchtvaartautoriteit van de Staat van verblijf vereist.

(3.) Voor het in het eerste en tweede lid van dit Artikel bedoelde personeel gelden de wettelijke voorschriften van de Staat van verblijf.

(4.) De behartiging van de commerciële belangen van de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de ene Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij is onderworpen aan een tussen de aangewezen luchtvaartmaatschappijen te sluiten overeenkomst inzake het wederzijdse algemeen verkoopagentschap.

Artikel 14. (1.) Iedere Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich om voor de binnen het grondgebied van zijn Staat in nood geraakte luchtvaartuigen van de andere Overeenkomstsluitende Partij voor die hulp te zorgen die zij haar eigen luchtvaartuigen in de internationale luchtvaart zou verlenen. Behoudens het toezicht van de luchtvaartautoriteit van de tot hulpverlening verplichte Overeenkomstsluitende Partij is het de luchtvaartautoriteit van de Overeenkomstsluitende Partij bij wie het luchtvaartuig is ingeschreven en de door deze Overeenkomstsluitende Partij aangewezen luchtvaartmaatschappij toegestaan om in overleg met de eerst bedoelde luchtvaartautoriteit voor die hulp te zorgen die in verband met de omstandigheden vereist is.

(2.) De hulpverlening van de ene Overeenkomstsluitende Partij aan het in nood geraakte luchtvaartuig van de andere Overeenkomstsluitende Partij vindt ook voor zover mogelijk plaats indien het luchtvaartuig zich bevindt boven de open zee, maar binnen het vluchtinlichtingengebied van deze Overeenkomstsluitende Partij.

(3.) In geval van een noodlanding of een ongeval verlenen de Overeenkomstsluitende Partijen onverwijld aan de luchtvaartuigen van de andere Overeenkomstsluitende Partij alsmede aan de bemanningsleden en passagiers alle nodige hulp. Zij beschermen verder de post, de bagage en de vracht die zich aan boord bevinden en zenden deze zo spoedig moeelijk verder. De kosten worden gedragen door de luchtvaartmaatschappij in wier belang de bovenbedoelde diensten zijn verleend.

(4.) Indien een noodlanding of een ongeval ernstige schade aan het luchtvaartuig of aan de uitrusting daarvan heeft veroorzaakt of doden of zwaar-gewonden ten gevolge heeft of indien daardoor ernstige materiële schade op de grond is ontstaan, stelt de luchtvaartautoriteit van de Staat op welks grondgebied de noodsituatie is ontstaan, onmiddellijk een onderzoek in, bericht gelijktijdig de luchtvaartautoriteit van de andere Overeenkomstsluitende Partij en nodigt deze uit waarnemers te zenden om deel te nemen aan het onderzoek.

(5.) Indien de luchtvaartautoriteit van de uitgenodigde Overeenkomstsluitende Partij haar waarnemers niet zendt binnen achtenveertig uur nadat zij inlichtingen over de verstrekking van de inreisvisa heeft gekregen, kan het onderzoek zonder haar deelname worden beëindigd. De luchtvaartautoriteit die het onderzoek uitvoert, geeft de luchtvaartautoriteit van de andere Overeenkomstsluitende Partij uitvoerige inlichtingen en stelt haar een oorspronkelijk exemplaar van het officiële verslag over het onderzoek ter beschikking, ongeacht of haar waarnemers aan het onderzoek hebben deelgenomen.

Artikel 15. (1.) De toegestane binnenkomst van in de internationale luchtvaart gebruikte luchtvaartuigen van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij of de toegestane transitovlucht over het grondgebied van deze Staat, met of zonder landing, mag niet tot gevolg hebben dat het luchtvaartuig in beslag wordt genomen of wordt vastgehouden noch dat aan de eigenaar of de houder van het luchtvaartuig een eis wordt gesteld of op een andere wijze wordt ingegrepen van de kant van of uit naam van de Staat van binnenkomst of van een aldaar zich bevindende persoon op grond van het feit dat de bouwstijl, het mechanisme, onderdelen, accessoires of de exploitatie van het luchtvaartuig een patent, type of model aantasten dat in de Staat van binnenkomst op regelmatige wijze is verleend of ingeschreven, met dien verstande dat in de Staat waarin het luchtvaartuig is binnengekomen in geen geval een waarborgstelling mag worden geëist om de beslaglegging of het vasthouden van het luchtvaartuig op te heffen.

(2.) De bepalingen van het eerste lid van dit Artikel zijn ook van toepassing op de opslag van reservedelen en reserveuitrusting voor het luchtvaartuig alsmede op het recht deze onderdelen voor de reparatie van luchtvaartuigen van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de Staat van de andere Overeenkomstsluitende Partij te gebruiken en te monteren, mits een opgeslagen geotrooieerd reservedeel of uitrustingsonderdeel op het grondgebied van de Staat van de Overeenkomstsluitende Partij waar het luchtvaartuig is binnengekomen, niet wordt verkocht of anderszins wordt vervreemd, noch voor commerciële doeleinden wordt uitgevoerd.

Artikel 16. (1.) In een geest van nauwe samenwerking plegen de luchtvaartautoriteiten van de Overeenkomstsluitende Partijen, al naar gelang de behoeften, overleg ten einde de gelijkelijke toepassing van deze Overeenkomst en de daarbij behorende Bijlage te waarborgen.

(2.) Een dergelijk overleg dat zowel mondeling als schriftelijk tussen de luchtvaartautoriteiten kan plaatsvinden, begint binnen een termijn van zestig dagen na het verzoek.

Artikel 17. (1.) Indien tussen de Overeenkomstsluitende Partijen meningsverschillen ontstaan omtrent de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst, trachten de Overeenkomstsluitende Partijen deze meningsverschillen te regelen door middel van rechtstreeks overleg tussen hun luchtvaartautoriteiten.

(2.) Indien deze meningsverschillen niet overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid van dit Artikel kunnen worden geregeld, worden deze meningsverschillen door de luchtvaartautoriteiten van beide Overeenkomstsluitende Partijen aan hun Regeringen voorgelegd met het doel te komen tot een regeling langs diplomatieke weg.

Artikel 18. (1.) Indien een van de Overeenkomstsluitende Partijen wijzigingen in de bepalingen van deze Overeenkomst of van de daarbij behorende Bijlage wenst, kan zij de andere Overeenkomstsluitende Partij verzoeken om overleg. Dit overleg dat zowel mondeling als schriftelijk tussen de luchtvaartautoriteiten kan plaatsvinden, moet binnen een termijn van zestig dagen na het verzoek beginnen.

(2.) Iedere overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid van dit Artikel schriftelijk tussen de Overeenkomstsluitende Partijen overeengekomen wijziging van deze Overeenkomst wordt van kracht op de dag waarop de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar door middel van diplomatieke nota's hebben medegedeeld dat aan de grondwettelijke vereisten is voldaan.

(3.) Wijzigingen in de Bijlage bij deze Overeenkomst kunnen door de luchtvaartautoriteiten schriftelijk worden overeengekomen. Zodanige wijzigingen worden van kracht op de dag waarop de wijzigingen bij diplomatieke notawisseling worden bevestigd.

Artikel 19. Deze Overeenkomst wordt bij de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie geregistreerd.

Artikel 20. (1.) Deze Overeenkomst is voorlopig van toepassing met ingang van de dag waarop zij wordt ondertekend en treedt definitief in werking op de dag van de diplomatieke notawisseling waarbij de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar mededelen dat aan de voor hen geldende grondwettelijke vereisten is voldaan.

(2.) Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, geldt deze Overeenkomst alleen voor het grondgebied van het Koninkrijk in Europa.

(3.) Iedere Overeenkomstsluitende Partij kan deze Overeenkomst te allen tijde schriftelijk opzeggen. In dat geval verliest de Overeenkomst haar geldigheid een jaar na ontvangst van de opzegging door de andere Overeenkomstsluitende Partij, tenzij door overeenstemming tussen de Overeenkomstsluitende Partijen de opzegging voor het verstrijken van deze termijn wordt ingetrokken.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te 's-Gravenhage op 21 juli 1976 in twee exemplaren, in de Nederlandse en de Duitse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk verbindend.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden:

Für die Regierung des Königreichs der Niederlande:

M. VAN DER STOEL

BIJLAGE BIJ DE OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN EN DE REGERING VAN DE DUITSE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK INZAKE HET LUCHTVERVOER

I

Routes waarop wordt gevlogen door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van de Duitse Democratische Republiek:

<i>Punten van vertrek op het grondgebied van de Duitse Democratische Republiek</i>	<i>Tussenliggende punten</i>	<i>Punten op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden</i>	<i>Verder gelegen punten</i>
Berlijn	—	Amsterdam	—

II

Routes waarop wordt gevlogen door de aangewezen luchtvaartmaatschappij van het Koninkrijk der Nederlanden:

<i>Punten van vertrek op het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden</i>	<i>Tussenliggende punten</i>	<i>Punten op het grondgebied van de Duitse Democratische Republiek</i>	<i>Verder gelegen punten</i>
Amsterdam	—	Berlijn	—

[GERMAN TEXT — TEXTE ALLEMAND]

ABKOMMEN ZWISCHEN DER REGIERUNG DES KÖNIGREICHS
DER NIEDERLANDE UND DER REGIERUNG DER DEUTSCHEN
DEMOKRATISCHEN REPUBLIK ÜBER DEN LUFTVERKEHR

Die Regierung des Königreichs der Niederlande und die Regierung der Deutschen Demokratischen Republik,
geleitet von dem Wunsche, die gegenseitigen Beziehungen zwischen beiden Staaten auf dem Gebiete des zivilen Luftverkehrs zu entwickeln und zu festigen,
haben folgendes vereinbart:

Artikel 1. Für das vorliegende Abkommen und seine Anlage haben die nachstehenden Begriffe folgende Bedeutung:

a) „Luftfahrtbehörde“ in bezug auf das Königreich der Niederlande der „Rijksluchtvaartdienst“; in bezug auf die Deutsche Demokratische Republik das Ministerium für Verkehrswesen, Hauptverwaltung der Zivilen Luftfahrt, oder für beide jede Person oder jedes Organ, die bevollmächtigt sind, die Funktionen und Rechte dieser Organe zu vertreten.

b) „Benanntes Luftverkehrsunternehmen“ ein Luftverkehrsunternehmen, das von jedem Abkommenspartner für den Betrieb des internationalen Flugverkehrs im Rahmen des vorliegenden Abkommens gemäss Artikel 3 benannt ist.

c) „Hoheitsgebiet“ das Land- und Wassergebiet eines Staates und die daran angrenzenden Territorialgewässer sowie der darüber befindliche Luftraum.

d) „Vereinbarte Fluglinien“ die Fluglinien auf den in der auf Grund des vorliegenden Abkommens abgefassten Anlage festgelegten Strecken.

Artikel 2. (1.) Gemäss den Bestimmungen des vorliegenden Abkommens geniesst das von jedem Abkommenspartner benannte Luftverkehrsunternehmen beim Betrieb der vereinbarten Fluglinien im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners die folgenden Rechte:

a) Überflug nach und von den in der Anlage genannten Orten;

b) Durchführung nichtkommerzieller Landungen;

c) Landungen mit dem Zweck, Fluggäste, Post und/oder Fracht nach und von dem Hoheitsgebiet seines Staates an Bord zu nehmen oder abzusetzen;

d) Landungen mit dem Zweck, Fluggäste, Post und/oder Fracht, nach den in der Anlage genannten Orten in anderen Staaten an Bord zu nehmen oder aus diesen Orten abzusetzen.

(2.) Die in Absatz 1 festgelegten Rechte dürfen nur ausgeübt werden auf den von den respektiven Abkommenspartnern für den internationalen Flugverkehr festgelegten Luftstrassen und Grenzübergangsstellen.

(3.) Das benannte Luftverkehrsunternehmen des einen Abkommenspartners ist nicht berechtigt, im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners Beförderungen von Fluggästen, Post und Fracht gegen Entgelt oder andere Gebühr durchzuführen, deren Bestimmungsort ein anderer Ort im Hoheitsgebiet des Staates dieses anderen Abkommenspartners ist.

Artikel 3. (1.) Jeder Abkommenspartner benennt schriftlich ein Luftverkehrsunternehmen für die Durchführung des Luftverkehrs im Rahmen des vorliegenden Abkommens.

(2.) Die Abkommenspartner werden vorbehaltlich der in Absatz 3 dieses Artikels genannten Voraussetzungen den benannten Luftverkehrsunternehmen eine Betriebsgenehmigung für den Flugverkehr auf den vereinbarten Fluglinien unverzüglich erteilen, wenn ein entsprechender Antrag vorliegt.

(3.) Die benannten Luftverkehrsunternehmen, deren Luftfahrzeuge und Besatzungen unterliegen im Hoheitsgebiet des anderen Staates den dort geltenden Rechtsvorschriften über den Luftverkehr sowie den allgemeinen Rechtsvorschriften, soweit in diesem Abkommen nichts anderes vereinbart ist. Jeder Abkommenspartner kann von dem benannten Luftverkehrsunternehmen des anderen Abkommenspartners den Nachweis verlangen, dass es in der Lage ist, die in den Rechtsvorschriften enthaltenen Bedingungen für den internationalen Flugverkehr zu erfüllen.

(4.) Jeder Abkommenspartner hat das Recht, die im Artikel 2 gewährten Rechte für das benannte Luftverkehrsunternehmen des anderen Abkommenspartners zu verweigern oder zu beschränken oder die in Absatz 2 dieses Artikels vorgesehene Betriebsgenehmigung zu versagen oder zu widerrufen, wenn auf sein Verlangen hin nicht der Nachweis erbracht wird, dass der Hauptteil des Eigentums und die tatsächliche Kontrolle dieses Luftverkehrsunternehmens Staatsangehörigen oder Körperschaften des anderen Abkommenspartners oder diesem selbst zustehen. Das gleiche gilt, wenn durch das Luftverkehrsunternehmen die Bestimmungen dieses Abkommens, die sich daraus ergebenden Verpflichtungen und die Rechtsvorschriften des anderen Abkommenspartners über den Ein-, Aus- und Überflug sowie über den Betrieb von Luftfahrzeugen im internationalen Luftverkehr im Hoheitsgebiet seines Staates nicht eingehalten werden.

(5.) Von den in Absatz 4 dieses Artikels genannten Rechten werden die Abkommenspartner nur nach Durchführung der gemäss Artikel 16 vorgesehenen Konsultationen Gebrauch machen, es sei denn, dass zur Verhinderung weiterer Gesetzes- oder Abkommensverletzungen die unverzügliche Beschränkung der in Artikel 2 erwähnten Rechte oder der unverzügliche Widerruf der in Absatz 2 dieses Artikels vorgesehenen Betriebsgenehmigung erforderlich ist.

Artikel 4. (1.) Die benannten Luftverkehrsunternehmen werden so früh wie möglich, jedoch spätestens 30 Tage vor Aufnahme des Flugverkehrs auf den vereinbarten Fluglinien, die Verkehrsflugpläne mit den vorgesehenen Luftfahrzeugtypen an die Luftfahrtbehörde des anderen Abkommenspartners zur Bestätigung übermitteln. Das gleiche gilt für spätere Änderungen.

(2.) Die Beantragung der Genehmigung von Flügen, die ausserhalb des vereinbarten Verkehrsflugplanes durchgeführt werden, erfolgt nach den hierfür gültigen innerstaatlichen Rechtsvorschriften der Abkommenspartner.

Artikel 5. (1.) Die Luftfahrzeuge der benannten Luftverkehrsunternehmen haben bei Flügen im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners ihre Staatszugehörigkeits- und Eintragungszeichen zu führen.

(2.) Bei der Durchführung des Flugverkehrs auf Grund dieses Abkommens führen die Luftfahrzeuge des benannten Luftverkehrsunternehmens jedes Abkommenspartners folgende Dokumente mit:

a) ihren Eintragungsschein;

- b) ihren Lufttüchtigkeitschein;
- c) die entsprechenden Erlaubnisscheine für jedes Besatzungsmitglied;
- d) die Erlaubnis für die Funkanlage des Luftfahrzeuges;
- e) ihr Bordbuch oder ein sonstiges gleichwertiges Dokument;
- f) ihr Fracht- und Postmanifest;
- g) die für besondere Ladungen vorgeschriebenen Genehmigungen.

Die unter *a*) und *b*) genannten Scheine dürfen in Übereinstimmung mit den innerstaatlichen Rechtsvorschriften jedes Abkommenspartners in einem Dokument zusammengefasst werden.

(3.) Die Lufttüchtigkeitschein und die Erlaubnisscheine für Luftfahrtpersonal, die von dem Abkommenspartner, bei dem das Luftfahrzeug eingetragen ist, herausgegeben oder gültig erklärt wurden und noch gültig sind, werden von dem anderen Abkommenspartner als gültig anerkannt.

(4.) Jeder Abkommenspartner behält sich jedoch das Recht vor, für Flüge im Hoheitsgebiet seines Staates die Anerkennung von Erlaubnisscheinen für Luftfahrtpersonal, die an seine Staatsangehörigen von dem anderen Abkommenspartner ausgegeben wurden, zu verweigern.

Artikel 6. (1.) Die Abkommenspartner schaffen für die von ihnen benannten Luftverkehrsunternehmen gleiche Voraussetzungen und Bedingungen für die Durchführung des Luftverkehrs auf den vereinbarten Fluglinien.

(2.) Die Beförderungskapazität und alle sonstigen Bedingungen für den Betrieb der vereinbarten Fluglinien werden unter Berücksichtigung der beiderseitigen Interessen zwischen den benannten Luftverkehrsunternehmen vereinbart.

(3.) Das von jedem Abkommenspartner benannte Luftverkehrsunternehmen hat in jedem Falle das Recht, einen Linienflug pro Woche auf den in der Anlage festgelegten Strecken durchzuführen.

Artikel 7. (1.) Für die Luftfahrzeuge, die von dem benannten Luftverkehrsunternehmen eines Abkommenspartners im internationalen Luftverkehr eingesetzt werden, und für die normalen Ausrüstungsstücke, Ersatzteile, Treib- und Schmierstoffvorräte, für die Nahrungs- und Genussmittel, die zur Verpflegung der Fluggäste und Besatzungsmitglieder bestimmt sind (Bordverpflegung) sowie für Artikel, die zum Verkauf während des Fluges vorgesehen sind, werden beim Einfliegen in das Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners keine Zölle oder sonstigen Abgaben erhoben, vorausgesetzt, dass diese Materialien an Bord des Luftfahrzeuges bleiben, bis sie wieder ausgeführt werden.

(2.) Treib- und Schmierstoffvorräte, Ersatzteile, normale Ausrüstungsstücke und Bordverpflegung, die im Hoheitsgebiet des Staates des einen Abkommenspartners von dem oder für das benannte Luftverkehrsunternehmen des anderen Abkommenspartners ausschliesslich für den Gebrauch oder Verbrauch bei der Durchführung des internationalen Flugverkehrs an Bord seiner Luftfahrzeuge genommen oder in dieses Hoheitsgebiet eingeführt werden, sind von allen nationalen Zöllen und anderen Abgaben freigestellt. Das gilt auch, wenn diese Vorräte auf den Streckenteilen benutzt werden, die durch das Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners, in dem sie an Bord genommen wurden, führen. Es kann verlangt werden, dass die oben erwähnten Materialien unter Zollaufsicht aufbewahrt werden.

(3.) Die normalen Ausrüstungsstücke, Ersatzteile, Bordverpflegung, die für den Verkauf während des Fluges vorgesehenen Artikel sowie Treib- und Schmierstoffvorräte, die sich an Bord der Luftfahrzeuge eines Abkommenspartners befinden, dürfen im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners nur mit Erlaubnis von dessen Zollbehörden ausgeladen werden; die Zollbehörden können verlangen, dass diese Materialien ihrer Aufsicht unterstellt werden bis zu dem Zeitpunkt, an dem sie wieder ausgeführt werden oder an dem sonst darüber in Übereinstimmung mit den Zollbestimmungen verfügt wird.

Artikel 8. (1.) Auf die Fluggäste, die Flugzeugbesatzungen und auf die Beförderung von Post, Fracht und Gepäck finden die gesetzlichen Pass-, Melde-, Zoll-, Devisen-, Gesundheits-, Veterinärmedizin- und Phytosanitärvorschriften des Staates, in dessen Hoheitsgebiet die Einreise, der Aufenthalt beziehungsweise die Einfuhr oder aus dessen Hoheitsgebiet die Ausreise beziehungsweise die Ausfuhr erfolgt, Anwendung.

(2.) Die Abkommenspartner unternehmen alle jene vorbeugenden Massnahmen im Zusammenhang mit der Ankunft und dem Abflug eines Luftfahrzeuges, welche nach den internationalen Regeln zur Verhütung der Verbreitung von ansteckenden Krankheiten notwendig sind.

Artikel 9. (1.) Jeder Abkommenspartner garantiert dem benannten Luftverkehrsunternehmen des anderen Abkommenspartners die Benutzung aller zur Verfügung stehenden Einrichtungen zur Sicherung und Gewährleistung des zivilen Luftverkehrs einschliesslich der Funk- und Navigationsanlagen, der befeuerungstechnischen Mittel, der Bodenausrüstung und meteorologischen Bedienung.

(2.) Die Gebühren und andere Entgelte bei Benutzung von Flughäfen und anderen technischen Einrichtungen für die Luftfahrzeuge des benannten Luftverkehrsunternehmens des anderen Abkommenspartners richten sich nach den allgemein dafür geltenden Sätzen.

Artikel 10. (1.) Die Tarife, die für Beförderungen von Fluggästen und Fracht zwischen den Hoheitsgebieten der Staaten der Abkommenspartner sowie für durchgehende Beförderungen darüber hinaus anzuwenden sind, werden festgesetzt unter Berücksichtigung aller Umstände, wie der Kosten des Betriebes, eines angemessenen Gewinns, der besonderen Gegebenheiten der verschiedenen Fluglinien und der bezüglichen Tarife, welche international festgelegt worden sind. Bei der Festsetzung wird nach den Bestimmungen der folgenden Absätze verfahren.

(2.) Die Tarife werden durch Vereinbarung der benannten Luftverkehrsunternehmen festgesetzt.

(3.) Die auf diese Weise festgesetzten Tarife werden den Luftfahrtbehörden spätestens einen Monat vor dem in Aussicht genommenen Inkrafttreten zur Genehmigung vorgelegt. Dieser Zeitraum kann in besonderen Fällen verkürzt werden, wenn die Luftfahrtbehörden damit einverstanden sind.

(4.) Kommt zwischen den benannten Luftverkehrsunternehmen eine Einigung nach Absatz 2 dieses Artikels nicht zustande oder erklärt sich ein Abkommenspartner mit den ihm nach Absatz 3 dieses Artikels zur Genehmigung vorgelegten Tarifen nicht einverstanden, so werden die Luftfahrtbehörden die Tarife, für die eine Übereinstimmung nicht zustande gekommen ist, durch Vereinbarung festsetzen.

(5.) Kommt zwischen den Luftfahrtbehörden der beiden Abkommenspartner eine Vereinbarung nach Absatz 4 dieses Artikels nicht zustande, so findet Artikel 17 Anwendung.

(6.) Die benannten Luftverkehrsunternehmen dürfen keine Tarife anwenden, die nicht vereinbart und genehmigt worden sind.

Artikel 11. Für Einnahmen, die das benannte Luftverkehrsunternehmen des einen Abkommenspartners im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners aus dem Luftverkehr erzielt, verzichtet der zuletzt genannte Abkommenspartner auf die Erhebung von Steuern oder sonstigen Abgaben.

Artikel 12. Jeder Abkommenspartner gewährt zum offiziellen Umrechnungskurs und entsprechend den jeweils in Kraft befindlichen Devisenbestimmungen die freie Überweisung von Nettoeinnahmen, die durch das benannte Luftverkehrsunternehmen des anderen Abkommenspartners auf dem Hoheitsgebiet seines Staates aus der Beförderung von Fluggästen, Gepäck, Post und Fracht erzielt wurden. Falls der Zahlungsverkehr zwischen den Abkommenspartnern durch eine besondere Vereinbarung geregelt wird, findet diese besondere Vereinbarung Anwendung.

Artikel 13. (1.) Die benannten Luftverkehrsunternehmen sind berechtigt, im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners ihre eigene Vertretung sowie das für den Betrieb der vereinbarten Fluglinien erforderliche Personal zu unterhalten.

(2.) Das in Absatz 1 dieses Artikels genannte Personal soll sich aus Staatsangehörigen des einen oder des anderen oder beider Abkommenspartner zusammensetzen; Ausnahmen bedürfen der Zustimmung der Luftfahrtbehörde des Aufenthaltsstaates.

(3.) Für das in den Absätzen 1 und 2 dieses Artikels genannte Personal gelten die Rechtsvorschriften des Aufenthaltsstaates.

(4.) Die Wahrung der kommerziellen Interessen des benannten Luftverkehrsunternehmens des einen Abkommenspartners im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners unterliegt einem zwischen den benannten Luftverkehrsunternehmen zu schliessenden gegenseitigen Generalverkaufsagenturabkommen.

Artikel 14. (1.) Jeder Abkommenspartner verpflichtet sich, für die im Hoheitsgebiet seines Staates in Not geratenen Luftfahrzeuge des anderen Abkommenspartners für solche Hilfsmassnahmen Sorge zu tragen, die er seinen eigenen Luftfahrzeugen im internationalen Fluglinienverkehr leisten würde. Unbeschadet der Aufsicht der Luftfahrtbehörde des zur Hilfeleistung verpflichteten Abkommenspartners ist es der Luftfahrtbehörde des Abkommenspartners, bei dem das Luftfahrzeug eingetragen ist, und dem von diesem Abkommenspartner benannten Luftverkehrsunternehmen erlaubt, in Abstimmung mit der zuerst genannten Luftfahrtbehörde für die den Umständen nach erforderlichen Hilfsmassnahmen zu sorgen.

(2.) Die Hilfeleistung des einen Abkommenspartners gegenüber dem in Not geratenen Luftfahrzeug des anderen Abkommenspartners erfolgt im inöglichen Umfang auch dann, wenn sich das Luftfahrzeug über dem offenen Meer, aber innerhalb des Fluginformationsgebietes dieses Abkommenspartners befindet.

(3.) Im Falle einer Notlandung oder eines Unfalls leisten die Abkommenspartner unverzüglich den Luftfahrzeugen des anderen Abkommenspartners sowie den Besatzungsmitgliedern und Fluggästen alle nötige Hilfe. Sie schützen weiter die Post, das Gepäck und die Fracht, die sich an Bord befinden, und befördern diese sobald

wie möglich weiter. Die Kosten werden durch das Luftverkehrsunternehmen, in dessen Interesse die obengenannten Dienste geleistet worden sind, getragen.

(4.) Falls eine Notlandung oder ein Unfall ernsthafte Schäden am Luftfahrzeug oder dessen Ausrüstung verursacht hat oder Todesfälle oder schwere Verletzungen zur Folge hat oder ein schwerer materieller Schaden am Boden entstanden ist, leitet die Luftfahrtbehörde des Staates, in dessen Hoheitsgebiet sich der Notfall ereignete, sofort eine Untersuchung ein, benachrichtigt gleichzeitig die Luftfahrtbehörde des anderen Abkommenspartners und lädt diese ein, Beobachter zur Teilnahme an der Untersuchung zu entsenden.

(5.) Falls die Luftfahrtbehörde des eingeladenen Abkommenspartners ihre Beobachter nicht innerhalb einer Frist von achtundvierzig Stunden entsendet, nachdem sie Auskunft über die Erteilung von Einreisevisa erhalten hat, kann die Untersuchung ohne ihre Teilnahme beendet werden. Die Luftfahrtbehörde, die die Untersuchung durchführt, gibt der Luftfahrtbehörde des anderen Abkommenspartners ausführliche Auskünfte und stellt ihr ein Original des offiziellen Berichtes über die Untersuchung zur Verfügung, unabhängig davon, ob ihre Beobachter an der Untersuchung teilgenommen haben.

Artikel 15. (1.) Der genehmigte Einflug von in der internationalen Luftfahrt verwendeten Luftfahrzeugen eines Abkommenspartners in das Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners oder der genehmigte Durchflug durch das Hoheitsgebiet dieses Staates mit oder ohne Landung darf weder eine Beschlagnahme oder Zurückhaltung des Luftfahrzeuges noch einen Anspruch gegen dessen Eigentümer oder Halter noch irgendein anderes Einschreiten seitens oder im Namen des Einflugstaates oder einer dort befindlichen Person aus dem Grunde nach sich ziehen, dass Bauart, Mechanismus, Teile, Zubehör oder der Betrieb des Luftfahrzeuges ein Patent, Muster oder Modell verletzen, das in dem Einflugstaat ordnungsmässig verliehen oder eingetragen ist, wobei Einverständnis darüber besteht, dass in dem Staat, in den das Luftfahrzeug eingeflogen ist, in keinem Falle die Hinterlegung einer Sicherheit im Zusammenhang mit der erwähnten Befreiung von Beschlagnahme oder Zurückhaltung des Luftfahrzeuges gefordert werden darf.

(2.) Die Bestimmungen des Absatzes 1 dieses Artikels finden auch auf die Lagerung von Ersatzteilen und Ersatzausrüstung für das Luftfahrzeug Anwendung und auf das Recht, diese Gegenstände zur Reparatur von Luftfahrzeugen eines Abkommenspartners im Hoheitsgebiet des Staates des anderen Abkommenspartners zu benutzen und einzubauen, vorausgesetzt, dass ein gelagerter patentierter Ersatzteil- oder Ausrüstungsgegenstand im Hoheitsgebiet des Staates des Abkommenspartners, in den das Luftfahrzeug eingeflogen ist, weder verkauft oder anderweitig veräußert, noch für kommerzielle Zwecke ausgeführt wird.

Artikel 16. (1.) Die Luftfahrtbehörden der Abkommenspartner werden entsprechend den Erfordernissen Konsultationen im Geiste enger Zusammenarbeit mit dem Ziel durchführen, die einheitliche Anwendung dieses Abkommens und seiner Anlage zu gewährleisten.

(2.) Eine solche Konsultation, die entweder mündlich oder schriftlich zwischen den Luftfahrtbehörden stattfinden kann, soll innerhalb einer Frist von 60 Tagen nach dem Antrag beginnen.

Artikel 17. (1.) Falls sich zwischen den Abkommenspartnern in bezug auf die Auslegung oder Anwendung des vorliegenden Abkommens Meinungsverschie-

denheiten ergeben, werden sich die Abkommenspartner bemühen, diese durch direkte Verhandlungen zwischen ihren Luftfahrtbehörden beizulegen.

(2.) Falls diese Meinungsverschiedenheiten nicht entsprechend Absatz 1 dieses Artikels geregelt werden können, werden die Luftfahrtbehörden der beiden Abkommenspartner diese Meinungsverschiedenheiten ihren Regierungen zwecks Regelung auf diplomatischem Wege übergeben.

Artikel 18. (1.) Wenn einer der Abkommenspartner Änderungen der Bestimmungen des vorliegenden Abkommens oder dessen Anlage wünscht, kann er bei dem anderen Abkommenspartner dazu eine Konsultation beantragen. Diese Konsultation, die entweder mündlich oder schriftlich zwischen den Luftfahrtbehörden stattfinden kann, soll innerhalb einer Frist von 60 Tagen nach dem Antrag beginnen.

(2.) Jede gemäß Absatz 1 dieses Artikels schriftlich zwischen den Abkommenspartnern vereinbarte Änderung des vorliegenden Abkommens tritt an dem Tage in Kraft, an dem die Abkommenspartner einander durch diplomatische Noten mitgeteilt haben, dass die verfassungsmässigen Voraussetzungen erfüllt sind.

(3.) Änderungen der Anlage des vorliegenden Abkommens können durch die Luftfahrtbehörden schriftlich vereinbart werden. Solche Änderungen treten in Kraft an dem Tage, an dem die Änderungen mit diplomatischem Notenwechsel bestätigt werden.

Artikel 19. Das vorliegende Abkommen wird bei der Internationalen Zivilluftfahrtorganisation registriert.

Artikel 20. (1.) Das vorliegende Abkommen findet vorläufig Anwendung vom Tage seiner Unterzeichnung an und tritt endgültig in Kraft am Tage des diplomatischen Notenwechsels, in welchem sich die Abkommenspartner gegenseitig die Erfüllung der ihnen obliegenden verfassungsmässigen Voraussetzungen mitteilen.

(2.) Was das Königreich der Niederlande betrifft, gilt das vorliegende Abkommen nur für das Hoheitsgebiet des Königreichs in Europa.

(3.) Jeder Abkommenspartner kann das vorliegende Abkommen jederzeit schriftlich kündigen. In diesem Fall verliert das Abkommen seine Gültigkeit ein Jahr nach Eingang der Kündigung bei dem anderen Abkommenspartner, es sei denn, dass auf Grund einer Vereinbarung zwischen den Abkommenspartnern die Kündigung vor Ablauf dieser Frist rückgängig gemacht wird.

ZU URKUND DESSEN haben die unterzeichneten Bevollmächtigten dieses Abkommens unterzeichnet.

GESCHEHEN ZU Den Haag am 21. Juli 1976 in zwei Urschriften, jede in niederländischer und deutscher Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermassen verbindlich ist.

Voor de Regering van de Duitse Democratische Republiek:

Für die Regierung der Deutschen Demokratischen Republik:

OTTO ARNDT

ANLAGE ZUM ABKOMMEN ZWISCHEN DER REGIERUNG DES KÖNIGREICHS
DER NIEDERLANDE UND DER REGIERUNG DER DEUTSCHEN DEMOKRATI-
SCHEN REPUBLIK ÜBER DEN LUFTVERKEHR

I

Stecken, die von dem benannten Luftverkehrsunternehmen der Deutschen Demokrati-
schen Republik befliegen werden:

<i>Ausgangsorte im Hoheitsgebiet der Deutschen Demokratischen Republik</i>	<i>Zwischenlande- orte</i>	<i>Orte im Hoheits- gebiet des Königreichs der Niederlande</i>	<i>Orte darüber hinaus</i>
Berlin	—	Amsterdam	—

II

Stecken, die von dem benannten Luftverkehrsunternehmen des Königreichs der Nieder-
lande befliegen werden:

<i>Ausgangsorte im Hoheitsgebiet des Königreichs der Niederlande</i>	<i>Zwischenlande- orte</i>	<i>Orte im Hoheits- gebiet der Deutschen Demokratischen Republik</i>	<i>Orte darüber hinaus</i>
Amsterdam	—	Berlin	—

[TRANSLATION¹ — TRADUCTION²]

AGREEMENT³ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM
OF THE NETHERLANDS AND THE GOVERNMENT OF THE
GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC CONCERNING AIR
TRANSPORT

The Government of the Kingdom of the Netherlands and the Government of the German Democratic Republic,

Desiring to develop and strengthen relations between the two States in the field of civil aviation,

Have agreed on the following:

Article 1. For the purposes of this Agreement and the attached Annex the terms below shall have the following meanings:

a) "Aeronautical authorities": in the case of the Kingdom of the Netherlands the "Rijksluchtvaartdienst"; in the case of the German Democratic Republic, the Ministry of Transport, Main Department of Civil Aviation, or in both cases any person or body which is authorised to represent the powers and rights of these bodies;

b) "Designated airline": an airline designated by each of the Contracting Parties to engage in international air transport within the framework of this Agreement in accordance with Article 3;

c) "Territory": the land areas and waters of a State and the territorial waters adjacent thereto and the air space above them;

d) "Agreed air services": the air services on the routes which have been determined in the Annex drawn up on the basis of this Agreement.

Article 2. (1) In accordance with the provisions of this Agreement, the airline designated by each Contracting Party shall enjoy the following rights in operating the agreed air services in the territory of the State of the other Contracting Party:

a) To fly to and from the points specified in the Annex;

b) To make non-commercial stops;

c) To make stops with the purpose of taking on or setting down passengers, mail and/or cargo destined for and originated from the territory of its State;

d) To make stops with the purpose of taking on passengers, mail and/or cargo destined for the points in other States specified in the Annex or originating from them.

(2) The rights laid down in paragraph 1 may only be exercised in the air corridors and at the border crossing points determined for international aviation by the respective Contracting Parties.

¹ Translation supplied by the International Civil Aviation Organization.

² Traduction fournie par l'Organisation de l'aviation civile internationale.

³ Came into force provisionally on 21 July 1976, the date of signature, and definitively on 27 January 1977 by an exchange of notes by which the Contracting Parties informed each other of the completion of their constitutional requirements, in accordance with article 20(1).

(3) The designated airline of either Contracting Party shall not be entitled to carry passengers, mail or cargo for hire or reward in the territory of the other Contracting Party and destined for another point in the territory of the State of this Contracting Party.

Article 3. (1) Each Contracting Party shall designate in writing an airline to operate air transport within the framework of this Agreement.

(2) Without prejudice to the provisions of paragraph 3 of this Article, the Contracting Parties shall immediately grant an operating authorisation to the designated airline for air transport on the agreed air services as soon as an application has been submitted.

(3) The designated airlines, together with their aircraft and crews, shall be subject to the legal regulations on aviation in force in the territory of the other State and to the general legal regulations, unless otherwise determined in this Agreement. Each Contracting Party may demand proof from the designated airline of the other Contracting Party that it is in a position to comply with the conditions regulating international aviation contained in the legal regulations.

(4) Each Contracting Party has the right to withhold or restrict the rights granted under Article 2 to the designated airline of the other Contracting Party or to withhold or revoke the operating authorisation referred to in paragraph 2 of this Article if upon its request it cannot be proven that substantial ownership and effective control of that airline are vested in nationals or subjects or corporate bodies of the other Contracting Party or in the Party itself. The same applies if the airline fails to comply with the provisions of this Agreement, the obligations it entails and the legal regulations of the other Contracting Party concerning entry, exit and transit and also the operation of aircraft in international aviation in the territory of its State.

(5) The Contracting Parties shall make use of the rights referred to in paragraph 4 of this Article only after the consultation referred to in Article 16 has been held, unless an immediate restriction of the rights referred to in Article 2 or immediate revocation of the operating authorisation referred to in paragraph 2 of this Article is necessary to prevent further infringement of laws or of this Agreement.

Article 4. (1) The designated airlines shall as soon as possible and in any case no later than 30 days before commencing air transport on the agreed air services submit for the approval of the aeronautical authorities of the other Contracting Party the time-tables together with the type of aircraft to be used. This shall also apply to any subsequent alterations.

(2) Requests for permission for flights outside the agreed time-table shall be submitted in accordance with the relevant domestic legal regulations of the Contracting Parties.

Article 5. (1) When flying within the territory of the State of the other Contracting Party, the aircraft of the designated airlines shall bear their marks of nationality and registration.

(2) When engaging in air transport on the basis of this Agreement, the aircraft of the designated airline of each Contracting Party shall carry the following documents on board:

- a) Their certificate of registration;
- b) Their certificate of airworthiness;

- c) The relevant certificates of competency of each crew-member;
- d) The permit for the aircraft's radio installation;
- e) Their logbook or other equivalent document;
- f) Their cargo or mail manifest;
- g) The prescribed permits for special cargoes.

In accordance with the domestic legal regulations of each of the Contracting Parties, the documents referred to under letters *a*) and *b*) may be combined in one document.

(3) The certificates of airworthiness and the certificates of competency for the aviation personnel which have been issued or declared valid by the Contracting Party with whom the aircraft is registered and are still valid shall be recognised as valid by the other Contracting Party.

(4) Each Contracting Party reserves the right, however, to refuse to recognise for flights within the territory of its State the certificates of competency for aviation personnel issued by the other Contracting Party to its nationals.

Article 6. (1) The Contracting Parties shall set the same requirements and conditions for the airlines designated by them for the operation of air transport on the agreed air services.

(2) The transport capacity and all other conditions regulating the operation of the agreed air services shall be agreed between the designated airlines, with due observance of the interests of each.

(3) The airlines designated by each Contracting Party shall in any event have the right to provide one scheduled flight per week on the routes laid down in the Annex.

Article 7. (1) Upon arrival in the territory of the State of either Contracting Party, no customs duties or other charges shall be levied on aircraft operated in international aviation by the designated airline of a Contracting Party or on their regular equipment, spare parts, supplies of fuel and lubricants, food and drink intended for consumption by the passengers and crew (on board) and on articles intended to be sold during the flight, provided that these goods remain on board the aircraft until they are re-exported.

(2) Exemption from all national customs duties and other charges shall be granted on supplies of fuel and lubricants, spare parts, regular equipment and articles for consumption on board which are taken on board aircraft in the territory of the State of either Contracting Party by or for the designated airline of the other Contracting Party or introduced into this territory exclusively for use in international air transport. This also applies if these supplies are used on the parts of the route over the territory of the State of the other Contracting Party. The materials referred to above may be required to be kept under Customs supervision.

(3) Regular equipment, spare parts, articles for consumption on board, articles intended to be sold during the flight and also the supplies of fuel and lubricants on board the aircraft of either Contracting Party, may be unloaded in the territory of the State of the other Contracting Party only with the approval of the customs authorities of that Party; the customs authorities may demand that these goods be placed under their supervision until they are re-exported or that other arrangements for them be made in accordance with customs regulations.

Article 8. (1) The passengers, aircraft crews and the carriage of mail, cargo and baggage shall be subject to the legal regulations concerning passports, registration, customs, foreign currency and matters of a medical, veterinary or phytopathological nature imposed by the State in whose territory the entry, stay or import is effected or from whose territory departure or export takes place.

(2) The Contracting Parties shall take all the precautionary measures with regard to the arrival and departure of an aircraft which are necessary under international regulations to prevent the spread of infectious diseases.

Article 9. (1) Each Contracting Party shall guarantee to the designated airline of the other Contracting Party the use of all available facilities to safeguard and operate civil aviation, including radio and navigation equipment, lighting, ground services and meteorological services.

(2) The costs incurred and other payments made in connection with the use of airports and other technical facilities for the aircraft of the designated airline of the other Contracting Party shall be in accordance with the general tariffs in force.

Article 10. (1) The tariffs to be charged for the carriage of passengers and cargo between the territories of the States of the Contracting Parties and those applying to transit traffic shall be determined with due regard for all the circumstances such as operating costs, reasonable profit, the special circumstances of the various routes and the relevant tariffs which have been laid down internationally. The procedure of establishing the tariffs shall be in accordance with the provisions of the following paragraphs.

(2) The tariffs shall be laid down in consultation between the designated airlines.

(3) The tariffs laid down in this manner shall be submitted for the approval of the aeronautical authorities at least one month before the proposed date of their introduction. In special cases this time limit may be reduced if the aeronautical authorities agree to this.

(4) If no arrangement as referred to in the second paragraph of this Article is agreed upon between the designated airlines or if one of the Contracting Parties does not agree with the tariffs submitted to it in pursuance of paragraph 3, the aeronautical authorities shall determine between themselves any tariffs on which no agreement has been reached.

(5) If the aeronautical authorities of the two Contracting Parties cannot reach agreement in pursuance of the provisions of paragraph 4 of this Article, Article 17 shall apply.

(6) The designated airlines shall not apply any tariffs on which agreement has not been reached and for which approval has not been granted.

Article 11. The revenue obtained by the designated airline of either Contracting Party in the territory of the State of the other Contracting Party from air transport shall not be subject to tax or any other duties by the latter Contracting Party.

Article 12. Each Contracting Party shall, at the official rate of exchange and in accordance with the foreign currency regulations in force, permit the free transfer of the net income received by the designated airline of the other Contracting Party for the carriage of passengers, baggage, mail and cargo. If payments between the Contracting Parties are regulated by a special treaty, this treaty shall apply.

Article 13. (1) The designated airlines shall be entitled to establish their own agency in the territory of the State of the other Contracting Party and also to maintain the staff necessary for the operation of the agreed air services.

(2) The staff referred to in the first paragraph of this Article shall comprise subjects of one or both Contracting Parties; exceptions shall require the approval of the aeronautical authorities of the State in which the staff are resident.

(3) The staff referred to in the first and second paragraphs of this Article shall be subject to the legal regulations of the State in which they are resident.

(4) The protection of the commercial interests of the designated airline of either Contracting Party on the territory of the State of the other Contracting Party shall be subject to a general sales agency agreement to be concluded between the designated airlines.

Article 14. (1) Each Contracting Party shall undertake to render within the territory of its State to aircraft of the other Contracting Party which are in distress the same assistance as it would render to its own aircraft in international aviation. Without prejudice to the control of the aeronautical authorities of the Contracting Party that is obliged to render assistance, the aeronautical authorities of the Contracting Party with whom the aircraft is registered and the airline designated by this Party shall be permitted, in consultation with the aforementioned aeronautical authorities, to render the assistance required by the circumstances.

(2) Assistance from either Contracting Party to an aircraft of the other Contracting Party which is in distress shall also be rendered as far as possible when the aircraft is above the open seas but within the flight information area of the first-mentioned Contracting Party.

(3) In the case of an emergency landing or an accident, the Contracting Parties shall immediately render all necessary assistance to the aircraft of the other Contracting Party and to the crew and passengers. They shall also protect the mail, baggage and cargo carried on board and send them on as quickly as possible. The costs shall be borne by the airline in whose interest the services referred to above are performed.

(4) If an emergency landing or an accident has caused serious damage to the aircraft or to its equipment or has caused fatalities or serious injury or if thereby serious material damage has occurred on the ground, the aeronautical authorities of the State in whose territory the emergency has occurred shall immediately initiate an inquiry, at the same time inform the aeronautical authorities of the other Contracting Party and invite them to send observers to participate in the inquiry.

(5) If the aeronautical authorities of the Contracting Party invited to send observers do not do so within forty-eight hours of having received information of an entry visa having been granted, the inquiry may be completed without their participation. The aeronautical authorities holding the inquiry shall provide the aeronautical authorities of the other Contracting Party with comprehensive information and shall supply them with an original copy of the official report on the inquiry, regardless of whether their observers have participated in the inquiry.

Article 15. (1) The permitted entry of the aircraft of either Contracting Party operating in international aviation into the territory of the State of the other Contracting Party or the permitted transit flight over the territory of this State, with or without landing shall lead neither to the aircraft being seized or impounded nor to a claim being made against the owner or holder of the aircraft nor to any other steps

being taken by or in the name of the State of entry or by any person there on the grounds that the design, mechanism, parts, fittings or operation of the aircraft contravene a patent, type or model which has been formally granted or registered in the State of entry, it being understood that in the State which the aircraft has entered no security may be demanded in exchange for releasing the aircraft.

(2) The provisions of the first paragraph of this Article shall also apply to the storage of spare parts and spare equipment for the aircraft and to the right to use and fit these parts for repairs to the aircraft of either Contracting Party in the territory of the State of the other Contracting Party, provided that a patented spare part or item of equipment in storage on the territory of the State of the Contracting Party which the aircraft has entered is neither sold nor otherwise disposed of nor exported for commercial purposes.

Article 16. (1) The aeronautical authorities of the Contracting Parties shall, as the need arises, consult each other in a spirit of close cooperation with a view to ensuring the uniform implementation of this Agreement and Annex.

(2) Such consultation, which may take place orally or by correspondence between the aeronautical authorities, shall begin within 60 days of the request being made.

Article 17. (1) If any disputes arise between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of the present Agreement, the Contracting Parties shall attempt to settle them by direct negotiation between their aeronautical authorities.

(2) If these disputes cannot be settled in accordance with the provision of paragraph 1 of this Article, they shall be submitted by the aeronautical authorities of the two Contracting Parties to their governments to enable settlement to be reached through diplomatic channels.

Article 18. (1) If one of the Contracting Parties desires modifications to the provisions of the Agreement or the Annex, it may request consultation with the other Contracting Party. This consultation, which may take place orally or by correspondence between the aeronautical authorities, shall begin within 60 days of the request being made.

(2) Each modification to this Agreement, agreed in writing between the Contracting Parties in accordance with the provision of paragraph 1 of this Article, shall come into force on the day on which the Contracting Parties have informed each other by means of Notes that the constitutional requirements have been complied with.

(3) Modifications to the Annex of the Agreement may be agreed in writing by the aviation authorities. Such amendments shall come into force on the day on which the modifications are confirmed by Exchange of Notes.

Article 19. This Agreement shall be registered with the International Civil Aviation Organisation.

Article 20. (1) This Agreement shall be provisionally applicable from the date of signature and shall come into force definitively on the day on which the Notes are exchanged in which the Contracting Parties inform each other that the constitutional requirements to which they are subject have been complied with.

(2) In the case of the Kingdom of the Netherlands, this Agreement shall apply only to the Kingdom's territory in Europe.

(3) Either Contracting Party may terminate the Agreement, in writing, at any time. In this case the Agreement shall terminate one year after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party unless the notice to terminate is withdrawn by agreement between the Parties to the Agreement before the expiry of this period.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries have signed this Agreement.

DONE at The Hague on 21 July 1976 in two copies in the Dutch and German languages, both texts being equally authentic.

For the Government of the Kingdom of the Netherlands:

M. VAN DER STOEL

For the Government of the German Democratic Republic:

OTTO ARNDT

APPENDIX TO THE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS AND THE GOVERNMENT OF THE GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC CONCERNING AIR TRANSPORT

I

Routes which shall be flown by the designated airline of the German Democratic Republic:

<i>Points of departure in the territory of the German Democratic Republic</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in the territory of the Kingdom of the Netherlands</i>	<i>Point beyond</i>
Berlin	—	Amsterdam	—

II

Routes which shall be flown by the designated airline of the Kingdom of the Netherlands:

<i>Points of departure in the territory of the Kingdom of the Netherlands</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in the territory of the German Democratic Republic</i>	<i>Point beyond</i>
Amsterdam	—	Berlin	—

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DES PAYS-BAS ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE ALLEMANDE RELATIF AUX SERVICES AÉRIENS

Le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et le Gouvernement de la République démocratique allemande,

Désireux de cultiver les relations qui existent entre les deux Etats dans le domaine de l'aviation civile,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Aux fins du présent Accord et de l'annexe qui y est jointe, les termes ci-dessous ont le sens suivant :

a) Le terme «autorités aéronautiques» désigne, dans le cas du Royaume des Pays-Bas, le «Rijksluchtvaartdienst»; dans le cas de la République démocratique allemande, le Ministère des transports, Direction générale de l'aviation civile ou, dans les deux cas, toute personne ou autorité habilitée à exercer les fonctions qu'exercent actuellement lesdites autorités;

b) Le terme «entreprise désignée» signifie une entreprise désignée par l'une des Parties contractantes comme étant chargée des services aériens de transport dans le cadre du présent Accord, conformément aux dispositions de son article 3;

c) Le terme «territoire» désigne le territoire terrestre et marin d'un Etat, les eaux territoriales adjacentes et l'espace aérien au-dessus de ce territoire;

d) L'expression «services aériens convenus» désigne les services aériens exploités sur les routes indiquées dans l'annexe établie conformément au présent Accord.

Article 2. 1. Aux termes du présent Accord, l'entreprise désignée par chaque Partie contractante bénéficie, dans l'exploitation des services aériens convenus sur le territoire de l'Etat de l'autre Partie, du droit :

a) De survoler le territoire, en provenance ou à destination des points mentionnés dans l'Annexe;

b) D'effectuer des escales non commerciales;

c) D'effectuer des escales afin d'embarquer ou de débarquer des passagers ou des marchandises en provenance et à destination du territoire de son Etat d'origine;

d) D'effectuer des escales afin d'embarquer des passagers, des marchandises ou du courrier en provenance ou à destination des points mentionnés dans l'annexe situés dans des Etats tiers.

2. Les droits fixés au paragraphe 1 ci-dessus ne peuvent s'exercer que dans les couloirs aériens et aux points de passage des frontières déterminés par chacune des Parties contractantes pour le trafic aérien international.

¹ Entré en vigueur à titre provisoire le 21 juillet 1976, date de la signature, et à titre définitif le 27 janvier 1977 par un échange de notes par lesquelles les Parties contractantes se sont informées de l'accomplissement de leurs procédures constitutionnelles requises, conformément au paragraphe 1 de l'article 20.

3. L'entreprise désignée d'une Partie contractante n'est pas autorisée à embarquer, sur le territoire de l'autre Partie, des passagers, des marchandises ou du courrier transportés à titre onéreux à destination d'un autre point situé sur le territoire de cette autre Partie contractante.

Article 3. 1. Chaque Partie contractante désignera par écrit une entreprise qui sera chargée d'assurer les services aériens dans le cadre du présent Accord.

2. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 3 du présent article, les Parties contractantes accorderont immédiatement un permis d'exploitation à l'entreprise ainsi désignée pour assurer les services aériens convenus, dès qu'elles auront été saisies de la demande.

3. Les entreprises désignées, leurs appareils et leurs équipages seront soumis aux règlements aériens en vigueur sur le territoire de l'autre Partie et à sa législation générale, à moins que le présent Accord n'en dispose autrement. Chaque Partie contractante peut demander à l'entreprise désignée de l'autre Partie la preuve qu'elle est à même de satisfaire aux conditions auxquelles sa réglementation subordonne le trafic aérien international.

4. Chaque Partie contractante peut refuser d'accorder ou de limiter les droits octroyés à l'entreprise désignée de l'autre Partie en vertu de l'article 2, refuser d'accorder ou d'annuler le permis d'exploitation visé au paragraphe 2 du présent article, s'il ne lui est pas prouvé à sa demande qu'une part importante de la propriété ou le contrôle effectif de cette entreprise sont entre les mains de la Partie contractante qui l'a désignée, ou de personnes physiques ou morales de cette Partie. Les mêmes dispositions s'appliquent si l'entreprise considérée contrevient aux dispositions du présent Accord, aux obligations qu'il comporte et aux règlements de l'autre Partie contractante relatifs à l'entrée, à la sortie et au transit ainsi qu'à l'exploitation d'un aéronef en trafic aérien international sur le territoire de cette autre Partie.

5. Les Parties contractantes n'exerceront les droits visés au paragraphe 4 du présent article qu'après avoir procédé aux consultations visées à l'article 16, à moins qu'elles ne soient obligées, pour prévenir toute nouvelle infraction à la législation ou aux dispositions du présent Accord, de restreindre immédiatement les droits visés à l'article 2 ou de suspendre immédiatement le permis d'exploitation visé au paragraphe 2 du présent article.

Article 4. 1. Les entreprises désignées devront soumettre à l'approbation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante, dans les plus brefs délais et, en tout cas, un mois au plus tard avant l'exploitation des services aériens convenus, leurs horaires, avec mention du type d'appareil qui sera utilisé. Elles feront de même en cas de modification de ces horaires.

2. Les demandes d'autorisation de vol en dehors des dates prévues dans le calendrier seront présentées conformément à la réglementation applicable des Parties contractantes.

Article 5. 1. Lorsqu'il survole le territoire d'une Partie contractante, l'aéronef d'une entreprise désignée de l'autre Partie arbore ses marques de nationalité et numéros d'immatriculation.

2. Lorsqu'il assure un service aérien couvert par le présent Accord, l'aéronef de l'entreprise désignée de l'une ou l'autre Partie contractante doit avoir à son bord :

a) Son certificat d'immatriculation;

- b) Son certificat de navigabilité;
- c) Les licences ou brevets de chacun des membres de l'équipage;
- d) La licence de son appareillage radio;
- e) Son carnet de route ou tout autre document équivalent;
- f) Un manifeste pour le frêt ou le courrier;
- g) Les autorisations nécessaires pour les autres marchandises.

Conformément aux règlements intérieurs de chacune des Parties contractantes, les documents visés aux alinéas *a* et *b* peuvent être réunis en un document unique.

3. Les certificats de navigabilité et les certificats et les brevets du personnel navigant doivent avoir été émis ou déclarés valables par la Partie contractante sur le territoire de laquelle est immatriculé l'aéronef et être en cours de validité; leur validité sera reconnue par l'autre Partie.

4. Chaque Partie contractante se réserve le droit de refuser de reconnaître, pour tout vol sur son territoire, les certificats et brevets du personnel navigant émis par l'autre Partie contractante au bénéfice de ses propres ressortissants.

Article 6. 1. Les Parties contractantes imposent les mêmes contraintes et conditions à l'exploitation des services aériens convenus par les entreprises qu'elles auront désignées.

2. La capacité de transport et autres conditions régissant l'exploitation des services aériens convenus feront l'objet d'un accord entre les entreprises désignées, compte dûment tenu des intérêts de chacune d'elles.

3. Les entreprises désignées par chaque Partie contractante auront dans tous les cas le droit d'assurer un vol régulier par semaine sur les routes indiquées dans l'annexe.

Article 7. 1. A leur arrivée sur le territoire de l'une ou l'autre Partie contractante, il ne sera perçu aucun droit de douane ou autre taxe sur l'aéronef exploité en service aérien international par l'entreprise désignée par une Partie contractante, ni sur son équipement normal, ses pièces détachées, ses carburants et lubrifiants, les aliments et les boissons destinés aux passagers et aux membres de l'équipage qui se trouvent à bord et les articles destinés à la vente à bord, à condition que ces biens restent à bord de l'aéronef jusqu'à leur réexportation.

2. Seront exonérés des droits de douane et autres taxes, les carburants et lubrifiants, les pièces détachées, l'équipement normal et les articles destinés à la consommation en vol embarqués sur le territoire de l'une ou l'autre Partie contractante par l'entreprise désignée de l'autre Partie, ou à son intention, ou introduits sur son territoire à seule fin de servir aux transports aériens internationaux. Cette disposition s'applique également si les biens considérés sont utilisés sur le segment de l'itinéraire se trouvant sur le territoire de l'autre Partie contractante. Les biens visés ci-dessus peuvent être requis d'être placés sous la surveillance des autorités douanières.

3. L'équipement normal, les pièces détachées, les articles destinés à la consommation en vol, les articles devant être vendus à bord et les carburants et lubrifiants se trouvant à bord de l'aéronef de l'une ou l'autre Partie contractante ne peuvent être débarqués sur le territoire de l'autre Partie qu'avec l'approbation des autorités douanières de cette Partie; les autorités douanières peuvent exiger que les biens considérés soient placés sous leur surveillance jusqu'à leur réexportation ou que d'autres dispositions conformes aux règlements douaniers soient prises à leur endroit.

Article 8. 1. Les passagers, les membres de l'équipage, le transport du courrier, de fret et de bagages sont soumis aux règlements sur les passeports, l'enregistrement, les douanes, le contrôle des devises, les règlements médicaux, vétérinaires ou phytosanitaires imposés par les pouvoirs publics de l'Etat sur le territoire duquel ont lieu l'entrée ou la sortie, le séjour, l'importation ou l'exportation.

2. A l'arrivée et au départ d'un aéronef, les Parties contractantes prendront toutes les mesures de précaution qu'imposent les règlements internationaux visant à prévenir la propagation des maladies infectieuses.

Article 9. 1. Chaque Partie contractante autorise formellement l'entreprise désignée de l'autre Partie à utiliser toutes les installations disponibles pour assurer le fonctionnement et la sûreté de l'aviation civile, y compris le matériel de radio et de navigation, l'éclairage, les services au sol et les services de météorologie.

2. Les coûts et autres frais relatifs à l'utilisation des aéroports et autres installations techniques par l'aéronef de l'entreprise désignée de l'une ou l'autre Partie contractante seront conformes aux tarifs généraux en vigueur.

Article 10. 1. Les tarifs appliqués pour le transport de passagers et de marchandises entre les territoires des Parties contractantes et les tarifs appliqués au trafic de transit seront fixés compte dûment tenu de tous éléments d'appréciation, notamment des frais d'exploitation, de la réalisation d'un bénéfice normal et des tarifs convenus sur le plan international. La fixation des tarifs se fera conformément à la procédure spécifiée aux alinéas suivants.

2. Les tarifs seront fixés par voie de consultation entre les entreprises désignées.

3. Les tarifs ainsi fixés seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques, un mois au moins avant la date prévue pour leur entrée en vigueur; dans certains cas, ce délai pourra être abrégé si les autorités y consentent.

4. Si les consultations visées à l'alinéa 2 du présent article ne permettent pas aux entreprises désignées de s'entendre, ou si l'une des Parties contractantes désapprouve les tarifs qui lui sont présentés en application de l'alinéa 3, les autorités aéronautiques fixeront les tarifs qui n'ont pu être convenus.

5. Si les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes ne peuvent s'entendre, aux termes de l'alinéa 4 du présent article, ce sont les dispositions de l'article 17 qui s'appliquent.

6. Les entreprises désignées n'appliqueront pas de tarifs qui n'auraient pas fait l'objet d'une entente ou qui n'auraient pas été approuvés.

Article 11. Il ne sera perçue aucune taxe ou aucun droit sur les revenus que l'entreprise désignée de l'une des Parties contractantes tirera sur le territoire de l'autre Partie de l'exploitation des services convenus sur le territoire de l'autre Partie.

Article 12. Chaque Partie contractante autorisera le transfert des revenus nets tirés par l'entreprise désignée de l'autre Partie du transport de passagers, de bagages, de marchandises et de courrier, au taux de change officiel et sous réserve des dispositions du régime de contrôle des devises en vigueur. Si les règlements entre les Parties contractantes sont régis par un traité particulier, ce sont les dispositions de ce traité qui s'appliquent.

Article 13. 1. Les entreprises désignées auront le droit d'installer leur propre représentation sur le territoire de d'autre Partie et de la doter du personnel nécessaire à l'exploitation des services aériens convenus.

2. Le personnel visé au premier paragraphe du présent article sera constitué de ressortissants de l'une des Parties contractantes ou des deux; toute exception devra rencontrer l'agrément des autorités aéronautiques de l'Etat sur le territoire duquel réside le personnel considéré.

3. Le personnel visé aux premier et deuxième paragraphes du présent article est soumis à la législation de l'Etat sur le territoire duquel il réside.

4. La protection des intérêts commerciaux de l'entreprise désignée de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie est assurée par un accord commercial général, à conclure entre les entreprises désignées.

Article 14. 1. Chaque Partie contractante s'engage à accorder sur son territoire à l'aéronef en détresse de l'autre Partie l'assistance qu'elle apporterait à ses propres aéronefs assurant le trafic international. Sans préjudice des pouvoirs des autorités aéronautiques de la Partie contractante ainsi tenue de prêter assistance, les autorités aéronautiques de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'aéronef est enregistré et l'entreprise désignée par cette Partie seront autorisées, en consultation avec les autorités aéronautiques susmentionnées, à prendre les mesures d'assistance dictées par les circonstances.

2. L'assistance que doit prêter une Partie contractante à l'aéronef en détresse de l'autre Partie sera également accordée, dans toute la mesure du possible, dans les cas où l'aéronef survole la haute mer et se trouve dans la zone de contrôle de vol de la première Partie.

3. En cas d'atterrissage d'urgence ou d'accident, les Parties contractantes se porteront immédiatement au secours de l'aéronef de l'autre Partie, des membres de son équipage et de ses passagers. Elles protégeront également le courrier, les bagages et le fret transportés par l'aéronef, et les achemineront aussi rapidement que possible. Le coût des opérations sera pris en charge par l'entreprise aérienne à laquelle sont rendus les services ci-dessus mentionnés.

4. Si un atterrissage d'urgence ou un accident a causé à l'aéronef ou à son équipement des avaries graves, ou a entraîné des morts ou des blessures graves, ou encore si des avaries matérielles graves se sont produites au sol, les autorités aéronautiques de l'Etat sur le territoire duquel est apparue la situation d'urgence ouvriront immédiatement une enquête, tout en informant les autorités aéronautiques de l'autre Partie et en les invitant à mandater des observateurs pour participer à l'enquête.

5. Si les autorités aéronautiques de la Partie contractante invitées à mandater des observateurs ne le font pas dans les quarante-huit heures où elles auront été informées ou auront reçu un visa, l'enquête sera menée à bien sans leur participation. Les autorités aéronautiques menant l'enquête fourniront aux autorités aéronautiques de l'autre Partie des renseignements complets et leur communiqueront un exemplaire original du rapport officiel d'enquête, que ses observateurs aient ou non participé à cette enquête.

Article 15. 1. Le fait qu'un aéronef d'une Partie contractante exploitant un service aérien international soit autorisé à entrer sur le territoire de l'autre Partie, ou à le survoler, qu'il y atterrisse ou non, ne peut conduire à la saisie ou à la mise sous sequestre de l'aéronef ni ouvrir droit à réclamation à l'encontre du propriétaire ou de

l'armateur de l'aéronef, ni à aucune autre mesure, de la part de l'Etat considéré, en son nom ou par toute autre personne, au motif que la conception, les mécanismes, les éléments, les accessoires ou les modes d'exploitation de l'aéronef ne sont pas conformes à un brevet ou à l'homologation du type et du modèle de l'appareil officiellement reconnus ou enregistrés par l'Etat considéré, étant entendu qu'aucune caution ne peut être demandée pour libérer l'aéronef dans cet Etat.

2. Les dispositions du premier paragraphe du présent article s'appliquent également aux pièces et équipement de rechange stockés à l'intention de l'appareil et au droit d'utiliser et d'installer ces pièces pour réparer l'aéronef de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie, à condition qu'une pièce de rechange ou d'équipement brevetée stockée sur le territoire de la Partie contractante dans laquelle a pénétré l'aéronef ne soit ni vendue ni autrement cédée, ni exportée à des fins commerciales.

Article 16. 1. Les autorités aéronautiques des Parties contractantes se consulteront au besoin, dans un esprit de collaboration étroite, en vue d'assurer l'application uniforme du présent Accord et de son annexe.

2. Ces consultations, orales ou par correspondance, seront ouvertes dans les 60 jours suivant une demande de consultation.

Article 17. 1. Si l'interprétation ou l'application du présent Accord fait naître des différends entre les Parties contractantes, ces dernières s'efforceront de les régler par négociations directes entre leurs autorités aéronautiques.

2. Si le différend ne peut être réglé comme prévu au paragraphe 1 du présent article, les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes le soumettront à leurs gouvernements, afin d'être résolu par voie diplomatique.

Article 18. 1. Si l'une des Parties contractantes souhaite modifier les dispositions du présent Accord ou de son annexe, elle peut demander à consulter l'autre Partie. Ces consultations, orales ou par correspondance, entre autorités aéronautiques, seront ouvertes dans les 60 jours de la demande de consultation.

2. Toute modification du présent Accord convenue par écrit entre les Parties contractantes, selon les dispositions du paragraphe 1 du présent article, entrera en vigueur à la date à laquelle les Parties contractantes se seront réciproquement informées par échange de notes que les formalités constitutionnelles nécessaires ont été accomplies.

3. Les autorités aéronautiques peuvent convenir par écrit de modifier l'annexe du présent Accord. Toute modification entrera en vigueur à la date à laquelle elle sera confirmée par échange de notes.

Article 19. Le présent Accord sera déposé auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 20. 1. Le présent Accord sera provisoirement applicable à compter de la date de sa signature et entrera définitivement en vigueur le jour de l'échange de notes par lesquelles les deux Parties contractantes s'informeront réciproquement que les formalités constitutionnelles nécessaires ont été accomplies.

2. Pour ce qui est du Royaume des Pays-Bas, le présent Accord ne s'applique qu'au territoire européen du Royaume.

3. Chacune des Parties contractantes pourra, à tout moment, mettre fin au présent Accord par écrit. En tel cas, l'Accord expirera un an après la date de réception d'un avis en ce sens par l'autre Partie contractante, à moins que cet avis ne soit retiré d'entente entre les Parties à l'Accord avant l'échéance de ce délai.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés ont signé le présent Accord.

FAIT à La Haye, le 21 juillet 1976, en deux exemplaires, en néerlandais et en allemand, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas :

M. VAN DER STOEL

Pour le Gouvernement de la République démocratique allemande :

OTTO ARNDT

APPENDICE À L'ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DES PAYS-BAS ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE ALLEMANDE RELATIF AUX SERVICES AÉRIENS

I

Routes desservies par l'entreprise désignée de la République démocratique allemande :

<i>Points de départ sur le territoire de la République démocratique allemande</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points sur le territoire du Royaume des Pays-Bas</i>	<i>Points au-delà</i>
Berlin	—	Amsterdam	—

II

Routes desservies par l'entreprise désignée du Royaume des Pays-Bas :

<i>Points de départ sur le territoire du Royaume des Pays-Bas</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points sur le territoire de la République démocratique allemande</i>	<i>Points au-delà</i>
Amsterdam	—	Berlin	—

No. 22862

**BURMA
and
NETHERLANDS**

**Air Transport Agreement (with annex). Signed at Rangoon
on 25 May 1977**

Authentic text: English.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**BIRMANIE
et
PAYS-BAS**

**Accord relatif aux transports aériens (avec annexe). Signé
à Rangoon le 25 mai 1977**

Texte authentique : anglais.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

AIR TRANSPORT AGREEMENT¹ BETWEEN THE COUNCIL OF MINISTERS OF THE SOCIALIST REPUBLIC OF THE UNION OF BURMA AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS

The Council of Ministers of the Socialist Republic of the Union of Burma and the Government of the Kingdom of the Netherlands,

Desiring to replace the Air Transport Agreement between the Government of the Union of Burma and the Government of the Kingdom of the Netherlands, signed at Rangoon on September 6, 1951,² by a new Agreement for the purpose of promoting direct air communications between and beyond their respective territories,

Have accordingly appointed authorized representatives for this purpose, who have agreed as follows:

Article 1. 1. For the purposes of the present Agreement, and its Annex, except where the text provides otherwise:

(a) The term "aeronautical authorities" shall mean in the case of the Socialist Republic of the Union of Burma, the Department of Civil Aviation of the Ministry of Transport and Communications, or any person or agency authorized to perform the functions exercised at present by the said Ministry of Transport and Communications and, in the case of the Kingdom of the Netherlands, the Director-General of Civil Aviation in the Netherlands or any person or agency authorized to perform the functions exercised at the present time by the said aeronautical authority.

(b) The term "designated airline" means an airline which one Contracting Party shall have designated, by written notification to the other Contracting Party, in accordance with Article 3 of the present Agreement, for the operation of air services on the routes specified in such notification.

(c) The term "territory" shall have the meaning given to it by Article 2 of the Convention on International Civil Aviation, signed at Chicago on December 7, 1944.³

(d) The definitions contained in paragraphs (a), (b), (c) and (d) of Article 96 of the Convention on International Civil Aviation signed at Chicago on December 7, 1944 shall be applied to the present Agreement.

2. The Annex to this Agreement forms an integral part of the Agreement, and all reference to the Agreement shall include reference to the Annex except where otherwise provided.

Article 2. 1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in the present Agreement for the purpose of establishing scheduled international air services on the routes specified in the Annex hereto. Such serv-

¹ Came into force on 1 April 1980, i.e. the first day of the second month following the date on which the Contracting Parties informed each other (on 30 May 1978 and 11 February 1980) of the completion of their required internal procedures, in accordance with article 18 (1).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 108, p. 187.

³ *Ibid.*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

ices and routes are hereafter called “the agreed services” and “the specified routes” respectively.

2. Subject to the provisions of the present Agreement, the airline designated by each Contracting Party shall enjoy, while operating the agreed services on the specified routes, the following privileges:

- (a) To fly without landing across the territory of the other Contracting Party;
- (b) To make stops in the said territory for non-traffic purposes;
- (c) To make stops in the said territory at the points specified for that route in the Annex hereto, for the purpose of putting down and/or taking on international traffic in passengers and/or cargo and/or mail.

3. Nothing in paragraph 2 of this Article shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the privilege of taking up, in the territory of the other Contracting Party, passengers, cargo and mail carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

Article 3. 1. Each Contracting Party shall have the right to designate in writing to the other Contracting Party one airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes.

2. On receipt of such designation the other Contracting Party shall, subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of this Article, without delay grant to the airline designated the appropriate operating authorization.

3. The aeronautical authorities of one Contracting Party may require the airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services by such authorities.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorization referred to in paragraph 2 of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by the designated airline of the rights specified in Article 2, in any case, where the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals.

5. When an airline has been so designated and authorized, it may begin at any time to operate the agreed services, provided that a tariff established in accordance with the provisions of Article 6 of the present Agreement is in force in respect of that service.

Article 4. 1. Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or to suspend the exercise of the rights specified in Article 2 of the present Agreement by the airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of these rights:

- (a) In any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in nationals of such Contracting Party, or
- (b) In the case of failure by that airline to comply with the laws or regulations of the Contracting Party granting these rights, or
- (c) In case the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under the present Agreement.

2. Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph 1 of this Article is essential to prevent further infringements of laws or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party. In such case consultation shall commence within a period of sixty days from the date of request made by either Contracting Party for consultation.

Article 5. 1. There shall be fair and equal opportunity for the airlines of both Contracting Parties to operate the agreed services on the specified routes between and beyond their respective territories.

2. In operating the agreed services, the airline of each Contracting Party shall take into account the interest of the airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the services which the latter provides on the whole or part of the same routes.

3. The agreed services provided by the designated airlines of the Contracting Parties shall bear close relationship to the requirements of the public for transportation on the specified routes and shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to meet the current and reasonably anticipated requirements for the carriage of passengers, cargo and mail originating from or destined for the territory of the Contracting Party which has designated the airline. Provision for the carriage of passengers, cargo and mail taken on in the territory of the other Contracting Party and put down at points on the specified routes in the territories of third countries and vice versa shall be made in accordance with the general principles that capacity shall be related to:

- (a) Traffic requirements between the country of origin and the countries of destination;
- (b) Traffic requirements of the area through which the airline passes, after taking account of local and regional services; and
- (c) The requirements and the economics of through airline operation.

Article 6. 1. In the following paragraphs, the term "tariff" means the prices to be paid for the carriage of passengers, baggage and freight and the conditions under which those prices apply, including prices and conditions for agency and other auxiliary services, but excluding remuneration or conditions for the carriage of mail.

2. The tariffs on any of the agreed services shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors including cost of operation, reasonable profit, characteristics of service (such as standards of speed and accommodation) and the tariffs of other airlines for any part or whole of the specified routes.

3. These tariffs shall be fixed in accordance with the following provisions:

(a) The tariffs referred to in paragraph 1 of this Article, shall, if possible, be agreed in respect of each of the specified routes and sectors thereof between the designated airlines concerned. The rate-fixing formula of the International Air Transport Association shall, where possible, be made use of in determining the tariffs referred to above. The tariffs so agreed shall be subject to the approval of the aeronautical authorities of both Contracting Parties. This approval may be given expressly. If neither of the aeronautical authorities has expressed disapproval within thirty days from the date of submission, in accordance with this paragraph, these tariffs shall be considered as approved.

(b) If the designated airlines concerned cannot agree on the tariffs, or if the aeronautical authorities of either Contracting Party do not approve the tariffs submitted, in accordance with the provisions of paragraph 3 (a) of this Article, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall endeavour to reach agreement on the appropriate tariffs.

(c) If the agreement under the provisions of paragraph 3 (b) of this Article cannot be reached, the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article 17 of this Agreement.

(d) No new tariff shall come into effect if the aeronautical authorities of either Contracting Party are dissatisfied with it except under the terms of Article 17 of this Agreement. Pending determination of the tariffs in accordance with the provisions of the present Article, the tariffs already in force shall prevail.

Article 7. Each Contracting Party shall grant to the designated airline of the other Contracting Party the right of transfer of excess of receipts over expenditure earned by that airline in the territory of the first Contracting Party in connection with the carriage of passengers, baggage, cargo and mail in accordance with the foreign exchange regulations in force (if any) at the official bank rate of exchange.

Article 8. In order to prevent discriminatory practices and to assure equality of treatment, both Contracting Parties agree that:

(a) Each of the Contracting Parties may impose or permit to be imposed on the designated airline of the other Contracting Party just and reasonable charges for the use of public airports and other facilities under its control. Each of the Contracting Parties agrees, however, that these charges shall not be higher than would be paid for the use of such airports and other facilities by its national aircraft engaged in similar international services.

(b) Fuel, lubricating oils, spare parts, regular aircraft equipment and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) introduced into the territory of one Contracting Party, or taken on board an aircraft in that territory, by or on behalf of the other Contracting Party or its designated airline and intended solely for use by or in the aircraft of that airline shall be accorded by the first Contracting Party, in respect of customs duties, inspection fees and other similar national or local duties and charges, treatment not less favourable than that granted to its national airline engaged in the operation of international air services. In any case the treatment of the designated airline of either Contracting Party shall not be less favourable than that accorded to airlines of third countries engaged in the operation of international air services to and from the territory of the other Contracting Party.

(c) The aircraft, its fuel, lubricating oils, spare parts, regular equipment and aircraft stores retained on board aircraft of the designated airlines of one Contracting Party authorized to operate the routes and services described in the Annex shall, upon arriving in or leaving the territory of the other Contracting Party, be exempt from customs, inspection fees or similar duties or charges, even though such supplies be used or consumed by such aircraft on flights in that territory. The supplies so exempted may only be unloaded with the approval of the customs authorities of the other Contracting Party and shall, when unloaded, be kept under the supervision of the customs authorities until they are re-loaded.

Article 9. The aeronautical authorities of each Contracting Party shall cause its designated airline to supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at their request:

- (a) Such traffic statistics as may be appropriate for the purpose of reviewing the frequency and capacity of the agreed services; and
- (b) Such periodic statements as may be reasonably required, relating to the traffic carried by its designated airline on the agreed services to, from or through the territories of that other Contracting Party including information concerning the points of embarkation and disembarkation of such traffic.

Article 10. 1. There shall be regular and frequent consultations between the aeronautical authorities of the Contracting Parties to ensure close collaboration in all matters affecting the fulfilment of the present Agreement.

2. Requests for consultation between the aeronautical authorities may be made at any time by either Contracting Party and consultation shall begin within a period of sixty days from the receipt by one of the Contracting Parties of a request from the other Contracting Party stating the subject or subjects on which consultation is desired.

Article 11. Certificates of airworthiness, certificates of competency and licenses issued or rendered valid by one Contracting Party and still in force shall be recognized as valid by the other Contracting Party for the purpose of operating the routes and services described in the Annex, provided that the requirements under which such certificates or licenses were issued or rendered valid are equal to or above the minimum standards which may be established pursuant to the Convention on International Civil Aviation. Each Contracting Party reserves the right, however, to refuse to recognize, for the purpose of flights above its own territory, certificates of competency and licenses granted to its own nationals by another State.

Article 12. (a) The laws and regulations of one Contracting Party relating to the admission to or departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation, or to the operation and navigation of such aircraft while within its territory, shall be applied to the aircraft of the airline designated by the other Contracting Party, and shall be complied with by such aircraft upon entering or departing from or while within the territory of the first Party.

(b) The laws and regulations of one Contracting Party as to the admission to or departure from its territory of passengers, crews, or cargo of aircraft, such as regulations relating to entry, clearance, immigration, passports, customs, currency, health and quarantine shall be complied with by or on behalf of such passengers, crew or cargo of the airlines designated by the other Contracting Party upon entrance into or departure from, or while within the territory of the first party.

Article 13. This Agreement and its Annex therewith shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 14. Either of the Contracting Parties may at any time notify the other of its intention to terminate the present Agreement. Such a notice shall be sent simultaneously to the International Civil Aviation Organization. In the event such communication is made, this Agreement shall terminate one year after the date of receipt of the notice to terminate, unless by agreement between the Contracting Parties the

communication under reference is withdrawn before the expiration of that time. If the other Contracting Party fails to acknowledge receipt, notice shall be deemed as having been received 14 days after its receipt by the International Civil Aviation Organization.

Article 15. 1. Each Contracting Party may at any time request consultation with the other Contracting Party for the purpose of amending the present Agreement and/or its Annex. Such consultation shall begin within a period of sixty days from the date of receipt of such request. Amendments to the present Agreement will come into effect after they have been confirmed by an exchange of diplomatic notes, stating that the formalities, if any, required therefor in the respective countries have been complied with.

2. If the amendment relates only to the Annex, the consultation shall be between the aeronautical authorities of both Contracting Parties. When these authorities agree on a new or revised Annex, the agreed amendments on the matter will come into effect after they have been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

Article 16. If a general multilateral air transport Convention accepted by both Contracting Parties enters into force, the present Agreement shall be amended so as to conform with the provisions of such Convention.

Article 17. Except as otherwise provided in this Agreement or its Annex, any dispute between the Contracting Parties relative to the interpretation or application of this Agreement or its Annex, which cannot be settled through consultation, shall be submitted to a tribunal of three arbitrators, one to be named by each Contracting Party, and the third to be agreed upon by the two arbitrators so chosen, provided that such third arbitrator shall not be a national of either Contracting Party. Each of the Contracting Parties shall designate an arbitrator within two months of the date of delivery by either party to the other party of a diplomatic note requesting arbitration of a dispute; and the third arbitrator shall be agreed upon within one month after such period of two months. If the third arbitrator is not agreed upon, within the time limitation indicated, the vacancy thereby created shall be filled by the appointment of a person, designated by the President of the Council of ICAO, from a panel of arbitral personnel maintained in accordance with the practice of ICAO. The Contracting Parties undertake to comply with the decision given by the tribunal. A moiety of the expenses of the arbitral tribunal shall be borne by each party.

Article 18. 1. The present Agreement and its Annex thereto shall enter into force on the first day of the second month following the date on which the Contracting Parties have informed each other in writing that the procedures required therefor in their respective countries have been complied with.

2. On the date on which the present Agreement enters into force, it replaces and abrogates the Air Transport Agreement between the Government of the Union of Burma and the Government of the Kingdom of the Netherlands, signed at Rangoon on September 6, 1951.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by the Council of Ministers of the Socialist Republic of the Union of Burma and the Government of the Kingdom of the Netherlands respectively have signed the present Agreement.

DONE at Rangoon in two copies in the English language this 25th day of May, 1977.

For the Council of Ministers
of the Socialist Republic
of the Union of Burma:

Colonel KHIN OHN
Deputy Minister

Ministry of Transport
and Communications

For the Government
of the Kingdom of the Netherlands:

TJ. A. MEURS
Ambassador Extraordinary
and Plenipotentiary

ANNEX

SCHEDULE I

Routes to be operated and conditions to be observed by the designated airline of the Socialist Republic of the Union of Burma:

<i>Point in the Socialist Republic of the Union of Burma</i>	<i>Intermediate Points</i>	<i>Point in the Kingdom of the Netherlands</i>	<i>Points Beyond</i>
1. Rangoon	Dacca Calcutta or Delhi Kathmandu Colombo Karachi or Rawalpindi A point in U.S.S.R. Kabul Tehran or Abadan Bahrain Dubai Dhahran or Jeddah Kuwait Baghdad Damascus Amman Beirut Tel Aviv Cairo Ankara or Istanbul Athens or Thessaloniki Rome or Milan Zurich or Geneva Sofia Bucharest Belgrade or Zagreb Budapest Vienna Prague	Amsterdam	London Shannon New York or Washington Montreal

<i>Point in the Socialist Republic of the Union of Burma</i>	<i>Intermediate Points</i>	<i>Point in the Kingdom of the Netherlands</i>	<i>Points Beyond</i>
	Frankfurt Paris A point in Belgium		
2. Rangoon	Same intermediate points as in Route 1	Amsterdam	Copenhagen Stockholm Oslo

NOTE. Points on the specified routes may, at the option of the designated airline of the Socialist Republic of the Union of Burma, be omitted on any or all flights provided that each of the agreed services has its departure point or its terminal in the territory of the Socialist Republic of the Union of Burma.

SCHEDULE II

Routes to be operated and conditions to be observed by the designated airline of the Kingdom of the Netherlands:

<i>Point in the Kingdom of the Netherlands</i>	<i>Intermediate Points</i>	<i>Point in the Socialist Republic of the Union of Burma</i>	<i>Points Beyond</i>
1. Point in the Netherlands	A point in Belgium A point in Germany A point in Switzerland Vienna Rome or Milan Belgrade or Zagreb Prague Budapest Point in U.S.S.R. Athens or Thessaloniki Nicosia Istanbul or Ankara Beirut Tel Aviv Amman Cairo Damascus Jeddah or Dhahran Baghdad Abadan or Tehran Kuwait Dubai Bahrain Kabul Karachi or Rawalpindi Bombay or Delhi or Calcutta Kathmandu Colombo Dacca	Rangoon	Bangkok Kuala Lumpur Singapore Manila Brunei Denpasar and/or Jakarta Sydney and/or Melbourne A point in New Zealand

<i>Point in the Kingdom of the Netherlands</i>	<i>Intermediate Points</i>	<i>Point in the Socialist Republic of the Union of Burma</i>	<i>Points Beyond</i>
2. Point in the Netherlands	Same intermediate points as in Route 1	Rangoon	Bangkok Vientiane Phnom Penh A point in North Vietnam A point in South Vietnam Manila Hong Kong Canton and/or Shanghai and/or Peking Osaka and/or Tokyo. A point in Korea

NOTE. Points on the specified routes may, at the option of the designated airline of the Kingdom of the Netherlands, be omitted on any or all flights provided that each of the agreed services has its departure point or its terminal in the territory of the Kingdom of the Netherlands.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ RELATIF AUX TRANSPORTS AÉRIENS ENTRE LE
CONSEIL DES MINISTRES DE LA RÉPUBLIQUE SOCIALISTE
DE L'UNION BIRMANE ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME
DES PAYS-BAS

Le Conseil des ministres de la République socialiste de l'Union birmane et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas,

Désireux de remplacer l'Accord entre le Gouvernement de l'Union birmane et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas relatif aux transports aériens signé à Rangoon le 6 septembre 1951² par un nouvel Accord visant à développer des communications aériennes directes entre leurs territoires respectifs et au-delà,

Ont désigné à cette fin des représentants qui, à ce dûment autorisés, sont convenus des dispositions suivantes :

Article premier. 1. Aux fins du présent Accord et de son annexe, et sauf indication contraire du contexte :

a) L'expression «autorités aéronautiques» s'entend, en ce qui concerne la République socialiste de l'Union birmane, du département de l'aviation civile du Ministère des transports et communications ou de toute personne ou tout organisme habilité à remplir les fonctions actuellement exercées par ledit Ministère des transports et des communications et, en ce qui concerne le Royaume des Pays-Bas, du Directeur général de l'aviation civile des Pays-Bas ou de toute personne ou tout organisme habilité à remplir les fonctions actuellement exercées par ladite autorité aéronautique.

b) L'expression «entreprise désignée» s'entend d'une entreprise de transport aérien que l'une des Parties contractantes aura notifiée par écrit, à l'autre Partie contractante comme étant l'entreprise désignée par la première Partie, conformément aux dispositions de l'article 3 du présent Accord, pour exploiter les services aériens sur les routes indiquées dans ladite notification.

c) Le terme «territoire» a le sens que lui donne l'article 2 de la Convention relative à l'aviation civile internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944³.

d) Les définitions données aux alinéas a, b, c et d de l'article 96 de la Convention relative à l'aviation civile internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944 valent pour le présent Accord.

2. L'annexe au présent Accord fait partie intégrante dudit Accord et, sauf disposition contraire, toute référence à l'Accord vise également son annexe.

¹ Entré en vigueur le 1er avril 1980, soit le premier jour du deuxième mois suivant la date à laquelle les Parties contractantes se sont informées (les 30 mai 1978 et 11 février 1980) de l'accomplissement des procédures internes requises, conformément au paragraphe 1 de l'article 18.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 108, p. 187.

³ *Ibid.*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

Article 2. 1. Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie contractante les droits spécifiés dans le présent Accord en vue d'établir des services aériens réguliers sur les routes spécifiées à l'annexe du présent Accord, qui fait partie intégrante du présent Accord. Ces services et ces itinéraires sont ci-après dénommés «services convenus» et «routes spécifiées».

2. Sous réserve de dispositions du présent Accord, l'entreprise désignée par chacune des Parties contractantes pourra jouir, pour exploiter les services convenus, sur les routes spécifiées, des droits suivants :

- a) Le droit de survoler sans atterrir le territoire de l'autre Partie contractante;
- b) Le droit de faire des escales non commerciales sur ledit territoire;
- c) Le droit de faire escale sur ledit territoire aux points spécifiés pour la route dans l'annexe au présent Accord, afin d'y débarquer et/ou d'y embarquer, en trafic international, des passagers, des marchandises et/ou du courrier.

3. Aucune disposition du paragraphe 2 du présent article ne pourra être interprétée comme conférant à une entreprise d'une Partie contractante le droit d'embarquer, sur le territoire de l'autre Partie contractante, des passagers, des marchandises ou du courrier pour le transporter, moyennant rémunération ou en exécution d'un contrat de location, à un autre point situé sur le territoire de cette autre Partie contractante.

Article 3. 1. Chaque Partie contractante aura le droit de désigner par écrit à l'autre Partie contractante une entreprise qui sera chargée d'assurer les services convenus sur les routes spécifiées.

2. Au reçu de cette désignation, l'autre Partie contractante devra, sous réserve des dispositions des paragraphes 3 et 4 du présent article, accorder sans délai la permission d'exploitation voulue à l'entreprise désignée.

3. Les autorités aéronautiques d'une Partie contractante pourront exiger de l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante la preuve qu'elle est en mesure de remplir les conditions prescrites par les lois et règlements qu'elles appliquent normalement et raisonnablement à l'exploitation des services aériens internationaux.

4. Chaque Partie contractante pourra refuser d'accorder la permission d'exploitation visée au paragraphe 2 du présent article ou soumettre aux conditions qu'elle jugera nécessaires l'exercice par l'entreprise désignée des droits énumérés à l'article 2, dans tous les cas où elle n'aura pas la certitude qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de l'entreprise sont entre les mains de la Partie contractante qui l'a désignée ou de ressortissants de cette Partie.

5. Quand une entreprise aura été désignée et autorisée, elle pourra à tout moment mettre en exploitation les services convenus à condition qu'un tarif applicable au service considéré ait été fixé conformément aux dispositions de l'article 6 du présent Accord.

Article 4. 1. Chaque Partie contractante pourra retirer à une entreprise la permission d'exploitation ou suspendre l'exercice des droits visés à l'article 2 du présent Accord par une entreprise désignée par l'autre Partie contractante, ou imposer les conditions d'exercice de ces droits qu'elle jugera nécessaires :

- a) Dans tous les cas où elle n'aura pas la certitude qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de cette entreprise sont entre les mains de la Partie qui l'a désignée ou de ressortissants de celle-ci,

- b) Lorsque cette entreprise ne se conforme pas aux lois et règlements de la Partie contractante accordant ces droits, ou
- c) Lorsque l'entreprise ne conforme pas son exploitation aux conditions prescrites dans le présent Accord;

2. Sauf nécessité urgente de prendre des mesures de révocation ou de suspension ou d'imposer les conditions mentionnées au paragraphe 1 du présent article afin d'empêcher que les lois et règlements ne continuent d'être enfreints, il ne sera fait usage de cette faculté qu'après consultation de l'autre Partie contractante. Dans ce cas les consultations commenceront dans un délai de 60 jours à compter de la date de demande de consultations présentée par l'une ou l'autre des Parties contractantes.

Article 5. 1. Les entreprises désignées par les deux Parties contractantes auront la faculté d'exploiter, dans des conditions équitables et égales, les services convenus sur les routes spécifiées entre leurs territoires respectifs et au-delà.

2. Les entreprises désignées par chacune des Parties contractantes devront, en exploitant les services convenus, prendre en considération les intérêts des entreprises désignées par l'autre Partie afin de ne pas affecter indûment les services que ces dernières assurent sur tout ou partie des mêmes routes.

3. Les services convenus qu'assureront les entreprises désignées par les deux Parties contractantes devront être adaptés de près aux besoins du public en matière de transport sur les routes spécifiées et auront pour but essentiel de fournir, à un coefficient de charge normal, une capacité correspondant à la demande courante et normalement prévisible de transport de passagers, de marchandises et de courrier en provenance ou à destination du territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise. Pour le transport des passagers, des marchandises et du courrier à la fois embarqués et débarqués, le long des routes spécifiées, en des points situés sur le territoire de pays tiers et *vice versa*, il conviendra de respecter les principes généraux suivant lesquels la capacité doit être proportionnée :

- a) Aux exigences de trafic entre le pays d'origine et le pays de destination;
- b) Aux exigences du trafic dans la région desservie par l'entreprise, compte dûment tenu d'autres services de transport aérien assurés par les entreprises des États de la région; et
- c) Aux exigences de l'exploitation économique de services long-courrier.

Article 6. 1. Dans les paragraphes suivants, le terme «tarif» désigne les prix à payer pour le transport des passagers, des bagages et du fret et les conditions auxquelles ils sont assujettis, y compris les prix et conditions des services d'agence et autres services auxiliaires, mais à l'exclusion du prix ou conditions de transport du courrier.

2. Les tarifs applicables aux services convenus seront fixés à des taux raisonnables, compte dûment tenu de tous les éléments d'appréciation pertinents, notamment des frais d'exploitation, de la réalisation d'un bénéfice normal, des caractéristiques de chaque service (comme, par exemple, les normes de vitesse et de confort) et des tarifs appliqués par les autres entreprises sur tout ou partie des routes spécifiées.

3. Lesdits tarifs seront fixés conformément aux dispositions suivantes :

a) Les tarifs visés au paragraphe 1 du présent article seront, si possible, fixés d'un commun accord entre les entreprises désignées intéressées pour chacune des routes indiquées et chaque section de route. Le mécanisme de fixation des tarifs de l'Association du transport aérien international devra, dans toute la mesure du possi-

ble, être appliqué à l'établissement des tarifs visés ci-dessus. Les tarifs ainsi convenus devront être soumis à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties contractantes. Cette approbation pourra être donnée expressément. Si aucune des autorités aéronautiques n'a fait connaître qu'elle désapprouve les tarifs convenus dans les 30 jours qui suivent la date à laquelle ils ont été soumis en application du présent paragraphe, ces tarifs seront réputés approuvés.

b) Si les entreprises désignées intéressées ne parviennent pas à s'entendre sur les tarifs, ou si les autorités aéronautiques de l'une ou l'autre des Parties contractantes n'approuvent pas les tarifs soumis en application des dispositions de l'alinéa *a* du paragraphe 3 du présent article, les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes s'efforceront de fixer le tarif par voie d'accord entre elles.

c) S'il est impossible de réaliser un accord au sens des dispositions de l'alinéa *b* du paragraphe 3 du présent article, le différend sera réglé conformément aux dispositions de l'article 17 du présent Accord.

d) Aucun tarif ne pourra entrer en vigueur si les autorités aéronautiques de l'une ou l'autre des Parties contractantes s'y opposent, sauf en application des dispositions de l'article 17 du présent Accord. Tant que de nouveaux tarifs n'auront pas été établis conformément aux dispositions du présent article, les tarifs déjà en vigueur restent applicables.

Article 7. Chaque Partie contractante accordera à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante le droit de transférer, conformément à la réglementation en vigueur concernant les changes (le cas échéant), au taux de change officiel approprié, les recettes en excédent des sommes déboursées localement qu'elle aura réalisées dans le territoire de la première Partie contractante à l'occasion du transport de passagers, de bagages, de marchandises et de courrier.

Article 8. Afin d'empêcher les pratiques discriminatoires et d'assurer l'égalité de traitement, les deux Parties contractantes sont convenues de ce qui suit :

a) Chacune des Parties contractantes pourra imposer, ou permettre que soient imposées, aux entreprises désignées par l'autre Partie contractante, des taxes justes et raisonnables pour l'utilisation des aéroports publics et autres installations et services placés sous son contrôle. Chacune des Parties contractantes convient toutefois que ces taxes ne seront pas plus élevées que les droits acquittés pour l'utilisation desdits aéroports, installations et services par ses aéronefs nationaux affectés à des services internationaux similaires.

b) Les carburants, les huiles lubrifiantes, les pièces de rechange, l'équipement normal et les provisions de bord (y compris les denrées alimentaires, les boissons et le tabac) introduits dans le territoire de l'une des Parties contractantes ou pris à bord d'un aéronef sur ce territoire par l'autre Partie contractante ou pour son compte, ou par l'entreprise désignée par elle ou pour son compte, et destinés uniquement à être utilisés par les aéronefs ou dans les aéronefs de cette entreprise désignée bénéficieront de la part de la première Partie contractante, en ce qui concerne les droits de douane, les frais d'inspection et autres taxes ou impositions similaires nationales ou locales, d'un traitement aussi favorable que celui qu'elle accorde à son entreprise nationale exploitant des services aériens internationaux. De toute façon, le traitement appliqué à l'entreprise désignée de l'une ou l'autre des Parties contractantes ne doit pas être moins favorable que celui qui est accordé aux entreprises de pays tiers assurant des services aériens internationaux à destination et en provenance du territoire de l'autre Partie contractante.

c) Les aéronefs, ainsi que les carburants, huiles lubrifiantes et pièces de rechange, l'équipement normal et les provisions de bord demeurant à bord des aéronefs des entreprises désignées par l'une des Parties contractantes et autorisées à l'exploiter les routes et services définis dans l'annexe seront, à l'entrée et à la sortie du territoire de l'autre Partie contractante, exempts de droits de douane, frais d'inspection ou autres droits et taxes similaires, même au cas où ces approvisionnements seraient utilisés ou consommés par lesdits aéronefs au cours de vols effectués au-dessus dudit territoire. Les approvisionnements ainsi exonérés ne pourront être déchargés qu'avec l'autorisation des autorités douanières de l'autre Partie contractante et seront, une fois déchargés, placés sous la surveillance desdites autorités jusqu'au moment de leur rechargement.

Article 9. Les autorités aéronautiques de chaque Partie contractante veilleront à ce que l'entreprise désignée de ladite Partie fournisse aux autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante, sur leur demande :

- a) Les statistiques concernant le trafic qui peuvent être nécessaires aux fins d'étudier la fréquence et la capacité des services convenus; et
- b) Les relevés périodiques qui peuvent être raisonnablement demandés au sujet du trafic assuré par l'entreprise désignée dans le cadre de services à destination ou en provenance des territoires de cette autre Partie contractante ou de survols de ces territoires, y compris des renseignements concernant l'origine et la destination de ce trafic.

Article 10. 1. Les autorités aéronautiques des Parties contractantes auront des consultations régulières et fréquentes afin d'assurer une étroite collaboration pour toutes les questions touchant l'exécution du présent Accord.

2. Chacune des Parties contractantes pourra, à tout moment, demander que des consultations aient lieu entre leurs autorités aéronautiques, et ces consultations commenceront dans les 60 jours à compter de la réception par l'une des Parties contractantes d'une demande de l'autre Partie contractante indiquant l'objet des consultations souhaitées.

Article 11. Les certificats de navigabilité, les brevets d'aptitude et les licences délivrés ou validés par une Partie contractante et encore en cours de validité seront reconnus valables par l'autre Partie contractante aux fins de l'exploitation des routes et des services décrits dans l'annexe, sous réserve que les conditions auxquelles lesdits certificats ou licences ont été délivrés ou validés soient égales ou supérieures aux normes minimales qui peuvent être établies en application de la Convention relative à l'aviation civile internationale. Toutefois, chaque Partie contractante se réserve le droit de ne pas reconnaître valables pour la circulation au-dessus de son territoire les brevets d'aptitude et les licences délivrés à ses propres ressortissants par un autre Etat.

Article 12. a) Les lois et règlements d'une Partie contractante relatifs à l'entrée sur son territoire, ou à la sortie dudit territoire, des aéronefs affectés à la navigation aérienne internationale, ou régissant l'exploitation et la navigation desdits aéronefs durant leur séjour dans les limites de son territoire, s'appliqueront aux aéronefs de l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante, et lesdits aéronefs devront s'y conformer, à l'arrivée, au départ et durant leur séjour dans les limites du territoire de la première Partie contractante.

b) Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant, sur son territoire, l'entrée ou la sortie des passagers, équipages ou marchandises à bord des aéronefs, tels que les règlements relatifs aux formalités d'entrée, de congé, d'immigration, de passeports, de douane, de devises, de santé et de quarantaine, seront appliqués par les passagers, équipages ou marchandises à bord des aéronefs de l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante, ou pour leur compte, à l'arrivée, au départ ou durant leur séjour dans les limites du territoire de la première Partie contractante.

Article 13. Le présent Accord et son annexe seront enregistrés auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 14. Chacune des Parties contractantes peut, à tout moment, notifier à l'autre Partie contractante son intention de mettre fin au présent Accord. Une copie de cette notification sera envoyée en même temps à l'Organisation de l'aviation civile internationale. Si une telle notification est donnée, le présent Accord prendra fin six mois après la date de réception de la notification par l'autre Partie contractante, à moins que d'un commun accord entre les Parties contractantes la notification ne soit retirée avant l'expiration de ce délai. En l'absence d'accusé de réception de la part de l'autre Partie contractante, la notification sera réputée lui être parvenue 14 jours après la date de réception par l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 15. 1. L'une ou l'autre des Parties contractantes peut, à tout moment, demander que des consultations aient lieu avec l'autre Partie contractante afin de modifier le présent Accord et/ou son annexe. Ces consultations commenceront dans les 60 jours suivant la date de réception de cette demande. Les modifications au présent Accord entreront en vigueur après avoir été confirmées par un échange de notes diplomatiques indiquant que les formalités éventuellement requises à cet effet dans chacun des pays considérés ont été accomplies.

2. Si la modification concerne exclusivement l'annexe, les consultations auront lieu entre les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes. Quand lesdites autorités se seront mises d'accord sur une nouvelle annexe ou sur une annexe révisée, les modifications arrêtées d'un commun accord entreront en vigueur après avoir été confirmées par un échange de notes diplomatiques.

Article 16. Au cas où entrerait en vigueur, en matière de transports aériens, une convention multilatérale de caractère général acceptée par les deux Parties contractantes, le présent Accord sera modifié pour être rendu conforme aux dispositions de ladite convention.

Article 17. Sauf dispositions contraires du présent Accord ou de son annexe, tout différend entre les Parties contractantes quant à l'interprétation ou à l'application du présent Accord ou de son annexe qui ne pourrait être réglé par voie de consultations sera soumis à un tribunal composé de trois arbitres, chacune des Parties en nommant un et le troisième étant désigné d'un commun accord par les deux premiers arbitres choisis; ce troisième arbitre ne devra pas être un ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante. Chaque Partie contractante désignera un arbitre dans un délai de deux mois à compter de la date de la remise par l'une des Parties contractantes à l'autre Partie de la note diplomatique demandant l'arbitrage du différend; le troisième arbitre devra être désigné d'un commun accord dans un délai d'un mois à compter de l'expiration de cette période de deux mois. Si le troisième arbitre n'est pas désigné dans le délai prévu, il sera procédé à la nomination d'une personne choisie

par le Président du Conseil de l'OACI sur une liste d'arbitres établie conformément à la pratique suivie par l'OACI. Les Parties contractantes s'engagent à se conformer à la décision rendue par le tribunal. Chaque Partie contractante prendra à sa charge la moitié des frais du tribunal arbitral.

Article 18. 1. Le présent Accord et son annexe entreront en vigueur le premier jour du deuxième mois suivant la date à laquelle les Parties contractantes se sont réciproquement informées par écrit que les formalités requises à cet effet dans chacun des deux pays ont été accomplies.

2. A la date à laquelle le présent Accord entrera en vigueur, il remplacera et abrogera l'Accord relatif aux transports aériens entre le Gouvernement de l'Union birmane et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas signé à Rangoon le 6 septembre 1951.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, à ce dûment autorisés par le Conseil des ministres de la République socialiste de l'Union birmane et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas respectivement, ont signé le présent Accord.

FAIT à Rangoon en deux exemplaires en langue anglaise le 25 mai 1977.

Pour le Conseil des ministres
de la République socialiste
de l'Union birmane :

Le Ministre adjoint,

Ministère des transports
et des communications,

Le Colonel KHIN OHN

Pour le Gouvernement
du Royaume des Pays-Bas :

L'Ambassadeur extraordinaire
et plénipotentiaire,

TJ. A. MEURS

ANNEXE

TABLEAU I

Routes à desservir et conditions à respecter par l'entreprise désignée de la République socialiste de l'Union birmane :

*Point situé en
République socia-
liste de l'Union
birmane*

1. Rangoon.

Points intermédiaires

Dacca
Calcutta ou Delhi
Katmandou
Colombo
Karachi ou Rawalpindi
Un point en URSS
Kaboul
Téhéran ou Abadan
Bahreïn
Dubai
Dhahran ou Djedda
Koweït
Bagdad
Damas

*Point situé
au Royaume
des Pays-Bas*

Amsterdam

*Points
situés
au-delà*

Londres
Shannon
New York
ou
Washington
Montréal

<i>Point situé en République socia- liste de l'Union birmane</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Point situé au Royaume des Pays-Bas</i>	<i>Points situés au-delà</i>
	Amman Beyrouth Tel Aviv Le Caire Ankara ou Istanbul Athènes ou Salonique Rome ou Milan Zurich ou Genève Sofia Bucarest Belgrade ou Zagreb Budapest Vienne Prague Francfort Paris Un point en Belgique		
2. Rangoon	Mêmes points inter- médiaires que sur la route 1	Amsterdam	Copenhague Stockholm Oslo

NOTE. Des points situés sur les routes spécifiées pourront, au choix de l'entreprise désignée de la République socialiste de l'Union birmane, être omis sur l'un quelconque des vols ou sur la totalité des vols, sous réserve que chacun des services convenus ait son point de départ ou son point terminus situé sur le territoire de la République socialiste de l'Union birmane.

TABLEAU II

Routes à desservir et conditions à respecter par l'entreprise désignée du Royaume des Pays-Bas :

<i>Point situé au Royaume des Pays-Bas</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Point situé en République socialiste de l'Union birmane</i>	<i>Points situés au-delà</i>
1. Un point situé au Pays-Bas	Un point situé en Belgique Un point situé en Allemagne Un point situé en Suisse Vienne Rome ou Milan Belgrade ou Zagreb Prague Budapest Bucarest Un point en URSS Athènes ou Salonique Nicosie Istanbul ou Ankara Beyrouth Tel Aviv Amman Le Caire Damas Djedda ou Dhahran Bagdad	Rangoon	Bangkok Kuala Lumpur Singapour Manille Brunei Denpasar et/ou Djakarta Sydney et/ou Melbourne Un point situé en Nouvelle-Zélande

<i>Point situé au Royaume des Pays-Bas</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Point situé en République socialiste de l'Union birmane</i>	<i>Points situés au-delà</i>
	Abadan ou Téhéran Koweït Dubai Bahreïn Kaboul Karachi ou Rawalpindi Bombay ou Delhi ou Calcutta Katmandou Colombo Dacca		
2. Un point situé au Pays-Bas	Les mêmes points intermédiaires que sur la route 1	Rangoon	Bangkok Vientiane Phnom Penh Un point situé au Nord-Vietnam Un point situé au Sud-Vietnam Manille Hong Kong Canton et/ou Shanghai et/ou Pékin Osaka et/ou Tokyo Un point situé en Corée

NOTE. Des points situés sur les routes indiquées peuvent, au choix de l'entreprise désignée du Royaume des Pays-Bas, être omis sur l'un quelconque ou sur la totalité des vols sous réserve que chacun des services convenus ait son point de départ ou son point terminus situé sur le territoire du Royaume des Pays-Bas.

No. 22863

**BURMA
and
BANGLADESH**

**Air Services Agreement (with annex). Signed at Dacca on
3 August 1977**

Authentic text: English.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**BIRMANIE
et
BANGLADESH**

**Accord relatif aux transports aériens (avec annexe). Signé à
Dacca le 3 août 1977**

Texte authentique : anglais.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

AIR SERVICES AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF
THE SOCIALIST REPUBLIC OF THE UNION OF BURMA
AND THE GOVERNMENT OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF
BANGLADESH

The Government of the Socialist Republic of the Union of Burma and the Government of the People's Republic of Bangladesh, hereinafter called the Contracting Parties;

Being parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December 1944;² and

Desiring to conclude an Agreement, for the purpose of establishing air services between and beyond their respective territories;

Have agreed as follows:

Article I. For the purpose of this Agreement and its Annex, unless the context otherwise requires:

(a) The term "the Convention" means the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December 1944 and includes any Annex adopted under Article 90 of that Convention and any amendment of the Annexes or Convention under Articles 90 and 94 thereof in so far as those Annexes and amendments have been adopted by both Contracting Parties;

(b) The term "aeronautical authorities" means, in the case of the Government of the Socialist Republic of the Union of Burma, the Department of Civil Aviation of the Ministry of Transport and Communications or any person or agency authorised to perform the functions exercised at present by the Ministry of Transport and Communications and in the case of the Government of the People's Republic of Bangladesh, the Director-General of Civil Aviation or any person or body authorised to perform any function at present exercised by the said Director-General;

(c) The term "designated airline" means an airline which one Contracting Party shall have designated, by written notification to the other Contracting Party, in accordance with Article III of this Agreement;

(d) The term "territory" in relation to a State means the land and water areas and the territorial waters adjacent thereto as well as the air space above under the sovereignty of that State;

(e) The terms "air service", "international air service", "airline" and "stop for non-traffic purposes" have the meanings respectively assigned to them in Article 96 of the Convention;

(f) The term "capacity" in relation to an aircraft shall mean the available payload of that aircraft available on the route or section of a route; and

(g) The term "capacity" in relation to "the agreed service" shall mean the capacity of the aircraft used on such service for the carriage of passengers, cargo and mail

¹ Came into force on 3 August 1977 by signature, in accordance with article XVI.

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

multiplied by the frequency operated by such aircraft over a given period and route or section of a route.

Article II. 1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in this Agreement for the purpose of establishing scheduled international air services on the routes specified in the Annex hereto which shall form part of this Agreement. Such services and routes are hereafter called “the agreed services” and “the specified routes” respectively.

2. Subject to the provisions of this Agreement, the airline designated by each Contracting Party shall have the right to enjoy, while operating the agreed services on the specified routes, the following privileges:

- (a) To fly without landing across the territory of the other Contracting Party;
- (b) To make stops in the said territory for non-traffic purposes; and
- (c) To make stops in the said territory at the points specified for that route in the Annex hereto, for the purpose of putting down and taking on international traffic in passengers, cargo and mail.

3. Nothing in paragraph 2 of this Article shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the privilege of taking up, in the territory of the other Contracting Party, passengers, cargo and mail carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

Article III. 1. Each Contracting Party shall have the right to designate in writing to the other Contracting Party one airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes.

2. On receipt of the designation, the other Contracting Party shall, subject to the provisions of this Article, without delay grant to the airline designated the appropriate operating authorisation.

3. The aeronautical authorities of one Contracting Party may require the airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Convention.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse to accept the designation of the airline or to grant the operating authorisation referred to in paragraph 2 of this Article or to impose such conditions as it may deem necessary on the rights exercised by the designated airline specified in Article II of this Agreement in any case where the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals.

5. At any time after the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article have been complied with, the airline so designated and authorised may begin to operate the agreed services provided that a service shall not be operated unless a tariff established in accordance with the provisions of Article V of this Agreement is in force in respect of that service.

6. (a) Each Contracting Party shall have the right to revoke the operating authorisation or to suspend the exercise of the rights specified in Article II of this Agreement by the airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of these rights:

- (i) In any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in the nationals of such Contracting Party, or
- (ii) In the case of failure by that airline to comply with the laws or regulation of the Contracting Party granting these rights, or
- (iii) In case the airline otherwise fails to comply with the provisions of this Agreement.

(b) Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in this Article is essential to prevent further infringements of laws or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party. In such case consultations shall commence within a period of sixty days from the date of request made by either Contracting Party for consultations.

(c) In the event of action by one Contracting Party under this Article, the rights of the other Contracting Party under Article XIII shall not be prejudiced.

Article IV. 1. There shall be fair and equal opportunity for the designated airlines of both Contracting Parties to operate the agreed services on the specified routes.

2. In operating the agreed services, the designated airline of each Contracting Party shall take into account the interest of the designated airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the services which the latter provides on the whole or part of the same routes.

3. The agreed services provided by the designated airline of the Contracting Parties shall bear close relationship to the requirements of the public for transportation on the specified routes and shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to carry the current and reasonably anticipated requirements for the carriage of passengers, cargo and mail originating from or destined for the territory of the Contracting Party which had designated the airline. Provision for the carriage of passengers, cargo and mail both taken on and put down at points on the specified routes in the territories of States other than that designating the airline shall be made in accordance with the general principles that capacity shall be related to:

- (a) Traffic requirements between the country of origin and the country of destination;
- (b) Traffic requirements of the area through which the airline passes, after taking account of other transport services established by airlines of the States comprising the area; and
- (c) The requirements of through airline operation.

4. The capacity to be provided at the outset shall be agreed between both Contracting Parties before the agreed services are inaugurated; thereafter any changes in capacity to be provided shall be discussed and agreed between the aeronautical authorities of both Contracting Parties.

Article V. 1. In this Article "tariffs" means the prices to be paid for the carriage of passengers and cargo and the conditions under which those prices apply, including prices and conditions for agency services, but excluding remuneration and conditions for the carriage of mail.

2. The tariffs on any of the agreed services shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors including cost of operation, reasonable profit, characteristics of service (such as standards of speed and accommodation) and the tariffs of other airlines for any part or whole of the specified route. These tariffs shall be fixed in accordance with the provisions of this Article.

3. The tariffs referred to in paragraph 2 of this Article, together with the rates of agency commission used in conjunction with them, shall be agreed in respect of each of the specified routes between the designated airlines concerned who will take into consideration the tariffs of other airlines operating over the whole or part of the route or similar routes. The tariffs so agreed shall be subject to the approval of the aeronautical authorities of both Contracting Parties.

4. If the designated airlines cannot agree upon any of these tariffs, or if for some other reason a tariff cannot be agreed in accordance with the provisions of paragraph 3 of this Article, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall try to determine the tariff by agreement between themselves.

5. If the aeronautical authorities cannot agree upon the approval of any tariff submitted to them under paragraph 3 of this Article or on the determination of any tariff under paragraph 4, the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article XIII of this Agreement.

6. Pending the settlement of the dispute, the tariffs already established, shall continue to be charged by the airlines concerned, unless otherwise agreed by the aeronautical authorities of the Contracting Parties.

7. When tariffs have been established in accordance with the provisions of this Article these tariffs shall remain in force until new tariffs have been established in accordance with the provisions of this Article.

Article VI. Each Contracting Party shall grant to the designated airline of the other Contracting Party the right of transfer of excess of receipts over expenditure earned by that airline in the territory of the first Contracting Party in connection with the carriage of passengers, baggage, cargo and mail in accordance with the foreign exchange regulations in force (if any) at the official bank rate of exchange.

Article VII. 1. Fuel, lubricating oils, spare parts, regular aircraft equipment and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) introduced into the territory of one Contracting Party, or taken on board an aircraft in that territory, by or on behalf of the other Contracting Party or its designated airline and intended solely for use by or in the aircraft of that airline shall be accorded by the first Contracting Party, in respect of customs duties, inspection fees and other similar national or local duties and charges, treatment not less favourable than that granted to its national airline engaged in the operation of international air services.

2. Supplies of fuel, lubricating oils, spare parts, regular equipment and aircraft stores (including food, beverages and tobacco) retained on board aircraft of the designated airline of one Contracting Party shall be exempt in the territory of the other Contracting Party from customs duties, inspection fees or similar duties or charges, even though such supplies be used by such aircraft on flights in that territory. Goods and articles so exempted may only be unloaded with the approval of the customs authorities of the other Contracting Party. Those goods and articles which are to be re-exported shall be kept in bond, until re-exportation under customs supervision.

3. The charges which either of the Contracting Parties may impose, or permit to be imposed, on the designated airline of the other Contracting Party for the use of airports and other facilities under its control shall not be higher than would be paid for the use of such airports and facilities by the national airline of the Contracting Party engaged in similar international air services.

Article VIII. 1. The laws and regulations of one Contracting Party relating to the admission to or departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation, or to the operation and navigation of such aircraft while within its territory, shall be applied to the aircraft of the airline designated by the other Contracting Party and shall be complied with by such aircraft upon entrance into or departure from or while within the territory of the first Contracting Party.

2. The laws and regulations of one Contracting Party as to the admission to or departure from its territory of passengers, crews and cargo of aircraft, such as regulations relating to entry, clearance, immigration, passports, customs, currency, health and quarantine shall be applicable to such passengers, crews and cargo arriving in or departing from the territory of that Contracting Party in aircraft of the airline designated by the other Contracting Party.

Article IX. The aeronautical authorities of each Contracting Party shall cause its designated airline to supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at their request:

- (i) Such traffic statistics as may be appropriate for the purpose of reviewing the frequency and capacity of the agreed services; and
- (ii) Such periodic statements as may be reasonably required, relating to the traffic carried by its designated airline on services to, from or through the territories of that other Contracting Party, including information concerning the origin and destination of such traffic.

Article X. 1. There shall be regular and frequent consultations between the aeronautical authorities of the Contracting Parties to ensure close collaboration in all matters affecting the fulfilment of this Agreement.

2. Requests for consultation between the aeronautical authorities may be made at any time by either Contracting Party and consultation shall begin within a period of sixty days from the receipt by one of the Contracting Parties of a request from the other Contracting Party stating the subject or subjects on which consultation is desired.

Article XI. Either Contracting Party may at any time request consultation with the other Contracting Party for the purpose of amending this Agreement. Such consultation shall begin within a period of sixty days from the date of receipt of such request. If the amendment relates only to the Annex, the consultation shall be between the aeronautical authorities of both Contracting Parties. When these authorities agree on a new or revised Annex, the agreed amendments on the matter will come into effect after they have been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

Article XII. In the event of the conclusion of any general multilateral convention concerning air transport by which the two Contracting Parties become bound, this Agreement shall be amended so as to conform with the provisions of such convention.

Article XIII. 1. If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement and its Annex, the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle it by negotiation between themselves.

2. If the Contracting Parties fail to reach a settlement by negotiation the dispute shall be submitted for decision to a tribunal of three arbitrators, one to be named by each Contracting Party and the third to be agreed upon by the two arbitrators so chosen, provided that such third arbitrator shall not be a national of either Contracting Party. Each of the Contracting Parties shall designate an arbitrator within sixty days of the date of delivery by either Contracting Party to the other Contracting Party of a diplomatic note requesting arbitration of the dispute and the third arbitrator shall be agreed upon within thirty days after such period of sixty days. If either Contracting Party fails to designate its arbitrator or if the third arbitrator is not agreed upon the vacancies thereby created shall be filled by persons designated by the President of the Council of the International Civil Aviation Organization on application by either Contracting Party.

3. The Contracting Parties undertake to comply with any decision given under paragraph 2 of this Article, and each to pay a moiety of the expenses of the Arbitral Tribunal unless the Tribunal should decide otherwise.

4. If and so long as either Contracting Party or the designated airline of either Contracting Party fails to comply with a decision given under paragraph 2 of this Article the other Contracting Party may limit, withhold or revoke any rights or privileges which it has granted by virtue of this Agreement to the Contracting Party in default or to the designated airline of that Contracting Party or to the designated airline in default as the case may be.

Article XIV. Either of the Contracting Parties may at any time notify the other of its intention to terminate this Agreement. Such a notice shall be sent simultaneously to the International Civil Aviation Organization. In the event of such notice being given, this Agreement shall terminate twelve months after the date of receipt of the notice to terminate by the other Contracting Party, unless by agreement between the Contracting Parties the notice under reference is withdrawn before the expiry of that period. If the other Contracting Party fails to acknowledge receipt, the notice shall be deemed to have been received fourteen days after its receipt by the International Civil Aviation Organization.

Article XV. This Agreement and its Annex shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article XVI. This Agreement and its Annex shall enter into force on the date of signature.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorised by the Government of the Socialist Republic of the Union of Burma and the Government of the People's Republic of Bangladesh, have signed this Agreement.

DONE in duplicate at Dacca this day the 3rd of August, 1977, in the English language.

For the Government
of the Socialist Republic
of the Union of Burma :
Colonel ICHIN OHN

For the Government
of the People's Republic
of Bangladesh:
HEDAYAT AHMED

ANNEX

SCHEDULE I

Route to be operated in both directions by the designated airline of the Socialist Republic of the Union of Burma:

<i>Point of origin</i>	<i>Point in Bangladesh</i>	<i>Points beyond</i>
A point in Burma	Dacca	(i) Calcutta (ii) Delhi (iii) Kathmandu

NOTE. The designated airline of the Socialist Republic of the Union of Burma may omit calling at any one or more points on the specified route on any or all flights or to change the sequence of points at its option on the above route. It shall also have the right to terminate its services in the territory of Bangladesh. These rights may be exercised provided the services of the designated airline of the Socialist Republic of the Union of Burma commence or terminate in the territory of Burma.

SCHEDULE II

Route to be operated in both directions by the designated airline of the People's Republic of Bangladesh:

<i>Point of origin</i>	<i>Point in Burma</i>	<i>Points beyond</i>
A point in Bangladesh	Rangoon	(i) Bangkok (ii) Kuala Lumpur or Singapore (iii) Tokyo

NOTE. The designated airline of the People's Republic of Bangladesh may omit calling at any one or more points on the specified route on any or all flights or to change the sequence of points at its option on the above route. It shall also have the right to terminate its services in the territory of Burma. These rights may be exercised provided the services of the designated airline of the People's Republic of Bangladesh commence or terminate in the territory of Bangladesh.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ RELATIF AUX TRANSPORTS AÉRIENS ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE SOCIALISTE DE L'UNION BIRMANE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DU BANGLADESH

Le Gouvernement de la République socialiste de l'Union birmane et le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh, ci-après dénommés les Parties contractantes;

Etant parties à la Convention relative à l'aviation civile internationale ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944²; et

Désireux de conclure un accord aux fins d'établir des services aériens entre leurs territoires respectifs et au-delà;

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Aux fins du présent Accord et de son annexe, et sauf indication contraire du contexte :

a) Le terme «Convention» désigne la Convention relative à l'aviation civile internationale ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944 ainsi que toute annexe adoptée conformément à l'article 90 de ladite Convention et tout amendement apporté aux annexes ou à la Convention elle-même conformément aux articles 90 et 94, pour autant que ces annexes et amendements auront été adoptés par les deux Parties contractantes;

b) L'expression «autorités aéronautiques» s'entend, en ce qui concerne le Gouvernement de la République socialiste de l'Union birmane, du Département de l'aviation civile du Ministère des transports et des communications ou de toute personne ou organisme habilité à assumer les fonctions actuellement exercées par le Ministère des transports et des communications et, en ce qui concerne la République populaire du Bangladesh, du Directeur général de l'aviation civile ou de toute personne ou organisme habilité à assumer les fonctions actuellement exercées par ledit Directeur général;

c) L'expression «entreprise désignée» s'entend d'une entreprise de transports aériens que l'une des Parties contractantes aura désignée par notification écrite à l'autre Partie, conformément à l'article III du présent Accord;

d) Le terme «territoire» appliqué à un Etat, désigne les régions terrestres et aquatiques, les eaux territoriales y adjacentes ainsi que l'espace aérien sus-jacent placés sous la souveraineté de cet Etat;

e) Les expressions «service aérien», «service aérien international», «entreprise de transport aérien» et «escale non commerciale» ont la signification que leur donne l'article 96 de la Convention;

¹ Entré en vigueur le 3 août 1977 par la signature, conformément à l'article XVI.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

f) Le terme «capacité» appliqué à un aéronef, s'entend de la charge utile de cet aéronef sur une route ou une section de route; et

g) Le terme «capacité» appliqué à un «service convenu» s'entend de la capacité des aéronefs affectés à ce service pour le transport de passagers, de marchandises et de courrier multipliée par la fréquence des vols effectués par ces aéronefs durant une période et sur une route ou section de route donnée.

Article II. 1. Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie contractante les droits spécifiés dans le présent Accord en vue d'établir des services aériens réguliers sur les routes spécifiées à l'annexe du présent Accord, qui fait partie intégrante du présent Accord. Ces services et ces itinéraires sont ci-après dénommés «services convenus» et «routes spécifiées».

2. Sous réserve des dispositions du présent Accord, l'entreprise désignée par chacune des Parties contractantes pourra jouir, pour exploiter les services convenus, sur les routes spécifiées, des droits suivants:

- a) Le droit de survoler sans atterrir le territoire de l'autre Partie contractante;
- b) Le droit de faire des escales non commerciales sur ledit territoire; et
- c) Le droit de faire escale sur ledit territoire aux points spécifiés pour la route dans l'Annexe au présent Accord, afin d'y débarquer et d'y embarquer, en trafic international, des passagers, des marchandises et du courrier.

3. Aucune disposition du paragraphe 2 du présent article ne pourra être interprétée comme conférant à une entreprise d'une Partie contractante le droit d'embarquer, sur le territoire de l'autre Partie contractante, des passagers, des marchandises ou du courrier pour le transporter, moyennant rémunération ou en exécution d'un contrat de location, à un autre point situé sur le territoire de cette autre Partie contractante.

Article III. 1. Chaque Partie contractante aura le droit de désigner par écrit à l'autre Partie contractante une entreprise qui sera chargée d'assurer les services convenus sur les routes spécifiées.

2. Au reçu de cette désignation, l'autre Partie contractante devra, sous réserve des dispositions du présent article, accorder sans délai la permission d'exploitation voulue à l'entreprise désignée.

3. Les autorités aéronautiques d'une Partie contractante pourront exiger de l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante la preuve qu'elle est en mesure de remplir les conditions prescrites par les lois et règlements qu'elles appliquent normalement et raisonnablement à l'exploitation des services aériens internationaux, conformément aux dispositions de la Convention.

4. Chaque Partie contractante pourra refuser d'accepter la désignation de l'entreprise ou refuser d'accorder la permission d'exploiter visée au paragraphe 2 du présent article ou pourra soumettre les droits exercés par l'entreprise désignée et énoncés à l'article II du présent Accord aux conditions qu'elle jugera nécessaires dans tous les cas où ladite Partie contractante n'aura pas la certitude qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de l'entreprise sont entre les mains de la Partie contractante qui l'a désignée ou de ressortissants de cette Partie.

5. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article une fois mises en application, l'entreprise de transport aérien ainsi désignée et autorisée pourra à tout moment commencer à exploiter les services convenus sous réserve qu'un service ne

sera exploité que lorsqu'un tarif fixé conformément aux dispositions de l'article V du présent Accord sera devenu applicable auxdits services.

6. a) Chaque Partie contractante pourra retirer à une entreprise la permission d'exploitation ou suspendre l'exercice des droits visés à l'article II du présent Accord par une entreprise désignée par l'autre Partie contractante, ou imposer les conditions d'exercice de ces droits qu'elle jugera nécessaires :

- i) Dans tous les cas où elle n'aura pas la certitude qu'une part importante de la propriété et le contrôle effectif de cette entreprise sont entre les mains de la Partie qui l'a désignée ou de ressortissants de celle-ci;
- ii) Lorsque cette entreprise ne se conforme pas aux lois et règlements de la Partie contractante accordant ces droits; ou
- iii) Lorsque l'entreprise ne conforme pas son exploitation aux conditions prescrites dans le présent Accord.

b) Sauf nécessité urgente de prendre des mesures de révocation ou de suspension ou d'imposer les conditions mentionnées au présent article afin d'empêcher que les lois et règlements ne continuent d'être enfreints, il ne sera fait usage de cette faculté qu'après consultation de l'autre Partie contractante. Dans ce cas les consultations commenceront dans un délai de 60 jours à compter de la date de la demande de consultations présentée par l'une ou l'autre des Parties contractantes.

c) Dans le cas où l'une des Parties contractantes prendrait des mesures en application du présent article, les droits de l'autre Partie contractante en vertu de l'article XIII n'en seraient pas modifiés pour autant.

Article IV. 1. Les entreprises désignées par les deux Parties contractantes auront la faculté d'exploiter, dans des conditions équitables et égales, les services convenus sur les routes spécifiées.

2. Les entreprises désignées par chacune des Parties contractantes devront, en exploitant les services convenus, prendre en considération les intérêts des entreprises désignées par l'autre Partie afin de ne pas affecter indûment les services que ces dernières assurent sur tout ou partie des mêmes routes.

3. Les services convenus qu'assureront les entreprises désignées par les deux Parties contractantes devront être adaptés de près aux besoins du public en matière de transport sur les routes spécifiées et auront pour but essentiel de fournir, à un coefficient de charge normal, une capacité correspondant à la demande courante et normalement prévisible de transport de passagers, de marchandises et de courrier en provenance ou à destination du territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise. Pour le transport des passagers, des marchandises et du courrier à la fois embarqués et débarqués, le long des routes spécifiées, en des points situés sur le territoire d'Etats autres que celui qui a désigné l'entreprise, il conviendra de respecter les principes généraux suivant lesquels la capacité doit être proportionnée :

- a) Aux exigences de trafic entre le pays d'origine et le pays de destination;
- b) Aux exigences du trafic dans la région desservie par l'entreprise, compte dûment tenu d'autres services de transport aérien assurés par les entreprises des Etats de la région; et
- c) Aux exigences de l'exploitation des services long-courrier.

4. La capacité initiale à fournir sera déterminée par les deux Parties contractantes avant la mise en exploitation des services convenus; par la suite, toute modifi-

cation de la capacité à fournir sera examinée et arrêtée d'un commun accord entre les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes.

Article V. 1. Aux fins du présent article, le terme «tarif» désigne les prix à payer pour le transport de passagers et de marchandises ainsi que les conditions auxquelles ils sont assujettis, y compris les prix et conditions des services d'agence et autres services auxiliaires, mais à l'exclusion du prix et des conditions de transport du courrier.

2. Les tarifs applicables aux services convenus seront fixés à des taux raisonnables, compte dûment tenu de tous les éléments d'appréciation pertinents, notamment des frais d'exploitation, de la réalisation d'un bénéfice normal, des caractéristiques de chaque service (comme, par exemple, les normes de vitesse et de confort) et des tarifs appliqués par les autres entreprises sur tout ou partie de la route spécifiée. Ces tarifs seront fixés conformément aux dispositions suivantes du présent article.

3. Les tarifs visés au paragraphe 2 du présent article, de même que le taux des commissions d'agences des entreprises, seront fixés, pour chacune des routes indiquées, d'un commun accord entre les entreprises désignées intéressées, qui prendront en considération les tarifs des autres entreprises exploitant tout ou partie de la même route ou des routes analogues. Les tarifs ainsi convenus devront être soumis à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties contractantes.

4. Si les entreprises désignées ne parviennent pas à s'entendre ou si, pour toute autre raison, il leur est impossible de convenir d'un tarif conformément aux dispositions du paragraphe 3 du présent article, les autorités aéronautiques des Parties contractantes s'efforceront de fixer le tarif par voie d'accord entre elles.

5. Si les autorités aéronautiques ne parviennent pas à s'entendre au sujet de l'approbation d'un tarif qui leur est soumis en application du paragraphe 3 du présent article ou de la fixation d'un tarif en application du paragraphe 4, le différend sera réglé conformément aux dispositions de l'article XIII du présent Accord.

6. Tant que le différend ne sera pas réglé, les tarifs déjà établis continueront d'être appliqués par les entreprises intéressées, sauf disposition contraire arrêtée d'un commun accord par les autorités aéronautiques des Parties contractantes.

7. S'ils ont été établis conformément aux dispositions du présent article, les tarifs restent en vigueur jusqu'à ce que de nouveaux tarifs aient été fixés de la même manière.

Article VI. Chaque Partie contractante accordera à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante le droit de transférer, conformément à la réglementation en vigueur concernant les changes (le cas échéant), au taux de change officiel approprié, les recettes en excédent des sommes déboursées localement qu'elle aura réalisées dans le territoire de la première Partie contractante à l'occasion du transport de passagers, de bagages, de marchandises et de courrier.

Article VII. 1. Les carburants, les huiles lubrifiantes, les pièces de rechange, l'équipement normal et les provisions de bord (y compris les denrées alimentaires, les boissons et le tabac) introduits dans le territoire de l'une des Parties contractantes ou pris à bord d'un aéronef sur ce territoire par l'autre Partie contractante ou pour son compte, ou par l'entreprise désignée par elle ou pour son compte, et destinés uniquement à être utilisés par les aéronefs ou dans les aéronefs de cette entreprise désignée bénéficieront de la part de la première Partie contractante, en ce qui concerne les droits de douane, les frais d'inspection et autres taxes ou impositions similaires natio-

nales ou locales, d'un traitement aussi favorable que celui qu'elle accorde à son entreprise nationale exploitant des services aériens internationaux.

2. Les carburants, les huiles lubrifiantes, les pièces de rechange, l'équipement normal et les provisions de bord (y compris les denrées alimentaires, les boissons et le tabac) restant à bord des aéronefs de l'entreprise désignée de l'une des Parties contractantes seront exempts sur le territoire de l'autre Partie contractante des droits de douane, des frais d'inspection ou taxes ou impositions similaires, même s'ils sont employés par ces aéronefs au cours de vols au-dessus du territoire. Les marchandises et articles ainsi exemptés ne peuvent être débarqués qu'avec l'approbation des autorités douanières de l'autre Partie contractante. Les marchandises et articles qui doivent être réexportés seront gardés en entrepôt jusqu'à la réexportation sous contrôle douanier.

3. Les taxes que l'une ou l'autre des Parties contractantes peut imposer ou laisser imposer à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante pour l'utilisation des aéroports et autres installations lui appartenant ne seront pas plus élevées que celles qui seraient acquittées pour l'utilisation de ces aéroports et installations par l'entreprise de transport aérien nationale de la Partie contractante exploitant des services aériens internationaux similaires.

Article VIII. 1. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée et la sortie des aéronefs affectés à la navigation aérienne internationale ou les vols de ces aéronefs au-dessus dudit territoire s'appliqueront aux aéronefs de l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante et seront observés par ces aéronefs à l'entrée sur le territoire de la première Partie contractante ou à la sortie de celui-ci ou pendant qu'ils se trouvent sur ledit territoire.

2. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée et la sortie des passagers, des équipages ou des marchandises des aéronefs, tels que ceux qui concernent les formalités d'entrée et de sortie, l'immigration, les passeports, la douane, les devises, la santé et la quarantaine, seront applicables aux passagers, aux équipages et aux marchandises arrivant sur le territoire de la première Partie contractante ou quittant ce territoire à bord d'un aéronef de l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante.

Article IX. Les autorités aéronautiques de chaque Partie contractante veilleront à ce que l'entreprise désignée de ladite Partie fournisse aux autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante, sur leur demande :

- i) Les statistiques concernant le trafic qui peuvent être nécessaires aux fins d'étudier la fréquence et la capacité des services convenus; et
- ii) Les relevés périodiques qui peuvent être raisonnablement demandés au sujet du trafic assuré par l'entreprise désignée dans le cadre de services à destination ou en provenance des territoires de cette autre Partie contractante ou de survols de ces territoires, y compris des renseignements concernant l'origine et la destination de ce trafic.

Article X. 1. Les autorités aéronautiques des Parties contractantes auront des consultations régulières et fréquentes afin d'assurer une étroite collaboration pour toutes les questions touchant l'exécution du présent Accord.

2. Chacune des Parties contractantes pourra, à tout moment, demander que des consultations aient lieu entre leurs autorités aéronautiques, et ces consultations commenceront dans les 60 jours à compter de la réception par l'une des Parties

contractantes d'une demande de l'autre Partie contractante indiquant l'objet des consultations souhaitées.

Article XI. L'une ou l'autre des Parties contractantes peut à tout moment demander que des consultations aient lieu avec l'autre Partie contractante afin de modifier le présent Accord. Ces consultations commenceront dans les 60 jours suivant la date de réception de cette demande. Si la modification concerne seulement l'Annexe, les consultations auront lieu entre les autorités aéronautiques des deux Parties. Lorsque ces autorités se seront mises d'accord sur une nouvelle annexe ou sur une annexe révisée, les modifications arrêtées d'un commun accord entreront en vigueur après avoir été confirmées par un échange de notes diplomatiques.

Article XII. Au cas où une convention générale multilatérale sur les transports aériens entrerait en vigueur à l'égard des deux Parties contractantes, le présent Accord sera modifié pour être rendu conforme à ladite Convention.

Article XIII. 1. Si un différend s'élève entre les Parties contractantes quant à l'interprétation ou à l'application du présent Accord et de son annexe, elles s'efforceront en premier lieu de le régler par voie de négociation directe.

2. Si les Parties contractantes ne parviennent pas à un règlement par voie de négociation, elles pourront convenir de soumettre le différend à la décision d'un tribunal composé de trois arbitres, chaque Partie contractante en nommant un et le troisième étant désigné par les deux premiers; ce troisième arbitre ne sera ressortissant ni de l'une ni de l'autre des Parties contractantes. Chaque Partie contractante nommera son arbitre dans les 60 jours à compter de la date où l'une d'elles aura reçu de l'autre une note diplomatique demandant l'arbitrage du différend et le troisième arbitre devra être désigné dans les 30 jours qui suivront cette période de 60 jours. Si l'une ou l'autre des Parties contractantes ne nomme pas son arbitre ou si les Parties contractantes ne peuvent se mettre d'accord sur le choix du troisième arbitre, chacune des Parties contractantes pourra prier le Président du Conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale de désigner un ou plusieurs arbitres, selon les besoins.

3. Les Parties contractantes s'engagent à se conformer à toute décision rendue en application du paragraphe 2 du présent article et à prendre chacune à sa charge la moitié des dépenses du tribunal arbitral, à moins que le tribunal n'en décide autrement.

4. Si l'une des Parties contractantes ou une entreprise qu'elle aura désignée ne se conforme pas à une décision rendue en application du paragraphe 2 du présent article, l'autre Partie pourra, pour la durée du manquement, restreindre, suspendre ou retirer tous les droits et privilèges qu'elle aura accordés en vertu du présent Accord à la Partie contractante en faute ou à l'entreprise désignée de cette Partie contractante ou à l'entreprise désignée en faute, selon le cas.

Article XIV. Chacune des Parties contractantes peut, à tout moment, notifier à l'autre Partie contractante son intention de mettre fin au présent Accord. Une copie de cette notification sera envoyée en même temps à l'Organisation de l'aviation civile internationale. Si une telle notification est donnée, le présent Accord prendra fin 12 mois après la date de réception de la notification par l'autre Partie contractante, à moins que d'un commun accord entre les Parties contractantes cette notification ne soit retirée avant l'expiration de ce délai. Si l'autre Partie contractante omet d'en ac-

cuser réception, la notification sera réputée lui être parvenue 14 jours après la date de sa réception par l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article XV. Le présent Accord et son annexe seront enregistrés auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article XVI. Le présent Accord et son annexe entreront en vigueur à la date de la signature.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment autorisés par le Gouvernement de la République socialiste de l'Union birmane et le Gouvernement de la République populaire du Bangladesh, ont signé le présent Accord.

FAIT en double exemplaire à Dacca le 3 août 1977 en langue anglaise.

Pour le Gouvernement
de la République socialiste
de l'Union birmane :

Le Colonel ICHIN OHN

Pour le Gouvernement
de la République populaire
du Bangladesh :

HEDAYAT AHMED

ANNEXE

TABLEAU I

Route à exploiter dans les deux sens par l'entreprise désignée par la République socialiste de l'Union birmane :

<i>Point de départ</i>	<i>Point situé au Bangladesh</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Un point situé en Birmanie	Dacca	i) Calcutta ii) Delhi iii) Katmandou

NOTE. L'entreprise désignée par la République socialiste de l'Union birmane pourra, à son choix, sur la route ci-dessus, omettre de faire escale en un certain point ou en certains points de la route spécifiée lors d'un vol quelconque ou de la totalité des vols ou bien pourra modifier l'ordre des points à desservir. L'entreprise aura également le droit de situer le terminus de la ligne sur le territoire du Bangladesh. Ces droits pourront être exercés sous réserve que les services de l'entreprise désignée par la République socialiste de l'Union birmane aient soit leur tête de ligne soit leur terminus sur le territoire birman.

TABLEAU II

Route à exploiter dans les deux sens par l'entreprise désignée par la République populaire du Bangladesh :

<i>Point de départ</i>	<i>Point situé en Birmanie</i>	<i>Points situés au-delà</i>
Un point situé au Bangladesh	Rangoon	i) Bangkok ii) Kuala Lumpur ou Singapour iii) Tokyo

NOTE. L'entreprise désignée par la République populaire du Bangladesh pourra à son choix omettre de faire escale en un certain point ou en certains points de la route spécifiée lors de tout vol ou de la totalité des vols ou bien modifier l'ordre des points sur la route ci-dessus. Elle aura également le droit de situer le terminus de ses services sur le territoire birman. Ces droits pourront être exercés sous réserve que les services de l'entreprise désignée par la République populaire du Bangladesh aient leur tête de ligne ou leur terminus sur le territoire du Bangladesh.

No. 22864

**MAURITIUS
and
SWITZERLAND**

**Agreement relating to regular air transport (with annex).
Signed at Port Louis on 14 November 1979**

Authentic texts: English and French.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

**MAURICE
et
SUISSE**

**Accord relatif au trafic aérien de lignes (avec annexe). Signé
à Port-Louis le 14 novembre 1979**

Textes authentiques : anglais et français.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

AGREEMENT¹ BETWEEN MAURITIUS AND THE SWISS CONFEDERATION RELATING TO REGULAR AIR TRANSPORT

PREAMBLE

Considering that Mauritius and Switzerland are Parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December, 1944,²

Desiring to develop international co-operation in the field of air transport, and
Desiring to establish the necessary basis for the operation of regular air services,
The Government of Mauritius and the Swiss Federal Council have appointed plenipotentiaries who, duly authorised to that effect, have agreed as follows:

Article 1. DEFINITIONS

1. For the purpose of the present Agreement:

(a) The term “the Convention” means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on the seventh day of December, 1944, and includes any Annex adopted under Article 90 of that Convention and any amendments of the Annexes or Convention under Articles 90 and 94 thereof so far as those Annexes and amendments have become effective for or have been adopted by both Contracting Parties.

(b) The term “aeronautical authorities” means, in the case of Switzerland, the Federal Air Office and, in the case of Mauritius, the Minister charged with responsibility for Civil Aviation, or in both cases any person or body authorized to exercise the functions presently assigned to the said authorities.

(c) The term “designated airline” means an airline which one Contracting Party has designated, in accordance with Article 3 of the present Agreement, for the operation of the agreed air services.

(d) The term “tariff” means the prices to be paid for the carriage of passengers, baggage and cargo and the conditions under which these prices apply, including commission charges and other additional remuneration for agency or sales of transportation documents but excluding remuneration and conditions for the carriage of mail.

(e) The terms “territory”, “air services”, “international air services” and “stop for non-traffic purposes” have the meanings respectively assigned to them in Articles 2 and 96 of the Convention.

2. The Annex attached to the present Agreement forms an integral part of the Agreement. All references to the Agreement shall include references to the Annex except where otherwise expressly provided.

¹ Came into force provisionally on 14 November 1979, the date of signature, and definitively on 23 December 1981, the date on which the Contracting Parties notified each other of the completion of their constitutional formalities, in accordance with article 20 (1).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

Article 2. GRANT OF RIGHTS

1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in the present Agreement for the purpose of establishing air services on the routes specified in the schedules of the Annex. Such services and routes are hereafter called "agreed services" and "specified routes".

2. Subject to the provisions of the present Agreement, the designated airline of each Contracting Party shall enjoy, while operating international air services:

- (a) The right to fly without landing across the territory of the other Contracting Party;
- (b) The right to make stops in the said territory for non-traffic purposes;
- (c) The right to take up and set down in the said territory at the points specified in the Annex international traffic in passengers, cargo and mail.

3. Nothing in this article shall be deemed to confer on the designated airline of one Contracting Party the privilege of taking up, in the territory of the other Contracting Party, passengers, baggage, cargo and mail carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

Article 3. DESIGNATION OF AIRLINES AND OPERATING AUTHORISATIONS

1. Each Contracting Party shall have the right to designate one airline for the purpose of operating the agreed services. Such designation shall be effected by virtue of a written notification between the aeronautical authorities of both Contracting Parties.

2. The aeronautical authorities which have received the notification of designation shall, subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of this Article, grant without delay to the designated airline of the other Contracting Party the necessary operating authorization.

3. The aeronautical authorities of one Contracting Party may require the designated airline of the other Contracting Party to prove that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied to the operation of international air services by the said authorities in conformity with the provisions of the Convention.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse the operating authorization referred to in paragraph 2 of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary for the exercise of the rights specified in Article 2 of the present Agreement, in any case where the said Contracting Party has no proof that the preponderant part of the ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals.

5. Having received the operating authorization, provided for under paragraph 2 of this Article, the designated airline may begin at any time to operate any of the agreed services, provided that the provisions of Articles 11 and 12 of the present Agreement have been complied with.

Article 4. REVOCATION AND SUSPENSION OF OPERATING AUTHORIZATIONS

1. Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or to suspend the exercise of the rights specified in Article 2 of the present

Agreement by the designated airline of the other Contracting Party or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of such rights, if:

- (a) The said airline cannot prove that a preponderant part of its ownership and effective control are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals, or
- (b) The said airline fails to comply with or has seriously disregarded the laws or regulations of the Contracting Party granting these rights, or
- (c) The said airline fails to operate the agreed services in accordance with the conditions prescribed under the present Agreement.

2. Such a right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party, unless the revocation, suspension or imposition of the conditions provided for under paragraph 1 of this Article is essential to put an immediate stop to further infringements of laws and regulations.

Article 5. PRINCIPLES GOVERNING THE OPERATION OF AGREED SERVICES

1. The designated airlines shall enjoy fair and equal opportunity to operate the agreed services between the territories of the Contracting Parties.

2. The designated airline of each Contracting Party shall take into consideration the interests of the designated airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the agreed services of the latter airline.

3. The capacity of transport offered by the designated airlines shall be adapted to traffic demand.

4. The main objective of the agreed services shall be to provide capacity corresponding to traffic demand between the territory of the Contracting Party which has designated the airline and the points served on the specified routes.

5. The right of each of the designated airlines to carry international traffic between the territory of the other Contracting Party and the territories of third countries, shall be exercised in conformity with the general principles of normal development to which both Contracting Parties subscribe and subject to the condition that the capacity shall be adapted:

- (a) To traffic demand to and from the territory of the Contracting Party which has designated the airline;
- (b) To traffic demand of the areas through which the agreed service operates, local and regional services being taken into account;
- (c) To the requirements of an economic operation of the agreed services.

Article 6. EXEMPTION FROM CUSTOMS DUTIES AND OTHER CHARGES

1. Aircraft operated on international services by the designated airline of one Contracting Party, as well as their regular equipment, supplies of fuel and lubricants and aircraft stores, including food, beverages and tobacco, carried on board such aircraft shall, on entering into the territory of the other Contracting Party, be exempt from all duties or taxes, provided such equipment, supplies and stores remain on board the aircraft until they are re-exported.

2. Shall also be exempt from the same duties and taxes:
- (a) Aircraft stores taken on board in the territory of one Contracting Party, within the limits fixed by the authorities of the said Contracting Party, and intended for use on board the aircraft operated on an international service by the designated airline of the other Contracting Party;
  - (b) Spare parts and regular board equipment imported into the territory of one of the Contracting Parties for the maintenance or repair of aircraft operated on international services;
  - (c) Fuel and lubricants destined to supply outbound aircraft operated on international services by the designated airline of the other Contracting Party, even when these supplies are to be used on the part of the journey performed over the territory of the Contracting Party in which they have been taken on board.

3. The regular board equipment, as well as the materials and supplies retained on board the aircraft operated by the designated airline of one Contracting Party cannot be unloaded in the territory of the other Contracting Party except with the approval of the customs authorities of that territory. In such a case, they may be placed under the supervision of the said authorities until they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations.

Article 7. TRANSIT TRAFFIC

Passengers, baggage and cargo in direct transit across the territory of one Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall at the utmost be subject to a minimum control except as otherwise provided under national law. Baggage and cargo in direct transit shall be exempt from duties and taxes, including customs duties.

Article 8. APPLICATION OF LAWS AND REGULATIONS

1. The laws and regulations of one Contracting Party governing entry into and departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation or flights of such aircraft over that territory shall apply to the designated airline of the other Contracting Party.

2. The laws and regulations of one Contracting Party governing entry into, sojourn in, and departure from its territory of passengers, crew, baggage, cargo or mail, such as formalities regarding entry, exit, emigration and immigration, as well as customs and sanitary measures shall apply to passengers, crew, baggage, cargo or mail carried by the aircraft of the designated airline of the other Contracting Party while they are within the said territory.

Article 9. EQUAL TREATMENT

1. Neither Contracting Party may grant any preferential treatment to its own airline with regard to the designated airline of the other Contracting Party in the application of the laws and regulations provided for in Article 8 of the present Agreement.

2. When utilizing the airports and other facilities offered by one Contracting Party, the designated airline of the other Contracting Party shall not have to pay fees higher than those which have to be paid by national aircraft operating on scheduled international services.

3. The designated airline of one Contracting Party shall be entitled, subject to the laws and regulations relating to entry, employment, and residence of the other Contracting Party, to maintain on the territory of the other Contracting Party its representations.

*Article 10. CERTIFICATES OF AIRWORTHINESS;
CERTIFICATES OF COMPETENCY AND LICENCES*

1. Certificates of airworthiness, certificates of competency and licences issued or rendered valid by one of the Contracting Parties shall, during the period of their validity, be recognised as valid by the other Contracting Party provided that the certificates or licences were issued or validated according to standards established under the Convention.

2. Each Contracting Party reserves the right, however, not to recognise as valid, for the purpose of flights over its own territory, certificates of competency and licences issued to its own nationals or rendered valid by the other Contracting Party or by any other State.

Article 11. TARIFFS

1. The tariffs to be applied by each designated airline in connexion with any transportation to and from the territory of the other Contracting Party shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including cost of operation, reasonable profit, the characteristics of each service and the tariffs charged by other airlines.

2. The tariffs referred to in paragraph 1 of this Article shall, if possible, be established by mutual agreement by the designated airlines of both Contracting Parties and after consultation with the other airlines operating over the whole or part of the same route. The designated airlines shall, wherever possible, reach such agreement through the rate-fixing procedure established by the international body which formulates proposals in this matter.

3. The tariffs so agreed shall be submitted for approval to the aeronautical authorities of the Contracting Parties at least sixty days before the proposed date of their introduction. In special cases, this time limit may be reduced, subject to the agreement of the said authorities. If within thirty days after the submission of the tariffs neither of the aeronautical authorities notifies to the other aeronautical authorities its disapproval these tariffs shall be considered as approved.

4. If the designated airlines cannot agree, or if the tariffs are not approved by the aeronautical authorities of one Contracting Party, the aeronautical authorities of both Contracting Parties shall endeavour to determine the tariffs by mutual agreement. Such negotiations shall begin within thirty days from the date when it becomes obvious that the designated airlines cannot agree upon the tariffs or the aeronautical authorities of one Contracting Party have notified to the aeronautical authorities of the other Contracting Party their disapproval of the tariffs.

5. In default of agreement the dispute shall be submitted to the procedure provided for in Article 16 hereafter.

6. The tariffs already established shall remain in force until new tariffs have been fixed in accordance with the provisions of this Article or Article 16 of the present Agreement but not longer than twelve months from the day of disapproval by the aeronautical authorities of one of the Contracting Parties.

Article 12. FILING OF AIRLINE TIMETABLES

1. The aeronautical authorities of each Contracting Party shall ensure that the designated airline submits its timetables for approval to the aeronautical authorities of the other Contracting Party not later than thirty days prior to the operation of the agreed services. The same procedure shall apply to any subsequent modification of timetables.

2. For supplementary flights which the designated airline of one Contracting Party wishes to operate on the agreed services outside the approved timetable, it has to request prior permission from the aeronautical authorities of the other Contracting Party. Such request shall usually be submitted at least two working days before operating such flights.

Article 13. TRANSFER OF EARNINGS

Each Contracting Party undertakes to guarantee to the designated airline of the other Contracting Party free transfer, at the official rate of exchange, of the excess of receipts over expenditure earned in its territory on account of the carriage of passengers, baggage, cargo and mail undertaken by the said designated airline. If payments between the Contracting Parties are regulated by a special agreement, this special agreement shall apply.

Article 14. PROVISION OF STATISTICS

The aeronautical authorities of both Contracting Parties shall supply each other, on request, with periodic statistics or other similar information relating to the traffic carried on the agreed services.

Article 15. CONSULTATIONS BETWEEN AERONAUTICAL AUTHORITIES

1. Each Contracting Party or its aeronautical authorities may request consultation with the other Contracting Party or with the latter's aeronautical authorities.

2. Consultations requested by one of the Contracting Parties or its aeronautical authorities shall begin within sixty days after receipt of the request.

Article 16. SETTLEMENT OF DISPUTES

1. Disputes between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of the present Agreement, which cannot be settled by direct negotiations or through diplomatic channels, shall, at the request of either Contracting Party, be submitted, within a period of two months, for decision to a competent person or an international organisation.

2. If the two Contracting Parties cannot reach agreement on the choice of the person or international organisation mentioned in paragraph 1 or if the dispute has not been settled, the dispute shall be submitted for decision to an arbitral tribunal of three arbitrators.

3. In such case, each Contracting Party shall nominate an arbitrator and the two arbitrators shall appoint a president who shall be a national of a third state. If within two months after one of the Contracting Parties has nominated its arbitrator, the other Contracting Party has not nominated its own, or, if within the month following the nomination of the second arbitrator, both arbitrators have not agreed on the appointment of the president, each Contracting Party may request the President of the Council of the International Civil Aviation Organisation to proceed with the necessary nominations.

4. The arbitral tribunal shall determine its own procedure and shall decide on the apportionment of costs resulting from such procedure.

5. The Contracting Parties shall comply with any decision given under the provisions of this Article.

6. If and for so long as one Contracting Party fails to comply with any decision mentioned under paragraph 5 the other Contracting Party may limit, suspend or revoke any rights granted under this agreement to the Contracting Party in default.

*Article 17. REGISTRATION OF AGREEMENT
AND AMENDMENTS*

The present Agreement and any subsequent modifications thereto shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 18. MODIFICATION OF AGREEMENT

The present Agreement shall be amended so as to be in accordance with any multilateral convention which may become binding on both Contracting Parties.

Article 19. TERMINATION OF AGREEMENT

1. Each Contracting Party may at any time terminate the present Agreement by written notification; the notification shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organization.

2. The termination shall become effective at the end of a timetable period during which twelve months must have elapsed after the date of receipt of the notice, unless the notice is withdrawn by mutual agreement before the expiry of this period.

3. In default of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, the notice of termination shall be deemed to have been received fourteen days after the date on which the International Civil Aviation Organization will have received communication thereof.

Article 20. ENTRY INTO FORCE

1. The present Agreement shall be applied provisionally from the date of its signature; it shall enter into force as soon as the Contracting Parties will have notified to each other the fulfilment of their constitutional formalities with regard to the conclusion and the entering into force of international agreements.

2. Any modification of the present Agreement shall be applied provisionally from the date of its signature and shall enter into force as soon as the Contracting Parties will have notified to each other the fulfilment of the constitutional formalities.

3. Modifications to the Annex of the present Agreement may be agreed directly between the aeronautical authorities of the Contracting Parties. They shall be applied provisionally from the date of signature and shall enter into force after having been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

IN WITNESS WHEREOF the plenipotentiaries of the two Contracting Parties have signed the present Agreement.

DONE at Port Louis, on the 14th November, 1979, in two original copies, each in the English and French languages. Both texts shall be equally authentic.

For the Government
of Mauritius:

S. RAMGOOLAM
Prime Minister
and Minister of Communications

For the Swiss Federal Council:

T. RAEBER
Ambassador Extraordinary and Pleni-
potentiary of Switzerland to
Mauritius

ANNEX

ROUTE SCHEDULES

Route Schedule I

Routes on which air services may be operated by the designated airline of Switzerland:

<i>Points of departure</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in Mauritius</i>	<i>Points beyond</i>
Points in Switzerland	Athens Cairo Khartoum One point in Saudi Arabia or Gulf Seychelles Entebbe One point in Tanzania	One point	None

Route Schedule II

Routes on which air services may be operated by the designated airline of Mauritius:

<i>Points of departure</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in Switzerland</i>	<i>Points beyond</i>
Mauritius	Seychelles Bombay Mogadishu One point in Tanzania Nairobi or Entebbe Addis Ababa Khartoum One point in the Gulf Cairo Two points in Europe	One point	Two points in Europe

NOTES. 1. Points on any of the specified routes may, at the option of the designated airline, be omitted on some or all flights.

2. Points on any of the specified routes need not necessarily be served in the order in which they are specified, provided that the service in question is flown on a somewhat direct route.

3. Each designated airline may terminate any of its agreed services in the territory of the other Contracting Party.

4. Each designated airline may serve points not mentioned on condition that no traffic rights are exercised between these points and the territory of the other Contracting Party.

ACCORD¹ ENTRE LA CONFÉDÉRATION SUISSE ET MAURICE RELATIF AU TRAFIC AÉRIEN DE LIGNES

PRÉAMBULE

La Suisse et Maurice étant parties à la Convention relative à l'aviation civile internationale, ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944²,

Aux fins de développer la coopération internationale dans le domaine du transport aérien, et

Aux fins de créer les bases nécessaires en vue d'établir des services aériens réguliers,

Le Conseil fédéral suisse et le Gouvernement de Maurice ont désigné leurs plénipotentiaires, dûment autorisés à cet effet, lesquels sont convenus de ce qui suit :

Article premier. DÉFINITIONS

1. Pour l'application du présent Accord :

a. L'expression «Convention» signifie la Convention relative à l'aviation civile internationale, ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944 et comprend toute annexe adoptée sous l'article 90 de cette Convention et tout amendement des Annexes ou de la Convention sous les articles 90 et 94 pour autant que ces annexes et amendements deviennent effectifs ou aient été adoptés par les deux Parties contractantes.

b. L'expression «autorités aéronautiques» signifie, en ce qui concerne la Suisse, l'Office fédéral de l'air et, en ce qui concerne Maurice, le Ministre responsable de l'aviation civile ou, dans les deux cas, toute personne ou tout organisme autorisé à exercer les fonctions qui sont actuellement attribuées auxdites autorités.

c. L'expression «entreprise désignée» signifie une entreprise de transport aérien que l'une des Parties contractantes a désignée, conformément à l'article 3 du présent Accord, pour exploiter les services aériens convenus.

d. L'expression «tarif» signifie les prix qui doivent être payés pour le transport des passagers, des bagages et des marchandises, et les conditions dans lesquelles ils s'appliquent, y compris les commissions et autres rémunérations supplémentaires pour l'émission ou la vente de titres de transport, excepté les rémunérations et conditions relatives au transport des envois postaux.

e. Les expressions «territoire», «services aériens», «services aériens internationaux», «escale non commerciale» auront le sens que leur donne la Convention à ses articles 2 et 96.

2. L'Annexe du présent Accord fait partie intégrante de celui-ci. Toute référence à l'Accord concerne également l'Annexe, à moins qu'une disposition contraire ne le prévienne expressément.

¹ Entré en vigueur à titre provisoire le 14 novembre 1979, date de la signature, et à titre définitif le 23 décembre 1981, date à laquelle les Parties contractantes se sont notifiées l'accomplissement de leurs formalités constitutionnelles, conformément au paragraphe 1 de l'article 20.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

Article 2. DROITS DE TRAFIC

1. Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie contractante les droits spécifiés au présent Accord en vue d'établir des services aériens sur les routes spécifiées aux tableaux figurant à l'Annexe. Ces services et ces routes sont dénommés ci-après «services convenus» et «routes spécifiées».

2. Sous réserve des dispositions du présent Accord, l'entreprise désignée de chaque Partie contractante jouira, dans l'exploitation de services aériens internationaux :

- a. Du droit de survoler, sans y atterrir, le territoire de l'autre Partie contractante;
- b. Du droit de faire des escales non commerciales sur ledit territoire;
- c. Du droit d'embarquer et de débarquer en trafic international sur ledit territoire, aux points spécifiés à l'Annexe, des passagers, des marchandises et des envois postaux.

3. Aucune disposition du présent article ne confèrera à l'entreprise désignée d'une Partie contractante le droit d'embarquer contre rémunération sur le territoire de l'autre Partie contractante des passagers, des bagages, des marchandises et des envois postaux destinés à un autre point du territoire de cette autre Partie contractante.

Article 3. DÉSIGNATION ET AUTORISATION

1. Chaque Partie contractante aura le droit de désigner une entreprise de transport aérien pour exploiter les services convenus. Cette désignation fera l'objet d'une notification écrite entre les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes.

2. Sous réserve des dispositions des paragraphes 3 et 4 du présent article, les autorités aéronautiques qui ont reçu la notification de désignation accorderont sans délai à l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante l'autorisation d'exploitation nécessaire.

3. Les autorités aéronautiques de l'une des Parties contractantes pourront exiger que l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante prouve qu'elle est à même de satisfaire aux conditions prescrites par les lois et règlements normalement appliqués par lesdites autorités à l'exploitation des services aériens internationaux conformément aux dispositions de la Convention.

4. Chaque Partie contractante aura le droit de refuser l'autorisation d'exploitation prévue au paragraphe 2 du présent article ou d'imposer telles conditions qui lui semblent nécessaires pour l'exercice des droits spécifiés à l'article 2 du présent Accord, lorsque ladite Partie contractante ne possède pas la preuve qu'une part prépondérante de la propriété et le contrôle effectif de cette entreprise appartiennent à la Partie contractante désignant l'entreprise ou à des ressortissants de celle-ci.

5. Dès réception de l'autorisation d'exploitation prévue au paragraphe 2 du présent article, l'entreprise désignée pourra commencer à tout moment l'exploitation de tout service convenu, à condition que les dispositions des articles 11 et 12 du présent Accord soient remplies.

Article 4. RÉVOCATION ET SUSPENSION

1. Chaque Partie contractante aura le droit de révoquer une autorisation d'exploitation ou de suspendre l'exercice, par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, des droits spécifiés à l'article 2 du présent Accord, ou de soumettre l'exercice de ces droits aux conditions qu'elle jugera nécessaires, si :

- a. Cette entreprise ne peut pas prouver qu'une part prépondérante de la propriété et le contrôle effectif de ladite entreprise appartiennent à la Partie contractante désignant l'entreprise ou à des ressortissants de celle-ci, ou si
- b. Cette entreprise n'a pas observé ou a gravement négligé les lois et règlements de la Partie contractante qui a accordé ces droits, ou si
- c. Cette entreprise n'exploite pas les services, convenus dans les conditions prescrites par le présent Accord.

2. Un tel droit ne pourra être exercé qu'après consultation avec l'autre Partie contractante, à moins que la révocation, la suspension ou la fixation des conditions prévues au paragraphe 1 du présent article ne soient immédiatement nécessaires pour éviter de nouvelles infractions aux lois et règlements.

Article 5. PRESCRIPTION SUR LA CAPACITÉ

1. Les entreprises désignées bénéficieront de possibilités égales et équitables pour l'exploitation des services convenus entre les territoires des Parties contractantes.

2. L'entreprise désignée de chaque Partie contractante prendra en considération les intérêts de l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, afin de ne pas affecter indûment les services convenus de cette dernière entreprise.

3. La capacité de transport offerte par les entreprises désignées devra être adaptée à la demande de trafic.

4. Les services convenus auront pour objet essentiel d'offrir une capacité de transport correspondant à la demande de trafic entre le territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise et les points desservis sur les routes spécifiées.

5. Le droit de chacune des entreprises désignées d'effectuer des transports en trafic international entre le territoire de l'autre Partie contractante et les territoires de pays tiers devra être exercé conformément aux principes généraux de développement normal affirmés par les deux Parties contractantes et à condition que la capacité soit adaptée :

- a. A la demande de trafic en provenance et à destination du territoire de la Partie contractante qui a désigné l'entreprise;
- b. A la demande de trafic des régions traversées, compte tenu des services locaux et régionaux;
- c. Aux exigences d'une exploitation économique des services convenus.

Article 6. EXONÉRATION DES DROITS DE DOUANE ET TAXES

1. Les aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée d'une Partie contractante, ainsi que leurs équipements normaux, leurs réserves de carburants et lubrifiants et leurs provisions de bord, y compris les denrées alimentaires, les boissons et les tabacs, seront exonérés, à l'entrée dans le territoire de l'autre Partie contractante, de tous droits ou taxes, à condition que ces équipements, réserves et provisions demeurent à bord des aéronefs jusqu'à leur réexportation.

2. Seront également exonérés de ces mêmes droits et taxes :

- a. Les provisions de bord prises sur le territoire d'une Partie contractante dans les limites fixées par les autorités de ladite Partie contractante et destinées à la consommation à bord des aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante;

- b. Les pièces de rechange et les équipements normaux de bord, importés sur le territoire de l'une des Parties contractantes pour l'entretien ou la réparation des aéronefs employés en service international;
- c. Les carburants et lubrifiants destinés à l'avitaillement des aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, même lorsque ces approvisionnements doivent être utilisés sur la partie du trajet effectuée au-dessus du territoire de la Partie contractante sur lequel ils ont été embarqués.

3. Les équipements normaux de bord, ainsi que les produits et approvisionnements se trouvant à bord des aéronefs employés par l'entreprise désignée d'une Partie contractante, ne pourront être déchargés sur le territoire de l'autre Partie contractante qu'avec le consentement des autorités douanières de ce territoire. En ce cas, ils pourront être placés sous la surveillance desdites autorités jusqu'à ce qu'ils soient réexportés ou aient reçu une autre destination conformément aux règlements douaniers.

Article 7. TRANSIT DIRECT

Les passagers, bagages et marchandises en transit direct par le territoire d'une Partie contractante et ne quittant pas la zone de l'aéroport qui leur est réservée seront soumis au plus à un contrôle très simplifié, sauf stipulation contraire dans les lois et règlements nationaux. Les bagages et marchandises en transit direct seront exonérés des taxes et des droits, y compris des droits de douane.

Article 8. APPLICATION DES LOIS ET RÈGLEMENTS

1. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée et la sortie des aéronefs affectés à la navigation aérienne internationale ou les vols de ces aéronefs au-dessus dudit territoire s'appliqueront à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante.

2. Les lois et règlements d'une Partie Contractante régissant sur son territoire l'entrée, le séjour et la sortie des passagers, équipages, bagages, marchandises ou envois postaux — tels que ceux qui concernent les formalités d'entrée, de sortie, d'émigration et d'immigration, la douane et les mesures sanitaires — s'appliqueront aux passagers, équipages, bagages, marchandises ou envois postaux transportés par les aéronefs de l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante pendant que ceux-ci se trouvent sur ledit territoire.

Article 9. PRINCIPE DU TRAITEMENT ÉGAL

1. Aucune Partie contractante n'aura le droit d'accorder de préférences à sa propre entreprise par rapport à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante dans l'application des lois et règlements mentionnés à l'article 8 du présent Accord.

2. Pour l'utilisation des aéroports et des autres facilités mises à disposition par une Partie contractante, l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante n'aura pas à payer de taxes supérieures à celles qui doivent être payées pour les aéronefs nationaux affectés à des services internationaux réguliers.

3. L'entreprise désignée d'une Partie contractante aura le droit, sous réserve de la législation nationale relative à l'entrée, l'emploi et la résidence de l'autre Partie contractante, de maintenir des représentations sur le territoire de l'autre Partie contractante.

Article 10. RECONNAISSANCE DES CERTIFICATS ET LICENCES

1. Les certificats de navigabilité, les brevets d'aptitude et les licences délivrés ou validés par l'une des Parties contractantes seront reconnus valables par l'autre Partie contractante durant la période où ils sont en vigueur, pourvu que les certificats ou licences aient été délivrés et validés selon les normes établies sous la Convention.

2. Chaque Partie contractante se réserve cependant le droit de ne pas reconnaître valables, pour la circulation au-dessus de son propre territoire, les brevets d'aptitude et les licences délivrés à ses propres ressortissants ou validés par l'autre Partie contractante ou par tout autre Etat.

Article 11. TARIFS

1. Les tarifs que chaque entreprise désignée devra appliquer en relation avec les transports en provenance ou à destination du territoire de l'autre Partie contractante seront fixés à des taux raisonnables, compte tenu de tous les éléments déterminants, comprenant le coût de l'exploitation, un bénéfice raisonnable, les caractéristiques de chaque service et les tarifs perçus par d'autres entreprises de transport aérien.

2. Les tarifs mentionnés au paragraphe 1 du présent article seront, si possible, fixés d'un commun accord par les entreprises désignées des deux Parties contractantes et après consultation des autres entreprises de transport aérien desservant tout ou partie de la même route. Les entreprises désignées devront, autant que possible, appliquer à cet effet la procédure de fixation des tarifs établie par l'organisme international qui formule des propositions en cette matière.

3. Les tarifs ainsi fixés seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante au moins soixante jours avant la date prévue pour leur entrée en vigueur. Dans des cas spéciaux, ce délai pourra être réduit, sous réserve de l'accord desdites autorités. Si ni l'une ni l'autre des autorités aéronautiques ne notifie sa non-approbation dans un délai de trente jours après la soumission, ces tarifs seront considérés comme approuvés.

4. Si les entreprises désignées ne peuvent arriver à une entente, ou si les tarifs ne sont pas approuvés par les autorités aéronautiques d'une Partie contractante, les autorités aéronautiques des deux Parties contractantes s'efforceront de fixer les tarifs par accord mutuel. Ces négociations commenceront dans un délai de trente jours après qu'il est manifestement établi que les entreprises désignées ne peuvent arriver à une entente ou après que les autorités aéronautiques d'une Partie contractante ont notifié aux autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante leur non-approbation concernant les tarifs.

5. A défaut d'accord, le différend sera soumis à la procédure prévue à l'article 16 ci-après.

6. Les tarifs déjà établis resteront en vigueur jusqu'à ce que de nouveaux tarifs soient fixés conformément aux dispositions du présent article ou de l'article 16 du présent Accord, mais au plus pendant douze mois à partir du jour où les autorités aéronautiques de l'une des Parties contractantes ont refusé l'approbation.

Article 12. HORAIRES ET VOLS SUPPLÉMENTAIRES

1. Les autorités aéronautiques de chaque Partie contractante veilleront à ce que leur entreprise désignée soumette les horaires à l'approbation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante au moins trente jours avant la mise en exploita-

tion des services convenus. La même réglementation s'appliquera également à tout changement d'horaire ultérieur.

2. L'entreprise désignée d'une Partie contractante devra requérir l'autorisation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante pour les vols supplémentaires qu'elle veut effectuer sur les services convenus en dehors des horaires approuvés. En règle générale, une telle demande sera faite au moins deux jours ouvrables avant le début du vol.

Article 13. TRANSFERT DES RECETTES

Chaque Partie contractante s'engage à assurer à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante le libre transfert, au taux officiel, des excédents de recettes sur les dépenses réalisés sur son territoire en raison du transport de passagers, bagages, marchandises et envois postaux effectués par cette entreprise désignée. Si le service des paiements entre les Parties contractantes est réglé par un accord spécial, celui-ci sera applicable.

Article 14. STATISTIQUES

Les autorités aéronautiques des Parties contractantes se communiqueront, sur demande, des statistiques périodiques ou d'autres renseignements analogues relatifs au trafic sur les services convenus.

Article 15. CONSULTATIONS

1. Chaque Partie contractante ou ses autorités aéronautiques pourront demander une consultation avec l'autre Partie contractante ou avec ses autorités aéronautiques.

2. Une consultation demandée par une Partie contractante ou ses autorités aéronautiques devra commencer dans un délai de soixante jours après réception de la demande.

Article 16. RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS

1. Les différends entre les Parties contractantes relatifs à l'interprétation ou à l'application du présent Accord, qui ne pourraient être éliminés par la voie de négociations directes ou par la voie diplomatique, seront, à la requête de l'une des Parties contractantes, soumis dans un délai de deux mois à la décision d'une personne compétente ou d'une organisation internationale.

2. Si les deux Parties contractantes ne se mettent pas d'accord sur la nomination de la personne ou de l'organisation internationale mentionnée dans le premier paragraphe ou si le différend n'a pas été éliminé, il sera soumis à la décision d'un tribunal arbitral de trois arbitres.

3. A cet effet, chacune des Parties contractantes désignera un arbitre et les deux arbitres désigneront un président qui sera ressortissant d'un Etat tiers. Si, dans un délai de deux mois après que l'une des Parties contractantes a désigné son arbitre, l'autre Partie contractante ne désigne pas le sien, ou si, au cours du mois suivant la désignation du deuxième arbitre, les deux arbitres ne se mettent pas d'accord sur le choix du président, chaque Partie contractante pourra demander au président du Conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale de procéder aux désignations nécessaires.

4. Le tribunal arbitral déterminera sa propre procédure et décidera de la répartition des frais résultant de cette procédure.

5. Les Parties contractantes se conformeront à toute décision prise en vertu du présent article.

6. Au cas où l'une des Parties contractantes ne se conforme pas à toute décision mentionnée dans le paragraphe 5, l'autre Partie contractante peut limiter, suspendre ou révoquer tous les droits accordés par le présent Accord à la Partie contractante fautive.

Article 17. ENREGISTREMENT

Le présent Accord et ses amendements ultérieurs seront enregistrés auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 18. CONFORMITÉ AVEC LES CONVENTIONS MULTILATÉRALES

Le présent Accord sera mis en harmonie avec toute convention multilatérale qui viendrait à lier les deux Parties contractantes.

Article 19. DÉNONCIATIONS

1. Chaque Partie contractante pourra, à tout moment, dénoncer le présent Accord par notification écrite; celle-ci sera communiquée simultanément à l'Organisation de l'aviation civile internationale.

2. La dénonciation aura effet au terme d'une période d'horaire, un délai de douze mois devant s'être écoulé après réception de la dénonciation. Celle-ci peut cependant être retirée d'un commun accord avant la fin de cette période.

3. A défaut d'accusé de réception de l'autre Partie contractante, la dénonciation sera réputée lui être parvenue quatorze jours après la date à laquelle l'Organisation de l'aviation civile internationale en aura été informée.

Article 20. ENTRÉE EN VIGUEUR ET MODIFICATIONS

1. Le présent Accord sera appliqué provisoirement dès le jour de sa signature. Il entrera en vigueur dès que les Parties contractantes se seront notifié l'accomplissement de leurs formalités constitutionnelles concernant la conclusion et l'entrée en vigueur des accords internationaux.

2. Toute modification du présent Accord sera appliquée provisoirement dès le jour de sa signature. Elle entrera en vigueur dès que les Parties contractantes se seront notifié l'accomplissement des formalités constitutionnelles.

3. Des modifications de l'Annexe pourront être convenues directement entre les autorités aéronautiques des Parties contractantes. Elles seront appliquées provisoirement dès le jour de leur signature et entreront en vigueur après avoir été confirmées par un échange de notes diplomatiques.

EN FOI DE QUOI les plénipotentiaires des deux Parties contractantes ont signé le présent Accord.

FAIT à Port Louis, le 14 novembre 1979 en double exemplaire, en langues française et anglaise, les deux textes faisant également foi.

Pour le Conseil fédéral suisse :

T. RAEBER
Ambassadeur Extraordinaire
et Penipotentiaire de Suisse
à Maurice

Pour le Gouvernement
de Maurice :

S. RAMGOOLAM
Premier Ministre et Ministre
des Communications

ANNEXE

TABLEAUX DE ROUTES

Tableau I

Routes sur lesquelles l'entreprise désignée par la Suisse peut exploiter des services aériens :

<i>Points de départ</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points à Maurice</i>	<i>Points au-delà</i>
Points en Suisse	Athènes Le Caire Khartoum Un point en Arabie Saoudite ou au Golfe Entebbe Un point en Tanzanie Seychelles	Un point	Nul

Tableau II

Routes sur lesquelles l'entreprise désignée par Maurice peut exploiter des services aériens :

<i>Points de départ</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Points en Suisse</i>	<i>Points au-delà</i>
Maurice	Seychelles Bombay Un point au Golfe Un point en Tanzanie Nairobi ou Entebbe Mogadishu Addis Abeba Khartoum Le Caire Deux points en Europe	Un point	Deux points en Europe

NOTES. 1. Les points sur les routes spécifiées peuvent, à la convenance des entreprises désignées, ne pas être desservis lors de tous les vols ou de certains d'entre eux.

2. Les points sur les routes spécifiées ne doivent pas nécessairement être desservis dans l'ordre indiqué, à condition que le service en question soit exploité sur une route dans une certaine mesure directe.

3. Chaque entreprise désignée peut terminer n'importe lequel des services convenus sur le territoire de l'autre Partie contractante.

4. Chaque entreprise désignée peut desservir des points non mentionnés, à condition qu'il ne soit pas exercé de droits de trafic entre ces points et le territoire de l'autre Partie contractante.

No. 22865

—

**SWITZERLAND
and
TOGO**

**Air Transport Agreement (with annex). Signed at Lomé on
3 December 1980**

Authentic text: French.

Registered by the International Civil Aviation Organization on 4 April 1984.

—————

**SUISSE
et
TOGO**

**Accord relatif aux transports aériens (avec annexe). Signé à
Lomé le 3 décembre 1980**

Texte authentique : français.

Enregistré par l'Organisation de l'aviation civile internationale le 4 avril 1984.

ACCORD¹ ENTRE LA CONFÉDÉRATION SUISSE ET LA RÉPUBLIQUE TOGOLAISE RELATIF AUX TRANSPORTS AÉRIENS

Le Conseil fédéral suisse, d'une part,

Le Gouvernement de la République Togolaise d'autre part,

Désireux de favoriser le développement des transports aériens entre la Suisse et la République Togolaise et de poursuivre, dans la plus large mesure possible, la coopération internationale dans ce domaine;

Désireux de créer les bases nécessaires en vue d'établir des services aériens de ligne;

Désireux d'appliquer à ces transports les principes et les dispositions de la Convention relative à l'aviation civile internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944²;

Considérant que le développement des transports aériens peut contribuer à maintenir l'amitié et la compréhension entre les Etats contractants;

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. 1. Pour l'application du présent Accord et de ses annexes :

a. L'expression «Convention» signifie la Convention relative à l'aviation civile internationale, ouverte à la signature à Chicago le 7 décembre 1944.

b. L'expression «autorités aéronautiques» signifie, en ce qui concerne la Suisse, l'Office fédéral de l'aviation civile et, en ce qui concerne la République Togolaise, le Ministre chargé de l'aviation civile ou, dans les deux cas, toute personne ou tout organisme autorisé à exercer les fonctions qui sont actuellement attribuées aux dites Autorités.

c. L'expression «entreprise désignée» signifie une entreprise de transport aérien que l'une des Parties contractantes aura désignée, conformément au présent Accord, pour exploiter les services aériens agréés.

d. L'expression «tarif» signifie les prix qui doivent être payés pour le transport des passagers, des bagages et des marchandises, et les conditions dans lesquelles ils s'appliquent, y compris les commissions et autres rémunérations supplémentaires pour l'émission ou la vente de titres de transport, excepté les rémunérations et conditions relatives au transport des envois postaux.

e. Le mot «territoire» s'entend tel qu'il est défini à l'article 2 de la Convention relative à l'aviation civile internationale.

f. Les expressions «services aériens», «services aériens internationaux», «entreprise de transports aériens», «escale pour raisons non commerciales» ont les significations qui leur sont respectivement attribuées à l'article 96 de la Convention.

g. Les expressions «équipement de bord», «provisions de bord» et «les pièces de rechange» s'entendent au sens de l'annexe 9 de la Convention.

¹ Entré en vigueur à titre provisoire le 3 décembre 1980, date de la signature, et à titre définitif le 12 avril 1983, date à laquelle les Parties contractantes se sont notifiées l'accomplissement de leurs formalités constitutionnelles, conformément au paragraphe 1 de l'article 20.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 15, p. 295. Pour les textes des Protocoles amendant cette Convention, voir vol. 320, p. 209 et 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, et vol. 1175, p. 297.

2. Les annexes du présent Accord font partie intégrante de celui-ci. Toute référence à l'Accord concerne également les annexes, à moins qu'une disposition contraire ne le prévoie expressément.

Article 2. 1. Chaque Partie contractante accorde à l'autre Partie contractante les droits spécifiés au présent Accord en vue d'établir des services aériens sur les routes spécifiées aux tableaux figurant aux annexes. Ces services et ces routes sont dénommés ci-après «services agréés» et «routes spécifiées».

2. Sous réserve des dispositions du présent Accord, l'entreprise désignée de chaque Partie contractante jouira, dans l'exploitation de services aériens internationaux :

- a. Du droit de survoler, sans y atterrir, le territoire de l'autre Partie contractante;
- b. Du droit de faire des escales non commerciales sur ledit territoire;
- c. Du droit d'embarquer et de débarquer en trafic international sur ledit territoire, aux points spécifiés aux annexes, des passagers, des marchandises et des envois postaux.

Article 3. 1. Chaque Partie contractante aura le droit de désigner par écrit à l'autre Partie contractante une entreprise de transport aérien pour exploiter les services agréés.

2. Sous réserve des dispositions des paragraphes 3 et 4 du présent article, les autorités aéronautiques qui ont reçu la notification de désignation accorderont sans délai à l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante l'autorisation d'exploitation nécessaire.

3. Les autorités aéronautiques de l'une des Parties contractantes pourront exiger que l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante prouve qu'elle est à même de satisfaire aux conditions prescrites par les lois et règlements normalement appliqués par lesdites Autorités à l'exploitation des services aériens internationaux conformément aux dispositions de la Convention.

4. Chaque Partie contractante aura le droit de refuser l'autorisation d'exploitation prévue au paragraphe 2 du présent article ou d'imposer telles conditions qui lui semblent nécessaires pour l'exercice des droits spécifiés à l'article 2 du présent Accord, lorsque ladite Partie contractante ne possède pas la preuve qu'une part prépondérante de la propriété et le contrôle effectif de cette entreprise appartiennent à la Partie contractante désignant l'entreprise ou à des ressortissants de celle-ci.

5. Dès réception de l'autorisation d'exploitation prévue au paragraphe 2 du présent article, l'entreprise désignée pourra commencer à tout moment l'exploitation de tout service agréé, à condition qu'un tarif établi conformément aux dispositions de l'article 11 du présent Accord soit en vigueur.

Article 4. Nonobstant les dispositions des articles 3 et 5 du présent Accord, une Partie contractante pourra désigner une entreprise commune de transports aériens constituée conformément aux articles 77 et 79 de la Convention, et cette entreprise sera acceptée par l'autre Partie contractante.

Article 5. 1. Chaque Partie contractante aura le droit de révoquer une autorisation d'exploitation ou de suspendre l'exercice, par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, des droits spécifiés à l'article 2 du présent Accord, ou de soumettre l'exercice de ces droits aux conditions qu'elle jugera nécessaires, si :

- a. Cette entreprise ne peut pas prouver qu'une part prépondérante de la propriété et le contrôle effectif de ladite entreprise appartiennent à la Partie contractante désignant l'entreprise ou à des ressortissants de celle-ci, ou si
- b. Cette entreprise n'a pas observé ou a gravement négligé les lois et règlements de la Partie contractante qui a accordé ces droits, ou si
- c. Cette entreprise n'exploite pas les services agréés dans les conditions prescrites par le présent Accord.

2. Un tel droit ne pourra être exercé qu'après consultation avec l'autre Partie contractante, à moins que la révocation, la suspension ou la fixation des conditions prévues au paragraphe 1 du présent article ne soient immédiatement nécessaires pour éviter de nouvelles infractions aux lois et règlements.

Article 6. 1. L'exploitation des services agréés entre les territoires des deux Parties contractantes constitue pour les deux pays un droit fondamental et primordial.

2. Les entreprises désignées par les deux Parties contractantes seront assurées d'un traitement juste et équitable, afin de bénéficier de possibilités égales pour l'exploitation des services agréés.

3. Elles devront prendre en considération sur les parcours communs leurs intérêts mutuels afin de ne pas affecter indûment leurs services respectifs.

4. Sur chacune des routes spécifiées, les services agréés auront pour objectif primordial la mise en œuvre, à un coefficient d'utilisation tenu pour raisonnable, d'une capacité adaptée aux besoins normaux et raisonnablement prévisibles du trafic aérien international en provenance ou à destination du territoire de la Partie contractante qui aura désigné l'entreprise exploitant lesdits services.

Les autorités aéronautiques veilleront à ce que les capacités attribuées à chaque entreprise désignée soient respectées. Ces capacités seront révisées selon les besoins.

5. Toutefois, l'entreprise désignée par l'une des Parties contractantes pourra satisfaire aux besoins du trafic entre les territoires des Etats situés sur les routes spécifiées et le territoire de l'autre Partie contractante, compte tenu des services locaux et régionaux.

6. Pour répondre aux exigences d'un trafic imprévu ou momentané sur ces mêmes routes, les entreprises désignées s'entendront sur des mesures appropriées pour satisfaire à cette augmentation temporaire du trafic. Elles en soumettront le résultat à l'approbation des autorités aéronautiques des deux Parties contractantes.

7. Au cas où l'entreprise désignée par l'une des Parties contractantes ne désireait pas utiliser sur une ou plusieurs routes soit une fraction, soit la totalité de la capacité de transport qu'elle pourrait offrir selon les paragraphes 1, 2, 3, 4 et 6 du présent article, elle s'entendra avec l'entreprise désignée par l'autre Partie contractante en vue de transférer à celle-ci, pour un temps déterminé, la totalité ou une fraction de la capacité de transport en cause.

Article 7. 1. Les aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée d'une Partie contractante, ainsi que leurs équipements normaux, leurs réserves de carburants et lubrifiants et leurs provisions de bord, y compris les denrées alimentaires, les boissons et les tabacs, seront exonérés, à l'entrée dans le territoire de l'autre Partie contractante, de tous droits de douane ou taxes similaires, à condition que ces équipements, réserves et provisions demeurent à bord des aéronefs jusqu'à leur réexportation.

2. Seront également exonérés de ces mêmes droits et taxes à l'exception des redevances ou taxes pour services rendus :

- a. Les provisions de bord prises sur le territoire d'une Partie contractante dans les limites fixées par les autorités de ladite Partie contractante et destinées à la consommation à bord des aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante;
- b. Les pièces de rechange et les équipements normaux de bord, importés sur le territoire de l'une des Parties contractantes pour l'entretien ou la réparation des aéronefs employés en service international;
- c. Les carburants et lubrifiants destinés à l'avitaillement des aéronefs employés en service international par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, même lorsque ces approvisionnements doivent être utilisés sur la partie du trajet effectuée au-dessus du territoire de la Partie contractante sur lequel ils ont été embarqués.

3. Les équipements normaux de bord, ainsi que les produits et approvisionnements se trouvant à bord des aéronefs employés par l'entreprise désignée d'une Partie contractante ne pourront être déchargés sur le territoire de l'autre Partie contractante qu'avec le consentement des autorités douanières de ce territoire. Dans ce cas, ils pourront être placés sous la surveillance desdites autorités jusqu'à ce qu'ils soient réexportés ou qu'ils aient fait l'objet d'une déclaration de douane.

Article 8. 1. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée et la sortie des aéronefs affectés à la navigation aérienne internationale ou les vols de ces aéronefs au-dessus dudit territoire s'appliqueront à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante.

2. Les lois et règlements d'une Partie contractante régissant sur son territoire l'entrée, le séjour et la sortie des passagers, équipages, bagages, marchandises ou envois postaux — tels que ceux qui concernent les formalités d'entrée, de sortie, d'émigration et d'immigration, la douane et les mesures sanitaires — s'appliqueront aux passagers, équipages, bagages, marchandises ou envois postaux transportés par les aéronefs de l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante pendant que ceux-ci se trouvent sur ledit territoire.

Article 9. 1. Aucune Partie contractante n'aura le droit d'accorder de préférences à sa propre entreprise par rapport à l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante dans l'application des lois et règlements mentionnés à l'article 8 du présent Accord.

2. Pour l'utilisation des aéroports et des autres facilités mises à disposition par une Partie contractante, l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante n'aura pas à payer de taxes supérieures à celles qui doivent être payées pour les aéronefs nationaux affectés à des services internationaux réguliers.

3. L'entreprise désignée d'une Partie contractante aura le droit d'établir ses propres représentations sur le territoire de l'autre Partie contractante, si elle le juge nécessaire.

Ces représentations pourront inclure du personnel commercial, opérationnel et technique indispensable, local ou étranger. Pour l'activité commerciale, le principe de la réciprocité est applicable.

Article 10. 1. Les certificats de navigabilité, les brevets d'aptitude et les licences délivrés ou validés par l'une des Parties contractantes, et non périmés, seront reconnus valables par l'autre Partie contractante.

2. Chaque Partie contractante se réserve cependant le droit de ne pas reconnaître valables, pour la circulation au-dessus de son propre territoire, les brevets d'aptitude et les licences délivrés à ses propres ressortissants ou validés par l'autre Partie contractante ou par tout autre Etat.

Article 11. 1. Les tarifs que chaque entreprise désignée devra appliquer en relation avec les transports en provenance ou à destination du territoire de l'autre Partie contractante seront fixés à des taux raisonnables, compte tenu de tous les éléments déterminants, comprenant le coût de l'exploitation, un bénéfice raisonnable, les caractéristiques de chaque service et les tarifs perçus par d'autres entreprises de transport aérien.

2. Les tarifs mentionnés au paragraphe 1 du présent article seront si possible, fixés d'un commun accord par les entreprises désignées des deux Parties contractantes et après consultation des autres entreprises de transport aérien desservant tout ou partie de la même route. Les entreprises désignées devront, autant que possible, appliquer à cet effet la procédure de fixation des tarifs établie par l'organisme international qui formule des propositions en cette matière.

3. Les tarifs ainsi fixés seront soumis à l'approbation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante au moins soixante jours avant la date prévue pour leur entrée en vigueur. Dans des cas spéciaux, ce délai pourra être réduit, sous réserve de l'accord desdites autorités. Si ni l'une ni l'autre des autorités aéronautiques ne notifie sa non-approbation dans un délai de trente jours après la soumission, ces tarifs seront considérés comme approuvés.

4. Si les entreprises désignées ne peuvent arriver à une entente, ou si les tarifs ne sont pas approuvés par les autorités aéronautiques d'une Partie contractante, les autorités aéronautiques s'efforceront de fixer les tarifs par accord mutuel. Ces négociations commenceront dans un délai de trente jours après qu'il soit manifestement établi que les entreprises désignées ne peuvent arriver à une entente ou après que les autorités aéronautiques d'une Partie contractante aient notifié aux autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante leur non-approbation concernant les tarifs.

5. A défaut d'accord, le différend sera soumis à la procédure prévue à l'article 16 ci-après.

6. Les tarifs déjà établis resteront en vigueur jusqu'à ce que de nouveaux tarifs soient fixés conformément aux dispositions du présent article ou de l'article 16 du présent Accord, mais au plus pendant douze mois à partir du jour où les autorités aéronautiques de l'une des Parties contractantes ont refusé l'approbation.

Article 12. L'entreprise désignée d'une Partie contractante soumettra à l'approbation des autorités aéronautiques de l'autre Partie contractante, au moins trente jours avant le début de l'exploitation des services agréés, la nature du transport, les types d'avions utilisés et les horaires envisagés. La même règle s'appliquera aux changements ultérieurs.

Article 13. 1. Sous réserve de réciprocité, chaque Partie contractante s'engage à assurer à l'autre Partie contractante le libre transfert des excédents de recettes sur les dépenses réalisés sur son territoire en raison du transport de passagers, bagages,

marchandises et envois postaux effectués par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante, aux taux officiels.

2. Les bénéfices réalisés sur le territoire d'une Partie contractante par l'entreprise désignée de l'autre Partie contractante en raison du transport de passagers, bagages, marchandises et envois postaux seront exonérés des impôts sur le revenu perçus par cette Partie contractante.

3. Si le service des paiements et le régime fiscal entre les Parties contractantes sont réglés par accords spéciaux, ceux-ci seront applicables.

Article 14. Les autorités aéronautiques des Parties contractantes se communiqueront, sur demande, des statistiques périodiques ou d'autres renseignements analogues relatifs au trafic sur les services agréés.

Article 15. 1. Chaque Partie contractante ou ses autorités aéronautiques pourront demander une consultation avec l'autre Partie contractante ou avec ses autorités aéronautiques.

2. Une consultation demandée par une Partie contractante ou ses autorités aéronautiques devra commencer dans un délai de soixante jours après réception de la demande.

Article 16. 1. Les différends entre les Parties contractantes relatifs à l'interprétation ou à l'application du présent Accord, qui ne pourraient être réglés par la voie de négociations directes ou par la voie diplomatique, seront soumis, à la requête de l'une des Parties contractantes, à un tribunal arbitral.

2. Ce tribunal sera composé de trois membres. Chacune des deux Parties désignera un arbitre; ces deux arbitres se mettront d'accord sur la désignation d'un ressortissant d'un Etat tiers comme Président.

3. Si, dans un délai de deux mois à dater du jour où l'une des deux Parties a proposé le règlement arbitral du litige, les deux arbitres n'ont pas été désignés, ou si, dans le cours du mois suivant, les arbitres ne se sont pas mis d'accord sur la désignation d'un président, chaque Partie contractante pourra demander au Président du Conseil de l'Organisation de l'aviation civile internationale de procéder aux désignations nécessaires.

4. Le tribunal arbitral décide, à majorité des voix, s'il ne parvient pas à régler le différend à l'amiable. Pour autant que les Parties contractantes ne conviennent rien de contraire, il établit lui-même ses principes de procédure et détermine son siège. Il décide des frais résultant de cette procédure.

5. Les Parties contractantes s'engagent à se conformer aux mesures provisoires qui pourront être édictées au cours de l'instance, ainsi qu'à la décision arbitrale, cette dernière étant dans tous les cas considérée comme définitive.

6. Si l'une des Parties contractantes ne se conforme pas aux décisions du tribunal arbitral, l'autre Partie contractante pourra, aussi longtemps que durera ce manquement, limiter, suspendre ou révoquer les droits ou privilèges qu'elle avait accordés en vertu du présent Accord à la Partie contractante en défaut.

Article 17. Le présent Accord et ses amendements ultérieurs seront enregistrés auprès de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 18. Le présent Accord sera mis en harmonie avec toute convention multilatérale qui viendrait à lier les deux Parties contractantes.

Article 19. Chaque Partie contractante pourra, à tout moment, notifier à l'autre Partie contractante la dénonciation du présent Accord. Une telle notification sera communiquée simultanément à l'Organisation de l'aviation civile internationale. La dénonciation prendra effet un an après la date de réception de la notification par l'autre Partie contractante, à moins que cette notification ne soit retirée d'un commun accord avant la fin de cette période. Au cas où la Partie contractante qui recevrait une telle notification n'en accuserait pas réception, ladite notification serait tenue pour reçue quinze jours après sa réception au siège de l'Organisation de l'aviation civile internationale.

Article 20. 1. Le présent Accord sera appliqué provisoirement dès le jour de sa signature. Il entrera en vigueur dès que les Parties contractantes se seront notifiées l'accomplissement de leurs formalités constitutionnelles concernant la conclusion et l'entrée en vigueur des accords internationaux.

2. Toute modification du présent Accord sera appliquée provisoirement dès le jour de sa signature. Elle entrera en vigueur dès que les Parties contractantes se seront notifiées l'accomplissement des formalités constitutionnelles.

3. Des modifications des annexes pourront être convenues directement entre les autorités aéronautiques des Parties contractantes. Elles seront appliquées provisoirement dès le jour de leur signature et entreront en vigueur après avoir été confirmées par un échange de notes diplomatiques.

EN FOI DE QUOI les plénipotentiaires des deux Parties contractantes ont signé le présent Accord.

FAIT à Lomé, le 3 décembre 1980 en double exemplaire, en langue française.

Pour le Conseil fédéral suisse :

MICHAEL VON SCHENCK

Pour le Gouvernement
de la République Togolaise :

KOFFI WALLA

ANNEXE

TABLEAUX DE ROUTES

Tableau I

Routes sur lesquelles l'entreprise désignée par la Suisse peut exploiter des services aériens :

<i>Points de départ</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Point au Togo</i>	<i>Points au-delà</i>
Points en Suisse	A déterminer ultérieurement	Lomé ou Niamtougou	Luanda

Tableau II

Routes sur lesquelles l'entreprise désignée par le Togo peut exploiter des services aériens :

<i>Points de départ</i>	<i>Points intermédiaires</i>	<i>Point en Suisse</i>	<i>Points au-delà</i>
Points au Togo	A déterminer ultérieurement	Bâle ou Genève ou Zurich	Paris et un point en Europe de l'Ouest à choisir ultérieurement

NOTES. 1. Les points sur les routes spécifiées peuvent, à la convenance des entreprises désignées, ne pas être desservis lors de tous les vols ou de certains d'entre eux.

2. Les points sur les routes spécifiées ne doivent pas nécessairement être desservis dans l'ordre indiqué, à condition que le service en question soit exploité sur une route dans une certaine mesure directe.

3. Chaque entreprise désignée peut déterminer n'importe lequel des services agréés sur le territoire de l'autre Partie contractante.

4. Chaque entreprise désignée peut desservir des points non mentionnés, à condition qu'il ne soit pas exercé de droits de trafic entre ces points et le territoire de l'autre Partie contractante.

[TRANSLATION — TRADUCTION]

AIR TRANSPORT AGREEMENT¹ BETWEEN THE SWISS CONFEDERATION AND THE TOGOLESE REPUBLIC

The Swiss Federal Council, on the one hand,

The Government of the Togolese Republic, on the other,

Desiring to promote the development of air transport between Switzerland and the Togolese Republic and to further international co-operation in this field to the greatest possible extent;

Desiring to create the necessary basis for the establishment of air services;

Desiring to apply to such transport the principles and provisions of the Convention on International Civil Aviation, signed at Chicago on 7 December 1944;²

Considering that the development of air transport can contribute to the maintenance of friendship and understanding between the Contracting States;

Have agreed as follows:

Article 1. For the purpose of this Agreement and its annexes:

(a) The term “Convention” means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on 7 December 1944.

(b) The term “aeronautical authorities” means, in the case of Switzerland, the Federal Civil Aviation Office, and, in the case of the Togolese Republic, the Minister of Civil Aviation, or, in either case, any person or agency authorized to perform the functions at present assigned to the said authorities.

(c) The term “designated airline” means an airline which one of the Contracting Parties has designated, in accordance with this Agreement, to operate the agreed air services.

(d) The term “tariff” means the prices to be paid for the carriage of passengers, baggage and cargo, and the conditions under which those prices apply, including commissions and other additional remuneration in respect of the issue or sale of tickets, but excluding remuneration or conditions for the carriage of mail.

(e) The word “territory” shall be understood as defined in article 2 of the Convention on International Civil Aviation.

(f) The terms “air services”, “international air service”, “airline” and “stop for non-traffic purposes” shall have the meanings given in article 96 of the Convention.

(g) The terms “equipment on board”, “aircraft stores on board” and “spare parts” shall have the meanings given in annex 9 to the Convention.

2. The annexes to this Agreement shall be an integral part of the Agreement. Any reference to the Agreement shall also apply to the annexes, except otherwise expressly provided.

¹ Came into force provisionally on 3 December 1980, the date of signature, and definitively on 12 April 1983, the date on which the Contracting Parties notified each other of the completion of their constitutional formalities, in accordance with article 20 (1).

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 15, p. 295. For the texts of the Protocols amending this Convention, see vol. 320, pp. 209 and 217; vol. 418, p. 161; vol. 514, p. 209; vol. 740, p. 21; vol. 893, p. 117; vol. 958, p. 217; vol. 1008, p. 213, and vol. 1175, p. 297.

Article 2. 1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights enumerated in this Agreement for the purpose of establishing air services on the routes specified in the schedules annexed hereto. Such services and routes are hereinafter referred to as “agreed services” and “specified routes”.

2. Subject to the provisions of this Agreement, the designated airline of each Contracting Party shall enjoy, while operating international services:

- (a) The right to fly without landing across the territory of the other Contracting Party;
- (b) The right to make stops for non-traffic purposes in the said territory;
- (c) The right to take on and put down in the said territory, at points specified in the annex, international traffic in passengers, cargo and mail.

Article 3. 1. Each Contracting Party shall have the right to designate, in writing, to the other Contracting Party an airline to operate the agreed services.

2. Subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of this article, the aeronautical authorities which have received notification of designation shall without delay grant to the airline designated by the other Contracting Party the necessary operating authorization.

3. The aeronautical authorities of one Contracting Party may require the airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied by those authorities to the operation of international air services in accordance with the provisions of the Convention.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorization provided for in paragraph 2 of this article, or to impose such conditions as it may deem necessary for the exercise of the rights specified in article 2 of this Agreement, when the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of such airline are vested in the Contracting Party which has designated the airline or in its nationals.

5. Upon receipt of the operating authorization provided for in paragraph 2 of this article, the designated airline may at any time commence operation of any agreed service, provided that a tariff established in accordance with the provisions of article 11 of this Agreement is in force.

Article 4. Notwithstanding the provisions of articles 3 and 5 of this Agreement, either Contracting Party may designate a joint airline company constituted in accordance with articles 77 and 79 of the Convention, and such company shall be accepted by the other Contracting Party.

Article 5. 1. Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or suspend the exercise of the rights specified in article 2 of this Agreement by the designated airline of the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of such rights, if:

- (a) The airline cannot prove that substantial ownership and effective control of it are vested in the Contracting Party which has designated the airline or in its nationals; or
- (b) The airline has failed to comply with, or has seriously disregarded, the laws and regulations of the Contracting Party which granted those rights; or

(c) The airline fails to operate the agreed services in the manner prescribed in this Agreement.

2. Such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party, unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions referred to in paragraph 1 of this article is imperative in order to prevent further infringements of the laws and regulations.

Article 6. 1. Operation of the agreed services between the territories of the two Contracting Parties shall constitute a basic and primary right of the two countries.

2. There shall be fair and equitable treatment of the designated airlines of the two Contracting Parties so that they might enjoy equal opportunities in operating the agreed services.

3. Where they operate on the same routes, they shall take their mutual interests into account so as not to affect each other's services unduly.

4. On each of the specified routes, the agreed services shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to meet the normal and reasonably foreseeable requirements of international air traffic originating from, or bound for, the territory of the Contracting Party which has designated the airline operating the said services.

The aeronautical authorities shall ensure that the capacities allotted to each designated airline are observed. Such capacities shall be revised according to requirements.

5. The airline designated by one of the Contracting Parties may, however, meet traffic requirements between the territories of States situated on the specified routes and the territory of the other Contracting Party, taking account of local and regional services.

6. In order to meet unforeseen or temporary traffic requirements on the specified routes, the designated airlines shall agree upon appropriate measures to deal with such temporary increase in traffic. They shall submit such measures to the aeronautical authorities of the two Contracting Parties for their approval.

7. If the airline designated by one of the Contracting Parties does not wish to operate, on one or more of the routes, part or all of the transport capacity at its disposal in accordance with paragraphs 1, 2, 3, 4 and 6 of this article, it shall arrange with the airline designated by the other Contracting Party to transfer to it, for a given period, all or part of the capacity in question.

Article 7. 1. Aircraft employed in international service by the designated airline of one Contracting Party, as well as their regular equipment, reserves of fuel and lubricants, and aircraft stores, including food, beverages and tobacco, shall be exempt, on entry into the territory of the other Contracting Party, from all customs duties or similar taxes, provided that such equipment, reserves and supplies remain on board until they are re-exported.

2. The following shall likewise be exempt from such duties and taxes, excluding charges or taxes in respect of services performed:

(a) Aircraft stores taken on board in the territory of one Contracting Party, within limits fixed by the authorities of the said Contracting Party, and intended for consumption on board aircraft employed in international service by the designated airline of the other Contracting Party;

- (b) Spare parts and regular airborne equipment imported into the territory of one Contracting Party for the maintenance or repair of aircraft employed in international service;
- (c) Fuels and lubricants intended to supply aircraft employed in international service by the designated airline of the other Contracting Party, even though such supplies are to be used on that part of the flight which takes place over the territory of the Contracting Party in which they were taken on board.

3. Regular equipment, and products and stores which are on board aircraft employed by the designated airline of one Contracting Party may not be unloaded in the territory of the other Contracting Party without the consent of the customs authorities of that territory. When so unloaded, they may be placed under the supervision of the said authorities until they are re-exported or until they have been covered by a customs declaration.

Article 8. 1. The laws and regulations of one Contracting Party governing entry into and departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation, or governing flights of such aircraft over its territory, shall apply to the designated airline of the other Contracting Party.

2. The laws and regulations of one Contracting Party governing entry into, sojourn in and departure from its territory of passengers, crew, baggage, cargo or mail, such as those relating to entry, departure, emigration and immigration, customs and health measures, shall apply to passengers, crew, baggage, cargo or mail carried by the aircraft of the designated airline of the other Contracting Party while they are in the said territory.

Article 9. 1. Neither Contracting Party shall be entitled to give preferential treatment to its own airline over the designated airline of the other Contracting Party in the application of the laws and regulations referred to in article 8 of this Agreement.

2. For the use of airports and other facilities made available by one Contracting Party, the designated airline of the other Contracting Party shall not be required to pay charges greater than those to be paid in respect of national aircraft engaged in scheduled international services.

3. The designated airline of one Contracting Party shall have the right to maintain agents in the territory of the other Contracting Party, should it consider that necessary.

Such agents may include essential commercial, operational and technical personnel, local or foreign. With regard to commercial activity, the principle of reciprocity shall apply.

Article 10. 1. Certificates of airworthiness, certificates of competency and licences issued or validated by one of the Contracting Parties shall, during the period of their validity, be recognized as valid by the other Contracting Party.

2. Each Contracting Party reserves the right, however, to refuse to recognize as valid, for the purpose of flight over its territory, certificates of competency and licences issued to or validated for its own nationals by the other Contracting Party or by any other State.

Article 11. 1. The tariffs to be applied by the designated airline of one Contracting Party for carriage to or from the territory of the other Contracting Party

shall be fixed at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including cost of operation, reasonable profit, the characteristics of each service and the tariffs of other airlines.

2. The tariffs referred to in paragraph 1 of this article shall, if possible, be agreed by the designated airlines of both Contracting Parties, in consultation with other airlines operating over the whole or part of the route concerned. The designated airlines shall as far as possible apply for this purpose the rate-fixing machinery established by the international agency which puts forward proposals in this respect.

3. The tariffs so fixed shall be submitted for approval to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at least 60 days before the proposed date of their introduction. In special cases, this period may be reduced, subject to the agreement of the said authorities. If the aeronautical authorities of either Contracting Party fail to communicate their non-approval within 30 days of submission, such tariffs shall be considered to have been approved.

4. If the designated airlines are unable to reach an agreement or if the tariffs are not approved by the aeronautical authorities of one Contracting Party, the aeronautical authorities shall endeavour to fix the tariffs by agreement between themselves. Negotiations shall begin within 30 days after it has been clearly established that the designated airlines are unable to reach an agreement or after the aeronautical authorities of one Contracting Party have notified the aeronautical authorities of the other Contracting Party of their non-approval with regard to the tariffs.

5. If there is no agreement, the dispute shall be subject to the procedure provided for in article 16 below.

6. Tariffs already established shall remain in force until new tariffs are fixed in accordance with the provisions of this article or of article 16 of this Agreement, but no longer than 12 months after the date on which the aeronautical authorities of one of the Contracting Parties withheld approval.

Article 12. The designated airline of one Contracting Party shall submit for approval to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, not later than 30 days prior to starting the agreed services, proposals regarding the nature of carriage, the type of aircraft to be used, and the timetables envisaged. The same procedure shall apply to any subsequent changes.

Article 13. 1. Subject to reciprocity, each Contracting Party undertakes to enable the other Contracting Party to transfer freely, at official rates, any receipts in excess of expenditure accruing in its territory from the carriage of passengers, baggage, cargo and mail by the designated airline of the other Contracting Party.

2. The profits made in the territory of one Contracting Party by the designated airline of the other Contracting Party in respect of the carriage of passengers, baggage, cargo and mail shall be exempt from income tax levied by the first Contracting Party.

3. If payments and fiscal arrangements between the Contracting Parties are governed by special agreements, such special agreements shall apply.

Article 14. The aeronautical authorities of the Contracting Parties shall transmit to each other, upon request, periodic statements of statistics or other similar information relating to the amount of traffic on the agreed services.

Article 15. 1. A Contracting Party or its aeronautical authorities may request a consultation with the other Contracting Party or with its aeronautical authorities.

2. A consultation requested by a Contracting Party or its aeronautical authorities shall begin within 60 days of the date of receipt of the request.

Article 16. 1. Disputes between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement which cannot be settled by direct negotiation or through the diplomatic channel shall, at the request of either Contracting Party, be submitted to an arbitral tribunal.

2. This tribunal shall be composed of three members. Each of the two Parties shall nominate one arbitrator; the two arbitrators shall agree on the nomination of a national of a third State as Chairman.

3. If within two months of the date on which one of the two Parties proposes the settlement of a dispute by arbitration, the two arbitrators have not been nominated, or if during the following month, the arbitrators have not agreed on the nomination of a Chairman, either Contracting Party may request the President of the Council of the International Civil Aviation Organization to make the necessary nominations.

4. The arbitral tribunal shall make a ruling by a majority vote if it fails to bring about an amicable settlement. Unless the Contracting Parties agree otherwise, it shall establish its own rules of procedure and decide where to be based. It shall determine the costs arising from this procedure.

5. The Contracting Parties undertake to comply with any provisional measures enacted during proceedings, and with the arbitral decision, that decision being considered, in all cases, final.

6. If one of the Contracting Parties fails to comply with the decisions of the arbitral tribunal, the other Contracting Party may, for the duration of that failure to comply, restrict, suspend or revoke the rights or privileges it had granted in accordance with this Agreement to the Contracting Party at fault.

Article 17. This Agreement and subsequent amendments thereto shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 18. This Agreement shall be harmonized with any multilateral convention which may in future bind the two Contracting Parties.

Article 19. Either Contracting Party may at any time give notice to the other Contracting Party of its denunciation of this Agreement. Such notice shall be communicated at the same time to the International Civil Aviation Organization. Denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice has been withdrawn by mutual agreement before the end of that period. If the Contracting Party receiving such notice fails to acknowledge receipt, it shall be deemed to have been received by that Party 15 days after its receipt at the headquarters of the International Civil Aviation Organization.

Article 20. 1. This Agreement shall be applied provisionally from the date of its signature. It shall enter into force when the Contracting Parties have notified each other of the completion of their constitutional formalities relating to the conclusion and entry into force of international agreements.

2. Any amendment of this Agreement shall be applied provisionally from the date of its signature. It shall enter into force when the Contracting Parties have notified each other of the completion of constitutional formalities.

3. Amendments to the annexes may be agreed upon directly by the aeronautical authorities of the Contracting Parties. They shall be applied provisionally from the date of their signature, and shall enter into force after they have been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

IN WITNESS WHEREOF the plenipotentiaries of the two Contracting Parties have signed this Agreement.

DONE at Lomé on 3 December 1980, in duplicate in the French language.

For the Swiss Federal Council:

MICHAEL VON SCHENCK

For the Government
of the Togolese Republic:

KOFFI WALLA

ANNEX

ROUTE SCHEDULES

Schedule I

Routes on which air services may be operated by the designated airline of Switzerland:

<i>Points of departure</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Point in Togo</i>	<i>Points beyond</i>
Points in Switzerland	To be determined later	Lomé or Niamtougou	Luanda

Schedule II

Routes on which air services may be operated by the designated airline of Togo:

<i>Points of departure</i>	<i>Intermediate points</i>	<i>Points in Switzerland</i>	<i>Points beyond</i>
Points in Togo	To be determined later	Basel or Geneva or Zurich	Paris and a point in Western Europe to be selected later

NOTES. 1. Points on the specified routes may be omitted on any or all flights at the option of the designated airlines.

2. Points on the specified routes need not be served in the order given, provided that the service in question is operated on a more or less direct route.

3. Each designated airline may determine any of the agreed services in the territory of the other Contracting Party.

4. Each designated airline may serve points not mentioned, provided that traffic rights are not exercised between such points and the territory of the other Contracting Party.

No. 22866

MULTILATERAL

Non-aggression and Defence Assistance Agreement. Concluded at Abidjan on 9 June 1977

Authentic text: French.

Registered by the Secretary-General of the Non-aggression and Defence Assistance Agreement on 9 April 1984.

MULTILATÉRAL

Accord de non-agression et d'assistance en matière de défense. Concln à Abidjan le 9 juin 1977

Texte authentique : français.

Enregistré par le Secrétaire général de l'Accord de non-agression et d'assistance en matière de défense le 9 avril 1984.

ACCORD¹ DE NON-AGRESSION ET D'ASSISTANCE EN MATIÈRE DE DÉFENSE ENTRE LES ÉTATS DE LA CEAO ET LE TOGO

PRÉAMBULE

Les Gouvernements des Etats membres de la CEAO et le Togo :

Considérant les liens d'amitié et de coopération existant entre leurs pays;

Conscients des responsabilités qui leur incombent en ce qui concerne le maintien de la paix conformément aux principes de la Charte des Nations Unies et de la Charte de l'OUA²;

Considérant leur appartenance à la même zone géographique;

Conscients des graves menaces d'agression qui pèsent de plus en plus sur le continent africain en général, et sur leurs pays en particulier, du fait d'interventions venant de l'extérieur;

Considérant que si la défense extérieure de leurs Etats dépend souverainement de chacun d'eux, il apparaît cependant que cette défense serait plus efficace avec la mise en commun des moyens respectifs;

Désireux de déterminer les modalités de leur coopération en matière de défense sur la base de l'égalité, du respect et de l'intérêt mutuels;

Sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1. Les Gouvernements des pays signataires de l'Accord s'engagent à ne pas utiliser la force entre eux pour régler leurs différends. Ils s'engagent également à se prêter mutuellement aide et assistance pour leur défense contre toute agression.

Les problèmes généraux de défense seront traités au niveau des Chefs d'Etat et de Gouvernement qui se réunissent au moins une fois par an, alternativement dans chacun des pays membres.

Un conseil ministériel est chargé de l'élaboration des mesures de défense, qui sont soumises à l'approbation de la Conférence des Chefs d'Etat et de Gouvernement, ainsi que de leur application.

Article 2. Il est créé un Secrétariat permanent dont le siège est à Abidjan.

Il est chargé de l'administration et du suivi des décisions ainsi que de la préparation et de la gestion du budget du Secrétariat.

¹ Entré en vigueur le 21 novembre 1983, dès sa ratification par les sept Etats signataires suivants, conformément à l'article 8 :

<i>Etat</i>	<i>Date du dépôt de l'instrument de ratification</i>
Côte d'Ivoire	21 novembre 1983
Haute-Volta	22 janvier 1982
Mali	3 novembre 1981
Mauritanie	12 avril 1978
Niger	9 juin 1983
Sénégal	20 septembre 1977
Togo	27 avril 1982

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 479, p. 39.

Le Secrétaire Général, nommé par la Conférence pour trois ans, n'a aucun pouvoir de décision et ne prend aucune initiative en dehors des questions de sa compétence.

Article 3. Les Chefs d'Etat et de Gouvernement décident de se réunir en conférence en cas de menace ou d'agression.

Cette rencontre est précédée par la tenue d'un conseil ministériel chargé d'examiner la situation, d'émettre un avis sur l'opportunité d'une action militaire et de préparer, éventuellement, une étude sur la stratégie à adopter et les moyens d'intervention à mettre en œuvre.

Article 4. Le Conseil ministériel comprend nécessairement les Chefs d'Etat-Major des Armées des pays membres ou leurs représentants.

Il doit définir les modalités de participation de chaque Etat à toute action commune à mener.

A la fin de chaque mission, le Conseil se réunit et dresse procès-verbal à l'intention des Chefs d'Etat et de Gouvernement.

Il propose à la Conférence le budget du Secrétariat permanent.

Article 5. L'exécution des mesures arrêtées incombe au seul responsable nommé par la Conférence des Chefs d'Etat et de Gouvernement sur proposition du Conseil des Ministres. Il dispose de tous les moyens décidés par la Conférence.

Il rend compte au Conseil Ministériel du déroulement de sa mission.

En cours d'action, toute nouvelle demande de moyens est soumise à l'agrément du Conseil Ministériel.

Article 6. Les engagements aux termes de cet Accord ne peuvent pas être interprétés comme portant atteinte aux conventions ou accords conclus, en matière de défense, par l'une ou l'autre partie avec des Etats tiers.

Article 7. Les Etats non membres désirant être partie à l'Accord doivent en faire la demande expresse auprès du Secrétariat permanent qui en informe tous les Etats membres.

L'adhésion est examinée par la Conférence des Chefs d'Etat et de Gouvernement et elle devient effective à compter de la date de la [notification]¹ par le Secrétariat.

Article 8. Le présent Accord entre en vigueur dès sa ratification par les sept Etats signataires.

Il peut être dénoncé à tout moment par l'une des parties contractantes après un préavis d'un an.

---

¹ Le Secrétaire général de l'Accord de non-agression et d'assistance en matière de défense a fait savoir qu'il fallait lire «notification» et non pas «modification» comme indiqué dans l'original de l'Accord — The Secretary-General of the Non-aggression and Defence Assistance Agreement has informed that "notification" should be read instead of "modification" as indicated in the original copy of the Agreement.

Abidjan, le 9 juin 1977

Pour la République
de Côte d'Ivoire :

[*Signé*]

S.E. FÉLIX HOUPHOUËT-BOIGNY
Président de la République

Pour la République
Islamique de Mauritanie :

[*Signé*]

S.E. MOKTAR OULD DADDAH
Président de la République

Pour la République de Haute-Volta :

[*Signé*]

S.E. EL HADJ ABOUBACAR SANGOULÉ
LAMIZANA
Président de la République

Pour la République du Niger :

[*Signé*]

S.E. SEYNI KOUNTCHE
Président du Conseil Militaire Suprême
Chef de l'Etat

Pour la République du Mali :

[*Signé*]

S.E. MOUSSA TRAORÉ
Président du Comité Militaire
de Libération Nationale
Chef de l'Etat

Pour la République du Sénégal :

[*Signé*]

S.E. LÉOPOLD SÉDAR SENGHOR
Président de la République

Pour la République Togolaise :

[*Signé*]

S.E. GNASSINGBÉ EYADEMA
Président de la République

[TRANSLATION — TRADUCTION]

**NON-AGGRESSION AND DEFENCE ASSISTANCE AGREEMENT¹
BETWEEN THE STATES OF THE WEST AFRICAN ECONOMIC
COMMUNITY (CEAO) AND TOGO**

PREAMBLE

The Governments of the States members of CEAO and Togo:

Considering the ties of friendship and co-operation existing between their countries;

Conscious of their responsibilities for maintaining peace in accordance with the principles of the Charter of the United Nations and the Charter of OAU;²

Considering the fact that they belong to the same geographical region;

Aware of the serious threats of aggression that increasingly menace the African continent in general and their countries in particular as a result of foreign intervention;

Considering the fact that while the external defence of their States is the sovereign responsibility of each of them, that defence would nevertheless be made more effective by pooling their respective resources;

Desiring to establish the methods of their co-operation in matters of defence on the basis of equality, respect and mutual interest;

Have agreed as follows:

Article 1. The Governments of the countries that are signatories to this Agreement undertake not to use force to settle differences between them. They also undertake to provide mutual aid and assistance for their defence against any aggression.

General defence problems shall be dealt with at the level of Chiefs of State and Heads of Government, who shall meet at least once a year, in each member country in turn.

A ministerial council shall be responsible for drawing up defence measures, which shall be submitted to the Conference of Chiefs of State and Heads of Government for approval, and implementing them.

¹ Came into force on 21 November 1983, upon ratification by the following seven signatory States, in accordance with article 8:

<i>State</i>	<i>Date of deposit of the instrument of ratification</i>
Ivory Coast	21 November 1983
Mali	3 November 1981
Mauritania	12 April 1978
Niger	9 June 1983
Senegal	20 September 1977
Togo	27 April 1982
Upper Volta	22 January 1982

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 479, p. 39.

Article 2. A permanent Secretariat shall be established with headquarters in Abidjan.

It shall be responsible for the administration and follow-up of decisions as well as for the preparation and management of the Secretariat budget.

The Secretary-General, who shall be appointed by the Conference for a three-year term, shall have no power of decision and take no initiative on questions outside his competence.

Article 3. In the event of a threat or of aggression, the Chiefs of State and Heads of Government shall decide to meet in conference.

The meeting shall be preceded by the convening of a ministerial council to consider the situation, express an opinion as to the advisability of military action and, if necessary, to prepare a study on the strategy to be adopted and the means of intervention to be employed.

Article 4. The Ministerial Council shall include the chiefs of staff of the armies of the member countries or their representatives.

It shall determine the manner in which each State shall participate in any joint action.

Upon completion of each mission, the Council shall meet and draw up a report for submission to the Chiefs of State and Heads of Government.

It shall submit the Permanent Secretariat's budget to the Conference.

Article 5. The only official appointed by the Conference of the Chiefs of State and Heads of Government, on the proposal of the Council of Ministers, shall be responsible for implementing the measures decided upon. He shall dispose of all the resources decided by the Conference.

He shall report to the Ministerial Council on the progress of his mission.

Once an action is under way, any further requests for resources shall be submitted to the Ministerial Council for approval.

Article 6. Commitments under this Agreement may not be interpreted as affecting defence conventions or agreements concluded by either party with third States.

Article 7. Non-member States wishing to become party to the Agreement must submit a request to that effect to the Permanent Secretariat, which shall inform all member States.

The request shall be approved by the Conference of Chiefs of State and Heads of Government and the accession shall become effective from the date on which the Secretariat amends the list of States parties.

Article 8. This Agreement shall enter into force as soon as it is ratified by the seven signatory States.

Any one of the Contracting Parties may denounce the Agreement at any time by giving one year's notice of its intention to do so.

Abidjan, 9 June 1977

For the Republic
of the Ivory Coast:

[Signed]

FÉLIX HOUPHOUËT-BOIGNY
President of the Republic

For the Islamic Republic
of Mauritania:

[Signed]

MOKTAR OULD DADDAH
President of the Republic

For the Republic of the Upper Volta:

[Signed]

EL HADJ ABOUBACAR SANGOULÉ
LAMIZANA
President of the Republic

For the Republic of the Niger:

[Signed]

SEYNI KOUNTCHE
President of the Supreme
Military Council
Head of State

For the Republic of Mali:

[Signed]

H. E. MOUSSA TRAORÉ
President of the Military Committee
for National Liberation
Head of State

For the Republic of Senegal:

[Signed]

LÉOPOLD SÉDAR SENGHOR
President of the Republic

For the Republic of Togo:

[Signed]

GNASSINGBÉ EYADEMA
President of the Republic

No. 22867

**UNITED NATIONS
and
NICARAGUA**

Host Agreement regarding the establishment of a United Nations Information Centre in Managua. Signed at New York on 11 April 1984

Authentic texts: English and Spanish.

Registered ex officio on 11 April 1984.

**ORGANISATION DES NATIONS UNIES
et
NICARAGUA**

Accord relatif à la création d'un centre d'information des Nations Unies à Managua. Signé à New York le 11 avril 1984

Textes authentiques : anglais et espagnol.

Enregistré d'office le 11 avril 1984.

HOST AGREEMENT¹ REGARDING THE ESTABLISHMENT OF A UNITED NATIONS INFORMATION CENTRE IN MANAGUA

The Government of National Reconstruction of Nicaragua and the Secretary-General of the United Nations,

Considering that the Government of National Reconstruction of Nicaragua (hereinafter referred to as "the Government") and the Secretary-General of the United Nations (hereunder referred to as "the Secretary-General") have agreed to establish a United Nations Information Centre in Managua (hereinafter referred to as "the Centre") under the terms of an understanding reached between the Permanent Representative of Nicaragua to the United Nations and the Under-Secretary-General for Public Information,

Considering that the Government undertakes to assist the Secretary-General in securing all the necessary facilities for the Centre's functioning under the terms of paragraph 3 of General Assembly resolution 1405 (XIV) of 1 December 1959,² by which the Secretary-General is requested to enlist the co-operation of the Member States concerned in providing all possible facilities for the establishment of such new centres and in assisting actively in efforts to promote wider public understanding of the aims and activities of the United Nations,

Considering that the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations adopted by the General Assembly of the United Nations on 13 February 1946³ (hereinafter referred to as "the Convention"), to which Nicaragua adhered, applies to the field offices of the Department of Public Information, which are an integral part of the Secretariat of the United Nations,

Considering that it is desirable to conclude an agreement to regulate questions arising as a result of the establishment of the Centre in Managua,

Have agreed as follows:

Article I. ESTABLISHMENT OF THE CENTRE

Section 1. An Information Centre shall be established in Managua, Nicaragua, to carry out the functions assigned to it by the Secretary-General, within the framework of the Department of Public Information.

Article II. STATUS OF THE CENTRE

Section 2. The premises of the Centre and the residence of the Director shall be inviolable.

Section 3. The appropriate Nicaraguan authorities shall provide the necessary security and protection of the premises of the Centre and its staff.

Section 4. The appropriate Nicaraguan authorities shall exercise their respective powers to ensure that the Centre shall be supplied with the necessary public services on equitable terms. The Centre shall enjoy treatment for the use of telephone,

¹ Came into force on 11 April 1984 by signature, in accordance with article 14.

² United Nations, *Official Records of the General Assembly, Fourteenth Session, Supplement No. 16 (A/4354)*, p. 44.

³ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1, p. 15, and vol. 90, p. 327 (corrigendum to vol. 1, p. 18).

radio-telegraph and mail communication facilities, not less favourable than that normally accorded and extended to international missions.

Article III. FACILITIES AND SERVICES

Section 5. The Government shall provide (a) adequate rent-free premises in a mutually acceptable location, assuming responsibility for its maintenance, (b) furniture, equipment and supplies such as book-shelves for the Centre Library, chairs, desks, (c) salaries of five locally recruited staff, one of whom an Information Officer assisting the Director and the others including a night watchman and a messenger and covering the cost of their overtime.

The United Nations shall provide specialized equipment such as a photocopy machine, typewriters, filing cabinets and necessary vehicles as well as operational funds from its budget.

Article IV. OFFICIALS OF THE CENTRE

Section 6. Officials of the Centre, except those who are locally recruited staff in the General Service or related categories shall enjoy, within and with respect to Nicaragua the following privileges and immunities:

- (a) Immunity from legal process of any kind in respect of words spoken or written, and of all acts performed by them in their official capacity; such immunity to continue notwithstanding that the persons concerned may have ceased to be officials of the United Nations;
- (b) Immunity from seizure of their official baggage;
- (c) Immunity from inspection of their official baggage;
- (d) Exemption from any form of taxation in respect of the salaries, emoluments, indemnities and pensions paid to them by the United Nations for services past or present;
- (e) Exemption from any form of taxation on income derived by them from sources outside Nicaragua;
- (f) Exemption, with respect to themselves, their spouses, their relatives dependent on them and other members of their households from immigration restrictions and alien registration;
- (g) Immunity from national service obligations;
- (h) The same privileges in respect of exchange facilities as are accorded to officials or comparable ranks forming part of international missions. In particular, United Nations officials have the right, at the termination of their assignment to Nicaragua, to take out of Nicaragua through authorized channels, without prohibition or restriction, their funds in the same amounts as they had brought them into Nicaragua as well as any other funds for the lawful possession of which they can show good cause;
- (i) The same protection and repatriation facilities with respect to themselves, their spouses, their relatives dependent on them, and other members of their households as are accorded in time of international crisis to diplomatic envoys; and
- (j) The right to import for personal use, free of duty and other levies, prohibitions and restrictions on imports:
  - i) Their furniture and effects in one or more separate shipments, and thereafter to import necessary additions to the same, including motor vehicles,

according to the Nicaraguan legislation applicable to international missions accredited in Nicaragua;

- ii) Reasonable quantities of certain articles for personal use or consumption and not for gift or sale.

Section 7. In addition to the privileges and immunities specified in Section 6, the Director of the Centre, subject to the exception indicated in subparagraph (b) below, shall enjoy, in respect of himself, his spouse, his relatives dependent on him, the privileges and immunities, exemptions and facilities normally accorded to diplomatic envoys of comparable rank. He shall for this purpose be included in the international missions list by the Ministry of External Affairs of Nicaragua.

Section 8. Officials of the Centre who are locally recruited staff in the General Service or related categories shall enjoy only, within and with respect to Nicaragua, the privileges and immunities referred to in subparagraphs (a), (b), (c), (d) and (g) of Section 6 of this Agreement. These officials also shall enjoy such other privileges and immunities as they may be entitled to under Article VI, Section 18, and Article VII of the Convention.

Section 9. The privileges and immunities for which provision is made in this Agreement are granted solely for the purpose of carrying out effectively the aims and purposes of the United Nations. The Secretary-General may waive the immunity of any staff member whenever in his opinion such immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the interests of the United Nations.

Article V. GENERAL PROVISIONS

Section 10. The provisions of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations to which Nicaragua acceded on 29 November 1947, shall fully apply to the Centre, and the provisions of this Agreement shall be complementary to those of the Convention related to the same subject matter, the two provisions shall, where possible, be treated as complementary, so that both provisions shall be applicable and neither shall restrict the effect of the other.

Section 11. This Agreement shall be construed in the light of its primary purpose of enabling the Centre in Nicaragua fully and efficiently to discharge its responsibilities and fulfill its purpose.

Section 12. Consultation with respect to modifications of this Agreement shall be entered into at the request of either party; any such modifications shall be by mutual consent.

Section 13. This Agreement shall cease to be in force:

- i) By mutual consent of both parties; or
- ii) If the Centre is removed from the territory of Nicaragua, except for such provisions as may be applicable in connexion with the termination of the operations of the Centre in Nicaragua and the disposal of its property therein.

Section 14. This Agreement shall come into force upon signature by both parties.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized representatives of the Secretary-General and the Government, respectively, have signed this Agreement in two copies, each in English and in Spanish.

DONE at New York on 11 April 1984.

For the Secretary-General
of the United Nations:

[Signed]

YASUSHI AKASHI
Under-Secretary-General
for Public Information

For the Government
of National Reconstruction
of Nicaragua:

[Signed]

JAVIER CHAMORRO MORA
Ambassador Extraordinary
and Plenipotentiary
Permanent Representative of Nicaragua
to the United Nations

[SPANISH TEXT — TEXTE ESPAGNOL]

ACUERDO DEL PAÍS HUESPED EN RELACIÓN CON EL ESTABLECIMIENTO DE UN CENTRO DE INFORMACIÓN DE LAS NACIONES UNIDAS EN MANAGUA

El Gobierno de Reconstrucción Nacional de Nicaragua y el Secretario General de las Naciones Unidas,

Considerando que el Gobierno de Reconstrucción Nacional de Nicaragua (denominado en adelante “el Gobierno”) y el Secretario General de las Naciones Unidas (denominado en adelante “el Secretario General”) han acordado de establecer un Centro de Información de las Naciones Unidas en Managua (denominado en adelante “el Centro”) en los términos de un entendimiento entre el Representante Permanente de Nicaragua ante las Naciones Unidas y el Secretario General Adjunto de Información Pública,

Considerando que el Gobierno se compromete a ayudar al Secretario General a conseguir todos los medios necesarios para el funcionamiento del Centro en los términos del párrafo 3 de la resolución I405 (XIV) de la Asamblea General del 1 de diciembre de 1959, en la que se pide al Secretario General que obtenga la cooperación de los Estados Miembros interesados a fin de que presten todas las facilidades posibles para el establecimiento de esos nuevos centros y cooperen activamente en los esfuerzos encaminados a lograr que el público comprenda mejor los objetivos y actividades de las Naciones Unidas,

Considerando que la Convención sobre Prerrogativas e Inmidades de las Naciones Unidas, adoptada por la Asamblea General de las Naciones Unidas el 13 de febrero de 1946 (denominada en adelante “la Convención”), de la cual Nicaragua forma parte, se aplica a las oficinas locales del Departamento de Información Pública, que forman parte integrante de la Secretaría de las Naciones Unidas,

Considerando que es conveniente concertar un acuerdo para regular las cuestiones resultantes del establecimiento del Centro en Managua,

Han acordado lo siguiente:

Artículo I. ESTABLECIMIENTO DEL CENTRO

Sección 1. En la Ciudad de Managua, Nicaragua se establecerá un Centro de Información de las Naciones Unidas para desempeñar las funciones que le asigne el Secretario General en el marco del Departamento de Información Pública.

Artículo II. ESTATUTO DEL CENTRO

Sección 2. Los locales del Centro y la residencia de su Director serán inviolables.

Sección 3. Las autoridades competentes de Nicaragua proveerán la seguridad y la protección necesaria de los locales del Centro y a su personal.

Sección 4. Las autoridades competentes de Nicaragua ejercerán sus respectivos poderes para asegurar que se proporcionen al Centro en condiciones equitativas los servicios públicos necesarios. El Centro gozará, en la utilización de los servicios

de comunicaciones telefónicas, radiotelegráficas y postales, de un trato no menos favorable que el que se conceda normalmente a las misiones internacionales.

Artículo III. INSTALACIONES Y SERVICIOS

Sección 5. El Gobierno proporcionará (a) los locales adecuados, exento de renta en un sitio aceptable a ambas partes haciéndose cargo del mantenimiento, (b) el mobiliario, equipo y suministros tal como libreros para la biblioteca del Centro, sillas, escritorios, (c) el sueldo de cinco funcionarios locales, uno de los cuales será Oficial de Información, asesor del Director, y los demás empleados incluyendo un celador y un mensajero. Los gastos relativos a las horas suplementarias de estos dos empleados, estarán cubierto asimismo por el Gobierno.

Las Naciones Unidas han acordado suplir el equipo especializado tal como máquina fotocopiadora, máquinas de escribir, archivos y vehículos necesarios así como los fondos del presupuesto necesarios para el funcionamiento del Centro.

Artículo IV. FUNCIONARIOS DEL CENTRO

Sección 6. Los funcionarios del Centro, excepto el personal de servicios generales o categorías similares contratado localmente, gozarán, dentro de y con respecto a Nicaragua, de las siguientes prerrogativas e inmunidades:

- (a) Inmunidad de cualquier jurisdicción con respecto a sus palabras, escritos o actos ejecutados por ellos en ejercicio de sus funciones oficiales, incluso después de que las personas interesadas dejen de ser funcionarios de las Naciones Unidas;
- (b) Inmunidad de decomiso de su equipaje oficial;
- (c) Inmunidad de inspección de su equipaje oficial;
- (d) Exención de todo tipo de impuestos sobre sueldos y emolumentos que perciban de las Naciones Unidas;
- (e) Exención de todo tipo de impuestos sobre sus ingresos obtenidos fuera de Nicaragua;
- (f) Exención para ellos, sus cónyuges, sus familiares a cargo y su personal doméstico de restricciones inmigratorias y del registro de extranjería;
- (g) Inmunidad de las obligaciones del servicio nacional;
- (h) Prerrogativas en materia de cambio de divisas iguales a las que se concedan a funcionarios de rango similar de las misiones internacionales. En particular, los funcionarios de las Naciones Unidas tendrán derecho, al finalizar su destino en Nicaragua a sacar de Nicaragua por los canales autorizados, sin prohibición o restricción, sus fondos en las mismas cantidades que trajeron a Nicaragua, así como cualesquiera otros fondos cuya posesión legítima puedan probar debidamente;
- (i) Protección y facilidades de repatriación para ellos, sus cónyuges, sus familiares a cargo y su personal doméstico iguales a las concedidas en época de crisis internacional a los enviados diplomáticos; y
- (j) Derecho a importar para uso personal, libre de impuestos y otros gravámenes, prohibiciones y restricciones a la importación:
  - i) Su mobiliario y efectos personales en uno o varios envíos separados, y más adelante las ediciones necesarias a los mismos, incluidos vehículos de motor, de conformidad con la legislación nicaraguense aplicable a las misiones internacionales diplomáticas acreditadas en Managua;

- ii) Cantidades razonables de ciertos artículos para uso o consumo personal y no para regalarlos o venderlos.

Sección 7. Además de las prerrogativas e inmunidades mencionadas en la Sección 6, el Director del Centro gozará, para él, su cónyuge y sus familiares a cargo, de las prerrogativas e inmunidades, exenciones y facilidades concedidas normalmente a los enviados diplomáticos de rango similar. A este efecto, el Ministerio del Exterior de Nicaragua le incluirá en la lista de Misiones Internacionales.

Sección 8. Los funcionarios del Centro del cuadro de servicios generales o categorías similares contratados localmente gozarán sólo, dentro de y con respecto a Nicaragua, de las prerrogativas e inmunidades mencionadas en los incisos (a), (b), (c), (d), y (g) de la Sección 6 del presente Acuerdo. Esos funcionarios gozarán también de las demás prerrogativas e inmunidades a que puedan tener derecho en virtud del Artículo VI, Sección 18, y del Artículo VII de la Convención.

Sección 9. Las prerrogativas e inmunidades previstas en el presente Acuerdo se conceden únicamente con el fin de realizar eficazmente los objetivos y propósitos de las Naciones Unidas. El Secretario General tendrá el derecho y el deber de renunciar a la inmunidad de cualquier funcionario cuando, a su juicio, dicha inmunidad obstaculice el curso de la justicia y pueda renunciarse a ella sin perjuicio de los intereses de las Naciones Unidas.

Artículo V. DISPOSICIONES GENERALES

Sección 10. Se aplicarán plenamente al Centro las disposiciones de la Convención sobre Prerrogativas e Inmunidades de las Naciones Unidas, a la que Nicaragua se adhirió el 29 de noviembre de 1947, y las disposiciones del presente Acuerdo complementarán las de la Convención referentes al mismo tema; siempre que sea posible las dos disposiciones serán consideradas complementarias, de manera que ambas sean aplicables y ninguna restrinja el alcance de la otra.

Sección 11. El presente Acuerdo será interpretado a la luz de su propósito principal de permitir que el Centro en Nicaragua desempeñe sus funciones y cumpla su propósito cabal y eficazmente.

Sección 12. A solicitud de cualquiera de las partes, se iniciarán consultas referentes a la modificación del presente Acuerdo, que se hará siempre por mutuo acuerdo.

Sección 13. El presente Acuerdo cesará de estar en vigor:

- i) Si ambas partes convienen en ello; o
- ii) Si el Centro es trasladado fuera del territorio de Nicaragua, a excepción de las disposiciones aplicables en relación con la cesación de las operaciones del Centro de Información de las Naciones Unidas en Nicaragua y la liquidación de sus bienes en el país.

Sección 14. El presente Acuerdo entrará en vigor cuando lo hayan firmado ambas partes.

EN FE DE LO CUAL los abajo firmantes, representantes debidamente autorizados del Secretario General y del Gobierno, respectivamente, han firmado el presente Acuerdo en dos copias en inglés y en español.

HECHO en Nueva York el 11 de abril de 1984.

Por el Secretario General
de las Naciones Unidas:

[Signed — Signé]

YASUSHI AKASHI
Secretario General Adjunto
de Información Pública

Por el Gobierno
de Reconstrucción Nacional
de Nicaragua:

[Signed — Signé]

JAVIER CHAMORRO MORA
Embajador Extraordinario
y Plenipotenciario
Representante Permanente
de Nicaragua ante las Naciones Unidas

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ RELATIF À LA CRÉATION D'UN CENTRE D'INFORMATION DES NATIONS UNIES À MANAGUA

Le Gouvernement de reconstruction nationale du Nicaragua et le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies,

Considérant que le Gouvernement de reconstruction nationale du Nicaragua (ci-après dénommé «le Gouvernement») et le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies (ci-après dénommé «le Secrétaire général») sont convenus de créer à Managua un centre d'information des Nations Unies (ci-après dénommé «le Centre»), conformément à un accord entre le Représentant permanent du Nicaragua auprès de l'Organisation des Nations Unies et le Secrétaire général adjoint à l'information,

Considérant que le Gouvernement s'engage à aider le Secrétaire général à obtenir toutes les facilités nécessaires au fonctionnement du Centre, conformément au paragraphe 3 de la résolution 1405 (XIV) de l'Assemblée générale, en date du 1er décembre 1959², dans laquelle le Secrétaire général était prié de s'assurer la coopération des Etats Membres intéressés, afin qu'ils offrent toutes les facilités possibles en vue de la création de ces nouveaux centres et qu'ils appuient activement les efforts destinés à permettre au public de mieux comprendre les buts et l'action de l'Organisation des Nations Unies,

Considérant que la Convention sur les privilèges et immunités des Nations Unies, adoptée par l'Assemblée générale des Nations Unies le 13 février 1946³ (ci-après dénommée «la Convention»), à laquelle le Nicaragua a adhéré, s'applique aux bureaux extérieurs du Département de l'information, qui font partie intégrante du Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies,

Considérant qu'il est souhaitable de conclure un accord pour régler les questions découlant de la création du Centre à Managua,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. CRÉATION DU CENTRE

Section 1. Un centre d'information des Nations Unies sera créé à Managua (Nicaragua) pour s'acquitter des tâches qui lui seront confiées par le Secrétaire général, dans le cadre du Département de l'information.

Article II. STATUT DU CENTRE

Section 2. Les locaux du Centre et la résidence du Directeur seront inviolables.

Section 3. Les autorités nicaraguayennes compétentes assureront la sécurité et la protection nécessaires des locaux du Centre et de son personnel.

¹ Entré en vigueur le 11 avril 1984 par la signature, conformément à l'article 14.

² Nations Unies, *Documents officiels de l'Assemblée générale, quatorzième session, Supplément no 16 (A/4354)*, p. 44.

³ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1, p. 15.

Section 4. Les autorités nicaraguayennes compétentes exerceront leurs pouvoirs respectifs pour s'assurer que les services publics nécessaires sont fournis au Centre dans des conditions équitables. Le Centre jouira, pour l'utilisation des services téléphoniques, radiotélégraphiques et postaux, d'un traitement non moins favorable que celui qui est normalement accordé et assuré aux missions internationales.

Article III. INSTALLATIONS ET SERVICES

Section 5. Le Gouvernement fournira : a) des locaux adéquats, exempts de loyer et situés dans un endroit acceptable par les deux Parties, dont il assurera l'entretien; b) le mobilier, le matériel et les fournitures, notamment des étagères destinées à la bibliothèque du Centre, des chaises et des bureaux; c) prendra à sa charge le traitement de cinq fonctionnaires recrutés localement, notamment un spécialiste de l'information qui secondera le Directeur, un vigile et un planton; les dépenses afférentes aux heures supplémentaires effectuées par ces derniers seront également couvertes par le Gouvernement.

L'Organisation des Nations Unies fournira le matériel spécialisé, notamment une photocopieuse, des machines à écrire, des classeurs et les véhicules nécessaires, ainsi que les crédits budgétaires nécessaires au fonctionnement du Centre.

Article IV. FONCTIONNAIRES DU CENTRE

Section 6. Les fonctionnaires du Centre, à l'exception du personnel de la catégorie des services généraux et des catégories apparentées recruté localement, jouiront, au Nicaragua et à l'égard du Nicaragua, des privilèges et immunités ci-après :

- a) Immunité juridictionnelle pour leurs paroles et écrits et pour tous les actes accomplis par eux dans l'exercice de leurs fonctions officielles; cette immunité continuera même après que les personnes concernées auront cessé d'être fonctionnaires de l'Organisation des Nations Unies;
- b) Immunité de toute saisie de leurs bagages officiels;
- c) Immunité de toute inspection de leurs bagages officiels;
- d) Exonération de toute forme d'impôt sur les traitements et émoluments qui leur sont versés par l'Organisation des Nations Unies;
- e) Exonération de toute forme d'impôt sur les revenus tirés par eux de sources extérieures au Nicaragua;
- f) Exemption pour eux-mêmes, leur conjoint, les membres de leur famille vivant à leur charge et le personnel domestique attaché à leur service, des mesures restrictives à l'immigration et des formalités d'enregistrement des étrangers;
- g) Exemption des obligations relatives au service national;
- h) Les mêmes privilèges, en ce qui concerne les facilités de change, que ceux accordés aux fonctionnaires de rang comparable appartenant aux missions internationales. En particulier, les fonctionnaires des Nations Unies auront le droit, à la cessation de leur affectation au Nicaragua, de sortir du Nicaragua, par les voies autorisées et sans prohibition ni restriction, des fonds d'un montant équivalant à ceux qu'ils auront apportés au Nicaragua ainsi que tous autres fonds pour lesquels ils peuvent fournir la preuve qu'ils sont en leur possession légalement;
- i) La même protection et les mêmes facilités de rapatriement pour eux-mêmes, leur conjoint, les membres de leur famille à leur charge et le personnel domestique at-

taché à leur service que celles qui sont accordées aux agents diplomatiques en période de crise internationale;

- j) Le droit d'importer pour leur usage personnel, exemptés de droits et autres taxes, prohibitions et restrictions d'importation :
- i) Leur mobilier et leurs effets personnels, en une ou plusieurs expéditions séparées, ainsi que les éléments venant s'y ajouter nécessairement par la suite, y compris les véhicules automobiles, conformément à la législation nicaraguayenne applicable aux missions diplomatiques internationales accréditées au Nicaragua;
  - ii) Des quantités raisonnables de certains articles aux fins d'usage ou de consommation personnels et non aux fins de don ni de vente.

Section 7. Outre les privilèges et immunités prévus à la section 6, le Directeur du Centre bénéficiera, tant en ce qui le concerne qu'en ce qui concerne son conjoint et les membres de sa famille à sa charge, des privilèges et immunités, exemptions et facilités normalement accordés aux agents diplomatiques de rang comparable. Il figurera à cet effet sur la liste des missions internationales établie par le Ministère des relations extérieures du Nicaragua.

Section 8. Les fonctionnaires du Centre appartenant à la catégorie des services généraux ou à des catégories apparentées qui auront été recrutés localement, bénéficieront uniquement, au Nicaragua et en ce qui le concerne, des privilèges et immunités visés aux alinéas *a, b, c, d* et *g* de la section 6 du présent Accord. Ces fonctionnaires bénéficieront également d'autres privilèges et immunités auxquels ils pourront avoir droit en vertu de la section 18 de l'article VI et l'article VII de la Convention.

Section 9. Les privilèges et immunités prévus dans le présent Accord sont accordés uniquement dans le dessein de poursuivre efficacement les buts et objectifs de l'Organisation des Nations Unies. Le Secrétaire général peut et doit lever l'immunité accordée à un fonctionnaire si, à son avis, cette immunité entrave le cours de la justice, sous réserve que sa levée ne porte pas préjudice aux intérêts de l'Organisation.

Article V. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Section 10. Les dispositions de la Convention sur les privilèges et immunités des Nations Unies, à laquelle le Nicaragua a adhéré le 29 novembre 1947, s'appliquent pleinement au Centre, et sont complétées par les dispositions du présent Accord relatives à la même question; ces deux séries de dispositions seront, dans la mesure du possible, considérées comme complémentaires, de sorte qu'elles seront toutes deux applicables et qu'aucune ne restreindra l'effet de l'autre.

Section 11. Le présent Accord sera interprété compte tenu de son objectif principal, qui est de permettre au Centre d'information au Nicaragua de s'acquitter pleinement et efficacement de ses fonctions et d'atteindre ses objectifs.

Section 12. Toute consultation en vue de modifier le présent Accord sera engagée à la demande de l'une ou l'autre des Parties; toute modification étant décidée d'un commun accord.

Section 13. Le présent Accord prendra fin :

- i) Par consentement mutuel des deux Parties; ou
- ii) Si le Centre est transféré hors du territoire nicaraguayen, réserve faite des dispositions applicables en ce qui concerne la cessation des activités du Centre d'information au Nicaragua et la liquidation des biens qu'il y possède.

Section 14. Le présent Accord prend effet à la date de sa signature par les deux Parties.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, représentants dûment autorisés du Secrétaire général et du Gouvernement nicaraguayen, ont signé le présent Accord en double exemplaire, en langues anglaise et espagnole.

FAIT à New York, le 11 avril 1984.

Pour le Secrétaire général
de l'Organisation
des Nations Unies :
Le Secrétaire général adjoint
à l'information,

[Signé]

YASUSHI AKASHI

Pour le Gouvernement
de reconstruction nationale
du Nicaragua :
L'Ambassadeur extraordinaire
et plénipotentiaire,
Représentant permanent du Nicaragua
auprès de l'Organisation des Nations Unies,

[Signé]

JAVIER CHAMORRO MORA

No. 22868

CZECHOSLOVAKIA
and
LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA

**Agreement on co-operation in the field of health care. Signed
at Tripoli on 9 September 1981**

Authentic texts: Czech, Arabic and English.

Registered by Czechoslovakia on 17 April 1984.

TCHÉCOSLOVAQUIE
et
JAMAHIRIYA ARABE LIBYENNE

**Accord de coopération dans le domaine des soins de santé.
Signé à Tripoli le 9 septembre 1981**

Textes authentiques : tchèque, arabe et anglais.

Enregistré par la Tchécoslovaquie le 17 avril 1984.

[CZECH TEXT — TEXTE TCHÈQUE]

DOHODA MEZI ČESKOSLOVENSKOU SOCIALISTICKOU REPUBLIKOU A LIBYJSKOU ARABSKOU LIDOVOU SOCIALISTICKOU DŽAMÁHÍRIJÍ O SPOLUPRÁCI V OBLASTI ZDRAVOTNICTVÍ

Československá socialistická republika a Libyjská arabská lidová socialistická džamáhírije,

ve snaze upevňovat přátelské vztahy a spolupráci v oblasti zdravotnictví mezi oběma zeměmi,

rozhodly se uzavřít tuto dohodu:

Článek 1. Obě strany budou rozvíjet spolupráci a podporovat vzájemnou výměnu zkušeností v otázkách zdravotnictví a lékařské vědy.

Článek 2. Obě strany si budou vyměňovat zejména zkušenosti na úseku léčebně preventivní péče, hygienické a protiepidemické péče, zdravotní výchovy včetně všeobecných zkušeností v oblasti veřejného zdravotnictví a řízení zdravotnických služeb a zkušeností s používáním lékařských nástrojů, přístrojů a léčiv.

Článek 3. Obě strany se budou vzájemně informovat o kongresech a symposiích s mezinárodní účastí, týkajících se zdravotnických otázek a konaných na jejich území.

Článek 4. Obě strany si budou vyměňovat lékařskou literaturu a zdravotnické filmy, učební pomůcky a jiné pomůcky v oboru zdravotní výchovy.

Článek 5. V zájmu společného boje proti přenosným nemocem si obě strany budou vyměňovat zkušenosti o prevenci, diagnostice a léčení těchto nemocí a zasílat si přehledy o epidemiologické situaci ve svých zemích.

Článek 6. Obě strany budou při výměně zkušeností podporovat a rozšiřovat spolupráci mezi výzkumnými ústavami, dalšími zdravotnickými ústavami a školami pro zdravotnické pracovníky.

Článek 7. Obě strany budou spolupracovat na úseku školení zdravotnických pracovníků zejména tím, že

- a) na žádost jedné ze stran bude druhá strana vysílat odborníky k vyškolení zdravotnických pracovníků nebo umožní zdravotnickým pracovníkům školení ve svých zařízeních;
- b) budou podporovat výměnu lékařů a jiných zdravotnických pracovníků nebo jim umožní postgraduální školení v určitém speciálním oboru a studium určitých druhů nemocí;
- c) jedna strana bude na žádost druhé strany vysílat své odborníky do druhé země na základě zvláštních dohod;
- d) budou si vyměňovat učební pomůcky a pedagogické zkušenosti.

Článek 8. a) Obě strany budou vzájemně umožňovat nemocným občanům druhé strany léčení ve svých zdravotnických zařízeních za podmínek uvedených v článku 10 písmeno c) a dohodnutých v plánech spolupráce podle článku 9 této dohody.

b) Každá strana zajistí nezbytné léčení občanů druhé strany, kteří se dočasně nacházejí na jejím území, v případech úrazu nebo akutního onemocnění.

Článek 9. K provádění této dohody obě strany sjednají na určitá časová období plány spolupráce.

Článek 10. Obě strany uhradí náklady, které vzniknou při provádění této dohody podle těchto zásad:

- a) seznamy lékařské literatury a zdravotnických filmů, názorné učební a jiné pomůcky a zdravotně výchovný materiál budou vyměňovány bezplatně;
- b) náklady spojené s vysláním a pobytem lékařů a jiných zdravotnických pracovníků na území druhé strany hradí strana, na jejíž žádost byly tyto osoby vyslány;
- c) náklady spojené se zaopatřením a léčením hospitalizovaných nemocných a s lékařskou pomocí podle článku 8 hradí vysílající strana;
- d) nezbytné léčení při akutním onemocnění nebo při úrazu občanů jedné ze stran na území druhé strany bude poskytováno bezplatně.

Článek 11. Tato dohoda podléhá schválení podle vnitrostátních předpisů obou stran a vstoupí v platnost dnem výměny nót o tomto schválení.

Dohoda se sjednává na období pěti let a její platnost se bude prodlužovat vždy o dalších pět let, jestliže ji jedna ze stran nevypoví ve lhůtě šesti měsíců před uplynutím probíhajícího období platnosti.

DÁNO v Tripoli dne 9. září 1981 ve dvou vyhotoveních, každé v jazyce českém, arabském a anglickém. V případě rozdílného výkladu rozhoduje text anglický.

Za Československou
socialistickou republiku:

[Signed — Signé]¹

Za Libyjskou arabskou
lidovou socialistickou džamáhíríji:

[Signed — Signé]²

¹ Signed by Bohuslav Chňoupek — Signé par Bohuslav Chňoupek.

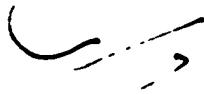
² Signed by Abdulati Ibrahim Obeidi — Signé par Abdulati Ibrahim Obeidi.

- ج - طبقا للمادة (٨) تدفع صاريف الرطية والعناية الطهية للمرضى
 فى المستشفيات من قبل الطرف العوند لهؤلاء المرضى .
- د - يقدم العلاج الطبى مجانا لآحد الطرفين فى بلد الطرف الآخر وذلك
 فى حالات الامراض المستعصية والعطيات الجراحية .

مادة (١١)

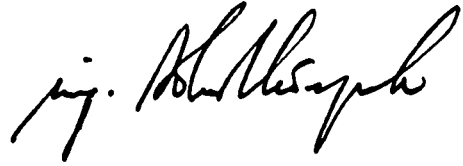
تصبح هذه الاتفاقية سارية العمل اعتبارا من تاريخ تبادل وثائق
 التصديق ويسرى عملها لمدة خمس سنوات تتجدد تلقائيا لمدة خمس سنوات
 أخرى ما لم يخطر أحد الطرفين التعاقد بين الطرفين الآخر كتابيا لرفيقه فى
 الغائها وذلك قبل ستة أشهر من موء انتهاءها .

حورت هذه الاتفاقية بدينة طرابلس بتاريخ **العاشر** من ذى القعدة
 ١٣٦٠ و٠ العوانق **لتاسع** من سبتمبر ١٩٨١ م . من نسختين أصليتين باللغات
 التشيكية والعربية والانجليزية وهد الاختلاف فى التفسير يرجع الى
 النص الانجليزى .

عن

الجمهورية العربية الليبية
 الشعبية الاشتراكية

من

جمهورية
 تشيكوسلوفاكيا الاشتراكية

- ب - يشجع الطرفان تبادل الاطباء والاطور الطبية أو تمكنهم من التدريب بعد تخرجهم في مجالات تخصصهم .
- ج - يرسل أحد الطرفين للطرف الاخر التخصصين للبلد الثاني ويحدد ذلك اتفاقيات خاصة .
- د - يتبادل الطروران وسائل وخبرات التعليم .

مادة (٨)

- أ - يمكن الطرفان بعضهم من علاج وطنى بلد يهبط في مؤسساتهم الصحية ونقل للمادة (١٠) فقرة (ج) والمتفق عليها في خطط التعاون نقل للمادة (٩) من هذه الاتفاقية .
- ب - في حالات العطيات الجراحية أو الاوضاع الطارئة يضمن الطروران العلاج الضرورى لمواطنى الطرفين المقيمين في بلد يهبط .

مادة (٩)

- تنفيذا لهذه الاتفاقية أغدق الطرفان على اعداد خطط عمل للتعاون لفترات محددة .

مادة (١٠)

- يتحمل الطرفان النفقات العالمية المترتبة على هذه الاتفاقية ونقل للمبادىء الاتية :
- أ - يتبادل الطرفان العواد الطبية والافلام الصحية والاجهزة السمعية والبصرية وواد أخرى في مجال التعليم الصحى بالمجان .
- ب - يتحمل البلد صاريق اقامة الاطباء والاطور الطبية القادمة بناء على طلب من البلد الاخر .

مادة (٣)

يعلم كل من الطرفين الطرف الاخر بالعوتوات الطهبة والتدوات الطهبة
الدولمة التي تعقد نسي دولتسه .

مادة (٤)

يتبادل الطرفان العواد الطهبة والانفلام الصهبة والنخ والعواضيع
الاخوى المتعلقة بالتعليم الصهى .

مادة (٥)

لصلحة الكفاح المشترك ضد الامراض القابلة للانتشار يتبادل
الطرفان الخبرات لخطوات لمعالجة وتشخيص هذه الامراض
وعلاجها وتقيم الوضع حول انتشار الوبئه فى بلد يهما .

مادة (٦)

يشجع الطرفان تبادل الخبرات وتعميز التعاون بين معاهد
الابحاث والمعاهد الصهبة والدارس المتعلقة بالصحة العاليمية .

مادة (٧)

يتعاون الطرفان فى مجال تدريب اطو طهبة خاصة نسى
المجالات التاليمية :-
أ - بطلب من أحد الطرفين يرسل الطرف الاخر متخصصين لتدريب الاطر
الصهبة أو تدريبهم نسى معاهد هم .

[ARABIC TEXT — TEXTE ARABE]

اتفاقية في مجال الصحة
بين
جمهورية تشيوسلوفاكيا الاشتراكية
و
الجمهورية العربية السورية
الشمسية الاشتراكية

ان جمهورية تشيوسلوفاكيا الاشتراكية
والجمهورية العربية السورية اللببية العبية الاشتراكية

رغبة منهما لتعميق علاقات الصداقة في مجال الصحة بين البلدين فنقد
اتفقتا على ما يلي :

مادة (١)

تطوير التعاون وتشجيع تبادل الخبرات في مجال الرطية الصحية
والعلوم الطبيعية .

مادة (٢)

يتبادل الطرفان الخبرات في مجال الوقاية الطبية لمنع انتشار الاوبئة
ومجال التعليم الصحي بما فيه تبادل الخبرات في المعلومات العامة في ميدان
الصحة العامة والادارة والخدمات والخبرات الصحية والمعدات الطبية .

AGREEMENT¹ ON COOPERATION IN THE FIELD OF HEALTH CARE BETWEEN THE CZECHOSLOVAK SOCIALIST REPUBLIC AND THE SOCIALIST PEOPLE'S LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA

The Czechoslovak Socialist Republic and the Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya,

Being desirous of further strengthening the friendly relations and cooperation in the field of health care between the two countries,

Have decided to conclude the following Agreement:

Article 1. The Two Parties shall develop cooperation and encourage mutual exchange of experience in the questions of health care and medical science.

Article 2. The Two Parties shall exchange experience particularly in the field of medical preventive care, hygienic and antiepidemic care, health education, including the exchange of general information in the field of public health and management of health services, experience in the use of medical instruments, equipment and medicaments.

Article 3. The Two Parties shall mutually inform each other on congresses and symposia with international participation concerning the questions of health care and held in their territories.

Article 4. The Two Parties shall exchange health literature and health films, tuition aids and other aids in the field of health education.

Article 5. In the interest of common struggle against transferable diseases, the Two Parties shall exchange experience from the prevention, diagnostics and medical treatment of such diseases and shall send each other reviews of epidemiological situation in their countries.

Article 6. In the exchange of experience the Two Parties shall encourage and broaden cooperation between research institutes, other health institutes and schools for health workers.

Article 7. The Two Parties shall cooperate in the field of training of health workers, particularly in the following forms:

- a) Upon the request of one of the Two Parties the other party shall send specialists for the training of health workers or shall enable the training of health workers in its institutions;
- b) The Two Parties shall encourage the exchange of physicians and other health workers or shall enable them post-graduate training in certain specialized fields and study of certain kinds of diseases;
- c) One of the Two Parties shall, upon the request of the other party, send its specialists to the other country on the basis of special agreements;
- d) The Two Parties shall exchange tuition aids and pedagogical experience.

---

¹ Came into force on 11 November 1981, the date of the last of the notifications (effected on 26 October and 11 November 1981) confirming its approval, in accordance with article 11.

Article 8. a) The Two Parties shall mutually enable medical treatment in its health institutions to ill citizens of the other party under the conditions mentioned in Article 10, letter c) and agreed upon in the plans of cooperation under Article 9 of the present Agreement.

b) In case of injury or acute illness, both parties shall ensure necessary medical treatment to citizens of the other party temporarily staying in its territory.

Article 9. For the purpose of implementation of the present Agreement, both parties shall conclude plans of cooperation for certain periods of time.

Article 10. The Two Parties shall cover the costs arising from the implementation of the present Agreement according to the following principles:

- a) Lists of health literature and health films, audio-visual tuition aids and other aids and materials from the field of health education shall be exchanged free of charge;
- b) Costs connected with the stay of physicians and other health workers in the territory of the other party shall be covered by the party upon the request of which these persons are sent;
- c) Costs connected with the maintenance and medical treatment of patients in hospital and with the medical care under Article 8 shall be covered by the sending party;
- d) Necessary medical treatment in case of acute illness or injury of citizens of one of the Two Parties in the territory of the other party shall be provided free of charge.

Article 11. The present Agreement is subject to approval according to the internal regulations of the Two Parties and shall enter into force on the day of exchange of notes on such approval.

The present Agreement is concluded for the period of five years and its validity shall be prolonged always for a further five-year period unless one of the Two Parties denounces it six months prior to the termination of the relevant period of validity.

This Agreement is done and signed at Tripoli on 9 September 1981 in two copies, each in the Czech, Arabic and English languages. In the event of discrepancy the English text shall prevail.

For the Czechoslovak
Socialist Republic:

[Signed — Signé]¹

For the Socialist People's
Libyan Arab Jamahiriya:

[Signed — Signé]²

---

¹ Signed by Bohuslav Chřoupek — Signé par Bohuslav Chřoupek.

² Signed by Abdulati Ibrahim Obeidi — Signé par Abdulati Ibrahim Obeidi.

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ DE COOPÉRATION DANS LE DOMAINE DES SOINS DE SANTÉ ENTRE LA RÉPUBLIQUE SOCIALISTE TCHÉCOSLOVAQUE ET LA JAMAHIRIYA ARABE LIBYENNE SOCIALISTE ET POPULAIRE

La République socialiste tchécoslovaque et la Jamahiriya arabe libyenne socialiste et populaire,

Désireuses de resserrer davantage entre les deux pays les relations amicales et la coopération dans le domaine de soins de santé,

Ont décidé de conclure l'Accord suivant :

Article premier. Les deux Parties développeront la coopération et encourageront l'échange mutuelle de données d'expérience concernant les soins de santé et la science médicale.

Article 2. Les deux Parties échangeront des données d'expérience, en particulier dans le domaine des soins préventifs, de l'hygiène et de la lutte contre les épidémies, de l'éducation sanitaire, y compris l'échange d'informations générales dans le domaine de la santé publique et de la gestion des services de santé, de la pratique de l'utilisation des instruments et du matériel médical et de la fabrication et de la délivrance des médicaments.

Article 3. Les deux Parties se tiendront informées des congrès et colloques à participation internationale concernant les soins de santé et qui se tiendraient sur leurs territoires.

Article 4. Les deux Parties échangeront des ouvrages et des films cinématographiques sur la santé, du matériel d'information et autre dans le domaine de l'éducation sanitaire.

Article 5. Dans l'intérêt de la lutte commune contre les maladies transmissibles, les deux Parties échangeront des données d'expérience sur la prophylaxie, le diagnostic et le traitement médical de ces maladies et se communiqueront les résultats d'enquêtes sur la situation épidémiologique dans leurs pays respectifs.

Article 6. Dans l'échange des données d'expérience, les deux Parties encourageront et élargiront la coopération entre les instituts de recherche, les autres institutions sanitaires et écoles de formation du personnel médico-sanitaire.

Article 7. Les deux Parties coopéreront dans le domaine de la formation de personnel médico-sanitaire, particulièrement sous les formes suivantes :

a) A la demande de l'une des deux Parties, l'autre Partie enverra des spécialistes pour la formation de personnel médico-sanitaire ou permettra la formation de ce personnel dans ses institutions;

¹ Entré en vigueur le 11 novembre 1981, date de la dernière des notifications (effectuées les 26 octobre et 11 novembre 1981), confirmant son approbation, conformément à l'article 11.

- b) Les deux Parties encourageront l'échange de médecins et d'autre personnel médico-sanitaire ou leur permettront de suivre une formation supérieure dans certains domaines spécialisés et d'étudier certains types de maladies;
- c) L'une des deux Parties enverra, à la demande de l'autre Partie, ses spécialistes dans l'autre pays sur la base d'accords spéciaux;
- d) Les deux Parties échangeront des moyens éducatifs et des données d'expérience pédagogique.

Article 8. a) Les deux Parties permettront le traitement médical dans leurs institutions de patients ressortissants de l'autre Partie dans les conditions exposées à l'article 10, c, et convenues dans les plans de coopération visés à l'article 9 du présent Accord.

b) Dans le cas de blessures ou de maladies graves, chaque Partie assurera le traitement médical nécessaire aux ressortissants de l'autre Partie séjournant sur son territoire à titre temporaire.

Article 9. Aux fins de l'application du présent Accord, les deux Parties définiront en commun des plans de coopération pour certaines périodes.

Article 10. Les deux Parties assumeront les coûts d'application du présent Accord conformément aux principes suivants :

- a) Des listes d'ouvrages et de films cinématographiques sur la santé, des moyens d'enseignement audiovisuel et autres matériaux d'éducation sanitaire seront échangés sans frais;
- b) Les coûts occasionnés par le séjour de médecins et autre personnel médico-sanitaire sur le territoire de l'autre Partie seront à la charge de la Partie à la demande de laquelle ces personnes ont été envoyées;
- c) Les frais d'entretien et de traitement médical de patients dans des services hospitaliers ainsi que les soins de santé visés à l'article 8 seront à la charge de la Partie qui aura envoyé ces personnes;
- d) Le traitement médical nécessaire en cas de maladie grave ou de blessures de ressortissants de l'une des deux Parties sur le territoire de l'autre Partie sera assuré gratuitement.

Article 11. Le présent Accord est soumis à approbation conformément aux réglementations internes respectives des deux Parties et entrera en vigueur le jour de l'échange de notes confirmant cette approbation.

Le présent Accord est conclu pour une période de cinq ans et sa validité sera prolongée toujours pour une nouvelle période de cinq ans, à moins que l'une des deux Parties ne le dénonce six mois avant la cessation de la période de validité en cours.

FAIT à Tripoli le 9 septembre 1981 en deux exemplaires, chacun en langues tchèque, arabe et anglaise. En cas de divergence, le texte anglais fera foi.

Pour la République socialiste
tchécoslovaque :

[BOHUSLAV CHŇOUPEK]

Pour la Jamahiriya arabe libyenne
socialiste et populaire :

[ABDULATI IBRAHIM OBEIDI]

No. 22869

**FINLAND, DENMARK, ICELAND,
NORWAY and SWEDEN**

**Convention for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital (with protocol).
Signed at Helsinki on 22 March 1983**

Authentic texts: Finnish, Swedish (for Finland), Danish, Icelandic, Norwegian and Swedish (for Sweden).

Registered by Finland on 17 April 1984.

**FINLANDE, DANEMARK, ISLANDE,
NORVÈGE et SUÈDE**

Couvention tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune (avec protocole). Signée à Helsinki le 22 mars 1983

Textes authentiques : finnois, suédois (pour la Finlande), danois, islandais, norvégien et suédois (pour la Suède).

Enregistrée par la Finlande le 17 avril 1984.

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SUOMEN, ISLANNIN, NORJAN, RUOTSIN JA TANSKAN VÄLINEN
SOPIMUS TULO- JA VARALLISUUSVEROJA KOSKEVAN KAK-
SINKERTAISEN VEROTUKSEN VÄLTÄMISEKSI

Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan hallitukset,
haluten tehdä sopimuksen tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen
verotuksen välttämiseksi,
ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla. HENKILÖT, JOIHIN SOPIMUSTA SOVELLETAAN

Tätä sopimusta sovelletaan henkilöihin, jotka asuvat sopimusvaltiossa tai
useissa sopimusvaltioissa.

2 artikla. SOPIMUKSEN PIIRIIN KUULUVAT VEROT

1. Tätä sopimusta sovelletaan veroihin, jotka määrätään kunkin sopimusval-
tion, sen valtiollisen osan tai paikallisviranomaisen lukuun tulon ja varallisuuden pe-
rusteella, verojen kantotavasta riippumatta.

2. Tulon ja varallisuuden perusteella suoritettavina veroina pidetään kaikkia
kokonaistulon tai kokonaisvarallisuuden taikka tulon tai varallisuuden osan peru-
steella suoritettavia veroja, niihin luettuina irtaimen tai kiinteän omaisuuden luovu-
tuksesta saadun voiton perusteella suoritettavat verot sekä arvonnousun perusteella
suoritettavat verot.

3. Tällä hetkellä suoritettavat verot, joihin sopimusta sovelletaan, ovat:

a) Tanskassa:

- 1) valtion tulovero;
- 2) kansaneläkemaksu;
- 3) erityinen kansaneläkemaksu;
- 4) päivärahastolle suoritettava maksu;
- 5) merimiesvero;
- 6) erityinen tulovero;
- 7) osinkovero;
- 8) kunnan tulovero;
- 9) kirkollisvero;
- 10) maakunnan tulovero; ja
- 11) valtion varallisuusvero
(jaljempänä ”Tanskan vero”).

b) Suomessa:

- 1) valtion tulo- ja varallisuusvero;
- 2) kunnallisvero;
- 3) kirkollisvero;
- 4) merimiesvero; ja

- 5) lähdevero
(jäljempänä "Suomen vero").
- c) Islannissa:
- 1) valtion tulovero;
  - 2) kunnan tulovero; ja
  - 3) valtion varallisuusvero
(jäljempänä "Islannin vero").
- d) Norjassa:
- 1) valtion tulo- ja varallisuusvero;
  - 2) kunnan tulo- ja varallisuusvero;
  - 3) maakunnan tulovero;
  - 4) verojenjakorahastolle suoritettava yhteinen vero;
  - 5) ulkomaisille taiteilijoille maksettavista hyvityksistä suoritettava maksu valtiolle; ja
  - 6) merimiesvero
(jäljempänä "Norjan vero").
- e) Ruotsissa:
- 1) valtion tulovero, siihen luettuina merimiesvero ja kuponkivero;
  - 2) eräistä julkisista esityksistä suoritettava suostuntamaksu;
  - 3) korvausveto;
  - 4) jakovero;
  - 5) kunnan tulovero- ja
  - 6) valtion varallisuusvero
(jäljempänä "Ruotsin vero").
4. Tätä sopimusta sovelletaan myös kaikkiin samanlaisiin tai pääasiallisesti samanluonteisiin veroihin, joita on sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen suoritettava tällä hetkellä suoritettavien verojen ohella tai asemesta. Sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava toisilleen verolainsäädäntöönsä tehdyistä olennaisista muutoksista.
5. Sopimusta ei missään sopimusvaltiossa sovelleta erityiseen arpajaisista ja vedonlyönnistä saadun voiton verottamiseen eikä perinnön ja lahjan verottamiseen.

3 artikla. YLEISET MÄÄRITELMÄT

1. Jollei asiayhteydestä muuta johdu, on tätä sopimusta sovellettaessa seuraavilla sanannoilla jäljempänä mainittu merkitys:

a) "Suomi" tarkoittaa Suomen Tasavaltaa; "Islanti" tarkoittaa Islannin Tasavaltaa; "Norja" tarkoittaa Norjan Kuningaskuntaa; "Ruotsi" tarkoittaa Ruotsin Kuningaskuntaa; "Tanska" tarkoittaa Tanskan Kuningaskuntaa;

sanonta käsittää myös kunkin valtion aluevesien ulkopuolella olevat alueet, joilla tällä valtiolla lainsäädäntönsä mukaan ja kaisainvälisen oikeuden mukaisesti on oikeuksia merenpohjan ja sen sisustan luonnonvarojen tutkintaan ja hyväksikäyttöön (tällaista aluetta kutsutaan tässä sopimuksessa "mannerjalustaksi");

sanonta "Tanska" ei käsitä Färsaaria eikä Grönlantia; sanonta "Suomi" ei Suomea kuunnallisveron osalta käsitä Ahvenanmaan maakuutaa; sanonta "Norja" ei

käsitä Huippuvuoria (jolla tarkoitetaan myös Karhusaarta), Jan Mayenia eikä Euroopan ulkopuolella olevia Norjan alueita ("biland");

b) "henkilö" käsittää luonnollisen henkilön, yhtiön ja muun yhteenliittymän;

c) "yhtiö" tarkoittaa oikeushenkilöä tai muuta, jota verotuksessa käsitellään oikeushenkilönä;

d) "sopimusvaltiossa oleva yritys" ja "toisessa sopimusvaltiossa oleva yritys" tarkoittaa yritystä, jota sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa, ja vastaavasti yritystä, jota toisessa sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa;

e) "kansalainen" tarkoittaa luonnollista henkilöä, jolla on sopimusvaltion kansalaisuus, sekä oikeushenkilöä, yhtymää tai muuta yhteenliittymää, joka on muodostettu sopimusvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön mukaan;

f) "kansainvälinen liikenne" tarkoittaa sopimusta sopimusvaltiossa sovellettaessa kuljetusta laivalla tai ilma-aluksella, jota käyttävän yrityksen tosiasiallinen johto on toisessa sopimusvaltiossa, paitsi milloin laivaa tai ilma-alusta käytetään ainoastaan ensiksi mainitussa valtiossa olevien paikkojen välillä;

g) "toimivaltainen viranomainen" tarkoittaa:

- 1) Tanskassa: vero- ja maksuministeriä;
- 2) Suomessa: valtiovarainministeriötä;
- 3) Islannissa: valtiovarainministeriä;
- 4) Norjassa: valtiovarain- ja tullidepartementtiä;
- 5) Ruotsissa: valtiovarainministeriä;

tai sitä kunkin valtion viranomaista, jolle annetaan tehtäväksi hoitaa tätä sopimusta koskevia kysymyksiä.

2. Kun sopimusvaltio soveltaa tätä sopimusta, katsotaan jokaisella sanonnalla, jota ei ole sopimuksessa määritelty ja jonka osalta asiayhteydestä ei muuta johdu, olevan se merkitys, joka sillä on tämän valtion sopimuksessa tarkoitettuihin veroihin sovellettavan lainsäädännön mukaan.

4 artikla. KOTIPAikka

1. Tätä sopimusta sovellettaessa sanonnalla "sopimusvaltiossa asuva henkilö" tarkoitetaan henkilöä, joka tämän valtion lainsäädännön mukaan on siellä verovelvollinen kotipaikan, asumisen, liikkeen johtopaikan tai muun sellaisen seikan nojalla. Sanonta ei kuitenkaan käsitä henkilöä, joka on tässä valtiossa verovelvollinen vain tässä valtiossa olevista lähteistä saadun tulon tai siellä olevan varallisuuden perusteella.

2. Milloin luonnollinen henkilö on 1 kappaleen määräysten mukaan useassa sopimusvaltiossa asuva, määritetään hänen kotipaikkansa seuraavasti:

- a) hänen katsotaan asuvan siinä valtiossa, jossa hänen käytettävänä on vakinainen asunto; jos hänen käytettävänä on vakinainen asunto useassa valtiossa, katsotaan hänen asuvan siinä valtiossa, johon hänen henkilökohtaiset ja taloudelliset suhteensa ovat kiinteimmät (elinetujen keskus);
- b) jos ei voida ratkaista missä valtiossa hänen elinetsijensä keskus on, tai jos hänen käytettävänä ei ole vakinaista asuntoa missään valtiossa, katsotaan hänen asuvan siinä valtiossa, jossa hän oleskelee pysyvästi;
- c) jos hän oleskelee pysyvästi useassa valtiossa tai ei oleskele pysyvästi missään niistä, katsotaan hänen asuvan siinä valtiossa, jonka kansalainen hän on;

d) jos hän on usean valtion kansalainen tai ei ole minkään valtion kansalainen, on asianomaisten sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ratkaistava asia keskinäisin sopimuksin.

3. Milloin muu kuin luonnollinen henkilö on 1 kappaleen määräysten mukaan useassa sopimusvaltiossa asuva, katsotaan henkilön asuvan siinä valtiossa, jossa sen tosiasiallinen johto on.

5 artikla. KIINTEÄ TOIMIPAikka

1. Tätä sopimusta sovellettaessa sanonnalla ”kiinteä toimipaikka” tarkoitetaan kiinteää liikepaikkaa, josta yrityksen toimintaa kokonaan tai osaksi harjoitetaan.

2. Sanonta ”kiinteä toimipaikka” käsittää erityisesti:

- a) yrityksen johtopaikan;
- b) sivuliikkeen
- c) toimiston;
- d) tehtaan;
- e) työpajan; ja
- f) kaivoksen, öljy- tai kaasulähteen, louhoksen tai muun paikan, jessa luonnonvaroja louhitaan.

3. Paikka, jossa harjoitetaan rakennus- tai asennustoimintaa, muodostaa kiinteän toimipaikan vain, jos toiminta kestää yli kahdentoista kuukauden ajan.

4. Tämän artiklan edellä olevien määräysten estämättä sanonnan ”kiinteä toimipaikka” ei katsota käsittävän:

- a) järjestelyjä, jotka on tarkoitettu ainoastaan yritykselle kuuluvien tavaroiden varastoinnista, näytteillä pitämisestä tai luovuttamista varten;
- b) yritykselle kuuluvan tavaravaraston pitämistä ainoastaan varastoinnista, näytteillä pitämistä tai luovuttamista varten;
- c) yritykselle kuuluvan tavaravaraston pitämistä ainoastaan toisen yrityksen toimesta tapahtuvaa muokkaamista tai jalostamista varten;
- d) kiinteän liikepaikan pitämistä ainoastaan tavaroiden ostamiseksi tai tietojen keräämiseksi yritykselle;
- e) kiinteän liikepaikan pitämistä ainoastaan muun luonteeltaan valmistelevan tai avustavan toiminnan harjoittamiseksi yritykselle;
- f) kiinteän liikepaikan pitämistä ainoastaan a) - e) kohdassa mainittujen toimintojen yhdistämiseksi, edellyttäen että koko se kiinteästä liikepaikasta harjoitettava toiminta, joka perustuu tähän yhdistämiseen, on luonteeltaan valmistelevaa tai avustavaa.

5. Jos henkilö, olematta itsenäinen edustaja, johon 6 kappaleella sovelletaan, toimii yrityksen puolesta sekä hänellä on sopimusvaltiossa valtuus tehdä sopimuksia yrityksen nimissä ja hän valtuutetaan siellä tavanomaisesti käyttää, katsotaan tällä yrityksellä 1 ja 2 kappaleen määräysten estämättä olevan kiinteä toimipaikka tässä valtiossa jokaisen toiminnan osalta, jota tämä henkilö harjoittaa yrityksen lukuun. Tätä ei kuitenkaan noudateta, jos tämän henkilön toiminta rajoittuu sellaiseen, joka mainitaan 4 kappaleessa ja joka, jos sitä harjoitettaisiin kiinteästä liikepaikasta, ei tekisi tätä kiinteää liikepaikkaa kiinteäksi toimipaikaksi mainitun kappaleen määräysten mukaan.

6. Yeirykawllä ei katsota olevan kiinteää toimipaikkaa sopimusvaltiossa pelkästään sen vuoksi, että se harjoittaa liiketoimintaa siinä valtiossa välittäjän, komissionäärin tai muun itsenäisen edustajan välityksellä, jos tämä henkilö toimii säännönmukaisen liiketoimintansa rajoissa.

7. Se seikka, että sopimusvaltiossa asuvalla yhtiöllä on määttämisvalta yhtiössä — tai siinä määräämisvalta yhtiöllä — joka on toisessa sopimusvaltiossa asuva taikka joka toisessa sopimusvaltiossa harjoittaa liiketoimintaa (joko kiinteästä toimipaikasta tai muulla tavoin), ei itsestään tee kumpaakaan yhtiötä toisen kiinteäksi toimipaikaksi.

6 artikla. KIINTEÄSTÄ OMAISUUDESTA SAATU TULO

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisessa sopimusvaltiossa olevasta kiinteästä omaisuudesta (siihen luettuna maataloudesta ja metsätaloudesta saatu tulo), voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. a) Sanonnalla ”kiinteä omaisuus” on, jollei b) kohdan määräyksistä muuta johdu, sen sopimusvaltion lainsäädännön mukainen merkitys, jossa omaisuus on.

b) Sanonta ”kiinteä omaisuus” käsittää kuitenkin aina kiinteän omaisuuden tarpeiston, maataloudesta ja metsätaloudesta käytetyn elävän ja elottoman irtaimiston, oikeudet, joihin sovelletaan yksityisoikeuden kiinteää omaisuutta koskevia määräyksiä, kiinteän omaisuuden käyttöoikeuden sekä oikeudet määrältään muuttuviin tai kiinteisiin korvauksiin, jotka saadaan kivennäisesiintymien, lähteiden ja muiden luonnonvarojen hyväksikäytöstä tai oikeudesta niiden hyväksikäyttöön.

3. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan tuloon, joka saadaan kiinteän omaisuuden välittömästä käytöstä, sen vuokralle antamisesta tai muusta käytöstä.

4. Jos sellaisen yhtiön, jonka pääasiallisena tarkoituksena on omistaa kiinteää omaisuutta, osakkeiden tai muiden osuuksien omistus oikeuttaa osakkeiden tai osuuksien omistajan käyttämään yhtiölle kuuluvaa kiinteää omaisuutta, voidaan tulosta, joka saadaan tällaisen käyttöoikeuden välittömästä käytöstä, sen vuokralle antamisesta tai muusta käytöstä, verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä omaisuus on.

5. Tämän artiklan 1 ja 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös yrityksen omistamasta kiinteästä omaisuudesta saatuun tuloon ja itsenäisessä ammatinharjoittamisessa käytetystä kiinteästä omaisuudesta saatuun tuloon.

6. Tämän artiklan 4 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös yrityksen omistamasta tai itsenäisessä ammatinharjoittamisessa käytetystä käyttöoikeudesta saatuun tuloon.

7 artikla. LIIKETULO

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa oleva yritys saa, verotetaan vain siinä valtiossa, jollei yritys harjoita liiketoimintaa toisessa sopimusvaltiossa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos yritys harjoittaa liiketoimintaa tällä tavalla, voidaan tässä toisessa valtiossa verottaa yrityksen saamasta tulosta, mutta vain niin suuresta tulon osasta, joka on luettava kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi.

2. Jos sopimusvaltiossa oleva yritys harjoittaa liiketoimintaa toisessa sopimusvaltiossa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta, luetaan, jollei 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, kussakin sopimusvaltiossa, jota asia koskee, kiinteään

toimipaikkaan kuuluvaksi se tulo, jonka toimipaikan olisi voitu olettaa tuottavan, jos se olisi ollut erillinen yritys, joka harjoittaa samaa tai samanluonteista toimintaa samojen tai samanluonteisten edellytysten vallitessa ja itsenäisesti päättää liiketoimista sen yrityksen kanssa, jonka kiinteä toimipaikka se on.

3. Kiinteän toimipaikan tuloa määrättäessä on vähennykseksi hyväksyttävä kiinteästä toimipaikasta johtuneet menot, niihin luettuina yrityksen johtamisesta ja yleisestä hallinnosta johtuneet menot riippumatta siitä, ovatko ne syntyneet siinä valtiossa, jossa kiinteä toimipaikka on, vai muualla.

4. Mokäli sopimusvaltiossa noudatetun käytännön mukaan kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi luettava tulo määrätään jakamalla yrityksen kokonaistulo yrityksen eri osien kesken, eivät 2 kappaleen määräykset estä tätä sopimusvaltiota määräämästä verotettavaa tuloa tällaista jakamismenettelyä noudattaen. Käytettävän jakamismenetelmän on kuitenkin johdettava tässä artiklassa ilmaistujen periaatteiden mukaiseen tulokseen.

5. Tuloa ei lueta kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi pelkästään sen perusteella, että kiinteä toimipaikka ostaa tavaroita yrityksen lukuun.

6. Sovellettaessa edellä olevia kappaleita on kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi luettava tulo vuodesta toiseen määrättävä samaa menetelmää noudattaen, jollei pätevistä ja riittävästä syistä muuta johdu.

7. Milloin liiketuloon sisältyy tulolajeja, joita käsitellään erikseen tämän sopimuksen muissa artikloissa, tämän artiklan määräykset eivät vaikuta sanottujen artiklojen määräyksiin.

8 artikla. MERI- JA ILMAKULJETUS

1. Tulosta, joka saadaan laivan tai ilmaaluksen käyttämisestä kansainväliseen liikenteeseen, verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa yrityksen tosiasiallinen johto on. Mikäli tämä valtio lainsäädäntönsä johdosta ei voi verottaa koko tulosta, verotetaan tulosta vain siinä valtiossa, jossa asuva yritys on.

2. Jos merikuljetusta harjoittavan yrityksen tosiasiallinen johto on laivassa, johdon katsotaan olevan siinä sopimusvaltiossa, jossa laivanisäntä asuu.

3. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös tuloon, joka saadaan osallistumisesta poollin, yhteiseen liiketoimintaan tai kansainväliseen kuljetusjärjestöön.

9 artikla. ETUYHTEYDESSÄ KESKENÄÄN OLEVAT YRITYKSET

1. Milloin

- a)* sopimusvaltiossa oleva yritys välittömästi tai välillisesti osallistuu toisessa sopimusvaltiossa olevan yrityksen johtoon tai valvontaan tahi omistaa osan sen pääomasta, taikka
- b)* samat henkilöt välittömästi tai välillisesti osallistuvat sekä sopimusvaltiossa olevan yrityksen että toisessa sopimusvaltiossa olevan yrityksen johtoon tai valvontaan tahi omistavat osan niiden pääomasta,

noudatetaan seuraavaa.

Jos jommassakummassa tapauksessa yritysten välillä kaupallisissa tai rahoitus-suhteissa sovitaan ehdoista tai määrätään ehtoja, jotka poikkeavat siitä mistä riippumattomien yritysten välillä olisi sovittu, voidaan kaikki tulo, joka ilman näitä ehtoja olisi kertynyt toiselle näistä yrityksistä, mutta näiden ehtojen vuoksi ei ole kertynyt yritykselle, lukea tämän yrityksen tuloon ja verottaa siitä tämän mukaisesti.

2. Jos sopimusvaltiossa syntyy 1 kappaleessa tarkoitettu kysymys, on tästä ilmoitettava toisen sopimusvaltion, jota asia koskee, toimivaltaiselle viranomaiselle siinä tarkoituksessa, että voitaisiin harkita tällaisessa toisessa valtiossa asuvan yrityksen tuloa koskevan laskelman tarkistamista. Milloin syytä on, toimivaltaiset viranomaiset voivat kohtuullisella tavalla sopia keskenään tulon jakamisesta.

10 artikla. OSINKO

1. Osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Milloin sopimusvaltiossa asuvalla osingon saajalla on kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka muussa sopimusvaltiossa kuin siinä, jossa hän asuu, ja osingon maksamisen perusteena oleva osuus tosiasiallisesti liittyy kiinteästä toimipaikasta harjoitettuun liiketoimintaan tai kiinteästä paikasta harjoitettuun itsenäiseen ammattitoimintaan, voidaan, 1 ja 3 kappaleen määräysten estämättä, osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa tällaiselle saajalle, verottaa 7 tai 14 artiklan määräysten mukaisesti siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka on.

3. Osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, jossa asuva osingon maksava yhtiö on, tämän valtion lainsäädännön mukaan, mutta siten määrättävä vero ei saa olla suurempi kuin:

- a) 5 prosenttia osingon kokonaismäärästä, jos saajana on yhtiö (lukuun ottamatta henkilöyhteensiittymää ja kuolinpesää), joka välittömästi hallitsee vähintään 25 prosenttia osingon maksavan yhtiön pääomasta;
- b) 15 prosenttia osingon kokonaismäärästä muissa tapauksissa.

4. Tämän artiklan 3 kappaleen a) kohdan määräysten estämättä voidaan osingosta suoritettavaa Islannin veroa korottaa 5 prosentista enintään 15 prosenttiin, sikäli kuin tällaista osinkoa on vähennetty maksavan yhtiön tulosta Islannin veroa määrättäessä.

5. Tämän artiklan 3 kappaleen a) kohdan määräysten estämättä voidaan osingosta suoritettavaa Norjan veroa korottaa enintään 15 prosenttiin. Tämä määräys on voimassa niin kauan kuin norjalaisilla yhtiöillä on oikeus valtionverotuksessa vähentää jaettua voittoa.

6. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset sopivat keskenään, miten 3-5 kappaleen mukaisia rajoituksia sovelletaan.

Tämän artiklan 3-5 kappaleen määräykset eivät vaikuta yhtiön verottamiseen siitä voitosta, josta osinko maksetaan.

7. Sanonnalla "osinko" tarkoitetaan tässä artiklassa tuloa, joka on saatu osakkeista, osuustodistuksista tai muista voitto-osuuteen oikeuttavista oikeuksista, jotka eivät ole saamisia, samoin kuin muista yhtiöosuuksista saatua tuloa, jota sen valtion lainsäädännön mukaan, jossa asuva voiton jakava yhtiö on, kohdellaan verotuksellisesti samalla tavoin kuin osakkeista saatua tuloa.

8. Tämän artiklan 1 kappaleen määräysten estämättä vapautetaan osinko, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa muussa sopimusvaltiossa kuin Tanskassa asuvalle yhtiölle, verosta tässä toisessa valtiossa sikäli kuin vapautus olisi myönnetty tämän toisen valtion lainsäädännön mukaan, jos molemmat yhtiöt olisivat olleet siellä asuvia.

Tämän artiklan 1 kappaleen määräysten estämättä vapautetaan osinko, jonka muussa sopimusvaltiossa kuin Tanskassa asuva yhtiö maksaa Tanskassa asuvalle yhtiölle, verosta Tanskassa Tanskan lainsäädännön mukaan.

Sikäli kuin osinko, jonka Tanskassa asuva yhtiö verovuodelta maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle yhtiölle, vastaa osinkoa, jonka ensiksi mainittu yhtiö välittömästi tai oikeushenkilön välityksellä on samana tai sitä aikaisempina verovuosina nostanut kolmannessa valtiossa asuvan yhtiön osakkeiden tai muiden osuuksien perusteella, myönnetään kuitenkin ensimmäisen alakappaleen mukainen vapautus verosta toisessa sopimusvaltiossa vain, jos

- a) osinko, joka on nostettu kolmannessa valtiossa asuvan yhtiön osakkeiden tai osuuksien perusteella, on verotettu Tanskassa tai,
- b) jollei näin ole, osinko olisi ollut vapaa verosta toisessa sopimusvaltiossa, jos kolmannessa valtiossa asuvan yhtiön osakkeet tai osuudet olisivat olleet toisessa sopimusvaltiossa asuvan yhtiön välittömässä omistuksessa.

Islannissa asuvan yhtiön toisessa sopimusvaltiossa asuvalle yhtiölle maksaman osingon osalta myönnetään ensimmäisen alakappaleen mukainen vapautus verosta toisessa sopimusvaltiossa vain sikäli kuin osinkoa ei saa vähentää islantilaisen yhtiön tulosta Islannin veroa laskettaessa.

9. Tämän artiklan 3-5 kappaleen estämättä voivat sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset sopia keskenään, että osinko, jonka sopimuksessa nimetty, tarkoitukseltaan yleisesti hyvää tekevä tai muutoin yleishyödyllinen laitos, joka on vapaa osingosta suoritettavasta verosta sen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan, jossa laitos on asuva, vapautetaan toisessa sopimusvaltiossa tässä toisessa valtiossa olevalta yhtiöltä saadusta osingosta suoritettavasta verosta.

10. Jos sopimusvaltiossa asuva yhtiö saa tuloa toisesta sopimusvaltiosta, ei tämä toinen valtio saa verottaa yhtiön maksamasta osingosta, paitsi mikäli osinko maksetaan tässä toisessa valtiossa asuvalle henkilölle tai mikäli osingon maksamisen perusteena oleva osuus tosiasiallisesti liittyy tässä toisessa valtiossa olevaan kiinteään toimipaikkaan tai kiinteään paikkaan, eikä myöskään verottaa yhtiön jakamattomasta voitosta, vaikka maksettu osinko tai jakamaton voitto kokonaan tai osaksi koostuisi tässä toisessa valtiossa kertyneestä tulosta.

11. Sanonta "henkilöyhteenliittymä" tässä artiklassa tarkoittaa:

- a) Tanskan osalta: "interessentskab", "kommanditselskab" ja "partrederi" nimisiä yhteenliittymiä;
- b) Suomen osalta: avointa yhtiötä, kommandiittiyhtiötä, laivanisännistöyhtiötä ja muuta tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhteenliittymää, milloin niitä ei veroteta itsenäisinä verosubjekteina;
- c) Islannin osalta: "sameignarfélag" ja "samlög" nimisiä yhteenliittymiä, milloin niitä ei veroteta itsenäisinä verosubjekteina;
- d) Norjan osalta: kaikkia yhteenliittymiä, lukuun ottamatta "aksjeselskap" ja "kommandittaksjeselskap" nimisiä yhteenliittymiä;
- e) Ruotsin osalta: kauppayhtiötä, kommandiittiyhtiötä ja siviiliyhtiötä.

11 artikla. KOROKO

1. Korosta, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, verotetaan vain tässä toisessa valtiossa.

2. Milloin sopimusvaltiossa asuvalla koron saajalla on kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka muussa sopimusvaltiossa kuin siinä, jossa hän asuu, ja koron maksamisen perusteena oleva saaminen tosiasiallisesti liittyy kiinteästä toimipaikasta harjoitettuun liiketoimintaan tai kiinteästä paikasta harjoitettuun itsenäiseen ammattitoimintaan, voidaan, 1 kappaleen määräysten estämättä, korosta, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan tällaiselle saajalle, verottaa 7 tai 14 artiklan määräysten mukaisesti siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka on.

3. Sanonnalla ”koroko” tarkoitetaan tässä artiklassa tuloa, joka saadaan kaikenlaatuisista saamisista riippumatta siitä, onko ne turvattu kiinteistökiinnityksellä vai ei, ja liittyykö niihin oikeus osuuteen velallisen voitosta vai ei. Sanonnalla tarkoitetaan erityisesti tuloa, joka saadaan valtion antamista arvopapereista, ja tuloa, joka saadaan obligaatioista tai debentureista, siihen luettuina tällaisiin arvopapereihin, obligatioihin tai debentureihin liittyvät agiomäärät ja voitot. Maksun viivästymisen johdosta suoritettavaa sakkomaksua ei tätä artiklaa sovellettaessa pidetä korona.

4. Kos koron määrä maksajan ja saajan tai heidän molempien ja muun henkilön välisen erityisen suhteen vuoksi ylittää koron maksamisen perusteena olevaan velkaan nähden määrän, josta maksaja ja saaja olisivat sopineet, jollei tällaista suhdetta olisi, sovelletaan tämän artiklan määräyksiä vain viimeksi mainittuun määrään. Tässä tapauksessa verotetaan tämän määrän ylittävästä maksun osasta kunkin asianomaisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan, ottaen huomioon tämän sopimuksen muut määräykset.

12 artikla. ROJALTI

1. Rojaltista, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, verotetaan vain tässä toisessa valtiossa.

2. Milloin sopimusvaltiossa asuvalla rojaltin saajalla on kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka muussa sopimusvaltiossa kuin siinä, jossa hän asuu, ja rojaltin maksamisen perusteena oleva oikeus tai omaisuus tosiasiallisesti liittyy kiinteästä toimipaikasta harjoitettuun liiketoimintaan tai kiinteästä paikasta harjoitettuun itsenäiseen ammattitoimintaan, voidaan, 1 kappaleen määräysten estämättä, rojaltista, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan tällaiselle saajalle, verottaa 7 tai 14 artiklan määräysten mukaisesti siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka on.

3. Sanonnalla ”rojalti” tarkoitetaan tässä artiklassa kaikkia suorituksia, jotka saadaan korvauksena kirjallisen, taiteellisen tai tieteellisen teoksen (siihen luettuina elokuvafilmi sekä radio- ja televisiolähetysessä käytettävä filmi ja nauha) tekijänoikeuden, patentin, tavaramerkin, mallin tai muotin, piirustuksen, salaisen kaavan tai valmistusmenetelmän käyttämisestä tai käyttöoikeudesta sekä teollisen, kaupallisen tai tieteellisen välineistön käyttämisestä tai käyttöoikeudesta tahi teollisia, kaupallisia tai tieteellisiä kokemuksia koskevista tiedoista.

4. Jos rojaltin määrä maksajan ja saajan tai heidän molempien ja muun henkilön välisen erityisen suhteen vuoksi ylittää rojaltin maksamisen perusteena olevaan käyttöön, oikeuteen tai tietoon nähden määrän, josta maksaja ja saaja olisivat sopineet, jollei tällaista suhdetta olisi, sovelletaan tämän artiklan määräyksiä vain viimeksi mainittuun määrään. Tässä tapauksessa overotetaan tämän määrän ylittävästä maksun osasta kunkin asianomaisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan, ottaen huomioon tämän sopimuksen muut määräykset.

13 artikla. MYYNTIVOITTO

1. Voitosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun ja toisessa sopimusvaltiossa olevan kiinteän omaisuuden luovutuksesta, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Voitosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 6 artiklan 4 kappaleessa tarkoitetun osakkeen tai muun osuuden luovutuksesta, voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä omaisuus on.

3. Voitosta, joka saadaan sopimusvaltiossa olevan yrityksen toisessa sopimusvaltiossa olevan kiinteän toimipaikan liikeomaisuuteen kuuluvan irtaimen omaisuuden tai sopimusvaltiossa asuvan henkilön toisessa sopimusvaltiossa itsenäistä ammatinharjoittamista varten käytettävänä olevaan kiinteään paikkaan kuuluvan irtaimen omaisuuden luovutuksesta, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa. Sama koskee voittoa, joka saadaan tällaisen kiinteän toimipaikan (erillisenä tai koko yrityksen mukana) tai kiinteän paikan luovutuksesta.

4. Voitosta, joka saadaan kansainväliseen liikenteeseen käytetyn laivan tai ilma-aluksen taiika tällaisen laivan sekä ilma-aluksen käyttämiseen liittyvän irtaimen omaisuuden luovutuksesta, verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa yrityksen tosiasiallinen johto on. Mikäli tämä valtio lainsäädäntönsä johdosta ei voi verottaa koko voitosta, verotetaan voitosta vain siinä valtiossa, jossa asuva yritys on.

5. Voitosta, joka saadaan muun kuin 1-4 kappaleessa tarkoitetun omaisuuden luovutuksesta, verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa luovuttaja asuu.

6. Tämän artiklan 5 kappaleen määräykset eivät vaikuta Norjan oikeuteen oman lainsäädäntönsä mukaan verottaa voitosta, joka saadaan norjalaisen yhtiön osakkeiden luovutuksesta, kun osakkeet omistaa toisessa sopimusvaltiossa asuva henkilö, joka jonakin ajanjaksona viimeisten viiden vuoden aikana ennen luovutusta on asunut Norjassa.

7. Tämän artiklan 5 kappaleen määräykset eivät vaikuta Ruotsin oikeuteen oman lainsäädäntönsä mukaan verottaa voitosta, jonka toisessa sopimusvaltiossa asuva henkilö saa sellaisen yhtiön osakkeiden tai osuuksien luovutuksesta, jonka varoista olennaisen osan muodostaa kiinteä omaisuus, edellyttäen että henkilö on asunut Ruotsissa jonakin ajanjaksona viimeisten viiden vuoden aikana ennen luovutusta.

14 artikla. ITSENÄINEN AMMATINHARJOITTAMINEN

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa vapaan ammatin tai muun itsenäisen toiminnan harjoittamisesta, verotetaan vain tässä valtiossa, jollei hänellä ole toisessa sopimusvaltiossa kiinteää paikkaa, joka on vakinaisesti hänen käytettävänä toiminnan harjoittamista varten. Jos hänellä on tällainen kiinteä paikka, voidaan tulosta verottaa tässä toisessa valtiossa, mutta vain niin suuresta tulon osasta, joka on luettava kiinteään paikkaan kuuluvaksi.

2. Sanonta "vapaa ammatti" käsittää erityisesti itsenäisen tieteellisen, kirjallisen ja taiteellisen toiminnan, kasvatus- ja opetustoiminnan sekä sen itsenäisen toiminnan, jota lääkäri, asianajaja, insinööri, arkkitehti, hammaslääkäri ja tilintarkastaja harjoittavat.

15 artikla. YKSITYINEN PALVELUS

1. Jollei 16, 18, 19, 20 ja 21 artiklan määräyksistä muuta johdu, verotetaan palkasta, palkkiosta ja muusta sellaisesta hyvityksestä, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa epäitsenäisestä työstä, vain tässä valtiossa, jollei työtä tehdä toi-

nessa sopimusvaltiossa. Jos työ tehdään tässä toisessa valtiossa, voidaan työstä saadusta hyvityksestä verottaa siellä.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräysten estämättä verotetaan hyvityksestä, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisessa sopimusvaltiossa tekemästään epäitsenäisestä työstä, vain ensiksi mainitussa valtiossa, jos:

- a) saaja oleskelee tässä toisessa valtiossa yhdessä tai useammassa jaksossa yhteensä enintään 183 päivää kalenterivuoden aikana, ja
- b) hyvityksen maksaa työnantaja tai se maksetaan työnantajan puolesta, joka ei ole tässä toisessa valtiossa asuva, sekä
- c) hyvityksellä ei rasiteta kiinteää toimipaikkaa tai kiinteää paikkaa, joka työnantajalla on tässä toisessa valtiossa.

3. Edellä tässä artiklassa olevien määräysten estämättä verotetaan tulosta, joka saadaan epäitsenäisestä työstä, milloin työ tehdään:

- a) suomalaisessa, islantilaisessa, norjalaisessa, ruotsalaisessa tai tanskalaisessa laivassa, vain siinä sopimusvaltiossa, jonka kansallisuus laivalla on; sopimusvaltiossa olevan yrityksen niin sanotuin bareboat ehdoin rahtaama ulkomainen laiva rinnastetaan tätä määräystä sovellettaessa vastaavasti suomalaiseen, islantilaiseen, norjalaiseen, ruotsalaiseen tai tanskalaiseen laivaan;
- b) kansainvälisessä liikenteessä olevassa ilma-aluksessa, vain siinä sopimusvaltiossa, jossa työtulon saaja asuu;
- c) kalastus-, hylkeenpyynti- tai valaanpyyntialuksessa, vain siinä sopimusvaltiossa, jossa työtulon saaja asuu, myös silloin kun tulo työstä saadaan tiettyinä osuutena tai osana kalastus-, hylkeenpyynti- tai valaanpyyntitoiminnan voitosta.

16 artikla. JOHTAJANPALKKIO

Johtajanpalkkiosta ja muusta sellaisesta suorituksesta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisessa sopimusvaltiossa asuvan yhtiön johtokunnan tai muun sellaisen elimen jäsenenä, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

17 artikla. TAITEILIJAT JA URHEILIJAT

1. Tämän sopimuksen 14 ja 15 artiklan määräysten estämättä voidaan tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa taiteilijana, kuten teatteri- tai elokuvanäyttelijänä, radio- tai televisiotaitelijana tahi muusikkona, taikka urheilijana, toisessa sopimusvaltiossa harjoittamastaan henkilökohtaisesta toiminnasta, verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Milloin tulo, joka saadaan taiteilijan tai urheilijan tässä ominaisuudessaan harjoittamasta toiminnasta, ei tule taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vaan toiselle henkilölle, voidaan tästä tulosta, 7, 14 ja 15 artiklan määräysten estämättä, verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa taitelija tai urheilija harjoittaa toimintaansa.

3. Jos sopimusvaltio, jossa 1 ja 2 kappaleessa tarkoitettua toimintaa harjoitetaan, ei verolaindääsäntönsä mukaan voi verottaa siellä mainitusta tulosta, verotetaan tulosta vain siinä sopimusvaltiossa, jossa saaja asuu.

18 artikla. ELÄKE, ELINKORKO SEKÄ SOSIAALILAINSÄÄDÄNNÖN MUKAAN TAPAHTUVA SUORITUS

1. Eläkkeestä ja elinkorosta, joka maksetaan sopimusvaltiosta, sekä sopimusvaltion sosiaalilainsäädännön mukaan tapahtuvasta suorituksesta verotetaan vain tässä valtiossa.

2. Sanonnalla ”elinkorko” tarkoitetaan vahvistettua rahamäärää, joka määrättyinä ajankohtina joko asianomaisen elinkautena tai yksilöitynä taikka tietyssä aikana toistuvasti maksetaan ja joka perustuu velvoitukseen toimeenpanna maksut täyden raha- tai rahanarvoisen suorituksen vastikkeeksi.

19 artikla. JULKINEN PALVELUS

1. Hyvityksestä (eläkettä lukuun ottamatta), jonka sopimusvaltio, sen valtiolinen osa, paikallisviranomaisen tai julkisoikeudellinen laitos maksaa luonnolliselle henkilölle työstä, joka tehdään tämän valtion, sen valtiollisen osan, paikallisviranomaisen tai julkisoikeudellisen laitoksen palveluksessa, verotetaan vain tässä valtiossa.

2. Tällaisesta hyvityksestä verotetaan kuitenkin vain siinä sopimusvaltiossa, jossa työ tehdään, jos saaja on henkilö, joka asuu tässä valtiossa ja

- a) on tämän valtion kansalainen; tai
- b) hänestä ei tullut tässä valtiossa asuvaa ainoastaan tämän työn tekemiseksi; tai
- c) häntä ei voida verottaa hyvityksestä siinä valtiossa, josta se maksetaan.

20 artikla. OPISKELIJAT JA HARJOITTELIJAT

1. Henkilöä, joka oleskelee sopimusvaltiossa ainoastaan

- a) tässä sopimusvaltiossa olevassa yliopistossa tai muussa opetualaitoksessa harjoitettavia opintoja varten, tai
- b) tässä sopimusvaltiossa tapahtuvaa liikealan, teollisuuden, maatalouden tai metsätalouden harjoittelua varten

ja joka asuu tai välittömästi ennen tätä oleskelua asui toisessa sopimusvaltiossa, ei ensiksi mainitussa valtiossa veroteta rahamäärästä, jotka hän saa tämän valtion ulkopuolella olevasta lähteestä elatustaan, koulutustaan tai harjoitteluaan varten.

2. Henkilö, joka opiskelee sopimusvaltiossa olevassa yliopistossa ja joka tilapäisen oleskelun aikana toisessa sopimusvaltiossa työskentelee tässä toisessa valtiossa enintään 100 päivää saman kalenterivuoden aikana saadakseen opintoihin liittyvää käytännön kokemusta, verotetaan viimeksi mainitussa valtiossa vain työstä saadun tulon siitä osasta, joka ylittää 2 000 Ruotsin kruunun suruisen keskimääräisen kuukausitulon tai sen vasta-arvon Suomen, Islannin, Norjan tai Tanskan rahana. Tämän kohdan mukaisesti vapautetaan verotuksesta kuitenkin yhteensä enintään 6 000 Ruotsin kruunua kalenterivuotta kohti tai sen vasta-arvo Suomen, Islannin, Norjan tai Tanskan rahana. Edellä mainittuun määrään sisältyy kysymyksessä olevalta kalenterivuodelta myönnettävä henkilökohtainen vähennys.

3. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset sopivat keskenään 2 kappaleen määräysten soveltamisesta. Toimivaltaiset viranomaiset voivat myös sopia sellaisesta muutoksesta siinä mainittuihin rahamääriin, joka rahan arvon muuttumiseen, jonkin sopimusvaltion muuttuneeseen lainsäädäntöön tai muuhun sellaiseen seikkaan nähden katsotaan kohtuulliseksi.

21 artikla. SOPIMUSVALTION RANNIKON ULKOPUOLELLA TAPAHTUVA LIIKETOIMINTA TAI TYÖ

1. Jollei 2 ja 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, katsotaan sopimusvaltiossa asuvalla henkilöllä, joka toisen sopimusvaltion rannikon ulkopuolella harjoittaa tämän toisen valtion merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimiseen tai hyväk-

sikäyttöön liittyvää liiketoimintaa, olevan kiinteä toinipaikka tai kiinteä paikka tässä toisessa valtiossa.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos toiminta kestää yhdessä tai useammassa jaksossa yhteensä enintään 30 päivää kahdentoista kuukauden aikana.

3. Tämän artiklan 2 kappaletta sovellettaessa pidetään toisen yrityksen kanssa etuyhteydessä olevan yrityksen harjoittamaa toimintaa viimeksi mainitun yrityksen harjoittamana, jos toiminta on olennaisesti samaa kuin tämän toisen yrityksen harjoittama toiminta. Yritysten katsotaan olevan etuyhteydessä keskenään, jos yritys välittömästi tai välillisesti osallistuu toisen yrityksen johtoon tai valvontaan tahi omistaa osan tämän yrityksen pääomasta taikka jos samat henkilöt välittömästi tai välillisesti osallistuvat molempien yritysten johtoon tai valvontaan tahi omistavat osan näiden yritysten pääomasta.

4. Tämän sopimuksen 8 artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan tuloon, joka saadaan laivalla tai ilma-aluksella tapahtuvasta henkilöiden ja tarvikkeiden kuljetuksesta 1 kappaleessa tarkoitettulle merenpohja-alueelle tahi hinaajien, huoltoalusten ja muiden samankaltaisiin tehtäviin käytettyjen alusten käyttämisestä mainitussa kappaleessa tarkoitettua toiminnan yhteydessä.

5. Tämän sopimuksen 13 artiklan 4 kappaleen ja 23 artiklan 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan voittoon, joka saadaan 4 kappaleessa tarkoitettujen laivojen, veneiden ja ilmaalusten luovutuksesta, ja varallisuuteen, joka koostuu tällaisista laivoista, veneistä ja ilmaaluksista.

6. Tämän sopimuksen muiden määräysten estämättä noudatetaan seuraavia määräyksiä sellaisen tulon ja muun samankaltaisen hyvityksen verotuksessa, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisen sopimusvaltion rannikon ulkopuolella tehdystä työstä työnantajan lukuun, joka siellä harjoittaa 1 kappaleessa tarkoitettua toimintaa:

a) Jollei *b)*-*d)* kohdan määräyksistä muuta johdu, voidaan tällaisesta hyvityksestä verottaa tässä toisessa valtiossa vain, jos työ kestää siellä yhdessä tai useammassa jaksossa yhteensä yli 30 päivää kahdentoista kuukauden aikana.

b) Tällaisesta hyvityksestä verotetaan vain ensiksi maimitussa sopimusvaltiossa jos

- 1) työ liittyy öljyesiintymän hyväksikäyttöön, joka sijaitsee sopimusvaltion ja toisen valtion välisellä keskiviivalla,
- 2) näiden valtioiden välillä on sopimus, joka koskee esiintymien yhteistä hyväksikäyttöä, ja
- 3) hyväksikäyttö tapahtuu samanaikaisesti keskiviivan molemmilla puolilla.

Tämäm kohdan määräyksiä sovelletaan vain, milloin sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet asiasta sopimuksen.

c) Tällaisesta hyvityksestä verotetaan 15 artiklan 3 kappaleen *a)* kohdan määräysten mukaan, jos työ tehdään tämän artiklan 4 kappaleessa tarkoitettussa veneessä tai laivassa.

d) Tällaisesta hyvityksestä verotetaan vain siinä valtiossa, jossa yrityksen tosiasiallinen johto on, jos työ tehdään tämän artiklan 4 kappaleessa tarkoitettussa ilma-aluksessa.

7. Sanonnalla ”merenpohja-alue” tarkoitetaan tässä artiklassa sopimusvaltion aluevesien merenpohjaa ja sen sisustaa sekä tämän valtion mannerjalustaa.

22 artikla. MUU TULO

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa ja jota ei käsitellä tämän sopimuksen edellä olevissa artikloissa, verotetaan vain tässä valtiossa riippumatta siitä, mistä tulo kertyy.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos tulon saaja asuu sopimusvaltiossa ja hänellä on toisessa sopimusvaltiossa kiinteä toimipaikka tai kiinteä paikka, sekä tulon maksamisen perusteena oleva oikeus tai omaisuus tosiasiallisesti liittyy kiinteästä toimipaikasta harjoitettuun liiketoimintaan tai kiinteästä paikasta harjoitettuun itsenäiseen ammattitoimintaan. Tässä tapauksessa sovelletaan 7 artiklan tai 14 artiklan määräyksiä. Jos kiinteään toimipaikkaan tai kiinteään paikkaan kuuluu 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua kiinteää omaisuutta tai 6 artiklan 4 kappaleessa tarkoitettu osake tai muu osuus, verotetaan kuitenkin tulosta, joka saadaan tällaisesta omaisuudesta tai osuudesta, 6 artiklan määräysten mukaisesti.

23 artikla. VARALLISUUS

1. Varallisuudesta, joka koostuu sopimusvaltiossa asuvan henkilön omistamasta 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettua ja toisessa sopimusvaltiossa olevasta kiinteästä omaisuudesta, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Sopimusvaltiossa asuvan henkilön omistamasta 6 artiklan 4 kappaleessa tarkoitettua osakkeesta tai muusta yhtiöosuudesta voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä omaisuus on.

3. Varallisuudesta, joka koostuu kansainväliseen liikenteeseen käytetystä laivasta ja ilmaaluksesta sekä tällaisen laivan ja ilma-aluksen käyttämiseen liittyvästä irtaimesta omaisuudesta, verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa yrityksen tosiasiallinen johto on. Mikäli tämä valtio lainsäädäntönsä johdosta ei voi verottaa koko varallisuudesta, verotetaan varallisuudesta vain siinä valtiossa, jossa asuva yritys on.

4. Muusta sopimusvaltiossa asuvan henkilön varallisuudesta verotetaan vain tässä valtiossa riippumatta siitä, missä varallisuus on.

5. Tämän artiklan 4 kappaleen määräysten estämättä voidaan kuitenkin varallisuudesta, joka koostuu sopimusvaltiossa olevan yrityksen toisessa sopimusvaltiossa olevan kiinteän toimipaikan liikeomaisuuteen kuuluvasta irtaimesta omaisuudesta tai sopimusvaltiossa asuvan henkilön toisessa sopimusvaltiossa itsenäistä ammatinharjoittamista varten käytettävänä olevaan kiinteään paikkaan kuuluvasta irtaimesta omaisuudesta, verottaa tässä toisessa valtiossa.

24 artikla. KUOLINPESÄ

Tulosta tai varallisuudesta, josta sopimusvaltiossa asuvaa kuolinpesää verotetaan, ei saa verottaa toisessa sopimusvaltiossa asuvaa kuolinpesän osakasta.

25 artikla. KAKSINKERTAISEN VEROTUKSEN POISTAMINEN

1. Tanska

a) Milloin Tanskassa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen mukaan voidaan verottaa tasassa sopimusvaltiossa, Tanskan on, jollei 10 artiklan 8 kappaleen toisen alakappaleen tai b) kohdan määräyksistä muuta johdu:

1) vähennettävä tämän henkilön Tanskan tuloverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä;

- 2) vähennettävä tämän henkilön Tanskan varallisuusverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua varallisuusveroa vastaava määrä.

Vähennyksen määrä ei kummassakaan tapauksessa kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Tanskan tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu sille tulolle tai sille varallisuudelle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

b) Milloin Tanskassa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan verotetaan vain toisessa sopimusvaltiossa, Tanska voi sisällyttää tulon tai varallisuuden verotusperusteeseen, mutta sen on vähennettävä tulon tai varallisuuden perusteella suoritettavasta Tanskan verosta se tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu tästä toisesta valtiosta saadulle tulolle tai siellä olevalle varallisuudelle.

2. *Suomi*

a) Milloin Suomessa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Suomen on, jollei 10 artiklan 8 kappaleen ensimmäisen alakappaleen tai b) kohdan määräyksistä muuta johdu:

- 1) vähennettävä tämän henkilön Suomen tuloverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä;
- 2) vähennettävä tämän henkilön Suomen varallisuusverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua varallisuusveroa vastaava määrä.

Vähennyksen määrä ei kummassakaan tapauksessa kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Suomen tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu sille tulolle tai sille varallisuudelle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

b) Milloin Suomessa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan verotetaan vain toisessa sopimusvaltiossa, Suomi voi sisällyttää tulon tai varallisuuden verotusperusteeseen, mutta sen on vähennettävä tulon tai varallisuuden perusteella suoritettavasta Suomen verosta se tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu tästä toisesta valtiosta saadulle tulolle tai siellä olevalle varallisuudelle.

3. *Islanti*

a) Milloin Islannissa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Islannin on, jollei b) tai c) kohdan määräyksistä muuta johdu, vapautettava tällainen tulo tai varallisuus verosta.

b) Milloin Islannissa asuvalla henkilöllä on tuloa, josta 10 artiklan määräysten mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Islannin on, jollei mainitun artiklan 8 kappaleen ensimmäisen alakappaleen määräyksistä muuta johdu, vähennettävä tämän henkilön Islannin tuloverosta tässä toisessa valtiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Islannin veron osa, joka jakautuu sille tulolle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

c) Jos Islannissa asuvan henkilön tulo tai varallisuus on sopimuksen määräysten mukaan vapautettu verosta siellä, Islanti voi kuitenkin määrätessään tämän henkilön muusta tulosta tai varallisuudesta suoritettavan Islannin veron määrää ottaa lukuun sen tulon tai varallisuuden, joka on vapautettu verosta.

4. *Norja*

a) Milloin Norjassa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Norjan on, jollei b), c) tai d) kohdan määräyksistä muuta johdu, vapautettava tällainen tulo tai varallisuus verosta.

b) Jos Norjassa asuvalla henkilöllä on tuloa, josta 10 artiklan tai 21 artiklan määräysten mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Norjan on, jollei 10 artiklan 8 kappaleen ensimmäisen alakappaleen määräyksistä muuta johdu, vähennettävä tämän henkilön Norjan tuloverosta tässä toisessa valtiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Norjan veron osa, joka jakautuu sille tulolle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

c) Jos Norjassa asuvan henkilön tulo tai varallisuus on sopimuksen määräysten mukaan vapautettu verosta siellä, Norja voi kuitenkin määrätessään tämän henkilön muusta tulosta tai varallisuudesta suoritettavan Norjan veron määrää ottaa lukuun sen tulon tai varallisuuden, joka on vapautettu verosta.

d) Milloin sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 13 artiklan 6 kappaleessa tarkoitettua voittoa, josta voidaan verottaa Norjassa, Norjan on vähennettävä tämän henkilön Norjan tuloverosta toisessa sopimusvaltiossa voitosta maksettua veroa vastaava määrä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Norjan veron osa, joka jakautuu voitolle.

5. *Ruotsi*

a) Milloin Ruotsissa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Ruotsin on, jollei 10 artiklan 8 kappaleen ensimmäisen alakappaleen tai b), c) tai d) kohdan määräyksistä muuta johdu:

- 1) vähennettävä tämän henkilön Ruotsin tuloverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä;
- 2) vähennettävä tämän henkilön Ruotsin varallisuusverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua varallisuusveroa vastaava määrä.

Vähennyksen määrä ei kummassakaan tapauksessa kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Ruotsin tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu sille tulolle tai sille varallisuudelle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

b) Sovellettaessa a) kohtaa on, kun ruotsalaisen yrityksen Suomessa olevan kiinteän toimipaikan tulo- tai varallisuusverotuksessa Suomessa on erityisen lainsäädännön nojalla myönnetty huojennus, yrityksen saaman tulon tai varallisuuden perusteella suoritettavasta Ruotsin verosta vähennettävä se tulovero tai varallisuusvero, joka olisi ollut suoritettava Suomessa, jos sellaista veronhuojennusta ei olisi myönnetty.

c) Milloin Ruotsissa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan verotetaan vain toisessa sopimusvaltiossa, Ruotsi voi sisällyttää tulon tai varallisuuden verotusperusteeseen, mutta sen on vähennettävä tulon tai varallisuuden perusteella suoritettavasta Ruotsin verosta se tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu tästä toisesta valtiosta saadulle tulolle tai siellä olevalle varallisuudelle.

d) Milloin sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 13 artiklan 7 kappaleessa tarkoitettua voittoa, josta voidaan verottaa Ruotsissa, Ruotsin on vähennettävä tämän henkilön Ruotsin tuloverosta toisessa sopimusvaltiossa voitosta maksettua veroa vastaava määrä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Ruotsin veron osa, joka jakautuu voitolle.

26 artikla. VEROTUSOIKEUDEN RAJOITTAMINEN

Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa, tai varallisuudesta, joka tällaisella henkilöllä on, ei saa verottaa toisessa sopimusvaltiossa, jollei verotus ole nimenomaisesti sallittu tämän sopimuksen mukaan.

27 artikla. SYRJINTÄKIELTO

1. Sopimusvaltion kansalainen ei toisessa sopimusvaltiossa saa joutua sellaisen verotuksen tai siihen liittyvän velvoituksen kohteeksi, joka on muunlainen tai raskaampi kuin verotus tai siihen liittyvä velvoitus, jonka kohteeksi tämän toisen valtion kansalainen samoissa olosuhteissa joutuu tai saattaa joutua. Tämän sopimuksen 1 artiklan määräysten estämättä sovelletaan tätä määräystä myös henkilön, joka ei asu sopimusvaltiossa tai useissa sopimusvaltioissa.

2. Verotus, joka kohdistuu sopimusvaltiossa asuvan yrityksen tai henkilön toisessa sopimusvaltiossa olevaan kiinteään toimipaikkaan tai kiinteään paikkaan, ei tässä toisessa valtiossa saa olla epäedullisempi kuin verotus, joka kohdistuu tässä toisessa valtiossa asuvaan samanlaista toimitaa harjoittavaan yritykseen tai henkilöön.

Tämän määräyksen ei katsota velvoittavan sopimusvaltiota myöntämään toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle sellaista henkilökohtaista vähennystä verotuksessa, vapautusta verosta tai alennusta veroon siviilisäädyn taikka perheen huoltovelvollisuuden johdosta, joka myönnetään ensiksi mainitussa valtiossa asuvalle henkilölle. Määräys ei myöskään tuota oikeutta saada sopimusvaltiossa toimitettavassa verotuksessa vähennystä tai oikeutta saada siellä vapautusta verosta toisessa sopimusvaltiossa asuvalle yhtiölle suoritetun osingon tai muun maksun perusteella.

Ensimmäisen alakappaleen määräys ei myöskään estä sopimusvaltiota verottamasta tuloa, jonka kiinteä toimipaikka saa, tämän valtion oman lainsäädännön mukaan, jos kiinteä toimipaikka kuuluu toisessa sopimusvaltiossa olevalle osakeyhtiölle tai siihen verrattavalle yhtiölle. Verotuksen on kuitenkin vastattava verotusta, joka kohdistuu ensiksi mainitussa sopimusvaltiossa asuvan osakeyhtiön tai siihen verrattavan yhtiön ennen jaetun voiton perusteella myönnettävän vähennyksen tekemistä laskettuun tuloon.

3. Muussa kuin sellaisessa tapauksessa, jossa 9 artiklan 1 kappaleen, 11 artiklan 4 kappaleen tai 12 artiklan 4 kappaleen määräyksiä sovelletaan, ovat korko, rojalti ja muu maksu, jotka sopimusvaltiossa oleva yritys suorittaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, vähennyskelpoisia tämän yrityksen verotettavaa tuloa määrättäessä samoin ehdoin kuin maksu ensiksi mainitussa valtiossa asuvalle henkilölle. Samoin on sopimusvaltiossa olevan yrityksen velka toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle vähennyskelpoinen tämän yrityksen verotettavaa varallisuutta määrättäessä samoin ehdoin kuin velka ensiksi mainitussa valtiossa asuvalle henkilölle.

4. Sopimusvaltiossa oleva yritys, jonka pääoman toisessa sopimusvaltiossa tai useissa toisissa sopimusvaltioissa asuva henkilö tai siellä asuvat henkilöt välittömästi tai välillisesti joko kokonaan tai osaksi omistavat tai josta he tällä tavoin määräävät,

ei ensiksi mainitussa valtiossa saa joutua sellaisen verotuksen tai siihen liittyvän velvoituksen kohteeksi, joka on muunlainen tai raskaampi kuin verotus tai siihen liittyvä velvoitus, jonka kohteeksi ensiksi mainitussa sopimusvaltiossa oleva muu samanluonteinen yritys joutuu tai saattaa joutua.

5. Tämän artiklan määräysten ei katsota velvoittavan Norjaa myöntämään toisen sopimusvaltion kansalaiselle, joka ei ole syntynyt Norjassa norjalaisista vanhemmista, niitä erityisiä veronhuojennuksia, jotka 18 päivänä elokuuta 1911 annetun verolain 22 §:n mukaan myönnetään Norjan kansalaiselle ja henkilölle, joka on syntynyt Norjassa norjalaisista vanhemmista (henkilö, jolla on Norjan ”innfødsrett”).

6. Tämän sopimuksen 2 artiklan estämättä sovelletaan tämän artiklan määräyksiä kaikenlaatuisiin veroihin.

28 artikla. KESKINÄINEN SOPIMUSMENETTELY

1. Jos henkilö katsoo, että sopimusvaltion tai useiden sopimusvaltioiden toimenpiteet ovat johtaneet tai johtavat hänen osaltaan verotukseen, joka on tämän sopimuksen määräysten vastainen, hän voi saattaa asiansa sen sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi, jossa hän asuu tai, jos kysymyksessä on 27 artiklan 1 kappaleen soveltaminen, jonka kansalainen hän on, ilman että tämä vaikuttaa hänen oikeuteensa käyttää näiden valtioiden sisäisissä oikeusjärjestyksissä olevia oikeussuojakeinoja.

2. Jos toimivaltainen viranomainen havaitsee huomautuksen perustelluksi, mutta ei itse voi saada aikaan tyydyttävää ratkaisua, viranomaisen on pyrittävä toisen sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa, jota asia koskee, keskinäisin sopimuksin ratkaisemaan asia siinä tarkoituksessa, että verotus, joka on tämän sopimuksen vastainen, vältetään. Jollei asia koske sitä valtiota, jonka toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi asianomainen henkilö on saattanut asian, tämän toimivaltaisen viranomaisen on siirrettävä asia sellaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jota asia koskee.

3. Jos sopimusvaltioiden välillä syntyy vaikeuksia tai epätietoisuutta tämän sopimuksen tulkinassa tai soveltamisessa, näiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten on neuvoteltava keskenään kysymyksen ratkaisemiseksi erityisin sopimuksin. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat myös neuvotella keskenään kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi sellaisissa tapauksissa, joita tämä sopimus ei käsitä, tai sellaisten kysymysten ratkaisemiseksi erityisin sopimuksin, jotka, olematta säänneltyjä sopimuksessa, voivat veron laskemisessa asianomaisissa valtioissa noudatettujen periaatteiden erilaisuuden johdosta tai muista syistä ilmaantua 2 artiklassa tarkoitettujen verojen osalta.

Ennen kuin tehdään päätös kysymyksessä, jota ensimmäisessä alakappaleessa tarkoitetaan, on siinä tarkoitettujen neuvottelujen tulokset mahdollisimman pian annettava tiedoksi muiden sopimusvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Jos sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen katsoo, että kaikkien sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on neuvoteltava keskenään, on ensiksi mainitun sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä tällaiset neuvottelut käytävä viivytyksettä.

29 artikla. DIPLOMAATTISET EDUSTAJAT JA KONSULIVIRKAMIEHET

Tämä sopimus ei vaikuta niihin verotuksellisiin erioikeuksiin, jotka kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen tai erityisten sopimusten määräysten mukaan myönnetään diplomaattisille edustajille tai konsulivirkamiehille.

30 artikla. ALUEELLINEN LAAJENTAMINEN

1. Tämä sopimus voidaan ulottaa, joko sellaisenaan tai tarpeellisin muutoksin, käsittämään ne alueet, jotka on 3 artiklan 1 kappaleen a) kohdan määräysten mukaan jätetty sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle, edellyttäen että siellä kannetaan samanlaisia tai pääasiallisesti samanluonteisia veroja kuin ne, joita tässä sopimuksessa tarkoitetaan. Tällainen laajentaminen on voimassa siitä päivästä lukien sekä sellaisin muutoksin ja ehdoin, niihin luettuina lakkaamista koskevat määräykset, kuin sopimusvaltioiden välillä diplomaattiteitse tapahtuvalla noottienvaihdolla erikseen sovitaan.

2. Jos tämä sopimus 32 artiklan mukaan lakkaa olemasta voimassa, lakkaa sopimus olemasta voimassa myös jokaisen alueen osalta, jota sopimus tämän artiklan perusteella on ulotettu koskemaan, jollei sopimusvaltioiden välillä toisin ole sovittu.

31 artikla. VOIMAANTULO

1. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona kaikki sopimusvaltiot ovat ilmoittaneet Suomen ulkoasiainministeriölle, että sopimuksen voimaantulemiseksi kussakin valtiossa vaadittavat toimenpiteet on suoritettu. Suomen ulkoasiainministeriö ilmoittaa muille sopimusvaltioille näiden ilmoitusten vastaanottamisesta.

2. Tämän sopimuksen voimaantultua sovelletaan sen määräyksiä tuloon, joka saadaan voimaantuloa lähinnä seuraavan tammikuun 1 päivästä alkaen, ja varallisuuteen, josta veroa on suoritettava voimaantuloa toiseksi seuraavana kalenterivuotena tai sen jälkeen toimitettavan verotuksen perusteella.

3. Jäljempänä mainitut sopimukset lakkaavat olemasta voimassa eikä mitään enää sovelleta tuloon tai varallisuuteen, johon tätä sopimusta sovelletaan 2 kappaleen mukaan:

- Suomen Tasavallan ja Tanskan Kuningaskunnan välillä erinäisten henkilöiden vapauttamisesta kunnallisveroista 19 päivänä lokakuuta 1925 tehty sopimus;
- Norjan Kuningaskunnan ja Tanskan Kuningaskunnan välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 22 päivänä helmikuuta 1957 tehty sopimus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- Islannin Tasavallan ja Ruotsin Kuningaskunnan välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 23 päivänä tammikuuta 1964 tehty sopimus;
- Suomen Tasavallan ja Tanskan Kuningaskunnan välillä tulon ja omaisuuden kaksinkertaisen verotuksen sekä veron kiertämisen estämiseksi 7 päivänä huhtikuuta 1964 tehty sopimus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- Islannin Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi 30 päivänä maaliskuuta 1966 tehty sopimus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- Islannin Tasavallan ja Tanskan Kuningaskunnan välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi 21 päivänä toukokuuta 1970 tehty sopimus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

- Norjan Kuningaskunnan ja Ruotsin Kuningaskunnan välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 1 päivänä marraskuuta 1971 tehty sopimus;
- Suomen Tasavallan ja Norjan Kuningaskunnan välillä kaksinkertaisen verotuksen ehkäisemiseksi sekä veron kiertämisen estämiseksi tulo- ja omaisuusverojen osalta 12 päivänä tammikuuta 1972 tehty sopimus;
- Suomen Tasavallan ja Islannin Tasavallan välillä tulo- ja omaisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi 2 päivänä maaliskuuta 1972 tehty sopimus;
- Suomen Tasavallan hallituksen ja Ruotsin Kuningaskunnan hallituksen välillä tulo- ja omaisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 27 päivänä kesäkuuta 1973 tehty sopimus siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- Ruotsin Kuningaskunnan hallituksen ja Tanskan Kuningaskunnan hallituksen välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 16 päivänä marraskuuta 1973 tehty sopimus.

32 artikla. PÄÄTTYMINEN

Tämä sopimus on voimassa ilman aikarajoitusta, mutta sopimusvaltio voi irtisanoa sopimuksen diplomaattiteitse ilmoittamalla tästä muille sopimusvaltioille viimeistään kuusi kuukautta ennen kalenterivuoden päättymistä. Jos irtisanomisaikaa on noudatettu, sopimus lakkaa olemasta voimassa irtisanomisen toimittaneen valtion ja muiden sopimusvaltioiden välillä:

- a) tulon osalta, joka saadaan sitä vuotta, jona irtisanominen tapahtui, lähinnä seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen, sekä
- b) varallisuuden osalta, josta veroa on suoritettava sitä vuotta, jona irtisanominen tapahtui, toiseksi lähinnä seuraavana kalenterivuotena tai sen jälkeen toimitettavan verotuksen perusteella.

Sopimus talletetaan Suomen ulkoasiainministeriöön ja Suomen ulkoasiainministeriö toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset siitä kunkin sopimusvaltion hallitukselle.

TÄMÄN VAKUUDEKSI OVAT allekirjoittaneet, asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TEHTY Helsingissä 22 päivänä maaliskuuta 1983 yhtenä suomen-, islannin-, norjan-, ruotsin- ja tanskankielisenä kappaleena, jossa ruotsin kielellä on kaksi tekstiä, toinen Suomea ja toinen Ruotsia varten, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

JERMO LAINE

PÖYTÄKIRJA

Allekirjoitettaessa tänään Suomen, Islannin, Norjan, Tanskan ja Ruotsin hallitusten välillä tehtyä sopimusta tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi allekirjoittaneet ovat sopineet seuraavista määräyksistä, jotka ovat sopimuksen olennainen osa:

I. 5 artiklaan

Milloin sopimusvaltiossa olevalla yrityksellä samanaikaisesti on toisessa sopimusvaltiossa useita paikkoja, joissa harjoitetaan rakennus- tai asennustoimintaa, ja toiminta jossakin näistä paikoista kestää yli kahdentoista kuukauden ajan, voivat näiden valtioiden toimivaltaiset viranomaiset sopimuksin pyrkiä ratkaisemaan, muodostavatko tällaiset paikat yhdessä kiinteän toimipaikan toisessa sopimusvaltiossa.

Mitä edellä on sanottu, on vastaavasti voimassa, jos sopimusvaltiossa olevalla yrityksellä on toisessa valtiossa useita peräkkäisiä paikkoja, joissa harjoitetaan rakennus- tai asennustoimintaa, ja toiminnan yhteenlaskettu aika on yli kaksitoista kuukautta.

II. 7 ja 15 artiklaan

1. Sopimuksen 7 artiklan määräysten estämättä verotetaan tulosta, jonka Norjassa tai Ruotsissa oleva yritys saa vastaavasti Ruotsissa tai Norjassa harjoitetusta toiminnasta, vain siinä valtiossa, jossa asuva yritys on, jos toiminta käsittää poroaitojen rakentamisen ja kunnossapidon sellaisella Norjan ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan osuudella, joka mainitaan 4 kappaleen mukaisessa sopimuksessa.

2. Sopimuksen 15 artiklan määräysten estämättä verotetaan tulosta, jonka Norjassa tai Ruotsissa asuva henkilö saa vastaavasti Ruotsissa tai Norjassa tehdystä henkilökohtaisesta työstä, vain siinä valtiossa, jossa henkilö asuu, jos työ käsittää poroaitojen rakentamisen ja kunnossapidon sellaisella Norjan ja Ruotsin välisen valtakunnanrajan osuudella, joka mainitaan 4 kappaleen mukaisessa sopimuksessa.

3. Norjassa tai Ruotsissa olevia yrityksiä tai asuvia henkilöitä koskevia 1 ja 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan vastaavasti Suomessa tai Norjassa olevaan yritykseen tai asuvaan henkilöön.

4. Asianomaisten sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset vahvistavat keskinäisin sopimuksin ne asianomaisten valtakunnanrajan osuudet, joihin 1-3 kappaleen määräyksiä sovelletaan.

III. 7, 10-15, 19, 20 ja 23 artiklaan

1. Sopimuksen 7 artiklan, 10 artiklan 2 kappaleen, 11 artiklan 2 kappaleen ja 12 artiklan 2 kappaleen määräysten estämättä verotetaan tulosta, jonka Ruotsissa tai Tanskassa oleva yritys saa Juutinrauman yli rakennettavien künneiden yhteyksien rakentamisen ja käytön yhteydessä, vain siinä valtiossa, jossa asuva yritys on.

2. Sopimuksen 13 artiklan 3 kappaleen määräysten estämättä verotetaan voitosta, jonka Ruotsissa tai Tanskassa oleva yritys tai asuva henkilö saa siinä mainitun, Juutinrauman yli rakennettavien künneiden yhteyksien rakentamisessa ja käytössä käytetyn omaisuuden luovutuksesta, vain siinä valtiossa, jossa yritys tai henkilö asuu.

3. Sopimuksen 14 artiklan 1 kappaleen, 15 artiklan 1 kappaleen, 19 artiklan ja 20 artiklan määräysten estämättä verotetaan tulosta, jonka Ruotsissa tai Tanskassa asuva henkilö saa Juutinrauman yli rakennettavien künneiden yhteyksien rakentamisen ja käytön yhteydessä, vain siinä valtiossa, jossa henkilö asuu.

4. Sopimuksen 23 artiklan 5 kappaleen määräysten estämättä verotetaan siinä tarkoitettusta varallisuudesta, joka Ruotsissa tai Tanskassa asuvalla henkilöllä on ja jota käytetään Juutinrauman yli kiinteitä yhteyksiä rakennettaessa ja käytettäessä, vain siinä valtiossa, jossa yritys tai henkilö asuu.

IV. 8, 13, 15 ja 23 artiklaan

1. Sopimuksen 8 artiklan 1 kappaleen, 13 artiklan 4 kappaleen ja 23 artiklan 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa Scandinavian Airlines System (SAS) nimisen yhtymän osakkaiden osalta tuloon tai myyntivoitton, jonka yhtymä saa, sekä varallisuuteen, joka yhtymällä on, niiden osuuksien suhteessa, jotka näillä osakkailta on yhtymään.

2. Sopimuksen 15 artiklan 3 kappaleen *b*) kohdan määräyksiä sovelletaan myös tuloon, joka saadaan Scandinavian Airlines System (SAS) nimisen yhtymän kotimaan liikenteessä käyttämässä ilma-aluksessa tehdystä työstä.

V. 8, 13 ja 23 artiklaan

Sopimuksen 8 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua toiminnasta saadun tulon osuudesta, 13 artiklan 4 kappaleessa tarkoitettua omaisuuden luovutuksesta saadun voiton osuudesta, sekä 23 artiklan 3 kappaleessa tarkoitettua varallisuuden osuudesta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa tai omistaa yrityksen osakkuuden perusteella, verotetaan vain tässä valtiossa, jos

- a) osakkaat asuvat eri sopimusvaltioissa, ja
- b) yritystoimintaa harjoittaa yhtiö tai muu yhteenliittymä, jossa on yhteisvastuullisia osakkaita, joista vähintään yhden vastuu lisäksi on rajoittamaton, sekä
- c) ei ole ilmeistä, että yrityksen tosiasiallinen johto on vain yhdessä sopimusvaltiossa.

Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia keskenään ensimmäisessä alakappaleessa mainittujen verotusperiaatteiden soveltamisesta myös tapauksessa, jossa siinä mainittuja edellytyksiä ei ole.

VI. 12 artiklaan

Milloin Suomen ja useimpien Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) teollistuneiden jäsenvaltioiden välillä tulo- ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyihin sopimuksiin on otettu määräys, joka antaa Suomelle oikeuden verottaa Suomesta maksetusta ns. teollisuusrojaltista, on sopimusvaltioiden välillä mahdollisimman pian aloitettava neuvottelut vastaavan oikeuden aikaansaamiseksi sille sopimusvaltiolle, josta rojalti kertyy, suhteessa muihin sopimusvaltioihin.

VII. 15 artiklaan

Sopimuksen 15 artiklan 1 ja 2 kappaleen määräysten estämättä verotetaan Suomen ja Ruotsin tai Suomen ja Norjan väliseen maarajaan rajoittuvassa Suomen, Norjan tai Ruotsin kunnassa asuvan henkilön tällaisessa kunnassa toisessa näistä valtioista tehdystä henkilökohtaisesta työstä saamasta tulosta vain siinä valtiossa, jossa kysymyksessä oleva henkilö asuu, edellyttäen että tämä henkilö säännöllisesti oleskelee tässä valtiossa olevassa vakinaisessa asunnossaan.

Sanonnalla ”säännöllisesti oleskelee” tarkoitetaan, että verovelvollinen normaalitapauksessa vähintään kerran viikossa oleskelee siinä sopimusvaltiossa olevassa vakinaisessa asunnossaan, jossa hän asuu.

VIII. 15 ja 19 artiklaan

Sopimuksen 15 artiklan 1 ja 2 kappaleen ja 19 artiklan 1 kappaleen määräysten estämättä verotetaan Norjan ja Ruotsin väliseen maarajaan rajoittuvassa jomman-

kumman valtion kunnassa asuvan henkilön tällaisessa kunnassa toisessa näistä valtioissa tehdystä henkilökohtaisesta työstä saamasta tulosta vain siinä valtiossa, jossa kysymyksessä oleva henkilö asuu, edellyttäen että tämä henkilö säännöllisesti oleskelee tässä valtiossa olevassa vakinaisessa asunnossaan.

Sanonnalla "säännöllisesti oleskelee" tarkoitetaan, että verovelvollinen normaalitapauksessa vähintään kerran viikossa oleskelee siinä sopimusvaltiossa olevassa vakinaisessa asunnossaan, jossa hän asuu.

IX. 18 ja 19 artiklaan

Mikäli Norja lainsäädäntönsä johdosta ei voi verottaa 18 ja 19 artiklassa tarkoitettua tulosta, verotetaan tulosta vain siinä valtiossa, jossa saaja asuu.

X. 20 artiklaan

1. Henkilö, joka oleskelee muussa sopimusvaltiossa kuin Islannissa ainoastaan

- a) tässä muussa sopimusvaltiossa olevassa yliopistossa tai muussa opetuslaitoksessa harjoitettavia opintoja varten, tai
- b) tässä muussa sopimusvaltiossa tapahtuvaa liikealan, teollisuuden, maatalouden tai metsätalouden harjoittelua varten,

ja joka asuu tai välttömästi ennen tätä oleskelua asui Islannissa, verotetaan työstä saadusta tulosta ensiksi mainitussa sopimusvaltiossa vain siitä tulon osasta, joka ylittää 20 000 Ruotsin kruunua kalenterivuotta kohti tai sen vasta-arvon Suomen, Islannin, Norjan tai Tanskan rahana. Edellä mainittuun määrään sisältyy Suomen, Norjan tai Ruotsin oleskelun aikana kysymyksessä olevalta kalenterivuodelta myönnettävä henkilökohtainen vähennys.

Tanskassa harjoittelun vuoksi tapahtuvan oleskelun aikana on, jos voimassa olevien määräysten mukain korkeampi määrä katsotaan tarpeelliseksi kysymyksessä olevan henkilön elatusta varten, tämä korkeampi määrä vapaa Tanskan verosta. Viimeksi mainittua määräystä ei kuitenkaan sovelleta, milloin opiskelun tai harjoittelun merkitys on toisarvoinen siihen työhön nähden, josta mainittu hyvitys on maksettu.

2. Verovapaus 1 kappaleen mukaan myönnetään vain ajalta, jonka opiskelu tai harjoittelutyö kohtuudella tai tavanomaisesti kestää, kuitenkin enintään kuudeksi peräkkäiseksi kalenterivuodeksi.

3. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset sopivat keskenään 1 ja 2 kappaleen määräysten soveltamisesta. Toimivaltaiset viranomaiset voivat myös sopia sellaisesta muutoksesta siinä mainittuun rahamäärään, joka rahan arvon muuttumiseen, jonkin sopimusvaltion muuttuneeseen lainsäädäntöön tai muuhun sellaiseen seikkaan nähden katsotaan kohtuulliseksi.

XI. 25 artiklaan

1. Islannin pyynnöstä voidaan sopimuksen 25 artiklan 3 kappaleen määräyksiä muuttaa ja ne korvata seuraavalla tekstillä:

- "a) Milloin Islannissa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Islannin on, jollei 10 artiklan 8 kappaleen ensimmäisen alakappaleen tai b) kohdan määräyksistä muuta johdu:

- 1) vähennettävä tämän henkilön Islannin tuloverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä;
- 2) vähennettävä tämän henkilön Islannin varallisuusverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua varallisuusveroa vastaava määrä.

Vähennyksen määrä ei kummassakaan tapauksessa kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Islannin tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu sille tulolle tai sille varallisuudelle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

b) Milloin Islannissa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan verotetaan vain toisessa sopimusvaltiossa, Islanti voi sisällyttää tulon tai varallisuuden verotusperusteeseen, mutta sen on vähennettävä tulon tai varallisuuden perusteella suoritettavasta Islannin verosta se tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu tästä toisesta sopimusvaltiosta saadulle tulolle tai siellä olevalle varallisuudelle.”

Tällaista muutosta koskeva pyyntö tehdään diplomaattiteitse ilmoittamalla tästä kaikille muille sopimusvaltioille. Muutos tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun kaikki muut sopimusvaltiot ovat saaneet ilmoituksen ja sen määräyksiä sovelletaan

- a)* tulosta suoritettavan veron osalta, tuloon, joka saadaan ilmoitusta lähinnä seuraavana tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen, ja
- b)* varallisuudesta suoritettavan veron osalta, varallisuuteen, josta veroa on suoritettava sitä vuotta, jona ilmoitus tapahtui, toiseksi seuraavana kalenterivuonna tai sen jälkeen toimitettavan verotuksen perusteella.

2. Norjan pyynnöstä voidaan sopimuksen 25 artiklan 4 kappaleen määräyksiä muuttaa ja ne korvata seuraavalla tekstillä:

a) Milloin Norjassa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa, Norjan on, jollei 10 artiklan 8 kappaleen ensimmäisen alakappaleen tahi *b)* tai *c)* kohdan määräyksistä muuta johdu:

- 1) vähennettävä tämän henkilön Norjan tuloverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua tuloveroa vastaava määrä;
- 2) vähennettävä tämän henkilön Norjan varallisuusverosta tässä toisessa sopimusvaltiossa maksettua varallisuusveroa vastaava määrä.

Vähennyksen määrä ei kummassakaan tapauksessa kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Norjan tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu sille tulolle tai sille varallisuudelle, josta voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

b) Milloin Norjassa asuvalla henkilöllä on tuloa tai varallisuutta, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan verotetaan vain toisessa sopimusvaltiossa, Norja voi sisällyttää tulon tai varallisuuden verotusperusteeseen, mutta sen on vähennettävä tulon tai varallisuuden perusteella suoritettavasta Norjan verosta se tuloveron tai varallisuusveron osa, joka jakautuu tästä toisesta sopimusvaltiosta saadulle tulolle tai siellä olevalle varallisuudelle.

c) Milloin sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 13 artiklan 6 kappaleessa tarkoitettua voittoa, josta voidaan verottaa Norjassa, Norjan on vähennettävä tämän henkilön Norjan tuloverosta toisessa sopimusvaltiossa voitosta maksettua veroa vastaava määrä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi

kuin se ennen vähennyksen tekemistä lasketun Norjan veron osa, joka jakautuu tälle voitolle.”

Tällaista muutosta koskeva pyyntö tehdään diplomaattiteitse ilmoittamalla tästä kaikille muille sopimusvaltiolle. Muutos tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun kaikki muut sopimusvaltiot ovat saaneet ilmoituksen ja sen määräyksiä sovelletaan

- a) tulosta suoritettavan veron osalta, tuloon, joka saadaan ilmoitusta lähinnä seuraavana tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen, ja
- b) varallisuudesta suoritettavan veron osalta, varallisuuteen, josta veroa on suoritettava sitä vuotta, jona ilmoitus tapahtui, toiseksi seuraavana kalenterivuonna tai sen jälkeen toimitettavan verotuksen perusteella.

XII. 31 artiklaan

1. Sopimuksen 31 artiklan 2 ja 3 kappaleen määräysten estämättä on Ruotsin Kuningaskunnan hallituksen ja Tanskan Kuningaskunnan hallituksen välillä tulo ja varallisuusveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi 16 päivänä marraskuuta 1973 tehdyn sopimuksen 15 artiklan 4 kappale edelleen voimassa ja sen määräyksiä sovelletaan tuloon, joka saadaan ennen sitä vuotta, jona tämä sopimus on tullut voimaan, seuraavan kolmannen kalenterivuoden päättymistä.

Ensimmäisessä alakappaleessa mainitun ajan päätyttyä lakkaavat siinä mainitut 16 päivänä marraskuuta 1973 tehdyn sopimuksen määräykset olemasta voimassa.

Ensimmäisessä alakappaleessa mainitut 16 päivänä marraskuuta 1973 tehdyn sopimuksen määräykset ovat näin kuuluvat:

”Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräysten estämättä verotetaan tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva ns. rajankävijä saa toisessa sopimusvaltiossa tehdystä työstä, vain ensiksi mainitussa sopimusvaltiossa. Tätä määräystä sovellettaessa pidetään rajankävijänä sellaista toisen palveluksessa olevaa henkilöä, joka säännöllisesti oleskelee siinä sopimusvaltiossa olevassa vakinaisessa asunnossaan, jossa hän asuu, mutta joka normaalitapauksessa tekee työtään toisessa sopimusvaltiossa.”

2. Tornion ja Muonion rajajokien uittoväylässä uittoa toimittamaan perustetun uittoyhdistyksen verovapaudesta Suomessa ja Ruotsissa on voimassa, mitä siitä erikseen on sovittu.

3. Perusteista, joita noudatetaan jaettaessa Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag nimisen yhtiön tulojen verotusta Norjan ja Ruotsin kesken, on voimassa, mitä siitä erikseen on sovittu.

Pöytäkirja talletetaan Suomen ulkoasiainministeriöön ja Suomen ulkoasiainministeriö toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset siitä kunkin sopimusvaltion hallitukselle.

TÄMÄN VAKUUDEKSI OVAT allekirjoittaneet, asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY Helsingissä 22 päivänä maaliskuuta 1983 yhtenä suomen-, islannin-, norjan-, ruotsin- ja tanskankielisenä kappaleena, jossa ruotsin kielellä on kaksi tekstiä, toinen Suomea ja toinen Ruotsia varten, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset.

JERMO LAINE

[SWEDISH TEXT FOR FINLAND — TEXTE SUÉDOIS POUR LA FINLANDE]

AVTAL MELLAN FINLAND, DANMARK, ISLAND, NORGE OCH
SVERIGE FÖR UNDVIKANDE AV DUBBELBESKATTNING
BETRÄFFANDE SKATTER PÅ INKOMST OCH FÖRMÖGENHET

Regeringarna i Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige har,
föranledda av önskan att ingå ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning be-
träffande skatter på inkomst och förmögenhet,
överenskommit om följande:

Artikel 1. PERSONER PÅ VILKA AVTALET TILLÄMPAS

Detta avtal tillämpas på personer som har hemvist i en eller flera av de avtals-
slutande staterna.

Artikel 2. SKATTER SOM OMFATTAS AV AVTALET

1. Detta avtal tillämpas på skatter på inkomst och förmögenhet, som påförs
för envar av de avtalslutande staternas, dess politiska underavdelningars eller lokala
myndigheters räkning, oberoende av det sätt på vilket skatterna uttages.

2. Med skatter på inkomst och förmögenhet förstås alla skatter, som utgår på
inkomst eller förmögenhet i dess helhet eller på delar av inkomst eller förmögenhet,
däri inbegripna skatter på vinst genom överlåtelse av lös eller fast egendom samt
skatter på värdestegring.

3. De för närvarande utgående skatter på vilka avtalet tillämpas är:

a) I Danmark:

- 1) inkomstskatten till staten;
- 2) folkpensionsbidraget;
- 3) det särskilda folkpensionsbidraget;
- 4) bidraget till dagpenningfonden;
- 5) sjömansskatten;
- 6) den särskilda inkomstskatten;
- 7) utdelningsskatten;
- 8) den kommunala inkomstskatten;
- 9) kyrkoskatten;
- 10) den amtskommunala inkomstskatten; och
- 11) förmögenhetsskatten till staten
(i det följande benämnda "dansk skatt").

b) I Finland:

- 1) den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten;
- 2) kommunalskatten;
- 3) kyrkoskatten;
- 4) sjömansskatten; och

- 5) källskatten
(i det följande benämnda "finsk skatt").
- c) I Island:
- 1) den statliga inkomstskatten;
  - 2) den kommunala inkomstskatten; och
  - 3) den statliga förmögenhetsskatten
(i det följande benämnda "isländsk skatt").
- d) I Norge:
- 1) inkomst- och förmögenhetsskatten till staten;
  - 2) inkomst- och förmögenhetsskatten till kommunerna;
  - 3) inkomstskatten till fylkena;
  - 4) den gemensamma skatten till skattefördelningsfonden;
  - 5) avgiften till staten på ersättningar till utländska artister; och
  - 6) sjömansskatten
(i det följande benämnda "norsk skatt").
- e) I Sverige:
- 1) den statliga inkomstskatten, däri inbegripna sjömansskatten och kupongskatten;
  - 2) bevillningsavgiften för vissa offentliga föreställningar;
  - 3) ersättningsskatten;
  - 4) utskiftningskatten;
  - 5) den kommunala inkomstskatten; och
  - 6) den statliga förmögenhetsskatten
(i det följande benämnda "svensk skatt").
4. Detta avtal tillämpas även på skatter av samma eller i huvudsak likartat slag, som efter undertecknandet av avtalet påförs vid sidan av eller i stället för de för närvarande utgående skatterna. De behöriga myndigheterna i de avtalslutande staterna skall meddela varandra de väsentliga ändringar som vidtagits i respektive skattelegstiftning.
5. Avtalet tillämpas inte i fråga om någon avtalslutande stat på särskild beskattning av vinst på lotterier och vadhållning eller på beskattning av arv och gåva.

Artikel 3. ALLMÄNNA DEFINITIONER

1. Om inte sammanhanget föranleder annat, har vid tillämpningen av detta avtal följande uttryck nedan angiven betydelse:

a) "Danmark" åsyftar Konungariket Danmark; "Finland" åsyftar Republiken Finland; "Island" åsyftar Republiken Island; "Norge" åsyftar Konungariket Norge; "Sverige" åsyftar Konungariket Sverige;

uttrycket omfattar även varje utanför respektive stats territorialvatten beläget område, inom vilket denna stat enligt sin lagstiftning och i överensstämmelse med internationell rätt har rättigheter med avseende på utforskning och utnyttjande av naturtillgångar på havsbotten eller i dennas underlag (sådan område benämns i detta avtal "kontinentalsockel");

uttrycket "Danmark" inbegriper inte Färöarna och Grönland; uttrycket "Finland" inbegriper inte landskapet Åland i fråga om den finska kommunalskatten; ut-

trycket "Norge" inbegriper inte Svalbard (med vilket avses även Björnön), Jan Mayen och de norska områdena ("biland") utanför Europa;

b) "person" inbegriper fysisk person, bolag och annan sammanslutning;

c) "bolag" åsyftar juridisk person eller annan som i beskattningshänseende behandlas såsom juridisk person;

d) "företag i en avtalsslutande stat" och "företag i annan avtalsslutande stat" åsyftar företag som bedrivs av person med hemvist i en avtalsslutande stat, respektive företag som bedrivs av person med hemvist i annan avtalsslutande stat;

e) "medborgare" åsyftar fysisk person som har medborgarskap i en avtalsslutande stat och juridisk person eller annan sammanslutning som bildats enligt den lagstiftning som gäller i en avtalsslutande stat;

f) "internationell trafik" åsyftar vid tillämpningen av avtalet i en avtalsslutande stat transport med skepp eller luftfartyg som används av företag som har sin verkliga ledning i annan avtalsslutande stat, utom då skeppet eller luftfartyget används uteslutande mellan platser i den förstnämnda staten;

g) "behörig myndighet" åsyftar:

1) i Danmark: ministern för skatter och avgifter;

2) i Finland: finansministeriet;

3) i Island: finansministern;

4) i Norge: finans- och tulldepartementet;

5) i Sverige: finansministern;

eller den myndighet i envar av dessa stater åt vilken uppdrages att handha frågor rörande detta avtal.

2. Då en avtalsslutande stat tillämpar detta avtal anses, såvida inte sammanhanget föranleder annat, varje uttryck som inte definierats i avtalet, ha den betydelse som uttrycket har enligt den statens lagstiftning rörande sådana skatter på vilka avtalet tillämpas.

Artikel 4. HEMVIST

1. Vid tillämpningen av detta avtal åsyftar uttrycket "person med hemvist i en avtalsslutande stat" person som enligt lagstiftningen i denna stat är skattskyldig där på grund av hemvist, bosättning, plats för företagsledning eller annan liknande omständighet. Uttrycket inbegriper emellertid inte person som är skattskyldig i denna stat endast för inkomst från källa i denna stat eller för förmögenhet belägen där.

2. Då på grund av bestämmelserna i stycke 1 fysisk person har hemvist i flera avtalsslutande stater, bestäms hans hemvist på följande sätt:

a) Han anses ha hemvist i den stat där han har en bostad som stadigvarande står till hans förfogande; om han har en sådan bostad i flera stater, anses han ha hemvist i den stat med vilken hans personliga och ekonomiska förbindelser är starkast (centrum för levnadsintressena);

b) om det inte kan avgöras i vilken stat han har centrum för sina levnadsintressen eller om han inte i någon stat har en bostad som stadigvarande står till hans förfogande, anses han ha hemvist i den stat där han stadigvarande vistas;

c) om han stadigvarande vistas i flera stater eller om han inte vistas stadigvarande i någon av dem, anses han ha hemvist i den stat där han är medborgare;

d) om han är medborgare i flera stater eller om han inte är medborgare i någon av dem, avgör de behöriga myndigheterna i berörda avtalsslutande stater frågan genom ömsesidig överenskommelse.

3. Då på grund av bestämmelserna i stycke 1 annan person än fysisk person har hemvist i flera avtalsslutande stater, anses personen i fråga ha hemvist i den stat där den har sin verkliga ledning.

Artikel 5. FAST DRIFTSTÄLLE

1. Vid tillämpningen av detta avtal åsyftar uttrycket "fast driftställe" en stadigvarande plats för affärsverksamhet, från vilken ett företags verksamhet helt eller delvis bedrivs.

2. Uttrycket "fast driftställe" innefattar särskilt:

- a) plats för företagsledning;
- b) filial;
- c) kontor;
- d) fabrik;
- e) verkstad; och
- f) gruva, olje- eller gaskälla, stenbrott eller annan plats för utvinning av naturtillgångar.

3. Plats för byggnads-, anläggnings- eller installationsarbete utgör fast driftställe endast om verksamheten pågår mer än tolv månader.

4. Utan hinder av föregående bestämmelser i denna artikel anses uttrycket "fast driftställe" inte innefatta:

- a) användningen av anordningar uteslutande för lagring, utställning eller utlämnande av företaget tillhöriga varor;
- b) innehavet av ett företaget tillhörigt varulager uteslutande för lagring, utställning eller utlämnande;
- c) innehavet av ett företaget tillhörigt varulager uteslutande för bearbetning eller förädling genom annat företags försorg;
- d) innehavet av stadigvarande plats för affärsverksamhet uteslutande för inköp av varor eller införskaffande av upplysningar för företaget;
- e) innehavet av stadigvarande plats för affärsverksamhet uteslutande för att för företaget bedriva annan verksamhet av förberedande eller biträdande art;
- f) innehavet av stadigvarande plats för affärsverksamhet uteslutande för att kombinera verksamheter som anges i punkterna a)-e), under förutsättning att hela den verksamhet som bedrivs vid den stadigvarande platsen för affärsverksamhet på grund av denna kombination är av förberedande eller biträdande art.

5. Om person, som inte är sådan oberoende representant på vilken stycke 6 tillämpas, är verksam för ett företag samt i en avtalsslutande stat har och där regelmässigt använder fullmakt att sluta avtal i företagens namn, anses detta företag — utan hinder av bestämmelserna i styckena 1 och 2 — ha fast driftställe i denna stat i fråga om varje verksamhet som denna person bedriver för företaget. Detta gäller dock inte, om den verksamhet som denna person bedriver är begränsad till sådan som anges i stycke 4 och som — om den bedrivs från en stadigvarande plats för affärsverksamhet — inte skulle göra denna stadigvarande plats för affärsverksamhet till fast driftställe enligt bestämmelserna i nämnda stycke.

6. Företag anses inte ha fast driftställe i en avtalsslutande stat endast på den grund att företaget bedriver affärsverksamhet i denna stat genom förmedling av mäklare, kommissionar eller annan oberoende representant, om sådan person därvid bedriver sin sedvanliga affärsverksamhet.

7. Den omständigheten att ett bolag med hemvist i en avtalsslutande stat kontrollerar eller kontrolleras av ett bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat eller ett bolag som bedriver affärsverksamhet i annan avtalsslutande stat (antingen från fast driftställe eller på annat sätt), medför inte i och för sig att någotdera bolaget utgör fast driftställe för det andra.

Artikel 6. INKOMST AV FAST EGENDOM

1. Inkomst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar av fast egendom (däri inbegripen inkomst av lantbruk och skogsbruk) belägen i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

2. a) Om inte bestämmelserna i punkt b) föranleder annat, har uttrycket "fast egendom" den betydelse som uttrycket har enligt lagstiftningen i den avtalsslutande stat där egendomen är belägen.

b) Uttrycket "fast egendom" inbegriper dock alltid tillbehör till fast egendom, levande och döda inventarier i lantbruk och skogsbruk, rättigheter på vilka bestämmelserna i privaträtten om fast egendom tillämpas, nyttjanderätt till fast egendom samt rätt till föränderliga eller fasta ersättningar för nyttjandet av eller rätten att nyttja mineralförekomst, källa eller annan naturtillgång.

3. Bestämmelserna i stycke I tillämpas på inkomst som förvärfvas genom omedelbart brukande, genom uthyrning eller annan användning av fast egendom.

4. Om innehav av aktier eller andra andelar i bolag, vars huvudsakliga ändamål är att inneha fast egendom, berättigar innehavaren av aktierna eller andelarna att nyttja bolaget tillhörig fast egendom, får inkomst, som förvärfvas genom omedelbart brukande, genom uthyrning eller annan användning av sådan nyttjanderätt, beskattas i den avtalsslutande stat där den fasta egendomen är belägen.

5. Bestämmelserna i styckena 1 och 3 tillämpas även på inkomst av fast egendom som tillhör företag och på inkomst av fast egendom som används vid självständig yrkesutövning.

6. Bestämmelserna i stycke 4 tillämpas även på inkomst på grund av nyttjanderätt som innehas av företag eller som används vid självständig yrkesutövning.

Artikel 7. INKOMST AV RÖRELSE

1. Inkomst av rörelse, som företag i en avtalsslutande stat förvärvar, beskattas endast i denna stat, såvida inte företaget bedriver rörelse i annan avtalsslutande stat från där beläget fast driftställe. Om företaget bedriver rörelse på sådant sätt, får företagets inkomst beskattas i denna andra stat, men endast så stor del därav som är hänförlig till det fasta driftstället.

2. Om företag i en avtalsslutande stat bedriver rörelse i annan avtalsslutande stat från där beläget fast driftställe, hänförs, om inte bestämmelserna i stycke 3 föranleder annat, i envar av de berörda avtalsslutande staterna till det fasta driftstället den inkomst som det kan antagas att driftstället skulle ha förvärvat, om det varit ett fristående företag, som bedrivit verksamhet av samma eller liknande slag under samma eller liknande villkor och självständigt avslutat affärer med det företag till vilket driftstället hör.

3. Vid bestämmandet av fast driftställes inkomst medges avdrag för utgifter som uppkommit för det fasta driftstället, härunder inbegripna utgifter för företagets ledning och allmänna förvaltning, oavsett om utgifterna uppkommit i den stat där det fasta driftstället är beläget eller annorstädes.

4. I den mån inkomst hänförlig till fast driftställe brukat i en avtalsslutande stat bestämmas på grundval av en fördelning av företagets hela inkomst på de olika delarna av företaget, skall bestämmelserna i stycke 2 inte hindra att i denna avtalsslutande stat den skattepliktiga inkomsten bestäms genom sådant förfarande. Den fördelningsmetod som används skall dock vara sådan att resultatet överensstämmer med principerna i denna artikel.

5. Inkomst anses inte hänförlig till fast driftställe endast av den anledningen att varor inköps genom det fasta driftställets försorg för företaget.

6. Vid tillämpningen av föregående stycken bestäms inkomst som är hänförlig till det fasta driftstället genom samma förfarande år från år, såvida inte goda och tillräckliga skäl föranleder annat.

7. Ingår i inkomst av rörelse inkomstslag som behandlas särskilt i andra artiklar av detta avtal, berörs bestämmelserna i dessa artiklar inte av reglerna i förevärande artikel.

Artikel 8. SJÖFART OCH LUFTFART

1. Inkomst genom användningen av skepp eller liftfartyg i internationell trafik beskattas endast i den avtalsslutande stat där företaget har sin verkliga ledning. I den mån denna stat på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta hela inkomsten, beskattas inkomsten endast i den stat där företaget har hemvist.

2. Om företag som bedriver sjöfart har sin verkliga ledning ombord på ett skepp, anses ledningen belägen i den avtalsslutande stat där skeppets redare har hemvist.

3. Bestämmelserna i stycke 1 tillämpas även på inkomst som förvärvas genom deltagande i en pool, ett gemensamt företag eller en internationell driftsorganisation.

Artikel 9. FÖRETAG MED INTRESSEGEMENSKAP

1. I fall då

- a) ett företag i en avtalsslutande stat direkt eller indirekt deltagar i ledningen eller övervakningen av ett företag i annan avtalsslutande stat eller äger del i detta företags kapital, eller
- b) samma personer direkt eller indirekt deltagar i ledningen eller övervakningen av såväl ett företag i en avtalsslutande stat som ett företag i annan avtalsslutande stat eller äger del i dessa företags kapital,

iakttages följande.

Om mellan företagen i fråga om handelsförbindelser eller finansiella förbindelser avtalas eller föreskrivs villkor, som avviker från dem som skulle ha avtalats mellan av varandra oberoende företag, får all inkomst, som utan sådana villkor skulle ha tillkommit det ena företaget men som på grund av villkoren i fråga inte tillkommit detta företag, inräknas i detta företags inkomst och beskattas i överensstämmelse därmed.

2. Då i en avtalsslutande stat uppkommer fråga som avses i stycke 1, skall behörig myndighet i annan avtalsslutande stat som berörs av frågan underrättas i syfte att överväga justering i fråga om beräkningen av inkomsten för det företag som har

hemvist i sådan annan stat. När anledning därtill föreligger, kan de behöriga myndigheterna träffa skäligt avgörande om inkomstens fördelning.

Artikel 10. DIVIDEND

1. Dividend från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till person med hemvist i annan avtalsslutande stat får beskattas i denna andra stat.

2. I fall då mottagare av dividend med hemvist i en avtalsslutande stat har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat än den där han har hemvist samt den andel på grund av vilken dividenden betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen, får, utan hinder av bestämmelserna i styckena 1 och 3, dividend från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till sådan mottagare beskattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14 i den avtalsslutande stat där det fasta driftstället respektive den stadigvarande anordningen finns.

3. Dividend från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till person med hemvist i annan avtalsslutande stat får beskattas även i den avtalsslutande stat där bolaget som betalar dividenden har hemvist, enligt lagstiftningen i denna stat, men den skatt som sålunda påförs får inte överstiga:

- a) 5 procent av dividendens bruttobelopp, om mottagaren är ett bolag (med undantag för personsammanslutning och dödsbo) som direkt behärskar minst 25 procent av det utbetalande bolagets kapital;
- b) 15 procent av dividendens bruttobelopp i övriga fall.

4. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 3 a) får isländsk skatt på dividend höjas från 5 procent till högst 15 procent i den mån sådan dividend dragits av från det utbetalande bolagets inkomst vid bestämmandet av isländsk skatt.

5. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 3 a) får norsk skatt på dividend höjas till högst 15 procent. Denna bestämmelse gäller så länge norska bolag är berättigade till avdrag vid statsbeskattningen för utdelad vinst.

6. De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna skall träffa överenskommelse om sättet att genomföra begränsningarna enligt styckena 3-5.

Bestämmelserna i styckena 3-5 berör inte bolagets beskattning för vinst av vilken dividenden betalas.

7. Med uttrycket "dividend" förstås i denna artikel inkomst av aktier, andelsbevis eller andra rättigheter, som inte är fordringar, med rätt till andel i vinst, samt inkomst av andra andelar i bolag; som enligt lagstiftningen i den stat där det utdelande bolaget har hemvist i skattehänseende behandlas på samma sätt som inkomst av aktier.

8. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 1 skall dividend från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat än Danmark i denna andra stat vara undantagen från beskattning i den mån detta skulle ha varit fallet enligt lagstiftningen i denna andra stat, om båda bolagen hade varit hemmahörande där.

Utan hinder av bestämmelserna i stycke 1 skall dividend från bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat än Danmark till bolag med hemvist i Danmark vara undantagen från beskattning i Danmark enligt dansk lagstiftning.

I den mån beloppet av dividend, som för ett skatteår utbetalas av bolag med hemvist i Danmark till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat, motsvaras av

dividend, som det förstnämnda bolaget, direkt eller genom förmedling av juridisk person, under samma eller tidigare skatteår uppburit på aktier eller andra andelar i bolag med hemvist i tredje stat, gäller emellertid undantag från skatt i annan avtalslutande stat enligt första avsnittet endast om

- a) den dividend, som uppburits på aktierna eller andelarna i bolaget med hemvist i tredje stat, underkastats beskattning i Danmark eller,
- b) om så inte är fallet, dividenden skulle ha varit undantagen från skatt i annan avtalslutande stat, om aktierna eller andelarna i bolaget med hemvist i tredje stat innehafts direkt av bolaget med hemvist i annan avtalslutande stat.

I fråga om dividend från bolag med hemvist i Island till bolag med hemvist i annan avtalslutande stat gäller undantag från beskattning i annan avtalslutande stat enligt första avsnittet endast i den mån dividenden vid beräkning av isländsk skatt inte får avdragas från det isländska bolagets inkomst.

9. Utan hinder av bestämmelserna i styckena 3-5 kan de behöriga myndigheterna i de avtalslutande staterna komma överens om att dividend, som tillfaller i överenskommelsen namngiven institution med allmänt välgörande eller annat allmännyttigt ändamål, vilken enligt lagstiftningen i den avtalslutande stat där institutionen har hemvist är undantagen från skatt på dividend, skall i annan avtalslutande stat vara befriad från skatt på dividend från bolag i denna andra stat.

10. Om bolag med hemvist i en avtalslutande stat förvärvar inkomst från annan avtalslutande stat, får denna andra stat inte beskatta dividend som bolaget betalar, utom i den mån dividenden betalas till person med hemvist i denna andra stat eller i den mån den andel på grund av vilken dividenden betalas äger verkligt samband med fast driftställe eller stadigvarande anordning i denna andra stat, och ej heller beskatta bolagets icke utdelade vinst, även om dividenden eller den icke utdelade vinsten helt eller delvis utgörs av inkomst som uppkommit i denna andra stat.

11. Uttrycket "personsammanslutning" denna artikel avser:

- a) i fråga om Danmark: "interessentskab", "kommanditselskab" och "partrederi";
- b) i fråga om Finland: öppet bolag, kommanditbolag, partrederibolag och annan sammanslutning som avses i 4 § 2 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) och som inte beskattas såsom självständigt skattesubjekt;
- c) i fråga om Island "sameignarfélag" och "samlög" som inte beskattas såsom självständiga skattesubjekt;
- d) i fråga om Norge: varje sammanslutning utom "aksjeselskap" och "kommandittaksjeselskap";
- e) i fråga om Sverige: handelsbolag, kommanditbolag och enkelt bolag.

Artikel 11. RÄNTA

1. Räkta, som härrör från en avtalslutande stat och som betalas till person med hemvist i annan avtalslutande stat, beskattas endast i denna andra stat.

2. I fall då mottagare av ränta med hemvist i en avtalslutande stat har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalslutande stat än den där han har hemvist samt den fordran för vilken räntan betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen, får, utan hinder av bestämmelserna i stycke 1, ränta som härrör från en avtalslutande stat och som betalas till

sådan mottagare beskattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14 i den avtalsslutande stat där det fasta driftstället respektive den stadigvarande anordningen finns.

3. Med uttrycket "ränta" förstås i denna artikel inkomst av varje slags fordran, antingen den säkerställts genom in-teckning i fast egendom eller inte och antingen den medför rätt till andel i gäldenärens vinst eller inte. Uttrycket åsyftar särskilt inkomst av värdepapper, som utfärdats av staten, och inkomst av obligationer eller debentures, däri inbegripna agiobelopp och vinster som hänför sig till sådana värdepapper, obligationer eller debentures. Straffavgift på grund av sen betalning anses inte som ränta vid tillämpningen av denna artikel.

4. I fråga om sådana fall då särskilda förbindelser mellan utbetalaren och mottagaren eller mellan dem båda och annan person föranleder att räntebeloppet, med hänsyn till den skuld för vilken räntan betalas, överstiger det belopp som skulle ha avtalats mellan utbetalaren och mottagaren om sådana förbindelser inte förelegat, tillämpas bestämmelserna i denna artikel endast på sistnämnda belopp. I sådant fall beskattas överskjutande belopp enligt lagstiftningen i envar av de berörda avtalsslutande staterna med iakttagande av övriga bestämmelser i detta avtal.

Artikel 12. ROYALTY

1. Royalty, som härrör från en avtalsslutande stat och som betalas till person med hemvist i annan avtalsslutande stat, beskattas endast i denna andra stat.

2. I fall då mottagare av royalty med hemvist i en avtalsslutande stat har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat än den där han har hemvist samt den rättighet eller egendom i fråga om vilken royaltyn betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen, får, utan hinder av bestämmelserna i stycke 1, royalty som härrör från en avtalsslutande stat och som betalas till sådan mottagare beskattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14 i den avtalsslutande stat där det fasta driftstället respektive den stadigvarande anordningen finns.

3. Med uttrycket "royalty" förstås i denna artikel varje slag av betalning som mottages såsom ersättning för nyttjandet av eller för rätten att nyttja upphovsrätt till litterärt, konstnärligt eller vetenskapligt verk (biograffilm samt film och band för radio- och televisionssändning häri inbegripna), patent, varumärke, mönster eller modell, ritning, hemligt recept eller hemligt tillverkningsmetod samt för nyttjandet av eller för rätten att nyttja industriell, kommersiell eller vetenskaplig utrustning eller för upplysning om erfarenhetsrön av industriell, kommersiell eller vetenskaplig natur.

4. I fråga om sådana fall då särskilda förbindelser mellan utbetalaren och mottagaren eller mellan dem båda och annan person föranleder att royaltybeloppet, med hänsyn till det nyttjande, den rätt eller den upplysning för vilken royaltyn betalas, överstiger det belopp som skulle ha avtalats mellan utbetalaren och mottagaren om sådana förbindelser inte förelegat, tillämpas bestämmelserna i denna artikel endast på sistnämnda belopp. I sådant fall beskattas överskjutande belopp enligt lagstiftningen i envar av de berörda avtalsslutande staterna med iakttagande av övriga bestämmelser i detta avtal.

Artikel 13. REALISATIONSVINST

1. Vinst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar på grund av överlåtelse av sådan fast egendom som avses i artikel 6 stycke 2 och som är belägen i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

2. Vinst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar på grund av överlåtelse av aktie eller annan andel som avses i artikel 6 stycke 4, får beskattas i den avtalsslutande stat där den fasta egendomen är belägen.

3. Vinst på grund av överlåtelse av lös egendom, som utgör del av rörelsetillgångarna i fast driftställe, vilket ett företag i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, eller av lös egendom hänförlig till stadigvarande anordning för att utöva självständig yrkesverksamhet, som person med hemvist i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat. Detsamma gäller vinst på grund av överlåtelse av sådant fast driftställe (för sig eller tillsammans med hela företaget) eller av sådan stadigvarande anordning.

4. Vinst på grund av överlåtelse av skepp eller luftfartyg som används i internationell trafik samt lös egendom som är hänförlig till användningen av sådant skepp eller luftfartyg beskattas endast i den avtalsslutande stat där företaget har sin verkliga ledning. I den mån denna stat på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta hela vinsten, beskattas vinsten endast i den stat där företaget har hemvist.

5. Vinst på grund av överlåtelse av annan egendom än sådan som avses i styckena 1-4 beskattas endast i den avtalsslutande stat där överlåtaren har hemvist.

6. Bestämmelserna i stycke 5 berör inte Norges rätt att enligt sin egen lagstiftning beskatta vinst på grund av överlåtelse av aktier i norskt bolag när aktierna tillhör person som har hemvist i annan avtalsslutande stat och som under någon del av de senaste fem åren före överlåtelsen av aktierna har haft hemvist i Norge.

7. Bestämmelserna i stycke 5 berör inte Sveriges rätt att enligt sin egen lagstiftning beskatta vinst som person med hemvist i annan avtalsslutande stat förvärvar på grund av överlåtelse av aktier eller andelar i bolag vars väsentliga tillgångar utgörs av fast egendom, under förutsättning att personen i fråga har haft hemvist i Sverige under någon del av de senaste fem åren före överlåtelsen.

Artikel 14. SJÄLVSTÄNDIG YRKESUTÖVNING

1. Inkomst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar genom att utöva fritt yrke eller annan självständig verksamhet, beskattas endast i denna stat om han inte i annan avtalsslutande stat har stadigvarande anordning, som regelmässigt står till hans förfogande för att utöva verksamheten. Om han har sådan stadigvarande anordning, får inkomsten beskattas i denna andra stat men endast så stor del därav som är hänförlig till denna stadigvarande anordning.

2. Uttrycket "fritt yrke" inbegriper särskilt självständig vetenskaplig, litterär och konstnärlig verksamhet, uppfostrings- och undervisningsverksamhet samt sådan självständig verksamhet som läkare, advokat, ingenjör, arkitekt, tandläkare och revisor utövar.

Artikel 15. ENSKILD TJÄNST

1. Om inte bestämmelserna i artiklarna 16, 18, 19, 20 och 21 föranleder annat, beskattas lön, arvode och annan liknande ersättning, som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär på grund av anställning, endast i denna stat, såvida inte arbetet utförs i annan avtalsslutande stat. Om arbetet utförs i denna andra stat, får ersättning som uppbärs för arbetet beskattas där.

2. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 1 beskattas ersättning, som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär för arbete som utförs i annan avtalsslutande stat, endast i den förstnämnda staten, om

- a) mottagaren vistas i denna andra stat under tidrymd eller tidrymder som sammanlagt inte överstiger 183 dagar under kalenderåret i fråga, och
- b) ersättningen betalas av arbetsgivare som inte har hemvist i denna andra stat eller på dennes vägnar, samt
- c) ersättningen inte belastar fast driftställe eller stadigvarande anordning som arbetsgivaren har i denna andra stat.

3. Utan hinder av föregående bestämmelser i denna artikel beskattas inkomst av arbete som utförs ombord på

- a) danskt, finskt, isländskt, norskt eller svenskt skepp endast i den avtalsslutande stat vars nationalitet skeppet har; vid tillämpningen av denna bestämmelse likställs utländskt skepp, som befraktas på så kallad bareboat basis av ett företag i en avtalsslutande stat, med danskt, finskt, isländskt, norskt respektive svenskt skepp;
- b) luftfartyg i internationell trafik endast i den avtalsslutande stat där den som förvärvar arbetsinkomsten har hemvist;
- c) fiske-, sälfångst- eller valfångstfartyg endast i den avtalsslutande stat där den som förvärvar arbetsinkomsten har hemvist, även då inkomsten för arbetet utgår i form av viss lott eller andel av vinsten av fiske-, sälfångst- eller valfångstverksamheten.

Artikel 16. STYRELSEARVODE

Styrelsearvode och annan liknande ersättning, som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär i egenskap av medlem i styrelse eller annat liknande organ i bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

Artikel 17. ARTISTER OCH IDROTTSMÄN

1. Utan hinder av bestämmelserna i artiklarna 14 och 15 får inkomst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar genom sin personliga verksamhet i annan avtalsslutande stat i egenskap av artist, såsom teater- eller filmskådespelare, radio- eller televisionartist eller musiker, eller av idrottsman, beskattas i denna andra stat.

2. I fall då inkomst genom verksamhet, som artist eller idrottsman utövar i denna egenskap, inte tillfaller artisten eller idrottsmannen själv utan annan person, får denna inkomst, utan hinder av bestämmelserna i artiklarna 7, 14 och 15, beskattas i den avtalsslutande stat där artisten eller idrottsmannen utövar verksamheten.

3. Om den avtalsslutande stat, där verksamhet som avses i styckena 1 och 2 utövas, enligt sin lagstiftning inte kan beskatta där angiven inkomst, beskattas inkomsten endast i den avtalsslutande stat där mottagaren har hemvist.

Artikel 18. PENSION, LIVRÄNTA OCH UTBETALNING ENLIGT SOCIALLAGSTIFTNINGEN

1. Pension och livränta som betalas från en avtalsslutande stat samt utbetalning enligt sociallagstiftningen i en avtalsslutande stat beskattas endast i denna stat.

2. Med uttrycket "livränta" förstås ett fastställt belopp, som betalas periodiskt på fastställda tider under vederbörandes livstid eller under angiven eller fastställbar tidrymd och som utgår på grund av förpliktelse att verkställa dessa utbe-

talningar såsom ersättning för däremot fullt svarande vederlag i penningar eller penningars värde.

Artikel 19. OFFENTLIG TJÄNST

1. Ersättning (med undantag för pension), som betalas av en avtalsslutande stat, dess politiska underavdelningar, lokala myndigheter eller offentligrättsliga institutioner till fysisk person på grund av arbete som utförs i denna stats, dess politiska underavdelningars, lokala myndigheters eller offentligrättsliga institutioners tjänst, beskattas endast i denna stat.

2. Sådan ersättning beskattas emellertid endast i den avtalsslutande stat där arbetet utförs, om mottagaren är person med hemvist i denna stat och

- a) är medborgare i denna stat; eller
- b) inte fick hemvist i denna stat uteslutande för att utföra arbetet; eller
- c) inte kan beskattas för ersättningen i den stat från vilken denna betalas.

Artikel 20. STUDERANDE OCH PRAKTIKANTER

1. Person som vistas i en avtalsslutande stat uteslutande för

- a) studier vid universitet eller annan undervisningsanstalt i denna avtalsslutande stat, eller
- b) affärs-, industri-, lantbruks- eller skogsbrukspraktik i denna avtalsslutande stat, och som har eller omedelbart före vistelsen hade hemvist i annan avtalsslutande stat, beskattas inte i den förstnämnda staten för belopp som han erhåller från källa utanför denna stat för sitt uppehälle, sin undervisning eller utbildning.

2. Person som studerar vid universitet eller annan undervisningsanstalt i en avtalsslutande stat och som under tillfällig vistelse i annan avtalsslutande stat har anställning i denna andra stat under högst 100 dagar under ett och samma kalenderår för att erhålla praktisk erfarenhet i anslutning till studierna, beskattas i sistnämnda avtalsslutande stat endast för den del av inkomsten av anställningen som överstiger en genomsnittlig månadsinkomst av 2 000 svenska kronor eller motvärdet i danskt, finskt, isländskt eller norskt myntslag. Från beskattning enligt denna punkt undantas dock sammanlagt högst 6 000 svenska kronor per kalenderår eller motvärdet i danskt, finskt, isländskt eller norskt myntslag. Förenämnda belopp innefattar personligt avdrag för kalenderåret i fråga.

3. De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna träffar överenskommelse om tillämpningen av bestämmelserna i stycke 2. De behöriga myndigheterna kan också träffa överenskommelse om sådan ändring av där omnämnda belopp som finnes skälig med hänsyn till förändring i penningvärde, ändrad lagstiftning i någon av de avtalsslutande staterna eller annan liknande omständighet.

Artikel 21. AFFÄRSVERKSAMHET OCH ANSTÄLLNING UTANFÖR EN AVTALSSLUTANDE STATS KUST

1. Om inte bestämmelserna i styckena 2 och 3 föranleder annat, anses sådan person med hemvist i en avtalsslutande stat, som utanför annan avtalsslutande stats kust bedriver affärsverksamhet som har samband med utforskning eller utnyttjande av naturtillgångar på denna andra stats havsbottenområde, ha fast driftställe eller stadigvarande anordning i denna andra stat.

2. Bestämmelserna i stycke 1 tillämpas inte, om verksamheten pågår under tidrymd eller tidrymder som sammanlagt inte överstiger 30 dagar under loppet av en tidrymd av tolv månader.

3. Vid tillämpningen av stycke 2 gäller, att verksamhet, som bedrivs av ett företag som har intressegemenskap med annat företag, anses bedriven av det förstnämnda företaget, om verksamheten i väsentlig grad är densamma som den som bedrivs av detta andra företag. Företag anses ha intressegemenskap, om det ena företaget direkt eller indirekt deltar i ledningen eller övervakningen av det andra företaget eller äger del i detta företags kapital eller om samma personer direkt eller indirekt deltar i ledningen eller övervakningen av båda företagen eller äger del i dessa företags kapital.

4. Bestämmelserna i artikel 8 stycke 1 tillämpas på inkomst av transport av personal och materiel med skepp eller luftfartyg till havsbottenområde som avses i stycke 1 eller av drift av bogserbåtar, försörjningsfartyg och andra fartyg som används för liknande uppgifter i samband med verksamhet som avses i nämnda stycke.

5. Bestämmelserna i artikel 13 stycke 4 och artikel 23 stycke 3 tillämpas på vinst på grund av överlåtelse av skepp, båtar och luftfartyg som avses i stycke 4 respektive förmögenhet bestående av sådana skepp, båtar och luftfartyg.

6. Utan hinder av övriga bestämmelser i detta avtal gäller följande om beskattningen av lön och annan liknande ersättning som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär på grund av arbete vilket utförs utanför annan avtalsslutande stats kust för arbetsgivare som bedriver sådan verksamhet där som avses i stycke 1:

a) Om inte bestämmelserna i punkterna b)-d) föranleder annat, får sådan ersättning beskattas i denna andra stat endast om arbetet pågår där under tidrymd eller tidrymder som sammanlagt överstiger 30 dagar under en tidrymd av tolv månader.

b) Sådan ersättning beskattas endast i den förstnämnda avtalsslutande staten om

- 1) arbetet har samband med utnyttjandet av oljeförekomster som befinner sig på mittlinjen mellan en avtalsslutande stat och annan stat,
- 2) avtal föreligger mellan dessa stater om gemensamt utnyttjande av förekomsterna, och
- 3) utnyttjandet sker samtidigt på båda sidor om mittlinjen.

Bestämmelserna i denna punkt tillämpas endast efter överenskommelse därom mellan de behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna.

c) Sådan ersättning beskattas enligt bestämmelserna i artikel 15 stycke 3 a), om arbetet utförs ombord på båt eller skepp som avses i stycke 4 av denna artikel.

d) Sådan ersättning beskattas endast i den stat där företaget har sin verkliga ledning, om arbetet utförs ombord på luftfartyg som avses i stycke 4 av denna artikel.

7. Med uttrycket "havsbottenområde" förstås i denna artikel havsbotten och dennas underlag inom en avtalsslutande stats territorialvatten samt denna stats kontinentalsockel.

Artikel 22. ANNAN INKOMST

1. Inkomst som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar och som inte behandlas i föregående artiklar i detta avtal beskattas endast i denna stat, oavsett varifrån inkomsten härrör.

2. Bestämmelserna i stycke 1 tillämpas inte om inkomsttagaren har hemvist i en avtalsslutande stat och har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat samt den rättighet eller egendom i fråga om vilken inkomsten betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen. I sådant fall tillämpas bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14. Ingår i fast driftställe eller stadigvarande anordning fast egendom som avses i artikel 6 stycke 2 eller aktier eller annan andel som avses i artikel 6 stycke 4 beskattas emellertid inkomst av sådan egendom eller andel med tillämpning av bestämmelserna i artikel 6.

Artikel 23. FÖRMÖGENHET

1. Förmögenhet bestående av sådan fast egendom som avses i artikel 6 stycke 2, vilken person med hemvist i en avtalsslutande stat innehar och vilken är belägen i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

2. Aktie eller annan andel i bolag, som avses i artikel 6 stycke 4, vilken person med hemvist i en avtalsslutande stat innehar, får beskattas i den avtalsslutande stat där den fasta egendomen är belägen.

3. Förmögenhet bestående av skepp och luftfartyg som används i internationell trafik samt av lös egendom som är hänförlig till användningen av sådant skepp och luftfartyg beskattas endast i den avtalsslutande stat där företaget har sin verkliga ledning. I den mån denna stat på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta hela förmögenheten, beskattas förmögenheten endast i den stat där företaget har hemvist.

4. All annan förmögenhet, oavsett var denna är belägen, som person med hemvist i en avtalsslutande stat innehar, beskattas endast i denna stat.

5. Utan hinder av bestämmelserna i stycke 4 får emellertid förmögenhet bestående av lös egendom, som utgör del av rörelsetillgångarna i fast driftställe, vilket ett företag i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, eller av lös egendom, som är hänförlig till stadigvarande anordning för att utöva självständig yrkesverksamhet, som person med hemvist i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, beskattas i denna andra stat.

Artikel 24. DÖDSBO

Inkomst eller förmögenhet, som beskattas hos dödsbo med hemvist i en avtalsslutande stat, får inte beskattas hos dödsbodelägare med hemvist i annan avtalsslutande stat.

Artikel 25. UN DANRÖJANDE AV DUBBELBESKATTNING

1. Danmark

a) Om person med hemvist i Danmark förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Danmark, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 stycke 8 andra avsnittet eller punkt *b)* föranleder annat,

- 1) från denna persons danska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons danska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den danska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Danmark förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Danmark inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den danska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

2. *Finland*

a) Om person med hemvist i Finland förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Finland, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 stycke 8 första avsnittet eller punkt *b)* föranleder annat,

- 1) från denna persons finska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons finska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den finska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Finland förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Finland inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den finska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

3. *Island*

a) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Island, såvida inte bestämmelserna i punkterna *b)* eller *c)* föranleder annat, undantaga sådan inkomst eller förmögenhet från beskattning.

b) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst som enligt bestämmelserna i artikel 10 får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Island, såvida inte bestämmelserna i stycke 8 första avsnittet av nämnda artikel föranleder annat, från denna persons isländska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra stat. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den isländska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst som får beskattas i denna andra stat.

c) Om inkomst, som person med hemvist i Island förvärvar eller förmögenhet som sådan person innehar, enligt bestämmelse i avtalet är undantagen från beskattning där, får Island likväl vid bestämmandet av beloppet av den isländska skatten på denna persons återstående inkomst eller förmögenhet beakta den inkomst eller förmögenhet som undantagits från skatt.

4. *Norge*

a) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat,

skall Norge, såvida inte bestämmelserna i punkterna *b*), *c*) eller *d*) föranleder annat, undantaga sådan inkomst eller förmögenhet från beskattning.

b) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst som enligt bestämmelserna i artikel 10 eller artikel 21 får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Norge, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 stycke 8 första avsnittet föranleder annat, från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra stat. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den norska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst som får beskattas i denna andra stat.

c) Om inkomst, som person med hemvist i Norge förvärvar eller förmögenhet som sådan person innehar, enligt bestämmelserna i avtalet är undantagen från beskattning där, får Norge likväl vid bestämmandet av beloppet av den norska skatten på denna persons återstående inkomst eller förmögenhet beakta den inkomst eller förmögenhet som undantagits från skatt.

d) Om person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar vinst som avses i artikel 13 stycke 6 och som får beskattas i Norge, skall Norge från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den skatt som i den andra avtalsslutande staten betalats på vinsten. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den norska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på vinsten.

5. Sverige

a) Om person med hemvist i Sverige förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Sverige, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 stycke 8 första avsnittet eller punkterna *b*), *c*) eller *d*) föranleder annat,

1) från denna persons svenska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;

2) från denna persons svenska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den svenska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Vid tillämpningen av punkt *a*) skall, då enligt särskild lagstiftning lättnad medgivits vid finsk inkomst- eller förmögenhetsbeskattning av ett svenskt företags fasta driftställe i Finland, från svensk skatt på företagets inkomst eller förmögenhet avräknas den inkomstskatt respektive förmögenhetsskatt som skulle ha utgått i Finland om sådan skattelättnad inte hade medgivits.

c) Om person med hemvist i Sverige förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Sverige inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den svenska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

d) Om person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar vinst som avses i artikel 13 stycke 7 och som får beskattas i Sverige, skall Sverige från denna persons svenska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den skatt som i den andra avtalsslutande staten betalats på vinsten. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte

överstiga den del av den svenska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på vinsten.

Artikel 26. BEGRÄNSNING AV BESKATTNINGSRÄTTEN

Inkomst som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar eller förmögenhet som sådan person innehar får inte beskattas i annan avtalsslutande stat, såvida inte beskattning uttryckligen är tillåten enligt detta avtal.

Artikel 27. FÖRBUD MOT DISKRIMINERING

1. Medborgare i en avtalsslutande stat skall inte i annan avtalsslutande stat bli föremål för beskattning eller därmed sammanhängande krav som är av annat slag eller mer tyngande än den beskattning och därmed sammanhängande krav som medborgare i denna andra stat under samma förhållanden är eller kan bli underkastad. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 1 tillämpas denna bestämmelse även på person som inte har hemvist i en eller flera av de avtalsslutande staterna.

2. Beskattningen av fast driftställe eller stadigvarande anordning, som företag eller person med hemvist i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, skall i denna andra stat inte vara mindre fördelaktig än beskattningen av företag eller person med hemvist i denna andra stat, som bedriver verksamhet av samma slag.

Denna bestämmelse anses inte medföra förpliktelse för en avtalsslutande stat att medge person med hemvist i annan avtalsslutande stat sådant personligt avdrag vid beskattningen, sådan skattebefrielse eller skattenedsättning på grund av civilstånd eller försörjningsplikt mot familj som medges person med hemvist i den förstnämnda staten. Bestämmelsen medför inte heller rätt att i en avtalsslutande stat erhålla avdrag vid beskattningen eller skattebefrielse för dividend eller annan utbetalning till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat.

Bestämmelsen i första avsnittet hindrar inte heller en avtalsslutande stat att beskatta inkomst, som fast driftställe förvärvar, enligt reglerna i denna stats egen lagstiftning, om det fasta driftstället tillhör aktiebolag eller därmed jämförligt bolag i annan avtalsslutande stat. Beskattningen skall dock motsvara den beskattning som tillämpas för aktiebolag eller därmed jämförligt bolag med hemvist i den förstnämnda avtalsslutande staten på dess inkomst, beräknad utan avdrag för utdelad vinst.

3. Utom i de fall då bestämmelserna i artikel 9 stycke 1, artikel 11 stycke 4 eller artikel 12 stycke 4 tillämpas, är ränta, royalty och annan utbetalning från företag i en avtalsslutande stat till person med hemvist i annan avtalsslutande stat avdragsgilla vid bestämmandet av den beskattningsbara inkomsten för sådant företag på samma villkor som betalning till person med hemvist i den förstnämnda staten. På samma sätt är skuld som företag i en avtalsslutande stat har till person med hemvist i annan avtalsslutande stat avdragsgill vid bestämmandet av sådant företags beskattningsbara förmögenhet på samma villkor som skuld till person med hemvist i den förstnämnda staten.

4. Företag i en avtalsslutande stat, vars kapital helt eller delvis ägs eller kontrolleras, direkt eller indirekt, av en eller flera personer med hemvist i en eller flera av de andra avtalsslutande staterna, skall inte i den förstnämnda staten bli föremål för beskattning eller därmed sammanhängande krav som är av annat slag eller mer tyngande än den beskattning och därmed sammanhängande krav som annat liknande företag i den förstnämnda staten är eller kan bli underkastat.

5. Bestämmelserna i denna artikel anses inte medföra förpliktelse för Norge att medge medborgare i annan avtalsslutande stat, som inte är född i Norge av norska föräldrar, de särskilda skatteförmåner som enligt 22 § skattelagen den 18 augusti 1911 medges norsk medborgare och person född i Norge av norska föräldrar (person med norsk "innfødsrett").

6. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 2 tillämpas bestämmelserna i förevarande artikel på skatter av varje slag och beskaffenhet.

Artikel 28. FÖRFARANDET VIT ÖMSESIDIG ÖVERENSKOMMELSE

1. Om en person anser att i en eller flera av de avtalsslutande staterna vidtagits åtgärder som för honom medför eller kommer att medföra beskattning som strider mot bestämmelserna i detta avtal, kan han, utan att detta, påverkar hans rätt att använda sig av de rättsmedel som finns i dessa staters interna rättsordning, framlägga saken för den behöriga myndigheten i den avtalsslutande stat där han har hemvist eller, om fråga är om tillämpningen av artikel 27 stycke 1, i den avtalsslutande stat där han är medborgare.

2. Om den behöriga myndigheten finner invändningen grundad men inte själv kan få till stånd en tillfredsställande lösning, skall myndigheten söka lösa frågan genom ömsesidig överenskommelse med behörig myndighet i annan avtalsslutande stat, som berörs av frågan, i syfte att undvika beskattning som strider mot detta avtal. Om den stat hos vars behöriga myndighet personen i fråga har framlagt saken inte själv berörs av frågan, skall denna behöriga myndighet överlämna saken till behörig myndighet i någon av de stater som berörs av frågan.

3. Om svårigheter eller tvivelsmål uppkommer mellan avtalsslutande stater beträffande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, skall de behöriga myndigheterna i dessa stater överlägga för att söka lösa frågan genom särskild överenskommelse. De behöriga myndigheterna i avtalsslutande stater kan även överlägga för att undanröja dubbelbeskattning i sådana fall som inte omfattas av detta avtal eller för att genom särskild överenskommelse lösa frågor som, utan att vara reglerade i avtalet, på grund av olikhet i vederbörande staters principer för skattens beräkning eller av andra skäl kan uppkomma i fråga om de skatter som avses i artikel 2.

Innan beslut fattas i fråga som avses i första avsnittet, skall resultatet av överläggningar som där avses snarast delges behöriga myndigheter i övriga avtalsslutande stater. Finner behörig myndighet i en avtalsslutande stat att överläggningar bör äga rum mellan de behöriga myndigheterna i samtliga avtalsslutande stater, skall på begäran av den behöriga myndigheten i den förstnämnda avtalsslutande staten sådana överläggningar äga rum utan dröjsmål.

Artikel 29. DIPLOMATISKA FÖRETRÄDARE OCH KONSULÄRA TJÄNSTEMÄN

Bestämmelserna i detta avtal berör inte de privilegier vid beskattningen som enligt folkrättens allmänna regler eller bestämmelser i särskilda överenskommelser tillkommer diplomatiska företrädare eller konsulära tjänstemän.

Artikel 30. TERRITORIELL UTVIDGNING

1. Detta avtal kan antingen i sin helhet eller med erforderliga ändringar utvidgas till att omfatta de områden som undantagits från avtalets tillämpningsområde enligt bestämmelserna i artikel 3 stycke 1 a), under förutsättning att där påförs skatter av samma eller i huvudsak likartat slag som de som avses i detta avtal. Sådan utvidgning gäller från den dag och med de ändringar och villkor, häri inbegripet

bestämmelser om upphörande, som kan särskilt överenskommas mellan de avtalslutande staterna genom diplomatisk noteväxling.

2. Om detta avtal enligt artikel 32 upphör att gälla skall, såvida inte annat överenskommits mellan de avtalslutande staterna, avtalet upphöra att gälla även beträffande varje område vartill avtalet utvidgats enligt denna artikel.

Artikel 31. IKRAFTTRÄDANDE

1. Detta avtal träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga avtalslutande stater meddelat det finska ministeriet för utrikesärendena, att de åtgärder vidtagits som erfordras för ikraftträdande i respektive stat. Det finska ministeriet för utrikesärendena underrättar de övriga avtalslutande staterna om mottagandet av dessa meddelanden.

2. Sedan detta avtal trätt i kraft, tillämpas dess bestämmelser på inkomst som förvärvas från och med den 1 januari närmast efter ikraftträdandet och på förmögenhet på vilken skatt utgår på grund av beskattning andra kalenderåret efter ikraftträdandet eller senare.

3. Nedanstående avtal skall upphöra att gälla och skall inte längre tillämpas i fråga om inkomst eller förmögenhet på vilka förevarande avtal blir tillämpligt enligt stycke 2:

- Överenskommelse den 19 oktober 1925 mellan Republiken Finland och Konungariket Danmark om befrielse från kommunalskatt för vissa personer;
- Avtal den 22 februari 1957 mellan Konungariket Danmark och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;
- Avtal den 23 januari 1964 mellan Republiken Island och Konungariket Sverige för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet;
- Avtal den 7 april 1964 mellan Republiken Finland och Konungariket Danmark för undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet samt förhindrande av kringgående av skatt, med senare ändringar;
- Avtal den 30 mars 1966 mellan Republiken Island och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;
- Avtal den 21 maj 1970 mellan Konungariket Danmark och Republiken Island för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;
- Avtal den 1 november 1971 mellan Konungariket Norge och Konungariket Sverige för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet;
- Avtal den 12 januari 1972 mellan Republiken Finland och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet;
- Avtal den 2 mars 1972 mellan Republiken Finland och Republiken Island för undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet och förhindrande av kringgående av skatt;
- Avtal den 27 juni 1973 mellan Republiken Finlands regering och Konungariket Sveriges regering för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;

— Avtal den 16 november 1973 mellan Konungariket Danmarks regering och Konungariket Sveriges regering för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet.

Artikel 32. UPPHÖRANDE

Detta avtal skall förbli i kraft utan tidsbegränsning men avtalsslutande stat kan på diplomatisk väg uppsäga avtalet genom underrättelse till envar av de andra avtalsslutande staterna senast sex månader före utgången av ett kalenderår. Har uppsägningstiden iakttagits, upphör avtalet att gälla i förhållandet mellan den stat som verkställt uppsägningen och övriga avtalsslutande stater:

- a) i fråga om inkomst som förvärvas den 1 januari året närmast efter det då uppsägningen skedde eller senare, samt
- b) i fråga om förmögenhet för vilken skatt utgår på grund av beskattning andra kalenderåret närmast efter det då uppsägningen skedde eller senare.

Avtalet skall vara deponerat i det finska ministeriet för utrikesärendena och be styrkta avskrifter skall av det finska ministeriet för utrikesärendena tillställas var och en av de andra avtalsslutande staternas regeringar.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

SOM SKEDDE i Helsingfors den 22 mars 1983 i ett exemplar på finska, danska, isländska, norska och svenska språken, varvid på svenska språket utfärdades två texter, en för Finland och en för Sverige, vilka samtliga texter har lika vitsord.

JERMO LAINE

PROTOKOLL

Vid undertecknande av det i dag mellan regeringarna i Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet har undertecknade överenskommit om följande bestämmelser som utgör en integrerande del av avtalet:

I. *Till artikel 5*

I fall då ett företag i en avtalsslutande stat samtidigt har flera platser för byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten i annan avtalsslutande stat och verksamheten vid någon av dessa platser pågår mer än tolv månader, kan de behöriga myndigheterna i dessa stater genom överenskommelse söka avgöra, om sådana platser tillsammans utgör fast driftställe i den andra avtalsslutande staten.

Motsvarande skall gälla, om ett företag i en avtalsslutande stat har flera på varandra följande platser för byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten i den andra staten och den sammanlagda tiden för verksamheten överstiger 12 månader.

II. *Till artiklarna 7 och 15*

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 7 beskattas inkomst, vilken företag i Norge eller Sverige förvärvar genom verksamhet som bedrivs i Sverige respektive Norge, endast i den stat där företaget har hemvist, om verksamheten avser uppsättning och underhåll av spårrängsel för renar på sträckor längs den norsk-svenska riksgränsen, vilka sträckor anges i överenskommelse enligt stycke 4.

2. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 15 beskattas inkomst, vilken person med hemvist i Norge eller Sverige förvärvar genom personligt arbete som utförs i Sverige respektive Norge, endast i den stat där denna person har hemvist, om arbetet avser uppsättning och underhåll av spärstängsel för renar på sträckor längs den norsk-svenska riksgränsen, vilka sträckor anges i överenskommelse enligt stycke 4.

3. Bestämmelserna i styckena 1 och 2 beträffande företag i, respektive person med hemvist i Norge eller Sverige skall äga motsvarande tillämpning beträffande företag i, respektive person med hemvist i Finland eller Norge.

4. De behöriga myndigheterna i berörda avtalslutande stater skall genom ömsesidig överenskommelse fastställa de sträckor längs vederbörande riksgräns på vilka bestämmelserna i styckena 1-3 skall tillämpas.

III. *Till artiklarna 7, 10-15, 19, 20 och 23*

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 7, artikel 10 stycke 2, artikel 11 stycke 2 och artikel 12 stycke 2 beskattas inkomst, som företag i Danmark eller Sverige förvärvar i samband med byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där företaget har hemvist.

2. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 13 stycke 3 beskattas vinst, som företag i eller person med hemvist i Danmark eller Sverige förvärvar på grund av överlåtelse av där angiven egendom vilken används vid byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där företaget respektive personen har hemvist.

3. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 14 stycke 1, artikel 15 stycke 1, artikel 19 och artikel 20 beskattas inkomst, som person med hemvist i Danmark eller Sverige förvärvar i samband med byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där personen har hemvist.

4. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 23 stycke 5 beskattas där angiven förmögenhet, som företag i eller person med hemvist i Danmark eller Sverige innehar och som används vid byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där företaget respektive personen har hemvist.

IV. *Till artiklarna 8, 13, 15 och 23*

1. Bestämmelserna i artikel 8 stycke 1, artikel 13 stycke 4 och artikel 23 stycke 3 tillämpas i Danmark, Norge och Sverige i fråga om delägarna i konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS) på inkomst eller realisationsvinst som förvärvas samt förmögenhet som innehas av konsortiet i förhållande till den andel dessa delägare innehar i konsortiet.

2. Bestämmelserna i artikel 15 stycke 3 a) tillämpas även på inkomst av arbete som utförs ombord på luftfartyg som används i inrikestrafik av konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS).

V. *Till artiklarna 8, 13 och 23*

Andel i inkomst av verksamhet som avses i artikel 8 stycke 1, andel i vinst på grund av överlåtelse av egendom som avses i artikel 13 stycke 4, samt andel i förmögenhet som avses i artikel 23 stycke 3 som person med hemvist i en avtalslutande stat förvärvar eller innehar på grund av delägarskap i företaget, beskattas endast i denna stat, om

- a) delägarna har hemvist i olika avtalsslutande stater, och
- b) företaget drivs av bolag eller annan sammanslutning med solidariskt ansvariga delägare, av vilka minst en tillika är obegränsat ansvarig, samt
- c) det inte är uppenbart, att företaget har sin verkliga ledning endast i en avtalsslutande stat.

De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna kan träffa överenskommelse om tillämpning av de i första avsnittet angivna beskattningsprinciperna även i fall då där angivna förutsättningar inte föreligger.

VI. *Till artikel 12*

När en bestämmelse som medger Finland rätt att beskatta s.k. industriell royalty som betalas från Finland intagits i de avtal för undvikande av dubbelskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet som Finland ingått med flertalet av de industrialiserade medlemsstaterna i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), skall förhandlingar mellan de avtalsslutande staterna snarast möjligt inledas i syfte att få till stånd en motsvarande rätt för den avtalsslutande stat från vilken royaltyn härrör i förhållande till de övriga avtalsslutande staterna.

VII. *Till artikel 15*

Utan hinder av bestämmelserna i artikel 15 styckena 1 och 2 beskattas inkomst, vilken person med hemvist i kommun i Finland, Norge eller Sverige som gränsar till landgränsen mellan Finland och Sverige respektive Finland och Norge, förvärvar på grund av personligt arbete som utförs i sådan kommun i annan av dessa stater, endast i den stat där personen i fråga har hemvist, under förutsättning att denna person regelmässigt uppehåller sig i sin fasta bostad i denna stat.

Med uttrycket "regelmässigt uppehåller sig" avses att den skattskyldige i normalfallet minst en gång i veckan uppehåller sig i sin fasta bostad i den avtalsslutande stat där han har hemvist.

VIII. *Till artiklarna 15 och 19*

Utan hinder av bestämmelserna i artikel 15 styckena 1 och 2 och artikel 19 stycke 1 beskattas inkomst, vilken person med hemvist i kommun i Norge eller Sverige som gränsar till landgränsen mellan dessa stater, förvärvar på grund av personligt arbete som utförs i sådan kommun i den andra av dessa stater, endast i den stat där personen i fråga har hemvist, under förutsättning att denna person regelmässigt uppehåller sig i sin fasta bostad i denna stat.

Med uttrycket "regelmässigt uppehåller sig" avses att den skattskyldige i normalfallet minst en gång i veckan uppehåller sig i sin fasta bostad i den avtalsslutande stat där han har hemvist.

IX. *Till artiklarna 18 och 19*

I den mån Norge på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta inkomst som avses i artiklarna 18 och 19, beskattas inkomsten endast i den stat där mottagaren har hemvist.

X. Till artikel 20

1. Person som vistas i annan avtalsslutande stat än Island uteslutande för

- a) studier vid universitet eller annan undervisningsanstalt i denna andra avtalsslutande stat, eller
- b) affärs-, industri-, lantbruks- eller skogsbrukspraktik i denna andra avtalsslutande stat,

och som har eller omedelbart före vistelsen hade hemvist i Island, beskattas för inkomst av anställning i den förstnämnda avtalsslutande staten endast för den del av inkomsten som överstiger 20 000 svenska kronor per kalenderår eller motsvärdet i danskt, finskt, isländskt eller norskt myntslag. Förnämnda belopp omfattar under vistelse i Finland, Norge eller Sverige personligt avdrag för kalenderåret i fråga.

Under vistelse för utbildning i Danmark skall, om ett högre belopp enligt gällande bestämmelser anses erforderligt för ifrågavarande persons uppehälle, detta högre belopp undantagas från dansk beskattning. Sistnämnda bestämmelse skall dock inte tillämpas i fall då studierna eller utbildningen är av underordnad betydelse i förhållande till den anställning för vilken angivna ersättning har utgått.

2. Skattefrihet enligt stycke 1 medges endast för tid som skäligen eller vanligtvis åtgår för studierna eller praktiktjänstgöringen, dock högst för sex på varandra följande kalenderår.

3. De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna träffar överenskommelse om tillämpningen av bestämmelserna i styckena 1 och 2. De behöriga myndigheterna kan också träffa överenskommelse om sådan ändring av där omnämnt belopp som finnes skäligen med hänsyn till förändring i penningvärde, ändrad lagstiftning i någon av de avtalsslutande staterna eller annan liknande omständighet.

XI. Till artikel 25

1. Bestämmelserna i artikel 25 stycke 3 kan på begäran av Island ändras och ersättas av följande text:

“a) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Island, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 stycke 8 första avsnittet eller punkt b) föranleder annat,

- 1) från denna persons isländska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons isländska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den isländska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Island inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den isländska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.”

Begäran om sådan ändring görs på diplomatisk väg genom underrättelse till envar av de andra avtalsslutande staterna. Ändringen träder i kraft trettio dagar efter det samtliga andra avtalsslutande stater erhållit sådan underrättelse och dess bestämmelser tillämpas

- a) på skatt på inkomst, som förvärvas den 1 januari närmast efter det sådan underrättelse skett eller senare, och
- b) på skatt på förmögenhet, som utgår på grund av beskattning andra kalenderåret efter det sådan underrättelse skett eller senare.

2. Bestämmelserna i artikel 25 stycke 4 kan på begäran av Norge ändras och ersättas av följande text:

”a) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Norge, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 stycke 8 första avsnittet eller punkterna b) eller c) föranleder annat,

- 1) från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons norska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den norska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Norge inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den norska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

c) Om person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar vinst som avses i artikel 13 stycke 6 och som får beskattas i Norge, skall Norge från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den skatt som i den andra avtalsslutande staten betalats på vinsten. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den norska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på vinsten.”

Begäran om sådan ändring görs på diplomatisk väg genom underrättelse till envar av de andra avtalsslutande staterna. Ändringen träder i kraft trettio dagar efter det samtliga andra avtalsslutande stater erhållit sådan underrättelse och dess bestämmelser tillämpas

- a) på skatt på inkomst, som förvärvas den 1 januari närmast efter det sådan underrättelse skett eller senare, och
- b) på skatt på förmögenhet, som utgår på grund av beskattning andra kalenderåret efter det sådan underrättelse skett eller senare.

XII. Till artikel 31

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 31 styckena 2 och 3 skall artikel 15 stycke 4 i avtalet den 16 november 1973 mellan Konungariket Danmarks regering och

Konungariket Sveriges regering för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet alltjämt gälla och dess bestämmelser tillämpas på inkomst som förvärvas före utgången av tredje kalenderåret efter det förevarande avtal trätt i kraft.

Efter utgången av den i första avsnittet angivna tiden upphör där angivna bestämmelser i avtalet den 16 november 1973 att gälla.

De i första avsnittet angivna bestämmelserna i avtalet den 16 november 1973 har följande lydelse:

”Utan hinder av bestämmelserna i punkterna 1 och 2 beskattas inkomst, vilken uppbäres av s.k. gränsgångare med hemvist i en avtalsslutande stat för arbete utfört i den andra avtalsslutande staten, endast i den förstnämnda avtalsslutande staten. Vid tillämpningen av denna bestämmelse anses såsom gränsgångare sådan anställd person, som regelmässigt uppehåller sig i sin fasta bostad i den avtalsslutande stat där han har hemvist men som normalt utför sitt arbete i den andra avtalsslutande staten.”

2. I fråga om skattefrihet i Finland och Sverige för flottningsförening, som bildats för att handha flottningen i Torne och Muonio gränslägers flottled, gäller vad därom särskilt är överenskommet.

3. Angående grunderna för fördelningen mellan Norge och Sverige av beskattningen av Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolags inkomster gäller vad därom särskilt är överenskommet.

Protokollet skall vara deponerat i det finska ministeriet för utrikesärendena och bestyrkta avskrifter skall av det finska ministeriet för utrikesärendena tillställas var och en av de andra avtalsslutande staternas regeringar.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll.

SOM SKEDDE i Helsingfors den 22 mars 1983 i ett exemplar på finska, danska, isländska, norska och svenska språken, varvid på svenska språket utfärdades två texter, en för Finland och en för Sverige, vilka samtliga texter har lika vitsord.

JERMO LAINE

[DANISH TEXT — TEXTE DANOIS]

OVERENSKOMST MELLEM DANMARK, FINLAND, ISLAND,
NORGE OG SVERIGE TIL UNDGÅELSE AF DOBBELTBESKAT-
NING FOR SÅ VIDT ANGÅR INDKOMST- OG FORMUESKATTER

Regeringerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige,
der ønsker at indgå en overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning for så
vidt angår indkomst- og formueskatter,
er blevet enige om følgende:

Artikel 1. DE AF OVERENSKOMSTEN OMFATTEDE PERSONER

Denne overenskomst skal finde anvendelse på personer, der er hjemmehørende i
en eller flere af de kontraherende stater.

Artikel 2. DE AF OVERENSKOMSTEN OMFATTEDE SKATTER

1. Denne overenskomst skal finde anvendelse på indkomst- og formueskatter,
der pålignes på en kontraherende stats, dens politiske underafdelingers eller dens
lokale myndigheders vegne, uden hensyn til hvorledes de opkræves.

2. Som indkomst- og formueskatter skal anses alle skatter, der pålignes hele
indkomsten, hele formuen eller dele af indkomsten eller formuen, herunder skatter
af fortjeneste ved afhændelse af rørlig formue eller fast ejendom, samt skatter på
formueforøgelse.

3. De gældende skatter, på hvilke overenskomsten skal finde anvendelse, er:

a) I Danmark:

- 1) indkomstskatten til staten;
- 2) folkepensionsbidraget;
- 3) det særlige folkepensionsbidrag;
- 4) bidraget til dagpengefonden;
- 5) sømandsskatten;
- 6) den særlige indkomstskat;
- 7) udbytteskatten;
- 8) den kommunale indkomstskat;
- 9) kirkeskatten;
- 10) den amtskommunale indkomstskat; og
- 11) formueskatten til staten
(herefter omtalt som "dansk skat").

b) I Finland:

- 1) den statslige indkomst- og formueskat;
- 2) kommunalskatten;
- 3) kirkeskatten;
- 4) sømandsskatten; og

- 5) kildeskatten
(herefter omtalt om "finsk skat").
- c) I Island:
- 1) den statslige indkomstskat;
  - 2) den kommunale indkomstskat; og
  - 3) den statslige formueskat
- (herefter omtalt som "islandsk skat").
- d) I Norge:
- 1) indkomst- og formueskatten til staten;
  - 2) indkomst- og formueskatten til kommunerne;
  - 3) indkomstskatten til fylkene;
  - 4) fællesskatten til skattefordelingsfonden;
  - 5) afgiften til staten af honorarer til udenlandske kunstnere; og
  - 6) sømandsskatten
- (herefter omtalt som "norsk skat").
- e) I Sverige:
- 1) indkomstskatten til staten, herunder sømandsskatten og kuponskatten;
  - 2) bevillingsafgiften for visse offentlige forestillinger;
  - 3) "ersättningsskatten";
  - 4) "utskiftningsskatten";
  - 5) den kommunale indkomstskat; og
  - 6) formueskatten til staten
- (herefter omtalt som "svensk skat").
4. Overenskomsten skal også finde anvendelse på alle skatter af samme eller væsentlig samme art, der efter denne overenskomsts underskrivelse pålignes som tillæg til eller i stedet for de gældende skatter. De kompetente myndigheder i de kontraherende stater skal give hinanden underretning om væsentlige ændringer, som er foretaget i deres respektive skattelove.
5. Overenskomsten finder ikke for nogen af de kontraherende staters vedkommende anvendelse på særlige skatter af gevinster ved lotteri og væddemål eller på arve- og gaveskatter.

Artikel 3. ALMINDELIGE DEFINITIONER

1. Medmindre andet fremgår af sammenhængen, har i denne overenskomst følgende udtryk den nedenfor angivne betydning:

a) "Danmark" betyder Kongeriget Danmark; "Finland" betyder Republikken Finland; "Island" betyder Republikken Island; "Norge" betyder Kongeriget Norge; "Sverige" betyder Kongeriget Sverige;

Udtrykket omfatter også ethvert område beliggende udenfor de respektive landes territorialfarvande, indenfor hvilket denne stat ifølge sin lovgivning og i overensstemmelse med folkeretten har rettigheder med hensyn til udforskning og udnyttelse af naturforekomster på havbunden eller i dennes undergrund (sådan område benævnes i denne overenskomst "kontinentalsokkel");

Udtrykket "Danmark" omfatter ikke Færøerne og Grønland; udtrykket "Finland" omfatter for så vidt angår den finske kommunalskat ikke landskabet Åland;

udtrykket "Norge" omfatter ikke Svalbard (herunder Bjørnøen), Jan Mayen og de norske områder ("bilande") udenfor Europa;

b) "person" omfatter en fysisk person, et selskab og enhver anden sammenslutning af personer;

c) "selskab" betyder enhver juridisk person eller enhver sammenslutning, der i skattemæssig henseende behandles som en juridisk person;

d) "foretagende i en kontraherende stat" og "foretagende i en anden kontraherende stat" betyder henholdsvis et foretagende, som drives af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og et foretagende, som drives af en person, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat;

e) "statsborger" betyder fysiske personer, der har indfødsret i en kontraherende stat og juridiske personer eller andre sammenslutninger, der består i kraft af gældende lovgivning i en kontraherende stat;

f) "international trafik" betyder ved anvendelsen af overenskomsten i en kontraherende stat enhver transport med et skib eller luftfartøj, der anvendes af et foretagende, hvis virkelige ledelse har sit sæde i en anden kontraherende stat, bortset fra tilfælde, hvor skibet eller luftfartøjet udelukkende anvendes mellem pladser i den førstnævnte stat;

g) "kompetente myndighed" betyder:

- 1) i Danmark: ministeren for skatter og afgifter;
- 2) i Finland: finansministeriet;
- 3) i Island: finansministeren;
- 4) i Norge: finans- og tolddepartementet;
- 5) i Sverige: finansministeren;

eller den myndighed i enhver af disse stater, til hvilken det overdrages at behandle spørgsmål vedrørende denne overenskomst.

2. Ved anvendelse af denne overenskomst i en kontraherende stat skal, medmindre andet følger af samaenhængen, ethvert udtryk, som ikke er defineret deri, tillægges den betydning, som det har i denne stats lovgivning om de skatter, hvorpå overenskomsten finder anvendelse.

Artikel 4. SKATTEMÆSSIGT HJEMSTED

1. I denne overenskomst betyder udtrykket "en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat" enhver person, som i henhold til lovgivningen i denne stat er skattepligtig der på grund af hjemsted, bopæl, ledelsens sæde eller ethvert andet lignende kriterium. Dette udtryk omfatter dog ikke en person, hvis skattepligt i denne stat er begrænset til indkomst fra kilder i denne stat eller der beroende formue.

2. I tilfælde, hvor en fysisk person efter bestemmelserne i stykke 1 er hjemmehørende i flere kontraherende stater, bestemmes hans status efter følgende regler:

- a) han skal anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken han har en fast bolig til sin rådighed; hvis han har en fast bolig til sin rådighed i flere stater, skal han anses for at være hjemmehørende i den stat, med hvilken han har de stærkeste personlige og økonomiske forbindelser (midtpunkt for sine livsinteresser);
- b) hvis det ikke kan afgøres, i hvilken stat han har midtpunkt for sine livsinteresser, eller hvis han ikke har en fast bolig til sin rådighed i nogen af staterne, skal han

anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken han sædvanligvis har ophold;

- c) hvis han sædvanligvis har ophold i flere stater, eller hvis han ikke har sådant ophold i nogen af dem, skal han anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken han er statsborger;
- d) er han statsborger i flere stater, eller er han ikke statsborger i nogen af dem, skal de kompetente myndigheder i de pågældende kontraherende stater afgøre spørgsmålet ved gensidig aftale.

3. I tilfælde, hvor en ikke-fysisk person efter bestemmelserne i stykke 1 er hjemmehørende i flere kontraherende stater, skal den anses for at være hjemmehørende i den stat, i hvilken dens virkelige ledelse har sit sæde.

Artikel 5. FAST DRIFTSSTED

1. I denne overenskomst betyder udtrykket "fast driftssted" et fast forretningssted, gennem hvilket et foretagendes virksomhed helt eller delvis udøves.

2. Udtrykket "fast driftssted" omfatter navnlig:

- a) et sted, hvorfra et foretagende ledes;
- b) en filial;
- c) et kontor;
- d) en fabrik;
- e) et værksted; og
- f) en grube, en olie- eller gaskilde, et stenbrud eller ethvert andet sted, hvor naturforekomster udvindes.

3. Et bygnings-, anlægs- eller monteringsarbejde udgør kun et fast driftssted, hvis det varer mere end 12 måneder.

4. Uanset de foranstående bestemmelser i denne artikel skal udtrykket "fast driftssted" anses for ikke at omfatte:

- a) anvendelsen af indretninger udelukkende til oplagring, udstilling eller udlevering af varer tilhørende foretagendet;
- b) opretholdelsen af et varelager, tilhørende foretagendet, udelukkende til oplagring, udstilling eller udlevering;
- c) opretholdelsen af et varelager, tilhørende foretagendet, udelukkende til bearbejdelse hos et andet foretagende;
- d) opretholdelsen af et fast forretningssted udelukkende for at foretage indkøb af varer eller indsamle oplysninger til foretagendet;
- e) opretholdelsen af et fast forretningssted udelukkende for at udøve enhver anden virksomhed for foretagendet, der er af forberedende eller hjælpende karakter;
- f) opretholdelsen af et fast forretningssted udelukkende til samtidig udøvelse af flere af de i litra a)-e) nævnte virksomheder, forudsat at det faste forretningsstedets samlede virksomhed, der er et resultat heraf, er af forberedende eller hjælpende karakter.

5. Uanset bestemmelserne i stykke 1 og 2 skal et foretagende i tilfælde, hvor en person, der ikke er en sådan uafhængig repræsentant, som omhandles i stykke 6, handler på foretagendets vegne og har og sædvanligvis udøver i en kontraherende stat en fuldmagt til at indgå aftaler i foretagendets navn, anses for at have et fast driftssted i denne stat med hensyn til hele den virksomhed, som denne person påtager

sig for foretagendet, medmindre denne persons virksomhed er begrænset til sådanne forhold, som er nævnt i stykke 4, og som, hvis de var udøvet gennem et fast forretningssted, ikke ville gøre dette faste forretningssted til et fast driftssted efter bestemmelserne i nævnte stykke.

6. Et foretagende skal ikke anses for at have et fast driftssted i en kontraherende stat, blot fordi det driver erhvervsvirksomhed i denne stat gennem en mægler, kommissionær eller anden uafhængig repræsentant, forudsat disse personer handler inden for deres sædvanlige erhvervsvirksomheds rammer.

7. Den omstændighed, at et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, behersker eller beherskes af et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, eller som (enten gennem et fast driftssted eller på anden måde) udøver erhvervsvirksomhed i en anden kontraherende stat, skal ikke i sig selv medføre, at et af de to selskaber anses for et fast driftssted for det andet.

Artikel 6. INDKOMST AF FAST EJENDOM

1. Indkomst, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer af fast ejendom (herunder indkomst af land- eller skovbrug), der er beliggende i en anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

2. *a)* Udtrykket "fast ejendom" har — medmindre bestemmelserne i punkt *b)* medfører andet — den betydning, som udtrykket har i lovgivningen i den kontraherende stat, hvori ejendommen er beliggende.

b) Udtrykket "fast ejendom" skal dog i alle tilfælde omfatte tilbehør til fast ejendom, besætning og redskaber, der anvendes i land- og skovbrug, rettigheder på hvilke civilretten om fast ejendom finder anvendelse, brugsrettigheder til fast ejendom, samt rettigheder til varierende eller faste ydelser, der betales for udnyttelsen af eller retten til at udnytte mineralforekomster, kilder eller andre naturforekomster.

3. Bestemmelsen i stykke 1 skal finde anvendelse på indkomst, der hidrører fra direkte brug, udlejning eller fra enhver anden form for benyttelse af fast ejendom.

4. Såfremt besiddelse af aktier eller andre andele i et selskab, hvis væsentligste formål er at eje fast ejendom, berettiger indehaveren af aktierne eller andelene til at benytte fast ejendom, der ejes af selskabet, kan indkomst, som oppebæres ved direkte brug, ved udleje eller ved enhver anden anvendelse af sådan brugsret, beskattes i den kontraherende stat, hvori den faste ejendom er beliggende.

5. Bestemmelserne i stykke 1 og 3 skal også finde anvendelse på indkomst af fast ejendom, der tilhører et foretagende, og på indkomst af fast ejendom, der anvendes ved udøvelsen af frit erhverv.

6. Bestemmelserne i stykke 4 skal også finde anvendelse på indkomst på grundlag af en brugsret, der tillkommer et foretagende, eller som anvendes ved udøvelsen af frit erhverv.

Artikel 7. FORTJENESTE VED ERHVERVSVIRKSOMHED

1. Fortjeneste indvundet af et foretagende i en kontraherende stat kan kun beskattes i denne stat, medmindre foretagendet driver erhvervsvirksomhed i den anden kontraherende stat gennem et der beliggende fast driftssted. Såfremt foretagendet driver en sådan virksomhed, kan dets fortjeneste beskattes i den anden stat, men dog kun for så vidt angår den del deraf, som kan henføres til dette faste driftssted.

2. Under iagttagelse af bestemmelserne i stykke 3 skal der i tilfælde, hvor et foretagende i en kontraherende stat driver erhvervsvirksomhed i den anden kontra-

herende stat gennem et der beliggende fast driftssted, i hver kontraherende stat til dette faste driftssted henføres den fortjeneste, som det kunne forventes at ville have opnået, hvis det havde været et frit og uafhængigt foretagende, som udøvede den samme eller lignende virksomhed på samme eller lignende vilkår, og som under fuldstændig frie forhold afsluttede forretninger med det foretagende, hvis faste driftssted det er.

3. Ved fastsættelsen af et fast driftssteds fortjeneste skal det være tilladt at fradrage omkostninger, som er afholdt for det faste driftssted, herunder generalomkostninger til ledelse og administration, hvad enten de er afholdt i den stat, hvori det faste driftssted er beliggende, eller andre steder.

4. Såfremt det har været sædvane i en kontraherende stat at fastsætte den fortjeneste, der kan henføres til et fast driftssted, på grundlag af en fordeling af foretagendets samlede fortjeneste mellem dets forskellige afdelinger, skal intet i stykke 2 udelukke denne kontraherende stat fra at fastsætte den skattepligtige fortjeneste på grundlag af en sådan sædvanemæssig fordeling; den valgte fordelingsmetode skal imidlertid være sådan, at resultatet bliver i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i denne artikel.

5. Ingen fortjeneste skal kunne henføres til et fast driftssted, blot fordi dette faste driftssted har foretaget indkøb af varer for foretagendet.

6. Ved anvendelsen af de foranstående stykker skal den fortjeneste, der henføres til et faste driftssted, fastsættes efter samme metode hvert år, medmindre der er god og fyldestgørende grund til at anvende en anden fremgangsmåde.

7. I tilfælde, hvor en fortjeneste omfatter indkomster, som er omhandlet særskilt i andre artikler i denne overenskomst, skal bestemmelserne i disse andre artikler ikke berøres af bestemmelserne i denne artikel.

Artikel 8. SKIBS- OG LUFTFART

1. Indkomst ved skibs- eller luftfartsvirksomhed i international trafik kan kun beskattes i den kontraherende stat, i hvilken foretagendets virkelige ledelse har sit sæde. I det omfang denne stat ifølge sin lovgivning ikke kan beskatte hele indkomsten, kan indkomsten kun beskattes i den stat, i hvilken foretagendet er hjemmehørende.

2. Såfremt den virkelige ledelse for et foretagende, der driver skibsfartsvirksomhed, har sit sæde om bord på et skib, skal foretagendet anses for at have sit sæde i den kontraherende stat, i hvilken skibets reder er hjemmehørende.

3. Bestemmelserne i stykke 1 skal også finde anvendelse på fortjeneste, som oppebæres ved deltagelse i en pool, i et konsortium eller i en international driftsorganisation.

Artikel 9. INDBYRDES FORBUNDNE FORETAGENDER

1. I tilfælde, hvor

- a) et foretagende i en kontraherende stat direkte eller indirekte deltager i ledelsen af, kontrollen af eller kapitalen i et foretagende i en anden kontraherende stat, eller
- b) samme personer direkte eller indirekte har del i ledelsen af, kontrollen af eller kapitalen i såvel et foretagende i en kontraherende stat som et foretagende i en anden kontraherende stat,

skal følgende iagttages.

Såfremt der mellem de pågældende foretagender er aftalt eller fastsat vilkår vedrørende deres kommercielle eller finansielle forbindelser, der afviger fra de vilkår, som ville være blevet aftalt mellem uafhængige foretagender kan enhyer fortjeneste, som, hvis disse vilkår ikke havde foreligget, ville være tilfaldet et af disse foretagender, men som på grund af disse vilkår ikke er tilfaldet dette, medregnes til dette foretagendes fortjeneste og beskattes i overensstemmelse hermed.

2. Opstår der i en kontraherende stat spørgsmål som omhandlet i stykke 1, skal den kompetente myndighed i en anden kontraherende stat, som berøres af spørgsmålet, underrettes med henblik på at overveje en regulering vedrørende opgørelsen af fortjenesten for det foretagende, der er hjemmehørende i sådan anden stat. Såfremt der er anledning hertil, kan de kompetente myndigheder træffe særlig aftale om fortjenestens fordeling.

Artikel 10. UDBYTTE

1. Udbytte, som udbetales af et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, til en person, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

2. Såfremt en udbyttmodtager, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har et fast driftssted eller et fast sted i en anden kontraherende stat end den, i hvilken han er hjemmehørende, og den aktiebesiddelse, der ligger til grund for udlodningen, har direkte forbindelse med erhvervsvirksomhed, som drives fra det faste driftssted, respektive frit erhverv, som udøves fra det faste sted, skal, uanset bestemmelserne i stykke 1 og 3, udbytte, der udbetales fra et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, til en sådan modtager, beskattes i overensstemmelse med bestemmelserne henholdsvis i artikel 7 eller i artikel 14 i den kontraherende stat, hvor det faste driftssted, henholdsvis det faste sted, er beliggende.

3. Udbytte fra et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, til en person, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, kan tillige beskattes i den kontraherende stat, hvori det selskab, der betaler udbyttet, er hjemmehørende, og i henhold til lovgivningen i denne stat, men den skat, der pålignes, må ikke overstige:

- a) 5 pct. af bruttobeløbet af udbyttet, hvis modtageren er et selskab (bortset fra personsammenslutninger og dødsboer), der direkte ejer mindst 25 pct. af kapitalen i det selskab, som udbetaler udbyttet;
- b) 15 pct. af bruttobeløbet af udbyttet i alle andre tilfælde.

4. Uanset bestemmelserne i stykke 3 a) kan islandsk skat på udbytte forhøjes fra 5 pct. til højst 15 pct. i det omfang, sådant udbytte er fradraget ved opgørelsen af det udbyttebetalende selskabs indkomst ved fastsættelsen af islandsk skat.

5. Uanset bestemmelserne i stykke 3 a) kan norsk skat på udbytte forhøjes til højst 15 pct. Denne bestemmelse gælder, så længe norske selskaber er berettigede til fradrag for udloddet udbytte ved statsskatteberegningen.

6. De kontraherende staters kompetente myndigheder skal ved gensidig aftale fastsætte de nærmere regler for gennemførelsen af begrænsningerne i henhold til stykke 3-5.

Bestemmelserne i stykke 3-5 berører ikke adgangen til at beskatte selskabet af den fortjeneste, hvoraf udbyttet er udbetalt.

7. Udtrykket "udbytte" betyder i denne artikel indkomst af aktier, andelsbeviser eller andre rettigheder, der ikke er gældsfordringer, og som giver ret til andel i

fortjeneste, såvel som indkomst fra andre selskabsrettigheder, der er undergivet samme skattemæssige behandling som indkomst af aktier i henhold til lovgivningen i den stat, i hvilken det selskab, der foretager udlodningen, er hjemmehørende.

8. Uanset bestemmelserne i stykke 1 skal udbytte fra et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, til et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat end Danmark, i denne anden stat være fritaget for beskatning i det omfang, dette ville have været tilfældet ifølge lovgivningen i denne anden stat, såfremt begge selskaber havde været hjemmehørende der.

Uanset bestemmelserne i stykke 1 skal udbytte fra et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat end Danmark, til et selskab, der er hjemmehørende i Danmark, være fritaget for beskatning i Danmark i overensstemmelse med dansk lovgivning.

I det omfang udbyttebeløbet, der udbetales for et indkomstår af et selskab, der er hjemmehørende i Danmark, til et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, modsvares af udbytte, som det førstnævnte selskab, direkte eller gennem formidling af en juridisk person, i samme eller tidligere indkomstår har oppebåret af aktier eller andre andele i et selskab, der er hjemmehørende i en tredje stat, indrømmes imidlertid fritagelse for skat i en anden kontraherende stat i henhold til første afsnit kun, såfremt

- a) det udbytte, som er oppebåret af aktierne eller andelene i selskabet, der er hjemmehørende i en tredje stat, er undergivet beskatning i Danmark, eller,
- b) hvis dette ikke er tilfældet, udbyttet ville have været fritaget for skat i en anden kontraherende stat, såfremt aktierne eller andelene i selskabet, der er hjemmehørende i en tredje stat, ejedes direkte af selskabet, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat.

For så vidt angår udbytte fra et selskab, der er hjemmehørende i Island, til et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, gælder fritagelsen for beskatning i en anden kontraherende stat i henhold til første afsnit kun i det omfang, udbyttet ved beregning af islandsk skat ikke må fradrages i det islandske selskabs indkomst.

9. Uanset bestemmelserne i stykke 3-5 kan de kompetente myndigheder i de kontraherende stater aftale, at udbytte, som tilfalder en i aftalen navngiven institution med alment velgørende eller andet almennyttigt formål, der i medfør af lovgivningen i den kontraherende stat, i hvilken institutionen er hjemmehørende, er fritaget for beskatning af udbytte, skal være fritaget for den i en anden kontraherende stat gældende beskatning af udbytte fra selskaber i denne anden stat.

10. I tilfælde, hvor et selskab, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer fortjeneste eller indkomst fra en anden kontraherende stat, må denne anden stat ikke påligne nogen skat på udbytte, som udbetales af selskabet, medmindre udbyttet udbetales til en person, der er hjemmehørende i denne anden stat, eller den aktiebesiddelse, som ligger til grund for udlodningen af udbyttet, har direkte forbindelse med et fast driftssted eller et fast sted, der er beliggende i denne anden stat, eller undergive selskabets ikke-udloddede fortjeneste nogen skat på ikke-udloddet fortjeneste, selv om det udbetalte udbytte eller den ikke-udloddede fortjeneste helt eller delvis består af fortjeneste eller indkomst hidrørende fra denne anden stat.

11. Udtrykket "personsammenslutning" i denne artikel betyder:

- a) for så vidt angår Danmark: interessentskab, kommanditselskab og partrederi;

- b) for så vidt angår Finland: "öppet bolag", "kommanditbolag", "partrederibolag" og anden sammenslutning, som omhandles i 4 § 2 mom. i lov om skat på indkomst og formue (1043/74) og som ikke beskattes som selvstændigt skatteobjekt;
- c) for så vidt angår Island: "sameignarfélög" og "samlög", som ikke beskattes som selvstændigt skatteobjekt;
- d) for så vidt angår Norge: enhver sammenslutning med undtagelse af "aksjeselskap" og "kommanditaksjeselskap";
- e) for så vidt angår Sverige: "handelsbolag", "kommanditbolag" og "enkelt bolag".

Artikel 11. RENTER

1. Renter, der hidrører fra en kontraherende stat, og som betales til en i en anden kontraherende stat hjemmehørende person, kan kun beskattes i denne anden stat.

2. Såfremt en rentemodtager, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har et fast driftssted eller et fast sted i en anden kontraherende stat end den, i hvilken han er hjemmehørende, og den fordring, der ligger til grund for den udbetalte rente, har direkte forbindelse med erhvervsvirksomhed, som drives fra det faste driftssted, respektive frit erhverv, som udøves fra det faste sted, skal, uanset bestemmelserne i stykke 1, renter, som hidrører fra en kontraherende stat og betales til en sådan modtager, beskattes i overensstemmelse med bestemmelserne henholdsvis i artikel 7 eller i artikel 14 i den kontraherende stat, hvor det faste driftssted, henholdsvis det faste sted, er beliggende.

3. Udtrykket "rente" betyder i denne artikel indkomst af gældsfordringer af enhver art, hvad enten de er sikrede ved pant i fast ejendom eller ikke, og hvad enten de indeholder en ret til andel i skyldnerens fortjeneste eller ikke. Udtrykket omfatter især indkomst af statsgældsbeviser og indkomst af obligationer eller forskrivninger, herunder agiobeløb og gevinster, der knytter sig til sådanne gældsbeviser, obligationer eller forskrivninger. Straftillæg som følge af for sen betaling skal ikke anses for renter i denne artikel.

4. I tilfælde, hvor en særlig forbindelse mellem den, der betaler, og den, der modtager, eller mellem disse og en tredje person, har bevirket, at renten set i forhold til den gældsfordring, for hvilken den er betalt, overstiger det beløb, som ville være blevet aftalt mellem skyldneren og modtageren, såfremt den nævnte forbindelse ikke havde foreligget, skal bestemmelserne i denne artikel alene finde anvendelse på det sidstnævnte beløb. I så fald skal det overskydende beløb kunne beskattes i overensstemmelse med lovgivningen i hver af de berørte kontraherende stater under hensyntagen til de øvrige bestemmelser i denne overenskomst.

Artikel 12. ROYALTIES

1. Royalties, der hidrører fra en kontraherende stat og betales til en person, der er hjemmehørende i den anden kontraherende stat, kan kun beskattes i denne anden stat.

2. Såfremt en royaltymodtager, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har et fast driftssted eller et fast sted i en anden kontraherende stat end den, hvori han er hjemmehørende, og den rettighed eller ejendom, som ligger til grund for de udbetalte royalties, har direkte forbindelse med erhvervsvirksomhed, som drives fra det faste driftssted, respektive frit erhverv, som udøves fra det faste sted, skal,

uanset bestemmelserne i stykke 1, royalties, som hidrører fra en kontraherende stat og betales til en sådan modtager, beskattes i overensstemmelse med bestemmelserne henholdsvis i artikel 7 eller i artikel 14 i den kontraherende stat, i hvilken det faste driftssted, henholdsvis det faste sted, er beliggende.

3. Udtrykket "royalties" betyder i denne artikel betalinger af enhver art, der modtages som vederlag for anvendelsen af eller retten til at anvende enhver ophavsret til et litterært, kunstnerisk eller videnskabeligt arbejde (herunder biograffilm samt film og bånd til radio- og fjernsynsudsendelser), ethvert patent, varemærke, mønster eller model, tegning, hemmelig formel eller fremstillingsmetode, eller for anvendelsen af eller retten til at anvende industrielt, kommercielt eller videnskabeligt udstyr eller for oplysninger om industrielle, kommercielle eller videnskabelige erfaringer.

4. I tilfælde, hvor en særlig forbindelse mellem den, der betaler, og den, der modtager, eller mellem disse og en tredje person, har bevirket, at de betalte royalties, når hensyn tages til den anvendelse, rettighed eller oplysning, for hvilken de er betalt, overstiger det beløb, som ville være blevet aftalt mellem den, der betaler, og modtageren, såfremt den nævnte forbindelse ikke havde foreligget, skal bestemmelserne i denne artikel alene finde anvendelse på det sidstnævnte beløb. I så fald skal det overskydende beløb kunne beskattes i overensstemmelse med lovgivningen i hver af de berørte kontraherende stater under hensyntagen til de øvrige bestemmelser i denne overenskomst.

Artikel 13. KAPITALGEVINSTER

1. Fortjeneste, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, erhverver ved afhændelse af fast ejendom som omhandlet i artikel 6, stykke 2, og som er beliggende i en anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

2. Fortjeneste, som en person, der er hjemmehørende i kontraherende stat, erhverver ved afhændelse af aktie eller anden andel, som omhandlet i artikel 6, stykke 4, kan beskattes i den kontraherende stat, hvori den faste ejendom er beliggende.

3. Fortjeneste ved afhændelse af rørlig formue, der udgør en del af erhvervsformuen i et fast driftssted, som et foretagende i en kontraherende stat har i en anden kontraherende stat, eller ved afhændelse af rørlig formue, der hører til et fast sted, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har til rådighed til udøvelse af frit erhverv i en anden kontraherende stat, herunder også fortjeneste ved afhændelse af et sådant fast driftssted (særskilt eller sammen med hele foretagendet), eller af et sådant fast sted, kan beskattes i denne anden stat.

4. Fortjeneste ved afhændelse af skibe eller luftfartøjer, der anvendes i international trafik, samt af rørlig formue, som er knyttet til driften af sådanne skibe eller luftfartøjer, kan kun beskattes i den kontraherende stat, hvori foretagendets virkelige ledelse har sit sæde. I det omfang denne stat på grund af sin lovgivning ikke kan beskatte hele fortjenesten, kan fortjenesten kun beskattes i den stat, hvor foretagendet er hjemmehørende.

5. Fortjeneste ved afhændelse af andre aktiver end de i stykke 1-4 omhandlede kan kun beskattes i den kontraherende stat, hvori afhænderen er hjemmehørende.

6. Bestemmelserne i stykke 5 berører ikke Norges ret til i henhold til sin egen lovgivning at beskatte fortjeneste ved afhændelse af aktier i et norsk selskab, når aktierne tilhører en person, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, og

som inden for de sidste 5 år før afhændelsen af aktierne har været hjemmehørende i Norge.

7. Bestemmelserne i stykke 5 berører ikke Sveriges ret til i henhold til sin egen lovgivning at beskatte fortjeneste, som en person, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, erhverver ved afhændelse af aktier eller andele i selskaber, hvis væsentlige aktiver består i fast ejendom, såfremt den omhandlede person har været hjemmehørende i Sverige inden for de sidste 5 år før afhændelsen.

Artikel 14. FRIT ERHVERV

1. Indkomst ved frit erhverv eller ved andet selvstændigt arbejde af lignende karakter oppebåret af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kan kun beskattes i denne stat, medmindre han har et fast sted, som til stadighed står til rådighed for ham i en anden kontraherende stat med henblik på udøvelse af hans virksomhed. Såfremt han har et sådant fast sted, kan indkomsten beskattes i denne anden stat, men kun i det omfang den kan henføres til dette faste sted.

2. Udtrykket "frit erhverv" omfatter især selvstændig videnskabelig, litterær, kunstnerisk, uddannende eller undevisende virksomhed samt selvstændig virksomhed som læge, advokat, ingeniør, arkitekt, tandlæge og revisor.

Artikel 15. PERSONLIGE TJENESTEYDELSER

1. Såfremt bestemmelserne i artiklerne 16, 18, 19, 20 og 21 ikke medfører andet, kan gage, løn og andet lignende vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold, oppebåret af en person; der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kun beskattes i denne stat, medmindre arbejdet er udført i en anden kontraherende stat. Er arbejdet udført i denne anden stat, kan det vederlag, som oppebæres herfor, beskattes der.

2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan vederlag, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer for personligt arbejde i tjenesteforhold, udført i en anden kontraherende stat, kun beskattes i den førstnævnte stat, såfremt:

- a) modtageren opholder sig i denne anden stat i en eller flere perioder, der tilsammen ikke overstiger 183 dage i det pågældende kalenderår, og
- b) vederlaget betales af eller for en arbejdsgiver, der ikke er hjemmehørende i denne anden stat, og
- c) vederlaget ikke udredes af et fast driftssted eller et fast sted, som arbejdsgiveren har i denne anden stat.

3. Uanset de foranstående bestemmelser i denne artikel kan vederlag for arbejde, som udføres om bord på et

- a) dansk, finsk, islandsk, norsk eller svensk skib kun beskattes i den kontraherende stat, hvis nationalitet skibet har; ved anvendelsen af denne bestemmelse sidestilles udenlandsk skib, som befrigtes på såkaldt bareboat-basis af et foretagende i en kontraherende stat, med dansk, finsk, islandsk, norsk eller svensk skib;
- b) luftfartøj i international trafik kun beskattes i den kontraherende stat, hvori den, som oppebærer arbejdsindkomsten, er hjemmehørende;
- c) fiske-, sælfangst- eller hvalfangstfartøj kun beskattes i den kontraherende stat, hvori den, som erhverver arbejdsindkomsten, er hjemmehørende, også i tilfælde, hvor vederlaget for arbejdet erlægges i form af en vis part eller andel af overskudet af fiskeri-, sælfangst- eller hvalfangstvirksomheden.

Artikel 16. BESTYRELSESHONORARER

Bestyrelseshonorarer og lignende vederlag, som oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, i hans egenskab af medlem af bestyrelsen eller andet lignende organ i et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

Artikel 17. KUNSTNERE OG SPORTSFOLK

1. Uanset bestemmelserne i artiklerne 14 og 15 kan indkomst, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer som optrædende kunstner, såsom teater-, film-, radio- eller fjernsynskunstner, eller musiker, eller som sportsmand, ved hans i denne egenskab i den anden kontraherende stat udøvede virksomhed, beskattes i denne anden stat.

2. I tilfælde, hvor indkomst ved den virksomhed, som udøves af en optrædende kunstner eller en sportsmand i hans egenskab som sådan, ikke tilfalder kunstneren eller sportsmanden selv, men en anden person, kan denne indkomst, uanset bestemmelserne i artiklerne 7, 14 og 15, beskattes i den kontraherende stat, i hvilken kunstnerens eller sportsmandens virksomhed udøves.

3. Såfremt den kontraherende stat, hvori den i stykke 1 og 2 omhandlede virksomhed udøves, på grund af sin lovgivning ikke kan beskatte den der omtalte indkomst, kan indkomsten kun beskattes i den kontraherende stat, hvori modtageren er hjemmehørende.

Artikel 18. PENSION, LIVRENTE OG UDBETALING I HENHOLD TIL SOCIALLOVGIVNINGEN

1. Pension og livrente, som udbetales fra en kontraherende stat, samt udbetaling i henhold til sociallovgivningen i en kontraherende stat, kan kun beskattes i denne stat.

2. Ved udtrykket "livrente" forstås et fastsat beløb, som skal udbetales periodisk til fastsatte tider enten for den pågældendes livstid, for et bestemt tidsrum eller for et tidsrum, der lader sig bestemme, og som erlægges på grundlag af en forpligtelse til at præstere disse udbetalinger som modydelse for dertil svarende fuldt vederlag i penge eller penges værdi.

Artikel 19. OFFENTLIGE HVERV

1. Vederlag (undtagen pensioner), der betales af en kontraherende stat, dens politiske underafdelinger, lokale myndigheder eller offentligretlige institutioner til en fysisk person for udførelse af hverv for denne stat, dens politiske underafdelinger, lokale myndigheder eller offentligretlige institutioner, kan kun beskattes i denne stat.

2. Et sådant vederlag kan imidlertid kun beskattes i den kontraherende stat, i hvilken hvervet udføres, såfremt modtageren er en i denne stat hjemmehørende person, og

- a) er statsborger i denne stat; eller
- b) ikke blev hjemmehørende i denne stat alene med det formål at udføre hvervet; eller
- c) ikke kan beskattes af vederlaget i den stat, fra hvilken dette udbetales.

Artikel 20. STUDERENDE OG PRAKTIKANTER

1. En person, som besøger en kontraherende stat udelukkende med henblik på
- a) studier ved et universitet eller anden undervisningsanstalt i denne kontraherende stat, eller
  - b) forretnings-, industri-, landbrugs- eller skovbrugspraktik i denne kontraherende stat,
- og som er eller umiddelbart før besøget var hjemmehørende i en anden kontraherende stat, beskattes ikke i den førstnævnte stat af beløb, som han oppebærer fra kilder uden for denne stat til sit underhold, sit studium eller sin uddannelse.

2. En person, som studerer ved universitet eller anden undervisningsanstalt i en kontraherende stat, og som under midlertidigt ophold i en anden kontraherende stat har beskæftigelse i denne anden stat i højst 100 dage inden for samme kalenderår for at opnå praktisk erfaring i tilslutning til studierne, beskattes i sidstnævnte kontraherende stat kun af den del af indkomsten ved beskæftigelsen, som overstiger en gennemsnitlig månedssindkomst på 2 000 svenske kroner eller modværdien i dansk, finsk, islandsk eller norsk valuta. Fra beskatning undtages ifølge dette stykke dog sammenlagt højst 6 000 svenske kroner pr. kalenderår eller modværdien i dansk, finsk, islandsk eller norsk valuta. Fornævnte beløb omfatter det for det pågældende kalenderår gældende personfradrag.

3. De kompetente myndigheder i de kontraherende stater træffer aftale om anvendelsen af bestemmelserne i stykke 2. De kompetente myndigheder kan også træffe aftale om sådan ændring af de der nævnte beløb, som findes rimelig under hensyn til forandring i pengeværdi, ændret lovgivning i nogen af de kontraherende stater eller anden lignende årsag.

Artikel 21. FORRETNINGSVIRKSOMHED OG PERSONLIGE TJENESTEYDELSER UDEN FOR EN KONTRAHERENDE STATS KYST

1. Medmindre bestemmelserne i stykke 2 og 3 medfører andet, skal en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og som uden for en anden kontraherende stats kyst driver forretningsvirksomhed, der har forbindelse med udforskning eller udnyttelse af naturforekomster på denne anden stats havbundsområde, anses for at have et fast driftssted eller et fast sted i denne anden stat.

2. Bestemmelserne i stykke 1 finder ikke anvendelse, hvis virksomheden finder sted i en eller flere perioder, som sammenlagt ikke overstiger 30 dage inden for en 12 måneders periode.

3. Ved anvendelsen af stykke 2 gælder, at en virksomhed, som drives af et foretagende, som er indbyrdes forbundet med et andet foretagende, anses drevet af det førstnævnte foretagende, hvis virksomheden i væsentlig grad er den samme som den, der drives af dette andet foretagende. Foretagender anses for at være indbyrdes forbundne, hvis det ene foretagende direkte eller indirekte deltager i ledelsen af eller kontrollen af det andet foretagende eller deltager i kapitalen i dette foretagende, eller hvis samme personer direkte eller indirekte deltager i ledelsen af eller kontrollen af begge foretagender eller deltager i kapitalen i disse foretagender.

4. Bestemmelserne i artikel 8, stykke 1, finder anvendelse på indkomst ved transport af personel og materiel med skib eller luftfartøj til et havbundsområde som omhandlet i stykke 1, eller ved drift af bugserbåde, forsyningskibe og andre fartøjer, som anvendes i lignende øjemed i forbindelse med virksomhed, som omhandlet i nævnte stykke.

5. Bestemmelserne i artikel 13, stykke 4, og artikel 23, stykke 3, finder anvendelse henholdsvis på fortjeneste ved afhændelse af skibe, både og luftfartøjer, som omhandlet i stykke 4, og på formue bestående af sådanne skibe, både og luftfartøjer.

6. Uanset andre bestemmelser i denne overenskomst gælder følgende om beskattningen af løn og andre lignende vederlag, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, erhverver ved arbejde, som udføres uden for en anden kontraherende stats kyst for en arbejdsgiver, som driver sådan virksomhed, som omhandlet i stykke 1:

a) Medmindre bestemmelserne under b)-d) medfører andet, kan sådant vederlag beskattes i denne anden stat, men kun hvis arbejdet finder sted der i mere end 30 dage inden for en tolv-måneders periode.

b) Sådant vederlag kan kun beskattes i den førstnævnte kontraherende stat, såfremt

- 1) arbejdet har forbindelse med udnyttelsen af olieforekomster, som befinder sig på midtlinjen mellem en kontraherende stat og en anden stat,
- 2) der foreligger aftale mellem disse stater om fælles udnyttelse af forekomsterne, og
- 3) udnyttelsen sker samtidig på begge sider af midtlinjen.

Bestemmelserne i dette afsnit finder kun anvendelse efter aftale herom mellem de kompetente myndigheder i de kontraherende stater.

c) Sådant vederlag beskattes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 15, stykke 3 a), hvis arbejdet udføres om bord på en båd eller et skib, som omhandlet i stykke 4 i denne artikel.

d) Sådant vederlag kan kun beskattes i den stat, hvori foretagendets virkelige ledelse har sit sæde, hvis arbejdet udføres om bord på et luftfartøj, som omhandlet i stykke 4 i denne artikel.

7. Med udtrykket "havbundsområde" forstås i denne artikel havbunden og dens undergrund inden for en kontraherende stats territorialfarvand samt denne stats kontinentalsokkel.

Artikel 22. ANDRE INDKOMSTER

1. Indkomster, der oppebæres af en i en kontraherende stat hjemmehørende person, og som ikke er behandlet i de foranstående artikler i denne overenskomst, kan, uanset hvorfra de hidrører, kun beskattes i denne stat.

2. Bestemmelserne i stykke 1 skal ikke finde anvendelse, såfremt erhververen af indkomsten er hjemmehørende i en kontraherende stat og har et fast driftssted eller et fast sted i en anden kontraherende stat, og den rettighed eller ejendom, hvorfra indkomsten hidrører, har direkte forbindelse med den virksomhed, som drives fra det faste driftssted, henholdsvis det frie erhverv, som udøves fra det faste sted. I sådanne tilfælde skal bestemmelserne i artikel 7, henholdsvis artikel 14, finde anvendelse. I tilfælde, hvor der til et fast driftssted eller et fast sted hører en fast ejendom, som omhandlet i artikel 6, stykke 2, eller en aktie eller anden andel, som omhandlet i artikel 6, stykke 4, beskattes indkomst af sådan ejendom eller andel dog i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 6.

Artikel 23. FORMUE

1. Fast ejendom, omhandlet i artikel 6, stykke 2, som ejes af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, og som er beliggende i en anden kontraherende stat, kan beskattes i denne anden stat.

2. Aktier eller andre andele i et selskab, som omhandlet i artikel 6, stykke 4, og som ejes af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kan beskattes i den kontraherende stat, i hvilken den faste ejendom er beliggende.

3. Skibe og luftfartøjer, der anvendes i international trafik, samt rørlig formue, som knyttes til driften af sådanne skibe og luftfartøjer, kan kun beskattes i den kontraherende stat, hvori foretagendets virkelige ledelse har sit sæde. I det omfang en stat på grund af sin lovgivning ikke kan beskatte hele formuen, kan formuen kun beskattes i den stat, i hvilken foretagendet er hjemmehørende.

4. Al anden formue, tilhørende en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kan, uanset hvor den forefindes, kun beskattes i denne stat.

5. Uanset bestemmelserne i stykke 4 kan rørlig formue, som udgør en del af erhvervsformuen i et fast driftssted, som et foretagende i en kontraherende stat har i en anden kontraherende stat, eller rørlig formue, som hører til et fast sted, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, har i en anden kontraherende stat med henblik på udøvelse af frit erhverv, beskattes i denne anden stat.

Artikel 24. DØDSBO

Indkomst eller formue, som beskattes hos et dødsbo, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, kan ikke beskattes hos personer, der er berettigede til anpart i boet, og som er hjemmehørende i en anden kontraherende stat.

Artikel 25. OPHÆVELSE AF DOBBELTBESKATNING

1. Danmark

a) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Danmark, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Danmark, medmindre bestemmelserne i artikel 10, stykke 8, andet afsnit, eller punkt b), medfører andet,

- 1) indrømme fradrag i denne persons danske indkomstskat med et beløb, svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat;
- 2) indrømme fradrag i denne persons danske formueskat med et beløb svarende til den formueskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat.

Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke i noget tilfælde kunne overstige den del af den danske indkomstskat eller formueskat, beregnet før sådant fradrag, der svares af den indkomst eller formue, som kan beskattes i denne anden stat.

b) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Danmark, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kun kan beskattes i en anden kontraherende stat, kan Danmark medregne indkomsten eller formuen i beskatningsgrundlaget, men skal i den danske skat af indkomsten eller formuen fradrage den del af indkomstskatten, respektive formueskatten, der svares af den indkomst, som hidrører fra denne anden stat, respektive den formue, som ejes der.

2. *Finland*

a) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Finland, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Finland, medmindre bestemmelserne i artikel 10, stykke 8, første afsnit, eller punkt b), medfører andet,

- 1) indrømme fradrag i denne persons finske indkomstskat med et beløb, svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat;
- 2) indrømme fradrag i denne persons finske formueskat med et beløb, svarende til den formueskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat.

Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke i noget tilfælde kunne overstige den del af den finske indkomstskat eller formueskat, beregnet før sådant fradrag, der svares af den indkomst eller formue, som kan beskattes i denne anden kontraherende stat.

b) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Finland, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kun kan beskattes i en anden kontraherende stat, kan Finland medregne indkomsten eller formuen i beskatningsgrundlaget, men skal i den finske skat af indkomsten eller formuen fradrage den del af indkomstkatten, respektive formueskatten, som svares af den indkomst, der hidrører fra denne anden kontraherende stat, respektive den formue, der ejes der.

3. *Island*

a) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Island, oppebærer indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Island, medmindre bestemmelserne i punkt b) eller c) medfører andet, fritage sådan indkomst eller formue fra beskatning.

b) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Island, oppebærer indkomst, som i henhold til bestemmelserne i artikel 10 kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Island, medmindre bestemmelserne i stykke 8, første afsnit, i nævnte artikel medfører andet, i den islandske indkomstskat fradrage et beløb, svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat. Fradragsbeløbet skal dog ikke kunne overstige den del af den islandske skat, beregnet før sådant fradrag, der svares af den indkomst, som kan beskattes i denne anden stat.

c) Såfremt indkomst, der oppebæres, eller formue, som ejes af en person, der er hjemmehørende i Island, i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst er undtaget fra beskatning der, kan Island dog ved fastsættelsen af den islandske skat af denne persons øvrige indkomst eller formue medregne den indkomst eller formue, der er fritaget for skat.

4. *Norge*

a) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Norge, oppebærer indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Norge, medmindre bestemmelserne i punkterne b), c) eller d) medfører andet, fritage sådan indkomst eller formue for beskatning.

b) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Norge, oppebærer indkomst, som i henhold til bestemmelserne i artikel 10 eller artikel 21 kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Norge, medmindre bestemmelserne i artikel 10, stykke 8, første afsnit, medfører andet, i denne persons norske indkomstskat fradrage et beløb

svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat. Fradragsbeløbet skal dog ikke kunne overstige den del af den norske skat, beregnet før sådant fradrag, der svares af den indkomst, som kan beskattes i denne anden stat.

c) Såfremt indkomst, der oppebæres, eller formue, som ejes af en person, der er hjemmehørende i Norge, i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst er undtaget fra beskatning der, kan Norge dog ved fastsættelsen af den norske skat af denne persons øvrige indkomst eller formue medregne den indkomst eller formue, der er fritaget for skat.

d) Såfremt en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer fortjeneste som omhandlet i artikel 13, stykke 6, og som kan beskattes i Norge, skal Norge i denne persons norske indkomstskat fratrykke et beløb, svarende til den skat, som i den anden kontraherende stat er betalt af fortjenesten. Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke kunne overstige den del af den norske skat, beregnet før sådane fradrag, som svares af fortjenesten.

5. Sverige

a) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Sverige, oppebærer indkomst eller ejer formue, som ifølge bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Sverige, medmindre bestemmelserne i artikel 10, stykke 8, første afsnit, eller punkt b), c) eller d), medfører andet,

- 1) indrømme fradrag i denne persons svenske indkomstskat med et beløb, svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat;
- 2) indrømme fradrag i denne persons svenske formueskat med et beløb, svarende til den formueskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat.

Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke i noget tilfælde kunne overstige den del af den svenske indkomstskat eller formueskat, beregnet før sådant fradrag, der svares af den indkomst eller formue, som kan beskattes i denne anden kontraherende stat.

b) Ved anvendelsen af punkt a) skal, i tilfælde hvor lempelse i henhold til særlig lovgivning er indrømmet ved finsk indkomst- eller formuebeskatning af et svensk foretagendes faste driftssted i Finland, i svensk skat af foretagendets indkomst eller formue fradrages den indkomstskat, henholdsvis formueskat, som skulle have været pålagt i Finland, såfremt sådan skattelempelse ikke var indrømmet.

c) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Sverige, oppebærer indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kun kan beskattes i en anden kontraherende stat, kan Sverige medregne indkomsten eller formuen i beskatningsgrundlaget, men skal i den svenske skat af indkomsten eller formuen fradrage den del af indkomstskatten, respektive formueskatten, som svares af den indkomst, der hidrører fra denne anden stat, eller af den formue, der ejes der.

d) Såfremt en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer fortjeneste som omhandlet i artikel 13, stykke 7, og som kan beskattes i Sverige, skal Sverige fra denne persons svenske indkomstskat fratrykke et beløb, svarende til den skat, som i denne anden kontraherende stat er betalt af fortjenesten. Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke kunne overstige den del af den svenske skat, beregnet før sådant fradrag, som svarer til fortjenesten.

Artikel 26. BEGRÆNSNING AF BESKATNINGSRETTEN

Indkomst, som oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, eller formue, som ejes af en sådan person, kan ikke beskattes i en anden

kontraherende stat, medmindre beskatning udtrykkelig er tilladt i henhold til denne overenskomst.

Artikel 27. FORBUD MOD DISKRIMINERING

1. Statsborgere i en kontraherende stat skal ikke i en anden kontraherende stat kunne undergives nogen beskatning eller dermed forbundne krav, som er anderledes eller mere byrdefulde end den beskatning og dermed forbundne krav, som statsborgere i denne anden stat under samme forhold er eller måtte blive undergivet. Uanset bestemmelserne i artikel 1 skal denne bestemmelse også finde anvendelse på personer, der ikke er hjemmehørende i en eller flere af de kontraherende stater.

2. Beskatningen af et fast driftssted eller et fast sted, som et foretagende eller en person, hjemmehørende i en af de kontraherende stater, har i en anden kontraherende stat, må ikke være mindre fordelagtig i denne anden stat end beskatningen af foretagender eller personer, hjemmehørende i denne anden stat, der driver samme virksomhed.

Denne bestemmelse skal ikke kunne fortolkes som forpligtende en kontraherende stat til at indrømme personer, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat, de personlige skattemæssige begunstigelser, lempelser og nedsættelser, som den som følge af ægteskabelig stilling eller forsørgerpligt over for familie indrømmer personer, der er hjemmehørende inden for dens eget område. Bestemmelsen medfører ej heller ret til i en kontraherende stat at opnå fradrag ved beskatningen eller fritagelse for beskatning af udbytte eller andre udbetahinger til et selskab, der er hjemmehørende i en anden kontraherende stat.

Bestemmelsen i 1. afsnit hindrer ej heller en kontraherende stat i at beskatte indkomst, der oppebæres af et fast driftssted, i overensstemmelse med reglerne i denne stats egen lovgivning, såfremt det faste driftssted tilhører et aktieselskab eller dermed ligestillet selskab i en anden kontraherende stat. Beskatningen skal dog svare til den beskatning, som anvendes over for aktieselskaber og dermed ligestillede selskaber, der er hjemmehørende i den førstnævnte kontraherende stat, for så vidt angår deres indkomst, beregnet uden fradrag for udloddet fortjeneste.

3. Medmindre bestemmelserne i artikel 9, stykke 1, artikel 11, stykke 4, eller artikel 12, stykke 4, finder anvendelse, skal renter, royalties og andre betalinger, der udredes af et foretagende i en kontraherende stat til en person, hjemmehørende i en anden kontraherende stat, kunne fratrækkes ved opgørelsen af et sådant foretagendes skattepligtige indkomst under samme betingelser, som hvis betalingerne var sket til en person, hjemmehørende i den førstnævnte stat. På samme måde skal enhver gæld, som et foretagende i en kontraherende stat har til en person, hjemmehørende i en anden kontraherende stat, kunne fratrækkes ved opgørelsen af et sådant foretagendes skattepligtige formue under samme betingelser, som hvis gælden var blevet stiftet over for en person hjemmehørende i den førstnævnte stat.

4. Foretagender i en kontraherende stat, hvis formue helt eller delvis ejes eller kontrolleres, direkte eller indirekte, af en eller flere personer, der er hjemmehørende i en eller flere af de andre kontraherende stater, skal ikke i den førstnævnte stat kunne underkastes nogen beskatning eller dermed forbundne krav, som er anderledes eller mere byrdefuld end den beskatning og dermed forbundne krav, som andre tilsvarende foretagender i den førstnævnte stat er eller måtte blive undergivet.

5. Bestemmelserne i denne artikel anses ikke at medføre forpligtelse for Norge til at indrømme statsborgere i en anden kontraherende stat, som ikke er født i Norge af norske forældre, de særlige skattefordele, som i henhold til § 22 i skatteloven af

18. august 1911 indrømmes norske statsborgere og personer, født i Norge af norske forældre (personer med norsk "innfødsrett").

6. Uanset bestemmelserne i artikel 2 skal bestemmelserne i denne artikel finde anvendelse på skatter af enhver art og betegnelse.

Artikel 28. FREMGANGSMÅDEN VED INDGÅELSE AF GENSIDIGE AFTALER

1. I tilfælde, hvor en person mener, at der i en eller flere af de kontraherende stater er truffet foranstaltninger, som for ham medfører eller vil medføre en beskatning, som ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i denne overenskomst, kan han, uden at det påvirker hans ret til at anvende de retsmidler, som står til hans rådighed ifølge disse staters interne lovgivning, indbringe sin sag for den kompetente myndighed i den kontraherende stat, hvori han er hjemmehørende eller, såfremt tilfældet er omfattet af artikel 27, stykke 1, i den kontraherende stat, i hvilken han er statsborger.

2. Den kompetente myndighed skal, hvis indsigelsen synes at være begrundet, og hvis den ikke selv kan nå til en rimelig løsning, søge at løse sagen ved gensidig aftale med den kompetente myndighed i sådan anden kontraherende stat, som berøres af spørgsmålet, med henblik på at undgå en beskatning, der ikke er i overensstemmelse med overenskomsten. Hvis den stat, overfor hvis kompetente myndighed den pågældende person har forelagt sagen, ikke selv berøres af spørgsmålet, skal denne kompetente myndighed overlade sagen til den kompetente myndighed i en af de stater, som berøres af spørgsmålet.

3. I tilfælde, hvor vanskeligheder eller tvivlsspørgsmål opstår mellem kontraherende stater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne overenskomst, skal de kompetente myndigheder i disse stater forhandle for at søge at løse spørgsmålet ved særlig aftale. De kompetente myndigheder i de kontraherende stater kan tillige forhandle for at undgå dobbeltbeskatning i sådanne tilfælde, som ikke omfattes af denne overenskomst eller for, ved særlig aftale, at løse spørgsmål, som — uden at være regulerede af overenskomsten — som følge af uligheder i de pågældende staters principper for skattens beregning eller af andre grunde, kan opstå for så vidt angår de skatter, som omhandles i artikel 2.

Inden afgørelse træffes i spørgsmål, som omhandlet i første afsnit, skal resultatet af de der omhandlede forhandlinger snarest meddeles til de kompetente myndigheder i de øvrige kontraherende stater. Såfremt den kompetente myndighed i en kontraherende stat finder, at forhandlinger bør finde sted mellem de kompetente myndigheder i samtlige kontraherende stater, skal på begæring af den kompetente myndighed i den førstnævnte kontraherende stat sådanne forhandlinger finde sted snarest muligt.

Artikel 29. PERSONER ANSAT VED DIPLOMATISKE OG KONSULÆRE REPRÆSENTATIONER

Bestemmelserne i denne overenskomst berører ikke de skattemæssige begunstigelser, som ansatte ved diplomatiske eller konsulære repræsentationer måtte nyde i kraft af folkerettens almindelige regler eller særlige aftaler.

Artikel 30. TERRITORIAL UDVIDELSE

1. Denne overenskomst kan enten i sin helhed eller med de nødvendige ændringer udvides til at omfatte de områder, som i henhold til bestemmelserne i artikel 3, stykke 1 a), er undtaget fra overenskomstens anvendelsesområde, under forudsætning af, at der pålægges skatter af væsentlig samme art som de skatter, overenskomsten finder anvendelse på. Enhver sådan udvidelse skal have virkning fra

det tidspunkt og være undergivet sådanne ændringer og betingelser, herunder betingelser vedrørende opsigelse, som måtte blive fastsat mellem de kontraherende stater i noter, der skal udveksles ad diplomatisk vej.

2. Såfremt denne overenskomst i henhold til artikel 32 ophører at være gældende, skal, såfremt anden aftale ikke træffes mellem de kontraherende stater, overenskomsten ophøre at være gældende også for ethvert område, hvortil overenskomsten er udvidet i henhold til denne artikel.

Artikel 31. IKRAFTTRÆDEN

1. Denne overenskomst træder i kraft tredive dage efter den dag, da samtlige kontraherende stater har meddelt det finske udenrigsministerium, at de foranstaltninger, som er nødvendige for ikrafttræden i den pågældende stat, er gennemført. Det finske udenrigsministerium underretter de øvrige kontraherende stater om modtagelsen af disse meddelelser.

2. Efter overenskomstens ikrafttrædelse finder dens bestemmelser anvendelse på indkomst, som oppebæres fra og med den 1. januar, der følger nærmest efter ikrafttrædelsen, og på formue, hvoraf skat pålignes på grundlag af en skatteansættelse, foretaget i det andet kalenderår, som følger efter ikrafttrædelsen, eller senere.

3. Nedennævnte overenskomster skal ophøre med at være gældende og skal ikke længere finde anvendelse for så vidt angår indkomst eller formue, på hvilke nærværende overenskomst skal anvendes i henhold til stykke 2:

- Overenskomst af 19. oktober 1925 mellem Kongeriget Danmark og Republikken Finland om fritagelse for kommuneskat for visse personer;
- Overenskomst af 22. februar 1957 mellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Norge til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter på indkomst og formue med senere ændringer;
- Overenskomst af 23. januar 1964 mellem Republikken Island og Kongeriget Sverige til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter på indkomst og formue;
- Overenskomst af 7. april 1964 mellem Kongeriget Danmark og Republikken Finland til undgåelse af dobbeltbeskatning af indkomst og formue samt forhindring af beskatningsunddragelse med senere ændringer;
- Overenskomst af 30. marts 1966 mellem Republikken Island og Kongeriget Norge til undgåelse af dobbeltbeskatning og forhindring af skatteunddragelse vedrørende skatter på indkomst og formue med senere ændringer;
- Overenskomst af 21. maj 1970 mellem Kongeriget Danmark og Republikken Island til undgåelse af dobbeltbeskatning og forhindring af skatteunddragelse vedrørende skatter af indkomst og formue med senere ændringer;
- Overenskomst af 1. november 1971 mellem Kongeriget Norge og Kongeriget Sverige til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter på indkomst og formue;
- Overenskomst af 12. januar 1972 mellem Republikken Finland og Kongeriget Norge til undgåelse af dobbeltbeskatning og forhindring af skatteunddragelse vedrørende skatter på indkomst og formue;
- Overenskomst af 2. marts 1972 mellem Republikken Finland og Republikken Island til undgåelse af dobbeltbeskatning af indkomst og formue og forhindring af skatteunddragelse;

- Overenskomst af 27. juni 1973 mellem Republikken Finlands regering og Kongeriget Sveriges regering til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter på indkomst og formue med senere ændringer;
- Overenskomst af 16. november 1973 mellem Kongeriget Danmarks regering og Kongeriget Sveriges regering til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter på indkomst og formue.

Artikel 32. OPSIGELSE

Denne overenskomst skal forblive i kraft uden tidsbegrænsning, men en kontraherende stat kan ad diplomatisk vej opsiges overenskomsten ved underretning til enhver af de andre kontraherende stater senest seks måneder inden udgangen af et kalenderår. Såfremt opsigelsesfristen er iagttaget, ophører overenskomsten at være gældende i forholdet mellem den stat, som har meddelt opsigelsen, og de øvrige kontraherende stater:

- a) for så vidt angår indkomst, som oppebæres den 1. januar i det år, der følger nærmest efter det, i hvilken opsigelsen har fundet sted, eller senere, samt
- b) for så vidt angår formue, hvoraf skat pålignes på grundlag af en skatteansættelse foretaget i det andet kalenderår, der følger nærmest efter det, i hvilket opsigelsen har fundet sted, eller senere.

Overenskomsten skal deponeres i det finske udenrigsministerium, og bekræftede afskrifter skal af det finske udenrigsministerium tilstilles enhver af de andre kontraherende staters regeringer.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, dertil behørigt befuldmægtigede, undertegnet denne overenskomst.

UDFÆRDIGET i Helsingfors den 22. marts 1983 i et eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, idet der på svensk udfærdiges to tekster, en for Finland og en for Sverige, hvilke samtlige tekster har lige gyldighed.

KJELD MORTENSEN

PROTOKOL

Ved undertegnelsen af den i dag mellem regeringerne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indgåede overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter af indkomst og formue er undertegnede blevet enige om følgende bestemmelser, som udgør en integrerende del af overenskomsten:

I. Til artikel 5

I tilfælde, hvor et foretagende i en kontraherende stat samtidig har flere pladser for bygnings-, anlægs eller monteringsarbejder i en anden kontraherende stat, og virksomhed ved nogen af disse pladser opretholdes i mere end 12 måneder, skal de kompetente myndigheder i disse stater forsøge ved aftale at afgøre, om sådanne pladser tilsammen udgør et fast driftssted i den anden kontraherende stat.

Tilsvarende skal gælde, såfremt et foretagende i en kontraherende stat har flere efter hinanden følgende pladser for bygnings-, anlægs- eller monteringsarbejder i den anden stat, og den sammenlagte tid for virksomheden overstiger 12 måneder.

II. *Til artiklerne 7 og 15*

1. Uanset bestemmelserne i artikel 7 kan indkomst, som oppebæres af et foretagende i Norge eller Sverige gennem virksomhed, som drives i Sverige henholdsvis Norge, kun beskattes i den stat, hvori foretagendet er hjemmehørende, såfremt virksomheden tager sigte på opsætning og vedligeholdelse af spærrehegn for rener på sådanne strækninger langs den norsk-svenske rigsgrænse, som angives i en aftale i henhold til stykke 4.

2. Uanset bestemmelserne i artikel 15 kan indkomst, som en person, der er hjemmehørende i Norge eller Sverige, oppebærer ved personligt arbejde, som udføres i Sverige henholdsvis Norge, kun beskattes i den stat, hvori denne person er hjemmehørende, såfremt arbejdet tager sigte på opsætning og vedligeholdelse af spærrehegn for rener på sådanne strækninger langs den norsk-svenske rigsgrænse, som angives i en aftale i henhold til stykke 4.

3. Bestemmelserne i stykke 1 og 2 vedrørende foretagender i, henholdsvis personer, der er hjemmehørende i Norge eller Sverige, skal finde tilsvarende anvendelse for så vidt angår foretagender i, henholdsvis personer, der er hjemmehørende i Finland eller Norge.

4. De kompetente myndigheder i de berørte kontraherende stater skal ved gensidig aftale fastsætte de strækninger langs de pågældende rigsgrænser, for hvilke bestemmelserne i punkterne 1-3 skal finde anvendelse.

III. *Til artiklerne 7, 10-15, 19, 20 og 23*

1. Uanset bestemmelserne i artikel 7, artikel 10, stykke 2, artikel 11, stykke 2, og artikel 12, stykke 2, kan indkomst, som oppebæres af et foretagende i Danmark eller Sverige i forbindelse med opførelsen og driften af faste forbindelser over Øresund, kun beskattes i den stat, hvori foretagendet er hjemmehørende.

2. Uanset bestemmelserne i artikel 13, stykke 3, kan fortjeneste, som erhverves af et foretagende i, henholdsvis personer, der er hjemmehørende i Danmark eller Sverige, ved overdragelse af der angiven ejendom, der anvendes ved opførelsen og driften af faste forbindelser over Øresund, kun beskattes i den stat, hvori foretagendet henholdsvis personen er hjemmehørende.

3. Uanset bestemmelserne i artikel 14, stykke 1, artikel 15, stykke 1, artikel 19 og artikel 20 kan indkomst, som oppebæres af en person, der er hjemmehørende i Danmark eller Sverige, i forbindelse med opførelsen og driften af faste forbindelser over Øresund, kun beskattes i den stat, hvori personen er hjemmehørende.

4. Uanset bestemmelserne i artikel 23, stykke 5, kan den der omhandlede formue, som tilhører et foretagende i, henholdsvis en person, der er hjemmehørende i Danmark eller Sverige, og som anvendes ved opførelsen og driften af faste forbindelser over Øresund, kun beskattes i den stat, hvori foretagendet henholdsvis personen er hjemmehørende.

IV. *Til artiklerne 8, 13, 15 og 23*

1. Bestemmelserne i artikel 8, stykke 1, artikel 13, stykke 4, og artikel 23, stykke 3, anvendes i Danmark, Norge og Sverige for så vidt angår andelshavere i konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS) på indkomst eller fortjeneste ved afhændelse af formuegenstande, som oppebæres, samt formue, som ejes af konsortiet, i forhold til den andel, som disse andelshavere besidder i konsortiet.

2. Bestemmelserne i artikel 15, stykke 3, litra *b*), finder tillige anvendelse på indkomst ved arbejde, som udføres om bord på luftfartøjer, som anvendes i indenrigstrafik af konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS).

V. *Til artiklerne 8, 13 og 23*

Andel i fortjeneste ved sådan virksomhed, som omhandles i artikel 8, stykke 1, andel i fortjeneste ved afhændelse af formuegenstande, som omhandles i artikel 13, stykke 4, samt andel i formue som omhandles i artikel 23, stykke 3, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, erhverver eller ejer som andelshaver i et foretagende, kan kun beskattes i denne stat, såfremt

- a) andelshaverne er hjemmehørende i forskellige kontraherende stater, og
- b) foretagendet drives af et selskab eller anden sammenslutning med solidarisk ansvarlige deltagere, hvoraf mindst en tillige er ubegrænset ansvarlig, samt
- c) det ikke er åbenbart, at foretagendets virkelige ledelse har sit sæde alene i een kontraherende stat.

De kompetente myndigheder i de kontraherende stater kan træffe aftale om anvendelsen af de i første stykke angivne beskatningsprincipper også i tilfælde, hvor de der angivne forudsætninger ikke foreligger.

VI. *Til artikel 12*

Når en bestemmelse, som giver Finland ret til at beskatte såkaldt industriel royalti, som betales fra Finland, er optaget i de aftaler til undgåelse af dobbeltbeskatning vedrørende skatter på indkomst og formue, som Finland har indgået med flertallet af de industrialiserede medlemsstater i organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling (OECD), skal forhandlinger mellem de kontraherende stater snarest muligt indledes med henblik på at tilvejebringe en tilsvarende ret for den kontraherende stat, fra hvilken royaltien hidrører, i forhold til de øvrige kontraherende stater.

VII. *Til artikel 15.*

Uanset bestemmelserne i artikel 15, stykke 1 og 2, kan indkomst, som oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kommune i Finland, Norge eller Sverige, som grænser til landegrænsen mellem Finland og Sverige henholdsvis Finland og Norge, for personligt arbejde, som udføres i en sådan kommune i en anden af disse stater, kun beskattes i den stat, hvori den omhandlede person er hjemmehørende, under forudsætning af, at denne person regelmæssigt opholder sig på sin faste bopæl i denne stat.

Med udtrykket "regelmæssigt opholder sig" forstås, at den skattepligtige som hovedregel mindst en gang om ugen opholder sig på sin faste bopæl i den kontraherende stat, hvori han er hjemmehørende.

VIII. *Til artiklerne 15 og 19*

Uanset bestemmelserne i artikel 15, stykke 1 og 2, og artikel 19, stykke 1, kan indkomst, som oppebæres af en person, der er hjemmehørende i en kommune i Norge eller Sverige, som grænser til landegrænsen mellem disse stater, for personligt arbejde, som udføres i en sådan kommune i den anden af disse stater, kun beskattes i den stat, hvori den pågældende person er hjemmehørende, under forudsætning af, at denne person regelmæssigt opholder sig på sin faste bopæl i denne stat.

Med udtrykket "regelmæssigt opholder sig" forstås, at den skattepligtige som hovedregel mindst en gang om ugen opholder sig på sin faste bopæl i den kontraherende stat, hvori han er hjemmehørende.

IX. *Til artiklerne 18 og 19*

I det omfang Norge på grund af sin lovgivning ikke kan besatte indkomst som omhandlet i artiklerne 18 og 19, kan indkomsten kun beskattes i den stat, hvori modtageren er hjemmehørende.

X. *Til artikel 20*

1. En person, som opholder sig i en anden kontraherende stat end Island udelukkende med henblik på

- a) studier ved et universitet eller anden undervisningsanstalt i denne anden kontraherende stat, eller
- b) forretnings-, industri-, landbrugs- eller skovbrugspraktik i denne anden kontraherende stat,

og som er eller umiddelbart før opholdet var hjemmehørende i Island, beskattes for så vidt angår indkomst ved beskæftigelse i den førstnævnte kontraherende stat kun af den del af indkomsten, som overstiger 20 000 sv. kr. pr. kalenderår eller modværdien i dansk, finsk, islandsk eller norsk valuta. Det forannævnte beløb omfatter under uddannelsesophold i Finland, Norge eller Sverige det for det pågældende kalenderår gældende personfradrag.

Under uddannelsesophold i Danmark skal, såfremt et højere beløb efter gældende bestemmelser anses for nødvendigt for den uddannelsessøgendes ophold, dette højere beløb fritages for dansk beskatning. Denne sidste bestemmelse skal dog ikke finde anvendelse i tilfælde, hvor studierne eller uddannelsen er af underordnet betydning i forhold til de tjenesteydelser, for hvilke de omhandlede vederlag er betalt.

2. Skattefrihed i henhold til stykke 1 indrømmes kun for en periode, som med rette eller efter sædvane medgår til studierne eller praktiktjenesten, dog højst for seks på hinanden følgende kalenderår.

3. De kompetente myndigheder i de kontraherende stater træffer aftale om gennemførelsen af bestemmelserne i stykke 1 og 2. De kompetente myndigheder kan også træffe aftale om sådanne ændringer af de der nævnte beløb, som findes rimelige under hensyn til forandringer i pengeværdi, ændret lovgivning i nogen af de kontraherende stater eller andre lignende forhold.

XI. *Til artikel 25*

1. Bestemmelserne i artikel 25, stykke 3, kan på begæring af Island ændres og erstattes af følgende tekst:

"a) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Island, oppebærer indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Island, med mindre bestemmelserne i artikel 10, stykke 8, 1. afsnit, eller stykke b) medfører andet,

- 1) fra denne persons islandske indkomstskat fradrage et beløb svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat;
- 2) fra denne persons islandske formueskat fradrage et beløb svarende til den formueskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat.

Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke i noget tilfælde kunne overstige den del af den islandske indkomstskat eller formueskat, beregnet før sådant fradrag, som svares af den indkomst eller formue, som kan beskattes i denne anden stat.

b) Såfremt en person, der er hjemmehørende i Island, erhverver indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kun kan beskattes i en anden kontraherende stat, kan Island medregne indkomsten eller formuen i beskatningsgrundlaget, men skal i den islandske skat på indkomsten eller formuen fradrage den del af indkomstskatten henholdsvis formueskatten, som svares af den indkomst, som er oppebåret fra denne anden stat, respektive den formue, som ejes der.”

Anmodning om en sådan ændring fremsættes ad diplomatisk vej ved underretning til enhver af de andre kontraherende stater. Ændringen træder i kraft tredive dage efter den dag, da samtlige andre kontraherende stater har modtaget sådan underretning, og dens bestemmelser anvendes

- a)* på skatter af indkomst, som erhverves den 1. januar, der følger nærmest efter, at sådan underretning er sket, eller senere, og
- b)* på skatter af formue, som pålignes på grundlag af en skatteansættelse (beskatning) i det andet kalenderår efter det år, i hvilken sådan underretning er sket, eller senere.

2. Bestemmelserne i artikel 25, stykke 4, kan på begæring af Norge ændres og erstattes af følgende tekst:

”*a)* Såfremt en person, der er hjemmehørende i Norge oppebærer indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kan beskattes i en anden kontraherende stat, skal Norge, med mindre bestemmelserne i artikel 10, stykke 8, I. afsnit, eller punkterne *b)* eller *c)* medfører andet,

- 1) fra denne persons norske indkomstskat fradrage et beløb svarende til den indkomstskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat;
- 2) fra denne persons norske formueskat fradrage et beløb svarende til den formueskat, som er erlagt i denne anden kontraherende stat.

Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke i noget tilfælde kunne overstige den del af den norske indkomstskat eller formueskat, beregnet før sådant fradrag, som svares af den indkomst eller formue, som kan beskattes i denne anden stat.

b) Såfremt en person hjemmehørende i Norge erhverver indkomst eller ejer formue, som i henhold til bestemmelserne i denne overenskomst kun kan beskattes i en anden kontraherende stat, kan Norge medregne indkomsten eller formuen i beskatningsgrundlaget, men skal i den norske skat på indkomsten eller formuen fradrage den del af indkomstskatten, respektive formueskatten, som svares af den indkomst, som er oppebåret fra denne anden stat, respektive den formue som ejes der.

c) Såfremt en person hjemmehørende i en kontraherende stat oppebærer fortjeneste som omhandlet i artikel 13, stykke 6, og som kan beskattes i Norge, skal Norge fra denne persons norske indkomstskat fradrage et beløb svarende til den skat, som i den anden kontraherende stat er erlagt af fortjenesten. Fradragsbeløbet skal imidlertid ikke kunne overstige den del af den norske skat, beregnet før sådant fradrag, som svares af fortjenesten.”

Anmodning om en sådan ændring fremsættes ad diplomatisk vej ved underretning til enhver af de andre kontraherende stater. Ændringen træder i kraft tredive

dage efter den dag, da samtlige andre kontraherende stater har modtaget sådan underretning, og dens bestemmelser anvendes

- a) på skatter af indkomst, som erhverves den 1. januar, der følger nærmest efter, at sådan underretning er sket, eller senere, og
- b) på skatter af formue, som pålignes på grundlag af en skatteansættelse (beskatning) i det andet kalenderår efter det år, i hvilken sådan underretning er sket, eller senere.

XII. Til artikel 31

1. Uanset bestemmelserne i artikel 31, stykke 2 og 3, skal artikel 15, stykke 4, i den mellem Kongeriget Danmarks regering og Kongeriget Sveriges regering den 16. november 1973 indgåede overenskomst til undgåelse af dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter på indkomst og formue fortsat være gældende, og dens bestemmelser skal finde anvendelse på indkomst, som erhverves inden udgangen af det 3. kalenderår efter det, i hvilket nærværende overenskomst er trådt i kraft.

Efter udløbet af det i første afsnit angivne tidsrum ophører de der angivne bestemmelser i overenskomsten af 16. november 1973 at være gældende.

De i første afsnit anførte bestemmelser i overenskomsten af 16. november 1973 har følgende ordlyd:

”Uanset bestemmelserne i stykke 1 og 2 beskattes indkomst, som oppebæres af såkaldte grænsegængere, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, for arbejde udført i den anden kontraherende stat, kun i den førstnævnte stat. Ved anvendelsen af denne bestemmelse anses som grænsegænger sådan beskæftiget person, som regelmæssigt opholder sig i sin faste bolig i den kontraherende stat, hvori han er hjemmehørende, men som normalt udfører sit arbejde i den anden kontraherende stat.”

2. For så vidt angår skattefrihed i Finland og Sverige for flådningsforeninger, som er stiftede for at varetage flådningsvejene i Torne og Muonio grænseelvenes offentlige flådningsveje, gælder, hvad der derom er truffet særlig aftale.

3. For så vidt angår spørgsmålet om grundlaget for fordelingen af beskatningen i Norge og Sverige af Luossavaara-Kiirunavaara Aktieselskabs indkomster gælder, hvad der derom er truffet særlig aftale.

Protokollen skal deponeres i det finske udenrigsministerium og bekræftede afskrifter skal af det finske udenrigsministerium tilstilles hver og en af de andre kontraherende staters regeringer.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede, dertil behørigt bemyndigede, undertegnet denne protokol.

UDFÆRDIGET i Helsingfors den 22. marts 1983 i et eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, idet der på svensk udfærdiges to tekster, en for Finland og en for Sverige, hvilke samtlige tekster har lige gyldighed.

KJELD MORTENSEN

[ICELANDIC TEXT — TEXTE ISLANDAIS]

SAMNINGUR MILLI ÍSLANDS, DANMERKUR, FINNLANDS, NOR-
EGS OG SVÍÞJÓÐAR TIL AÐ KOMAST HJÁ TVÍSKÖTTUN AÐ
ÞVÍ ER VARÐAR SKATTA Á TEKJUR OG EIGNIR

Ríkisstjórnir Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar,
sem æskja þess að gera samning til að komast hjá tvísköttun að því er varðar
skatta á tekjur og eignir,
hafa orðið ásáttar um eftirfarandi:

1. gr. AÐILAR SEM SAMNINGURINN TEKUR TIL

Samningur þessi tekur til aðila sem eru heimilisfastir í einu eða fleiri aðildarrík-
janna.

2. gr. SKATTAR SEM SAMNINGURINN TEKUR TIL

1. Samningur þessi tekur til skatta af tekjum og eignum sem eru álagðir vegna
aðildarríkis, opinbers aðila eða sveitarstjórnar í því án tillits til þess á hvern hátt þeir
eru álagðir.

2. Til skatta af tekjum og eignum teljast allir skattar sem lagðir eru á heildar-
tekjur, heildareignir eða á þætti tekna og eigna, þar með taldir skattar af ágóða af
sölu lausafjár eða fasteigna, svo og skattar af verðmætisaukningu.

3. Gildandi skattar sem samningurinn tekur til eru þessir:

a) Í Danmörku:

- 1) tekjuskattur til ríkisins;
- 2) ellilífeyristryggingagjald;
- 3) sérstakt ellilífeyristryggingagjald;
- 4) sjúkradagpeningasjóðsgjald;
- 5) sjómannaskattur;
- 6) sérstakur tekjuskattur;
- 7) ágóðahlutaskattur;
- 8) tekjuútsvar til sveitarfélaga;
- 9) kirkjuskattur;
- 10) tekjuútsvar til amta; og
- 11) eignarskattur til ríkisins
(hér eftir nefndir "danskur skattur").

b) Í Finnlandi:

- 1) tekju- og eignarskattur til ríkisins;
- 2) útsvar til sveitarfélaga;
- 3) kirkjuskattur;
- 4) sjómannaskattur; og
- 5) afdráttarskattur
(hér eftir nefndir "finnskur skattur").

c) Á Íslandi:

- 1) tekjuskattur til ríkisins;
- 2) tekjuútsvar til sveitarfélaga; og
- 3) eignarskattur til ríkisins

(hér eftir nefndir "íslenskur skattur").

d) Í Noregi:

- 1) tekju- og eignarskattur til ríkisins;
- 2) tekju- og eignarútsvar til sveitarfélaga;
- 3) tekuskattur til fylkja;
- 4) tekjuskattur til skattjöfnunarsjóðs;
- 5) gjald til ríkisins af þóknun til erlendra listamanna; og
- 6) sjómannaskattur

(hér eftir nefndir "norskur skattur").

e) Í Svíþjóð:

- 1) tekjuskattur til ríkisins, þar með talinn sjómannaskattur og ágóðahlutaskattur;
- 2) "bevillningsavgiften för vissa offentliga föreställningar";
- 3) "ersättningsskatten";
- 4) "utskiftningsskatten";
- 5) tekjuútsvar til sveitarfélaga; og
- 6) eignarskattur til ríkisins;

(hér eftir nefndir "sænskur skattur").

4. Samningurinn tekur einnig til skatta sömu eða svipaðrar tegundar sem lagðir verða á eftir undirritun samnings þessa til viðbótar eða í staðinn fyrir gildandi skatta. Bær stjórnvöld í aðildarríkjunum skulu gefa hvert öðru upplýsingar um meiri háttar breytingar sem gerðar verða á skattalögum hvers aðildarríkis um sig.

5. Samningurinn tekur ekki, að því er neitt aðildarríkjanna varðar, til sérstakra skatta af ágóða af happdrætti og veðmálum eða skatta af arfi eða gjöfum.

3. gr. ALMENNAR SKILGREININGAR

1. Í samningi þessum merkja neðangreind hugtök eftirfarandi, nema annað leiði af samhenginu:

a) "Danmörk" merkir Konungsríkið Danmörk; "Finnland" merkir Lýðveldið Finnland; "Ísland" merkir Lýðveldið Ísland; "Noregur" merkir Konungsríkið Noreg; "Svíþjóð" merkir Konungsríkið Svíþjóð;

hugtakið tekur einnig til sérhvers svæðis utan landhelgi hvers ríkis þar sem ríkið samkvæmt löggjöf sinni og í samræmi við þjóðarétt á rétt til rannsóknar og hagnýtingar á náttúruauðlindum á hafsbotni eða í honum (slíkt svæði er í samningi þessum nefnt "landgrunn");

hugtakið "Danmörk" tekur ekki til Færeyja og Grænlands; hugtakið "Finnland" tekur ekki til landsvæðisins Álands að því er varðar finnskt útsvar til sveitarfélaga; hugtakið "Noregur" tekur ekki til Svalbarða (þ.m.t. Bjarnarey), Jan Mayen og norskra svæða ("biland") utan Evrópu;

b) "aðili" merkir mann, félag og hvers konar önnur samtök;

c) "félag" merkir lögaðila eða hvern þann annan sem talinn er lögðili að því er skatta varðar;

d) "fyrirtæki í aðildarríki" og "fyrirtæki í öðru aðildarríki" merkir annars vegar fyrirtæki sem rekið er af aðila, heimilisföstrum í einu aðildarríki og hins vegar fyrirtæki sem rekið er af aðila heimilisföstum í öðru aðildarríki;

e) "ríkisborgari" merkir mann sem á ríkisfang í aðildarríki, svo og lögaðila eða önnur samtök sem stofnað er til samkvæmt lögum sem gilda í aðildarríkinu;

f) "flutningar á alþjóðaleiðum" merkir í samningi þessum flutninga með skipi eða loftfari sem notað er af fyrirtæki sem hefur raunverulega framkvæmdastjórn í öðru aðildarríki, nema því aðeins að skipið eða loftfarið sé eingöngu notað í förum milli staða í fyrrnefnda ríkinu;

g) "bær stjórnvöld" merkir:

- 1) í Danmörku: skattamálaráðherra;
- 2) í Finnlandi: fjármálaráðuneytið;
- 3) á Íslandi: fjármálaráðherra;
- 4) í Noregi: fjármála- og tollaráðuneytið;
- 5) í Svíþjóð: fjármálaráðherra;

eða það stjórnvald í hverju þessara ríkja sem falið er að annast málefni varðandi samning þennan.

2. Við beitingu aðildarríkis á samningi þessum skal, nema annað leiði af samhenginu, sérhvert hugtak sem ekki er skilgreint í samningnum hafa þá merkingu sem hugtakið hefur samkvæmt löggjöf hlutaðeigandi ríkis varðandi þá skatta sem samningurinn tekur til.

4. gr. HEIMILISFESTI

1. Í samningi þessum merkir hugtakið "aðili heimilisfastur í aðildarríki" aðila sem að lögum þess ríkis er skattskyldur þar vegna heimilisfesti, búsetu, stjórnaraðseturs eða af öðrum svipuðum ástæðum. Hugtakið tekur þó ekki til aðila sem er skattskyldur í þessu ríki einungis af tekjum sem eiga uppruna sinn þar eða af eignum sem þar eru.

2. Þegar maður telst heimilisfastur í fleiri en einu aðildarríki samkvæmt 1. tl. skal úrskurða um heimilisfesti hans eftir neðangreindum reglum:

- a) Maður telst heimilisfastur í því ríki þar sem hann á fast heimili; eigi hann fast heimili í fleiri ríkjum telst hann heimilisfastur í því ríki sem hann er nánast tegdur persónulega og fjárhagslega (miðstöð persónuhagsmuna);
- b) ef ekki er unnt að ákvarða í hvaða ríki maður hefur miðstöð persónuhagsmuna sinna eða ef hann á ekki fast heimili í neinu ríkjanna telst hann heimilisfastur í því ríki þar sem hann dvelst að jafnaði;
- c) ef maður dvelst að jafnaði í fleiri en einu ríkjanna eða dvelst ekki að jafnaði í neinu þeirra telst hann heimilisfastur í því ríki þar sem hann á ríkisfang;
- d) ef maður á ríkisfang í fleiri en einu ríkjanna eða í engu þeirra skulu bær stjórnvöld hlutaðeigandi aðildarríkja leysa málið með gagnkvæmu samkomulagi.

3. Þegar aðili, annar en maður, telst heimilisfastur í fleiri en einu aðildarríki samkvæmt 1. tl. telst hann heimilisfastur í því ríki þar sem raunveruleg framkvæmdastjórn hans hefur aðsetur.

5. gr. FÖST ATVINNUSTÖÐ

1. Í samningi þessum merkir hugtakið "föst atvinnustöð" fasta atvinnustofnun þar sem starfsemi fyrirtækis fer að nokkru eða öllu leyti fram.

2. Hugtakið "föst atvinnustöð" merkir einkum:

- a) aðsetur framkvæmdastjórnar;
- b) útibú;
- c) skrifstofu;
- d) verksmiðju;
- e) verkstæði;
- f) námu, oliu- eða gaslind, grjótnámu eða annan stað þar sem náttúruauðæfi eru nýtt.

3. Athafnasvæði fyrir byggingarframkvæmdir, mannvirkjagerð eða uppsetningarvinnu telst því aðeins föst atvinnustöð að starfsemin vari lengur en tólf mánuði.

4. Þrátt fyrir framangreind ákvæði þessarar greinar tekur hugtakið "föst atvinnustöð" ekki til:

- a) nýtingar aðstöðu sem einskorðuð er við geymslu, sýningu eða afhendingu á vörum í eigu fyrirtækisins;
- b) birgðahalds á vörum í eigu fyrirtækisins sem eingöngu eru ætlaðar til geymslu, sýningar eða afhendingar;
- c) birgðahalds á vörum í eigu fyrirtækisins sems eingöngu eru ætlaðar til vinnslu hjá öðru fyrirtæki;
- d) fastrar atvinnustofnunar sem eingöngu er notuð við vörukaup eða öflun upplýsinga fyrir fyrirtækið;
- e) fastrar atvinnustofnunar sem eingöngu er notuð til að annast sérhverja aðra undirbúnings- eða aðstoðarstarfsemi fyrir fyrirtækið;
- f) fastrar atvinnustofnunar sem nýtt er eingöngu til að samhæfa starfsemi sem fellur undir stafliði a)-e), enda felist öll sú starfsemi sem fram fer í þessari föstu atvinnustofnun vegna þessarar samhæfingar í undirbúningseða aðstoðarstörfum.

5. Ef aðili, sem ekki er óháður umboðsaðili samkvæmt ákvæðum 6. tl., hefur á hendi starfsemi fyrir fyrirtæki og hefur heimild í aðildarríki til að gera samninga fyrir fyrirtækið og notar hana reglulega er fyrirtæki þetta — þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. tl. — talið hafa fasta atvinnustöð í því ríki vegna hvers konar starfsemi sem hann gegnir fyrir fyrirtækið. Þetta á þó ekki við ef starfsemi sem þessi aðili annast fellur undir og takmarkast af ákvæðum 4. tl. og mundi ekki gera þessa föstu atvinnustofnun að fastri atvinnustöð samkvæmt ákvæðum téðs tölulíðar þótt hún væri innt af hendi á fastri atvinnustofnun.

6. Fyrirtæki telst ekki hafa fasta atvinnustöð í aðildarríki þott það reki þar viðskipti fyrir milligöngu miðlara, umboðsmanns eða annars óháðs umboðsaðila, svo framarlega sem þessir aðilar koma fram innan marka venjulegs atvinnurekstrar þeirra.

7. Þótt félag sem er heimilisfast í aðildarríki stjórnri eða sé stjórnað af félagi sem er heimilisfast í öðru aðildarríki eða félagi sem stundar atvinnurekstur í öðru aðildarríki (annaðhvort frá fastri atvinnustöð eða á annan hátt) leiðir það eitt sér ekki til þess að annað hvort félagið sé föst atvinnustöð hins.

6. gr. TEKJUR AF FASTEIGN

1. Tekjur sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hefur af fasteign (þar með taldar tekjur af landbúnaði og nýtingu skógar) í öðru aðildarríki má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. a) Hugtakið "fasteign" hefur, nema annað leiði af ákvæðum staflidar b), sömu merkingu og hugtakið hefur samkvæmt lögum þess aðildarríkis þar sem fasteignin er.

b) Hugtakið "fasteign" felur þó öllum tilvikum í sér fylgífé með fasteign, áhöfn og tæki sem notuð eru í landbúnaði og við skógarnýtingu, réttindi varðandi landeignir samkvæmt reglum einkamálaréttarins, afnotarétt af fasteign og rétt til breytilegrar eða fastrar þóknunar sem endurgjald fyrir hagnýtingu á eða rétt til hagnýtingar á námum, lindum eða öðrum náttúruauðæfum.

3. Ákvæði 1. tl. gilda um tekjur af beinni hagnýtingu, leigu eða hvers konar öðrum afnotum fasteignar.

4. Ef hlutabréfæign eða önnur hlutareign í félagi, sem hefur að höfuðmarkmiði að eiga fasteign, veitir eiganda hlutabréfanna eða hlutanna rétt til að nýta fasteign í eigu félagsins má skattleggja tekjur af beinum notum, leigu eða annarri hagnýtingu afnotaréttar í því aðildarríki þar sem fasteignin er.

5. Ákvæði 1. og 3. tl. gilda einnig um tekjur af fasteign í eigu fyrirtækis og um tekjur af fasteign sem hagnýtt er við sjálfstæða starfsemi.

6. Ákvæði 4. tl. gilda einnig um tekjur af afnotarétti í eigu fyrirtækis eða hagnýtingu hans við sjálfstæða starfsemi.

7. gr. HAGNAÐUR AF ATVINNUREKSTRI

1. Hagnaður af atvinnurekstri fyrirtækis í aðildarríki er einungis skattskyldur í því ríki nema fyrirtækið hafi með höndum atvinnurekstur í öðru aðildarríki frá fastri atvinnustöð þar. Ef fyrirtækið hefur slíkan atvinnurekstur með höndum má leggja skatt á hagnað fyrirtækisins í síðarnefnda ríkinu, en þó einungis þann hluta hans sem stafar frá hinni föstu atvinnustöð.

2. Þegar fyrirtæki í aðildarríki hefur með höndum atvinnurekstur í öðru aðildarríki frá fastri atvinnustöð þar skal hvert aðildarríki, nema annað leiði af ákvæðum 3. tl., ákvarða föstu atvinnustöðinni þann hagnað sem ætla má að fallið í hennar hlut ef hún hefði verið sérstakt og sjálfstætt fyrirtæki sem hefði með höndum sams konar eða svipaðan atvinnurekstur við sömu eða svipaðar aðstæður og kæmi sjálfstætt fram í skiptum við fyrirtæki það sem hún er föst atvinnustöð fyrir.

3. Við ákvörðun hagnaðar fastrar atvinnustöðvar skal leyfa sem frádrátt útgjöld sem leiðir af því að hún er föst atvinnustöð, þar með talinn kostnaður við framkvæmdastjórn og venjulegur stjórnunarkostnaður, hvort heldur kostnaðurinn er til orðinn í því ríki þar sem fasta atvinnustöðin er eða annars staðar.

4. Að því leyti sem venja hefur verið í aðildarríki að ákvarða hagnað fastrar atvinnustöðvar á grundvelli skiptingar heildarhagnaðar fyrirtækisins á hina ýmsu hluta þess, skal ekkert í ákvæðum 2. tl. útiloka það aðildarríki frá því að ákvarða skattskyldan hagnað með þeim hætti. Aðferð sú sem notuð er við skiptinguna skal samt sem áður vera slík að niðurstaðan verði í samræmi við meginreglur þessarar greinar.

5. Engan hagnað skal telja fastri atvinnustöð eingöngu vegna vörukaupa hennar fyrir fyrirtækið.

6. Við beitingu ákvæða framangreindra töluliða skal hagnaður sem talinn er fastri atvinnustöð ákvarðast eftir sömu reglum frá ári til árs nema fullnægjandi ástæða sé til annars.

7. Þegar hagnaður af atvinnurekstri felur í sér tekjur sem sérstök ákvæði eru um í öðrum greinum samnings þessa skulu ákvæði þessarar greinar ekki hafa áhrif á gildi þeirra ákvæða.

8. gr. SIGLINGAR OG LIFTFERÐIR

1. Hagnaður af rekstri skipa eða loftfara á alþjóðaleiðum skal einungis skattlagður í því aðildarríki þar sem raunveruleg framkvæmdastjórn fyrirtækisins hefur aðsetur. Geti þetta ríki ekki samkvæmt eigin löggjöf skattlagt allan hagnaðinn skal einungis skattleggja hann í því ríki þar sem fyrirtækið er heimilisfast.

2. Ef aðsetur raunverulegrar framkvæmdastjórnar útgerðarfyrirtækis er um borð í skipi skal telja aðsetur hennar vera í því aðildarríki þar sem útgerðarmaður skipsins er heimilisfastur.

3. Ákvæði 1. tl. eiga einnig við um hagnað sem hlýst af þátttöku í rekstrarsamvinnu ("pool"), sameiginlegu fyrirtæki eða alþjóðlegum rekstrarsamtökum.

9. gr. TENGD FYRIRTÆKI

1. Þegar:

- a) fyrirtæki í aðildarríki tekur beinan eða óbeinan þátt í stjórn eða yfirlitum fyrirtækis í öðru aðildarríki eða á hluta af fjármagni þess, eða
- b) sömu aðilar taka beinan eða óbeinan þátt í stjórn eða yfirlitum fyrirtækis í aðildarríki, svo og fyrirtækis í öðru aðildarríki, eða eiga hluta af fjármagni þeirra skulu eftirfarandi ákvæði gilda.

Ef hlutaðeigandi fyrirtæki semja eða ákveða skilmála um innbyrðis samband sitt á viðskiptaæða fjármálasviðinu sem eru frábrugðnir því sem væri ef fyrirtækin væru hvort öðru óháð má telja allan hagnað, sem án þessara skilmála hefði runnið til annars fyrirtækisins en rennur ekki til þess vegna skilmálanna, sem hagnað þess fyrirtækis og skattleggja hann í samræmi við það.

2. Rísi upp mál í aðildarríki sem ákvæði 1. tl. taka til skal bæru stjórnvaldi í öðru aðildarríki sem málið varðar gert aðvart svo að það megi ihuga hvort breyta skuli uppgjöri á hagnaði fyrirtækis sem heimilisfast er í því ríki. Ef svo ber undir geta bær stjórnvöld gert samkomulag um skiptingu hagnaðarins.

10. gr. ÁGÓÐAHLUTIR

1. Ágóðahluti sem félag heimilisfast í aðildarríki greiðir aðila heimilisföstum í öðru aðildarríki má skattleggja í siðarnefnda ríkinu.

2. Þegar viðtakandi ágóðahlutar er heimilisfastur í aðildarríki en hefur fasta atvinnustöð eða fasta stofnun í öðru aðildarríki en þar sem hann er heimilisfastur og hlutareignin sem af er greiddur ágóðahluturinn er raunverulega bundin við atvinnurekstur sem rekinn er af hinni föstu atvinnustöð eða við sjálfstæða starfsemi sem stunduð er í hinni föstu stofnun, mega, þrátt fyrir ákvæði 1. og 3. tl., ágóðahlutir sem félag heimilisfast í aðildarríki greiðir slíkum viðtakanda skattleggjast samkvæmt ákvæðum 7. gr. eða 14. gr., eftir því sem við á, í því aðildarríki þar sem fasta atvinnustöðin eða fasta stofnunin er.

3. Ágóðahluti sem félag heimilisfast í aðildarríki greiðir aðila heimilisföstum í öðru aðildarríki má einnig skattleggja í því aðildarríki þar sem félagið sem ágóð-

ahlutina greiðir er heimilisfast samkvæmt löggjöf þess ríkis, en sá skattur sem þannig er álagður má að hámarki vera:

- a) 5 af hundraði af vergri fjárhæð ágóðahlutanna ef viðtakandi er félag (að undanskildum samtökum aðila og dánarbúum) sem ræður beint yfir að minnsta kosti 25 af hundraði eignarhlutdeildar í félaginu sem ágóðahlutina greiðir;
- b) 15 af hundraði af vergri fjárhæð ágóðahlutanna í öðrum tilvikum.

4. Þrátt fyrir ákvæði stafliðar a) í 3. tl. má hækka íslenskan skatt af ágóðahluta úr 5 af hundraði í að hámarki 15 af hundraði, að svo miklu leyti sem slíkur ágóðahlutur hefur verið dreginn frá tekjum félagsins, sem ágóðahlutinn greiddi, við álagningu íslensks skatts.

5. Þrátt fyrir ákvæði stafliðar a) í 3. tl. má hækka norskan skatt af ágóðahluta í að hámarki 15 af hundraði. Þetta ákvæði gildir meðan norskum félögum er heimill frádráttur vegna úthlutaðs við álagningu skatta til ríkisins.

6. Bær stjórnvöld í aðildarríkjunum skulu gera með sér samkomulag um hvernig beita skuli takmörkunum samkvæmt 3. - 5. tl.

Ákvæði 3. - 5. tl. eru óviðkomandi skattlagningu félags af ágóða sem ágóðahluturinn er greiddur af.

7. Hugtakið "ágóðahlutur" merkir í þessari grein tekur af hlutabréfum, hlutdeildarskirteinum eða öðrum réttindum sem ekki eru skuldakröfur en veita rétt til hlutdeildar í ágóða, svo og tekjur af öðrum félagsréttindum sem við skattlagningu er farið með á sama hátt og tekjur af hlutabréfum samkvæmt löggjöf þess ríkis þar sem félagið sem úthlutunina framkvæmir er heimilisfast.

8. Þrátt fyrir ákvæði 1. tl. skal ágóðahlutur greiddur af félagi heimilisföstu í aðildarríki til félags heimilisfasts í öðru aðildarríki en Danmörku vera undanþeginn skattlagningu í síðarnefnda ríkinu að svo miklu leyti sem hann hefði verið það samkvæmt löggjöf þess ríkis hefðu bæði félögin verið heimilisföst þar.

Þrátt fyrir ákvæði 1. tl. skal ágóðahlutur greiddur af félagi heimilisföstu í öðru aðildarríki en Danmörku til félags heimilisfasts í Danmörku vera undanþeginn skattlagningu í Danmörku samkvæmt danskri löggjöf.

Í þeim mæli sem ágóðahlutur, sem félag heimilisfast í Danmörku hefur greitt á tekjuári til félags heimilistasts í öðru aðildarríki, svarar til ágóðahlutar, sem fyrrnefnda félagið hefur hlotið beint eða fyrir milligöngu lögaðila á sama tekjuári eða fyrri, af hlutabréfum eða öðrum félagsréttindum í félagi heimilisföstu í þriðja ríki, gildir undanþága frá skattlagningu í öðru aðildarríki samkvæmt 1. mgr. því aðeins:

- a) að sá ágóðahlutur sem myndaðist af hlutabréfum eða félagsréttindum í félagi heimilisföstu í þriðja ríki sé skattlagður í Danmörku eða;
- b) ef svo er ekki, að ágóðahluturinn ætti að vera undanþeginn skatti í öðru aðildarríki ef hlutabréfin eða félagsréttindin í félagi heimilisföstu í þriðja ríki væru í beinni eigu félagsins í fyrrnefnda aðildarríkinu.

Um ágóðahlut frá félagi heimilisföstu á Íslandi til félags heimilisfasts í öðru aðildarríki gildir undanþága frá skattlagningu í öðru aðildarríki samkvæmt 1. mgr. aðeins að því leyti sem ágóðahluturinn er ekki frádráttarbær frá tekjum íslenska félagsins við ákvörðun íslensks skatts.

9. Þrátt fyrir ákvæðin í 3. - 5. tl. geta bær stjórnvöld í aðildarríkjunum gert samkomulag um að ágóðahlutur, sem fellur til stofnunar, nafngreindrar í samkomulaginu, sem hefur líknarstarfsemi eða önnur almannaheill að markmiði sem undanþegin er skatti af ágóðahlutum samkvæmt löggjöf þess aðildarríkis þar sem

stofnunin er heimilisföst, skuli í öðru aðildarríki vera undanþegin skatti af ágóðahlutum frá félagi í því ríki.

10. Ef félag heimilisfast í aðildarríki fær tekjur frá öðru aðildarríki getur síðarnefnda ríkið hvorki skattlagt ágóðahlut sem félagið greiðir nema að því leyti sem ágóðahluturinn er greiddur aðila heimilisföstum í síðarnefnda ríkinu eða að því leyti sem hlutareignin sem af er greiddur ágóðahluturinn er raunverulega bundin við fasta atvinnustöð eða fasta stofnun í síðarnefnda ríkinu né heldur skattlagt óúthlutaðan hagnað félagsins. Þetta gildir jafnt þótt ágóðahlutirnir eða óúthlutaði hagnaðurinn séu að öllu eða nokkru leyti tekjur sem hafa myndast í síðarnefnda ríkinu.

11. Hugtakið "samtök aðila" í þessari grein merkir:

- a) varðandi Danmörku: "interessentskab", "kommanditselskab" og "partrederi";
- b) varðandi Finnland: "oppet bolag", "kommanditbolag", "partrederibolag" og önnur samtök sem getið er í 2. mgr. 4. gr. laga um skatt af tekjum og eignum (1043/74) og ekki eru skattlögð sem sjálfstæðir skattaðilar;
- c) varðandi Ísland: sameignarfélög og samlög sem ekki eru skattlögð sem sjálfstæðir skattaðilar;
- d) varðandi Noreg: hvers konar samtök önnur en "aksjeselskap" og "kommandittaksjeselskap";
- e) varðandi Svíþjóð: "handelsbolag", "kommanditbolag" og "enkelt bolag".

11. gr. VEXTIR

1. Vexti sem myndast í aðildarríki og greiddir eru aðila heimilisföstum í öðru aðildarríki skal einungis skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Þegar viðtakandi vaxta er heimilisfastur í aðildarríki en hefur fasta atvinnustöð eða fasta stofnun í öðru aðildarríki en þar sem hann er heimilisfastur og krafan sem vextirnir eru greiddir af er raunverulega bundin við atvinnurekstur sem rekinn er af hinni föstu atvinnustöð eða við sjálfstæða starfsemi sem stunduð er á hinni föstu stofnun, mega, þrátt fyrir ákvæði 1. tl., vextir sem myndast í aðildarríki og greiddir eru slíkum viðtakanda skattleggjast samkvæmt ákvæðum 7. gr. eða 14. gr., eftir því sem við á, í því aðildarríki þar sem fasta atvinnustöðin eða fasta stofnunin er.

3. Hugtakið "vextir" merkir í þessari grein tekjur af hvers konar krofu án tillits til þess hvort hún er tryggð með veði í fasteign eða ekki eða hvort hún felur í sér rétt til hlutdeildar í hagnaði skuldunautar eða ekki. Hugtakið tekur sérstaklega til tekna af ríkisskuldabréfum og tekna af öðrum skuldabréfum eða skuldarviðurkenningum, þar með talinn gengismunur og ágóði tengdur slíkum verðbréfum, skuldabréfum eða skuldarviðurkenningum. Dráttarvextir vegna vanskila teljast ekki vextir samkvæmt þessari grein.

4. Þegar sérstakt samband milli greiðanda og viðtakanda eða milli þeirra beggja og þriðja aðila leiðir til þess að vaxtafjárhæðin er hærri, miðað við þá skuldarkröfu sem hún er greidd af, en sú vaxtafjárhæð sem greiðandi og viðtakandi hefðu samið um ef þetta sérstaka samband hefði ekki verið fyrir hendi, þá skulu ákvæði þessarar greinar einungis gilda um síðarnefndu fjárhæðina. Þegar þannig stendur á skal skattleggja fjárhæðina sem umfram er samkvæmt löggjöf hvers hlutaðeigandi aðildarríkis að teknu tilliti til annarra ákvæða samnings þessa.

12. gr. ÞÓKNUN

1. Þóknun sem myndast í aðildarríki og greidd er aðila heimilisföstum í öðru aðildarríki skal einungis skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Þegar viðtakandi þóknunar er heimilisfastur í aðildarríki en hefur fasta atvinnustöð eða fasta stofnun í öðru aðildarríki en þar sem hann er heimilisfastur og réttindin eða eignin sem þóknunin stafar frá eru raunverulega bundin við atvinnurekstur sem rekinn er af hinni föstu atvinnustöð eða við sjálfstæða starfsemi sem stunduð er á hinni föstu stofnun, má, þátt fyrir ákvæði 1. tl., þóknun sem myndast í aðildarríki og greidd er slíkum viðtakanda skattleggjast samkvæmt ákvæðum 7. gr. eða 14. gr., eftir því sem við á, í því aðildarríki þar sem fasta atvinnustöðin eða fasta stofnunin er.

3. Hugtakið "þóknun" merkir í þessari grein hvers konar greiðslu sem tekið er við sem endurgjald fyrir afnot eða rétt til að hagnýta hvers konar hofundarrétt á bókmennta-, lista- eða vísindasviðinu (þar með taldar kvikmyndir og mynd- og hljóðsegulbönd fyrir hljóðvarps- og sjónvarpssendingar), einkaleyfi, vörumerki, mynstur eða líkön, áætlanir, leynilega formúlu eða framleiðsluaðferð, og fyrir afnot eða rétt til að hagnýta iðnaðar-, viðskipta- eða vísindabúnað eða fyrir upplýsingar um reynslu á sviði iðnaðar, viðskipta eða vísinda.

4. Þegar sérstakt samband milli greiðanda og viðtakanda eða milli þeirra beggja og þriðja aðila leiðir til þess að fjárhæð þóknunarinnar er hærri, miðað við þau afnot, réttindi eða upplýsingar sem hún er greiðsla fyrir, en sú fjárhæð sem greiðandi og viðtakandi hefðu samið um ef þetta sérstaka samband hefði ekki verið fyrir hendi, þá skulu ákvæði þessarar greinar einungis gilda um síðarnefndu fjárhæðina. Þegar þannig stendur á skal skattleggja fjárhæðina sem umfram er samkvæmt löggjöf hvers hlutaðeigandi aðildarríkis að teknu tilliti til annarra ákvæða samnings þessa.

13. gr. SÖLUHAGNAÐUR AF EIGNUM

1. Hagnað sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hlýtur af sölu fasteignar sem nánar er skilgreind í 2. tl. 6. gr. sem er í öðru aðildarríki, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Hagnað sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hlýtur af sölu hlutabréfa eða annarra hlutareigna, sbr. 4. tl. 6. gr., má skattleggja í því aðildarríki þar sem fasteignin er.

3. Hagnað sem hlýst af sölu lausafjár sem er hluti atvinnurekstrareigna fastrar atvinnustöðvar sem fyrirtæki í aðildarríki hefur í öðru aðildarríki, eða lausafjár sem tilheyrir fastri stofnun sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hefur til þess að leysa af hendi sjálfstæða starfsemi í öðru aðildarríki, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu. Sama gildir um hagnað af sölu á slíkri fastri atvinnustöð (einni sér eða ásamt fyrirtækinu í heldi) eða slíkri fastri stofnun.

4. Hagnað sem hlýst af sölu skips eða loftfars sem notað er á alþjóðaleiðum, svo og lausafjár sem tengt er notkun slíks skips eða loftfars, skal einungis skattleggja í því aðildarríki þar sem raunveruleg framkvæmdastjórn fyrirtækisins hefur aðsetur. Geti þetta ríki ekki samkvæmt eigin löggjöf skattlagt allan hagnaðinn skal einungis skattleggja hagnaðinn í því ríki þar sem fyrirtækið er heimilisfast.

5. Hagnað sem hlýst af sölu annarra eigna en getið er í 1. -4. tl. skal einungis skattleggja í því aðildarríki þar sem seljandinn er heimilisfastur.

6. Ákvæði 5. tl. raska ekki rétti Noregs til þess að skattleggja samkvæmt eigin löggjöf hagnað af sölu hlutabréfa í norsku félagi þegar hlutabréfin tilheyra aðila

heimilisföstum í öðru aðildarríki og hann hefur verið heimilisfastur í Noregi um eitt-hvert skeið á síðustu fimm árum fyrir sölu hlutabréfanna.

7. Ákvæði 5. tl. raska ekki rétti Svíþjóðar til þess að skattleggja samkvæmt eigin lóggjöf hagnað sem aðili heimilisfastur í öðru aðildarríki hlýtur af sölu hlutabréfa eða hlutareigna í félagi sem á meginhluta eigna sinna í fasteignum, enda hafi hlutaðeigandi aðili verið heimilisfastur í Svíþjóð um eitthvert skeið á síðustu fimm árum fyrir sölna.

14. gr. SJÁLFSTÆÐ STARFSEMI

1. Tekjur sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hefur af sjálfstæðri starfsemi eða öðru sjálfstæðu starfi skal einungis skattleggja í því ríki nema hann hafi fasta stofnun í öðru aðildarríki þar sem hann getur stundað starfsemi sína reglulega. Hafi hann slíka fasta stofnun má skattleggja tekjurnar í síðarnefnda ríkinu en þó einungis þann hluta þeirra sem stafa frá hinni föstu stofnun.

2. Hugtakið "sjálfstæð starfsemi" merkir einkum sjálfstæða starfsemi á sviði vísinda, bókmennta, lista, uppeldis- og kennslumála, svo og sjálfstæð störf lækna, lögfræðinga, verkfræðinga, arkitekta, tannlækna og endurskoðenda.

15. gr. LAUNAD STARF

1. Með þeim undantekningum sem um ræðir í 16., 18., 19., 20. og 21. gr. skulu starfslaun, vinnulaun og annað svipað endurgjald sem aðili heimilisfastur í aðildarríki fær fyrir starf sitt, einungis skattlögð í því ríki, nema starfið sé innt af hendi í öðru aðildarríki. Ef starfið er innt af hendi í öðru aðildarríki má skattleggja þar endurgjaldið fyrir starfið.

2. Þrátt fyrir ákvæði 1. tl. skal endurgjald sem aðila heimilisföstum í aðildarríki hlotnast fyrir starf sem hann innir af höndum í öðru aðildarríki einungis skattlagt í fyrrnefnda ríkinu ef:

- a) viðtakandinn dvelur í hinu ríkinu í eitt eða fleiri skipti, þó ekki lengur en í 183 daga samtals á viðkomandi almanaksári, og
- b) endurgjaldið er innt af höndum af eða fyrir hönd vinnuveitanda sem ekki er heimilisfastur í hinu ríkinu og
- c) endurgjaldið er ekki gjaldfært hjá fastri atvinnustöð eða fastri stofnun sem vinnuveitandinn rekur í hinu ríkinu.

3. Þrátt fyrir framangreind ákvæði þessarar greinar skal skattleggja endurgjald fyrir störf unnin um borð í:

- a) dönsku, finnsku, íslensku, norsku eða sænsku skipi einungis í því aðildarríki þar sem skipið er skráð; við beitingu þessa ákvæðis er erlent skip sem fyrirtæki í aðildarríki tekur á leigu án áhafnar ("bareboat basis") lagt að jöfnu við danskt, finnskt, íslenskt, norskt eða sænskt skip;
- b) loftfari á alþjóðaleiðum einungis í því aðildarríki þar sem sá er aflar endurgjaldsins er heimilisfastur;
- c) fiskveiði-, selveiði- eða hvalveiðiskipi einungis í því aðildarríki þar sem sá er aflar endurgjaldsins er heimilisfastur, einnig þótt endurgjaldið miðist við ákveðinn aflahlut eða ágóðahlut af fisk-, sel- eða hvalveiðum.

16. gr. STJÓRNARLAUN

1. Stjórnarlaun og annað svipað endurgjald sem aðila heimilisföstum í aðildarríki hlotnast vegna setu í stjórn eða stjórnarigildi í félagi heimilisföstu í öðru aðildarríki má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

17. gr. LISTAMENN OG ÍPRÓTTAMENN

1. Þrátt fyrir ákvæði 14. og 15. gr. má skattleggja aðila heimilisfastan í aðildarríki af tekjum sem hann aflar í öðru aðildarríki af persónulegum störfum sem listamaður, svo sem leikhús- eða kvikmyndaleikari, listamaður í hljóðvarpi eða sjónvarpi eða tónlistarmaður, eða sem íþróttamaður, í síðarnefnda ríkinu.

2. Þegar tekjur af starfi, sem framkvæmt er af listamanni eða íþróttamanni sem slíkem, renna ekki til listamannsins eða íþróttamannsins sjálfs heldur til annars aðila má þrátt fyrir ákvæði 7., 14. og 15. gr. skattleggja tekjurnar í því aðildarríki þar sem starfsemi listamannsins eða íþróttamannsins fer fram.

3. Ef aðildarríki, þar sem starfsemi sú sem um ræðir í 1. og 2. tl. fer fram, getur ekki samkvæmt eigin löggjöf skattlagt tekjur þær sem þar um ræðir skal einungis skattleggja tekjurnar í því aðildarríki þar sem viðtakandi þeirra er heimilisfastur.

18. gr. EFTIRLAUN, LÍFEYRIR OG GREIÐSLUR ALMANNATRYGGINGA

1. Eftirlaun og lífeyri sem greiddur er frá aðildarríki, svo og greiðslur almannatrygginga í aðildarríki, skal einungis skattleggja í því ríki.

2. Hugtakið "lífeyrir" merkir tiltekna fjárhæð sem greidd er manni með vissu millibili á tilteknum tímum í lifanda lífi, eða um tiltekið tímabil, eða tímabil sem hægt er að ákvarða, og greidd er samkvæmt skuldbindingu um að inna þessar greiðslur af hendi gegn fullnægjandi eða fullu endurgjaldi í peningum eða peningaígildi.

19. gr. OPINBERT STARF

1. Endurgjald (að undanteknum eftirlaunum) sem greitt er af aðildarríki, opinberum aðila, sveitarstjórn eða opinberri stofnun í því til manns fyrir starf hans í þjónustu þessa ríkis, opinbers aðila sveitarstjórnar eða opinberrar stofnunar þess skal einungis skattleggja í því ríki.

2. Slíkt endurgjald skal þó einungis skattleggja í því aðildarríki þar sem starfið er innt af hendi að viðtakandinn sé aðili heimilisfastur í því ríki og

- a) sé ríkisborgari þess ríkis; eða
- b) hafi ekki orðið heimilisfastur í þessu ríki eingöngu í því skyni að inna þetta starf af hendi; eða
- c) ekki sé unnt að skattleggja hann vegna endurgjaldsins í því ríki sem greiddi endurgjaldið.

20. gr. NÁMSMENN OG NEMAR

1. Aðili sem dvelur í aðildarríki einungis í þeim tilgangi:

- a) að nema við háskóla eða aðra menntastofnun í aðildarríkinu eða
- b) að nema viðskipta-, iðnaðar-, landbúnaðareða skógarnýtingarstörf í aðildarríkinu

og er eða síðast var fyrir dvölina heimilisfastur í öðru aðildarríki, er ekki skattskyldur í fyrirnefnda ríkinu af fjárhæð sem upprunnin er utan þess ríkis sem hann fær til að standa straum af framfærslu sinni, námi eða þjálfun.

2. Aðila, sem stundar nám við háskóla eða aðra menntastofnun í aðildarríki og sem dvelst um stundarsakir í öðru aðildarríki og starfar í því ríki að hámarki í 100 daga á sama almanaksári til að afla sér hagnýtrar reynslu í tengslum við námið, skal einungis skattleggja í síðarnefnda aðildarríkinu af þeim hluta tekna vegna starfsins sem er umfram 2 000 sænskar krónur að meðaltali á mánuði eða jafnvirði þeir-

rar fjárhæðar í dönskum, finnskum, íslenskum eða norskum gjaldmiðli. Undanþegnar skattskyldu samkvæmt þessum tölulíð eru þó að hámarki 6 000 sænskar krónur á almanaksári eða jafnvirði þeirrar fjárhæðar í dönskum, finnskum, íslenskum eða norskum gjaldmiðli. Framangreind fjárhæð felur í sér gildandi persónufrádrátt fyrir viðkomandi almanaksár.

3. Bær stjórnvöld í aðildarríkjunum skulu gera samkomulag um framkvæmd ákvæða 2. tl. Bær stjórnvöld geta einnig gert samkomulag um þær breytingar á þar greindum fjárhæðum, sem sanngjarnar þykja, með hliðsjón af breytingum á peningagildi, breyttri löggjöf í einhverju aðildarríkjana eða öðrum svipuðum ástæðum.

**21. gr. ATVINNUREKSTUR OG LAUNAD STARF UNÐAN
STRÖNDUM AÐILDARRÍKIS**

1. Leiði ekki annað af ákvæðum 2. og 3. tl. skal telja að aðili heimilisfastur í aðildarríki, sem stundar atvinnurekstur undan ströndum annars aðildarríkis sem tengdur er rannsóknnum eða hagnýtingu náttúruauðæfa á hafsbotnssvæði síðarnefnda ríkisins, hafi fasta atvinnustöð eða fasta stofnun í síðarnefnda ríkinu.

2. Ákvæði 1. tl. eiga ekki við ef starfsemi fer fram á einu eða fleiri tímabilum sem samtals vara ekki lengur en 30 daga innan 12 mánaða tímabils.

3. Við beitingu 2. tl. telst starfsemi, sem fyrirtæki tengt öðru fyrirtæki rekur, rekin af fyrrnefnda fyrirtækinu ef starfsemi er að verulegu leyti hin sama og síðarnefnda fyrirtækið rekur. Fyrirtæki teljast tengd þegar annað fyrirtækið tekur beinan eða óbeinan þátt í stjórn eða yfirráðum hins fyrirtækisins, eða á hluta af fjármagni þess, eða sömu aðilar taka beinan eða óbeinan þátt í stjórn eða yfirráðum beggja fyrirtækjana eða eiga hluta af fjármagni þeirra.

4. Ákvæði 1. tl. 8. gr. eiga við um hagnað af flutningi starfsmanna og varnings með skipum og loftförum til hafsbotnssvæðis, sbr. 1. tl., eða af rekstri dráttarbáta, birgðaskipa og annarra skipa sem notuð eru til svipaðra verkefna í sambandi við starfsemi samkvæmt nefndum tölulíð.

5. Ákvæði 4. tl. 13. gr. og 3. tl. 23. gr. eiga við um hagnað af sölu þeirra skipa, báta og loftfara sem um er rætt í 4. tl., svo og af eignum sem fólgnar eru í slíkum skipum, bátum og loftförum.

6. Þrátt fyrir önnur ákvæði samnings þessa gildir eftirfarandi um skattlagningu launa og annars svipaðs endurgjalds sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hlýtur fyrir vinnu sem innt er af hendi undan ströndum annars aðildarríkis fyrir atvinnurekanda sem rekur starfsemi sem fellur undir 1. tl.:

a) Leiði ekki ákvæði staflíða b) - d) til annars getur slíkt endurgjald því aðeins verið skattlagt í síðarnefnda ríkinu að vinnan sé innt af hendi á einu eða fleiri tímabilum sem samtals vara lengur en í 30 daga innan 12 mánaða tímabils.

b) Slíkt endurgjald skal einungis skattleggja í fyrrnefnda aðildarríkinu ef:

- 1) vinnan tengist hagnýtingu olíulinda sem eru á skiptilínu milli aðildarríkis og annars ríkis,
- 2) samningur er til milli þessara ríkja um sameiginlega hagnýtingu lindanna og
- 3) hagnýting fer fram samtímis báðum megin skiptilínu.

Ákvæði þessa staflíðar koma ekki til framkvæmda fyrr en bær stjórnvöld í aðildarríkjunum hafa gert samkomulag þar um.

c) Slíkt endurgjald skal skattleggja samkvæmt ákvæðum staflíðar a) í 3. tl. 15. gr. ef vinnan er innt af hendi um borð í báti eða skipi, sbr. 4. tl. þessarar greinar.

d) Slíkt endurgjald skal einungis skattleggja í því aðildarríki þar sem raunveruleg framkvæmdastjórn fyrirtækisins er ef vinnan er innt af hendi um borð í loftfari, sbr. 4. tl. þessarar greinar.

7. Hugtakið "hafsbotnssvæði" merkir í þessari grein hafsbotninn innan landhelgi aðildarríkis og það sem undir honum er, svo og landgrunn þess ríkis.

22. gr. AÐRAR TEKJUR

1. Tekjur sem aðili heimilisfastur í aðildarríki aflar og ekki er fjallað um hér að framan skal einungis skattleggja í því ríki og skiptir ekki máli hvar þeirra er aflað.

2. Ákvæði 1. tl. eiga ekki við ef sá er teknanna aflar er heimilisfastur í aðildarríki og hefur fasta atvinnustöð eða fasta stofnun í öðru aðildarríki og réttindin eða eignin sem tekjurnar stafa frá eru raunverulega bundin við atvinnurekstur sem rekinn er af hinni föstu atvinnustöð eða við sjálfstæða starfsemi sem stunduð er á hinni föstu stofnun. Í slíkum tilvikum gilda ákvæði 7. gr. eða 14. gr. eftir því sem við á. Ef fasteign, sbr. 2. tl. 6. gr., eða hlutabréfaeign eða önnur hlutareign í félagi, sbr. 4. tl. 6. gr., tilheyrir fastri atvinnustöð eða fastri stofnun skal hins vegar skattleggja tekjur af slíkri eign eða eignarhlutum samkvæmt ákvæðum 6. gr.

23. gr. EIGNIR

1. Eign sem fólgin er í fasteign samkvæmt skilgreiningu 2. tl. 6. gr. sem er í eigu aðila heimilisfasts í aðildarríki og sem er í öðru aðildarríki, má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

2. Hlutabréfaeign eða önnur hlutareign í félagi, sem um er rætt í 4. tl. 6. gr., í eigu aðila heimilisfasts í aðildarríki má skattleggja í því aðildarríki þar sem fasteignin er.

3. Eign sem fólgin er í skipum og loftförum sem notuð eru á alþjóðaleiðum, svo og lausafé sem tengt er notkun slíkra skipa og loftfara, skal einungis skattleggja í því aðildarríki þar sem raunveruleg framkvæmdastjórn fyrirtækisins hefur aðsetur. Geti þetta ríki ekki samkvæmt eigin löggjöf skattlagt alla eignina skal einungis skattleggja hana í því ríki þar sem fyrirtækið er heimilisfast.

4. Allar aðrar eignir aðila heimilisfasts í aðildarríki skal einungis skattleggja í því ríki og skiptir ekki máli hvar þær eru staðsettar.

5. Þrátt fyrir ákvæði 4. tl. má skattleggja eign í lausafé sem er hluti atvinnurekstrareignar fastrar atvinnustöðvar sem fyrirtæki í aðildarríki hefur í öðru aðildarríki, eða lausafjäreign sem tengd er fastri stofnun til að stunda sjálfstæða starfsemi, sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hefur í öðru aðildarríki, í síðarnefnda ríkinu.

24. gr. DÁNARBÚ

Tekjur eða eignir sem skattlagðar eru hjá dánarbúi heimilisföstu í aðildarríki má ekki skattleggja hjá aðila sem á rétt til hlutdeildar í búinu og er heimilisfastur í öðru aðildarríki.

25. gr. AÐFERÐ TIL AÐ KOMAST HJÁ TVÍSKÖTTUN

1. Danmörk

a) Hafi aðili heimilisfastur í Danmörku tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Danmörk, nema ákvæði 2. mgr. 8. tl. 10. gr. eða stafliðar b) leiði til annars:

- 1) veita sem frádrátt frá dönskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess tekjuskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu;
- 2) veita sem frádrátt frá dönskum eignarskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess eignarskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu.

Frádráttur þessi má þó í engu tilviki vera hærri en sá hluti danska tekjuskattsins eða eignarskattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum eða þerri eign sem skattleggja má í síðarnefnda ríkinu.

b) Hafí aðili heimilisfastur í Danmörku tekjur eða eigi hann eign sem einungis skal skattleggja samkvæmt ákvæðum samnings þessa í öðru aðildarríki, getur Danmörk talið tekjurnar eða eignina með í skattstofni, en frá dönskum skatti af tekjum eða eign skal þá draga þann hluta af tekuskattinum eða eignarskattinum, eftir því sem við á, sem er af þeim tekjum sem stafa frá síðarnefnda ríkinu eða af eign sem er í eigu hans þar.

2. *Finnland*

a) Hafí aðili heimilisfastur í Finnlandi tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Finnland, nema ákvæði 1. mgr. 8. tl. 10. gr. eða stafliðar b) leiði til annars:

- 1) veita em frádrátt frá finnskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess tekjuskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu;
- 2) veita sem frádrátt frá finnskum eignarskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess eignarskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu.

Frádráttur þessi má þó í engu tilviki vera hærri en sá hluti finnska tekjuskattsins eða eignarskattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum eða þeirri eign sem skattleggja má í síðarnefnda ríkinu.

b) Hafí aðili heimilisfastur í Finnlandi tekjur eða eigi hann eign sem einungis skal skattleggja samkvæmt ákvæðum samnings þessa í öðru aðildarríki, getur Finnland talið tekjurnar eða eignina með í skattstofni, en frá finnskum skatti af tekjum eða eign skal þá draga þann hluta af tekjuskattinum eða eignarskattinum, eftir því sem við á, sem er af þeim tekjum sem stafa frá síðarnefnda ríkinu eða af eign sem er í eigu hans þar.

3. *Ísland*

a) Hafí aðili heimilisfastur á Íslandi tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Ísland undanþiggja slíkar tekjur eða eign skattlagningu, nema ákvæði stafliða b) eða c) leiði til annars.

b) Hafí aðili heimilisfastur á Íslandi tekjur sem skattleggja má í öðru aðildarríki samkvæmt 10. gr. skal Ísland draga frá íslenskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til greidds tekjuskatts í síðarnefnda ríkinu, nema ákvæði 1. mgr. 8. tl. 10. gr. leiði til annars. Frádráttur þessi má þó ekki vera hærri en sá hluti íslenska skattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum sem skattleggja má í síðarnefnda ríkinu.

c) Ef tekjur sem aðili heimilisfastur á Íslandi hefur eða eignir sem hann á eru undanþegnar skattlagningu þar samkvæmt ákvæðum samningsins er Íslandi samt heimilt við ákvörðun skatta þessa aðila af öðrum tekjum eða eignum að taka tillit til þeirra tekna eða eigna sem undanþegnar eru skatti.

4. *Noregur*

a) Hafí aðili heimilisfastur í Noregi tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Noregur undanþigg-

ja slíkar tekjur eða eign skattlagningu, nema ákvæði stafliða *b*), *c*) eða *d*) leiði til annars.

b) Hafi aðili heimilisfastur í Noregi tekjur sem skattleggja má í öðru aðildarríki samkvæmt 10. gr. eða 21. gr. skal Noregur draga frá norskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til greidds tekjuskatts í síðarnefnda ríkinu, nema ákvæði 1. mgr. 8. tl. 10. gr. leiði til annars. Frádráttur þessi má þó ekki vera hærri en sá hluti norska skattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum sem skattleggja má í síðarnefnda ríkinu.

c) Ef tekjur sem aðili heimilisfastur í Noregi hefur eða eignir sem hann á eru undanþegnar skattlagningu þar samkvæmt ákvæðum samningsins er Noregi samt heimilt við ákvörðun skatta þessa aðila af öðrum tekjum eða eignum að taka tillit til þeirra tekna eða eigna sem undanþegnar eru skatti.

d) Ef aðili heimilisfastur í aðildarríki hlýtur hagnað sem um er rætt í 6. tl. 13. gr. og sem skattleggja má í Noregi, skal Noregur draga frá norskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess skatts sem greiddur er af hagnaðinum í fyrrnefnda aðildarríkinu. Frádráttur þessi má þó ekki vera hærri en sá hluti norska skattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af hagnaðinum.

5. Svíþjóð

a) Hafi aðili heimilisfastur í Svíþjóð tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Svíþjóð, nema ákvæði 1. mgr. 8. tl. 10. gr. eða stafliða *b*), *c*) eða *d*) leiði til annars:

- 1) veita sem frádrátt frá sænskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess tekjuskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu;
- 2) veita sem frádrátt frá sænskum eignarskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess eignarskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu.

Frádráttur þessi má þó í engu tilviki vera hærri en sá hluti sænska tekjuskattsins eða eignarskattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum eða þeirri eign sem skattleggja má í síðarnefnda ríkinu.

b) Við beitingu stafliðar *a*) skal, þegar sænsku fyrirtæki með fasta atvinnustöð í Finnlandi hefur verið veitt ívilnun við álagningu finnsks tekjuskatts eða eignarskatts með sérstökum lögum, draga frá sænskum skatti af tekjum eða eignum fyrirtækisins tekjuskatt og eignarskatt, eftir því sem við á, sem hefðu verið lagðir á í Finnlandi ef slík skattaívilnun hefði ekki verið veitt.

c) Hafi aðili heimilisfastur í Svíþjóð tekjur eða eigi hann eign sem einungis skal skattleggja samkvæmt ákvæðum samnings þessa í öðru aðildarríki, getur Svíþjóð talið tekjurnar eða eignina með í skattstofni, en frá sænskum skatti af tekjum eða eign skal þá draga þann hluta af tekjuskattinum eða eignarskattinum, eftir því sem við á, sem er af þeim tekjum sem stafa frá síðarnefnda ríkinu eða af eign sem er í eigu hans þar.

d) Ef aðili heimilisfastur í aðildarríki hlýtur hagnað sem um er rætt í 7. tl. 13. gr. og sem skattleggja má í Svíþjóð skal Svíþjóð draga frá sænskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess skatts sem greiddur er af hagnaðinum í fyrrnefnda aðildarríkinu. Frádráttur þessi má þó ekki vera hærri en sá hluti sænska skattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af hagnaðinum.

26. gr. TAKMÖRKUN Á RÉTTI TIL SKATTLAGNINGAR

Tekjur sem aðili heimilisfastur í aðildarríki hefur eða eign sem hann á má ekki skattleggja í öðru aðildarríki nema skattlagning sé skýlaust heimil samkvæmt samningi þessum.

27. gr. JAFNRÉTTI

1. Ríkisborgari aðildarríkis skal ekki sæta annarri eða þyngri skattlagningu eða kröfum í því sambandi í öðru aðildarríki en ríkisborgarar þess ríkis sæta eða gætu sætt við sömu aðstæður. Þrátt fyrir ákvæði 1. gr. gildir þetta ákvæði einnig um aðila sem ekki er heimilisfastur í einu aðildarríki eða fleirum.

2. Skattlagning fastrar atvinnustöðvar eða fastrar stofnunar, sem fyrirtæki eða aðili heimilisfastur í aðildarríki rekur í öðru aðildarríki, skal ekki vera óhagstæðari í síðarnefnda ríkinu en skattlagning fyrirtækis eða aðila heimilisfasts í síðarnefnda ríkinu sem hefur sams konar starfsemi með höndum.

Þetta ákvæði skal þó ekki skýra þannig að það skyldi aðildarríki til að veita aðila heimilisföstum í öðru aðildarríki nokkurn þann persónufrádrátt, ívilnun eða lækkun skatta vegna hjúskaparstöðu eða fjölskylduframfærsluskyldu sem það veitir aðila sem er heimilisfastur í fyrrnefnda ríkinu. Í ákvæðinu felst heldur ekki réttur til þess í aðildarríki að fá frádrátt við skattlagningu eða að vera undanþeginn skattlagningu af ágóðahlut eða annarri útborgun til félags heimilisfasts í öðru aðildarríki.

Ákvæði I. mgr. hamlar heldur ekki aðildarríki að skattleggja samkvæmt eigin löggjöf tekjur sem föst atvinnustöð hefur ef fasta atvinnustöðin tilheyrir hlutafélagi eða hliðstæðu félagi í öðru aðildarríki. Skattlagningin skal þó samsvara gildandi skattlagningu á heimilisföst hlutafélög eða hliðstæð félög í fyrrnefnda aðildarríkinu af tekjum þeirra, reiknuðum án frádráttar úthlutaðs hagnaðar.

3. Eigi ákvæði 1. tl. 9. gr., 4. tl. 11. gr. eða 4. tl. 12. gr. ekki við skulu vextir, þóknun og aðrar greiðslur frá fyrirtæki í aðildarríki til aðila heimilisfasts í öðru aðildarríki vera frádráttarbærar við ákvörðun skattskyldra tekna slíks fyrirtækis eftir sömu reglum og greiðslur til aðila heimilisfasts í fyrrnefnda ríkinu. Á sama hátt er skuld fyrirtækis í aðildarríki við aðila heimilisfastan í öðru aðildarríki frádráttarbær við ákvörðun skattskyldrar eignar fyrirtækisins eftir sömu reglum og skuld við aðila heimilisfastan í fyrrnefnda ríkinu.

4. Þótt fjármagn fyrirtækis í aðildarríki sé að öllu eða nokkru leyti, beint eða óbeint, í eigu eða stjórn að einum eða fleiri aðilum heimilisföstum í einu eða fleiri öðrum aðildarríkjum, skal það ekki sæta annarri eða þyngri skattlagningu eða kröfum í því sambandi í fyrrnefnda aðildarríkinu en annað svipað fyrirtæki sætir eða gæti sætti í því ríki.

5. Ákvæði þessarar greinar skal ekki skýra þannig að Noregi beri skylda til að veita ríkisborgara annars aðildarríkis, sem ekki er fæddur í Noregi af norsku foreldri, þær sérstöku skattaívilnanir samkvæmt 22. gr. norsku skattalaganna frá 18. ágúst 1911, sem veittar eru norskum ríkisborgara og aðila, fæddum í Noregi af norsku foreldri (menn með norskan "fæðingarrétt").

6. Þrátt fyrir ákvæði 2. gr. gilda ákvæði þessarar greinar um hvers konar skatta, hverju nafni sem þeir nefnast.

28. gr. FRAMKVÆMD GAGNKVÆMS SAMKOMULAGS

1. Þegar aðili telur að eitt eða fleiri aðildarríkjanna geri ráðstafanir sem leiði til eða muni leiða til skattlagningar að því er hann varðar sem ekki er í samræmi við ákvæði samnings þessa, getur hann, án þess að það raski rétti hans tils að færa sér í

nyt réttarvernd sem löggjöf þessara ríkja kveður á um, lagt málið fyrir bært stjórnvald í því aðildarríki þar sem hann er heimilisfastur eða, svo framarlega sem málið fellur innan ákvæða 1. tl. 27. gr., í því aðildarríki þar sem hann er ríkisborgari.

2. Ef bært stjórnvald telur að mótmælin séu á rökum reist en getur þó ekki sjálft leyst málið á viðunandi hátt skal það leitast við að leysa málið með gagnkvæmu samkomulagi við bært stjórnvald í öðru aðildarríki sem málið varðar, í því skyni að komist verði hjá skattlagningu sem ekki er í samræmi við samning þennan. Hafi mótmæli verið borin fram við bært stjórnvald í ríki sem ekki er sjálft málsaðili skal það bæra stjórnvald framsenda málið til bærs stjórnvalds í einhverju þeirra ríkja sem málið varðar.

3. Í því tilviki að upp risi erfiðleikar eða vandamál milli aðildarríkja varðandi túlkun eða beitingu ákvæða þessa samnings skulu bær stjórnvöld í þeim ríkjum ráðgast sín í milli til þess að reyna að leysa málið með sérstöku samkomulagi. Bær stjórnvöld í aðildarríkjunum geta einnig ráðgast sín í milli til að komast hjá tvísköttun í tilvikum sem samningur þessi nær ekki til eða til að leysa með sérstöku samkomulagi atriði sem ekki eru fastar reglur um í samningnum en geta komið upp í sambandi við skatta samkvæmt 2. gr. vegna mismunandi grundvallarreglna hlutaðeigandi ríkja við útreikning skatta eða af öðrum ástæðum.

Áður en ákvörðun er tekin í máli sem fellur undir 1. mgr. skal tilkynna bærum stjórnvöldum í öðrum aðildarríkjum sem fyrst niðurstöður málsumleitana sem þar um ræðir. Telji bært stjórnvald í aðildarríki að samningaumleitani skuli fara fram milli bærra stjórnvalda í öllum aðildarríkjunum skulu slíkar umleitani fara fram án tafar að beiðni bærs stjórnvalds í því aðildarríki.

29. gr. SENDIERINDREKAR OG RÆDISERINDREKAR

Ákvæði samnings þessa skulu ekki hafa áhrif á skattaívilnanir sem sendierindrekar eða ræðiserindrekar njóta samkvæmt almennum þjóðréttarreglum eða ákvæðum sérstakra samninga.

30. gr. LANDFRÆDILEG RÝMKUN

1. Rýmka má gildissvið samnings þessa, annaðhvort í heild eða með nauðsynlegum breytingum, þannig að hann nái til svæða sem undanþegin eru gildissviði samningsins samkvæmt ákvæðum stafliðar a) í 1. tl. 3. gr. á þeim grundvelli að þar séu lagðir á skattar sem eru sams konar eða í meginatriðum svipaðir þeim sköttum sem samningurinn tekur til. Allar slíkar rýmkanir skulu gilda frá þeim degi og með þeim breytingum og skilyrðum, að meðtöldum uppsagnarákvæðum, sem sérstaklega yrði samið um milli aðildarríkjanna með erindaskiptum eftir diplómatskum leiðum.

2. Verði samningur þessi felldur úr gildi samkvæmt 32. gr. skal hann einnig falla úr gildi varðandi hvert það svæði sem hann hefur verið látinn ná til vegna rýmkunar samkvæmt þessari grein nema aðildarríki hafi komið sér saman um annað.

31. gr. GILDISTAKA

1. Samningur þessi öðlast gildi þrjátíu dögum eftir þann dag er öll aðildarríkin hafa tilkynnt finnska utanríkisráðuneytinu að nauðsynlegar ráðstafanir fyrir gildistöku hans hafi verið gerðar í viðkomandi ríki. Finnska utanríkisráðuneytið skýrir öðrum aðildarríkjum frá móttöku þessara tilkynninga.

2. Eftir að samningurinn hefur öðlast gildi, gilda ákvæði hans um tekjur sem aflað er frá og með 1. janúar næstum á eftir gildistöku að telja og um eignir sem mynda eignarskattstofn til álagningar á öðru almanaksári eftir gildistöku eða síðar.

3. Eftirfarandi samningar skulu falla úr gildi og skal ekki beitt framfarandi tekjur og eignir sem samningur þessi tekur til samkvæmt 2. tl.:

- Samningur frá 19. október 1925 milli Konungsríkisins Danmerkur og Lýðveldisins Finnlands um undanþágu frá álagningu útsvars fyrir tiltekna aðila;
- Samningur frá 22. febrúar 1957 milli Konungsríkisins Danmerkur og Konungsríkisins Noregs um að komast hjá tvísköttun við skattlagningu á tekjur og eignir, með síðari breytingum;
- Samningur frá 23. janúar 1964 milli Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Svíþjóðar til þess að koma í veg fyrir tvísköttun tekna og eignar;
- Samningur frá 7. apríl 1964 milli Konungsríkisins Danmerkur og Lýðveldisins Finnlands um að komast hjá tvísköttun tekna og eigna og koma í veg fyrir undanskot frá skatti, með síðari breytingum;
- Samningur frá 30. mars 1966 milli Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs um að komast hjá tvísköttun og koma í veg fyrir undanskot frá skattlagningu á tekjur og eignir, með síðari breytingum;
- Samningur frá 21. maí 1970 milli Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Danmerkur til að komast hjá tvísköttun og koma í veg fyrir undanskot frá skattlagningu á tekjur og eignir, með síðari breytingum;
- Samningur frá 1. nóvember 1971 milli Konungsríkisins Noregs og Konungsríkisins Svíþjóðar um að komast hjá tvísköttun við skattlagningu á tekjur og eignir;
- Samningur frá 12. janúar 1972 milli Lýðveldisins Finnlands og Konungsríkisins Noregs um að komast hjá tvísköttun og koma í veg fyrir undanskot frá skatti við skattlagningu á tekjur og eignir;
- Samningur frá 2. mars 1972 milli Lýðveldisins Íslands og Lýðveldisins Finnlands til að komast hjá tvísköttun og koma í veg fyrir undanskot frá skattlagningu á tekjur og eignir;
- Samningur frá 27. júní 1973 milli ríkisstjórnar Lýðveldisins Finnlands og ríkisstjórnar Konungsríkisins Svíþjóðar um að komast hjá tvísköttun við skattlagningu á tekjur og eignir, með síðari breytingum;
- Samningur frá 16. nóvember 1973 milli ríkisstjórnar Konungsríkisins Danmerkur og ríkisstjórnar Konungsríkisins Svíþjóðar um að komast hjá tvísköttun við skattlagningu á tekjur og eignir.

32. gr. UPPSÖGN

Samningur þessi skal gilda án tímatakmörkunar en hvert aðildarríki getur sagt honum upp eftir diplómátskum leiðum með tilkynningu til sérhvers hinna aðildarríkjanna í síðasta lagi sex mánuðum fyrir lok almanaksárs. Hafi ákvæðanna um uppsagnartíma verið gætt fellur samningurinn úr gildi í samskiptum milli þess ríkis sem sagt hefur honum upp og annarra aðildarríkja:

- a) varðandi tekjur sem aflað er 1. janúar á næsta ári á eftir uppsögn eða síðar og
- b) varðandi eignir sem mynda eignarskattstofn til álagningar á öðru almanaksári eftir uppsögn eða síðar.

Samningurinn skal varðeittur í finnska utanríkisráðuneytinu og finnska utanríkisráðuneytið skal senda ríkisstjórn hvers aðildarríkis staðfest endurrit.

TIL STAÐFESTINGAR ÞESSU hafa undirritaðir fulltrúar, sem til þess hafa fullgilt umboð, ritað undir þennan samning.

GJÓRT í Helsinki hinn 22. mars 1983 í einu eintaki á hverju þessara mála: íslensku, dönsku, finnsku, norsku og sænsku og eru sænsku textanir tveir, annar fyrir Finnland og hinn fyrir Svíþjóð, og skulu allir textar jafngildir.

SIGURBJÖRN THORBJÖRNSSON

BÓKUN

Við undirritun sammings þess sem í dag hefur verið gerður milli ríkisstjórna Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar til að komast hjá tvísköttun að því er varðar skatta á tekjur og eignir hafa undirritaðir orðið ásáttir um eftirfarandi ákvæði sem eru óskiptur hluti af samningnum:

I. Við 5. gr.

Þegar fyrirtæki í aðildarríki hefur samtímis mörg athafnasvæði fyrir byggingarframkvæmdir, mannvirkjagerð eða uppsetningarvinnu í öðru aðildarríki og starfsemin á einhverju þessara svæða varir lengur en 12 mánuði geta bær stjórnvöld í þessum ríkjum leitast við að útkljá með samkomulagi hvort slík athafnasvæði myndi í heild fasta atvinnustöð í síðarnefnda aðildarríkinu.

Hið sama á við ef fyrirtæki í aðildarríki hefur mörg athafnasvæði hvert á fætur öðru fyrir byggingarframkvæmdir, mannvirkjagerð eða uppsetningarviðmi í síðarnefnda ríkinu og samanlagður verktími fer fram úr 12 mánuðum.

II. Við 7. og 15. gr.

1. Þrátt fyrir ákvæði 7. gr. skal einungis skattleggja hagnað sem fyrirtæki í Noregi eða Svíþjóð aflar með starfsemi sem stunduð er í Svíþjóð eða Noregi, eftir því sem við á, í því ríki þar sem fyrirtækið er heimilisfast, ef starfsemin felst í uppsetningu og viðhaldi á hreindýragirðingum á svæðum meðfram landamærum Noregs og Svíþjóðar og svæðanna er getið í samkomulagi skv. 4. tl.

2. Þrátt fyrir ákvæði 15. gr. skal einungis skattleggja tekjur sem aðili heimilisfastur í Noregi eða Svíþjóð aflar með persónulegu starfi sínu í Svíþjóð eða Noregi, eftir því sem við á, í því ríki þar sem þessi aðili er heimilisfastur ef vinnan felst í uppsetningu og viðhaldi á hreindýragirðingum á svæðum meðfram landamærum Noregs og Svíþjóðar og svæðanna er getið í samkomulagi skv. 4. tl.

3. Ákvæði 1. og 2. tl. varðandi fyrirtæki eða aðila, eftir því sem við á, sem heimilisfastir eru í Noregi eða Svíþjóð skulu einnig gilda um fyrirtæki eða aðila, eftir því sem við á, sem heimilisfastir eru í Finnlandi eða Noregi.

4. Bær stjórnvöld í hlutaðeigandi aðildarríkjum skulu ákveða með gagnkvæmu samkomulagi til hvaða svæða meðfram viðkomandi landamærum ákvæði 1. - 3. tl. taka.

III. *Við 7., 10. - 15., 19., 20. og 23. gr.*

1. Þrátt fyrir ákvæði 7. gr., 2. tl. 10. gr., 2. tl. 11. gr. og 2. tl. 12. gr. skal einungis skattleggja tekjur sem fyrirtæki í Danmörku eða Svíþjóð aflar í sambandi við byggingu á og rekstur fasts tengiliðar yfir Eyrarsund í því ríki þar sem fyrirtækið er heimilisfastur.

2. Þrátt fyrir ákvæði 3. tl. 13. gr. skal einungis skattleggja hagnað sem fyrirtæki í eða aðili heimilisfastur í Danmörku eða Svíþjóð hlýtur vegna sölu þar greindrar eignar sem notuð er við byggingu á eða við rekstur fasts tengiliðar yfir Eyrarsund í því ríki þar sem fyrirtækið eða aðilinn er heimilisfastur.

3. Þrátt fyrir ákvæði 1. tl. 14. gr., 1. tl. 15. gr., 19. gr. og 20. gr. skal einungis skattleggja tekjur sem aðili heimilisfastur í Danmörku eða Svíþjóð aflar í sambandi við byggingu á eða við rekstur fasts tengiliðar yfir Eyrarsund í því ríki þar sem aðilinn er heimilisfastur.

4. Þrátt fyrir ákvæði 5. tl. 23. gr. skal einungis skattleggja þar greindar eignir sem fyrirtæki í eða aðili heimilisfastur í Danmörku eða Svíþjóð á og notaðar eru við byggingu á eða við rekstur fasts tengiliðar yfir Eyrarsund í því ríki þar sem fyrirtækið eða aðilinn er heimilisfastur.

IV. *Við 8., 13., 15. og 23. gr.*

1. Ákvæði 1. tl. 8. gr., 4. tl. 13. gr. og 3. tl. 23. gr. eiga við í Danmörku, Noregi og Svíþjóð að því er varðar hlutareigendur í fyrirtækjasamsteypunni Scandinavian Airlines System (SAS) um hagnað eða söluhagnað sem hún ber úr bítum, svo og um eignir í eigu samsteypunnar, í hlutfalli við þann hlut sem hver hlutareigandi á í samsteypunni.

2. Ákvæði stafliðar *b)* í 3. tl. 15. gr. eiga einnig við um tekjur af vinnu sem un-
nin er um borð í loftförum sem fyrirtækjasamsteypun Scandinavian Airlines System (SAS) notar í innanlandsflugi.

V. *Við 8., 13. og 23. gr.*

Hlutdeild í hagnaði af starfsemi sem um er rætt í 1. tl. 8. gr., hlutdeild í hagnaði vegna sölu eigna sem um er rætt í 4. tl. 13. gr., svo og hlutdeild í eign sem um ræðir í 3. tl. 23. gr., sem aðili heimilisfastur í aðildarríki aflar eða á vegna sameignar í fyrirtæki skal einungis skattleggja í því ríki ef:

- a) sameigendurnir eru heimilisfastir hver í sínu aðildarríki og
- b) fyrirtækið er rekið af félagi eða öðrum samtökum með gagnkvæmri ábyrgð sameigenda, þar sem að minnsta kosti einn þeirra ber auk þess ótakmarkaða ábyrgð, svo og
- c) ekki er augljóst að raunveruleg framkvæmdastjórn fyrirtækisins hafi aðsetur einungis í einu aðildarríki.

Bær stjórnvöld í aðildarríkjunum geta gert samkomulag um beitingu skattlagningarreglna samkvæmt 1. mgr. jafnvel þótt þar greindar forsendur séu ekki fyrir hendi.

VI. *Við 12. gr.*

Þegar ákvæði sem heimilar Finnlandi að skattleggja svonefnda framleiðsluþóknun ("industriell royalty"), sem greidd er frá Finnlandi, hefur verið tekið

upp í samninga til að komast hjá tvísköttun við skattlagningu á tekjur og eignir, sem Finnland hefur gert við meirihluta iðnvæðdra þátttökuríkja Efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD), skulu samningaumleitarnir hafnar sem fyrst milli aðildarríkjanna í því skyni að koma á samsvarandi rétti fyrir aðildarríki, sem þóknun kemur frá, gagnvart öðrum aðildarríkjum.

VII. *Við 15. gr.*

Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. tl. 15. gr. skal einungis skattleggja tekjur sem aðili heimilisfastur í sveitarfélagi í Finnlandi, Noregi eða Svíþjóð, sem liggur að landamæruni Finnlands og Svíþjóðar eða Finnlands og Noregs, eftir því sem við á, aflar með persónulegu starfi sem innt er af hendi í slíku sveitarfélagi í öðru þessara ríkja, í því ríki þar sem aðilinn sem í hlut á er heimilisfastur, enda dvelji þessi aðili að staðaldri í því ríki þar sem hann á fast heimili.

Með orðunum "dvelji að staðaldri" er átt við að skattskyldi aðilinn dvelji að jafnaði eigi sjaldnar en einu sinni í viku á sínu fasta heimili í aðildarríkinu þar sem hann er heimilisfastur.

VIII. *Við 15. og 19. gr.*

Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. tl. 15. gr. og 1. tl. 19. gr. skal einungis skattleggja tekjur sem aðili heimilisfastur í sveitarfélagi í Noregi eða Svíþjóð, sem liggur að landamæruni þessara ríkja, aflar með persónulegu starfi sem innt er af hendi í slíku sveitarfélagi í hinu aðildarríkinu, í því ríki þar sem aðilinn sem í hlut á er heimilisfastur, enda dvelji þessi aðili að staðaldri í því ríki þar sem hann á fast heimili.

Með orðunum "dvelji að staðaldri" er átt við að skattskyldi aðilinn dvelji að jafnaði eigi sjaldnar en einu sinni í viku á sínu fasta heimili í aðildarríkinu þar sem hann er heimilisfastur.

IX. *Við 18. og 19. gr.*

Geti Noregur ekki samkvæmt eigin löggjöf skattlagt tekjur þær sem um ræðir í 18. og 19. gr. skal einungis skattleggja tekjurnar í því ríki þar sem viðtakandinn er heimilisfastur.

X. *Við 20. gr.*

1. Aðili sem dvelur í öðru aðildarríki en Íslandi einungis í þeim tilgangi:

- a) að nema við háskóla eða aðra menntastofnun í öðru aðildarríki eða
- b) að nema viðskipta-, iðnaðar-, landbúnaðar- eða skógarnýtingarstöf í öðru aðildarríki

og er, eða síðast var fyrir dvölina, heimilisfastur á Íslandi skattleggst einungis af þeim hluta tekna vegna starfs í fyrrnefnda aðildarríkinu sem er umfram 20 000 sænskar krónur á almanaksári eða jafnvirði þeirrar fjárhæðar í dönskum, finnskum, íslenskum eða norskum gjaldmiðli. Framangreind fjárhæð felur í sér gildandi persónufrádrátt fyrir viðkomandi almanaksár ef dvalið er í Finnlandi, Noregi eða Svíþjóð.

Ef dvalið er og nám stundað í Danmörku skal, svo framarlega sem hærri fjárhæð er talin nauðsynleg samkvæmt gildandi reglum til framfærslu námsmannsins, þessi hærri fjárhæð undanþegin skattlagningu í Danmörku. Þetta ákvæði gildir

þó ekki í þeim tilvikum þar sem námið eða þjálfunin er veigalítið í samanburði við starf það sem endurgjaldið kemur fyrir.

2. Skattfrelsi samkvæmt 1. tl. veitist þó einungis fyrir það tímabil sem hæfilegt eða venjulegt telst fyrir námið eða þjálfunina, þó ekki lengur en sex almanaksár í röð.

3. Bær stjórnvöld í aðildarríkjunum skulu gera samkomulag um framkvæmd ákvæða 1. og 2. tl. Bær stjórnvöld geta einnig gert samkomulag um þær breytingar á þar greindum fjárhæðum sem sanngjarnar þykja með hliðsjón af breytingum á peningagildi, breyttri löggjöf í einhverju aðildarríkjana eða öðrum svipuðum ástæðum.

XI. Við 25. gr.

1. Að ósk Íslands má breyta ákvæðum 3. tl. 25. gr. þannig að í stað þeirra komi svohljóðandi texti:

”a) Hafi aðili heimilisfastur á Íslandi tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Ísland, nema ákvæði 1. mgr. 8. tl. 10. gr. eða stafliðar b) leiði til annars:

- 1) veita sem frádrátt frá íslenskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess tekjuskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu;
- 2) veita sem frádrátt frá íslenskum eignarskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess eignarskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu.

Frádráttur þessi má þó í engu tilviki vera hærri en sá hluti íslenska tekjuskattsins eða eignarskattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum eða þeirri eign sem má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

b) Hafi aðili heimilisfastur á Íslandi tekjur eða eigi hann eign sem einungis skal skattleggja samkvæmt ákvæðum samnings þessa í öðru aðildarríki, getur Ísland talið tekjurnar eða eignina með í skattstofni, en frá íslenskum skatti af tekjum eða eign skal þá draga þann hluta af tekjuskattinum eða eignarskattinum, eftir því sem við á, sem er af þeim tekjum sem stafa frá síðarnefnda ríkinu eða af eign sem er í eigu hans þar.”

Ósk um slíka breytingu skal komið á framfæri eftir diplómatisikum leiðum með tilkynningu til sérhvers hinna aðildarríkjana. Breytingin öðlast gildi þrjátíu dögum eftir að öll hin aðildarríkin hafa mótt ekið slíka tilkynningu og ákvæði hennar taka til:

- a) skatts af tekjum sem aflað er 1. janúar næstan á eftir slíkri tilkynningu eða síðar og
- b) skatts af eignum sem mynda eignarskattstofn til álagningar á öðru almanaksári eftir slíka tilkynningu eða síðar.

2. Að ósk Noregs má breyta ákvæðum 4. tl. 25. gr. þannig að í stað þeirra komi svohljóðandi texti:

”a) Hafi aðili heimilisfastur í Noregi tekjur eða eigi hann eign sem skattleggja má samkvæmt ákvæðum þessa samnings í öðru aðildarríki skal Noregur, nema ákvæði 1. mgr. 8. tl. 10. gr. eða stafliða b) eða c) leiði til annars:

- 1) veita sem frádrátt frá norskum tekjuskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess tekjuskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu;
- 2) veita sem frádrátt frá norskum eignarskatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess eignarskatts sem greiddur hefur verið í síðarnefnda aðildarríkinu.

Frádráttur þessi má þó í engu tilviki vera hærri en sá hluti norska tekju-skattsins eða eignarskattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af þeim tekjum eða þeirri eign sem má skattleggja í síðarnefnda ríkinu.

b) Hafi aðili heimilisfastur í Noregi tekjur eða eigi hann eign sem einungis skal skattleggja samkvæmt ákvæðum samnings þessa í öðru aðildarríki, getur Noregur talið tekjurnar eða eignina með í skattstofni, en frá norskum skatti af tekjum eða eign skal þá draga þann hluta af tekjuskattinum eða eignarskattinum, eftir því sem við á, sem er af þeim tekjum sem stafa frá síðarnefnda ríkinu eða af eign sem er í eigu hans þar.

c) Ef aðili heimilisfastur í aðildarríki hlýtur hagnað sem um er rætt í 6. tl. 13. gr. og sem skattleggja má í Noregi skal Noregur draga frá norskum tekju-skatti þessa aðila fjárhæð sem svarar til þess skatts sem greiddur er af hagnaðinum í fyrrnefnda aðildarríkinu. Frádráttur þessi má þó ekki vera hærri en sá hluti norska skattsins, reiknaðs án slíks frádráttar, sem er af hagnaðinum.”

Ósk um slíka breytingu skal komið á framfæri eftir diplómátskum leiðum með tilkynningu til sérhvers hinna aðildarríkjanna. Breytingin öðlast gildi þrjátíu dögum eftir að öll hin aðildarríkin hafa mótttekið slíka tilkynningu og ákvæði hennar taka til:

- a) skatts af tekjum sem aflað er 1. janúar næstan á eftir slíkri tilkynningu eða síðar og
- b) skatts af eignum sem nýnda eignarskattstofn til álagningar á öðru almanaksári eftir slíka tilkynningu eða síðar.

XII. Við 31. gr.

1. Þrátt fyrir ákvæði 2. og 3. tl. 31. gr. skal 4. tl. 15. gr. í samningi frá 16. nóvember 1973 milli ríkisstjórnar Konungsríkisins Danmerkur og ríkisstjórnar Konungsríkisins Svíþjóðar um að komast hjá tvísköttun við skattlagningu á tekjur og eignir gilda áfram og ákvæði hans eiga við um tekjur sem aflað er áður en þriðja almanaksár frá gildistöku samnings þessa er liðið.

Þegar liðinn er sá tími er um ræðir í 1. mgr. gilda eigi lengur þar greind ákvæði samningsins frá 16. nóvember 1973.

Ákvæði samningsins frá 16. nóvember 1973 sem um ræðir í 1. mgr. hljóða svo:

”Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. tl. skal einungis skattleggja tekjur, sem svonefndir landamærafarar, heimilisfastir í aðildarríki, hafa af starfi sem innt er af hendi í öðru aðildarríki, í fyrrnefnda aðildarríkinu. Við beitingu þessa ákvæðis telst sem landamærafari slíkur starfandi aðili sem dvelst að staðaldri þar sem hann á fast heimili í því aðildarríki þar sem hann er heimilisfastur, en sem venjulega leysir starfið af hendi í hinu aðildarríkinu.”

2. Varðandi skattfrelsi í Finnland og Svíþjóð fyrir fleytingarfyrirtæki, sem stofnað hefur verið til að annast fleytingu á fleytingarleiðum landamæraánna í Torne og Muonio, gildir sérstakt samkomulag sem hefur verið gert þar um.

3. Varðandi grundvöll að skiptingu milli Noregs og Svíþjóðar á skattlagningu tekna hlutafélagsins Luossavaara-Kiirunavaara gildir sérstakt samkomulag sem hefur verið gert þar um.

Bókunin skal varðveitt í finnska utanríkisráðuneytinu og finnska utanríkisráðuneytið skal senda ríkisstjórn hvers aðildarríkis staðfest endurrit.

TIL STAÐFESTINGAR ÞESSU hafa undirritaðir fulltrúar, sem til þess hafa fullgilt umboð, ritað undir bókun þessa.

GJÖRT í Helsinki hinn 22. mars 1983 í einu eintaki á hverju þessara mála: íslensku, dönsku, finnsku, norsku og sænsku og eru sænsku textarnir tveir, annar fyrir Finnland og hinn fyrir Svíþjóð, og skulu allir textar jafngildir.

SIGURBJÖRN THORBJÖRNSSON

[NORWEGIAN TEXT — TEXTE NORVÉGIEN]

OVERENSKOMST MELLOM NORGE, DANMARK, FINLAND, ISLAND OG SVERIGE TIL UNNGÅELSE AV DOBBELTBESKATNING MED HENSYN TIL SKATTER AV INNTEKT OG FORMUE

Regjeringene i Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige, som ønsker å inngå en overenskomst om unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue, er blitt enige om følgende:

Artikkel 1. DE PERSONER SOM OVERENSKOMSTEN GJELDER

Denne overenskomst får anvendelse på personer som er bosatt i en eller flere av de kontraherende stater.

Artikkel 2. DE SKATTER SOM OVERENSKOMSTEN GJELDER

1. Denne overenskomst får anvendelse på skatter av inntekt og formue som utskrives for regning av enhver av de kontraherende stater eller deres regionale eller lokale forvaltningsmyndigheter, uten hensyn til på hvilken måte de utskrives.

2. Som skatter av inntekt og formue anses alle skatter som utskrives av den samlede inntekt, av den samlede formue, eller av deler av inntekten eller formuen, herunder skatter av gevinst ved avhendelse av løsøre eller fast eiendom samt skatter av verdistigning.

3. De skatter som for tiden utskrives og kommer inn under overenskomsten er:

a) I Danmark:

- 1) inntektsskatten til staten;
- 2) folkepensjonsbidraget;
- 3) det særskilte folkepensjonsbidraget;
- 4) bidraget til dagpengfondet;
- 5) sjømannsskatten;
- 6) den særskilte inntektsskatten;
- 7) utbytteskatten;
- 8) den kommunale inntektsskatten;
- 9) kirkeskatten;
- 10) den anitskommunale inntektsskatten; og
- 11) formuesskatten til staten (i det følgende kalt "dansk skatt").

b) I Finland:

- 1) inntekts- og formuesskatten til staten;
- 2) kommuneskatten;
- 3) kirkeskatten;
- 4) sjømannsskatten; og
- 5) kildeskatten (i det følgende kalt "finsk skatt").

c) I Island:

- 1) inntektsskatten til staten;
- 2) inntektsskatten til kommunene; og
- 3) formuesskatten til staten

(i det følgende kalt "islandsk skatt").

d) I Norge:

- 1) inntekts- og formuesskatten til staten;
- 2) inntekts- og formuesskatten til kommunene;
- 3) inntektsskatten til fylkene;
- 4) fellesskatten til Skattefordelingsfondet;
- 5) avgiften til staten på honorarer til utenlandske kunstnere m.v.; og
- 6) sjømannsskatten

(i det følgende kalt "norsk skatt").

e) I Sverige:

- 1) inntektsskatten til staten, herunder sjømannsskatten og kupongskatten;
- 2) bevillingsavgiften for visse offentlige forestillinger;
- 3) erstatningsskatten;
- 4) utskiftningskatten;
- 5) inntektsskatten til kommunene; og
- 6) formuesskatten til staten

(i det følgende kalt "svensk skatt").

4. Denne overenskomst gjelder også skatter av samme eller vesentlig lignende art som etter undertegning av overenskomsten utskrives i tillegg til eller i stedet for de gjeldende skatter. De kompetente myndigheter i de kontraherende stater skal underrette hverandre om vesentlige endringer som blir foretatt i de respektive staters skattelevgivning.

5. Overenskomsten får ikke i noen av de kontraherende stater anvendelse på særskilte skatter av gevinster ved lotterier og veddemål, eller på skatter av arv og gaver.

Artikkel 3. ALMINNELIGE DEFINISJONER

1. Når ikke annet fremgår av sammenhengen, har følgende uttrykk i overenskomsten denne betydning:

a) "Danmark" betyr Kongeriket Danmark; "Finland" betyr Republikken Finland; "Island" betyr Republikken Island; "Norge" betyr Kongeriket Norge; "Sverige" betyr Kongeriket Sverige;

uttrykket omfatter også ethvert område utenfor vedkommende stats territorialfarvann, der denne stat i samsvar med sin lovgivning og folkeretten har rettigheter med hensyn til undersøkelse og utnyttelse av naturforekomster på havbunnen eller i dens undergrunn (slikt område kalles i denne overenskomst "kontinentalsokkel");

uttrykket "Danmark" omfatter ikke Færøene og Grønland; uttrykket "Finland" omfatter ikke landområdet Åland for så vidt angår den finske kommuneskatten; uttrykket "Norge" omfatter ikke Svalbard (herunder Bjørnøya), Jan Mayen og de norske biland utenfor Europa;

b) "person" omfatter en fysisk person, et selskap og enhver annen sammenlutning;

c) "selskap" betyr enhver juridisk person eller enhver enhet som i skattemessig henseende blir behandlet som en juridisk person;

d) "foretagende i en kontraherende stat" og "foretagende i en annen kontraherende stat" betyr henholdsvis et foretagende som drives av en person bosatt i en kontraherende stat og et foretagende som drives av en person bosatt i en annen kontraherende stat;

e) "statsborger" betyr enhver fysisk person som er borger av en kontraherende stat og enhver juridisk person eller annen sammenslutning som erverver sin status som sådan i henhold til gjeldende lovgivning i en kontraherende stat;

f) "internasjonal fart" betyr ved anvendelse av overenskomsten i en kontraherende stat transport med skip eller luftfartøy som drives av et foretagende som har sin virkelige ledelse i en annen kontraherende stat, unntatt når skipet eller luftfartøyet går i fart utelukkende mellom steder i den førstnevnte stat;

g) "kompetent myndighet" betyr:

1) i Danmark: ministeren for skatter og avgifter;

2) i Finland: finansministeriet;

3) i Island: finansministeren;

4) i Norge: finans- og tolldepartementet;

5) i Sverige: finansministeren,

eller den myndighet i enhver av disse stater som har fullmakt til å behandle spørsmål vedrørende denne overenskomst.

2. Ved en kontraherende stats anvendelse av denne overenskomst skal ethvert uttrykk som ikke er definert i overenskomsten, når ikke annet fremgår av sammenhengen, ha den betydning som følger av lovgivningen i vedkommende stat med hensyn til de skatter som overenskomsten får anvendelse på.

Artikkel 4. SKATTEMESSIG BOPEL

1. I denne overenskomst betyr uttrykket "person bosatt i en kontraherende stat" enhver person som i henhold til lovgivningen i denne stat er skattepliktig der på grunnlag av domisil, bopel, sete for foretagendets ledelse, eller ethvert annet lignende kriterium. Uttrykket omfatter imidlertid ikke noen person som er skattepliktig i denne stat bare på grunnlag av inntekt fra kilder i denne stat eller formue som befinner seg der.

2. Når en fysisk person etter bestemmelsene i punkt 1 har bopel i flere kontraherende stater, skal hans status avgjøres etter følgende regler:

a) han skal anses for bosatt i den stat hvor han disponerer fast bolig. Hvis han disponerer fast bolig i flere stater, skal han anses for bosatt i den stat hvor han har de sterkeste personlige og økonomiske forbindelser (sentrum for livsinteressene);

b) hvis det ikke kan bringes på det rene i hvilken stat han har sentrum for livsinteressene, eller hvis han ikke har en fast bolig i noen av de kontraherende stater, skal han anses for bosatt i den stat hvor han har vanlig opphold;

c) hvis han har vanlig opphold i flere stater eller ikke i noen av dem, skal han anses for bosatt i den stat i hvilken han er statsborger;

d) hvis han er statsborger i flere stater eller ikke i noen av dem, skal de kompetente myndigheter i de angjeldende kontraherende stater avgjøre spørsmålet ved gjensidig avtale.

3. Når en annen person enn en fysisk person ifølge bestemmelsen i punkt 1, anses for bosatt (hjemmehørende) i flere kontraherende stater, skal den anses for hjemmehørende i den stat hvor setet for den virkelige ledelse befinner seg.

Artikkel 5. FAST DRIFTSSTED

1. Uttrykket "fast driftssted" betyr i denne overenskomst et fast forretningssted gjennom hvilket et foretagendes virksomhet helt eller delvis blir utøvet.

2. Uttrykket "fast driftssted" omfatter særlig:

- a) et sted hvor foretagendet har sin ledelse;
- b) en filial;
- c) et kontor;
- d) en fabrikk;
- e) et verksted; og
- f) et bergverk, en olje- eller gasskilde, et stenbrudd eller ethvert annet sted hvor naturforekomster utvinnes.

3. Stedet for et bygningsarbeid eller anleggs- eller monteringsprosjekt utgjør et fast driftssted bare hvis virksomheten pågår i mer enn tolv måneder.

4. Uansett de foregående bestemmelser i denne artikkel skal uttrykket "fast driftssted" ikke anses å omfatte:

- a) bruk av innretninger utelukkende til lagring, utstilling eller utlevering av varer som tilhører foretagendet;
- b) opprettholdelsen av varelager som tilhører foretagendet, utelukkende for lagring, utstilling eller utlevering;
- c) opprettholdelsen av et varelager som tilhører foretagendet utelukkende for bearbeidelse ved et annet foretagende;
- d) opprettholdelsen av et fast forretningssted utelukkende for innkjøp av varer eller til innsamling av opplysninger for foretagendet;
- e) opprettholdelsen av et fast forretningssted utelukkende for å drive annen virksomhet som for foretagendet er av forberedende art eller har karakteren av en hjelpevirksomhet;
- f) opprettholdelsen av et fast forretningssted utelukkende for en kombinasjon av slike aktiviteter som nevnt i underpunktene a)-e), forutsatt at resultatet av det faste forretningsstedets samlede virksomhet som skrives seg fra denne kombinasjon, er av forberedende art eller har karakteren av en hjelpevirksomhet.

5. Når en person, med unntagelse av en uavhengig representant som omhandlet i punkt 6, opptrer på vegne av et foretagende og har, og vanligvis utøver, i en kontraherende stat fullmakt til å slutte kontrakter i foretagendets navn, skal foretagendet uansett bestemmelsene i punktene 1 og 2 anses for å ha et fast driftssted i denne stat for enhver virksomhet som denne person påtar seg for foretagendet. Dette gjelder dog ikke hvis virksomheten er begrenset til å omfatte aktiviteter nevnt i punkt 4 og som, hvis de utøves gjennom et fast forretningssted, ikke ville ha gjort dette faste forretningssted til et fast driftssted etter bestemmelsene i nevnte punkt.

6. Et foretagende skal ikke anses for å ha fast driftssted i en kontraherende stat bare av den grunn at det driver forretningsvirksomhet i denne stat gjennom en

megler, kommisjonær eller annen uavhengig mellommann, såfremt disse personer opptrer innenfor rammen av sin ordinære forretningsvirksomhet.

7. Den omstendighet at et selskap hjemmehørende i en kontraherende stat kontrollerer, eller blir kontrollert av, et selskap hjemmehørende i en annen kontraherende stat, eller som utøver forretningsvirksomhet i en annen kontraherende stat (enten gjennom et fast driftssted eller på annen måte), medfører ikke i seg selv at noen av disse selskaper skal anses å utgjøre et fast driftssted for det annet.

Artikkel 6. INNTEKT AV FAST EIENDOM

1. Inntekt som en person bosatt i en kontraherende stat oppebærer av fast eiendom (herunder inntekt av jordbruk og skogbruk), som ligger i en annen kontraherende stat, kan skattlegges i denne annen stat.

2. *a)* Uttrykket "fast eiendom" skal når ikke noe annet fremgår av bestemmelsen i underpunkt *b)*, ha den betydning som det har etter lovgivningen i den kontraherende stat hvor eiendommen ligger.

b) Uttrykket "fast eiendom" omfatter imidlertid alltid tilbehør til fast eiendom, besetning og redskaper som anvendes i jordbruk og skogbruk, rettigheter som er undergitt privatrettens regler om fast eiendom, bruksrett til fast eiendom og rett til varierende eller faste ytelser som vederlag for utnyttelse av eller retten til å utnytte mineralforekomster, kilder eller andre naturforekomster.

3. Bestemmelsen i punkt 1 får anvendelse på inntekt som oppebæres ved direkte bruk, utleie eller ved enhver annen form for utnyttelse av fast eiendom.

4. Når besittelse av aksjer eller andeler i et selskap, hvis hovedsakelige formål er å eie fast eiendom, gir innehaveren av aksjene eller andelene rett til å bruke fast eiendom som tilhører selskapet, kan inntekt som oppebæres ved direkte bruk, ved utleie eller ved enhver annen utnyttelse av slik bruksrett, skattlegges i den stat hvor den faste eiendom ligger.

5. Bestemmelsene i punktene 1 og 3 får også anvendelse på inntekt av fast eiendom som tilhører et foretagende, og på inntekt av fast eiendom som anvendes ved utøvelse av fritt yrke.

6. Bestemmelsene i punkt 4 får også anvendelse på inntekt på grunnlag av bruksrett som tilkommer et foretagende eller som anvendes ved utøvelsen av fritt yrke.

Artikkel 7. FORTJENESTE VED FORRETNINGSVIRKSOMHET

1. Fortjeneste som oppebæres av et foretagende i en kontraherende stat skal bare kunne skattlegges i denne stat, med mindre foretagendet utøver forretningsvirksomhet i en annen kontraherende stat gjennom et fast driftssted der. Hvis foretagendet utøver slik forretningsvirksomhet, kan dets fortjeneste skattlegges i denne annen stat, men bare så meget av den som kan tilskrives det faste driftssted.

2. Når et foretagende i en kontraherende stat utøver forretningsvirksomhet i en annen kontraherende stat gjennom et fast driftssted der, skal det, med forbehold av bestemmelsen i punkt 3, i hver av de kontraherende stater tilskrives det faste driftssted den fortjeneste som det ventelig ville ha ervervet hvis det hadde vært et særskilt og selvstendig foretagende som utøvet samme eller lignende virksomhet under samme eller lignende vilkår og opptrådte helt uavhengig i forhold til det foretagende hvis faste driftssted det er.

3. Ved beregningen av et fast driftssteds fortjeneste skal det innrømmes fradrag for utgifter som er påløpt i forbindelse med det faste driftssted, herunder direksjons- og alminnelige administrasjonsutgifter, uansett om de er påløpt i den kontraherende stat hvor det faste driftssted ligger eller andre steder.

4. Hvis det har vært vanlig praksis i en kontraherende stat å fastsette den fortjeneste som skal tilskrives et fast driftssted på grunnlag av en fordeling av foretagendets samlede fortjeneste på dets forskjellige avdelinger skal regelen i punkt 2 ikke være til hinder for at denne kontraherende stat fastsetter den skattbare fortjeneste på denne måte. Den fremgangsmåte som anvendes, skal imidlertid være slik at resultatet blir overensstemmende med de prinsipper som er fastsatt i denne artikkel.

5. Ingen fortjeneste skal henføres til et fast driftssted utelukkende i anledning av dettes innkjøp av varer eller ting for foretaket.

6. Ved anvendelse av de foranstående punkter skal den fortjeneste som tilskrives det faste driftssted fastsettes etter den samme fremgangsmåte hvert år, med mindre det er god og fyldestgjørende grunn for noe annet.

7. Hvor fortjenesten omfatter inntekter som er særskilt ombandlet i andre artikler i denne overenskomst, skal bestemmelsene i disse artikler ikke berøres av reglene i nærværende artikkel.

Artikkel 8. SKIPSFART OG LUFTFART

1. Fortjeneste ved driften av skip eller luftfartøyer i internasjonal fart skal bare kunne skattlegges i den kontraherende stat hvor den virkelige ledelse for foretaket har sitt sete. I den utstrekning denne stat ikke kan skattlegge hele foretagendets fortjeneste, skal inntekten bare kunne skattlegges i den stat hvor foretaket er hjemmehørende.

2. Når et foretak som driver skipsfart, har sin virkelige ledelse ombord i et skip, anses foretaket for å ha setet for sin virkelige ledelse i den kontraherende stat, hvor skipets reder er bosatt (hjemmehørende).

3. Bestemmelsene i punkt 1 får også anvendelse på fortjeneste oppebåret ved deltakelse i en "pool", et felles forretningsforetak eller i en interassjonal driftsorganisasjon.

Artikkel 9. FORETAGENDER MED FAST TILKNYTNING TIL HVERANDRE

1. I tilfelle hvor

- a) et foretak i en kontraherende stat deltar direkte eller indirekte i ledelsen, kontrollen eller kapitalen i et foretak i en annen kontraherende stat, eller
- b) samme personer deltar direkte eller indirekte i ledelsen, kontrollen eller kapitalen i et foretak i en kontraherende stat og et foretak i en annen kontraherende stat,

skal følgende gjelde.

Hvis det mellom vedkommende foretak blir avtalt eller pålagt vilkår i deres innbyrdes kommersielle eller finansielle samkvem, som avviker fra dem som ville ha vært avtalt mellom uavhengige foretak, kan enhver fortjeneste som uten slike vilkår ville ha tilfalt et av foretakene, men i kraft av disse vilkår ikke har tilfalt dette, medregnes i og skattlegges sammen med dette foretakets fortjeneste.

2. Når det i en kontraherende stat oppstår spørsmål som omhandlet i punkt 1, skal den kompetente myndighet i den annen kontraherende stat som berøres av spørsmålet, underrettes med henblikk på å overveie justering av inntektsberegningen

for det foretagende som er hjemmehørende i denne annen stat. Når det foreligger grunn til det, kan de kompetente myndigheter treffe rimelig avgjørelse om inntektens fordeling.

Artikkel 10. DIVIDENDER

1. Dividender som utdeles av et selskap hjemmehørende i en kontraherende stat til en person bosatt i en annen kontraherende stat, kan skattlegges i denne annen stat.

2. Bestemmelsene i punktene 1 og 3 får ikke anvendelse når mottageren av dividendene er bosatt i en kontraherende stat og har et fast driftssted eller et fast sted i en annen kontraherende stat enn der hvor han er bosatt og de aksjer hvorav dividendene utdeles reelt er knyttet til næringsvirksomhet som drives fra det faste driftssted eller til utøvelse av fritt yrke fra et fast sted. I så tilfelle skattlegges dividendene etter bestemmelsene i henholdsvis artikkel 7 eller artikkel 14 i den kontraherende stat hvor henholdsvis det faste driftssted eller det faste sted er beliggende.

3. Dividender fra et selskap hjemmehørende i en kontraherende stat til en person bosatt i en annen kontraherende stat, kan også skattlegges i den kontraherende stat hvor selskapet som utdeler dividendene er hjemmehørende og i henhold til lovgivningen i denne stat. Den skattesats som anvendes må imidlertid ikke overstige:

- a) 5 prosent av dividendenes bruttobeløp hvis mottageren er et selskap (unntatt personsammenslutning og dødsbo) som direkte kontrollerer minst 25 prosent av det utdelende selskaps aksjekapital;
- b) 15 prosent av dividendenes bruttobeløp i alle andre tilfelle.

4. Uansett bestemmelsene i punkt 3 a) kan islandsk skatt av dividender forhøyes fra 5 prosent til høyst 15 prosent i den utstrekning slike dividender er fratrukket i det utdelende selskaps inntekt ved fastsettelsen av islandsk skatt.

5. Uansett bestemmelsene i punkt 3 a) kan norsk skatt av dividender forhøyes til høyst 15 prosent. Denne bestemmelse gjelder så lenge norske selskaper ved statskatteligningen er berettiget til fradrag i inntekten for utdelte dividender.

6. De kompetente myndigheter i de kontraherende stater skal treffe avtale om fremgangsmåten for gjennomføringen av begrensningene i henhold til punktene 3-5.

Bestemmelsene i punktene 3-5 berører ikke skattleggingen av selskapet for så vidt angår den fortjeneste hvorav dividendene utdeles.

7. Uttrykket "dividender" betyr i denne artikkel inntekt av aksjer, andelsbevis eller andre rettigheter, som ikke er gjeldsfordringer, med rett til andel i overskudd, samt inntekt av andre selskapsrettigheter som etter lovgivningen i den stat hvor det utdelende selskap er hjemmehørende er undergitt den samme skattemessige behandling som inntekt av aksjer.

8. Uansett bestemmelsene i punkt 1 skal dividender fra et selskap hjemmehørende i en kontraherende stat til et selskap hjemmehørende i en annen kontraherende stat enn Danmark, i denne annen stat være unntatt fra beskatning i den utstrekning dette ville ha vært tilfelle etter lovgivningen i denne annen stat om begge selskaper hadde vært hjemmehørende der.

Uansett bestemmelsene i punkt 1 skal dividender fra et selskap hjemmehørende i en annen kontraherende stat enn Danmark, til et selskap hjemmehørende i Danmark, være unntatt fra beskatning i Danmark i overensstemmelse med dansk lovgivning.

I den utstrekning dividendebeløpet, som for et inntektsår utbetales av et selskap hjemmehørende i Danmark til et selskap hjemmehørende i en annen kontraherende

stat, svarer til dividender som det førstnevnte selskap direkte eller gjennom formidling av en juridisk person, i samme eller tidligere inntektsår oppebar av aksjer eller andre andeler i et selskap hjemmehørende i en tredje stat, gjelder imidlertid fritagelsen for skatt i den annen kontraherende stat i henhold til første ledd under dette punkt bare for så vidt

- a) de dividender som er oppebåret av aksjer eller andeler fra selskap hjemmehørende i en tredje stat, blir undergitt beskatning i Danmark, eller
- b) om så ikke er tilfelle, dividendene ville ha vært unntatt fra skatt i en annen kontraherende stat, om aksjene eller andelene i selskapet hjemmehørende i den tredje stat var direkte eiet av selskapet hjemmehørende i den annen kontraherende stat.

Hva angår dividender fra selskap hjemmehørende i Island til selskap hjemmehørende i en annen kontraherende stat, gjelder fritagelsen for skatt i den annen kontraherende stat etter første ledd bare i den utstrekning dividendene ved beregningen av islandsk skatt ikke kommer til fradrag i det islandske selskaps inntekt.

9. Uansett bestemmelsene i punktene 3-5 kan de kompetente myndigheter i de kontraherende stater avtale at dividender, som tilfaller en i avtalen navngitt institusjon med alment, veldedig eller annet almennyttig formål, som etter lovgivningen i den kontraherende stat der institusjonen er hjemmehørende er fritatt for skatt av dividender, skal være fritatt i en annen kontraherende stat for skatt av dividender fra selskap i denne annen stat.

10. Når et selskap hjemmehørende i en kontraherende stat oppebærer inntekt fra en annen kontraherende stat, kan denne annen stat ikke skattlegge dividender utdelt av selskapet, medmindre dividendene er utdelt til en person bosatt i denne annen stat, eller de aksjer hvorav dividendene utdeles reelt er knyttet til et fast driftssted eller et fast sted i denne annen stat, og kan heller ikke skattlegge selskapets ikke-utdelte overskudd, selvom de utdelte dividender eller det ikke-utdelte overskudd består helt eller delvis av inntekt som skriver seg fra denne annen stat.

11. Uttrykket "personsammenslutning" i denne artikkel betyr:

- a) for så vidt angår Danmark: "interessentskab", "kommanditselskab" og "partrederi";
- b) for så vidt angår Finland: "öppet bolag", "kommanditbolag", "partrederibolag", og annen sammenslutning som omhandles i 4 § 2 mom. i loven om skatt på inntekt og formue (1043/74) og som ikke skattlegges som selvstendig skatteobjekt;
- c) for så vidt angår Island: "sameignarfélag" og "samlög" som ikke skattlegges som selvstendige skattesubjekter;
- d) for så vidt angår Norge: enhver sammenslutning utenom "aksjeselskap" og "kommandittaksjeselskap";
- e) for så vidt angår Sverige: "handelsbolag", "kommanditbolag", og "enkelt bolag".

Artikkel 11. RENTER

1. Renter som skriver seg fra en kontraherende stat og utbetales til en person bosatt i en annen kontraherende stat, skal bare kunne skattlegges i denne annen stat.

2. Bestemmelsene i punkt 1 får ikke anvendelse når mottageren av rentene er bosatt i en kontraherende stat og har et fast driftssted eller et fast sted i en annen kontraherende stat enn der han er bosatt, og den fordring som foranlediger rentebetalingen reelt er knyttet til den næringsvirksomhet som drives fra det faste driftssted

eller til utøvelse av fritt yrke fra det faste sted. I så fall skattlegges mottageren etter bestemmelsene i henholdsvis artikkel 7 eller artikkel 14 i den kontraherende stat hvor henholdsvis det faste driftssted eller det faste sted er beliggende.

3. Med uttrykket "renter" i denne artikkel forstås inntekt av fordringer av enhver art uansett om de er sikret ved pant i fast eiendom eller medfører rett til andel i skyldnerens overskudd. Uttrykket omfatter særlig inntekt av statsobligasjoner, andre obligasjoner eller gjeldsbrev, herunder agiobeløp og overskudd som skriver seg fra slike obligasjoner eller gjeldsbrev. Morarenter som følge av for sen betaling skal ikke anses som renter i denne artikkel.

4. Når det betalte rentebeløp på grunn av et særlig forhold mellom skyldneren og fordringshaveren, eller mellom begge og tredjemann, og sett i relasjon til den gjeld som det erlegges for, overstiger det beløp som ville ha vært avtalt mellom skyldneren og fordringshaveren hvis det særlige forhold ikke hadde foreligget, skal bestemmelsene i denne artikkel bare få anvendelse på det sistnevnte beløp. I så fall skal den overskytende del av betalingen kunne skattlegges i henhold til lovgivningen i hver av de kontraherende stater under hensyntagen til denne overenskomsts øvrige bestemmelser.

Artikkel 12. ROYALTY

1. Royalty som skriver seg fra en kontraherende stat og utbetales til en person bosatt i en annen kontraherende stat, skal bare kunne skattlegges i denne annen stat.

2. Bestemmelsene i punkt 1 får ikke anvendelse når mottageren av royaltyen er bosatt i en kontraherende stat og har et fast driftssted eller et fast sted i en annen kontraherende stat enn der han er bosatt, og den rettighet eller eiendom som foranlediger betalingen av royalty reelt er knyttet til den næringsvirksomhet som drives fra det faste driftssted eller til utøvelse av fritt yrke fra det faste sted. I så fall skattlegges mottageren etter bestemmelsene i henholdsvis artikkel 7 eller artikkel 14 i den kontraherende stat hvor henholdsvis det faste driftssted eller det faste sted er beliggende.

3. Med uttrykket "royalty" i denne artikkel forstås betaling av enhver art som mottas som vederlag for bruken av, eller retten till å bruke, enhver opphavsrett til verker av litterær, kunstnerisk eller vitenskapelig karakter (herunder kinematografiske filmer og filmer og bånd for radio- eller fjernsynsutsendelse), patenter, varemerker, mønster eller modeller, tegninger, hemmelige formler eller fremstillingsmåter, eller for bruken av eller retten til å bruke, industrielt, kommersielt eller vitenskapelig utstyr, eller for opplysninger om industrielle, kommersielle eller vitenskapelige erfaringer.

4. Når det betalte royaltybeløp på grunn av et særlig forhold mellom betaleren og mottageren eller mellom begge og tredjemann, og sett i relasjon til den bruk, rettighet eller opplysning som det er vederlag for, overstiger det beløp som ville ha vært avtalt mellom betaleren og mottageren hvis det særlige forhold ikke hadde foreligget, skal bestemmelsene i denne artikkel bare få anvendelse på det sistnevnte beløp. I så fall skal den overskytende del av betalingen være skattbar i henhold til lovgivningen i hver av de kontraherende stater under hensyntagen til denne overenskomsts øvrige bestemmelser.

Artikkel 13. FORMUESGEVINST

1. Gevinst som en person bosatt i en kontraherende stat oppebærer ved avhendelse av fast eiendom som omhandlet i artikkel 6 punkt 2, og som ligger i en annen kontraherende stat, kan skattlegges i denne annen stat.

2. Gevinst som en person bosatt i en kontraherende stat oppebærer ved avhendelse av aksje eller annen andel som omhandlet i artikkel 6 punkt 4, kan skattlegges i den kontraherende stat hvor den faste eiendom ligger.

3. Gevinst ved avhendelse av løsøre som utgjør driftsmidler knyttet til et fast driftssted som et foretagende i en kontraherende stat har i en annen kontraherende stat, kan skattlegges i denne annen stat. Dette gjelder også gevinst ved avhendelse av løsøre knyttet til et fast sted som en person bosatt i en kontraherende stat har i en annen kontraherende stat for utøvelse av fritt yrke. Det samme gjelder gevinst ved avhendelse av slikt fast driftssted (alene eller sammen med hele foretagendet), eller av fast sted som nevnt.

4. Gevinst ved avhendelse av skip eller luftfartøy i internasjonal fart samt løsøre knyttet til driften av slike skip eller luftfartøyer skal bare kunne skattlegges i den kontraherende stat hvor den virkelige ledelse for foretagendet har sitt sete. I den utstrekning denne stat på grunn av sin lovgivning ikke kan beskatte hele gevinsten, skal den bare kunne skattlegges i den stat foretagendet er hjemmehørende.

5. Gevinst ved avhendelse av enhver annen formuesgjenstand enn omhandlet i punktene 1-4 skal bare kunne skattlegges i den kontraherende stat hvor avhenderen er bosatt.

6. Bestemmelsene i punkt 5 påvirker ikke Norges rett til i henhold til sin egen lovgivning å skattlegge gevinst ved avhendelse av aksjer i et norsk selskap, når aksjene tilhører en person som er bosatt i en annen kontraherende stat, og som i noen del av de siste fem år før avhendelsen av aksjene har hatt bopel i Norge.

7. Bestemmelsene i punkt 5 påvirker ikke Sveriges rett til i henhold til sin egen lovgivning å skattlegge gevinst ved avhendelse av aksjer eller andeler i selskap hvis vesentlige eiendeler består av fast eiendom som en person bosatt i en annen kontraherende stat oppebærer, såfremt den omhandlede person har hatt bopel i Sverige i noen del av de siste fem år før avhendelsen.

Artikkel 14. SELVSTENDIGE PERSONLIGE TJENESTER (FRITT YRKE)

1. Inntekt som en person bosatt i en kontraherende stat erverver gjennom utøvelse av et fritt yrke eller annen selvstendig virksomhet, skal bare kunne skattlegges i denne stat, medmindre han i en annen kontraherende stat har et fast sted som regelmessig står til hans rådighet for utøvelsen av hans virksomhet. Hvis han råder over slikt sted, kan inntekten skattlegges i denne annen stat, men bare så meget av den som kan tilskrives dette faste sted.

2. Uttrykket "fritt yrke" omfatter særlig selvstendig virksomhet av vitenskapelig, litterær, kunstnerisk, pedagogisk eller undervisningsmessig art, så vel som selvstendig virksomhet som lege, advokat, ingeniør, arkitekt, tannlege og revisor.

Artikkel 15. PRIVAT TJENESTE (LØNNSARBEID)

1. Med forbehold av bestemmelsene i artiklene 16, 18, 19, 20 og 21 skal lønn og annen lignende godtgjørelse som en person bosatt i en kontraherende stat mottar i anledning av lønnsarbeid, bare kunne skattlegges i denne stat, med mindre arbeidet er utført i en annen kontraherende stat. Hvis arbeidet er utført i denne annen stat, kan godtgjørelse for dette skattlegges der.

2. Uansett bestemmelsene i punkt 1, kan godtgjørelse som en person bosatt i en kontraherende stat, mottar i anledning av lønnsarbeid utført i en annen kontraherende stat, bare skattlegges i den førstnevnte stat, forutsatt at:

- a) mottageren oppholder seg i denne annen stat i ett eller flere tidsrom som til sammen ikke overstiger 183 dager i løpet av vedkommende kalenderår, og
- b) godtgjørelsen er betalt av, eller på vegne av, en arbeidsgiver som ikke er bosatt i denne annen stat, og
- c) godtgjørelsen ikke belastes et fast driftssted eller et fast sted som arbeidsgiveren har i denne annen stat.

3. Uansett de foranstående bestemmelser i denne artikkel skattlegges lønnsarbeid utført ombord på:

- a) dansk, finsk, islandsk, norsk eller svensk skip bare i den kontraherende stat hvis nasjonalitet skipet har; ved anvendelsen av denne bestemmelse skal utenlandsk skip, som befraktes på såkalt bareboat basis av et foretagende i en kontraherende stat, likestilles med henholdsvis dansk, finsk, islandsk, norsk eller svensk skip;
- b) luftfartøy i internasjonal fart bare i den kontraherende stat hvor den som oppebærer godtgjørelsen for lønnsarbeidet er bosatt;
- c) fiske-, selfangst- eller hvalfangstfartøy bare i den kontraherende stat hvor den som oppbærer lønnsgodtgjørelsen er bosatt, også når godtgjørelse for lønnsarbeidet utredes i form av en viss lott eller part av utbyttet av fiske-, selfangst- eller hvalfangstvirksomheten.

Artikkel 16. STYREGODTGJØRELSE M.V.

Styregodtgjørelse og annet lignende vederlag som oppbæres av en person bosatt i en kontraherende stat, i egenskap av medlem av styret eller annet lignende organ i et selskap hjemmehørende i en annen kontraherende stat, kan skattlegges i denne annen stat.

Artikkel 17. ARTISTER OG IDRETTSUTØVERE

1. Uansett bestemmelsene i artiklene 14 og 15, kan inntekt som en person bosatt i en kontraherende stat oppbærer ved personlig virksomhet i en annen kontraherende stat som artist, såsom skuespiller, filmskuespiller, radio- eller fjernsynsartist, musiker eller idrettsutøver, skattlegges i denne annen stat.

2. Når inntekt som skriver seg fra personlig virksomhet utøvet av artist eller idrettsutøver i denne egenskap, ikke tilfaller artisten eller idrettsutøveren selv, men en annen person, kan denne inntekt uansett bestemmelsene i artiklene 7, 14 og 15, skattlegges i den kontraherende stat hvor artisten eller idrettsutøveren utøver virksomheten.

3. Hvis den kontraherende stat der virksomhet som omhandlet i punktene 1 og 2 utøves, på grunn av sin lovgivning ikke kan skattlegge den der omhandlede inntekt, skal den bare kunne skattlegges i den kontraherende stat der mottageren er bosatt.

Artikkel 18. PENSJON, LIVRENTE OG UTBETALING I HENHOLD TIL SOSIALLOVGIVNINGEN

1. Pensjon og livrente, som utbetales fra en kontraherende stat, samt utbetaling i henhold til sosiallovgivningen i en kontraherende stat skal bare kunne skattlegges i denne stat.

2. Uttrykket "livrente" betyr et fastsatt beløp, som betales periodisk til fastsatte tider, på livstid eller i løpet av et bestemt eller konstaterbart tidsrom, og som er legges i henhold til en forpliktelse til å foreta disse utbetalinger som motytelse for dertil svarande fullt vederlag i penger eller pengers verdi.

Artikkel 19. OFFENTLIG TJENESTE

1. Godtgjørelse (unntatt pensjon) som utredes av en kontraherende stat eller en av dens regionale eller lokale forvaltningsmyndigheter eller offentligrettslige institusjoner til en fysisk person i anledning av tjenester som er ytet denne stat eller nevnte forvaltningsmyndigheter og institusjoner, skal bare kunne skattlegges i denne stat.

2. Slik godtgjørelse skal imidlertid bare kunne skattlegges i den kontraherende stat der arbeidet utføres hvis mottageren er en person som er bosatt i denne stat og

- a) er statsborger av denne stat; eller
- b) ikke bosatte seg der utelukkende for å utføre de nevnte tjenester; eller
- c) ikke kan skattlegges for godtgjørelsen i den stat fra hvilken denne utbetales.

Artikkel 20. STUDENTER OG PRAKTIKANTER

1. En person som oppholder seg i en kontraherende stat utelukkende for

- a) studier ved et universitet eller annen undervisningsanstalt i denne kontraherende stat, eller
- b) å få forretnings-, industri-, landbruks- eller skogbrukspraksis i denne kontraherende stat,

og som har eller umiddelbart før oppholdet hadde bopel i en annen kontraherende stat, skal i førstnevnte stat ikke undergis beskatning av beløp som han oppebærer fra kilder utenfor denne førstnevnte stat til sitt opphold, sin undervisning eller utdanning.

2. En person som studerer ved universitet eller annen undervisningsanstalt i en kontraherende stat, og som under midlertidig opphold i en annen kontraherende stat er ansatt i denne annen stat i høyst 100 dager innenfor ett og samme kalenderår for å oppnå praktisk erfaring i tilslutning til studiene, skal i den sistnevnte kontraherende stat bare skattlegges av den del av inntekten ved ansettelsen som overstiger en gjennomsnittlig månedsinntekt på 2 000 svenske kroner eller motverdien herav i dansk, finsk, islandsk eller norsk valuta. Fra beskatning i henhold til dette punkt unntas dog sammenlagt høyst 6 000 svenske kroner pr. kalenderår eller motverdien i dansk, finsk, islandsk eller norsk valuta. Forannevnte beløp omfatter det for angjeldende kalenderår gjeldende personfradrag.

3. De kompetente myndigheter i de kontraherende stater treffer avtale om anvendelsen av bestemmelsene i punkt 2. De kompetente myndigheter kan også treffe avtale om slik endring av de der nevnte beløp som finnes rimelig under hensyn til forandring i pengeverdi, endret lovgivning i noen av de kontraherende stater eller annen lignende omstendighet.

Artikkel 21. VIRKSOMHET OG LØNNSARBEID UTENFOR EN KONTRAHERENDE STATS KYST

1. Når ikke annet fremgår av bestemmelsene i punktene 2 og 3, skal en person bosatt i en kontraherende stat som utenfor en annen kontraherende stats kyst driver virksomhet knyttet til undersøkelse eller utnyttelse av naturforekomster på denne annen stats havbunnsområde anses for å ha fast driftssted eller fast sted i denne annen stat.

2. Bestemmelsene i punkt 1 får ikke anvendelse dersom virksomheten pågår i en eller flere perioder som sammenlagt ikke overstiger 30 dager i løpet av en 12 måneders periode.

3. Ved anvendelsen av punkt 2 skal virksomhet som drives av et foretagende som har interessefellesskap med et annet foretagende, anses drevet av det førstnevnte

foretagende, hvis virksomheten i vesentlig grad er den samme som den som drives av det annet foretagende. Foretagender anses å ha interessefellesskap, hvis det ene foretagende direkte eller indirekte deltar i ledelsen eller kontrollen av det annet foretagende eller eier andel i dette foretagendets kapital, eller om samme personer direkte eller indirekte deltar i ledelsen eller kontrollen av begge foretagender eller eier andel i disse foretagenders kapital.

4. Bestemmelsene i artikkel 8 punkt 1 får anvendelse på inntekt av transport av personell og forsyninger med skip eller luftfartøy til havbunnsområde som omhandlet i punkt 1, eller ved drift av taubåter, forsyningsfartøyer og andre fadøyer som anvendes for lignende formål i forbindelse med virksomhet som omhandlet i nevnte punkt.

5. Bestemmelsene i artikkel 13 punkt 4 og artikkel 23 punkt 3 får anvendelse på gevinst ved avhendelse av skip, båter og luftfartøyer som omhandlet i punkt 4, respektive formue i slike skip, båter og luftfartøyer.

6. Uansett andre bestemmelser i denne overenskomst skal følgende bestemmelser gjelde for beskatningen av lønn og annen lignende godtgjørelse som en person bosatt i en kontraherende stat mottar i anledning av lønnsarbeid som utføres utenfor en annen kontraherende stats kyst for arbeidsgiver som driver slik virksomhet der som nevnt i punkt 1:

a) Når ikke noe annet fremgår av bestemmelsene i underpunktene b)-d), kan slik godtgjørelse skattlegges i denne annen stat bare hvis arbeidet pågår der i en eller flere perioder som tilsammen overstiger 30 dager i løpet av en 12 måneders periode.

b) Slik godtgjørelse skattlegges bare i den førstnevnte kontraherende stat dersom

- 1) arbeidet er knyttet til utnyttelsen av petroleumsforekomster som ligger på midtlinjen mellom en kontraherende stat og annen stat,
- 2) overenskomst foreligger mellom disse stater om felles utnyttelse av forekomstene, og
- 3) utnyttelsen skjer samtidig på begge sider av midtlinjen.

Bestemmelsene i dette underpunkt får bare anvendelse etter avtale derom mellom de kompetente myndighetene i de kontraherende stater.

c) Slik godtgjørelse skattlegges etter bestemmelsene i artikkel 15 punkt 3 a), dersom arbeidet utføres ombord i båt eller skip som omhandlet i punkt 4 i denne artikkel.

d) Slik godtgjørelse skattlegges bare i den stat hvor foretagendets virkelige ledelse har sitt sete, dersom arbeidet utføres ombord i et luftfartøy som omhandlet i punkt 4 i denne artikkel.

7. Uttrykket "havbunnsområde" betyr i denne artikkel havbunnen og dens undergrunn innenfor en kontraherende stats territorialfarvann samt denne stats kontinentalsokkel.

Artikkel 22. ANNEN INNTEKT

1. Inntekter som tilfaller en person bosatt i en kontraherende stat, og som ikke er omhandlet i de foranstående artikler i denne overenskomst, skal uansett hvor de skriver seg fra, bare kunne skattlegges i denne stat.

2. Bestemmelsene i punkt 1 får ikke anvendelse, når mottageren er bosatt i en kontraherende stat og har fast driftssted eller et fast sted i en annen kontraherende stat, og den rettighet eller eiendom som inntekten skriver seg fra har direkte tilknyt-

ning til den virksomhet som drives fra det faste driftssted, henholdsvis det frie yrke som utøves fra det faste sted. I så fall får bestemmelsene i henholdsvis artikkel 7 eller artikkel 14 anvendelse. I tilfelle hvor det til et fast driftssted eller et fast sted hører fast eiendom som omhandlet i artikkel 6 punkt 2, eller aksje eller annen andel som omhandlet i artikkel 6 punkt 4, skal imidlertid inntekt av slik eiendom, eller andel skattlegges i henhold til bestemmelsene i artikkel 6.

Artikkel 23. FORMUE

1. Formue i fast eiendom omhandlet i artikkel 6 punkt 2, som eies av en person bosatt i en kontraherende stat, og som ligger i en annen kontraherende stat, kan skattlegges i denne annen stat.

2. Aksje eller annen andel i selskap som omhandlet i artikkel 6 punkt 4, som eies av en person bosatt i en kontraherende stat, kan skattlegges i den kontraherende stat der den faste eiendom ligger.

3. Formue i skip og luftfartøyer som går i internasjonal fart, og løsøre knyttet til driften av slike skip og luftfartøyer, skal bare kunne skattlegges i den kontraherende stat hvor foretagendets virkelige ledelse har sitt sete. I den utstrekning denne stat på grunn av sin lovgivning ikke kan skattlegge hele formuen, skattlegges formuen bare i den stat der foretagendet er hjemmehørende.

4. All annen formue som tilhører en person bosatt i en kontraherende stat, skal, uansett hvor den befinner seg bare kunne skattlegges i denne stat.

5. Uansett bestemmelsene i punkt 4 kan imidlertid formue bestående av løsøre, som utgjør driftsmidler knyttet til et fast driftssted som et foretagende i en kontraherende stat har i en annen kontraherende stat, eller av løsøre knyttet til et fast sted som en person bosatt i en kontraherende stat har i en annen kontraherende stat for utøvelsen av et fritt yrke, skattlegges i denne annen stat.

Artikkel 24. DØDSBO

Inntekt eller formue, som skattlegges hos dødsbo hjemmehørende i en kontraherende stat, kan ikke skattlegges hos loddeier eller legatar som er bosatt i en annen kontraherende stat.

Artikkel 25. FREMGANGSMÅTE TIL UNNGÅELSE AV DOBBELTBESKATNING

1. Danmark

a) Når en person bosatt i Danmark oppbærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Danmark, medmindre bestemmelsene i artikkel 10 punkt 8 annet ledd eller underpunkt b) nedenfor medfører noe annet,

- 1) innrømme fradrag i denne persons danske inntektsskatt med et beløp som tilsvarer den inntektsskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat,
- 2) innrømme fradrag i denne persons danske formuesskatt med et beløp som tilsvarer den formuesskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat.

Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke i noen tilfelle overstige den del av den danske inntektsskatt eller formuesskatt, beregnet før slikt fradrag er gitt, som svarer til den inntekt eller formue som kan skattlegges i den annen kontraherende stat.

b) Når en person bosatt i Danmark oppbærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst bare skal kunne skattlegges i en annen kontraherende stat, kan Danmark medregne inntekten eller formuen i beskat-

ningsgrunnlaget, men skal i den danske inntekts- eller formuesskatt gi fradrag for den del av henholdsvis inntekts- eller formuesskatten som faller på inntekt som skriver seg fra denne annen stat eller formue som eies der.

2. Finland

a) Når en person bosatt i Finland oppebærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Finland, medmindre bestemmelsene i artikkel 10 punkt 8 første ledd eller underpunkt *b)* nedenfor medfører noe annet,

- 1) innrømme fradrag i denne persons finske inntektsskatt med et beløp som tilsvarende den inntektsskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat;
- 2) innrømme fradrag i denne persons finske formuesskatt med et beløp som tilsvarende den formuesskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat.

Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke i noe tilfelle overstige den del av den finske inntektsskatt eller formuesskatt, beregnet før slikt fradrag er gitt, som svarer til den inntekt eller formue som kan skattlegges i denne annen stat.

b) Når en person bosatt i Finland oppebærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst bare skal kunne skattlegges i en annen kontraherende stat, kan Finland medregne inntekten eller formuen i beskatningsgrunnlaget, men skal i den finske inntekts- eller formuesskatt gi fradrag for den del av henholdsvis inntekts- eller formuesskatten, som faller på den inntekt som skriver seg fra denne annen stat eller den formue som eies der.

3. Island

a) Når en person bosatt i Island oppebærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Island, medmindre bestemmelsene i underpunktene *b)* eller *c)* medfører noe annet, unnta slik inntekt eller formue fra beskatning.

b) Når en person bosatt i Island oppebærer inntekt som i henhold til bestemmelsene i artikkel 10 kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Island, medmindre bestemmelsen i samme artikkel punkt 8 første ledd medfører noe annet, innrømme fradrag i denne persons islandske inntektsskatt med et beløp som tilsvarende den inntektsskatt som er betalt i den annen kontraherende stat. Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke overstige den del av den islandske skatten, beregnet før slikt fradrag er gitt, som faller på den inntekt som kan skattlegges i denne annen stat.

c) Når inntekt som oppebæres eller formue som eies av en person bosatt i Island, i henhold til noen bestemmelse i denne overenskomst er unntatt fra beskatning der, kan Island likevel ved begynnelsen av skatten på denne persons gjenværende inntekt eller formue ta i betraktning den unntatte inntekt eller formue.

4. Norge

a) Når en person bosatt i Norge, oppebærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Norge, medmindre bestemmelsene i underpunktene *b)*, *c)* eller *d)* medfører noe annet, unnta slik inntekt eller formue fra beskatning.

b) Når en person bosatt i Norge oppebærer inntekt som i henhold til bestemmelsene i artikkel 10 eller 21 kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Norge, medmindre bestemmelsene i artikkel 10 punkt 8 første ledd medfører noe

annet, innrømme fradrag i denne persons norske inntektsskatt med et beløp som tilsvarer den inntektsskatt som er betalt i den annen kontraherende stat. Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke overstige den del av den norske skatten, beregnet før slikt fradrag er gitt, som svarer til den inntekt som kan skattlegges i denne annen stat.

c) Når inntekt som oppbæres eller formue som eies av en person bosatt i Norge, i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst er unntatt fra beskatning der, kan Norge likevel ved beregningen av den norske skatten på denne persons gjenværende inntekt eller formue ta i betraktning den unntatte inntekt eller formue.

d) Når en person bosatt i en kontraherende stat oppbærer gevinst som omhandlet i artikkel 13 punkt 6 og som kan skattlegges i Norge, skal Norge i denne persons norske inntektsskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den skatt som i den annen kontraherende stat er betalt av gevinsten. Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke overstige den del av den norske skatten, beregnet før fradraget gis, som faller på gevinsten.

5. Sverige

a) Når en person bosatt i Sverige oppbærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Sverige, medmindre bestemmelsene i artikkel 10 punkt 8 første ledd eller underpunktene b), c) eller d) medfører noe annet,

- 1) innrømme fradrag i denne persons svenske inntektsskatt med et beløp som tilsvarer den inntektskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat;
- 2) innrømme fradrag i denne persons svenske formuesskatt med et beløp som tilsvarer den formuesskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat.

Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke i noe tilfelle overstige den del av den svenske inntektsskatten eller formuesskatten, beregnet før slikt fradrag er gitt, som svarer til den inntekt eller formue som kan skattlegges i denne annen stat.

b) Når det i henhold til særskilt lovbestemmelse innrømmes lempning i finsk inntekts- eller formuesbeskatning av et svensk foretagendes faste driftssted i Finland, skal det ved anvendelsen av underpunkt a) foran ved beregningen av svensk skatt av foretagendets inntekt eller formue innrømmes fradrag for henholdsvis den inntekts-, eller formuesskatt, som skulle ha vært utskrevet i Finland om slik skattelempling ikke hadde vært innrømmet.

c) Når en person bosatt i Sverige, oppbærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst bare skal kunne skattlegges i en annen kontraherende stat, kan Sverige medregne inntekten eller formuen i beskatningsgrunnlaget, men skal i den svenske skatten av inntekten eller formuen innrømme fradrag for den del av henholdsvis inntekts- eller formuesskatten, som faller på den inntekt som skriver seg fra denne annen stat eller den formue som eies der.

d) Når en person bosatt i en kontraherende stat oppbærer gevinst som omhandlet i artikkel 13 punkt 7 og som kan skattlegges i Sverige, skal Sverige i denne persons svenske inntektsskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den skatt som i den annen kontraherende stat er betalt av gevinsten. Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke overstige den del av den svenske skatten, beregnet før fradraget gis, som faller på gevinsten.

Artikkel 26. BEGRENSNING I BESKATNINGSRETTE

Inntekt som oppebæres av en person bosatt i en kontraherende stat, eller formue som eies av en slik person, kan ikke skattlegges i en annen kontraherende stat, medmindre skattlegging uttrykkelig er tillatt etter denne overenskomst.

Artikkel 27. IKKE-DISKRIMINERING

1. Statsborgere av en kontraherende stat skal ikke i en annen kontraherende stat være undergitt noen beskatning eller forpliktelse i sammenheng hermed, som er annerledes eller mer tyngende enn den som statsborgere av denne annen stat under samme forhold er eller måtte bli pålagt. Denne bestemmelse skal uansett bestemmelsene i artikkel 1, også få anvendelse på personer som ikke er bosatt i en eller flere av den kontraherende stater.

2. Beskatningen av et fast driftssted eller et fast sted, som et foretagende eller en person bosatt (hjemmehørende) i en kontraherende stat har i en annen kontraherende stat, skal i denne annen stat ikke være mindre gunstig enn beskatningen av foretagender eller personer bosatt (hjemmehørende) i denne annen stat, som utøver samme virksomhet.

Denne bestemmelse skal ikke tolkes slik at den forplikter en kontraherende stat til å innrømme personer bosatt i en annen kontraherende stat, slike personlige fradrag, fritagelser og nedsettelser ved beskatningen, som den på grunn av sivilstand eller forsørgelsesbyrde innrømmer personer som er bosatt på dens eget område. Bestemmelsen medfører heller ikke rett til i en kontraherende stat å oppnå fradrag ved beskatningen eller fritagelse for beskatning av dividende eller annen utbetaling til et selskap hjemmehørende i en annen kontraherende stat.

Bestemmelsen i første ledd hindrer heller ikke en kontraherende stat i å skattlegge inntekt som oppebæres av et fast driftssted etter reglene i denne stats egen lovgivning, når det faste driftssted tilhører et aksjeselskap eller dermed likestillet selskap i en annen kontraherende stat. Beskatningen skal dog svare til den beskatning som anvendes for aksjeselskaper og dermed likestilte selskaper hjemmehørende i den førstnevnte kontraherende stat, for så vidt angår deres inntekt, beregnet uten fradrag for utdelt utbytte.

3. Med mindre bestemmelsene i artikkel 9 punkt 1, artikkel 11 punkt 4 eller artikkel 12 punkt 4 kommer til anvendelse, skal renter, royalties og andre utbetalinger fra et foretagende i en kontraherende stat til mottager i en annen kontraherende stat, kunne fratrekkes ved beregningen av den skattbare inntekt for slikt foretagende på samme vilkår som tilsvarende utbetalinger til personer hjemmehørende i den førstnevnte stat. På samme måte skal gjeld som et foretagende i en kontraherende stat har til en person bosatt (hjemmehørende) i en annen kontraherende stat, ved beregningen av foretagendets skattepliktige formue være fradragsberettiget på samme vilkår som gjeld til personer som er bosatt (hjemmehørende) i den førstnevnte stat.

4. Foretagender i en kontraherende stat, hvis formue, helt eller delvis, eies eller kontrolleres direkte eller indirekte av en eller flere personer som er hjemmehørende i en eller flere av de andre kontraherende stater, skal ikke i den førstnevnte stat kunne underkastes noen beskatning eller dermed forbundne skattekrav, som er annerledes eller mer tyngende enn den beskatning eller dermed forbundne krav som andre tilsvarende foretagender i den førstnevnte stat er eller måtte bli undergitt.

5. Bestemmelsene i denne artikkel skal ikke tolkes slik at de forplikter Norge til å innrømme statsborgere av en annen kontraherende stat, som ikke er født i Norge

av norske foreldre, de særskilte skattelettelser som i henhold til § 22 i den norske skattelov av 18. august 1911 tillstås norske statsborgere og personer som er født i Norge av norske foreldre (personer med norsk innfødsrett).

6. Bestemmelsene i denne artikkel skal, uansett bestemmelsene i artikkel 2, få anvendelse på skatter av enhver art og betegnelse.

Artikkel 28. FREMGANGSMÅTE VED INNGÅELSE AV GJENSIDIGE AVTALER

1. Når en person mener at tiltak som er truffet i en eller flere kontraherende stater i forhold til ham medfører, eller vil medføre en beskatning som avviker fra bestemmelsene i denne overenskomst, kan han legge sin sak frem for den kompetente myndighet i den kontraherende stat hvor han er bosatt, eller hvis saken faller inn under artikkel 27 punkt 1, i den kontraherende stat hvor han er statsborger. Dette kan gjøres uten at det påvirker hans rett til å anvende de rettsmidler som finnes i de kontraherende staters interne lovgivning.

2. Hvis den kompetente myndighet finner at innvendingen synes begrunnet, men ikke selv er i stand til å finne en tilfredsstillende løsning, skal den søke å få saken avgjort ved gjensidig avtale med den kompetente myndighet i vedkommende annen kontraherende stat, som berøres av spørsmålet, med sikte på å unngå beskatning som ikke er overensstemmende med denne overenskomst. Hvis den stat hvis kompetente myndighet vedkommende person har lagt saken frem for ikke selv berøres av spørsmålet, skal denne kompetente myndighet overlate saken til den kompetente myndighet i en av de stater som berøres av spørsmålet.

3. Dersom vanskeligheter eller tvil oppstår mellom kontraherende stater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen av denne overenskomst, skal de kompetente myndigheter i disse stater forhandle for å søke spørsmålet løst ved særskilt avtale. De kompetente myndigheter i de kontraherende stater kan også forhandle for å unngå dobbeltbeskatning i tilfelle som ikke omfattes av overenskomsten, eller for ved særskilt avtale å løse spørsmål som uten å være regulert i overenskomsten, kan oppstå på grunn av ulikhet i vedkommende staters prinsipper for skattens beregning, eller av andre grunner for så vidt angår de skatter som er omhandlet i artikkel 2.

Innen avgjørelse treffes i spørsmål som omhandlet i foregående ledd, skal resultatet av forhandlingene som der omhandlet snarest meddeles til de kompetente myndigheter i de øvrige kontraherende stater. Finner den kompetente myndighet i en kontraherende stat at forhandlinger bør finne sted mellom de kompetente myndigheter i samtlige kontraherende stater, skal på begjæring fra den kompetente myndighet i den førstnevnte kontraherende stat slike forhandlinger finne sted snarest mulig.

Artikkel 29. DIPLOMATISKE OG KONSULÆRE TJENESTEMENN

Bestemmelsene i denne overenskomst skal ikke berøre de skattemessige privilegier som tilkommer diplomatiske og konsulære tjenestemenn i henhold til folkerettens alminnelige regler eller bestemmelser i særlige avtaler.

Artikkel 30. TERRITORIAL UTVIDELSE

1. Denne overenskomst kan utvides, enten i sin helhet eller med nødvendige endringer, til å omfatte de områder som etter bestemmelsene i artikkel 3 punkt 1 a) er unntatt fra overenskomstens anvendelsesområde, under forutsetning av at det der utskrives skatter av samme eller vesentlig lignende karakter som denne overenskomsten gjelder. Enhver slik utvidelse skal ha virkning fra det tidspunkt og være gjenstand for slike endringer og vilkår, herunder bestemmelser om opphør, som

måtte bli særskilt avtalt mellom de kontraherende stater ved noter som blir å utveksle på diplomatisk vei.

2. I tilfelle av at overenskomsten opphører å gjelde i henhold til artikkel 32, skal den hvis ikke noe annet blir avtalt mellom de kontraherende stater, også opphøre å ha virkning for områder som den er blitt utvidet til å omfatte etter bestemmelsene i denne artikkel.

Artikkel 31. IKRAFTTREDELSE

1. Denne overenskomst trer i kraft trede dager etter den dag, da samtlige kontraherende stater har meddelt det finske utenriksministerium at de foranstaltninger som i vedkommende stat kreves for å sette overenskomsten i kraft, er gjennomført. Det finske utenriksministerium underretter de øvrige kontraherende stater om mottagelsen av disse meddelelser.

2. Etter overenskomstens ikrafttredelse får dens bestemmelser anvendelse på inntekt som oppbæres fra og med den 1. januar nærmest etter ikrafttredelsen, og på formue som ilignes skatt i det annet kalenderår som følger etter ikrafttredelsen eller senere.

3. Nedenstående overenskomster skal opphøre å gjelde og skal ikke lenger anvendes for så vidt angår inntekt eller formue, som nærværende overenskomst får anvendelse på i henhold til punkt 2:

- Overenskomst av 19. oktober 1925 mellom Kongeriket Danmark og Republikken Finland om fritagelse for kommuneskatt for visse personer;
- Avtale av 22. februar 1957 mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Danmark for å forebygge dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue, med senere endringer;
- Avtale av 23. januar 1964 mellom Republikken Island og Kongeriket Sverige til unngåelse av dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue;
- Avtale av 7. april 1964 mellom Kongeriket Danmark og Republikken Finland til unngåelse av dobbeltbeskatning av inntekt og formue samt forebyggelse av skatteomgåelse, med senere endringer;
- Avtale av 30. mars 1966 mellom Kongeriket Norge og Republikken Island til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, med senere endringer;
- Avtale av 21. mai 1970 mellom Kongeriket Danmark og Republikken Island til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, med senere endringer;
- Avtale av 1. november 1971 mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Sverige til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue;
- Avtale av 12. januar 1972 mellom Kongeriket Norge og Republikken Finland til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue;
- Avtale av 2. mars 1972 mellom Republikken Finland og Republikken Island til unngåelse av dobbeltbeskatning av inntekt og formue og forebyggelse av skatteomgåelse;
- Avtale av 27. juni 1973 mellom Republikken Finlands regjering og Kongeriket Sveriges regjering til unngåelse av dobbeltbeskatning for så vidt angår skatter av inntekt og formue, med senere endringer;

— Avtale av 16. november 1973 mellom Kongeriket Danmarks regjering og Kongeriket Sveriges regjering til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue.

Artikkel 32. OPPHØR

Denne overenskomst skal forbli i kraft uten tidsbegrensning, men en kontraherende stat kan på diplomatisk vei si opp overenskomsten ved å gi underretning til hver av de andre kontraherende stater senest 6 måneder før utløpet av et kalenderår. Er oppsigelsestiden overholdt, opphører overenskomsten å gjelde i forholdet mellom den stat som sier opp og de øvrige kontraherende stater:

- a) for så vidt angår inntekt som oppbæres den 1. januar i det år som følger nærmest etter det år oppsigelsen skjedde, eller senere, samt
- b) for så vidt angår formue som ilignes skatt i det annet år som følger nærmest etter det år da oppsigelsen skjedde, eller senere.

Overenskomsten skal deponeres i det finske utenriksministerium, og bekreftede avskrifter skal av det finske utenriksministerium tilstilles hver av de andre kontraherende staters regjeringer.

TIL BEKREFTELSE AV foranstående har de undertegnede etter behørig fullmakt undertegnet denne overenskomst.

GJØRT i Helsinki hinn 22. mars 1983 i ett eksemplar på henholdsvis norsk, dansk, finsk, islandsk og svensk, i det på svensk utferdiges to tekster, en for Finland og en for Sverige, slik at samtlige tekster har samme gyldighet.

O. BUCHER-JOHANNESSEN

PROTOKOLL

Ved undertegningen av den i dag inngåtte overenskomst mellom regjeringene i Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue, er undertegnede blitt enige om følgende bestemmelser som utgjør en integrerende del av overenskomsten:

I. Til artikkel 5

I tilfelle hvor et foretagende i en kontraherende stat samtidig har flere steder for bygnings-, anleggs- eller monteringsarbeider i en annen kontraherende stat, og virksomheten ved noen av disse steder pågår i mer en tolv måneder, kan de kompetente myndigheter i disse stater gjennom avtale søke å avgjøre om slike steder til sammen utgjør et fast driftssted i den annen kontraherende stat.

Tilsvarende skal gjelde såfremt et foretagende i en kontraherende stat har flere etter hverandre følgende bygnings-, anleggs- eller monteringsarbeider i den annen stat, som tilsammen overstiger tolv måneder.

II. Til artiklene 7 og 15

1. Uansett bestemmelsene i artikkel 7 skal fortjeneste som oppbæres av et foretagende i Norge eller Sverige ved virksomhet som utøves i henholdsvis Sverige eller Norge, bare kunne skattlegges i den stat hvor foretaket er hjemmehørende,

for så vidt virksomheten gjelder oppsetting og vedlikehold av sperregjerder for rein på slike strekninger langs den norsk-svenske riksgrensen som angitt i avtale inngått i henhold til punkt 4.

2. Uansett bestemmelsene i artikkel 15 skal inntekt som en person bosatt i Norge eller Sverige oppbærer ved personlig arbeid som utføres i henholdsvis Sverige eller Norge, bare kunne skattlegges i den stat der denne person er bosatt, for så vidt arbeidet gjelder oppsetting og vedlikehold av sperregjerder for rein på slike strekninger langs den norsk-svenske riksgrense som angitt i avtale inngått i henhold til punkt 4.

3. Bestemmelsene i punktene 1 og 2 om henholdsvis foretagender i eller personer bosatt i Norge eller Sverige, skal ha tilsvarende anvendelse på henholdsvis foretagender i, eller personer bosatt i Finland eller Norge.

4. De kompetente myndigheter i de berørte kontraherende stater skal ved gjensidig avtale fastsette de strekninger langs vedkommende riksgrense, som bestemmelsene i punktene 1-3 får anvendelse på.

III. *Til artiklene 7, 10-15, 19, 20 og 23*

1. Uansett bestemmelsene i artikkel 7, artikkel 10 punkt 2, artikkel 11 punkt 2 og artikkel 12 punkt 2, skal fortjeneste som oppbæres av et foretagende i Danmark eller Sverige i forbindelse med byggingen og driften av faste forbindelser over Øresund, bare kunne skattlegges i den stat hvor foretagendet er hjemmehørende.

2. Uansett bestemmelsene i artikkel 13 punkt 3 skal gevinst som oppbæres av et foretagende i eller person bosatt i Danmark eller Sverige ved avhendelse av en der beliggende fast eiendom som anvendes ved byggingen og driften av faste forbindelser over Øresund, bare kunne skattlegges i den stat der henholdsvis foretagendet eller personen er bosatt (hjemmehørende).

3. Uansett bestemmelsene i artikkel 14 punkt 1, artikkel 15 punkt 1, artikkel 19 og artikkel 20 skal inntekt som oppbæres av person bosatt i Danmark eller Sverige i forbindelse med byggingen og driften av faste forbindelser over Øresund, bare kunne skattlegges i den stat hvor personen er bosatt.

4. Uansett bestemmelsene i artikkel 23 punkt 5 skal der omhandlet formue som tilhører et foretagende i, eller en person bosatt i Danmark eller Sverige, og som anvendes ved byggingen eller driften av faste forbindelser over Øresund, bare kunne skattlegges i den stat der henholdsvis foretagendet eller personen er bosatt (hjemmehørende).

IV. *Til artiklene 8, 13, 15 og 23*

1. Bestemmelsene i artikkel 8 punkt 1, artikkel 13 punkt 4 og artikkel 23 punkt 3 får anvendelse i Danmark, Norge og Sverige for så vidt angår deltagerene i konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS) på fortjeneste eller formuesgevinst som oppbæres, samt formue som eies av konsortiet, i forhold til den andel som disse deltagerne har i konsortiet.

2. Bestemmelsen i artikkel 15 punkt 3 b) får også anvendelse på inntekt av lønnsarbeid utført ombord i luftfartøy som går i innenriksfart av konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS).

V. *Til artiklene 8, 13 og 23*

Andel i fortjeneste ved virksomhet som omhandlet i artikkel 8 punkt I, andel i formuesgevinst ved avhendelse av eiendom som omhandlet i artikkel 13 punkt 4,

samt andel i formue som omhandlet i artikkel 23 punkt 3, som en person bosatt i en kontraherende stat oppebærer eller eier som deltager i et foretagende, skattlegges bare i denne stat, såfremt

- a) deltagerne er bosatt i forskjellige kontraherende stater, og
- b) foretagendet drives av selskap eller annen sammenslutning med solidarisk ansvarlige deltagere, hvorav minst en tillike har ubegrenset ansvar, og
- c) det ikke er åpenbart at foretagendets virkelige ledelse har sitt sete bare i en kontraherende stat.

De kompetente myndigheter i de kontraherende stater kan treffe avtale om anvendelse av de i første ledd angitt beskatningsprinsipper også i tilfelle hvor de der angitte forutsetninger ikke foreligger.

VI. *Til artikkel 12*

Når en bestemmelse som gir Finland rett til å skattlegge såkalt industriell royalty som betales fra Finland, er tatt inn i de avtaler til unngåelse av dobbeltbeskatning av inntekt og formue, som Finland har inngått med flertallet av de industrialiserte medlemsstater i Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD), skal forhandlinger mellom de kontraherende stater snarest mulig innledes med henblikk på å tilveiebringe en tilsvarende rett for den kontraherende stat, fra hvilken royaltyen skriver seg i forhold til de øvrige kontraherende stater.

VII. *Til artikkel 15*

Uansett bestemmelsene i artikkel 15 punktene 1 og 2 skal inntekt som oppebæres av en person bosatt i en kommune i Finland, Norge eller Sverige, som grenser til landegrensen mellom Finland og Sverige, henholdsvis Finland og Norge, for personlig arbeid som utføres i en slik kommune i en annen av disse stater, bare kunne skattlegges i den stat hvor den omhandlede person er bosatt, under forutsetning av at denne person regelmessig oppholder seg på sitt faste bosted i denne stat.

Uttrykket "regelmessig oppholder seg" betyr at den skattepliktige som hovedregel minst en gang i uken oppholder seg på sitt faste bosted i den kontraherende stat hvor han er bosatt.

VIII. *Til artiklene 15 og 19*

Uansett bestemmelsene i artikkel 15 punktene 1 og 2 og artikkel 19 punkt 1 skal inntekt som oppebæres av en person bosatt i en kommune i Norge eller Sverige som grenser til landegrensen mellom disse stater, for personlig arbeid som utføres i slik kommune i den annen av disse stater, bare kunne skattlegges i den stat hvor den omhandlede person er bosatt, under forutsetning av at denne person regelmessig oppholder seg på sitt faste bosted i denne stat.

Uttrykket "regelmessig oppholder seg" betyr at den skattepliktige som hovedregel minst en gang i uken oppholder seg på sitt faste bosted i den kontraherende stat hvor han er bosatt.

IX. *Til artiklene 18 og 19*

I den utstrekning Norge på grunn av sin lovgivning ikke kan skattlegge inntekt som omhandlet i artiklene 18 og 19, skal inntekten bare kunne skattlegges i den stat hvor mottageren er bosatt.

X. Til artikkel 20

1. En person som oppholder seg i en annen kontraherende stat enn Island utelukkende for

- a) studier ved et universitet eller annen undervisningsanstalt i denne annen kontraherende stat, eller
- b) for å få forretnings-, industri-, landbruks- eller skogbrukspraksis i denne annen kontraherende stat,

og som er eller umiddelbart før oppholdet var bosatt i Island, skattlegges for inntekt av lønnsarbeid i den førstnevnte kontraherende stat bare for den del av inntekten som overstiger 20 000 svenske kroner pr. kalenderår eller motverdien i dansk, finsk, islandsk eller norsk valuta. Forannevnte beløp omfatter under utdanningsopphold i Finland, Norge eller Sverige det for angjeldende kalenderår gjeldende personfradrag.

Under utdanningsopphold i Danmark skal, såfremt et høyere beløp etter gjeldende bestemmelser anses nødvendig for angjeldende persons underhold, dette høyere beløp unntas fra dansk beskatning. Sistnevnte bestemmelse får imidlertid ikke anvendelse i tilfelle hvor studiene eller utdannelsen er av underordnet betydning i forhold til de tjenesteytelser for hvilke de omhandlede vederlag er betalt.

2. Skattefrihet i henhold til punkt 1 innrømmes bare for en periode, som med rimelighet eller vanligvis medgår til studiene eller praktikanttjenesten, dog høyst for seks på hverandre følgende kalenderår.

3. De kompetente myndigheter i den kontraherende stater treffer avtale om gjennomføringen av bestemmelsene i punktene 1 og 2. De kompetente myndigheter kan også treffe avtale om slike endringer i de der nevnte beløp som finnes rimelige, under hensyn til forandringer i pengeverdi, endret lovgivning i noen av de kontraherende stater eller andre lignende forhold.

XI. Til artikkel 25

1. Bestemmelsene i artikkel 25 punkt 3 kan på anmodning fra Island endres og erstattes med følgende tekst:

”a) Når en person bosatt i Island oppbeholder inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsen i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Island, medmindre bestemmelsen i artikkel 10 punkt 8 første ledd eller underpunkt b) medfører noen annet,

- 1) i denne persons islandske inntektsskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den inntektsskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat;
- 2) i denne persons islandske formuesskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den formuesskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat.

Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke i noen tilfelle overstige den del av den islandske inntektsskatten henholdsvis formuesskatten, beregnet før fradraget gis, som faller på den inntekt eller formue, som kan skattlegges i denne annen stat.

b) Når en person bosatt i Island oppbeholder inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst bare skal kunne skattlegges i en annen kontraherende stat, kan Island medregne inntekten eller formuen i beskatningsgrunnlaget, men skal i den islandske skatten av inntekten eller formuen innrømme fradrag i den del av inntektsskatten, henholdsvis formuesskat-

ten, som faller på den inntekt som er oppebåret fra denne annen stat eller den formue som eies der.”

Begjæring om slik endring fremmes på diplomatisk vei ved underretning til hver av de andre kontraherende stater. Endringen trer i kraft trede dager etter den dag, da samtlige andre kontraherende stater har mottatt slik underretning, og dens bestemmelser får anvendelse

- a) på skatt av inntekt som oppebæres den 1. januar nærmest etter at slik underretning er gitt, eller senere, og
- b) på skatt av formue som ilignes skatt det annet kalenderåret etter at slik underretning er gitt, eller senere.

2. Bestemmelsene i artikkel 25 punkt 4 kan på anmodning fra Norge endres og erstattes med følgende tekst:

”a) Når en person bosatt i Norge oppebærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst kan skattlegges i en annen kontraherende stat, skal Norge, medmindre bestemmelsene i artikkel 10 punkt 8 første ledd, eller underpunktene b) eller c) medfører noe annet,

- 1) i denne persons norske inntektsskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den inntektsskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat;
- 2) i denne persons norske formuesskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den formuesskatt som er betalt i denne annen kontraherende stat.

Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke i noe tilfelle overstige den del av den norske inntektsskatten, henholdsvis formuesskatten, beregnet før fradraget gis, som faller på den inntekt eller formue som kan skattlegges i denne annen stat.

b) Når en person bosatt i Norge oppebærer inntekt eller eier formue som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst bare skal kunne skattlegges i en annen kontraherende stat, kan Norge medregne inntekten eller formuen i beskatningsgrunnlaget, men skal i den norske skatten av inntekten eller formuen innrømme fradrag for den del av inntektsskatten, henholdsvis formuesskatten, som faller på den inntekt som er oppebåret fra denne annen stat eller den formue som eies der.

c) Når en person bosatt i en kontraherende stat oppebærer gevinst som omhandlet i artikkel 13 punkt 6, og som kan skattlegges i Norge, skal Norge i denne persons norske inntektsskatt innrømme fradrag med et beløp som tilsvarer den skatt som er betalt av gevinsten i den annen kontraherende stat. Fradragsbeløpet skal imidlertid ikke overstige den del av den norske skatten, beregnet før fradraget gis, som faller på gevinsten.”

Anmodning om slik endring fremmes på diplomatisk vei ved underretning til hver av de andre kontraherende stater. Endringen trer i kraft trede dager etter den dag da samtlige andre kontraherende stater har mottatt slik underretning, og dens bestemmelser får anvendelse

- a) på skatter av inntekt som oppebæres den 1. januar nærmest etter at slik underretning er gitt; eller senere, og
- b) på skatter av formue som ilignes skatt i det annet kalenderåret etter at slik underretning er gitt, eller senere.

XII. *Til artikkel 31*

1. Uansett bestemmelsene i artikkel 31 punktene 2 og 3 skal artikkel 15 punkt 4 i avtalen mellom Kongeriket Danmarks regjering og Kongeriket Sveriges regjering av 16. november 1973 til unngåelse av dobbelbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue fortsatt være gjeldende, og dens bestemmelser skal få anvendelse på inntekt som oppbæres innen utgangen av tredje kalenderår etter det år hvori nærværende overenskomst er trådt i kraft.

Etter utgangen av det i første ledd angitte tidsrom opphører de der angitte bestemmelser i avtalen av 16. november [1973] å gjelde.

De i første ledd angitte bestemmelser i avtalen av 16. november 1973 har følgende ordlyd (oversatt til norsk):

”Uansett bestemmelsene i punktene 1 og 2 skal inntekt oppebåret av såkalte grensegjengere som er bosatt i en kontraherende stat, for arbeid utført i den annen kontraherende stat bare kunne skattlegges i den førstnevnte kontraherende stat. Ved anvendelse av denne bestemmelsen anses som grensegjenger slik ansatt person som regelmessig oppholder seg på sitt faste bosted i den kontraherende stat der han er bosatt, men som normalt utfører sitt arbeid i den annen kontraherende stat.”

2. For så vidt angår skattefrihet i Finland og Sverige for fløtningsforeninger som er stiftet for å ivareta fløtningen i Torne og Muonio grenseelvers fløtningsled, gjelder hva derom er truffet særskilt avtale.

3. For så vidt angår spørsmålet om grunnlaget for fordelingen mellom Norge og Sverige av beskatningen av Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolags inntekter, gjelder hva derom er truffet særskilt avtale.

Protokollen skal deponeres i det finske utenriksministerium og bekreftede avskrifter skal av det finske utenriksministerium tilstilles hver av de andre kontraherende staters regjeringer.

TIL BEKREFTELSE AV foranstående har de undertegnede etter behørig fullmakt undertegnet denne protokoll.

GJØRT i Helsinki hinn 22. mars 1983 i ett eksemplar på henholdsvis norsk, dansk, finsk, islandsk og svensk, idet det på svensk utferdiges to tekster, en for Finland og en for Sverige, slik at samtlige tekster har samme gyldighet.

O. BUCHER-JOHANNESSEN

[SWEDISH TEXT FOR SWEDEN — TEXTE SUÉDOIS POUR LA SUÈDE]

AVTAL MELLAN SVERIGE, DANMARK, FINLAND, ISLAND OCH
NORGE FÖR UNDVIKANDE AV DUBBELBESKATTNING BE-
TRÄFFANDE SKATTER PÅ INKOMST OCH FÖRMÖGENHET

Regeringarna i Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge har,
föranledda av önskan att ingå ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning be-
träffande skatter på inkomst och förmögenhet,
överenskommit om följande:

Artikel 1. PERSONER PÅ VILKA AVTALET TILLÄMPAS

Detta avtal tillämpas på personer som har hemvist i en eller flera av de avtals-
slutande staterna.

Artikel 2. SKATTER SOM OMFATTAS AV AVTALET

1. Detta avtal tillämpas på skatter på inkomst och förmögenhet, som påförs
för envar av de avtalsslutande staternas, dess politiska underavdelningars eller lokala
myndigheters räkning, oberoende av det sätt på vilket skatterna uttages.

2. Med skatter på inkomst och förmögenhet förstås alla skatter, som utgår på
inkomst eller förmögenhet i dess helhet eller på delar av inkomst eller förmögenhet,
däri inbegripna skatter på vinst genom överlåtelse av lös eller fast egendom samt
skatter på värdestegring.

3. De för närvarande utgående skatter på vilka avtalet tillämpas är:

a) I Danmark:

- 1) inkomstskatten till staten;
- 2) folkpensionsbidraget;
- 3) det särskilda folkpensionsbidraget;
- 4) bidraget till dagpenningfonden;
- 5) sjömansskatten;
- 6) den särskilda inkomstskatten;
- 7) utdelningsskatten;
- 8) den kommunala inkomstskatten;
- 9) kyrkoskatten;
- 10) den amtskommunala inkomstskatten; och
- 11) förmögenhetsskatten till staten
(i det följande benämnda "dansk skatt").

b) I Finland:

- 1) den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten;
- 2) kommunalskatten;
- 3) kyrkoskatten;
- 4) sjömansskatten; och

- 5) källskatten
(i det följande benämnda "finsk skatt").
- c) I Island:
- 1) den statliga inkomstskatten;
  - 2) den kommunala inkomstskatten; och
  - 3) den statliga förmögenhetsskatten
(i det följande benämnda "isländsk skatt").
- d) I Norge:
- 1) inkomst- och förmögenhetsskatten till staten;
  - 2) inkomst- och förmögenhetsskatten till kommunerna;
  - 3) inkomstskatten till fylkena;
  - 4) den gemensamma skatten till skattefördelningsfonden;
  - 5) avgiften till staten på ersättningar till utländska artister; och
  - 6) sjömansskatten
(i det följande benämnda "norsk skatt").
- e) I Sverige:
- 1) den statliga inkomstskatten, däri inbegripna sjömansskatten och kupongskatten;
  - 2) bevillningsavgiften för vissa offentliga föreställningar;
  - 3) ersättningsskatten;
  - 4) utskiftningskatten;
  - 5) den kommunala inkomstskatten; och
  - 6) den statliga förmögenhetsskatten
(i det följande benämnda "svensk skatt").
4. Detta avtal tillämpas även på skatter av samma eller i huvudsak likartat slag, som efter undertecknandet av avtalet påförs vid sidan av eller i stället för de för närvarande utgående skatterna. De behöriga myndigheterna i de avtalslutande staterna skall meddela varandra de väsentliga ändringar som vidtagits i respektive skattelagstiftning.
5. Avtalet tillämpas inte i fråga om någon avtalslutande stat på särskild beskattning av vinst på lotterier och vadhållning eller på beskattning av arv och gåva.

Artikel 3. ALLMÄNNA DEFINITIONER

1. Om inte sammanhanget föranleder annat, har vid tillämpningen av detta avtal följande uttryck nedan angiven betydelse:

a) "Danmark" åsyftar Konungariket Danmark; "Finland" åsyftar Republiken Finland; "Island" åsyftar Republiken Island; "Norge" åsyftar Konungariket Norge; "Sverige" åsyftar Konungariket Sverige;

uttrycket omfattar även varje utanför respektive stats territorialvatten beläget område, inom vilket denna stat enligt sin lagstiftning och i överensstämmelse med internationell rätt har rättigheter med avseende på utforskning och utnyttjande av naturtillgångar på havsbotten eller i dennas underlag (sådant område benämns i detta avtal "kontinentalsockel");

uttrycket "Danmark" inbegriper inte Färöarna och Grönland; uttrycket "Finland" inbegriper inte landskapet Åland i fråga om den finska kommunalskatten; ut-

trycket "Norge" inbegriper inte Svalbard (med vilket avses även Björnön), Jan Mayen och de norska områdena ("biland") utanför Europa;

b) "person" inbegriper fysisk person, bolag och annan sammanslutning;

c) "bolag" åsyftar juridisk person eller annan som i beskattningshänseende behandlas såsom juridisk person;

d) "företag i en avtalsslutande stat" och "företag i annan avtalsslutande stat" åsyftar företag som bedrivs av person med hemvist i en avtalsslutande stat, respektive företag som bedrivs av person med hemvist i annan avtalsslutande stat;

e) "medborgare" åsyftar fysisk person som har medborgarskap i en avtalsslutande stat och juridisk person eller annan sammanslutning som bildats enligt den lagstiftning som gäller i en avtalsslutande stat;

f) "internationell trafik" åsyftar vid tillämpningen av avtalet i en avtalsslutande stat transport med skepp eller luftfartyg som används av företag som har sin verkliga ledning i annan avtalsslutande stat, utom då skeppet eller luftfartyget används uteslutande mellan platser i den förstnämnda staten;

g) "behörig myndighet" åsyftar:

1) i Danmark: ministern för skatter och avgifter;

2) i Finland: finansministeriet;

3) i Island: finansministern;

4) i Norge: finans- och tulldepartementet;

5) i Sverige: finansministern;

eller den myndighet i envar av dessa stater åt vilken uppdrages att handha frågor rörande detta avtal.

2. Då en avtalsslutande stat tillämpar detta avtal anses, såvida inte sammanhanget föranleder annat, varje uttryck som inte definierats i avtalet, ha den betydelse som uttrycket har enligt den statens lagstiftning rörande sådana skatter på vilka avtalet tillämpas.

Artikel 4. HEMVIST

1. Vid tillämpningen av detta avtal åsyftar uttrycket "person med hemvist i en avtalsslutande stat" person som enligt lagstiftningen i denna stat är skattskyldig där på grund av hemvist, bosättning, plats för företagsledning eller annan liknande omständighet. Uttrycket inbegriper emellertid inte person som är skattskyldig i denna stat endast för inkomst från källa i denna stat eller för förmögenhet belägen där.

2. Då på grund av bestämmelserna i punkt 1 fysisk person har hemvist i flera avtalsslutande stater, bestäms hans hemvist på följande sätt:

a) Han anses ha hemvist i den stat där han har en bostad som stadigvarande står till hans förfogande; om han har en sådan bostad i flera stater, anses han ha hemvist i den stat med vilken hans personliga och ekonomiska förbindelser är starkast (centrum för levnadsintressena);

b) om det inte kan avgöras i vilken stat han har centrum för sina levnadsintressen eller om han inte i någon stat har en bostad som stadigvarande står till hans förfogande, anses han ha hemvist i den stat där han stadigvarande vistas;

c) om han stadigvarande vistas i flera stater eller om han inte vistas stadigvarande i någon av dem, anses han ha hemvist i den stat där han är medborgare;

d) om han är medborgare i flera stater eller om han inte är medborgare i någon av dem, avgör de behöriga myndigheterna i berörda avtalsslutande stater frågan genom ömsesidig överenskommelse.

3. Då på grund av bestämmelserna i punkt 1 annan person än fysisk person har hemvist i flera avtalsslutande stater, anses personen i fråga ha hemvist i den stat där den har sin verkliga ledning.

Artikel 5. FAST DRIFTSTÄLLE

1. Vid tillämpningen av detta avtal åsyftar uttrycket "fast driftställe" en stadigvarande plats för affärsverksamhet, från vilken ett företags verksamhet helt eller delvis bedrivs.

2. Uttrycket "fast driftställe" innefattar särskilt:

- a) plats för företagsledning;
- b) filial;
- c) kontor;
- d) fabrik;
- e) verkstad; och
- f) gruva, olje- eller gaskälla, stenbrott eller annan plats för utvinning av naturtillgångar.

3. Plats för byggnads-, anläggnings- eller installationsarbete utgör fast driftställe endast om verksamheten pågår mer än tolv månader.

4. Utan hinder av föregående bestämmelser i denna artikel anses uttrycket "fast driftställe" inte innefatta:

- a) användningen av anordningar uteslutande för lagring, utställning eller utlämnande av företaget tillhöriga varor;
- b) innehavet av ett företaget tillhörigt varulager uteslutande för lagring, utställning eller utlämnande;
- c) innehavet av ett företaget tillhörigt varulager uteslutande för bearbetning eller förädling genom annat företags försorg;
- d) innehavet av stadigvarande plats för affärsverksamhet uteslutande för inköp av varor eller införskaffande av upplysningar för företaget;
- e) innehavet av stadigvarande plats för affärsverksamhet uteslutande för att för företaget bedriva annan verksamhet av förberedande eller biträdande art;
- f) innehavet av stadigvarande plats för affärsverksamhet uteslutande för att kombinera verksamheter som anges i punkterna a) - e), under förutsättning att hela den verksamhet som bedrivs vid den stadigvarande platsen för affärsverksamhet på grund av denna kombination är av förberedande eller biträdande art.

5. Om person, som inte är sådan oberoende representant på vilken stycke 6 tillämpas, är verksam för ett företag samt i en avtalsslutande stat har och där regelmässigt använder fullmakt att sluta avtal i företagets namn, anses detta företag — utan hinder av bestämmelserna i punkterna 1 och 2 — ha fast driftställe i denna stat i fråga om varje verksamhet som denna person bedriver för företaget. Detta gäller dock inte, om den verksamhet som denna person bedriver är begränsad till sådan som anges i punkt 4 och som — om den bedrevs från en stadigvarande plats för affärsverksamhet — inte skulle göra denna stadigvarande plats för affärsverksamhet till fast driftställe enligt bestämmelserna i nämnda punkt.

6. Företag anses inte ha fast driftställe i en avtalsslutande stat endast på den grund att företaget bedriver affärsverksamhet i denna stat genom förmedling av mäklare, kommissionar eller annan oberoende representant, om sådan person därvid bedriver sin sedvanliga affärsverksamhet.

7. Den omständigheten att ett bolag med hemvist i en avtalsslutande stat kontrollerar eller kontrolleras av ett bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat eller ett bolag som bedriver affärsverksamhet i annan avtalsslutande stat (antingen från fast driftställe eller på annat sätt), medför inte i och för sig att någotdera bolaget utgör fast driftställe för det andra.

Artikel 6. INKOMST AV FAST EGENDOM

1. Inkomst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärfvar av fast egendom (däri inbegripen inkomst av lantbruk och skogsbruk) belägen i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

2. a) Om inte bestämmelserna i punkt b) föranleder annat, har uttrycket "fast egendom" den betydelse som uttrycket har enligt lagstiftningen i den avtalsslutande stat där egendomen är belägen.

b) Uttrycket "fast egendom" inbegriper dock alltid tillbehör till fast egendom, levande och döda inventarier i lantbruk och skogsbruk, rättigheter på vilka bestämmelserna i privaträtten om fast egendom tillämpas, nyttjanderätt till fast egendom samt rätt till föränderliga eller fasta ersättningar för nyttjandet av eller rätten att nyttja mineralförekomst, källa eller annan naturtillgång.

3. Bestämmelserna i punkt 1 tillämpas på inkomst som förvärfvas genom omedelbart brukande, genom uthyrning eller annan användning av fast egendom.

4. Om innehav av aktier eller andra andelar i bolag, vars huvudsakliga ändamål är att inneha fast egendom, berättigar innehavaren av aktierna eller andelarna att nyttja bolaget tillhörig fast egendom, får inkomst, som förvärfvas genom omedelbart brukande, genom uthyrning eller annan användning av sådan nyttjanderätt, beskattas i den avtalsslutande stat där den fasta egendomen är belägen.

5. Bestämmelserna i punkterna 1 och 3 tillämpas även på inkomst av fast egendom som tillhör företag och på inkomst av fast egendom som används vid självständig yrkesutövning.

6. Bestämmelserna i punkt 4 tillämpas även på inkomst på grund av nyttjanderätt som innehas av företag eller som används vid självständig yrkesutövning.

Artikel 7. INKOMST AV RÖRELSE

1. Inkomst av rörelse, som företag i en avtalsslutande stat förvärfvar, beskattas endast i denna stat, såvida inte företaget bedriver rörelse i annan avtalsslutande stat från där beläget fast driftställe. Om företaget bedriver rörelse på sådant sätt, får företagets inkomst beskattas i denna andra stat, men endast så stor del därav som är hänförlig till det fasta driftstället.

2. Om företag i en avtalsslutande stat bedriver rörelse i annan avtalsslutande stat från där beläget fast driftställe, hänförs, om inte bestämmelserna i punkt 3 föranleder annat, i envar av de berörda avtalsslutande staterna till det fasta driftstället den inkomst som det kan antagas att driftstället skulle ha förvärfvat, om det varit ett fristående företag, som bedrivit verksamhet av samma eller liknande slag under samma eller liknande villkor och självständigt avslutat affärer med det företag till vilket driftstället hör.

3. Vid bestämmandet av fast driftställes inkomst medges avdrag för utgifter som uppkommit för det fasta driftstället, härunder inbegripna utgifter för företagets ledning och allmänna förvaltning, oavsett om utgifterna uppkommit i den stat där det fasta driftstället är beläget eller annorstädes.

4. I den mån inkomst hänförlig till fast driftställe brukat i en avtalsslutande stat bestämmas på grundval av en fördelning av företagets hela inkomst på de olika delarna av företaget, skall bestämmelserna i punkt 2 inte hindra att i denna avtalsslutande stat den skattepliktiga inkomsten bestäms genom sådant förfarande. Den fördelningsmetod som används skall dock vara sådan att resultatet överensstämmer med principerna i denna artikel.

5. Inkomst anses inte hänförlig till fast driftställe endast av den anledningen att varor inköps genom det fasta driftställets försorg för företaget.

6. Vid tillämpningen av föregående punkter bestäms inkomst som är hänförlig till det fasta driftstället genom samma förfarande år från år, såvida inte goda och tillräckliga skäl föranleder annat.

7. Ingår i inkomst av rörelse inkomstslag som behandlas särskilt i andra artiklar av detta avtal, berörs bestämmelserna i dessa artiklar inte av reglerna i förevarande artikel.

Artikel 8. SJÖFART OCH LUFTFART

1. Inkomst genom användningen av skepp eller liftfartyg i internationell trafik beskattas endast i den avtalsslutande stat där företaget har sin verkliga ledning. I den mån denna stat på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta hela inkomsten, beskattas inkomsten endast i den stat där företaget har hemvist.

2. Om företag som bedriver sjöfart har sin verkliga ledning ombord på ett skepp, anses ledningen belägen i den avtalsslutande stat där skeppets redare har hemvist.

3. Bestämmelserna i punkt 1 tillämpas även på inkomst som förvärvas genom deltagande i en pool, ett gemensamt företag eller en internationell driftsorganisation.

Artikel 9. FÖRETAG MED INTRESSEGEMENSKAP

1. I fall då

a) ett företag i en avtalsslutande stat direkt eller indirekt deltagar i ledningen eller övervakningen av ett företag i annan avtalsslutande stat eller äger del i detta företags kapital, eller

b) samma personer direkt eller indirekt deltagar i ledningen eller övervakningen av såväl ett företag i en avtalsslutande stat som ett företag i annan avtalsslutande stat eller äger del i dessa företags kapital,

iakttages följande.

Om mellan företagen i fråga om handelsförbindelser eller finansiella förbindelser avtalas eller föreskrivs villkor, som avviker från dem som skulle ha avtalats mellan av varandra oberoende företag, får all inkomst, som utan sådana villkor skulle ha tillkommit det ena företaget men som på grund av villkoren i fråga inte tillkommit detta företag, inräknas i detta företags inkomst och beskattas i överensstämmelse därmed.

2. Då i en avtalsslutande stat uppkommer fråga som avses i punkt 1, skall behörig myndighet i annan avtalsslutande stat som berörs av frågan underrättas i syfte att överväga justering i fråga om beräkningen av inkomsten för det företag som har

hemvist i sådan annan stat. När anledning därtill föreligger, kan de behöriga myndigheterna träffa skäligt avgörande om inkomstens fördelning.

Artikel 10. UTDELNING

1. Utdelning från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till person med hemvist i annan avtalsslutande stat får beskattas i denna andra stat.

2. I fall då mottagare av utdelning med hemvist i en avtalsslutande stat har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat än den där han har hemvist samt den andel på grund av vilken utdelning betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen, får, utan hinder av bestämmelserna i punkterna 1 och 3, utdelning från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till sådan mottagare beskattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14 i den avtalsslutande stat där det fasta driftstället respektive den stadigvarande anordningen finns.

3. Utdelning från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till person med hemvist i annan avtalsslutande stat får beskattas även i den avtalsslutande stat där bolaget som betalar utdelningen har hemvist, enligt lagstiftningen i denna stat, men den skatt som sålunda påförs får inte överstiga:

a) 5 procent av utdelningens bruttobelopp, om mottagaren är ett bolag (med undantag för personsammanslutning och dödsbo) som direkt behärskar minst 25 procent av det utbetalande bolagets kapital;

b) 15 procent av utdelningens bruttobelopp i övriga fall.

4. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 3 a) får isländsk skatt på utdelning höjas från 5 procent till högst 15 procent i den mån sådan utdelning dragits av från det utbetalande bolagets inkomst vid bestämmandet av isländsk skatt.

5. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 3 a) får norsk skatt på utdelning höjas till högst 15 procent. Denna bestämmelse gäller så länge norska bolag är berättigade till avdrag vid statsbeskattningen för utdelad vinst.

6. De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna skall träffa överenskommelse om sättet att genomföra begränsningarna enligt punkterna 3-5.

Bestämmelserna i punkterna 3-5 berör inte bolagets beskattning för vinst av vilken utdelningen betalas.

7. Med uttrycket "utdelning" förstås i denna artikel inkomst av aktier, andelsbevis eller andra rättigheter, som inte är fordringar, med rätt till andel i vinst, samt inkomst av andra andelar i bolag, som enligt lagstiftningen i den stat där det utdelande bolaget har hemvist i skattehänseende behandlas på samma sätt som inkomst av aktier.

8. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 skall utdelning från bolag med hemvist i en avtalsslutande stat till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat än Danmark i denna andra stat vara undantagen från beskattning i den mån detta skulle ha varit fallet enligt lagstiftningen i denna andra stat, om båda bolagen hade varit hemmahörande där.

Utän hinder av bestämmelserna i punkt 1 skall utdelning från bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat än Danmark till bolag med hemvist i Danmark vara undantagen från beskattning i Danmark enligt dansk lagstiftning.

I den mån beloppet av utdelning, som för ett beskattningsår utbetalas av bolag med hemvist i Danmark till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat,

motsvaras av utdelning, som det förstnämnda bolaget, direkt eller genom förmedling av juridisk person, under samma eller tidigare beskattningsår uppburits på aktier eller andra andelar i bolag med hemvist i tredje stat, gäller emellertid undantag från skatt i annan avtalsslutande stat enligt första stycket endast om

- a) den utdelning, som uppburits på aktierna eller andelarna i bolaget med hemvist i tredje stat, underkastats beskattning i Danmark eller,
- b) om så inte är fallet, utdelningen skulle ha varit undantagen från skatt i annan avtalsslutande stat, om aktierna eller andelarna i bolaget med hemvist i tredje stat innehafts direkt av bolaget med hemvist i annan avtalsslutande stat.

I fråga om utdelning från bolag med hemvist i Island till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat gäller undantag från beskattning i annan avtalsslutande stat enligt första stycket endast i den mån utdelningen vid beräkning av isländsk skatt inte får avdragas från det isländska bolagets inkomst.

9. Utan hinder av bestämmelserna i punkterna 3-5 kan de behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna komma överens om att utdelning, som tillfaller i överenskommelsen namngiven institution med allmänt välgörande eller annat allmännyttigt ändamål, vilken enligt lagstiftningen i den avtalsslutande stat där institutionen har hemvist är undantagen från skatt på utdelning, skall i annan avtalsslutande stat vara befriad från skatt på utdelning från bolag i denna andra stat.

10. Om bolag med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar inkomst från annan avtalsslutande stat, får denna andra stat inte beskatta utdelning som bolaget betalar, utom i den mån utdelningen betalas till person med hemvist i denna andra stat eller i den mån den andel på grund av vilken utdelningen betalas äger verkligt samband med fast driftställe eller stadigvarande anordning i denna andra stat, och ej heller beskatta bolagets icke utdelade vinst, även om utdelningen eller den icke utdelade vinsten helt eller delvis utgörs av inkomst som uppkommit i denna andra stat.

11. Uttrycket "personsammanslutning" denna artikel avser:

- a) i fråga om Danmark: "interessentskab", "kommanditselskab" och "partrederi";
- b) i fråga om Finland: öppet bolag, kommanditbolag, partrederibolag och annan sammanslutning som avses i 4 § 2 mom. lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (1043/74) och som inte beskattas såsom självständigt skattesubjekt;
- c) i fråga om Island "sameignarfélag" och "samlög" som inte beskattas såsom självständiga skattesubjekt;
- d) i fråga om Norge: varje sammanslutning utom "aksjeselskap" och "kommandittaksjeselskap";
- e) i fråga om Sverige: handelsbolag, kommanditbolag och enkelt bolag.

Artikel 11. RÄNTA

1. Ränta, som härrör från en avtalsslutande stat och som betalas till person med hemvist i annan avtalsslutande stat, beskattas endast i denna andra stat.

2. I fall då mottagare av ränta med hemvist i en avtalsslutande stat har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat än den där han har hemvist samt den fordran för vilken räntan betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen, får, utan hinder av bestämmelserna i punkt 1, ränta som härrör från en avtalsslutande stat och som betalas till

sådan mottagare beskattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14 i den avtalsslutande stat där det fasta driftstället respektive den stadigvarande anordningen finns.

3. Med uttrycket "ränta" förstås i denna artikel inkomst av varje slags fordran, antingen den säkerställts genom inteckning i fast egendom eller inte och antingen den medför rätt till andel i gäldenärens vinst eller inte. Uttrycket åsyftar särskilt inkomst av värdepapper, som utfärdats av staten, och inkomst av obligationer eller debentures, däri inbegripna agiobelopp och vinster som hänför sig till sådana värdepapper, obligationer eller debentures. Straffavgift på grund av sen betalning anses inte som ränta vid tillämpningen av denna artikel.

4. I fråga om sådana fall då särskilda förbindelser mellan utbetalaren och mottagaren eller mellan dem båda och annan person föranleder att räntebeloppet, med hänsyn till den skuld för vilken räntan betalas, överstiger det belopp som skulle ha avtalats mellan utbetalaren och mottagaren om sådana förbindelser inte förelegat, tillämpas bestämmelserna i denna artikel endast på sistnämnda belopp. I sådant fall beskattas överskjutande belopp enligt lagstiftningen i envar av de berörda avtalsslutande staterna med iakttagande av övriga bestämmelser i detta avtal.

Artikel 12. ROYALTY

1. Royalty, som härrör från en avtalsslutande stat och som betalas till person med hemvist i annan avtalsslutande stat, beskattas endast i denna andra stat.

2. I fall då mottagare av royalty med hemvist i en avtalsslutande stat har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat än den där han har hemvist samt den rättighet eller egendom i fråga om vilken royaltyn betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen, får, utan hinder av bestämmelserna i punkt 1, royalty som härrör från en avtalsslutande stat och som betalas till sådan mottagare beskattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14 i den avtalsslutande stat där det fasta driftstället respektive den stadigvarande anordningen finns.

3. Med uttrycket "royalty" förstås i denna artikel varje slag av betalning som mottages såsom ersättning för nyttjandet av eller för rätten att nyttja upphovsrätt till litterärt, konstnärligt eller vetenskapligt verk (biograffilm samt film och band för radio- och televisionssändning däri inbegripna), patent, varumärke, mönster eller modell, ritning, hemligt recept eller hemligt tillverkningsmetod samt för nyttjandet av eller för rätten att nyttja industriell, kommersiell eller vetenskaplig utrustning eller för upplysning om erfarenhetsrön av industriell, kommersiell eller vetenskaplig natur.

4. I fråga om sådana fall då särskilda förbindelser mellan utbetalaren och mottagaren eller mellan dem båda och annan person föranleder att royaltybeloppet, med hänsyn till det nyttjande, den rätt eller den upplysning för vilken royaltyn betalas, överstiger det belopp som skulle ha avtalats mellan utbetalaren och mottagaren om sådana förbindelser inte förelegat, tillämpas bestämmelserna i denna artikel endast på sistnämnda belopp. I sådant fall beskattas överskjutande belopp enligt lagstiftningen i envar av de berörda avtalsslutande staterna med iakttagande av övriga bestämmelser i detta avtal.

Artikel 13. REALISATIONSVINST

1. Vinst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar på grund av överlåtelse av sådan fast egendom som avses i artikel 6 punkt 2 och som är belägen i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

2. Vinst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar på grund av överlåtelse av aktie eller annan andel som avses i artikel 6 punkt 4, får beskattas i den avtalsslutande stat där den fasta egendomen är belägen.

3. Vinst på grund av överlåtelse av lös egendom, som utgör del av rörelsetillgångarna i fast driftställe, vilket ett företag i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, eller av lös egendom hänförlig till stadigvarande anordning för att utöva självständig yrkesverksamhet, som person med hemvist i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat. Detsamma gäller vinst på grund av överlåtelse av sådant fast driftställe (för sig eller tillsammans med hela företaget) eller av sådan stadigvarande anordning.

4. Vinst på grund av överlåtelse av skepp eller luftfartyg som används i internationell trafik samt lös egendom som är hänförlig till användningen av sådant skepp eller luftfartyg beskattas endast i den avtalsslutande stat där företaget har sin verkliga ledning. I den mån denna stat på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta hela vinsten, beskattas vinsten endast i den stat där företaget har hemvist.

5. Vinst på grund av överlåtelse av annan egendom än sådan som avses i punkterna 1-4 beskattas endast i den avtalsslutande stat där överlåtaren har hemvist.

6. Bestämmelserna i punkt 5 berör inte Norges rätt att enligt sin egen lagstiftning beskatta vinst på grund av överlåtelse av aktier i norskt bolag när aktierna tillhör person som har hemvist i annan avtalsslutande stat och som under någon del av de senaste fem åren före överlåtelsen av aktierna har haft hemvist i Norge.

7. Bestämmelserna i punkt 5 berör inte Sveriges rätt att enligt sin egen lagstiftning beskatta vinst som person med hemvist i annan avtalsslutande stat förvärvar på grund av överlåtelse av aktier eller andelar i bolag vars väsentliga tillgångar utgörs av fast egendom, under förutsättning att personen i fråga har haft hemvist i Sverige under någon del av de senaste fem åren före överlåtelsen.

Artikel 14. SJÄLVSTÄNDIG YRKESUTÖVNING

1. Inkomst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar genom att utöva fritt yrke eller annan självständig verksamhet, beskattas endast i denna stat om han inte i annan avtalsslutande stat har stadigvarande anordning, som regelmässigt står till hans förfogande för att utöva verksamheten. Om han har sådan stadigvarande anordning, får inkomsten beskattas i denna andra stat men endast så stor del därav som är hänförlig till denna stadigvarande anordning.

2. Uttrycket "fritt yrke" inbegriper särskilt självständig vetenskaplig, litterär och konstnärlig verksamhet, uppfostrings- och undervisningsverksamhet samt sådan självständig verksamhet som läkare, advokat, ingenjör, arkitekt, tandläkare och revisor utövar.

Artikel 15. ENSKILD TJÄNST

I. Om inte bestämmelserna i artiklarna 16, 18, 19, 20 och 21 föranleder annat, beskattas lön, arvode och annan liknande ersättning, som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppstår på grund av anställning, endast i denna stat, såvida inte

arbetet utförs i annan avtalsslutande stat. Om arbetet utförs i denna andra stat, får ersättning som uppbärs för arbetet beskattas där.

2. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 beskattas ersättning, som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär för arbete som utförs i annan avtalsslutande stat, endast i den förstnämnda staten, om

- a) mottagaren vistas i denna andra stat under tidrymd eller tidrymder som sammanlagt inte överstiger 183 dagar under kalenderåret i fråga, och
- b) ersättningen betalas av arbetsgivare som inte har hemvist i denna andra stat eller på dennes vägnar, samt
- c) ersättningen inte belastar fast driftställe eller stadigvarande anordning som arbetsgivaren har i denna andra stat.

3. Utan hinder av föregående bestämmelser i denna artikel beskattas inkomst av arbete som utförs ombord på

- a) danskt, finskt, isländskt, norskt eller svenskt skepp endast i den avtalsslutande stat vars nationalitet skeppet har; vid tillämpningen av denna bestämmelse likställs utländskt skepp, som befraktas på så kallad bareboat basis av ett företag i en avtalsslutande stat, med danskt, finskt, isländskt, norskt respektive svenskt skepp;
- b) luftfartyg i internationell trafik endast i den avtalsslutande stat där den som förvärvar arbetsinkomsten har hemvist;
- c) fiske-, sälfångst- eller valfångstfartyg endast i den avtalsslutande stat där den som förvärvar arbetsinkomsten har hemvist, även då inkomsten för arbetet utgår i form av viss lott eller andel av vinsten av fiske-, sälfångst- eller valfångstverksamheten.

Artikel 16. STYRELSEARVODE

Styrelsearvode och annan liknande ersättning, som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär i egenskap av medlem i styrelse eller annat liknande organ i bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

Artikel 17. ARTISTER OCH IDROTTSMÄN

1. Utan hinder av bestämmelserna i artiklarna 14 och 15 får inkomst, som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar genom sin personliga verksamhet i annan avtalsslutande stat i egenskap av artist, såsom teater- eller filmskådespelare, radio- eller televisionsartist eller musiker, eller av idrottsman, beskattas i denna andra stat.

2. I fall då inkomst genom verksamhet, som artist eller idrottsman utövar i denna egenskap, inte tillfaller artisten eller idrottsmannen själv utan annan person, får denna inkomst, utan hinder av bestämmelserna i artiklarna 7, 14 och 15, beskattas i den avtalsslutande stat där artisten eller idrottsmannen utövar verksamheten.

3. Om den avtalsslutande stat, där verksamhet som avses i punkterna 1 och 2 utövas, enligt sin lagstiftning inte kan beskatta där angiven inkomst, beskattas inkomsten endast i den avtalsslutande stat där mottagaren har hemvist.

Artikel 18. PENSION, LIVRÄNTA OCH UTBETALNING ENLIGT SOCIALLAGSTIFTNINGEN

1. Pension och livränta som betalas från en avtalsslutande stat samt utbetalning enligt sociallagstiftningen i en avtalsslutande stat beskattas endast i denna stat.

2. Med uttrycket "livränta" förstås ett fastställt belopp, som betalas periodiskt på fastställda tider under vederbörandes livstid eller under angiven eller fast-

ställbar tidrymd och som utgår på grund av förpliktelse att verkställa dessa utbetalningar såsom ersättning för däremot fullt svarande vederlag i penningar eller penningars värde.

Artikel 19. OFFENTLIG TJÄNST

1. Ersättning (med undantag för pension), som betalas av en avtalsslutande stat, dess politiska underavdelningar, lokala myndigheter eller offentligrättsliga institutioner till fysisk person på grund av arbete som utförs i denna stats, dess politiska underavdelningars, lokala myndigheters eller offentligrättsliga institutioners tjänst, beskattas endast i denna stat.

2. Sådan ersättning beskattas emellertid endast i den avtalsslutande stat där arbetet utförs, om mottagaren är person med hemvist i denna stat och

- a) är medborgare i denna stat; eller
- b) inte fick hemvist i denna stat uteslutande för att utföra arbetet; eller
- c) inte kan beskattas för ersättningen i den stat från vilken denna betalas.

Artikel 20. STUDERANDE OCH PRAKTIKANTER

1. Person som vistas i en avtalsslutande stat uteslutande för

- a) studier vid universitet eller annan undervisningsanstalt i denna avtalsslutande stat, eller
- b) affärs-, industri-, lantbruks- eller skogsbrukspraktik i denna avtalsslutande stat, och som har eller omedelbart före vistelsen hade hemvist i annan avtalsslutande stat, beskattas inte i den förstnämnda staten för belopp som han erhåller från källa utanför denna stat för sitt uppehälle, sin undervisning eller utbildning.

2. Person som studerar vid universitet eller annan undervisningsanstalt i en avtalsslutande stat och som under tillfällig vistelse i annan avtalsslutande stat har anställning i denna andra stat under högst 100 dagar under ett och samma kalenderår för att erhålla praktisk erfarenhet i anslutning till studierna, beskattas i sistnämnda avtalsslutande stat endast för den del av inkomsten av anställningen som överstiger en genomsnittlig månadsinkomst av 2 000 svenska kronor eller motsvarande i danskt, finskt, isländskt eller norskt myntslag. Från beskattning enligt denna punkt undantages dock sammanlagt högst 6 000 svenska kronor per kalenderår eller motsvarande i danskt, finskt, isländskt eller norskt myntslag. Förenämnda belopp innefattar personligt avdrag för kalenderåret i fråga.

3. De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna träffar överenskommelse om tillämpningen av bestämmelserna i punkt 2. De behöriga myndigheterna kan också träffa överenskommelse om sådan ändring av där omnämnda belopp som finnes skäligen med hänsyn till förändring i penningvärde, ändrad lagstiftning i någon av de avtalsslutande staterna eller annan liknande omständighet.

Artikel 21. AFFÄRSVERKSAMHET OCH ANSTÄLLNING UTANFÖR EN AVTALSSLUTANDE STATS KUST

1. Om inte bestämmelserna i punkterna 2 och 3 föranleder annat, anses sådan person med hemvist i en avtalsslutande stat, som utanför annan avtalsslutande stats kust bedriver affärsverksamhet som har samband med utforskning eller utnyttjande av naturtillgångar på denna andra stats havsbottenområde, ha fast driftställe eller stadigvarande anordning i denna andra stat.

2. Bestämmelserna i punkt 1 tillämpas inte, om verksamheten pågår under tidrymd eller tidrymder som sammanlagt inte överstiger 30 dagar under loppet av en tidrymd av tolv månader.

3. Vid tillämpningen av punkt 2 gäller, att verksamhet, som bedrivs av ett företag som har intressegemenskap med annat företag, anses bedriven av det förstnämnda företaget, om verksamheten i väsentlig grad är densamma som den som bedrivs av detta andra företag. Företag anses ha intressegemenskap, om det ena företaget direkt eller indirekt deltagar i ledningen eller övervakningen av det andra företaget eller äger del i detta företags kapital eller om samma personer direkt eller indirekt deltagar i ledningen eller övervakningen av båda företagen eller äger del i dessa företags kapital.

4. Bestämmelserna i artikel 8 punkt 1 tillämpas på inkomst av transport av personal och materiel med skepp eller luftfartyg till havsbottenområde som avses i punkt 1 eller av drift av bogserbåtar, försörjningsfartyg och andra fartyg som används för liknande uppgifter i samband med verksamhet som avses i nämnda punkt.

5. Bestämmelserna i artikel 13 punkt 4 och artikel 23 punkt 3 tillämpas på vinst på grund av överlåtelse av skepp, båtar och luftfartyg som avses i punkt 4 respektive förmögenhet bestående av sådana skepp, båtar och luftfartyg.

6. Utan hinder av övriga bestämmelser i detta avtal gäller följande om beskattningen av lön och annan liknande ersättning som person med hemvist i en avtalsslutande stat uppbär på grund av arbete vilket utförs utanför annan avtalsslutande stats kust för arbetsgivare som bedriver sådan verksamhet där som avses i punkt 1:

a) Om inte bestämmelserna i punkterna b)-d) föranleder annat, får sådan ersättning beskattas i denna andra stat endast om arbetet pågår där under tidrymd eller tidrymder som sammanlagt överstiger 30 dagar under en tidrymd av tolv månader.

b) Sådan ersättning beskattas endast i den förstnämnda avtalsslutande staten om

- 1) arbetet har samband med utnyttjandet av oljeförekomster som befinner sig på mittlinjen mellan en avtalsslutande stat och annan stat,
- 2) avtal föreligger mellan dessa stater om gemensamt utnyttjande av förekomsterna, och
- 3) utnyttjandet sker samtidigt på båda sidor om mittlinjen.

Bestämmelserna i denna punkt tillämpas endast efter överenskommelse därom mellan de behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna.

c) Sådan ersättning beskattas enligt bestämmelserna i artikel 15 punkt 3 a), om arbetet utförs ombord på båt eller skepp som avses i punkt 4 av denna artikel.

d) Sådan ersättning beskattas endast i den stat där företaget har sin verkliga ledning, om arbetet utförs ombord på luftfartyg som avses i punkt 4 av denna artikel.

7. Med uttrycket "havsbottenområde" förstås i denna artikel havsbotten och dennas underlag inom en avtalsslutande stats territorialvatten samt denna stats kontinentalsockel.

Artikel 22. ANNAN INKOMST

1. Inkomst som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar och som inte behandlas i föregående artiklar i detta avtal beskattas endast i denna stat, oavsett varifrån inkomsten härrör.

2. Bestämmelserna i punkt 1 tillämpas inte om inkomsttagaren har hemvist i en avtalsslutande stat och har fast driftställe eller stadigvarande anordning i annan avtalsslutande stat samt den rättighet eller egendom i fråga om vilken inkomsten betalas äger verkligt samband med rörelse som bedrivs från det fasta driftstället respektive självständig yrkesverksamhet som utövas från den stadigvarande anordningen. I sådant fall tillämpas bestämmelserna i artikel 7 respektive artikel 14. Ingår i fast driftställe eller stadigvarande anordning fast egendom som avses i artikel 6 punkt 2 eller aktier eller annan andel som avses i artikel 6 punkt 4 beskattas emellertid inkomst av sådan egendom eller andel med tillämpning av bestämmelserna i artikel 6.

Artikel 23. FÖRMÖGENHET

1. Förmögenhet bestående av sådan fast egendom som avses i artikel 6 punkt 2, vilken person med hemvist i en avtalsslutande stat innehar och vilken är belägen i annan avtalsslutande stat, får beskattas i denna andra stat.

2. Aktie eller annan andel i bolag, som avses i artikel 6 punkt 4, vilken person med hemvist i en avtalsslutande stat innehar, får beskattas i den avtalsslutande stat där den fasta egendomen är belägen.

3. Förmögenhet bestående av skepp och luftfartyg som används i internationell trafik samt av lös egendom som är hänförlig till användningen av sådant skepp och luftfartyg beskattas endast i den avtalsslutande stat där företaget har sin verkliga ledning. I den mån denna stat på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta hela förmögenheten, beskattas förmögenheten endast i den stat där företaget har hemvist.

4. All annan förmögenhet, oavsett var denna är belägen, som person med hemvist i en avtalsslutande stat innehar, beskattas endast i denna stat.

5. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 4 får emellertid förmögenhet bestående av lös egendom, som utgör del av rörelsetillgångarna i fast driftställe, vilket ett företag i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, eller av lös egendom, som är hänförlig till stadigvarande anordning för att utöva självständig yrkesverksamhet, som person med hemvist i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, beskattas i denna andra stat.

Artikel 24. DÖDSBO

Inkomst eller förmögenhet, som beskattas hos dödsbo med hemvist i en avtalsslutande stat, får inte beskattas hos dödsbodelägare med hemvist i annan avtalsslutande stat.

Artikel 25. UN DANRÖJANDE AV DUBBELBESKATTNING

1. Danmark

a) Om person med hemvist i Danmark förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Danmark, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 punkt 8 andra stycket eller punkt b) föranleder annat,

- 1) från denna persons danska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons danska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkingsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den danska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Danmark förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Danmark inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den danska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

2. Finland

a) Om person med hemvist i Finland förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Finland, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 punkt 8 första stycket eller punkt b) föranleder annat,

- 1) från denna persons finska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons finska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den finska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Finland förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Finland inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den finska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

3. Island

a) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Island, såvida inte bestämmelserna i punkterna b) eller c) föranleder annat, undanta sådan inkomst eller förmögenhet från beskattning.

b) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst som enligt bestämmelserna i artikel 10 får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Island, såvida inte bestämmelserna i punkt 8 första stycket av nämnda artikel föranleder annat, från denna persons isländska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra stat. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den isländska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst som får beskattas i denna andra stat.

c) Om inkomst, som person med hemvist i Island förvärvar eller förmögenhet som sådan person innehar, enligt bestämmelse i avtalet är undantagen från beskattning där, får Island likväl vid bestämmandet av beloppet av den isländska skatten på denna persons återstående inkomst eller förmögenhet beakta den inkomst eller förmögenhet som undantagits från skatt.

4. Norge

a) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat,

skall Norge, såvida inte bestämmelserna i punkterna *b)*, *c)* eller *d)* föranleder annat, undantaga sådan inkomst eller förmögenhet från beskattning.

b) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst som enligt bestämmelserna i artikel 10 eller artikel 21 får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Norge, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 punkt 8 första stycket föranleder annat, från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra stat. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den norska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst som får beskattas i denna andra stat.

c) Om inkomst, som person med hemvist i Norge förvärvar eller förmögenhet som sådan person innehar, enligt bestämmelserna i avtalet är undantagen från beskattning där, får Norge likväl vid bestämmandet av beloppet av den norska skatten på denna persons återstående inkomst eller förmögenhet beakta den inkomst eller förmögenhet som undantagits från skatt.

d) Om person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar vinst som avses i artikel 13 punkt 6 och som får beskattas i Norge, skall Norge från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den skatt som i den andra avtalsslutande staten betalats på vinsten. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den norska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på vinsten.

5. Sverige

a) Om person med hemvist i Sverige förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Sverige, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 punkt 8 första stycket eller punkterna *b)*, *c)* eller *d)* föranleder annat,

- 1) från denna persons svenska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;
- 2) från denna persons svenska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den svenska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Vid tillämpningen av punkt *a)* skall, då enligt särskild lagstiftning lättnad medgivits vid finsk inkomst- eller förmögenhetsbeskattning av ett svenskt företags fasta driftställe i Finland, från svensk skatt på företagets inkomst eller förmögenhet avräknas den inkomstskatt respektive förmögenhetsskatt som skulle ha utgått i Finland om sådan skattelättnad inte hade medgivits.

c) Om person med hemvist i Sverige förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Sverige inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den svenska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

d) Om person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar vinst som avses i artikel 13 punkt 7 och som får beskattas i Sverige, skall Sverige från denna persons svenska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den skatt som i den andra avtalsslutande staten betalats på vinsten. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte

överstiga den del av den svenska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på vinsten.

Artikel 26. BEGRÄNSNING AV BESKATTNINGSRÄTTEN

Inkomst som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvar eller förmögenhet som sådan person innehar får inte beskattas i annan avtalsslutande stat, såvida inte beskattning uttryckligen är tillåten enligt detta avtal.

Artikel 27. FÖRBUD MOT DISKRIMINERING

1. Medborgare i en avtalsslutande stat skall inte i annan avtalsslutande stat bli föremål för beskattning eller därmed sammanhängande krav som är av annat slag eller mer tyngande än den beskattning och därmed sammanhängande krav som medborgare i denna andra stat under samma förhållanden är eller kan bli underkastad. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 1 tillämpas denna bestämmelse även på person som inte har hemvist i en eller flera av de avtalsslutande staterna.

2. Beskattningen av fast driftställe eller stadigvarande anordning, som företag eller person med hemvist i en avtalsslutande stat har i annan avtalsslutande stat, skall i denna andra stat inte vara mindre fördelaktig än beskattningen av företag eller person med hemvist i denna andra stat, som bedriver verksamhet av samma slag.

Denna bestämmelse anses inte medföra förpliktelse för en avtalsslutande stat att medge person med hemvist i annan avtalsslutande stat sådant personligt avdrag vid beskattningen, sådan skattebefrielse eller skattenedsättning på grund av civilstånd eller försörjningsplikt mot familj som medges person med hemvist i den förstnämnda staten. Bestämmelsen medför inte heller rätt att i en avtalsslutande stat erhålla avdrag vid beskattningen eller skattebefrielse för utdelning eller annan utbetalning till bolag med hemvist i annan avtalsslutande stat.

Bestämmelsen i första stycket hindrar inte heller en avtalsslutande stat att beskatta inkomst, som fast driftställe förvärvar, enligt reglerna i denna stats egen lagstiftning, om det fasta driftstället tillhör aktiebolag eller därmed jämförligt bolag i annan avtalsslutande stat. Beskattningen skall dock motsvara den beskattning som tillämpas för aktiebolag eller därmed jämförligt bolag med hemvist i den förstnämnda avtalsslutande staten på dess inkomst, beräknad utan avdrag för utdelad vinst.

3. Utom i de fall då bestämmelserna i artikel 9 punkt 1, artikel 11 punkt 4 eller artikel 12 punkt 4 tillämpas, är ränta, royalty och annan utbetalning från företag i en avtalsslutande stat till person med hemvist i annan avtalsslutande stat avdragsgilla vid bestämmandet av den beskattningsbara inkomsten för sådant företag på samma villkor som betalning till person med hemvist i den förstnämnda staten. På samma sätt är skuld som företag i en avtalsslutande stat har till person med hemvist i annan avtalsslutande stat avdragsgill vid bestämmandet av sådant företags beskattningsbara förmögenhet på samma villkor som skuld till person med hemvist i den förstnämnda staten.

4. Företag i en avtalsslutande stat, vars kapital helt eller delvis ägs eller kontrolleras, direkt eller indirekt, av en eller flera personer med hemvist i en eller flera av de andra avtalsslutande staterna, skall inte i den förstnämnda staten bli föremål för beskattning eller därmed sammanhängande krav som är av annat slag eller mer tyngande än den beskattning och därmed sammanhängande krav som annat liknande företag i den förstnämnda staten är eller kan bli underkastat.

5. Bestämmelserna i denna artikel anses inte medföra förpliktelse för Norge att medge medborgare i annan avtalsslutande stat, som inte är född i Norge av norska föräldrar, de särskilda skatteförmåner som enligt 22 § skattelagen den 18 augusti 1911 medges norsk medborgare och person född i Norge av norska föräldrar (person med norsk "innfødsrett").

6. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 2 tillämpas bestämmelserna i förevarande artikel på skatter av varje slag och beskaffenhet.

Artikel 28. FÖRFARANDET VIT ÖMSESIDIG ÖVERENSKOMMELSE

1. Om en person anser att i en eller flera av de avtalsslutande staterna vidtagits åtgärder som för honom medför eller kommer att medföra beskattning som strider mot bestämmelserna i detta avtal, kan han, utan att detta, påverkar hans rätt att använda sig av de rättsmedel som finns i dessa staters interna rättsordning, framlägga saken för den behöriga myndigheten i den avtalsslutande stat där han har hemvist eller, om fråga är om tillämpningen av artikel 27 punkt 1, i den avtalsslutande stat där han är medborgare.

2. Om den behöriga myndigheten finner invändningen grundad men inte själv kan få till stånd en tillfredsställande lösning, skall myndigheten söka lösa frågan genom ömsesidig överenskommelse med behörig myndighet i annan avtalsslutande stat, som berörs av frågan, i syfte att undvika beskattning som strider mot detta avtal. Om den stat hos vars behöriga myndighet personen i fråga har framlagt saken inte själv berörs av frågan, skall denna behöriga myndighet överlämna saken till behörig myndighet i någon av de stater som berörs av frågan.

3. Om svårigheter eller tvivelsmål uppkommer mellan avtalsslutande stater beträffande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, skall de behöriga myndigheterna i dessa stater överlägga för att söka lösa frågan genom särskild överenskommelse. De behöriga myndigheterna i avtalsslutande stater kan även överlägga för att undanröja dubbelbeskattning i sådana fall som inte omfattas av detta avtal eller för att genom särskild överenskommelse lösa frågor som, utan att vara reglerade i avtalet, på grund av olikhet i vederbörande staters principer för skattens beräkning eller av andra skäl kan uppkomma i fråga om de skatter som avses i artikel 2.

Innan beslut fattas i fråga som avses i första stycket, skall resultatet av överläggningar som där avses snarast delges behöriga myndigheter i övriga avtalsslutande stater. Finner behörig myndighet i en avtalsslutande stat att överläggningar bör äga rum mellan de behöriga myndigheterna i samtliga avtalsslutande stater, skall på begäran av den behöriga myndigheten i den förstnämnda avtalsslutande staten sådana överläggningar äga rum utan dröjsmål.

Artikel 29. DIPLOMATISKA FÖRETRÄDARE OCH KONSULÄRA TJÄNSTEMÄN

Bestämmelserna i detta avtal berör inte de privilegier vid beskattningen som enligt folkrättens allmänna regler eller bestämmelser i särskilda överenskommelser tillkommer diplomatiska företrädare eller konsulära tjänstemän.

Artikel 30. TERRITORIELL UTVIDGNING

1. Detta avtal kan antingen i sin helhet eller med erforderliga ändringar utvidgas till att omfatta de områden som undantagits från avtalets tillämpningsområde enligt bestämmelserna i artikel 3 punkt 1 a), under förutsättning att där påförs skatter av samma eller i huvudsak likartat slag som de som avses i detta avtal. Sådan utvidgning gäller från den dag och med de ändringar och villkor, häri inbegripet

bestämmelser om upphörande, som kan särskilt överenskommas mellan de avtalslutande staterna genom diplomatisk noteväxling.

2. Om detta avtal enligt artikel 32 upphör att gälla skall, såvida inte annat överenskommits mellan de avtalslutande staterna, avtalet upphöra att gälla även beträffande varje område vartill avtalet utvidgats enligt denna artikel.

Artikel 31. IKRAFTTRÄDANDE

1. Detta avtal träder i kraft trettio dagar efter den dag då samtliga avtalslutande stater meddelat det finska ministeriet för utrikesärendena, att de åtgärder vidtagits som erfordras för ikraftträdande i respektive stat. Det finska ministeriet för utrikesärendena underrättar de övriga avtalslutande staterna om mottagandet av dessa meddelanden.

2. Sedan detta avtal trätt i kraft, tillämpas dess bestämmelser på inkomst som förvärvas från och med den 1 januari närmast efter ikraftträdandet och på förmögenhet på vilken skatt utgår på grund av taxering andra kalenderåret efter ikraftträdandet eller senare.

3. Nedanstående avtal skall upphöra att gälla och skall inte längre tillämpas i fråga om inkomst eller förmögenhet på vilka förevarande avtal blir tillämpligt enligt punkt 2:

- Överenskommelse den 19 oktober 1925 mellan Konungariket Danmark och Republiken Finland om befrielse från kommunalskatt för vissa personer;
- Avtal den 22 februari 1957 mellan Konungariket Danmark och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;
- Avtal den 23 januari 1964 mellan Konungariket Sverige och Republiken Island för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet;
- Avtal den 7 april 1964 mellan Konungariket Danmark och Republiken Finland för undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet samt förhindrande av kringgående av skatt, med senare ändringar;
- Avtal den 30 mars 1966 mellan Republiken Island och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;
- Avtal den 21 maj 1970 mellan Konungariket Danmark och Republiken Island för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;
- Avtal den 1 november 1971 mellan Konungariket Sverige och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet;
- Avtal den 12 januari 1972 mellan Republiken Finland och Konungariket Norge för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av kringgående av skatt beträffande skatter på inkomst och förmögenhet;
- Avtal den 2 mars 1972 mellan Republiken Finland och Republiken Island för undvikande av dubbelbeskattning av inkomst och förmögenhet och förhindrande av kringgående av skatt;
- Avtal den 27 juni 1973 mellan Konungariket Sveriges regering och Republiken Finlands regering för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet, med senare ändringar;

— Avtal den 16 november 1973 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet.

Artikel 32. UPPHÖRANDE

Detta avtal skall förbli i kraft utan tidsbegränsning men avtalslutande stat kan på diplomatisk väg uppsäga avtalet genom underrättelse till envar av de andra avtalslutande staterna senast sex månader före utgången av ett kalenderår. Har uppsägningstiden iakttagits, upphör avtalet att gälla i förhållandet mellan den stat som verkställt uppsägningen och övriga avtalslutande stater:

- a) i fråga om inkomst som förvärvas den 1 januari året närmast efter det då uppsägningen skedde eller senare, samt
- b) i fråga om förmögenhet för vilken skatt utgår på grund av taxering andra kalenderåret närmast efter det då uppsägningen skedde eller senare.

Avtalet skall vara deponerat i det finska ministeriet för utrikesärendena och bestyrkta avskrifter skall av det finska ministeriet för utrikesärendena tillställas var och en av de andra avtalslutande staternas regeringar.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

SOM SKEDDE i Helsingfors den 22 mars 1983 i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, varvid på svenska språket utfärdades två texter, en för Sverige och en för Finland, vilka samtliga texter har lika vitsord.

KAJ SUNDBERG

PROTOKOLL

Vid undertecknande av det i dag mellan regeringarna i Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge ingångna avtalet för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet har undertecknade överenskommit om följande bestämmelser som utgör en integrerande del av avtalet:

I. *Till artikel 5*

I fall då ett företag i en avtalslutande stat samtidigt har flera platser för byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten i annan avtalslutande stat och verksamheten vid någon av dessa platser pågår mer än tolv månader, kan de behöriga myndigheterna i dessa stater genom överenskommelse söka avgöra, om sådana platser tillsammans utgör fast driftställe i den andra avtalslutande staten.

Motsvarande skall gälla, om ett företag i en avtalslutande stat har flera på varandra följande platser för byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten i den andra staten och den sammanlagda tiden för verksamheten överstiger tolv månader.

II. *Till artiklarna 7 och 15*

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 7 beskattas inkomst, vilken företag i Norge eller Sverige förvärvar genom verksamhet som bedrivs i Sverige respektive Norge, endast i den stat där företaget har hemvist, om verksamheten avser uppsättning och underhåll av spärrstängsel för renar på sträckor längs den norsk-svenska riksgrensens, vilka sträckor anges i överenskommelse enligt punkt 4.

2. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 15 beskattas inkomst, vilken person med hemvist i Norge eller Sverige förvärvat genom personligt arbete som utförs i Sverige respektive Norge, endast i den stat där denna person har hemvist, om arbetet avser uppsättning och underhåll av spårstängsel för renar på sträckor längs den norsk-svenska riksgränsen, vilka sträckor anges i överenskommelse enligt punkt 4.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 beträffande företag i, respektive person med hemvist i Norge eller Sverige skall äga motsvarande tillämpning beträffande företag i, respektive person med hemvist i Finland eller Norge.

4. De behöriga myndigheterna i berörda avtalsslutande stater skall genom ömsesidig överenskommelse fastställa de sträckor längs vederbörande riksgrens på vilka bestämmelserna i punkterna 1-3 skall tillämpas.

III. *Till artiklarna 7, 10-15, 19, 20 och 23*

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 7, artikel 10 punkt 2, artikel 11 punkt 2 och artikel 12 punkt 2 beskattas inkomst, som företag i Danmark eller Sverige förvärvat i samband med byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där företaget har hemvist.

2. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 13 punkt 3 beskattas vinst, som företag i eller person med hemvist i Danmark eller Sverige förvärvat på grund av överlåtelse av där angiven egendom vilken används vid byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där företaget respektive personen har hemvist.

3. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 14 punkt 1, artikel 15 punkt 1, artikel 19 och artikel 20 beskattas inkomst, som person med hemvist i Danmark eller Sverige förvärvat i samband med byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där personen har hemvist.

4. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 23 punkt 5 beskattas där angiven förmögenhet, som företag i eller person med hemvist i Danmark eller Sverige innehar och som används vid byggandet och driften av fasta förbindelser över Öresund, endast i den stat där företaget respektive personen har hemvist.

IV. *Till artiklarna 8, 13, 15 och 23*

1. Bestämmelserna i artikel 8 punkt 1, artikel 13 punkt 4 och artikel 23 punkt 3 tillämpas i Danmark, Norge och Sverige i fråga om delägarna i konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS) på inkomst eller realisationsvinst som förvärvas samt förmögenhet som innehas av konsortiet i förhållande till den andel dessa delägare innehar i konsortiet.

2. Bestämmelserna i artikel 15 punkt 3 a) tillämpas även på inkomst av arbete som utförs ombord på luftfartyg som används i inrikestrafik av konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS).

V. *Till artiklarna 8, 13 och 23*

Andel i inkomst av verksamhet som avses i artikel 8 punkt 1, andel i vinst på grund av överlåtelse av egendom som avses i artikel 13 punkt 4, samt andel i förmögenhet som avses i artikel 23 punkt 3 som person med hemvist i en avtalsslutande stat förvärvat eller innehar på grund av delägarskap i företag, beskattas endast i denna stat, om

a) delägarna har hemvist i olika avtalsslutande stater, och

- b) företaget drivs av bolag eller annan sammanslutning med solidariskt ansvariga delägare, av vilka minst en tillika är obegränsat ansvarig, samt
- c) det inte är uppenbart, att företaget har sin verkliga ledning endast i en avtalslutande stat.

De behöriga myndigheterna i de avtalslutande staterna kan träffa överenskommelse om tillämpning av de i första stycket angivna beskattningsprinciperna även i fall då där angivna förutsättningar inte föreligger.

VI. *Till artikel 12*

När en bestämmelse som medger Finland rätt att beskatta s.k. industriell royalty som betalas från Finland intagits i de avtal för undvikande av dubbelskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet som Finland ingått med flertalet av de industrialiserade medlemsstaterna i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), skall förhandlingar mellan de avtalslutande staterna snarast möjligt inledas i syfte att få till stånd en motsvarande rätt för den avtalslutande stat från vilken royaltyn härrör i förhållande till de övriga avtalslutande staterna.

VII. *Till artikel 15*

Utan hinder av bestämmelserna i artikel 15 punkterna 1 och 2 beskattas inkomst, vilken person med hemvist i kommun i Finland, Norge eller Sverige som gränsar till landgränsen mellan Finland och Sverige respektive Finland och Norge, förvärfvar på grund av personligt arbete som utförs i sådan kommun i annan av dessa stater, endast i den stat där personen i fråga har hemvist, under förutsättning att denna person regelmässigt uppehåller sig i sin fasta bostad i denna stat.

Med uttrycket "regelmässigt uppehåller sig" avses att den skattskyldige i normalfallet minst en gång i veckan uppehåller sig i sin fasta bostad i den avtalslutande stat där han har hemvist.

VIII. *Till artiklarna 15 och 19*

Utan hinder av bestämmelserna i artikel 15 punkterna 1 och 2 och artikel 19 punkt 1 beskattas inkomst, vilken person med hemvist i kommun i Norge eller Sverige som gränsar till landgränsen mellan dessa stater, förvärfvar på grund av personligt arbete som utförs i sådan kommun i den andra av dessa stater, endast i den stat där personen i fråga har hemvist, under förutsättning att denna person regelmässigt uppehåller sig i sin fasta bostad i denna stat.

Med uttrycket "regelmässigt uppehåller sig" avses att den skattskyldige i normalfallet minst en gång i veckan uppehåller sig i sin fasta bostad i den avtalslutande stat där han har hemvist.

IX. *Till artiklarna 18 och 19*

I den mån Norge på grund av sin lagstiftning inte kan beskatta inkomst som avses i artiklarna 18 och 19, beskattas inkomsten endast i den stat där mottagaren har hemvist.

X. *Till artikel 20*

1. Person som vistas i annan avtalslutande stat än Island uteslutande för
  - a) studier vid universitet eller annan undervisningsanstalt i denna andra avtalslutande stat, eller

b) affärs-, industri-, lantbruks- eller skogsbrukspraktik i denna andra avtalsslutande stat,

och som har eller omedelbart före vistelsen hade hemvist i Island, beskattas för inkomst av anställning i den förstnämnda avtalsslutande staten endast för den del av inkomsten som överstiger 20 000 svenska kronor per kalenderår eller motsvärdet i danskt, finskt, isländskt eller norskt myntslag. Förenämnda belopp omfattar under vistelse i Finland, Norge eller Sverige personligt avdrag för kalenderåret i fråga.

Under vistelse för utbildning i Danmark skall, om ett högre belopp enligt gällande bestämmelser anses erforderligt för ifrågavarande persons uppehälle, detta högre belopp undantagas från dansk beskattning. Sistnämnda bestämmelse skall dock inte tillämpas i fall då studierna eller utbildningen är av underordnad betydelse i förhållande till den anställning för vilken angivna ersättning har utgått.

2. Skattefrihet enligt punkt 1 medges endast för tid som skäligen eller vanligtvis åtgår för studierna eller praktiktjänstgöringen, dock högst för sex på varandra följande kalenderår.

3. De behöriga myndigheterna i de avtalsslutande staterna träffar överenskommelse om tillämpningen av bestämmelserna i punkterna 1 och 2. De behöriga myndigheterna kan också träffa överenskommelse om sådan ändring av där omnämnt belopp som finnes skälig med hänsyn till förändring i penningvärde, ändrad lagstiftning i någon av de avtalsslutande staterna eller annan liknande omständighet.

XI. Till artikel 25

1. Bestämmelserna i artikel 25 punkt 3 kan på begäran av Island ändras och ersättas av följande text:

“a) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalsslutande stat, skall Island, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 punkt 8 första stycket eller punkt b) föranleder annat,

1) från denna persons isländska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat;

2) från denna persons isländska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalsslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den isländska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Island förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalsslutande stat, får Island inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den isländska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.”

Begäran om sådan ändring görs på diplomatisk väg genom underrättelse till envar av de andra avtalsslutande staterna. Ändringen träder i kraft trettio dagar efter det samtliga andra avtalsslutande stater erhållit sådan underrättelse och dess bestämmelser tillämpas

- a) på skatt på inkomst, som förvärfvas den 1 januari närmast efter det sådan underrättelse skett eller senare, och
- b) på skatt på förmögenhet, som utgår på grund av taxering andra kalenderåret efter det sådan underrättelse skett eller senare.

2. Bestämmelserna i artikel 25 punkt 4 kan på begäran av Norge ändras och ersättas av följande text:

”a) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal får beskattas i annan avtalslutande stat, skall Norge, såvida inte bestämmelserna i artikel 10 punkt 8 första stycket eller punkterna b) eller c) föranleder annat,

- 1) från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den inkomstskatt som betalats i denna andra avtalslutande stat;
- 2) från denna persons norska förmögenhetsskatt avräkna ett belopp motsvarande den förmögenhetsskatt som betalats i denna andra avtalslutande stat.

Avräkningsbeloppet skall emellertid inte i något fall överstiga den del av den norska inkomstskatten eller förmögenhetsskatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på den inkomst eller förmögenhet som får beskattas i denna andra stat.

b) Om person med hemvist i Norge förvärvar inkomst eller innehar förmögenhet som enligt bestämmelserna i detta avtal beskattas endast i annan avtalslutande stat, får Norge inräkna inkomsten eller förmögenheten i beskattningsunderlaget men skall från den norska skatten på inkomsten eller förmögenheten avräkna den del av inkomstskatten respektive förmögenhetsskatten som belöper på den inkomst som uppburits från denna andra stat respektive den förmögenhet som innehas där.

c) Om person med hemvist i en avtalslutande stat förvärvar vinst som avses i artikel 13 punkt 6 och som får beskattas i Norge, skall Norge från denna persons norska inkomstskatt avräkna ett belopp motsvarande den skatt som i den andra avtalslutande staten betalats på vinsten. Avräkningsbeloppet skall emellertid inte överstiga den del av den norska skatten, beräknad utan sådan avräkning, som belöper på vinsten.”

Begäran om sådan ändring görs på diplomatisk väg genom underrättelse till en av de andra avtalslutande staterna. Ändringen träder i kraft trettio dagar efter det samtliga andra avtalslutande stater erhållit sådan underrättelse och dess bestämmelser tillämpas

- a) på skatt på inkomst, som förvärfvas den 1 januari närmast efter det sådan underrättelse skett eller senare, och
- b) på skatt på förmögenhet, som utgår på grund av taxering andra kalenderåret efter det sådan underrättelse skett eller senare.

XII. Till artikel 31

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 31 punkterna 2 och 3 skall artikel 15 punkt 4 i avtalet den 16 november 1973 mellan Konungariket Sveriges regering och Konungariket Danmarks regering för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och förmögenhet alljämt gälla och dess bestämmelser tillämpas på inkomst som förvärfvas före utgången av tredje kalenderåret efter det förevarande avtal trätt i kraft.

Efter utgången av den i första stycket angivna tiden upphör där angivna bestämmelser i avtalet den 16 november 1973 att gälla.

De i första avsnittet angivna bestämmelserna i avtalet den 16 november 1973 har följande lydelse:

”Utan hinder av bestämmelserna i punkterna 1 och 2 beskattas inkomst, vilken uppbäres av s.k. gränsgångare med hemvist i en avtalsslutande stat för arbete utfört i den andra avtalsslutande staten, endast i den förstnämnda avtalsslutande staten. Vid tillämpningen av denna bestämmelse anses såsom gränsgångare sådan anställd person, som regelmässigt uppehåller sig i sin fasta bostad i den avtalsslutande stat där han har hemvist men som normalt utför sitt arbete i den andra avtalsslutande staten.”

2. I fråga om skattefrihet i Finland och Sverige för flottningsförening, som bildats för att handha flottningen i Torne och Muonio gränsvärs flottled, gäller vad därom särskilt är överenskommet.

3. Angående grunderna för fördelningen mellan Norge och Sverige av beskattningen av Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolags inkomster gäller vad därom särskilt är överenskommet.

Protokollet skall vara deponerat i det finska ministeriet för utrikesärendena och bestyrkta avskrifter skall av det finska ministeriet för utrikesärendena tillställas var och en av de andra avtalsslutande staternas regeringar.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta protokoll.

SOM SKEDDE i Helsingfors den 22 mars 1983 i ett exemplar på svenska, danska, finska, isländska och norska språken, varvid på svenska språket utfärdades två texter, en för Sverige och en för Finland, vilka samtliga texter har lika vitsord.

KAJ SUNDBERG

[TRANSLATION — TRADUCTION]

CONVENTION¹ BETWEEN FINLAND, DENMARK, ICELAND, NORWAY, AND SWEDEN FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL

The Governments of Finland, Denmark, Iceland, Norway and Sweden,
Wishing to conclude a convention for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital,
Have agreed as follows:

Article 1. PERSONAL SCOPE OF THE CONVENTION

This Convention shall apply to persons who are residents of one or more Contracting States.

Article 2. TAXES COVERED BY THE CONVENTION

1. This Convention shall apply to taxes on income and on capital imposed on behalf of a Contracting State or of its political subdivisions or local authorities, irrespective of the manner in which they are levied.

2. There shall be regarded as taxes on income and on capital all taxes imposed on total income, on total capital, or on elements of income or of capital, including taxes on gains from the alienation of movable or immovable property, as well as taxes on capital appreciation.

3. The existing taxes to which the Convention shall apply are:

(a) In Denmark:

- (1) The State income tax;
- (2) The national pension fund contribution;
- (3) The special national pension fund contribution;
- (4) The contribution to the sickness payment fund;
- (5) The seamen's tax;
- (6) The special income tax;
- (7) The tax on dividends;
- (8) The communal income tax;
- (9) The church tax;
- (10) The county communal income tax; and

¹ Came into force on 29 December 1983, i.e., 30 days after the date on which all the Parties had notified the Government of Finland of the completion of their constitutional requirements, in accordance with article 31 (1):

<i>State</i>	<i>Date of receipt of the notification</i>
Denmark	22 March 1983
Finland	24 November 1983
Iceland	8 July 1983
Norway	15 November 1983
Sweden	29 November 1983

- (11) The State capital tax
(hereinafter referred to as “Danish tax”).
- (b) In Finland:
- (1) The State income and capital tax;
  - (2) The communal tax;
  - (3) The church tax;
  - (4) The seamen’s tax; and
  - (5) The tax at source
- (hereinafter referred to as “Finnish tax”).
- (c) In Iceland:
- (1) The State income tax;
  - (2) The communal income tax; and
  - (3) The State capital tax
- (hereinafter referred to as “Icelandic tax”).
- (d) In Norway:
- (1) The State tax on income and on capital;
  - (2) The communal tax on income and on capital;
  - (3) The county income tax;
  - (4) The common tax for the Tax Distribution Fund;
  - (5) The State tax on earnings of foreign artists, etc.; and
  - (6) The seamen’s tax
- (hereinafter referred to as “Norwegian tax”).
- (e) In Sweden:
- (1) The State income tax, including the seamen’s tax and the coupon tax;
  - (2) The tax on public entertainers;
  - (3) The tax on undistributed profits;
  - (4) The tax on distributed profits;
  - (5) The communal income tax; and
  - (6) The State capital tax
- (hereinafter referred to as “Swedish tax”).

4. This Convention shall apply also to any identical or substantially similar taxes which are imposed after the date of signature of the Convention in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities of the Contracting States shall notify each other of any substantial changes which have been made in their respective taxation laws.

5. The Convention shall not apply in any Contracting State to special taxes on winnings from lotteries and betting or to inheritance or gift taxes.

Article 3. GENERAL DEFINITIONS

1. For the purposes of this Convention, unless the context otherwise requires, the following terms shall have the meanings given below:

(a) “Denmark” means the Kingdom of Denmark; “Finland” means the Republic of Finland; “Iceland” means the Republic of Iceland; “Norway” means the Kingdom of Norway, and “Sweden” means the Kingdom of Sweden;

The term also comprises all areas situated outside the territorial waters of the State concerned, within which that State, pursuant to its legislation and in accordance with international law, has rights with respect to the exploration and exploitation of natural resources on the sea-bed or its subsoil (such area being referred to in this Convention as the “continental shelf”);

The term “Denmark” does not include the Faeroe Islands or Greenland; the term “Finland” does not include the province of Åland in so far as the Finnish communal tax is concerned; the term “Norway” does not include Svalbard (with Bjørnøya), Jan Mayen or the Norwegian dependencies (*biland*) outside Europe;

(b) “Person” includes an individual, a company and any other body of persons;

(c) “Company” means any body corporate or entity which is treated as a body corporate for tax purposes;

(d) “Enterprise of a Contracting State” and “enterprise of another Contracting State” mean respectively an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of another Contracting State;

(e) “National” means any individual who is a national of a Contracting State and any body corporate or other body of persons which has been established under the law in force in a Contracting State;

(f) For the purpose of applying the Convention in a Contracting State “International traffic” means any transport by a ship or aircraft operated by an enterprise which has its place of effective management in another Contracting State, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the first-mentioned State;

(g) “Competent authority” means:

- (1) In Denmark: the Minister for Inland Revenue;
- (2) In Finland: the Ministry of Finance;
- (3) In Iceland: the Minister for Finance;
- (4) In Norway: the Ministry of Finance;
- (5) In Sweden: the Minister for Finance;

or the authority in each of these States authorized to deal with matters relating to this Convention.

2. As regards the application of this Convention by a Contracting State, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning which it has under the law of that State concerning the taxes to which the Convention applies.

Article 4. RESIDENCE

1. For the purposes of this Convention, the term “resident of a Contracting State” means any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of management or any other criterion of a similar nature. The term does not, however, include a person who is liable to tax in that State only in respect of income from sources in that State or capital situated therein.

2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident of more than one Contracting State, then his status shall be determined as follows:

- (a) He shall be deemed to be a resident of the State in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in more than one State, he shall be deemed to be a resident of the State with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);
- (b) If the State in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in any of the Contracting States, he shall be deemed to be a resident of the State in which he has a habitual abode;
- (c) If he has an habitual abode in more than one of the States or in none of them, he shall be deemed to be a resident of the State of which he is a national;
- (d) If he is a national of more than one of the States or of none of them, the competent authorities of the Contracting States concerned shall settle the question by mutual agreement.

3. Where by reason of the provisions of paragraph 1 a person other than an individual is a resident of more than one Contracting State, then it shall be deemed to be a resident of the State in which its place of effective management is situated.

Article 5. PERMANENT ESTABLISHMENT

1. For the purposes of this Convention, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.

2. The term "permanent establishment" includes especially:

- (a) A place of management;
- (b) A branch;
- (c) An office;
- (d) A factory;
- (e) A workshop; and
- (f) A mine, an oil or gas well, a quarry or any other place of extraction of natural resources.

3. A building site or construction, assembly or installation project constitutes a permanent establishment only if the activity continues for a period of more than 12 months.

4. Notwithstanding the preceding provisions of this article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:

- (a) The use of facilities solely for the purpose of storage, display or delivery of goods or merchandise belonging to the enterprise;
- (b) The maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage, display or delivery;
- (c) The maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;
- (d) The maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;
- (e) The maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of carrying on, for the enterprise, any other activity of a preparatory or auxiliary character;
- (f) The maintenance of a fixed place of business solely for any combination of activities mentioned in subparagraphs (a) to (e) provided that the overall activity of

the fixed place of business resulting from such combination is of a preparatory or auxiliary character.

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, where a person — other than an agent of an independent status to whom paragraph 6 applies — is acting in a Contracting State on behalf of an enterprise and has and habitually exercises in a Contracting State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in the first-mentioned State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph.

6. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business.

7. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of another Contracting State, or which carries on business in another Contracting State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

Article 6. INCOME FROM IMMOVABLE PROPERTY

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in another Contracting State may be taxed in that other State.

2. (a) Subject to the provisions of subparagraph (b), the term “immovable property” shall have the meaning which it has under the law of the Contracting State in which the property is situated.

(b) The term “immovable property” shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property and rights to variable or fixed payments as consideration for the working of, or the right to work, mineral deposits, sources and other natural resources.

3. The provisions of paragraph 1 shall apply to income derived from the direct use, letting or use in any other form of immovable property.

4. Where the holding of shares or other certificates of participation in a company whose main purpose is to own immovable property entitles the holder of the shares or other certificates of participation to use immovable property owned by the company, then income derived from the direct use, letting or use in any other form of such usufructory rights may be taxed in the Contracting State in which the immovable property is situated.

5. The provisions of paragraphs 1 and 3 shall also apply to the income from immovable property of an enterprise and to income from immovable property used for the performance of independent personal services.

6. The provisions of paragraph 4 shall also apply to income based on usufructory rights held by an enterprise or used for the performance of independent personal services.

Article 7. BUSINESS PROFITS

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the enterprise carries on business in another Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other State but only so much of them as is attributable to that permanent establishment.

2. Subject to the provisions of paragraph 3, where an enterprise of a Contracting State carries on business in another Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment.

3. In the determination of the profits of a permanent establishment, there shall be allowed as deductions expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment, including executive and general administrative expenses so incurred, whether in the State in which the permanent establishment is situated or elsewhere.

4. In so far as it has been customary in a Contracting State to determine the profits to be attributed to a permanent establishment on the basis of an apportionment of the total profits of the enterprise to its various parts, nothing in paragraph 2 shall preclude that Contracting State from determining the profits to be taxed by such an apportionment as may be customary; the method of apportionment adopted shall, however, be such that the result shall be in accordance with the principles contained in this article.

5. No profits shall be attributed to a permanent establishment by reason of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

6. For the purposes of the preceding paragraphs, the profits to be attributed to the permanent establishment shall be determined by the same method year by year unless there is good and sufficient reason to the contrary.

7. Where profits include items of income which are dealt with separately in other articles of this Convention then the provisions of those articles shall not be affected by the provisions of this article.

Article 8. SHIPPING AND AIR TRANSPORT

1. Profits from the operation of ships or aircraft in international traffic shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated. Where that State is unable under its laws to tax the entire profits, the profits shall be taxable only in the State of which the enterprise is a resident.

2. If the place of effective management of a shipping enterprise is aboard a ship then it shall be deemed to be situated in the Contracting State of which the operator of the ship is a resident.

3. The provisions of paragraph 1 shall also apply to profits derived from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.

Article 9. ASSOCIATED ENTERPRISES

1. Where:

- (a) An enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of another Contracting State, or
- (b) The same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of another Contracting State,

the following provisions shall apply.

Where conditions are made or imposed between the enterprises, concerned in their commercial or financial relations, which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions have accrued to one of the enterprises but which by reason of those conditions have not so accrued may be included in the profits of that enterprise and taxed accordingly.

2. Where a question dealt with in paragraph 1 arises in one of the Contracting States, the competent authority of another Contracting State concerned in the matter shall be informed with a view to considering any necessary adjustment in connection with the calculation of the profits of the enterprise which is a resident of that other State. Where necessary, the competent authorities may conclude a special agreement concerning the apportionment of the profits.

Article 10. DIVIDENDS

1. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of another Contracting State may be taxed in that other State.

2. The provisions of paragraphs 1 and 3 shall not apply where the recipient of the dividends, being a resident of a Contracting State, has a permanent establishment or fixed base in a Contracting State other than that of which he is a resident and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a business activity carried on from the permanent establishment or the performance of independent personal services from the fixed base. In such case, the dividends shall be taxed according to the provisions of article 7 or article 14 in the Contracting State in which the permanent establishment or the fixed base is situated.

3. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of another Contracting State may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that State. The tax so charged shall not exceed:

- (a) Five per cent of the gross amount of the dividends if the recipient is a company (other than a partnership or a decedent's estate) which holds directly at least 25 per cent of the capital of the company paying the dividends;
- (b) Fifteen per cent of the gross amount of the dividends in all other cases.

4. Notwithstanding the provisions of paragraph 3 (a), Icelandic tax on dividends may be raised from 5 per cent to not more than 15 per cent where such dividends have been deducted from the profits of the company paying the dividends in the determination of the Icelandic tax.

5. Notwithstanding the provisions of paragraph 3 (a), Norwegian tax on dividends may be raised to not more than 15 per cent. This provision shall apply as long as Norwegian companies are entitled to deduct paid dividends from their profits when assessed for State taxes.

6. The competent authorities of the Contracting States shall, by mutual agreement, settle the mode of application of the limitations provided for in paragraphs 3 to 5.

The provisions of paragraphs 3 to 5 shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

7. The term "dividends" as used in this article means income from shares, share certificates or other rights not being debt-claims, participating in profits, as well as income from other corporate rights which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the State of which the company making the distribution is a resident.

8. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, dividends paid by a company which is a resident of one Contracting State to a company which is a resident of a Contracting State other than Denmark shall be exempt from taxation in that other State to the extent to which they would have been exempt under the laws of that other State if both companies had been residents of that State.

Notwithstanding the provisions of paragraph 1, dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State other than Denmark to a company which is a resident of Denmark shall be exempt from taxation in Denmark under Danish law.

Where the amount of the dividends paid for a fiscal year by a company which is a resident of Denmark to a company which is a resident of another Contracting State corresponds to dividends which the first-mentioned company, directly or through a body corporate, received, during the same fiscal year or an earlier fiscal year, from shares or other participations in a company which is a resident of a third State, exemption from taxation in another Contracting State in accordance with the first section of this paragraph shall, however, be granted only if:

- (a) The dividends received from the shares or participations in the company which is a resident of a third State are taxable in Denmark or
- (b) Where that is not the case, the dividends would have been exempt from taxation in another Contracting State if the shares or participations in the company which is a resident of a third State were owned directly by the company which is a resident of another Contracting State.

In the case of dividends paid by a company which is a resident of Iceland to a company which is a resident of another Contracting State, exemption from taxation in another Contracting State in accordance with the first section of this paragraph shall be granted only in so far as the dividends, in the determination of the Icelandic tax, cannot be deducted from the profits of the Icelandic company.

9. Notwithstanding the provisions of paragraphs 3 to 5, the competent authorities of the Contracting States may agree that dividends accruing to an institution, specified in such an agreement, engaged in general charitable work or other work of benefit to the public which, under the laws of the Contracting State of which the institution is a resident, is exempt from tax on dividends, shall be exempt in another Contracting State from tax on dividends paid by a company in that other State.

10. Where a company which is a resident of a Contracting State derives profits or income from another Contracting State, that other State may not impose any tax on the dividends paid by the company, except in so far as such dividends are paid to a resident of that other State or in so far as the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment or a fixed

base situated in that other State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on the company's undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other State.

11. The term "partnership" as used in this article means:

- (a) In the case of Denmark: an "*interessentskab*", a "*kommanditselskab*" and a "*partrederi*";
- (b) In the case of Finland: an "*avoin yhtiö*" ("*öppet bolag*") a "*kommandiittiyhtiö*" ("*kommanditbolag*"), a "*laivanisännistöyhtiö*" ("*partrederibolag*") and any other partnership which is covered by article 4, paragraph 2, of the Act concerning income and capital tax (1043/74) and which is not taxed as an independent taxable entity;
- (c) In the case of Iceland: "*sameignarfélög*" and "*samlög*" which are not taxed as independent taxable entities;
- (d) In the case of Norway: any partnership except an "*aksjeselskap*" or a "*kommandittaksjeselskap*";
- (e) In the case of Sweden: a "*handelsbolag*", a "*kommanditbolag*" or an "*enkelt bolag*".

Article 11. INTEREST

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of another Contracting State shall be taxable only in that other State.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply where the recipient of the interest, being a resident of a Contracting State, has a permanent establishment or a fixed base in a Contracting State than that of which he is a resident, and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with a business carried on from the permanent establishment or the performance of independent personal services from the fixed base. In such case, the recipient shall be taxed in accordance with the provisions of article 7 or article 14 in the Contracting State in which the permanent establishment or the fixed base is situated.

3. The term "interest" as used in this article means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage on real estate and whether or not carrying a right to participate in the debtor's profits, and in particular, income from government securities and income from bonds or debentures, including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures. Penalty charges for late payment shall not be regarded as interest for the purpose of this article.

4. Where by reason of a special relationship between the payer and the recipient or between both of them and some other person, the amount of the interest, having regard to the debt-claim for which it is paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the recipient in the absence of such relationship, the provisions of this article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State concerned, due regard being had to the other provisions of this Convention.

Article 12. ROYALTIES

1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of another Contracting State shall be taxable only in that other State.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply where the recipient of the royalties, being a resident of a Contracting State, has a permanent establishment or a fixed base in a Contracting State other than that of which he is a resident and the right or property in respect of which the royalties are paid is effectively connected with a business activity carried on from the permanent establishment of the performance of independent personal services from the fixed base. In such case, the recipient shall be taxed in accordance with the provisions of article 7 or article 14 in the Contracting State in which the permanent establishment or the fixed base is situated.

3. The term "royalties" as used in this article means payments of any kind received as a consideration for the use of or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work (including cinematographic films, or films or tapes used for radio or television broadcasting), any patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process, or for the use of, or the right to use, industrial, commercial, or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

4. Where by reason of a special relationship between the payer and the recipient or between both of them and some other person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the recipient in the absence of such relationship, the provisions of this article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of the Contracting State concerned, due regard being had to the other provisions of this Convention.

Article 13. CAPITAL GAINS

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property referred to in article 6, paragraph 2, and situated in another Contracting State may be taxed in that other State.

2. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of shares or other interests referred to in article 6, paragraph 4, may be taxed in the Contracting State in which the immovable property is situated.

3. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in another Contracting State or of movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in another Contracting State for the purpose of performing independent personal services, including such gains from the alienation of such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise) or of such fixed base, may be taxed in that other State.

4. Gains from the alienation of ships or aircraft operated in international traffic, or movable property pertaining to the operation of such ships or aircraft shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated. Where that State is unable under its laws to tax the entire gains, the gains shall be taxable only in the State of which the enterprise is a resident.

5. Gains from the alienation of any property other than that referred to in paragraphs 1 to 4 shall be taxable only in the Contracting State of which the alienator is a resident.

6. The provisions of paragraph 5 shall not affect Norway's right to levy, according to its own laws, a tax on gains from the alienation of shares in a Norwegian company where the shares belong to a resident of another Contracting State who has

been a resident of Norway in the course of the last five years preceding the alienation of the shares.

7. The provisions of paragraph 5 shall not affect Sweden's right to levy, according to its own laws, a tax on gains derived by a resident of another Contracting State from the alienation of shares or interests in a company whose essential assets consist of immovable property, provided that the person in question has been a resident of Sweden in the course of the last five years preceding the alienation.

Article 14. INDEPENDENT PERSONAL SERVICES

1. Income derived by a resident of a Contracting State in respect of professional services or other activities of an independent character shall be taxable only in that State unless he has a fixed base regularly available to him in another Contracting State for the purpose of performing his activities. If he has such a fixed base the income may be taxed in the other State but only so much of it as is attributable to that fixed base.

2. The term "professional services" includes, especially, independent scientific, literary, artistic, educational or teaching activities as well as the independent activities of physicians, lawyers, engineers, architects, dentists and accountants.

Article 15. DEPENDENT PERSONAL SERVICES

1. Subject to the provisions of articles 16, 18, 19, 20 and 21, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment shall be taxable only in that State unless the employment is exercised in another Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in another Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State if:

- (a) The recipient is present in that other State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in the calendar year concerned; and
- (b) The remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of that other State; and
- (c) The remuneration is not borne by a permanent establishment or a fixed base which the employer has in that other State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard:

- (a) A Danish, Finnish, Icelandic, Norwegian or Swedish ship shall be taxable only in the Contracting State whose flag the ship flies; for the purpose of the application of this provision, foreign ships chartered on a so-called bareboat basis by an enterprise of a Contracting State shall be treated as Danish, Finnish, Icelandic, Norwegian or Swedish ships respectively;
- (b) Aircraft in international traffic shall be taxable only in the Contracting State of which the recipient of remuneration in respect of the employment is a resident;
- (c) Vessels engaged in fishing, sealing or whaling shall be taxable only in the Contracting State of which the recipient of remuneration in respect of the employment is a resident; this shall also apply where remuneration in respect of the employment is paid in the form of a certain portion of the earnings resulting from the fishing, sealing or whaling activity.

Article 16. DIRECTORS' FEES

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the Board of Directors or other similar body of a company which is a resident of another Contracting State may be taxed in that other State.

Article 17. ENTERTAINERS AND ATHLETES

1. Notwithstanding the provisions of articles 14 and 15, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as an athlete, from his personal activities as such exercised in another Contracting State, may be taxed in that other State.

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or an athlete in his capacity as such accrues not to the entertainer or athlete himself but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of articles 7, 14 and 15, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or athlete are exercised.

3. Where the Contracting State in which the activities mentioned in paragraphs 1 and 2 are exercised is unable, under its laws, to tax the income specified therein, the income shall be taxable only in the Contracting State of which the recipient is a resident.

Article 18. PENSIONS, ANNUITIES AND SOCIAL SECURITY PAYMENTS

1. Pensions and annuities paid from a Contracting State and payments under the social security laws of a Contracting State shall be taxable only in that State.

2. The term "annuity" means a fixed sum paid periodically at stated times during the life of the person concerned or during a specified or ascertainable period of time, under an obligation to make such payments in return for full consideration in money or money's worth.

Article 19. GOVERNMENT SERVICE

1. Remuneration (other than a pension) paid by a Contracting State or political subdivisions, local authorities or institutions under public law to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.

2. However, such remuneration shall be taxable only in the Contracting State in which the services are rendered if the recipient is a resident of that State and

- (a) Is a national of that State; or
- (b) Did not become a resident of that State solely for the purpose of rendering the services; or
- (c) Is not liable to taxation in respect of the remuneration in the State from which the remuneration is paid.

Article 20. STUDENTS AND TRAINEES

1. A person who is staying in a Contracting State solely for the purposes of:

- (a) Study at a university or other educational establishment in that Contracting State, or
- (b) Training in business, industry, agriculture or forestry in that Contracting State,

and who is, or immediately before his stay was, a resident of another Contracting State, shall not be taxed in the first-mentioned State in respect of payments which he receives from a source outside of that State for his maintenance, education or training.

2. A person who is studying at a university or other educational establishment in a Contracting State and who, while temporarily staying in another Contracting State, is employed in that other State for not more than 100 days during the same calendar year for the purpose of obtaining practical experience supplementary to his studies shall be subject to taxation in the last-mentioned Contracting State only in respect of that portion of his income from his employment which exceeds an average monthly income of 2,000 Swedish kronor or the equivalent in Danish, Finnish, Icelandic or Norwegian currency. The amount exempted from taxation in accordance with this paragraph shall not, however, exceed in the aggregate 6,000 Swedish kronor per calendar year or the equivalent in Danish, Finnish, Icelandic or Norwegian currency. The aforementioned amount shall include the personal deduction for the calendar year in question.

3. The competent authorities of the Contracting States shall reach agreement concerning the application of the provisions of paragraph 2. The competent authorities may also reach agreement on such modification of the amount specified therein as may be found to be reasonable in relation to changes in the value of money, changes in the laws of any of the Contracting States or other similar circumstances.

Article 21. OFF-SHORE BUSINESS ACTIVITIES AND EMPLOYMENT

1. Subject to the provisions of paragraphs 2 and 3, a resident of a Contracting State who carries on business activity off the shore of another Contracting State in connection with the exploration or exploitation of natural resources in the sea-bed area of that other State shall be deemed to have a permanent establishment or fixed base in that other State.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply if the activity is carried on during a period or periods which do not exceed in the aggregate 30 days in the course of a 12 month period.

3. For the purposes of applying paragraph 2, an activity carried on by an enterprise which is associated with another enterprise shall be deemed to be carried on by the first-mentioned enterprise if the activity is substantially the same as that carried on by that other enterprise. Enterprises shall be deemed to be associated if one of the enterprises directly or indirectly participates in the management or control of the other enterprise or owns part of the capital of that enterprise or if the same persons directly or indirectly participate in the management or control of both enterprises or own part of the capital of those enterprises.

4. The provisions of article 8, paragraph 1, shall apply to income from the transport of personnel and matériel by ship or aircraft to the sea-bed area referred to in paragraph 1 or from the operation of tugboats, supply vessels and other vessels used for similar purposes in connection with the activity referred to in that paragraph.

5. The provisions of article 13, paragraph 4 and of article 23, paragraph 3, shall apply to gains from the alienation of ships, boats and aircraft referred to in paragraph 4 or capital represented by such ships, boats and aircraft.

6. Notwithstanding the other provisions of this Convention, the following provision shall apply to the taxation of wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of employment exercised off the shore of another Contracting State for an employer carrying on an activity there of the kind referred to in paragraph 1:

(a) Subject to the provisions of subparagraphs (b) to (d) such remuneration may be taxed in that other State only if the employment is exercised there during a period or periods which exceed in the aggregate 30 days in the course of a 12 month period.

(b) Such remuneration shall be taxable only in the first-mentioned Contracting State if:

- (1) The employment is connected with the exploitation of oil deposits situated on the median line between one Contracting State and another State;
- (2) An agreement exists between these States concerning the common exploitation of the deposits; and
- (3) The exploitation takes place simultaneously on both sides of the median line.

The provisions of this subparagraph shall apply only after an agreement on the subject has been reached by the competent authorities of the Contracting States.

(c) Such remuneration shall be taxable in accordance with the provisions of article 15, paragraph 3 (a), if the employment is exercised aboard a boat or ship referred to in paragraph 4 of this article.

(d) Such remuneration shall be taxable only in the State in which the place of effective management of the enterprise is situated, if the employment is exercised aboard an aircraft referred to in paragraph 4 of this article.

7. The term "sea-bed area" as used in this article means the sea-bed and subsoil thereof within the territorial waters of a Contracting State and the continental shelf of that State.

Article 22. OTHER INCOME

1. Items of income of a resident of a Contracting State, wherever arising, not dealt with in the foregoing articles of this Convention shall be taxable only in that State.

2. The provisions of paragraph 1 shall not apply if the recipient of such income, being a resident of a Contracting State, has a permanent establishment or fixed base in another Contracting State and the right or property in respect of which the income is paid is effectively connected with business activities carried on from the permanent establishment or independent personal services performed from the fixed base. In such case the provisions of article 7 or article 14, as the case may be, shall apply. Where immovable property referred to in article 6, paragraph 2, or shares or other participations referred to in article 6, paragraph 4, belong to a permanent establishment or fixed base the income from such property or holdings shall however, be taxable in accordance with the provisions of article 6.

Article 23. CAPITAL

1. Capital represented by immovable property referred to in article 6, paragraph 2, owned by a resident of a Contracting State and situated in another Contracting State, may be taxed in that other State.

2. Shares or other participations in a company referred to in article 6, paragraph 4, owned by a resident of a Contracting State, may be taxed in the Contracting State in which the immovable property is situated.

3. Capital represented by ships and aircraft operated in international traffic and by movable property pertaining to the operation of such ships and aircraft shall be taxable only in the Contracting State in which the place of effective management of the enterprise is situated. Where that State is unable, under its laws, to tax the entire capital, the capital shall be taxable only in the State of which the enterprise is a resident.

4. All other capital, wherever situated, of a resident of a Contracting State, shall be taxable only in that State.

5. Notwithstanding the provisions of paragraph 4, capital represented by movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in another Contracting State or by movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in another Contracting State for the purpose of performing independent personal services may, however, be taxed in that other State.

Article 24. DECEDENTS' ESTATES

Where tax is levied on income or capital belonging to a decedent's estate which is a resident of a Contracting State, such income or capital may not be taxed in the hands of a beneficiary who is a resident of another Contracting State.

Article 25. METHODS FOR THE ELIMINATION OF DOUBLE TAXATION

1. Denmark

(a) Where a resident of Denmark derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Denmark shall, subject to the provisions of article 10, paragraph 8, second section, or or subparagraph (b) below:

- (1) Allow as a deduction from the Danish income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State;
- (2) Allow as a deduction from the Danish capital tax of that resident an amount equal to the capital tax paid in that other Contracting State.

Such deduction shall not, however, in any case exceed that part of the Danish income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income or capital that may be taxed in that other State.

(b) Where a resident of Denmark derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed only in another Contracting State, Denmark may include the income or capital in the amount used as the basis for calculating the tax but shall allow as a deduction from the Danish tax on income or capital that part of the income or capital tax which is attributable to the income received from that other State or the capital owned there.

2. Finland

(a) Where a resident of Finland derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Finland shall, subject to the provisions of article 10, paragraph 8, first section, or of subparagraph (b) below:

- (1) Allow as a deduction from the Finnish income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State;
- (2) Allow as a deduction from the Finnish capital tax of that resident an amount equal to the capital tax paid in that other Contracting State.

Such deduction shall not however, in any case exceed that part of the Finnish income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income or capital that may be taxed in that other State.

(b) Where a resident of Finland derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed only in another Contracting State, Finland may include the income or capital in the amount used as the basis for calculating the tax but shall allow as a deduction from the Finnish tax on income or on capital that part of the income tax or capital tax which is attributable to the income received from that other State or the capital owned there.

3. *Iceland*

(a) Where a resident of Iceland derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Iceland shall, subject to the provisions of subparagraphs (b) or (c), exempt such income or capital from taxation.

(b) Where a resident of Iceland derives income which, in accordance with the provisions of article 10, may be taxed in another Contracting State, Iceland shall, subject to the provisions of paragraph 8, first section, of that article, allow as a deduction from the Icelandic income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State. Such deduction shall not, however, exceed that part of the Icelandic tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income that may be taxed in that other State.

(c) Where, in accordance with any provision of this Convention, income derived or capital owned by a resident of Iceland is exempt from tax there, Iceland may nevertheless, in calculating the amount of tax on the remaining income or capital of such resident, take into account the exempted income or capital.

4. *Norway*

(a) Where a resident of Norway derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Norway shall, subject to the provisions of subparagraphs (b), (c) or (d), exempt such income or capital from tax.

(b) Where a resident of Norway derives income which, in accordance with the provisions of article 10 or article 21, may be taxed in another Contracting State, Norway shall, subject to the provisions of article 10, paragraph 8, first section, allow as a deduction from the Norwegian income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State. Such deduction shall not, however, exceed that part of the Norwegian tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income that may be taxed in that other State.

(c) Where, in accordance with any provision of this Convention, income derived or capital owned by a resident of Norway is exempt from tax there, Norway may nevertheless, in calculating the amount of Norwegian tax on the remaining income or capital of such resident, take into account the exempted income or capital.

(d) Where a resident of a Contracting State derives gains referred to in article 13, paragraph 6, which may be taxed in Norway, Norway shall allow as a deduction from the Norwegian income tax of that resident an amount equal to the tax paid in the other Contracting State on the gains. Such deduction shall not, however, exceed that part of the Norwegian tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the gains.

5. *Sweden*

(a) Where a resident of Sweden derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Sweden shall, subject to the provisions of article 10, paragraph 8, first section, or of subparagraphs (b), (c) or (d):

- (1) Allow as a deduction from the Swedish income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State;
- (2) Allow as a deduction from the Swedish capital tax of that resident an amount equal to the capital tax paid in that other Contracting State.

Such deduction shall not, however, in any case exceed that part of the Swedish income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income or capital that may be taxed in that other State.

(b) For the purposes of subparagraph (a), where under special legislation relief is granted with respect to Finnish income or capital tax on the permanent establishment of a Swedish enterprise in Finland, the income tax or capital tax which would have been paid in Finland if such tax relief had not been granted shall be allowed as a deduction from the Swedish tax on the income or capital of the enterprise.

(c) Where a resident of Sweden derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed only in another Contracting State, Sweden may include the income or capital in the amount used as the basis for calculating the tax but shall allow as a deduction from the Swedish tax on income or on capital that part of the income tax or capital tax which is attributable to the income received from that other State or the capital owned there.

(d) Where a resident of a Contracting State derives gains referred to in article 13, paragraph 7, which may be taxed in Sweden, Sweden shall allow as a deduction from the Swedish income tax of that resident an amount equal to the tax paid in the other Contracting State on the gains. Such deduction shall not, however, exceed that part of the Swedish tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the gains.

Article 26. RESTRICTION ON THE RIGHT TO LEVY TAX

Income derived or capital owned by a resident of a Contracting State may not be taxed in another Contracting State unless taxation is expressly permitted under this Convention.

Article 27. NON-DISCRIMINATION

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in another Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other State in the same circumstances are or may be subjected. This provision shall, notwithstanding the provisions of article 1, also apply to persons who are not residents of one or more Contracting States.

2. The taxation on a permanent establishment or fixed base which an enterprise or resident of a Contracting State has in another Contracting State shall not be less favourably levied in that other State than the taxation levied on enterprises or residents of that other State carrying on the same activities.

This provision shall not be construed as obliging a Contracting State to grant to residents of another Contracting State any personal allowances, reliefs and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities which it grants to its own residents. The provision also does not imply the right to receive a tax deduction or be granted exemption in a Contracting State from taxation in respect of dividends paid or other payments made to a company which is a resident of another Contracting State.

The provisions of the first section of this paragraph also shall not prevent a Contracting State from taxing income derived from a permanent establishment, according to the rules of that State's own law, where the permanent establishment belongs to a joint-stock company or company assimilated thereto in another Contracting State. The taxation shall, however, correspond to the tax on income, calculated without deduction of distributed profits, levied on a joint-stock company or company assimilated thereto which is a resident of the first-mentioned Contracting State.

3. Except where the provisions of article 9, paragraph 1, article 11, paragraph 4, or article 12, paragraph 4, apply, interest, royalties and other disbursements paid by an enterprise of a Contracting State to a resident of another Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable profits of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been paid to a resident of the first-mentioned State. Similarly, any debts of an enterprise of a Contracting State to a resident of another Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable capital of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been contracted to a resident of the first-mentioned State.

4. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of one or more Contracting States, shall not be subjected in the first-mentioned State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises of the first-mentioned State are or may be subjected.

5. The provisions of this article shall not be construed as obliging Norway to grant to nationals of another Contracting State who were not born in Norway of Norwegian parents the special tax relief which is granted, under article 22 of the Norwegian National Tax Act of 18 August 1911, to Norwegian nationals and persons born in Norway of Norwegian parents (persons with Norwegian citizenship rights "*innfødsrett*").

6. The provisions of this article shall, notwithstanding the provisions of article 2, apply to taxes of every kind and description.

Article 28. MUTUAL AGREEMENT PROCEDURE

1. Where a person considers that the actions of one or more Contracting States result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Convention, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those States, present his case to the competent authority of the Contracting State of

which he is a resident or, if his case comes under article 27, paragraph 1, to that of the Contracting State of which he is a national.

2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of such other Contracting State as is concerned in the matter, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with this Convention. If the State to whose competent authority the person concerned has presented the case is not itself concerned in the matter, that competent authority shall refer the case to the competent authority of one of the States concerned in the matter.

3. Where any difficulties or doubts arise between Contracting States concerning the interpretation or application of this Convention, the competent authorities of those States shall consult together in an endeavour to resolve the question by special agreement. The competent authorities of the Contracting States may also consult together for the elimination of double taxation in cases not provided for in this Convention or in order, by special agreement, to resolve questions which are not provided for in the Convention but may arise in connection with the taxes provided for in article 2 by reason of differences in the principles followed by the States concerned in calculating the taxes or for other reasons.

Before a decision is taken on the question referred to in the preceding section of this paragraph the result of the consultations provided for therein shall be notified as soon as possible to the competent authorities of the other Contracting States. If the competent authority of a Contracting State considers that consultations should take place between the competent authorities of all the Contracting States, such consultations shall take place without delay at the request of the competent authority of the first-mentioned Contracting State.

Article 29. DIPLOMATIC AGENTS AND CONSULAR OFFICERS

Nothing in this Convention shall affect the fiscal privileges of diplomatic agents or consular officers under the general rules of international law or under the provisions of special agreements.

Article 30. TERRITORIAL EXTENSION

1. This Convention may be extended, either in its entirety or with any necessary modifications, to cover the areas excluded from the scope of the Convention in accordance with the provisions of article 3, paragraph 1 (a), provided that taxes identical or substantially similar to those to which the Convention applies are imposed there. Any such extension shall take effect from such date, and is subject to such modifications and conditions, including conditions as to termination, as may be specifically agreed upon between the Contracting States in notes to be exchanged through the diplomatic channel.

2. If this Convention ceases to have effect in accordance with article 32, it shall also, unless otherwise agreed between the Contracting States, cease to have effect in respect of any territory to which the Convention has been extended in accordance with this article.

Article 31. ENTRY INTO FORCE

1. This Convention shall enter into force 30 days after the date on which all the Contracting States have notified the Ministry of Foreign Affairs of Finland that the

measures required for its entry into force in the State concerned have been taken. The Ministry of Foreign Affairs of Finland shall notify the other Contracting States of the receipt of such notifications.

2. After the entry into force of this Convention, its provisions shall apply to income earned as from the first day of January following its entry into force and to capital on which tax is payable on the basis of assessment in the second calendar year after its entry into force or later.

3. The following Agreements shall cease to have effect and shall no longer apply in matters concerning income or capital to which the present Convention will apply in accordance with paragraph 2:

- The Exchange of Notes of 19 October 1925 between the Danish and Finnish Governments concerning the exemption of certain persons from communal taxes;¹
- The Agreement of 22 February 1957 between the Kingdom of Denmark and the Kingdom of Norway for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and property,² with subsequent amendments;³
- The Agreement of 23 January 1964 between the Republic of Iceland and the Kingdom of Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and capital;⁴
- The Agreement of 7 April 1964 between the Kingdom of Denmark and the Republic of Finland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and capital,⁵ with subsequent amendments;⁶
- The Agreement of 30 March 1966 between the Republic of Iceland and the Kingdom of Norway for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune,⁷ with subsequent amendments;
- The Agreement of 21 May 1970 between the Kingdom of Denmark and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune,⁸ with subsequent amendments;⁹
- The Agreement of 1 November 1971 between the Kingdom of Norway and the Kingdom of Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and fortune;¹⁰
- The Agreement of 12 January 1972 between the Republic of Finland and the Kingdom of Norway for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune;¹¹

¹ League of Nations, *Treaty Series*, vol. XLVII, p. 359.

² United Nations, *Treaty Series*, vol. 286, p. 127.

³ *Ibid.*, vol. 348, p. 366, and vol. 777, p. 334.

⁴ *Ibid.*, vol. 969, p. 99.

⁵ *Ibid.*, vol. 525, p. 89.

⁶ *Ibid.*, vol. 880, p. 369.

⁷ *Ibid.*, vol. 566, p. 51.

⁸ *Ibid.*, vol. 766, p. 95.

⁹ *Ibid.*, vol. 922, p. 307.

¹⁰ *Ibid.*, vol. 968, p. 259.

¹¹ *Ibid.*, vol. 913, p. 13.

- The Agreement of 2 March 1972 between the Republic of Finland and the Republic of Iceland for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and fortune;¹
- The Agreement of 27 June 1973 between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Kingdom of Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and fortune,² with subsequent amendments;³
- The Agreement of 16 November 1973 between the Government of the Kingdom of Denmark and the Government of the Kingdom of Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and fortune.⁴

Article 32. TERMINATION

This Convention shall remain in force indefinitely, but a Contracting State may terminate the Convention through the diplomatic channel by giving notice of termination to each of the other Contracting States at least six months before the end of a calendar year. Where the time-limit for denunciation has been observed, the Convention shall cease to have effect as between the State denouncing it and the other Contracting States:

- (a) In respect of income earned as of 1 January of the year immediately following the year during which denunciation takes place or later, and
- (b) In respect of capital for which tax is payable on the basis of an assessment during the second calendar year following the year during which denunciation took place or later.

The Convention shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of Finland and certified copies shall be provided by the Ministry of Foreign Affairs of Finland to the Governments of each of the other Contracting States.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE at Helsinki on 22 March 1983, in one copy in the Finnish, Danish, Icelandic, Norwegian and Swedish languages, there being two texts in the Swedish language, one for Finland and one for Sweden, all the texts being equally authentic.

JERMU LAINE

KJELD MORTENSEN

SIGURBJÖRN THORBJÖRNSSON

O. BUCHER-JOHANNESSEN

KAJ SUNDBERG

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 913, p. 87.

² *Ibid.*, vol. 1081, p. 91.

³ *Ibid.*, vol. 1257, p. 488.

⁴ *Ibid.*, vol. 927, p. 61.

PROTOCOL

On signing the Convention concluded this day between the Governments of Finland, Denmark, Iceland, Norway and Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital, the undersigned have agreed on the following provisions, which shall constitute an integral part of the Convention.

I. *Ad article 5*

Where an enterprise of a Contracting State simultaneously has more than one building site or construction or assembly or installation project in another Contracting State and the activity at any of those sites continues for more than 12 months, the competent authorities of those States may, by agreement, endeavour to determine whether such sites in the aggregate constitute a permanent establishment in the other Contracting State.

The same shall apply where an enterprise of a Contracting State has a succession of building sites on construction, assembly or installation projects in the other State, and the period of such activity aggregates more than 12 months.

II. *Ad articles 7 and 15*

1. Notwithstanding the provisions of article 7, profits derived by an enterprise in Norway or Sweden from an activity carried on in Sweden or Norway, shall be taxable only in the State of which the enterprise is a resident where the activity pertains to the erection and maintenance of reindeer fences on such sections of the Norwegian-Swedish State frontier as are specified in an agreement concluded in accordance with paragraph 4.

2. Notwithstanding the provisions of article 15, income derived by a resident of Norway or Sweden from personal services performed in Sweden or Norway shall be taxable only in the State of which such person is a resident, where the services pertain to the erection and maintenance of reindeer fences on such sections of the Norwegian-Swedish State frontier as are specified in an agreement concluded in accordance with paragraph 4.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 concerning enterprises in or residents of Norway or Sweden shall apply *mutatis mutandis* to enterprises in or residents of Finland or Norway.

4. The competent authorities of the Contracting States concerned shall, by mutual agreement, determine the sections of the State frontier in question to which the provisions of paragraphs 1 to 3 shall apply.

III. *Ad articles 7, 10 to 15, 19, 20 and 23*

1. Notwithstanding the provisions of article 7, article 10, paragraph 2, article 11, paragraph 2, and article 12, paragraph 2, income derived by an enterprise in Denmark or Sweden in connection with the construction and operation of fixed transport links across the Sound shall be taxable only in the State of which the enterprise is a resident.

2. Notwithstanding the provisions of article 13, paragraph 3, gains derived by an enterprise in or a person who is a resident of Denmark or Sweden from the alienation of property referred to therein which is used for the construction and operation of fixed transport links across the Sound shall be taxable only in the State of which the enterprise or person is a resident.

3. Notwithstanding the provisions of article 14, paragraph 1, article 15, paragraph 1, article 19 and article 20, income derived by a resident of Denmark or Sweden in connection with the construction and operation of fixed transport links across the Sound shall be taxable only in the State of which the person is a resident.

4. Notwithstanding the provisions of article 23, paragraph 5, capital specified therein which an enterprise in or a person who is a resident of Denmark or Sweden owns and which is used in the construction and operation of fixed transport links across the Sound shall be taxable only in the State of which the enterprise or person is a resident.

IV. *Ad articles 8, 13, 15 and 23*

1. The provisions of article 8, paragraph 1, article 13, paragraph 4, and article 23, paragraph 3 shall apply in Denmark, Norway and Sweden in the case of shareholders in the consortium known as the Scandinavian Airlines System (SAS) to profits or capital gains derived and capital owned by the consortium in proportion to the shareholding held by such shareholders in the consortium.

2. The provisions of article 15, paragraph 3 (a), shall also apply to income from services performed aboard an aircraft used in domestic traffic by the consortium known as the Scandinavian Airlines System (SAS).

V. *Ad articles 8, 13 and 23*

A share in income from an activity referred to in article 8, paragraph 1, a share in gains from the alienation of property referred to in article 13, paragraph 4, and a share in capital referred to in article 23, paragraph 3, derived or owned by a resident of a Contracting State on the basis of shareholding in an enterprise, shall be taxable only in that State if:

- (a) The shareholders are residents of different Contracting States,
- (b) The enterprise is operated by a company or other body of persons whose participants have joint liability at least one of them also having unlimited liability, and
- (c) It is not obvious that the enterprise has its place of effective management in only one Contracting State.

The competent authorities of the Contracting States may reach agreement on the application of the taxation principles referred to in the first section of this paragraph also in cases where the conditions stated therein are not present.

VI. *Ad article 12*

Where a provision entitling Finland to tax so-called industrial royalties paid from Finland is included in the agreements for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital which Finland has concluded with the majority of the industrialized member States of the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), negotiations between the Contracting States shall be initiated as soon as possible with a view to establishing a similar right for the Contracting State in which the royalty arises, *vis-à-vis* the other Contracting States.

VII. *Ad article 15*

Notwithstanding the provisions of article 15, paragraphs 1 and 2, income derived by a resident of a commune of Finland, Norway or Sweden adjoining the frontier between Finland and Sweden or Finland and Norway, from personal services per-

formed in such a commune in another of those States, shall be taxable only in the State of which the person concerned is a resident, provided that such person habitually stays at his permanent home in that State.

The term "habitually stays" means that the taxpayer normally stays at least once a week at his permanent home in the Contracting State of which he is a resident.

VIII. *Ad articles 15 and 19*

Notwithstanding the provisions of article 15, paragraphs 1 and 2, and article 19, paragraph 1, income derived by a resident of a commune of Norway or Sweden adjoining the frontier between those States, from personal services performed in such a commune in the other of those States, shall be taxable only in the State of which the person concerned is a resident, provided that such person habitually stays at his permanent home in that State.

The term "habitually stays" means that the taxpayer normally stays at least once a week at his permanent home in the Contracting State of which he is a resident.

IX. *Ad articles 18 and 19*

Where Norway is unable, under its laws, to tax income referred to in articles 18 and 19, the income shall be taxable only in the State of which the recipient is a resident.

X. *Ad article 20*

1. A person who is staying in a Contracting State other than Iceland solely for the purposes of:

- (a) Study at a university or other educational establishment in that other Contracting State, or
- (b) Training in business, industry, agriculture or forestry in that other Contracting State,

and who is, or immediately before his stay was, a resident of Iceland, shall be subject to taxation in respect of income from employment in the first-mentioned Contracting State only in respect of that portion of his income which exceeds 20,000 Swedish kronor per calendar year or the equivalent in Danish, Finnish, Icelandic or Norwegian currency. The aforementioned amount shall include the personal deduction for the calendar year in question during the stay in Finland, Norway or Sweden.

If, during a period of training in Denmark, a higher amount is deemed necessary under the regulations in force for the maintenance of the person concerned, such higher amount shall be exempt from Danish tax. The aforesaid provision shall not, however, apply where the study or training are secondary to the employment for which the remuneration was paid.

2. Exemption from taxation in accordance with paragraph 1 shall be granted only for a period reasonably or normally devoted to study or practical training, and for not more than six successive calendar years.

3. The competent authorities of the Contracting States shall reach agreement concerning the application of the provisions of paragraphs 1 and 2. The competent authorities may also reach agreement on such modifications of the amounts specified therein as may be found to be reasonable in relation to changes in the value of money, changes in the laws of any of the Contracting States or any other similar circumstance.

XI. Ad article 25

I. The provisions of article 25, paragraph 3, may, at the request of Iceland, be amended and replaced by the following text:

“(a) Where a resident of Iceland derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Iceland shall, subject to the provisions of article 10, paragraph 8, first section or of subparagraph (b):

- (1) Allow as a deduction from the Icelandic income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State;
- (2) Allow as a deduction from the Icelandic capital tax of that resident an amount equal to the capital tax paid in that other Contracting State.

Such deduction shall not, however, in any case exceed that part of the Icelandic income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income or capital that may be taxed in that other State.

(b) Where a resident of Iceland derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, is taxable only in another Contracting State, Iceland may include the income or capital in the amount used as the basis for calculating the tax but shall allow as a deduction from the Icelandic tax on income or on capital that part of the income tax or capital tax which is attributable to the income derived from that other State or to the capital owned there.”

A request for such an amendment shall be made through the diplomatic channel and notice thereof shall be given to each of the other Contracting States. The amendment shall enter into force 30 days after all the other Contracting States have received such notice and its provisions shall have effect:

- (a) In respect of tax on income earned on or after 1 January immediately following the date of such notice or later, and
- (b) In respect of tax on capital assessed during the second calendar year following the year during which such notice was given or later.

2. The provisions of article 25, paragraph 4, may, at the request of Norway, be amended and replaced by the following text:

“(a) Where a resident of Norway derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in another Contracting State, Norway shall, subject to the provisions of article 10, paragraph 8, first section or of subparagraphs (b) or (c):

- (1) Allow as a deduction from the Norwegian income tax of that resident an amount equal to the income tax paid in that other Contracting State;
- (2) Allow as a deduction from the Norwegian capital tax of that resident an amount equal to the capital tax paid in that other Contracting State.

Such deduction shall not, however, in any case exceed that part of the Norwegian income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income or capital that may be taxed in that other State.

(b) Where a resident of Norway derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention is taxable only in another Contracting State, Norway may include the income or capital in the amount

used as the basis for calculating the tax but shall allow as a deduction from the Norwegian tax on income or on capital that part of the income tax or capital tax which is attributable to the income derived from that other State or to capital owned there.

(c) Where a resident of a Contracting State derives gains referred to in article 13, paragraph 6, which may be taxed in Norway, Norway shall allow as a deduction from the Norwegian income tax of that resident an amount equal to the tax paid in the other Contracting State on the gains. Such deduction shall not, however, exceed that part of the Norwegian tax, as computed before the deduction is given, which is attributable to the gains."

A request for such an amendment shall be made through the diplomatic channel and notice thereof shall be given to each of the other Contracting States. The amendment shall enter into force 30 days after all the other Contracting States have received such notice and its provisions shall have effect:

- (a) In respect of tax on income earned on or after 1 January immediately following the date of such notice or later, and
- (b) In respect of tax on capital assessed during the second calendar year following the year during which such notice was given or later.

XII. *Ad article 31*

1. Notwithstanding the provisions of article 31, paragraphs 2 and 3, article 15, paragraph 4, of the Agreement of 16 November 1973 between the Government of the Kingdom of Denmark and the Government of the Kingdom of Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and fortune shall remain in force and its provisions shall apply to income earned before the end of the third calendar year following that in which the present Convention entered into force.

After the expiry of the period referred to in the first section of this paragraph the provisions of the Agreement of 16 November 1973 referred to therein shall cease to have effect.

The provisions of the Agreement of 16 November 1973 referred to in the first section of this paragraph read as follows:

"Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 5, income received by so-called frontier travellers who are residents of one Contracting State for services rendered in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State. In the application of this provision, an employed person who regularly stays at his permanent home in the Contracting State of which he is a resident but normally renders his services in the other Contracting State shall be deemed to be a frontier traveller."

2. With respect to tax exemptions in Finland and Sweden for timber floating associations formed to conduct timber floating on the floatways of the Torne and Muonio frontier rivers, the special arrangements agreed upon in the matter shall apply.

3. With respect to the basis for the division between Norway and Sweden of the tax on revenues or the Luossavaara-Kiirunavaara Joint-Stock Company, the special arrangements agreed upon in the matter shall apply.

The Protocol shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of Finland and certified copies shall be provided by the Ministry of Foreign Affairs of Finland to the Governments of each of the other Contracting States.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Helsinki on 22 March 1983, in one copy in the Finnish, Danish, Icelandic, Norwegian and Swedish languages, there being two texts in the Swedish language, one for Finland and one for Sweden, all the texts being equally authentic.

JERMU LAINE

KJELD MORTENSEN

SIGURBJÖRN THORBJÖRNSSON

O. BUCHER-JOHANNESSEN

KAJ SUNDBERG

[TRADUCTION — TRANSLATION]

CONVENTION¹ ENTRE LA FINLANDE, LE DANEMARK, L'ISLANDE,
LA NORVÈGE, ET LA SUÈDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE
IMPOSITION EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET
D'IMPÔTS SUR LA FORTUNE

Les Gouvernements de la Finlande, du Danemark, de l'Islande, de la Norvège,
et de la Suède,

Désireux de conclure une convention tendant à éviter la double imposition en
matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. PERSONNES AUXQUELLES
LA PRÉSENTE CONVENTION S'APPLIQUE

La présente Convention s'applique aux personnes qui sont résidents d'un ou de
plusieurs des Etats contractants.

Article 2. IMPÔTS QUI FONT L'OBJET
DE LA PRÉSENTE CONVENTION

1. La présente Convention s'applique aux impôts sur le revenu et aux impôts
sur la fortune perçus, sous quelque forme que ce soit, pour le compte de l'un ou
l'autre des Etats contractants, de leurs subdivisions politiques ou de leurs collectivités
locales.

2. Sont considérés comme impôts sur le revenu ou la fortune les impôts perçus
sur le revenu total, la fortune totale, ou des éléments du revenu ou de la fortune, y
compris les impôts sur les bénéfices tirés de l'aliénation de biens mobiliers ou immo-
biliers ainsi que les impôts sur les plus-values.

3. Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention sont :

a) Au Danemark :

- 1) L'impôt de l'Etat sur le revenu;
- 2) Les contributions au Fonds national des pensions;
- 3) Les contributions spéciales au Fonds national des pensions;
- 4) Les contributions à la Caisse de maladie;
- 5) L'impôt sur les gens de mer;
- 6) L'impôt spécial sur le revenu;
- 7) L'impôt sur les dividendes;

¹ Entrée en vigueur le 29 décembre 1983, soit 30 jours après la date à laquelle toutes les Parties avaient notifié au Gou-
vernement finlandais l'accomplissement des procédures constitutionnelles requises, conformément au paragraphe 1 de
l'article 31 :

<i>Etat</i>	<i>Date de réception de la notification</i>
Danemark	22 mars 1983
Finlande	24 novembre 1983
Islande	8 juillet 1983
Norvège	15 novembre 1983
Suède	29 novembre 1983

- 8) L'impôt communal sur le revenu;
  - 9) La contribution culturelle;
  - 10) L'impôt cantonal sur le revenu; et
  - 11) L'impôt de l'Etat sur la fortune
(ci-après dénommés «l'impôt danois»).
- b) En Finlande :
- 1) L'impôt de l'Etat sur le revenu et sur la fortune;
  - 2) L'impôt communal;
  - 3) La contribution culturelle;
  - 4) L'impôt sur les gens de mer; et
  - 5) L'impôt prélevé à la source.
(ci-après dénommés «l'impôt finlandais»).
- c) En Islande :
- 1) L'impôt de l'Etat sur le revenu;
  - 2) L'impôt communal sur le revenu; et
  - 3) L'impôt de l'Etat sur la fortune
(ci-après dénommés «l'impôt islandais»).
- d) En Norvège :
- 1) L'impôt de l'Etat sur le revenu et sur la fortune;
  - 2) L'impôt communal sur le revenu et sur la fortune;
  - 3) L'impôt cantonal sur le revenu;
  - 4) La contribution ordinaire à la Caisse de péréquation des impôts;
  - 5) L'impôt de l'Etat sur les revenus des artistes étrangers, etc.; et
  - 6) L'impôt sur les gens de mer
(ci-après dénommés «l'impôt norvégien»).
- e) En Suède :
- 1) L'impôt de l'Etat sur le revenu, y compris l'impôt sur les gens de mer et l'impôt sur les coupons;
  - 2) L'impôt sur les professionnels du spectacle;
  - 3) L'impôt sur les bénéfices non distribués;
  - 4) L'impôt sur les bénéfices distribués;
  - 5) L'impôt communal sur le revenu; et
  - 6) L'impôt de l'Etat sur la fortune
(ci-après dénommés «l'impôt suédois»).
4. La présente Convention s'applique également à tous impôts identiques ou analogues qui pourront s'ajouter ou se substituer aux impôts actuels après la date de signature de la Convention. Les autorités compétentes des Etats contractants se communiqueront les modifications importantes qui auront été apportées à leurs législations fiscales respectives.
5. La présente Convention ne s'applique pas, dans quelque Etat contractant que ce soit, aux taxes spéciales sur les gains provenant de loteries ou de paris, ni aux droits de succession ou aux impôts sur les donations.

Article 3. DÉFINITIONS GÉNÉRALES

1. Aux fins de la présente Convention, et à moins que le contexte n'exige une interprétation différente :

a) «Le Danemark» désigne le Royaume du Danemark; «la Finlande» désigne la République de Finlande; «l'Islande» désigne la République d'Islande; «la Norvège» désigne le Royaume de Norvège et «la Suède» désigne le Royaume de Suède;

Chacun des termes ci-dessus englobe toutes les régions situées hors des eaux territoriales de l'Etat intéressé et dans les limites desquelles ledit Etat peut, en vertu de sa législation et conformément au droit international, exercer des droits en ce qui concerne la prospection et l'exploitation des ressources naturelles du plateau continental ou de son sous-sol (zone désignée dans la présente Convention par l'expression «plateau continental»);

Le terme «Danemark» ne comprend pas les îles Féroé ni le Groenland; eu égard à l'impôt communal finlandais, le terme «Finlande» ne comprend pas la province d'Åland; le terme «Norvège» ne comprend pas Svalbard (y compris Bjørnøya), Jan Mayen et les dépendances norvégiennes (*biland*) situées hors d'Europe;

b) Le terme «personne» désigne une personne physique, une société ou tout groupement de personnes;

c) Le terme «société» désigne une personne morale ou une entité assimilée à une personne morale aux fins de l'impôt;

d) Les expressions «entreprise d'un Etat contractant» et «entreprise d'un autre Etat contractant» désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident de l'un des Etats contractants et une entreprise exploitée par un résident d'un autre Etat contractant;

e) Le terme «ressortissant» désigne une personne physique qui possède la nationalité de l'un des Etats contractants ou une personne morale ou un groupement de personnes constitués conformément à la législation en vigueur dans l'un des Etats contractants;

f) Aux fins de l'application de la Convention dans un Etat contractant, l'expression «trafic international» désigne tout transport effectué par un navire ou aéronef exploités par une entreprise dont la direction effective est sise dans l'un des Etats contractants, sauf si le navire ou l'aéronef en question ne relie que des lieux situés dans le premier de ces Etats;

g) L'expression «autorité compétente» désigne :

- 1) Au Danemark : le Ministre de l'administration fiscale;
- 2) En Finlande : le Ministère des finances;
- 3) En Islande : le Ministre des finances;
- 4) En Norvège : le Ministère des finances;
- 5) En Suède : le Ministre des finances;

ou toute autorité de chacun de ces Etats autorisée à agir pour toutes les questions relatives à la présente Convention.

2. Aux fins de l'application de la Convention par un Etat contractant, tout terme ou expression qui n'est pas autrement défini dans la Convention aura, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente, le sens qui lui est donné dans la législation dudit Etat en matière d'impôts faisant l'objet de la Convention.

Article 4. RÉSIDENCE

1. Aux fins de la présente Convention, l'expression «résident d'un Etat contractant» désigne toute personne qui, en vertu des lois de cet Etat, y est assujettie à l'impôt en raison de son domicile, de sa résidence, du siège de sa direction ou tout autre critère du même ordre. Cette expression exclut néanmoins toute personne physique qui n'est assujettie à l'impôt qu'au regard de revenus produits dans cet Etat ou d'un élément de fortune qui y est situé.

2. Si une personne physique se trouve être, par application des dispositions du paragraphe 1, résidente de plus d'un Etat contractant, son statut sera déterminé de la manière suivante :

- a) Cette personne sera réputée résidente de l'Etat contractant où elle a un foyer permanent d'habitation; si elle a un foyer permanent d'habitation dans plusieurs Etats contractants, elle sera réputée être résidente de l'Etat auquel l'unissent les liens personnels et économiques les plus étroits (centre de ses intérêts essentiels);
- b) S'il ne peut être déterminé quel Etat contractant est le centre de ses intérêts essentiels, ou si elle n'a de foyer permanent d'habitation dans aucun des Etats contractants, la personne est réputée résidente de l'Etat où elle a un domicile habituel;
- c) Si elle a un domicile habituel dans plusieurs de ces Etats ou si elle n'en a dans aucun d'entre eux, elle est réputée être résidente de l'Etat dont elle est ressortissante;
- d) Si la personne est ressortissante de plus d'un des Etats ou n'est ressortissante d'aucun d'entre eux, les autorités compétentes des Etats contractants intéressés règlent la question d'un commun accord.

3. Si, par application des dispositions du paragraphe 1, une personne autre qu'une personne physique est résidente de plus d'un Etat contractant, elle est réputée être résidente de l'Etat où son siège de direction effective est situé.

Article 5. ETABLISSEMENT STABLE

1. Aux fins de la présente Convention, l'expression «établissement stable» désigne un lieu fixe d'affaires par l'intermédiaire duquel une entreprise exerce tout ou partie de son activité.

2. L'expression «établissement stable» recouvre en particulier :

- a) Un siège de direction;
- b) Une succursale;
- c) Un bureau;
- d) Une usine;
- e) Un atelier; et
- f) Une mine, un puits de pétrole ou de gaz, une carrière ou tout autre lieu d'extraction de ressources naturelles.

3. Un chantier de construction, d'installation ou de montage ne constitue un établissement stable que si l'activité qui s'y déroule dure plus de 12 mois.

4. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, l'expression «établissement stable» n'est pas réputée couvrir :

- a) L'usage d'installations aux seules fins de l'entreposage, de l'exposition ou de la livraison de produits ou de marchandises appartenant à l'entreprise;
- b) Le maintien d'un stock de produits ou de marchandises appartenant à l'entreprise aux seules fins de l'entreposage, de l'exposition ou de la livraison;

- c) Le maintien d'un stock de produits ou de marchandises appartenant à l'entreprise aux seules fins de transformation par une autre entreprise;
- d) Le maintien d'un lieu fixe d'affaires dans le seul but d'acheter des produits ou des marchandises ou de recueillir des renseignements pour l'entreprise;
- e) Le maintien d'un lieu fixe d'affaires dans le seul but d'exercer, pour l'entreprise, toute autre activité de caractère préparatoire ou auxiliaire;
- f) Le maintien d'un lieu fixe d'affaires aux seules fins d'exercer, selon quelque combinaison que ce soit, des activités visées aux alinéas *a* à *e*, à condition que l'ensemble des activités du lieu fixe d'affaires résultant de cette combinaison ait un caractère préparatoire ou auxiliaire.

5. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, lorsqu'une personne, autre qu'un agent jouissant d'un statut indépendant auquel s'applique le paragraphe 6, agit, dans un Etat contractant, pour le compte d'une entreprise et a et exerce habituellement, dans un Etat contractant, des pouvoirs qui lui permettent de conclure des contrats au nom de l'entreprise, celle-ci est réputée avoir un établissement stable dans le premier de ces Etats au regard de toutes les activités que cette personne exerce pour l'entreprise, à moins que les activités de la personne dont il s'agit ne soient limitées à celles qui sont visées au paragraphe 4 et qui, si elles étaient exercées par l'intermédiaire d'un lieu fixe d'affaires, ne confèreraient pas à celui-ci le caractère d'un établissement stable au sens dudit paragraphe.

6. Une entreprise n'est pas réputée avoir un établissement stable dans un Etat contractant du seul fait qu'elle y exerce une activité par l'entremise d'un courtier, d'un commissionnaire général ou d'un autre agent jouissant d'un statut indépendant, à condition que ce dernier agisse dans le cadre ordinaire de son activité.

7. Le fait qu'une société qui est résidente de l'un des Etats contractants contrôle une société ou est contrôlée par une société qui est résidente d'un autre Etat contractant ou y exerce une activité (que ce soit par l'intermédiaire d'un établissement stable ou autrement) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

Article 6. REVENUS IMMOBILIERS

1. Les revenus qu'un résident de l'un des Etats contractants tire de biens immobiliers (y compris les revenus d'exploitations agricoles ou forestières) situés dans un autre Etat contractant peuvent être imposés dans ce dernier.

2. *a)* Sous réserve des dispositions de l'alinéa *b*, l'expression «biens immobiliers» a le sens que lui attribue la loi de l'Etat contractant où les biens considérés sont situés.

b) L'expression «biens immobiliers» couvre en tout état de cause les accessoires, le cheptel mort ou vif des exploitations agricoles et forestières, les droits régis par les dispositions du droit commun de la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers et les droits donnant lieu au paiement de rémunérations variables ou fixes en contrepartie de l'exploitation ou du droit d'exploitation de gisements minéraux, de sources et d'autres ressources naturelles.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aux revenus provenant de l'utilisation directe, la location ou toute autre forme d'utilisation de biens immobiliers.

4. Lorsque la possession d'actions ou d'autres certificats de participation au capital d'une société qui a pour but principal de posséder des biens immobiliers

habilite le détenteur des actions ou d'autres certificats de participation à utiliser les biens immobiliers appartenant à ladite société, le revenu provenant de l'utilisation directe, de la location ou de toute autre forme d'utilisation de ces droits à l'usufruit peuvent être imposés dans l'Etat contractant où les biens immobiliers sont situés.

5. Les dispositions des paragraphes 1 à 3 s'appliquent également aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise et aux revenus de biens immobiliers servant à l'exercice d'une profession libérale.

6. Les dispositions du paragraphe 4 s'appliquent également aux revenus provenant de droits à l'usufruit détenus par une entreprise ou utilisés pour l'exercice d'une profession libérale.

Article 7. BÉNÉFICES DES ENTREPRISES

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un Etat contractant ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'entreprise n'exerce son activité dans un autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Dans ce dernier cas, lesdits bénéfices ne peuvent être imposés dans l'autre Etat que dans la mesure où ils sont imputables à cet établissement.

2. Sous réserve des dispositions du paragraphe 3, lorsqu'une entreprise d'un Etat contractant exerce son activité dans un autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, il est imputé à cet établissement, dans chaque Etat contractant, les bénéfices que l'établissement aurait pu réaliser s'il avait eu le statut d'entreprise distincte et séparée exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions elles-mêmes identiques ou analogues et traitant, en toute indépendance, avec l'entreprise dont il constitue un établissement stable.

3. Pour déterminer les bénéfices d'un établissement stable, sont admises en déduction les dépenses encourues aux fins poursuivies par cet établissement, y compris les dépenses de direction et les frais généraux d'administration, que ce soit dans l'Etat où est situé l'établissement stable ou ailleurs.

4. S'il est d'usage, dans un Etat contractant, de déterminer les bénéfices imputables à un établissement stable sur la base d'une répartition des bénéfices totaux de l'entreprise entre ses diverses parties, aucune des dispositions du paragraphe 2 n'empêche cet Etat contractant de déterminer les bénéfices imposables selon la répartition en usage; la méthode de répartition adoptée doit cependant être telle que le résultat obtenu soit conforme aux principes contenus dans le présent article.

5. Aucun bénéfice n'est imputé à un établissement stable du seul fait qu'il a acheté des biens ou des marchandises pour l'entreprise.

6. Aux fins des paragraphes précédents, les bénéfices à imputer à l'établissement stable sont déterminés chaque année selon la même méthode, à moins qu'il n'existe des motifs valables et suffisants de procéder autrement.

7. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenus traités séparément dans d'autres articles de la présente Convention, les dispositions desdits articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

Article 8. NAVIGATION MARITIME ET AÉRIENNE

1. Les bénéfices provenant de l'exploitation, en trafic international, de navires ou d'aéronefs ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé. Si ledit Etat n'est pas en mesure, en vertu de sa législation, d'imposer la totalité des bénéfices, ceux-ci ne sont imposables que dans l'Etat dont l'entreprise est résidente.

2. Si le siège de direction effective d'une entreprise de navigation maritime est situé à bord d'un navire, ce siège est considéré comme situé dans l'Etat contractant dont l'exploitant du navire est résident.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aussi aux bénéfices provenant de l'appartenance à un consortium, à une société d'exploitation en commun ou à un organisme international d'exploitation.

Article 9. ENTREPRISES ASSOCIÉES

1. Lorsque :

- a) Une entreprise d'un Etat contractant participe directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un autre Etat contractant, ou que
- b) Les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un Etat contractant et d'une entreprise d'un autre Etat contractant,

les dispositions ci-après s'appliquent.

S'il est établi ou imposé entre les entreprises, dans leurs relations commerciales ou financières, des conditions différentes de celles qui seraient appliquées entre des entreprises indépendantes, les bénéfices que, n'étaient ces conditions, l'une des entreprises aurait réalisés, mais que, du fait de ces conditions, elle n'a pas réalisés, peuvent être compris dans les bénéfices de ladite entreprise et imposés en conséquence.

2. Lorsque l'un des cas envisagés au paragraphe 1 se présente dans l'un des Etats contractants, l'autorité compétente d'un autre Etat contractant intéressé doit en être informée afin d'envisager tout ajustement nécessaire touchant le calcul des bénéfices de l'entreprise qui est résidente de cet autre Etat. S'il y a lieu, les autorités compétentes peuvent conclure un accord spécial relatif à la répartition des bénéfices.

Article 10. DIVIDENDES

1. Les dividendes payés par une société qui est résidente d'un Etat contractant à un résident d'un autre Etat contractant peuvent être imposés dans cet autre Etat.

2. Les dispositions des paragraphes 1 et 3 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire des dividendes, étant résident d'un Etat contractant, a un établissement stable ou une base fixe dans un Etat contractant autre que celui dont il est résident et que la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement à une activité commerciale exercée à partir de l'établissement stable ou à des services personnels indépendants rendus à partir de la base fixe. Dans ces cas, les dividendes sont imposés conformément aux dispositions de l'article 7 ou de l'article 14 dans l'Etat contractant dans lequel l'établissement stable ou la base fixe est situé.

3. Les dividendes payés par une société qui est résidente d'un Etat contractant à un résident d'un autre Etat contractant peuvent également être imposés dans l'Etat contractant dont la société qui paie les dividendes est résidente et conformément à la législation de cet Etat. L'impôt ainsi établi ne peut excéder :

- a) 5 % du montant brut des dividendes si le bénéficiaire est une société (autre qu'une société de personnes ou une société chargée de gérer une succession) qui détient directement au moins 25 % du capital de la société qui paie les dividendes;
- b) 15 % du montant brut des dividendes dans tous les autres cas.

4. Nonobstant les dispositions de l'alinéa *a* du paragraphe 3, l'impôt islandais sur les dividendes peut être porté de 5 % à un taux maximal de 15 % lorsque l'impôt islandais est établi après que ces dividendes ont été déduits des bénéfices de la société qui paie les dividendes.

5. Nonobstant les dispositions de l'alinéa *a* du paragraphe 3, l'impôt norvégien sur les dividendes peut être porté à un taux maximal de 15 %. La présente disposition s'appliquera aussi longtemps que les sociétés norvégiennes seront autorisées à déduire les dividendes payés des bénéfices soumis aux impôts de l'Etat.

6. Les autorités compétentes des Etats contractants détermineront d'un commun accord les modalités de l'application des limitations prévues aux paragraphes 3 à 5.

Les dispositions des paragraphes 3 à 5 n'affectent pas l'imposition à laquelle la société est assujettie en ce qui concerne les bénéfices sur lesquels les dividendes versés sont prélevés.

7. Le terme «dividendes» tel qu'il est utilisé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, de titres ou d'autres droits, autres que les créances, de participation à des bénéfices, ainsi que les revenus d'autres parts sociales soumis au même régime fiscal que les revenus d'actions par la législation de l'Etat dont la société distributrice est résidente.

8. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les dividendes versés par une société résidente d'un Etat contractant à une société résidente d'un autre Etat contractant autre que le Danemark sont exonérés de l'impôt dans cet autre Etat dans la mesure où ils l'auraient été en vertu de la législation de cet autre Etat si les deux sociétés en avaient été résidentes.

Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les dividendes versés par une société résidente d'un Etat contractant autre que le Danemark à une société résidente du Danemark sont exonérés de l'impôt dans ce dernier Etat, conformément à la législation danoise.

Toutefois, lorsque le montant des dividendes versés pour un exercice par une société résidente du Danemark à une société résidente d'un autre Etat contractant correspond aux dividendes que la première société a reçus, directement ou par l'intermédiaire d'une personne morale, au cours du même exercice ou d'un exercice précédent et qui proviennent de valeurs ou d'actions détenues dans une société résidente d'un Etat tiers, l'exonération de l'impôt dans un autre Etat contractant, conformément à la première section du présent paragraphe, n'est accordée que :

- a) Lorsque les dividendes reçus qui proviennent de valeurs ou d'actions détenues dans la société résidente d'un Etat tiers sont imposables au Danemark ou
- b) Si ce n'est pas le cas, lorsque les dividendes auraient été exonérés de l'impôt dans un autre Etat contractant si les valeurs ou actions détenues dans la société résidente d'un Etat tiers avaient été la propriété directe de la société résidente d'un autre Etat contractant.

Dans le cas des dividendes payés par une société résidente de l'Islande à une société résidente d'un autre Etat contractant, ces dividendes ne sont exonérés d'impôt dans un autre Etat contractant, conformément à la première section du présent paragraphe, que si les dividendes ne peuvent être déduits des bénéfices de la société islandaise aux fins de la détermination de l'impôt islandais.

9. Nonobstant les dispositions des paragraphes 3 à 5, les autorités compétentes des Etats contractants pourront convenir que les dividendes attribués à un institu-

tion, nommément désignée, qui s'occupe d'œuvres de bienfaisance ou de toute autre activité philanthropique et qui, aux termes de la législation de l'Etat contractant dont l'institution est résidente, est exonérée de l'impôt sur les dividendes, sont exonérés dans un autre Etat contractant de l'impôt sur les dividendes payés par une société dans cet autre Etat.

10. Lorsqu'une société qui est résidente d'un Etat contractant tire des bénéfices ou des revenus d'un autre Etat contractant, cet autre Etat ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes payés par la société en question, sauf dans la mesure où ces dividendes sont payés à un résident de cet autre Etat ou dans la mesure où la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement à un établissement stable ou à une base fixe situés dans cet autre Etat, ni prélever aucun impôt, au titre de l'imposition des bénéfices non distribués, sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre Etat.

11. Le terme «société de personnes» tel qu'il est utilisé dans le présent article désigne :

- a) Dans le cas du Danemark : une «*interessentskab*», une «*kommanditselskab*» ou une «*partrederi*»;
- b) Dans le cas de la Finlande : une «*avoin yhtiö*» («*öppet bolag*»), une «*kommandiittiyhtiö*» («*kommanditbolag*»), une «*laivanisännistöyhtiö*» («*partrederibolag*») ou toute autre société de personnes visée au paragraphe 2 de l'article 4 de la loi concernant l'impôt sur le revenu et la fortune (1043/74) et qui n'est pas imposée en tant qu'entité imposable indépendante;
- c) Dans le cas de l'Islande : les «*sameignarfélög*» ou «*samlög*» qui ne sont pas imposées en tant qu'entités imposables indépendantes;
- d) Dans le cas de la Norvège : toute société de personnes, à l'exception des «*aksjeselskap*» et des «*kommandittaksjeselskap*»;
- e) Dans le cas de la Suède : une «*handelsbolag*», une «*kommanditbolag*» ou une «*enkelt bolag*».

Article 11. INTÉRÊTS

1. Les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident d'un autre Etat contractant ne sont imposables que dans cet autre Etat.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas si le bénéficiaire des intérêts, étant résident d'un Etat contractant, a un établissement stable ou une base fixe dans un Etat contractant autre que celui dont il est résident et si la créance génératrice des intérêts se rattache effectivement à une activité commerciale ou industrielle exercée à partir de l'établissement stable ou à l'exercice d'une profession libérale à partir de la base fixe. Dans ce cas, le bénéficiaire sera imposé conformément aux dispositions de l'article 7 ou de l'article 14 dans l'Etat contractant dans lequel l'établissement stable ou la base fixe sont situés.

3. Le terme «intérêts» tel qu'il est employé dans le présent article, désigne les revenus de créances de toute nature, assortie ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices des débiteurs, et notamment les revenus des fonds publics et des obligations d'emprunts, y compris les primes et lots attachés à ces titres. Les pénalisations pour paiement tardif ne sont pas considérées comme des intérêts au sens du présent article.

4. Lorsque, en raison de l'existence de relations spéciales entre le créancier et le bénéficiaire ou entre l'un et l'autre et une tierce personne, le montant des intérêts, compte tenu de la créance pour laquelle ils sont payés, excède celui dont seraient convenus le créancier et le bénéficiaire en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon les lois de chaque Etat contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

Article 12. REDEVANCES

1. Les redevances provenant d'un Etat contractant et payées à un résident d'un autre Etat contractant ne sont imposables que dans cet autre Etat.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire de ces redevances, étant résident d'un Etat contractant, a un établissement stable ou une base fixe dans un Etat contractant autre que celui dont il est résident et que le droit ou le bien générateur des redevances se rattache effectivement à une activité commerciale ou industrielle exercée à partir de l'établissement stable ou à l'exercice d'une profession libérale à partir de la base fixe. Dans ce cas, le bénéficiaire sera imposé conformément aux dispositions de l'article 7 ou de l'article 14 dans l'Etat contractant où l'établissement stable ou la base fixe sont situés.

3. Le terme «redevances» tel qu'il est utilisé dans le présent article désigne les paiements de toute nature reçus pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique (y compris les films cinématographiques ou films ou bandes utilisés pour les émissions radiophoniques ou télévisées), d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets, ainsi que pour l'usage ou la concession de l'usage de matériel industriel, commercial ou scientifique et pour des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique.

4. Lorsque, en raison de l'existence de relations spéciales entre le créancier et le bénéficiaire ou entre l'un et l'autre et une tierce personne, le montant des redevances, compte tenu de l'usage, du droit ou de l'information pour lesquels elles sont payées, excède celui dont seraient convenus le créancier et le bénéficiaire en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de l'Etat contractant intéressé, compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

Article 13. GAINS EN CAPITAL

1. Les gains qu'un résident d'un Etat contractant tire de l'aliénation de biens immobiliers visés au paragraphe 2 de l'article 6 et situés dans un autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

2. Les gains qu'un résident d'un Etat contractant tire de l'aliénation d'actions ou autres intérêts visés au paragraphe 4 de l'article 6 sont imposables dans l'Etat contractant où les biens immobiliers sont situés.

3. Les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers qui font partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans un autre Etat contractant, ou de biens mobiliers qui appartiennent à une base fixe dont un résident d'un Etat contractant dispose dans un autre Etat contractant pour l'exercice d'une profession libérale, y compris les gains provenant de l'aliénation de cet établis-

sement stable (seul ou avec l'ensemble de l'entreprise) ou de cette base fixe, sont imposables dans cet autre Etat.

4. Les gains provenant de l'aliénation de navires ou aéronefs exploités en trafic international ou de biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs ne sont imposables que dans l'Etat contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé. Lorsque cet Etat, en vertu de ses lois, n'est pas en mesure d'imposer la totalité des gains, ceux-ci ne sont imposables que dans l'Etat dont l'entreprise est résidente.

5. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens autres que ceux qui sont visés aux paragraphes 1 à 4 ne sont imposables que dans l'Etat contractant dont le cédant est résident.

6. Les dispositions du paragraphe 5 sont sans effet sur le droit de la Norvège de lever un impôt, conformément à ses propres lois, sur les gains provenant de l'aliénation d'actions d'une société norvégienne, si ces actions sont la propriété d'un résident d'un autre Etat contractant qui a été résident de la Norvège au cours des cinq années précédant l'aliénation des actions.

7. Les dispositions du paragraphe 5 sont sans effet sur le droit de la Suède de lever un impôt, conformément à ses propres lois, sur les gains qu'un résident d'un autre Etat contractant tire de l'aliénation d'actions ou d'intérêts dans une société dont les avoirs consistent essentiellement en biens immobiliers, à condition que l'intéressé ait été résident de la Suède au cours des cinq années précédant l'aliénation.

Article 14. PROFESSIONS INDÉPENDANTES

1. Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire d'une profession libérale ou d'autres activités de caractère indépendant ne sont imposables que dans cet Etat sauf si l'intéressé dispose, de façon habituelle, d'une base fixe dans un autre Etat contractant pour l'exercice de ses activités. Dans ce cas, seule la fraction des revenus qui est imputable à ladite base fixe est imposable dans l'autre Etat.

2. L'expression «profession libérale» comprend notamment les activités indépendantes d'ordre scientifique, littéraire, artistique, éducatif ou pédagogique, ainsi que les activités indépendantes des médecins, avocats, ingénieurs, architectes, dentistes et comptables.

Article 15. PROFESSIONS DÉPENDANTES

1. Sous réserve des dispositions des articles 16, 18, 19, 20 et 21, les salaires, traitements et autres rémunérations similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'emploi ne soit exercé dans un autre Etat contractant. Dans ce dernier cas, les rémunérations reçues à ce titre sont imposables dans cet autre Etat.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les rémunérations qu'un résident d'un Etat contractant reçoit au titre d'un emploi salarié exercé dans un autre Etat contractant ne sont imposables que dans le premier Etat si :

- a) Le bénéficiaire séjourne dans l'autre Etat pendant une période ou des périodes n'excédant pas au total 183 jours au cours de l'année civile considérée; et si
- b) Les rémunérations sont payées par un employeur ou pour le compte d'un employeur qui n'est pas résident de l'autre Etat; et
- c) Les rémunérations ne sont pas prises en charge par un établissement stable ou une base fixe que l'employeur a dans cet autre Etat.

3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations reçues au titre d'un emploi salarié exercé à l'étranger sont imposables comme suit :

- a) Lorsque l'emploi est exercé à bord d'un navire danois, finlandais, islandais, norvégien ou suédois, les rémunérations ne sont imposables que dans l'Etat contractant dont le navire bat le pavillon; aux fins de l'application de la présente disposition, les navires étrangers qui ont été affrétés coque nue par une entreprise d'un Etat contractant seront traités comme des navires danois, finlandais, islandais, norvégiens ou suédois respectivement;
- b) La rémunération reçue au titre d'un emploi exercé à bord d'un aéronef en trafic international, n'est imposable que dans l'Etat contractant dont le bénéficiaire de ladite rémunération est résident;
- c) La rémunération reçue au titre d'un emploi exercé à bord de navires exerçant des activités de pêche ou de chasse au phoque ou à la baleine n'est imposable que dans l'Etat contractant dont le bénéficiaire de ladite rémunération est résident; cette disposition s'applique également lorsque la rémunération au titre de l'emploi est payée sous la forme d'une part des revenus provenant des activités de pêche ou de chasse au phoque ou à la baleine.

Article 16. TANTIÈMES

Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un Etat contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou d'un autre organe similaire d'une société résidente d'un autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.

Article 17. ARTISTES DU SPECTACLE ET SPORTIFS

1. Nonobstant les dispositions des articles 14 et 15, les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire de ses activités personnelles exercées dans un autre Etat contractant en tant qu'artiste du spectacle, tel qu'artiste de théâtre, de cinéma, de radio ou de télévision, ou que musicien, ou en tant que sportif, sont imposables dans cet autre Etat.

2. Lorsque les revenus d'activités qu'un artiste du spectacle ou qu'un sportif exerce personnellement et en cette qualité sont attribués non pas à l'artiste ou au sportif lui-même mais à une autre personne, ces revenus sont imposables, nonobstant les dispositions des articles 7, 14 et 15, dans l'Etat contractant où les activités de l'artiste ou du sportif sont exercées.

3. Lorsque l'Etat contractant dans lequel les activités mentionnées aux paragraphes 1 et 2 sont exercées n'est pas en mesure, en vertu de ses lois, d'imposer les revenus visés dans ces paragraphes, ceux-ci ne sont imposables que dans l'Etat contractant dont le bénéficiaire est résident.

Article 18. PENSIONS, RENTES ET PRESTATIONS DE SÉCURITÉ SOCIALE

1. Les pensions et rentes payées par un Etat contractant et les versements effectués au titre de la législation relative à la sécurité sociale d'un Etat contractant ne sont imposables que dans cet Etat.

2. Le terme «rente» désigne une somme fixe versée périodiquement à terme fixe pendant la vie entière ou pendant une période déterminée ou déterminable de la vie

d'une personne en contrepartie d'une prestation entière en argent ou appréciable en argent.

Article 19. FONCTION PUBLIQUE

1. Les rémunérations (autres que les pensions) payées par un Etat contractant, ses subdivisions politiques, ses collectivités locales ou autres institutions de droit public à une personne physique au titre de services rendus à cet Etat, subdivision ou collectivité ne sont imposables que dans cet Etat.

2. Toutefois, ces rémunérations ne sont imposables que dans l'Etat contractant dans lequel les services sont rendus, si le bénéficiaire est résident de cet Etat et

- a) En est ressortissant;
- b) N'en est pas devenu résident à la seule fin de rendre les services considérés; ou
- c) N'est pas assujetti à l'impôt pour les rémunérations reçues dans l'Etat payeur.

Article 20. ETUDIANTS ET STAGIAIRES

1. Une personne qui séjourne dans un Etat contractant aux seules fins :

- a) D'étudier dans une université ou un autre établissement d'enseignement de cet Etat contractant, ou
- b) De recevoir, dans cet Etat contractant, une formation dans le domaine du commerce, de l'industrie, de l'agriculture ou de la sylviculture,

et qui est ou était, immédiatement avant son arrivée, résidente d'un autre Etat contractant, ne sera pas imposée dans le premier de ces Etats au titre des paiements qu'elle reçoit d'une source située en dehors de cet Etat pour couvrir ses frais d'entretien, d'étude ou de formation.

2. Une personne qui étudie dans une université ou un autre établissement d'enseignement situé dans un Etat contractant et qui, séjournant temporairement dans un autre Etat contractant, y est employé pendant 100 jours au plus au cours d'une même année civile dans le but d'acquérir une expérience pratique destinée à compléter ses études n'est assujettie à l'impôt dans le deuxième Etat contractant qu'en ce qui concerne la fraction des revenus qu'elle tire de son emploi qui excède le montant mensuel moyen de 2 000 couronnes suédoises ou l'équivalent en monnaie danoise, finlandaise, islandaise ou norvégienne. Le montant exonéré d'impôt conformément aux dispositions du présent paragraphe ne peut toutefois excéder 6 000 couronnes suédoises au total pour l'année civile ou l'équivalent en monnaie danoise, finlandaise, islandaise ou norvégienne. Le montant susmentionné comprend la déduction personnelle pour l'année civile considérée.

3. Les autorités compétentes des Etats contractants arrêteront d'un commun accord les modalités d'application des dispositions du paragraphe 2 du présent article. Les autorités compétentes pourront également décider d'un commun accord d'apporter au montant stipulé dans ledit paragraphe toute modification jugée raisonnable eu égard aux variations de la valeur des monnaies, aux changements intervenus dans la législation des Etats contractants ou à d'autres facteurs similaires.

*Article 21. ACTIVITÉS COMMERCIALES ET EMPLOIS EXERCÉS
AU LARGE DES CÔTES*

1. Sous réserve des dispositions des paragraphes 2 et 3, un résident d'un Etat contractant qui exerce une activité commerciale au large des côtes d'un autre Etat contractant, dans le cadre de la prospection et de l'exploitation de ressources natu-

relles dans les fonds marins de cet autre Etat, est considéré comme ayant un établissement stable ou une base fixe dans cet autre Etat.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas lorsque l'activité est exercée pendant une période ou des périodes ne dépassant pas au total 30 jours au cours d'une période de 12 mois.

3. Aux fins de l'application du paragraphe 2, une activité exercée par une entreprise associée à une autre entreprise est considérée comme ayant été exercée par la première de ces entreprises si l'activité est analogue par sa nature à celle qui est exercée par l'autre entreprise. Les entreprises sont considérées comme associées si l'une d'entre elles participe directement ou indirectement à la gestion ou au capital de l'autre entreprise ou détient une partie du capital de l'autre entreprise ou si les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la gestion ou au contrôle des deux entreprises ou détiennent une partie du capital de ces entreprises.

4. Les dispositions du paragraphe 1 de l'article 8 s'appliquent aux revenus provenant du transport de personnel et de matériel par navire ou aéronef à la zone des fonds marins visés au paragraphe 1 ou de l'exploitation de remorqueurs, de navires d'approvisionnement et autres navires utilisés à des fins similaires dans le cadre de l'activité visée dans ce paragraphe.

5. Les dispositions du paragraphe 4 de l'article 13 et du paragraphe 3 de l'article 23 s'appliquent aux gains provenant de l'aliénation de navires, de bateaux et d'aéronefs visés au paragraphe 4 ou au capital représenté par ces navires, bateaux et aéronefs.

6. Nonobstant les autres dispositions de la présente Convention, les dispositions ci-après s'appliquent en matière d'imposition des salaires et autres rémunérations analogues qu'un résident d'un Etat contractant tire d'un emploi qu'il exerce au large des côtes d'un autre Etat contractant pour un employeur qui y exerce une activité du type visé au paragraphe 1 :

a) Sous réserve des dispositions des alinéas *b* à *d*, cette rémunération n'est imposable dans l'autre Etat que si l'emploi y est exercé pendant une période ou des périodes dépassant, au total, 30 jours au cours d'une période de 12 mois.

b) Cette rémunération n'est imposable que dans le premier des Etats contractants si :

- 1) L'emploi est lié à l'exploitation de gisements pétroliers situés sur une ligne médiane entre un Etat contractant et un autre Etat;
- 2) Un accord existe entre ces Etats aux fins de l'exploitation commune des gisements; et
- 3) L'exploitation se déroule simultanément des deux côtés de la ligne médiane.

Les dispositions du présent alinéa ne s'appliqueront qu'une fois qu'un accord aura été conclu à ce sujet par les autorités compétentes des Etats contractants.

c) Si l'emploi est exercé à bord d'un bateau ou d'un navire visé au paragraphe 4 du présent article, cette rémunération est imposable conformément aux dispositions de l'alinéa *a* du paragraphe 3 de l'article 15.

d) Si l'emploi est exercé à bord d'un aéronef visé au paragraphe 4 du présent article, cette rémunération n'est imposable que dans l'Etat où la direction effective de l'entreprise est située.

7. L'expression « fonds marins » telle qu'elle est utilisée dans le présent article désigne les fonds marins et leur sous-sol, dans les limites des eaux territoriales d'un Etat contractant et du plateau continental de cet Etat.

Article 22. AUTRES REVENUS

1. Les éléments du revenu d'un résident d'un Etat contractant, d'où qu'ils proviennent, qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet Etat.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas si le bénéficiaire de ces revenus, étant résident d'un Etat contractant, a un établissement stable ou une base fixe dans un autre Etat contractant et si le droit ou le bien générateur des revenus se rattachent effectivement à une activité commerciale ou industrielle exercée à partir de l'établissement stable ou à l'exercice d'une profession libérale à partir de la base fixe. Dans ce cas, ce sont les dispositions de l'article 7 ou de l'article 14, suivant le cas, qui s'appliquent. Lorsque les biens immobiliers visés au paragraphe 2 de l'article 6 ou les actions ou autres participations visées au paragraphe 4 de l'article 6 appartiennent à un établissement stable ou à une base fixe, les revenus provenant de ces biens ou de ces avoirs sont néanmoins imposables conformément aux dispositions de l'article 6.

Article 23. FORTUNE

1. La fortune constituée par des biens immobiliers visés au paragraphe 2 de l'article 6, qui appartient à un résident d'un Etat contractant et est située dans un autre Etat contractant, est imposable dans cet autre Etat.

2. Les actions ou autres participations dans une société visées au paragraphe 4 de l'article 6, qui appartiennent à un résident d'un Etat contractant sont imposables dans l'Etat contractant où les biens immobiliers sont situés.

3. La fortune constituée par des navires ou des aéronefs exploités en trafic international et par des biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs n'est imposable que dans l'Etat contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé. Lorsque cet Etat n'est pas en mesure, en vertu de ses lois, d'imposer la totalité de la fortune, celle-ci n'est imposable que dans l'Etat dont l'entreprise est résidente.

4. Tous les autres éléments de la fortune d'un résident d'un Etat contractant, où qu'ils soient situés, ne sont imposables que dans cet Etat.

5. Nonobstant les dispositions du paragraphe 4, la fortune représentée par des biens mobiliers qui font partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un Etat contractant a dans un autre Etat contractant ou par des biens mobiliers qui appartiennent à une base fixe dont un résident d'un Etat contractant dispose dans un autre Etat contractant pour l'exercice d'une profession indépendante est cependant imposable dans cet autre Etat.

Article 24. SUCCESSION

Lorsqu'un impôt est prélevé sur les revenus ou la fortune d'une succession résidente d'un Etat contractant, ces revenus ou cette fortune ne peuvent être imposés quand ils sont détenus par un bénéficiaire résident d'un autre Etat contractant.

*Article 25. MÉTHODES VISANT À ÉVITER
LA DOUBLE IMPOSITION*1. *Danemark*

a) Si un résident du Danemark perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un

autre Etat contractant, le Danemark, sous réserve des dispositions de la deuxième section du paragraphe 8 de l'article 10 ou de l'alinéa *b* ci-après :

- 1) Accorde sur l'impôt danois sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant;
- 2) Accorde sur l'impôt danois sur la fortune de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur la fortune payé dans cet autre Etat contractant.

Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt danois sur le revenu ou sur la fortune, calculé avant déduction, correspondant au revenu ou à la fortune imposable dans cet autre Etat.

b) Si un résident du Danemark perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, ne sont imposables que dans un autre Etat contractant, le Danemark peut inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant de l'impôts servant d'assiette au calcul de l'impôt, mais il accorde en déduction de l'impôt sur le revenu ou la fortune la fraction de l'impôt sur le revenu ou la fortune qui correspond aux revenus reçus de l'autre Etat contractant ou à la fortune qui y est sise.

2. Finlande

a) Si un résident de la Finlande perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un autre Etat contractant, la Finlande, sous réserve des dispositions de la première section du paragraphe 8 de l'article 10 ou de l'alinéa *b* ci-après :

- 1) Accorde sur l'impôt finlandais sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant;
- 2) Accorde sur l'impôt finlandais sur la fortune de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur la fortune payé dans cet autre Etat contractant.

Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt finlandais sur le revenu ou sur la fortune, calculé avant déduction, correspondant au revenu ou à la fortune imposable dans cet autre Etat.

b) Si un résident de la Finlande perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, ne sont imposables que dans un autre Etat contractant, la Finlande peut inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant servant d'assiette au calcul de l'impôt, mais il accorde en déduction de l'impôt sur le revenu ou la fortune la fraction de l'impôt sur le revenu ou la fortune qui correspond aux revenus reçus de l'autre Etat contractant ou à la fortune qui y est sise.

3. Islande

a) Si un résident de l'Islande perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un autre Etat contractant, l'Islande, sous réserve des dispositions des alinéas *b* ou *c* exempté de l'impôt ces revenus ou cette fortune.

b) Si un résident de l'Islande perçoit des revenus qui, conformément aux dispositions de l'article 10, sont imposables dans un autre Etat contractant, l'Islande, sous réserve des dispositions de la première section du paragraphe 8 dudit article, accorde sur l'impôt islandais sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant. Cette déduc-

tion ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt islandais, calculé avant déduction, correspondant au revenu imposable dans cet autre Etat.

c) Si, conformément à une disposition quelconque de la présente Convention, les revenus qu'un résident de l'Islande perçoit ou la fortune qu'il possède sont exempts d'impôt dans cet Etat, l'Islande peut néanmoins inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant servant d'assiette au calcul de l'impôt sur le reste des revenus ou de la fortune de ce résident.

4. *Norvège*

a) Si un résident de la Norvège perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un autre Etat contractant, la Norvège, sous réserve des dispositions des alinéas *b*, *c* ou *d*, exempte de l'impôt ces revenus ou cette fortune.

b) Si un résident de la Norvège perçoit des revenus qui, conformément aux dispositions de l'article 10 ou de l'article 21, sont imposables dans un autre Etat contractant, la Norvège, sous réserve des dispositions de la première section du paragraphe 8 de l'article 10, accorde sur l'impôt norvégien sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant. Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt norvégien, calculé avant déduction, correspondant au revenu imposable dans cet autre Etat.

c) Si, conformément à une disposition quelconque de la présente Convention, les revenus qu'un résident de la Norvège perçoit ou la fortune qu'il possède sont exempts d'impôt dans cet Etat, la Norvège peut néanmoins inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant servant d'assiette au calcul de l'impôt norvégien sur le reste des revenus ou de la fortune de ce résident.

d) Si un résident d'un Etat contractant perçoit des gains visés au paragraphe 6 de l'article 13 qui sont imposables en Norvège, la Norvège accorde sur l'impôt norvégien sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt payé sur ces gains dans l'autre Etat contractant. Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt norvégien calculé avant déduction, correspondant à ces gains.

5. *Suède*

a) Si un résident de la Suède perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un autre Etat contractant, la Suède, sous réserve des dispositions de la première section du paragraphe 8 de l'article 10 ou des alinéas *b*, *c* ou *d* ci-après :

- 1) Accorde sur l'impôt suédois sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant;
- 2) Accorde sur l'impôt suédois sur la fortune de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur la fortune payé dans cet autre Etat contractant.

Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt suédois sur le revenu ou sur la fortune, calculé avant déduction, correspondant au revenu ou à la fortune imposables dans cet autre Etat.

b) Aux fins de l'alinéa *a*, lorsque, en vertu d'une législation spéciale, un dégrèvement est accordé en ce qui concerne l'impôt finlandais sur le revenu ou la fortune qui frappe l'établissement stable d'une entreprise suédoise en Finlande, l'impôt sur le revenu ou la fortune qui, sans ce dégrèvement, aurait été perçu en Finlande vient en déduction de l'impôt suédois sur le revenu ou la fortune de l'entreprise.

c) Si un résident de la Suède perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, ne sont imposables que dans un autre Etat contractant, la Suède peut inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant servant d'assiette au calcul de l'impôt, mais elle accorde en déduction de l'impôt sur le revenu ou la fortune la fraction de l'impôt sur le revenu ou la fortune qui correspond aux revenus reçus de l'autre Etat contractant ou à la fortune qui y est sise.

d) Si un résident d'un Etat contractant perçoit des gains visés au paragraphe 7 de l'article 13 qui sont imposables en Suède, la Suède accorde sur l'impôt suédois sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt payé sur ces gains dans l'autre Etat contractant. Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt suédois, calculé avant déduction, correspondant à ces gains.

*Article 26. LIMITATION DU DROIT
DE LEVER DES IMPÔTS*

Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant perçoit ou la fortune qu'il possède ne peuvent être imposés dans un autre Etat contractant, sauf si cette imposition est expressément autorisée en vertu de la présente Convention.

Article 27. NON-DISCRIMINATION

1. Les ressortissants d'un Etat contractant ne doivent être soumis dans un autre Etat contractant à aucune imposition ou obligation y relative autre ou plus lourde que celle à laquelle sont ou pourraient être assujettis les ressortissants de cet autre Etat qui se trouvent dans la même situation. La présente disposition s'applique aussi, nonobstant les dispositions de l'article premier, aux personnes qui ne sont pas résidents d'un ou de plusieurs des Etats contractants.

2. L'imposition à laquelle est assujetti un établissement stable ou une base fixe dont une entreprise ou un résident d'un Etat contractant dispose dans un autre Etat contractant ne peut être moins favorable dans cet autre Etat que celle à laquelle sont assujettis les entreprises ou résidents de cet autre Etat qui exercent les mêmes activités.

La présente disposition ne peut être interprétée comme faisant obligation à un Etat contractant d'accorder aux résidents d'un autre Etat contractant les abattements, dégrèvements ou réductions qu'il accorde à ses propres résidents en raison de leur situation personnelle ou de leurs charges de famille. Elle n'implique pas non plus le droit à des abattements ou exonérations fiscaux dans un Etat contractant en ce qui concerne les dividendes ou autres paiements versés à une société résidente d'un autre Etat contractant.

Les dispositions de la première section du présent paragraphe n'empêchent pas non plus un Etat contractant d'imposer, conformément à sa propre législation, les revenus provenant d'un établissement stable lorsque celui-ci appartient à une société par actions ou à une société y assimilée dans un autre Etat contractant. L'impôt prélevé doit cependant correspondre à l'impôt sur le revenu, calculé avant déduction des bénéfices distribués, qui frappe les sociétés par actions ou sociétés y assimilées résidentes du premier Etat contractant.

3. A moins que les dispositions du paragraphe 1 de l'article 9, du paragraphe 4 de l'article 11 ou du paragraphe 4 de l'article 12 ne s'appliquent, les intérêts, redevances et autres dépenses payés par une entreprise d'un Etat contractant à un résident d'un autre Etat contractant sont déductibles, pour la détermination des bénéfices

imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés à un résident du premier Etat. De même, les dettes d'une entreprise d'un Etat contractant envers un résident d'un autre Etat contractant sont déductibles, pour la détermination de la fortune imposable de cette entreprise, dans les mêmes conditions que si elles avaient été contractées envers un résident du premier Etat.

4. Les entreprises d'un Etat contractant dont le capital est en totalité ou en partie détenu ou contrôlé directement ou indirectement par un ou plusieurs résidents d'un ou plusieurs Etats contractants ne sont soumises dans le premier Etat à aucune imposition ou obligation y relative autre ou plus lourde que celle à laquelle sont ou pourraient être assujetties les autres entreprises similaires du premier Etat.

5. Les dispositions du présent article ne seront pas interprétées comme faisant obligation à la Norvège d'accorder aux ressortissants d'un autre Etat contractant qui ne sont pas nés en Norvège de parents norvégiens le bénéfice des exonérations fiscales spéciales auquel les ressortissants norvégiens et les personnes nées en Norvège de parents norvégiens (personnes possédant les droits de citoyenneté norvégienne «*innfødsrett*») peuvent prétendre en vertu de l'article 22 de la loi norvégienne sur l'impôt national du 18 août 1911.

6. Les dispositions du présent article s'appliquent, nonobstant les dispositions de l'article 2, aux impôts de toute nature ou dénomination.

Article 28. PROCÉDURE AMIABLE

1. Lorsqu'une personne estime que les mesures prises par un ou plusieurs Etats contractants entraînent ou entraîneront pour elle une imposition non conforme aux dispositions de la présente Convention, elle peut, indépendamment des recours prévus par le droit interne de ces Etats, soumettre son cas à l'autorité compétente de l'Etat contractant dont elle est résidente ou, si son cas relève du paragraphe 1 de l'article 27, à celle de l'Etat contractant dont elle possède la nationalité.

2. L'autorité compétente s'efforce, si la réclamation lui paraît fondée et si elle n'est pas elle-même en mesure d'y apporter une solution satisfaisante, de résoudre le cas par voie d'accord amiable avec l'autorité compétente de l'autre Etat contractant intéressé, en vue d'éviter une imposition non conforme à la présente Convention. Si l'Etat à l'autorité compétente duquel la personne intéressée a présenté le cas n'est pas lui-même concerné par cette affaire, cette autorité compétente renverra l'affaire à l'autorité compétente de l'un des Etats intéressés.

3. Si l'interprétation ou l'application de la présente Convention suscite des difficultés ou des doutes entre les Etats contractants, les autorités compétentes de ces Etats se consulteront afin de tenter de régler la question par voie d'accord spécial. Les autorités compétentes des Etats contractants peuvent également se consulter en vue d'éliminer la double imposition dans des cas que la présente Convention ne prévoit pas ou dans le but de régler, par voie d'accord spécial, les questions qui ne sont pas envisagées dans la présente Convention mais qui pourraient se poser, en ce qui concerne les impôts visés à l'article 2, du fait de divergences entre les principes appliqués par les Etats intéressés aux fins du calcul de ces impôts ou pour d'autres raisons.

Avant que la question visée dans la section précédente du présent paragraphe ne soit tranchée, les résultats des consultations qui y sont prévues doivent être communiqués, le plus rapidement possible, aux autorités compétentes des autres Etats contractants. Si l'autorité compétente d'un Etat contractant estime que des consultations doivent se tenir entre les autorités compétentes de tous les Etats contractants,

ces consultations se tiendront sans tarder à la demande de l'autorité compétente du premier de ces Etats.

Article 29. AGENTS DIPLOMATIQUES
ET FONCTIONNAIRES CONSULAIRES

Aucune disposition de la présente Convention ne porte atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les agents diplomatiques ou les fonctionnaires consulaires en vertu soit des règles générales du droit international, soit des dispositions d'accords particuliers.

Article 30. EXTENSION TERRITORIALE

1. La présente Convention peut être étendue, soit dans son intégralité, soit avec les modifications nécessaires, pour couvrir les zones qui sont exclues du champ d'application de la Convention par les dispositions de l'alinéa *a* du paragraphe 1 de l'article 3, à condition que des impôts identiques ou analogues par leur nature à ceux qui font l'objet de la présente Convention y soient levés. Ladite extension prendra effet à compter de la date et sous réserve des modifications et conditions, y compris les conditions relatives à la dénonciation, que les Etats contractants arrêteront d'un commun accord par voie d'échange de notes diplomatiques.

2. Si, en application de l'article 32, la présente Convention cesse d'avoir effet, elle cessera également d'avoir effet à l'égard de tout territoire auquel son application aurait été étendue en vertu du présent article, à moins que les Etats contractants n'en conviennent autrement.

Article 31. ENTRÉE EN VIGUEUR

1. La présente Convention entrera en vigueur 30 jours après que tous les Etats contractants auront notifié au Ministère des affaires étrangères de la Finlande que les mesures prescrites pour son entrée en vigueur dans l'Etat intéressé ont été prises. Le Ministère des affaires étrangères de la Finlande notifiera aux autres Etats contractants la réception de ces notifications.

2. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, ses dispositions s'appliqueront aux revenus perçus à compter du premier jour du mois de janvier qui suivra son entrée en vigueur et à la fortune soumise à imposition, au cours de la deuxième année civile qui suivra son entrée en vigueur ou ultérieurement.

3. Les accords ci-après cesseront de produire effet et ne s'appliqueront plus en ce qui concerne les questions touchant le revenu ou la fortune auxquelles la présente Convention s'appliquera en vertu du paragraphe 2 :

- Echange de notes du 19 octobre 1925 entre les Gouvernements danois et finlandais concernant l'exemption de certaines personnes des contributions communales¹;
- Convention du 22 février 1957 entre le Royaume du Danemark et le Royaume de Norvège tendant à éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune², avec amendements ultérieurs³;

¹ Société des Nations, *Recueil des Traités*, vol. XLVII, p. 359.

² Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 286, p. 127.

³ *Ibid.*, vol. 348, p. 367, et vol. 777, p. 335.

- Convention du 23 janvier 1964 entre la République d'Islande et le Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune¹;
- Convention du 7 avril 1964 entre le Royaume du Danemark et la République de Finlande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune², avec amendements ultérieurs³;
- Convention du 30 mars 1966 entre la République d'Islande et le Royaume de Norvège tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune⁴, avec amendements ultérieurs;
- Convention du 21 mai 1970 entre le Royaume du Danemark et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune⁵, avec amendements ultérieurs⁶;
- Convention du 1er novembre 1971 entre le Royaume de Norvège et le Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune⁷;
- Convention du 12 janvier 1972 entre la République de Finlande et le Royaume de Norvège tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune⁸;
- Convention du 2 mars 1972 entre la République de Finlande et la République d'Islande tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune⁹;
- Convention du 27 juin 1973 entre le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement du Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune¹⁰, avec amendements ultérieurs¹¹;
- Convention du 16 novembre 1973 entre le Gouvernement du Royaume du Danemark et le Gouvernement du Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune¹².

Article 32. DÉNONCIATION

La présente Convention demeurera en vigueur indéfiniment, mais un Etat contractant pourra y mettre fin par la voie diplomatique en notifiant sa dénonciation à chacun des autres Etats contractants six mois au moins avant la fin de l'année civile en cours. En pareil cas, la Convention cessera de produire effet entre l'Etat dénonciateur et les autres Etats contractants :

- a) En ce qui concerne les revenus perçus au 1er janvier de l'année suivant immédiatement l'année au cours de laquelle la dénonciation a été notifiée, et ultérieurement, et

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 969, p. 99.

² *Ibid.*, vol. 525, p. 89.

³ *Ibid.*, vol. 880, p. 372.

⁴ *Ibid.*, vol. 566, p. 51.

⁵ *Ibid.*, vol. 766, p. 95.

⁶ *Ibid.*, vol. 922, p. 309.

⁷ *Ibid.*, vol. 968, p. 259.

⁸ *Ibid.*, vol. 913, p. 13.

⁹ *Ibid.*, p. 87.

¹⁰ *Ibid.*, vol. 1081, p. 91.

¹¹ *Ibid.*, vol. 1257, p. 489.

¹² *Ibid.*, vol. 927, p. 61.

- b) En ce qui concerne la fortune soumise à imposition au cours de la deuxième année civile suivant l'année au cours de laquelle la dénonciation a été notifiée, et ultérieurement.

La présente Convention sera déposée auprès du Ministère des affaires étrangères de la Finlande qui en communiquera des copies certifiées conformes au gouvernement de chacun des autres Etats contractants.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à Helsinki le 22 mars 1983, en un exemplaire en langues finnoise, danoise, islandaise, norvégienne et suédoise, avec deux textes en langue suédoise, l'un pour la Finlande et l'autre pour la Suède, tous les textes faisant également foi.

JERMU LAINE

KJELD MORTENSEN

SIGURBJÖRN THORBJÖRNSSON

O. BUCHER-JOHANNESSEN

KAJ SUNDBERG

PROTOCOLE

Lors de la signature de la Convention conclue ce jour entre les Gouvernements de la Finlande, du Danemark, de l'Islande, de la Norvège et de la Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune, les soussignés sont convenus des dispositions suivantes, qui forment partie intégrante de la Convention :

I. *En ce qui concerne l'article 5*

Lorsqu'une entreprise d'un Etat contractant a simultanément plus d'un chantier de construction, d'installation ou de montage dans un autre Etat contractant et que l'activité dans l'un quelconque de ces chantiers dure plus de 12 mois, les autorités compétentes de ces Etats peuvent, par voie d'accord, s'efforcer de déterminer si l'ensemble de ces chantiers constitue un établissement stable dans l'autre Etat contractant.

Il en va de même lorsqu'une entreprise d'un Etat contractant a, dans un autre Etat, une succession de chantiers de construction, d'installation de montage, et que l'ensemble de cette activité dure plus de 12 mois.

II. *En ce qui concerne les articles 7 et 15*

1. Nonobstant les dispositions de l'article 7, les bénéfices qu'une entreprise de la Norvège ou de la Suède tire d'une activité exercée en Suède ou en Norvège ne sont imposables que dans l'Etat dont l'entreprise est résidente lorsque l'activité concerne l'édification et l'entretien de barrières contre les rennes sur les sections de la frontière suédo-norvégienne qui sont spécifiées dans un accord conclu en application du paragraphe 4.

2. Nonobstant les dispositions de l'article 15, les revenus qu'un résident de la Norvège ou de la Suède tire de services personnels rendus en Suède ou en Norvège ne

sont imposables que dans l'Etat dont cette personne est résidente lorsque les services concernent l'édification et l'entretien de barrières contre les rennes sur les sections de la frontière suédo-norvégienne qui sont spécifiées dans un accord conclu en application du paragraphe 4.

3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 concernant les entreprises sises en Norvège ou en Suède ou les résidents de ces Etats s'appliqueront *mutatis mutandis* aux entreprises sises en Finlande ou en Norvège ou aux résidents de ces Etats.

4. Les autorités compétentes des Etats contractants intéressés détermineront d'un commun accord les sections de la frontière en question auxquelles s'appliqueront les dispositions des paragraphes 1 à 3.

III. *En ce qui concerne les articles 7, 10 à 15, 19, 20 et 23*

1. Nonobstant les dispositions de l'article 7, du paragraphe 2 de l'article 10, du paragraphe 2 de l'article 11 et du paragraphe 2 de l'article 12, les revenus qu'une entreprise sise au Danemark ou en Suède tire de la construction et de l'exploitation de communications fixes à travers l'Øresund ne sont imposables que dans l'Etat dont l'entreprise est résidente.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 3 de l'article 13, les gains qu'une entreprise sise au Danemark ou en Suède ou une personne résidente de l'un de ces Etats tire de l'aliénation de biens visés dans ces dispositions et affectés à la construction et à l'exploitation de communications fixes à travers l'Øresund ne sont imposables que dans l'Etat dont l'entreprise ou l'intéressé sont résidents.

3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1 de l'article 14, du paragraphe 1 de l'article 15, de l'article 19 et de l'article 20, les revenus qu'un résident du Danemark ou de la Suède tire de la construction et de l'exploitation de communications fixes à travers l'Øresund ne sont imposables que dans l'Etat dont l'intéressé est résident.

4. Nonobstant les dispositions du paragraphe 5 de l'article 23, la fortune visée dans ces dispositions qu'une entreprise sise au Danemark ou en Suède ou une personne résident de l'un de ces Etats possède et qui sert à la construction et à l'exploitation de communications fixes à travers l'Øresund n'est imposable que dans l'Etat dont l'entreprise ou l'intéressé sont résidents.

IV. *En ce qui concerne les articles 8, 13, 15 et 23*

1. Les dispositions du paragraphe 1 de l'article 8, du paragraphe 4 de l'article 13 et du paragraphe 3 de l'article 23 s'appliquent au Danemark, en Norvège et en Suède, en ce qui concerne les actionnaires du consortium connu sous le nom de Scandinavian Airlines System (SAS), aux bénéfices ou aux plus-values de capital obtenus ainsi qu'à la fortune possédée par le consortium au prorata de la participation détenue par les actionnaires dudit consortium.

2. Les dispositions de l'alinéa *a* du paragraphe 3 de l'article 15 s'appliquent également aux revenus provenant de services rendus à bord d'un aéronef utilisé en trafic intérieur par le consortium connu sous le nom de Scandinavian Airlines System (SAS).

V. *En ce qui concerne les articles 8, 13 et 23*

Une part du revenu provenant d'une activité visée au paragraphe 1 de l'article 8, une part des gains provenant de l'aliénation d'un bien visé au paragraphe 4 de l'article 13 et une part de la fortune visée au paragraphe 3 de l'article 23, obtenues ou dé-

tenues par un résident d'un Etat contractant du fait de sa participation dans une entreprise, ne sont imposables que dans cet Etat si les conditions ci-après sont remplies :

- a) Les actionnaires sont résidents de différents Etats contractants, et
- b) L'entreprise est gérée par une société ou un autre groupement de personnes dont les membres sont responsables conjointement et l'un d'entre eux au moins est responsable sans limite, et
- c) Il n'est pas évident que la direction effective de l'entreprise n'est sise que dans l'un des Etats contractants.

Les autorités compétentes des Etats contractants peuvent se mettre d'accord sur l'application des principes fiscaux visés dans la première section du présent paragraphe, même dans les cas où les conditions qui y sont stipulées ne sont pas remplies.

VI. *En ce qui concerne l'article 12*

Lorsque les accords tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune que la Finlande a conclus avec la majorité des Etats membres industrialisés de l'Organisation de coopération et de développement économiques (OCDE) contiennent une disposition habilitant la Finlande à imposer les «redevances industrielles» payées à partir de la Finlande, des négociations seront ouvertes aussitôt que possible entre les Etats contractants en vue d'établir un droit similaire pour l'Etat contractant dans lequel la redevance est produite, vis-à-vis des autres Etats contractants.

VII. *En ce qui concerne l'article 15*

Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2 de l'article 15, les revenus qu'un résident d'une commune de la Finlande, de la Norvège ou de la Suède située à la frontière entre la Finlande et la Suède ou entre la Finlande et la Norvège tire de services personnels rendus dans cette commune à l'intérieur d'un autre de ces Etats ne sont imposables que dans l'Etat dont l'intéressé est résident, à condition que cette personne séjourne habituellement dans son foyer permanent d'habitation situé dans cet Etat.

L'expression «séjourne habituellement» signifie que le contribuable séjourne normalement une fois par semaine au moins, dans un foyer permanent d'habitation situé dans l'Etat contractant dont il est résident.

VIII. *En ce qui concerne les articles 15 et 19*

Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2 de l'article 15 et du paragraphe 1 de l'article 19, les revenus qu'un résident d'une commune de la Norvège ou de la Suède situé à la frontière entre ces Etats tire de services personnels rendus dans cette commune à l'intérieur de l'autre de ces Etats ne sont imposables que dans l'Etat dont l'intéressé est résident, à condition que cette personne séjourne habituellement dans son foyer permanent d'habitation situé dans cet Etat.

L'expression «séjourne habituellement» signifie que le contribuable séjourne normalement une fois par semaine au moins dans son foyer permanent d'habitation situé dans l'Etat contractant dont il est résident.

IX. *En ce qui concerne les articles 18 et 19*

Lorsque la Norvège n'est pas en mesure, en vertu de ses lois, d'imposer les revenus visés aux articles 18 et 19, ces revenus ne sont imposables que dans l'Etat dont le bénéficiaire est résident.

X. *En ce qui concerne l'article 20*

1. Une personne qui séjourne dans un Etat contractant autre que l'Islande aux seules fins :

- a) D'étudier dans une université ou un autre établissement d'enseignement de cet autre Etat contractant, ou
- b) De recevoir, dans cet autre Etat contractant, une formation dans le domaine du commerce, de l'industrie, de l'agriculture ou de la sylviculture,

et qui est ou était, immédiatement avant son arrivée, résidente de l'Islande, n'est assujettie à l'impôt sur les revenus qu'elle tire de son emploi dans le premier Etat contractant qu'en ce qui concerne la fraction de ses revenus qui excède 20 000 couronnes suédoises par année civile ou l'équivalent en monnaie danoise, finlandaise, islandaise ou norvégienne. Le montant susmentionné comprend la déduction personnelle pour l'année civile considérée au cours de son séjour en Finlande, en Norvège ou en Suède.

Si, au cours de sa période de formation au Danemark, un montant supérieur est jugé nécessaire, en vertu des règlements en vigueur, pour les frais de subsistance de l'intéressé, ce montant supérieur sera exonéré de l'impôt danois. La disposition susmentionnée ne s'applique cependant pas dans le cas où les études ou la formation ont un caractère secondaire par rapport à l'emploi pour lequel la rémunération est versée.

2. Une exonération d'impôt n'est accordée conformément au paragraphe 1 que pour une période raisonnablement ou normalement consacrée à l'étude ou à la formation pratique, et pour une durée qui ne peut excéder six années civiles successives.

3. Les autorités compétentes des Etats contractants se mettront d'accord sur l'application des dispositions des paragraphes 1 et 2. Les autorités compétentes pourront également convenir des modifications raisonnables à apporter aux montants qui y sont visés compte tenu de l'évolution de la valeur des monnaies, des changements intervenus dans les lois de l'un quelconque des Etats contractants ou de tout autre facteur similaire.

XI. *En ce qui concerne l'article 25*

1. Les dispositions du paragraphe 3 de l'article 25 pourront, à la demande de l'Islande, être modifiées et remplacées par le texte ci-après :

«a) Si un résident de l'Islande perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un autre Etat contractant, l'Islande, sous réserve des dispositions de la première section du paragraphe 8 de l'article 10 ou de l'alinéa *b* ci-après :

- 1) Accorde sur l'impôt islandais sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant;
- 2) Accorde sur l'impôt islandais sur la fortune de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur la fortune payé dans cet autre Etat contractant.

Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt islandais sur le revenu ou sur la fortune, calculé avant déduction, correspondant au revenu ou à la fortune imposable dans cet autre Etat.

b) Si un résident de l'Islande perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, ne sont imposables que dans un autre Etat contractant, l'Islande peut inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant servant d'assiette au calcul de l'impôt, mais elle ac-

corde en déduction de l'impôt sur le revenu ou la fortune la fraction de l'impôt sur le revenu ou la fortune qui correspond aux revenus reçus de l'autre Etat contractant ou à la fortune qui y est sise.»

Une demande à cet effet sera présentée par la voie diplomatique et notification en sera donnée à chacun des autres Etats contractants. L'amendement entrera en vigueur 30 jours après que tous les autres Etats contractants auront reçu cette notification et ses dispositions produiront effet :

- a) En ce qui concerne l'impôt sur les revenus perçus le 1er janvier qui suit immédiatement la date de notification ou ultérieurement; et
- b) En ce qui concerne l'impôt sur la fortune soumise à imposition au cours de la deuxième année civile suivant celle au cours de laquelle la notification a été donnée ou ultérieurement.

2. Les dispositions du paragraphe 4 de l'article 25 pourront, à la demande de la Norvège, être modifiées et remplacées par le texte ci-après :

«a) Si un résident de la Norvège perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables dans un autre Etat contractant, la Norvège, sous réserve des dispositions de la première section du paragraphe 8 de l'article 10 ou des alinéas *b* ou *c* ci-après :

- 1) Accorde sur l'impôt norvégien sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur le revenu payé dans cet autre Etat contractant;
- 2) Accorde sur l'impôt norvégien sur la fortune de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt sur la fortune payé dans cet autre Etat contractant.

Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt norvégien sur le revenu ou sur la fortune, calculé avant déduction, correspondant au revenu ou à la fortune imposable dans cet autre Etat.

b) Si un résident de la Norvège perçoit des revenus ou possède une fortune qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, ne sont imposables que dans un autre Etat contractant, la Norvège peut inclure ces revenus ou cette fortune dans le montant servant d'assiette au calcul de l'impôt, mais elle accorde en déduction de l'impôt sur le revenu ou la fortune la fraction de l'impôt sur le revenu ou la fortune qui correspond aux revenus reçus de l'autre Etat contractant ou à la fortune qui y est sise;

c) Si un résident d'un Etat contractant perçoit des gains visés au paragraphe 6 de l'article 13 qui sont imposables en Norvège, la Norvège accorde sur l'impôt norvégien sur les revenus de ce résident une déduction égale au montant de l'impôt payé sur ces gains dans l'autre Etat contractant. Cette déduction ne peut toutefois excéder la fraction de l'impôt norvégien, calculé avant déduction, correspondant à ces gains.»

Une demande à cet effet sera présentée par la voie diplomatique et notification en sera donnée à chacun des autres Etats contractants. L'amendement entrera en vigueur 30 jours après que tous les autres Etats contractants auront reçu cette notification et ses dispositions produiront effet :

- a) En ce qui concerne l'impôt sur les revenus perçus le 1er janvier qui suit immédiatement la date de notification ou ultérieurement; et

b) En ce qui concerne l'impôt sur la fortune soumise à imposition au cours de la deuxième année civile suivant celle au cours de laquelle la notification a été donnée ou ultérieurement.

XII. *En ce qui concerne l'article 31*

1. Nonobstant les dispositions des paragraphes 2 et 3 de l'article 31, le paragraphe 4 de l'article 15 de la Convention entre le Gouvernement du Royaume du Danemark et le Gouvernement du Royaume de Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune (16 novembre 1973), restera en vigueur et ses dispositions s'appliqueront aux revenus perçus avant la fin de la troisième année civile suivant celle au cours de laquelle la présente Convention est entrée en vigueur.

Après l'expiration de la période visée dans la première section du présent paragraphe, les dispositions de la Convention du 16 novembre 1973 qui y sont visées cesseront de produire effet.

Les dispositions de la Convention du 16 novembre 1973 qui sont visées dans la première section du présent paragraphe sont libellées comme suit :

«Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2 du présent article, les revenus perçus par les travailleurs dits frontaliers qui sont résidents d'un Etat contractant en contrepartie de services fournis dans l'autre Etat contractant ne sont imposables que dans le premier Etat. Aux fins de l'application de la présente disposition, est réputé travailleur frontalier, le salarié qui demeure habituellement au foyer permanent d'habitation qu'il possède dans l'Etat contractant dont il est résident mais qui fournit normalement ses services dans l'autre Etat contractant».

2. En ce qui concerne les exonérations fiscales accordées en Finlande et en Suède aux associations constituées pour assurer le flottage du bois sur les eaux des fleuves frontière Torne et Muonio, ce sont les arrangements spéciaux conclus en la matière qui s'appliqueront.

3. En ce qui concerne la base de la répartition entre la Norvège et la Suède des impôts sur le revenu de la société Luossavaara-Kiirunavaara, ce sont les arrangements spéciaux conclus en la matière qui s'appliqueront.

Le présent Protocole sera déposé auprès du Ministère des affaires étrangères de la Finlande qui en communiquera des copies certifiées conformes au gouvernement de chacun des autres Etats contractants.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé le présent Protocole.

FAIT à Helsinki le 22 mars 1983, en un exemplaire, en langues finnoise, danoise, islandaise, norvégienne et suédoise, avec deux textes en langue suédoise, l'un pour la Finlande et l'autre pour la Suède, tous les textes faisant également foi.

JERMU LAINE

KJELD MORTENSEN

SIGURBJÖRN THORBJÖRNSSON

O. BUCHER-JOHANNESSEN

KAJ SUNDBERG

ANNEX A

***Ratifications, accessions, prorogations, etc.,
concerning treaties and international agreements
registered
with the Secretariat of the United Nations***

ANNEXE A

***Ratifications, adhésions, prorogations, etc.,
concernant des traités et accords internationaux
enregistrés
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies***

ANNEX A

No. 3. DECLARATION OF THE UNITED STATES OF AMERICA RECOGNIZING AS COMPULSORY THE JURISDICTION OF THE COURT, IN CONFORMITY WITH ARTICLE 36, PARAGRAPH 2, OF THE STATUTE OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE. WASHINGTON, 14 AUGUST 1946¹

DECLARATION relating to the above-mentioned Declaration

Received on:

6 April 1984

UNITED STATES OF AMERICA

“... the aforesaid Declaration shall not apply to disputes with any Central American state or arising out of or related to events in Central America, any of which disputes shall be settled in such manner as the parties to them may agree.

“Notwithstanding the terms of the aforesaid Declaration, this *proviso* shall take effect immediately and shall remain in force for two years, so as to foster the continuing regional dispute settlement process which seeks a negotiated solution to the interrelated political, economic and security problems of Central America.”

Registered ex officio on 6 April 1984.

ANNEXE A

N° 3. DÉCLARATION DES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE RECONNAISSANT COMME OBLIGATOIRE LA JURISDICTION DE LA COUR, CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 36, PARAGRAPHE 2, DU STATUT DE LA COUR INTERNATIONALE DE JUSTICE. WASHINGTON, LE 14 AOÛT 1946¹

DÉCLARATION relative à la Déclaration susmentionnée

Reçue le :

6 avril 1984

ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE

[TRADUCTION — TRANSLATION]

... ladite Déclaration ne sera pas applicable aux différends avec l'un quelconque des États de l'Amérique centrale ou découlant d'événements en Amérique centrale ou s'y rapportant, tous différends qui seront réglés de la manière dont les parties pourront convenir.

Nonobstant les termes de la Déclaration susmentionnée, la présente notification prendra effet immédiatement et restera en vigueur pendant deux ans, de manière à encourager le processus continu de règlement des différends régionaux qui vise à une solution négociée des problèmes interdépendants d'ordre politique, économique et de sécurité qui se posent en Amérique centrale.

Enregistré d'office le 6 avril 1984.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. I, p. 9.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. I, p. 9.

No. 1021. CONVENTION ON THE PREVENTION AND PUNISHMENT OF THE CRIME OF GENOCIDE. ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY OF THE UNITED NATIONS ON 9 DECEMBER 1948¹

ACCESSION

Instrument deposited on:

5 April 1984

UNITED REPUBLIC OF TANZANIA
(With effect from 4 July 1984.)

Registered ex officio on 5 April 1984.

N° 1021. CONVENTION POUR LA PRÉVENTION ET LA RÉPRESSION DU CRIME DE GÉNOCIDE. ADOPTÉE PAR L'ASSEMBLÉE GÉNÉRALE DES NATIONS UNIES LE 9 DÉCEMBRE 1948¹

ADHÉSION

Instrument déposé le :

5 avril 1984

RÉPUBLIQUE-UNIE DE TANZANIE
(Avec effet au 4 juillet 1984.)

Enregistré d'office le 5 avril 1984.

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 78, p. 277; for subsequent actions, see references in Cumulative Indexes Nos. I to 11, 13 and 14, as well as annex A in volumes 905, 940, 943, 949, 950, 955, 964, 973, 974, 982, 987, 988, 1009, 1120, 1155, 1228, 1252, 1256, 1260, 1261, 1272, 1299, 1310, 1328, 1330 and 1333.

---

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 78, p. 277; pour les faits ultérieurs, voir les références données dans les Index cumulatifs nos I à 11, 13 et 14, ainsi que l'annexe A des volumes 905, 940, 943, 949, 950, 955, 964, 973, 974, 982, 987, 988, 1009, 1120, 1155, 1228, 1252, 1256, 1260, 1261, 1272, 1299, 1310, 1328, 1330 et 1333.

No. 1473. AIR TRANSPORT AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNION OF BURMA AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THE NETHERLANDS. SIGNED AT RANGOON ON 6 SEPTEMBER 1951¹

N° 1473. ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DE L'UNION BIRMANE ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DES PAYS-BAS RELATIF AUX TRANSPORTS AÉRIENS. SIGNÉ À RANGOON LE 6 SEPTEMBRE 1951¹

TERMINATION (*Note by the Secretariat*)

The International Civil Aviation Organization registered on 4 April 1984 the Air Transport Agreement between the Council of Ministers of the Socialist Republic of the Union of Burma and the Government of the Kingdom of the Netherlands signed at Rangoon on 25 May 1977.²

The said Agreement, which came into force on 1 April 1980, provides, in its article 18 (2), for the termination of the above-mentioned Agreement of 6 September 1951.

(4 April 1984)

ABROGATION (*Note du Secrétariat*)

L'Organisation de l'aviation civile internationale a enregistré le 4 avril 1984 l'Accord relatif aux transports aériens entre le Conseil des Ministres de la République socialiste de l'Union birmane et le Gouvernement du Royaume des Pays-Bas signé à Rangoon le 25 mai 1977².

Ledit Accord, qui est entré en vigueur le 1er avril 1980, stipule, au paragraphe 2 de son article 18, l'abrogation de l'Accord susmentionné du 6 septembre 1951.

(4 avril 1984)

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 108, p. 187.

² See p. 141 of this volume.

---

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 108, p. 187.

² Voir p. 141 du présent volume.

No. 4164. AGREEMENT BETWEEN THE KINGDOM OF DENMARK AND THE KINGDOM OF NORWAY FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND PROPERTY. SIGNED AT OSLO ON 22 FEBRUARY 1957¹

N° 4164. CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DU DANEMARK ET LE ROYAUME DE NORVÈGE TENDANT À ÉVITER LES DOUBLES IMPOSITIONS EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À OSLO LE 22 FÉVRIER 1957¹

No. 7586. AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE KINGDOM OF DENMARK FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND CAPITAL. SIGNED AT HELSINKI ON 7 APRIL 1964²

N° 7586. CONVENTION ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LE ROYAUME DU DANEMARK TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET D'IMPÔTS SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À HELSINKI LE 7 AVRIL 1964²

No. 8240. AGREEMENT BETWEEN THE KINGDOM OF NORWAY AND THE REPUBLIC OF ICELAND FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT REYKJAVIK ON 30 MARCH 1966³

No. 8240. CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE NORVÈGE ET LA RÉPUBLIQUE D'ISLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À REYKJAVIK LE 30 MARS 1966³

TERMINATIONS (*Note by the Secretariat*)

The Government of Finland registered on 17 April 1984 the Convention between Finland, Denmark, Iceland, Norway, and Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital signed at Helsinki on 22 March 1983.⁴

The said Convention, which came into force on 29 December 1983, provided, in its article 31 (3), for the termination of the above-mentioned Agreements of 22 February 1957, 7 April 1964 and 30 March 1966, respectively.

(17 April 1984)

ABROGATIONS (*Note du Secrétariat*)

Le Gouvernement finlandais a enregistré le 17 avril 1984 la Convention entre la Finlande, le Danemark, l'Islande, la Norvège, et la Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune signée à Helsinki le 22 mars 1983⁴.

Ladite Convention, qui est entrée en vigueur le 29 décembre 1983, stipule au paragraphe 3 de son article 31, l'abrogation des Conventions susmentionnées des 22 février 1957, 7 avril 1964 et 30 mars 1966, respectivement.

(17 avril 1984)

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 286, p. 127, and annex A in volumes 348 and 777.

² *Ibid.*, vol. 525, p. 89, and annex A in volume 880.

³ *Ibid.*, vol. 566, p. 51.

⁴ See p. 245 of this volume.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 286, p. 127, et annexe A des volumes 348 et 777.

² *Ibid.*, vol. 525, p. 89, et annexe A du volume 880.

³ *Ibid.*, vol. 566, p. 51.

⁴ Voir p. 245 du présent volume.

No. 8359. CONVENTION ON THE SETTLEMENT OF INVESTMENT DISPUTES BETWEEN STATES AND NATIONALS OF OTHER STATES. OPENED FOR SIGNATURE AT WASHINGTON ON 18 MARCH 1965¹

N° 8359. CONVENTION POUR LE RÈGLEMENT DES DIFFÉRENDS RELATIFS AUX INVESTISSEMENTS ENTRE ÉTATS ET RESSORTISSANTS D'AUTRES ÉTATS. OUVERTE À LA SIGNATURE À WASHINGTON LE 18 MARS 1965¹

RATIFICATION

Instrument deposited with the International Bank for Reconstruction and Development on:

6 March 1984

EL SALVADOR

(With effect from 5 April 1984.)

Certified statement was registered by the International Bank for Reconstruction and Development on 17 April 1984.

RATIFICATION

Instrument déposé auprès de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement le :

6 mars 1984

EL SALVADOR

(Avec effet au 5 avril 1984.)

La déclaration certifiée a été enregistrée par la Banque internationale pour la reconstruction et le développement le 17 avril 1984.

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 575, p. 159; for subsequent actions, see references in Cumulative Indexes Nos. 8 to 14, as well as annex A in volumes 958, 1055, 1088, 1090, 1119, 1120, 1150, 1175, 1225, 1253, 1302 and 1343.

---

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 575, p. 159; pour les faits ultérieurs, voir les références données dans les Index cumulatifs nos 8 à 14, ainsi que l'annexe A des volumes 958, 1055, 1088, 1090, 1119, 1120, 1150, 1175, 1225, 1253, 1302 et 1343.

No. 10947. AGREEMENT BETWEEN THE KINGDOM OF DENMARK AND THE REPUBLIC OF ICELAND FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT REYKJAVIK ON 21 MAY 1970¹

N° 10947. CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DU DANEMARK ET LA RÉPUBLIQUE D'ISLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À REYKJAVIK LE 21 MAI 1970¹

No. 13003. AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE KINGDOM OF NORWAY FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT OSLO ON 12 JANUARY 1972²

N° 13003. CONVENTION ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LE ROYAUME DE NORVÈGE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET D'IMPÔTS SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À OSLO LE 12 JANVIER 1972²

No. 13004. AGREEMENT BETWEEN THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE REPUBLIC OF ICELAND FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION AND THE PREVENTION OF FISCAL EVASION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT HELSINKI ON 2 MARCH 1972³

No. 13004. CONVENTION ENTRE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LA RÉPUBLIQUE D'ISLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET D'IMPÔTS SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À HELSINKI LE 2 MARS 1972³

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 766, p. 95 and annex A in volume 922.

² *Ibid.*, vol. 913, p. 13.

³ *Ibid.*, p. 87.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 766, p. 95, et annexe A du volume 922.

² *Ibid.*, vol. 913, p. 13.

³ *Ibid.*, p. 87.

No. 13220. AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF DENMARK AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT STOCKHOLM ON 16 NOVEMBER 1973¹

N° 13220. CONVENTION ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DU DANEMARK ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE SUÈDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À STOCKHOLM LE 16 NOVEMBRE 1973¹

TERMINATIONS (*Note by the Secretariat*)

The Government of Finland registered on 17 April 1984 the Convention between Finland, Denmark, Iceland, Norway, and Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital signed at Helsinki on 22 March 1983.²

The said Convention, which came into force on 29 December 1983, provided, in its article 31 (3), for the termination of the above-mentioned Agreements of 21 May 1970, 12 January 1972, 2 March 1972 and 16 November 1973, respectively.

(17 April 1984)

ABROGATIONS (*Note du Secrétariat*)

Le Gouvernement finlandais a enregistré le 17 avril 1984 la Convention entre la Finlande, le Danemark, l'Islande, la Norvège, et la Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune signée à Helsinki le 22 mars 1983².

Ladite Convention, qui est entrée en vigueur le 29 décembre 1983, stipule au paragraphe 3 de son article 31, l'abrogation des Conventions susmentionnées des 21 mai 1970, 12 janvier 1972, 2 mars 1972 et 16 novembre 1973, respectivement.

(17 avril 1984)

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 927, p. 61.

² See p. 245 of this volume.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 927, p. 61.

² Voir p. 245 du présent volume.

No. 13561. INTERNATIONAL CONVENTION ON THE SIMPLIFICATION AND HARMONIZATION OF CUSTOMS PROCEDURES. CONCLUDED AT KYOTO ON 18 MAY 1973¹

N° 13561. CONVENTION INTERNATIONALE POUR LA SIMPLIFICATION ET L'HARMONISATION DES RÉGIMES DOUANIERS. CONCLUE À KYOTO LE 18 MAI 1973¹

ACCEPTANCES of annexes D.1² and E.1³ to the above-mentioned Convention

ACCEPTATIONS des annexes D.1² et E.1³ à la Convention susmentionnée

Notifications received by the Secretary-General of the Customs Co-operation Council on:

Notifications reçues par le Secrétaire général du Conseil de coopération douanière le :

5 March 1984

5 mars 1984

AUSTRALIA

AUSTRALIE

(With effect from 5 June 1984.)

(Avec effet au 5 juin 1984.)

With the following reservations in respect of Recommended Practices 5 and 12 of annex D.1:

Avec les réserves suivantes à l'égard des pratiques recommandées 5 et 12 de l'annexe D.1 :

Recommended Practice 5

Pratique recommandée 5

The Australian Customs use the factory or works cost of finished goods as the basis for assessing preference eligibility and not the works price or the price at exportation as specified in the Recommended Practice.

L'octroi de préférence repose sur le coût de fabrication des marchandises finies et non pas le prix à l'usine ou le prix à l'exportation comme stipulé dans la pratique recommandée.

Recommended Practice 12

Pratique recommandée 12

The Australian Customs Act provides that Australia must be the intended destination of goods when shipped from the country of production or manufacture.

La loi australienne sur les douanes dispose que la destination prévue des marchandises expédiées du pays de production ou de fabrication doit être l'Australie.

Certified statements were registered by the Secretary-General of the Customs Co-operation Council, acting on behalf of the Parties, on 10 April 1984.

Les déclarations certifiées ont été enregistrées par le Secrétaire général du Conseil de coopération douanière, agissant au nom des Parties, le 10 avril 1984.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 950, p. 269, and annex A in volumes 958, 981, 987, 989, 1019, 1023, 1025, 1029, 1031, 1041, 1043, 1049, 1055, 1057, 1059, 1066, 1078, 1081, 1088, 1094, 1102, 1122, 1128, 1130, 1135, 1137, 1146, 1151, 1153, 1156, 1157, 1162, 1166, 1172, 1181, 1197, 1198, 1212, 1215, 1224, 1225, 1235, 1237, 1247, 1253, 1256, 1257, 1262, 1271, 1276, 1279, 1283, 1291, 1293, 1295, 1297, 1323, 1331, 1344, 1347 and 1348.

² *Ibid.*, vol. 1081, p. 336.

³ *Ibid.*, vol. 1057, p. 367.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 950, p. 269, et annexe A des volumes 958, 981, 987, 989, 1019, 1023, 1025, 1029, 1031, 1041, 1043, 1049, 1055, 1057, 1059, 1066, 1078, 1081, 1088, 1094, 1102, 1122, 1128, 1130, 1135, 1137, 1146, 1151, 1153, 1156, 1157, 1162, 1166, 1172, 1181, 1197, 1198, 1212, 1215, 1224, 1225, 1235, 1237, 1247, 1253, 1256, 1257, 1262, 1271, 1276, 1279, 1283, 1291, 1293, 1295, 1297, 1323, 1331, 1344, 1347 et 1348.

² *Ibid.*, vol. 1081, p. 372.

³ *Ibid.*, vol. 1057, p. 385.

No. 14018. AGREEMENT BETWEEN THE KINGDOM OF SWEDEN AND THE KINGDOM OF NORWAY FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT STOCKHOLM ON 1 NOVEMBER 1971¹

N° 14018. CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE SUÈDE ET LE ROYAUME DE NORVÈGE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À STOCKHOLM LE 1er NOVEMBRE 1971¹

No. 14022. AGREEMENT BETWEEN THE KINGDOM OF SWEDEN AND THE REPUBLIC OF ICELAND FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND CAPITAL. SIGNED AT REYKJAVIK ON 23 JANUARY 1964²

N° 14022. CONVENTION ENTRE LE ROYAUME DE SUÈDE ET LA RÉPUBLIQUE D'ISLANDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À REYKJAVIK LE 23 JANVIER 1964²

TERMINATIONS (*Note by the Secretariat*)

The Government of Finland registered on 17 April 1984 the Convention between Finland, Denmark, Iceland, Norway and Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital signed at Helsinki on 22 March 1983.³

The said Convention, which came into force on 29 December 1983, provided, in its article 31 (3), for the termination of the above-mentioned Agreements of 1 November 1971 and 23 January 1964, respectively.

(17 April 1984)

ABROGATIONS (*Note du Secrétariat*)

Le Gouvernement finlandais a enregistré le 17 avril 1984 la Convention entre la Finlande, le Danemark, l'Islande, la Norvège, et la Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune signée à Helsinki le 22 mars 1983³.

Ladite Convention, qui est entrée en vigueur le 29 décembre 1983, stipule au paragraphe 3 de son article 31, l'abrogation des Conventions susmentionnées des 1er novembre 1971 et 23 janvier 1964.

(17 avril 1984)

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 968, p. 259.

² *Ibid.*, vol. 969, p. 99.

³ See p. 245 of this volume.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 968, p. 259.

² *Ibid.*, vol. 969, p. 99.

³ Voir p. 245 du présent volume.

No. 14531. INTERNATIONAL COVENANT ON ECONOMIC, SOCIAL AND CULTURAL RIGHTS. ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY OF THE UNITED NATIONS ON 16 DECEMBER 1966¹

N° 14531. PACTE INTERNATIONAL RELATIF AUX DROITS ÉCONOMIQUES, SOCIAUX ET CULTURELS. ADOPTÉ PAR L'ASSEMBLÉE GÉNÉRALE DES NATIONS UNIES LE 16 DÉCEMBRE 1966¹

ACCESSION

Instrument deposited on:

10 April 1984

ZAMBIA

(With effect from 10 July 1984.)

With the following reservation:

“The Government of the Republic of Zambia states that it reserves the right to postpone the application of article 13 (2) (a) of the Covenant, in so far as it relates to primary education; since, while the Government of the Republic of Zambia fully accepts the principles embodied in the same article and undertakes to take the necessary steps to apply them in their entirety, the problems of implementation, and particularly the financial implications, are such that full application of the principles in question cannot be guaranteed at this stage.”

Registered ex officio on 10 April 1984.

ADHÉSION

Instrument déposé le :

10 avril 1984

ZAMBIE

(Avec effet au 10 juillet 1984.)

Avec la réserve suivante :

[TRADUCTION — TRANSLATION]

Le Gouvernement de la République de Zambie déclare qu'il se réserve le droit d'ajourner l'application de l'alinéa a du paragraphe 2 de l'article 13 du Pacte, dans la mesure où il a trait à l'enseignement primaire; en effet, si le Gouvernement de la République de Zambie accepte pleinement les principes énoncés dans ledit article et s'engage à prendre les mesures nécessaires pour les appliquer dans leur intégralité, les problèmes de mise en œuvre, et en particulier les incidences financières, sont tels que l'application intégrale des principes en question ne peut être garantie à l'heure actuelle.

Enregistré d'office le 10 avril 1984.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 993, p. 3, and annex A in volumes 994, 1007, 1008, 1026, 1031, 1035, 1037, 1038, 1039, 1065, 1066, 1075, 1088, 1098, 1103, 1106, 1120, 1132, 1136, 1138, 1144, 1151, 1161, 1181, 1197, 1202, 1203, 1207, 1211, 1213, 1214, 1216, 1218, 1225, 1249, 1256, 1259, 1271, 1286, 1289, 1299, 1312, 1329, 1333 and 1334.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 993, p. 3, et annexe A des volumes 994, 1007, 1008, 1026, 1031, 1035, 1037, 1038, 1039, 1065, 1066, 1075, 1088, 1098, 1103, 1106, 1120, 1132, 1136, 1138, 1144, 1151, 1161, 1181, 1197, 1202, 1203, 1207, 1211, 1213, 1214, 1216, 1218, 1225, 1249, 1256, 1259, 1271, 1286, 1289, 1299, 1312, 1329, 1333 et 1334.

No. 14668. INTERNATIONAL COVENANT ON CIVIL AND POLITICAL RIGHTS. ADOPTED BY THE GENERAL ASSEMBLY OF THE UNITED NATIONS ON 16 DECEMBER 1966¹

N° 14668. PACTE INTERNATIONAL RELATIF AUX DROITS CIVILS ET POLITIQUES. ADOPTÉ PAR L'ASSEMBLÉE GÉNÉRALE DES NATIONS UNIES LE 16 DÉCEMBRE 1966¹

DECLARATION under article 41

DÉCLARATION en vertu de l'article 41

Received on:

Reçue le :

9 April 1984

9 avril 1984

PERU

PÉROU

[SPANISH TEXT — TEXTE ESPAGNOL]

“... el Perú reconoce la competencia del Comité de Derechos Humanos para recibir y examinar las comunicaciones en que un Estado Parte alegue que otro Estado Parte no cumple con las obligaciones que le impone el Pacto Internacional de Derechos Civiles y Políticos, de conformidad con lo establecido en el artículo 41º del mencionado Pacto.”

[TRANSLATION]

[TRADUCTION]

... Peru recognizes the competence of the Human Rights Committee to receive and consider communications to the effect that a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under the Covenant on Civil and Political Rights,² in accordance with article 41 of the said Covenant.

... le Pérou reconnaît la compétence du Comité des droits de l'homme pour recevoir et examiner des communications dans lesquelles un Etat partie prétend qu'un autre Etat partie ne s'acquitte pas de ses obligations au titre du Pacte international relatif aux droits civils et politiques², conformément à l'article 41 dudit Pacte.

Registered ex officio on 9 April 1984.

Enregistré d'office le 9 avril 1984.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 999, p. 171; vol. 1057, p. 407 (rectification of Spanish authentic text); vol. 1059, p. 451 (corrigendum to vol. 999), and annex A in volumes 1007, 1008, 1022, 1026, 1031, 1035, 1037, 1038, 1039, 1065, 1066, 1075, 1088, 1092, 1103, 1106, 1120, 1130, 1131, 1132, 1136, 1138, 1141, 1144, 1147, 1150, 1151, 1161, 1181, 1195, 1197, 1199, 1202, 1203, 1205, 1207, 1211, 1213, 1214, 1216, 1218, 1222, 1225, 1249, 1256, 1259, 1261, 1272, 1275, 1276, 1279, 1286, 1289, 1291, 1295, 1296, 1299, 1305, 1308, 1312, 1314, 1316, 1324, 1328, 1329, 1333, 1334, 1338, 1339, 1344, 1347, 1348, 1349, 1351 and 1352.

² *Ibid.*, vol. 999, p. 171.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 999, p. 171; vol. 1057, p. 407 (rectification du texte authentique espagnol); vol. 1059, p. 451 (rectificatif au vol. 999), et annexe A des volumes 1007, 1008, 1022, 1026, 1031, 1035, 1037, 1038, 1039, 1065, 1066, 1075, 1088, 1092, 1103, 1106, 1120, 1130, 1131, 1132, 1136, 1138, 1141, 1144, 1147, 1150, 1151, 1161, 1181, 1195, 1197, 1199, 1202, 1203, 1205, 1207, 1211, 1213, 1214, 1216, 1218, 1222, 1225, 1249, 1256, 1259, 1261, 1272, 1275, 1276, 1279, 1286, 1289, 1291, 1295, 1296, 1299, 1305, 1308, 1312, 1314, 1316, 1324, 1328, 1329, 1333, 1334, 1338, 1339, 1344, 1347, 1348, 1349, 1351 et 1352.

² *Ibid.*, vol. 999, p. 171.

ACCESSIONS to the International Covenant of 16 December 1966 on Civil and Political Rights and to the Optional Protocol of 16 December 1966¹

Instruments deposited on:

10 April 1984

ZAMBIA

(With effect from 10 July 1984.)

Registered ex officio on 10 April 1984.

ADHÉSIONS au Pacte international du 16 décembre 1966 relatif aux droits civils et politiques et au Protocole facultatif du 16 décembre 1966¹

Instruments déposés le :

10 avril 1984

ZAMBIE

(Avec effet au 10 juillet 1984.)

Enregistré d'office le 10 avril 1984.

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1057, p. 407 (rectification of Spanish authentic text); vol. 1059, p. 451 (corrigendum to vol. 999), and annex A in volumes 1007, 1026, 1031, 1037, 1059, 1065, 1075, 1088, 1106, 1120, 1144, 1161, 1205, 1225, 1256, 1286, 1314, 1329, 1334 and 1349.

---

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1057, p. 407 (rectification du texte authentique espagnol); vol. 1059, p. 451 (rectificatif au vol. 999), et annexe A des volumes 1007, 1026, 1031, 1037, 1059, 1065, 1075, 1088, 1106, 1120, 1144, 1161, 1205, 1225, 1256, 1286, 1314, 1329, 1334 et 1349.

No. 14956. CONVENTION ON PSYCHOTROPIC SUBSTANCES. CONCLUDED AT VIENNA ON 21 FEBRUARY 1971¹

N° 14956. CONVENTION SUR LES SUBSTANCES PSYCHOTROPES. CONCLUE À VIENNE LE 21 FÉVRIER 1971¹

ACCESSION

ADHÉSION

Instrument deposited on:

Instrument déposé le :

11 April 1984

11 avril 1984

IVORY COAST

CÔTE D'IVOIRE

(With effect from 10 July 1984.)

(Avec effet au 10 juillet 1984.)

Registered ex officio on 11 April 1984.

Enregistré d'office le 11 avril 1984.

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1019, p. 175, and annex A in volumes 1035, 1039, 1040, 1043, 1045, 1048, 1056, 1060, 1066, 1077, 1097, 1110, 1111, 1120, 1130, 1135, 1140, 1141, 1143, 1156, 1157, 1166, 1167, 1172, 1183, 1212, 1223, 1225, 1227, 1236, 1240, 1252, 1256 and 1276.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1019, p. 175, et annexe A des volumes 1035, 1039, 1040, 1043, 1045, 1048, 1056, 1060, 1066, 1077, 1097, 1110, 1111, 1120, 1130, 1135, 1140, 1141, 1143, 1156, 1157, 1166, 1167, 1172, 1183, 1212, 1223, 1225, 1227, 1236, 1240, 1252, 1256 et 1276.

No. 14999. AGREEMENT. ESTABLISHING THE INTERNATIONAL BAUXITE ASSOCIATION. CONCLUDED AT CONAKRY ON 8 MARCH 1974¹

N° 14999. ACCORD PORTANT CRÉATION DE L'ASSOCIATION INTERNATIONALE DE LA BAUXITE. CONCLU À CONAKRY LE 8 MARS 1974¹

ACCESSION

Instrument deposited with the Government of Jamaica on:

5 March 1984

INDIA

(With effect from 5 March 1984.)

Certified statement was registered by Jamaica on 10 April 1984.

ADHÉSION

Instrument déposé auprès du Gouvernement jamaïquain le :

5 mars 1984

INDE

(Avec effet au 5 mars 1984.)

La déclaration certifiée a été enregistrée par la Jamaïque le 10 avril 1984.

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1021, p. 175, and annex A in volumes 1107 and 1142.

---

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1021, p. 175, et annexe A des volumes 1107 et 1142.

No. 16540. AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN FOR THE AVOIDANCE OF DOUBLE TAXATION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND FORTUNE. SIGNED AT HELSINKI ON 27 JUNE 1973¹

N° 16540. CONVENTION ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE SUÈDE TENDANT À ÉVITER LA DOUBLE IMPOSITION EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE. SIGNÉE À HELSINKI LE 27 JUIN 1973¹

TERMINATION (*Note by the Secretariat*)

The Government of Finland registered on 17 April 1984 the Convention between Finland, Denmark, Iceland, Norway, and Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital signed at Helsinki on 22 March 1983.²

The said Convention, which came into force on 29 December 1983, provides, in its article 31 (3), for the termination of the above-mentioned Agreement of 27 June 1973.

(17 April 1984)

ABROGATION (*Note du Secrétariat*)

Le Gouvernement finlandais a enregistré le 17 avril 1984 la Convention entre la Finlande, le Danemark, l'Islande, la Norvège, et la Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune signée à Helsinki le 22 mars 1983².

Ladite Convention, qui est entrée en vigueur le 29 décembre 1983, stipule au paragraphe 3 de son article 31, l'abrogation de la Convention susmentionnée du 27 juin 1973.

(17 avril 1984)

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1081, p. 91, and annex A in volume 1257.

² See p. 245 of this volume.

---

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1081, p. 91, et annexe A du volume 1257.

² Voir p. 245 du présent volume.

No. 22672. INTERNATIONAL AGREEMENT ON JUTE AND JUTE PRODUCTS, 1982. CONCLUDED AT GENEVA ON 1 OCTOBER 1982¹

ACCESSIONS

Instruments deposited on :

12 April 1984

AUSTRALIA

(With provisional effect from 12 April 1984.)

Registered ex officio on 12 April 1984.

13 April 1984

PAKISTAN

(With provisional effect from 13 April 1984.)

Registered ex officio on 13 April 1984.

N° 22672. ACCORD INTERNATIONAL DE 1982 SUR LE JUTE ET LES ARTICLES EN JUTE. CONCLU À GENÈVE LE 1er OCTOBRE 1982¹

ADHÉSIONS

Instruments déposés les :

12 avril 1984

AUSTRALIE

(Avec effet à titre provisoire au 12 avril 1984.)

Enregistré d'office le 12 avril 1984.

13 avril 1984

PAKISTAN

(Avec effet à titre provisoire au 13 avril 1984.)

Enregistré d'office le 13 avril 1984.

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 1346, p. 59.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 1346, p. 59.

ANNEX C

*Ratifications, accessions, prorogations, etc.,
concerning treaties and international agreements
registered
with the Secretariat of the League of Nations*

ANNEXE C

*Ratifications, adhésions, prorogations, etc.,
concernant des traités et accords internationaux
enregistrés
au Secrétariat de la Société des Nations*

ANNEX C

No. 1140. EXCHANGE OF NOTES BETWEEN THE DANISH AND FINNISH GOVERNMENTS CONCERNING THE EXEMPTION OF CERTAIN PERSONS FROM COMMUNAL TAXES. HELSINKI, SEPTEMBER 25 AND OCTOBER 19, 1925¹

TERMINATION (*Note by the Secretariat*)

The Government of Finland registered on 17 April 1984 the Convention between Finland, Denmark, Iceland, Norway, and Sweden for the avoidance of double taxation with respect to taxes on income and on capital signed at Helsinki on 22 March 1983.²

The said Convention, which came into force on 29 December 1983, provides, in its article 31 (3), for the termination of the above-mentioned Exchange of notes of 25 September and 19 October 1925.

(17 April 1984)

ANNEXE C

N° 1140. ÉCHANGE DE NOTES ENTRE LES GOUVERNEMENTS DANOIS ET FINLANDAIS CONCERNANT L'EXEMPTION DE CERTAINES PERSONNES DES CONTRIBUTIONS COMMUNALES. HELSINKI, LES 25 SEPTEMBRE ET 19 OCTOBRE 1925¹

ABROGATION (*Note du Secrétariat*)

Le Gouvernement finlandais a enregistré le 17 avril 1984 la Convention entre la Finlande, le Danemark, l'Islande, la Norvège, et la Suède tendant à éviter la double imposition en matière d'impôts sur le revenu et d'impôts sur la fortune signée à Helsinki le 22 mars 1983².

Ladite Convention, qui est entrée en vigueur le 29 décembre 1983, stipule au paragraphe 3 de son article 31, l'abrogation de l'Échange de notes susmentionné des 25 septembre et 19 octobre 1925.

(17 avril 1984)

¹ League of Nations, *Treaty Series*, vol. XLVII, p. 359.

² See p. 245 of this volume.

¹ Société des Nations, *Recueil des Traités*, vol. XLVII, p. 359.

² Voir p. 245 du présent volume.

No. 4319. INTERNATIONAL CONVENTION CONCERNING THE USE OF BROADCASTING IN THE CAUSE OF PEACE. SIGNED AT GENEVA, SEPTEMBER 23rd, 1936¹

N° 4319. CONVENTION INTERNATIONALE CONCERNANT L'EMPLOI DE LA RADIODIFFUSION DANS L'INTÉRÊT DE LA PAIX. SIGNÉE À GENÈVE, LE 23 SEPTEMBRE, 1936¹

DENUNCIATION

Notification received on:

13 April 1984

FRANCE

(With effect from 13 April 1984.)

Registered by the Secretariat on 13 April 1984.

DÉNONCIATION

Notification reçue le :

13 avril 1984

FRANCE

(Avec effet au 13 avril 1984.)

Enregistré par le Secrétariat le 13 avril 1984.

---

¹ League of Nations, *Treaty Series*, vol. CLXXXVI, p. 301; for subsequent actions published in the League of Nations *Treaty Series*, see references in General Indexes Nos. 8 and 9, and for those published in the United Nations *Treaty Series*, see annex C in volumes 560, 570, 587, 597, 683, 825, 1291, 1299 and 1342.

---

¹ Société des Nations, *Recueil des Traités*, vol. CLXXXVI, p. 301; pour les faits ultérieurs publiés dans le *Recueil des Traités* de la Société des Nations, voir les références données dans les Index généraux nos 8 et 9, et pour ceux publiés dans le *Recueil des Traités* des Nations Unies, voir l'annexe C des volumes 560, 570, 587, 597, 683, 825, 1291, 1299 et 1342.

